Holy Bible

Aionian Edition®

Kindengereko Bible

Ndengereko Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Kindengereko Bible
Ndengereko Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 4/18/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Door43 World Missions Community, 2020

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Kindengereko at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Kindengereko at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mathayo 11
Marko 82
Luka 123
Yohana 203
Matendo ga Mitume 263
Arumi 340
1 Akoritho 371
2 Akoritho 403
Agalatia 425
Baefeso 435
Wafilipi 446
Akolosai 454
1 Athesalonike 461
2 Athesalonike 468
1 Timotheo 472
2 Timotheo 480
Tito 486
Filemoni 490
Baebrania 492
Yakobo 516
1 Petro 524
2 Petro 532
1 Yohana 537
2 Yohana 546
3 Yohana 548
Yuda 550
Ufunuo 553

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesu kabaya, “Tate, ubasamei, kwa mana payowa kwaa bapanga namani.”
Bembe bapiyite kura, kutaikulya nganju yake.
Luka 23:34

Mathayo

1 Kitabu cha lukolo lwa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana
wa Ibrahimu, **2** Ibrahimu abile tate ba Isaka, ni Isaka tate bake
Yakobo, ni Yakobo tate ba Yuda ni nuna bake. **3** Yuda abile
tate ba Peresi ni Sera kwa Tamari, Peresi tate ba Hezeroni,
ni Hezeroni tate ba Ramu. **4** Ramu abile tate ba Aminadabu,
Aminadabu tate ba Nashoni, ni Nashoni tate ba Salimoni, **5**
Salimoni abile tate ba Boazi kwa Rahabu, Boazi tate ba Obedi
kwa Ruth, Obedi tate ba Yese, **6** Yese abile tate ba mpwalume
Daudi, Daudi abile tate ba Sulemani kwa nnyumbo wa Uria. **7**
Sulemani abile tate ba Rehoboamu, Rehoboamu tate ba Abiya,
Abiya tate ba Asa. **8** Asa abile tate ba Yehishafati tate ba
Yoramu, ni Yoramu tate ba Uzia. **9** Uzia abile tate ba Yothamu,
Yothamu tate ba Ahazi, Ahazi tate ba Hezekia. **10** Hezekia abile
tate ba Manase, Manase baba ba Amoni ni Amoni tate ba Yosia.
11 Yosia abile tate ba Yekonia ni kaka bake wakati pabatolilwe
yenda Babeli. **12** Ni baada ya tolelwa yenda Babeli, Yekonia abile
tate ba Shatieli abile babu bake ni Zarubabeli. **13** Zarubabeli abile
tate ba Abiudi, Abiudi tate ba Eliakimu, ni Eliakimu tate ba Azori,
14 Azori abile tate ba Zadoki, Zadoki tate ba akimu, ni Akimu
baba ba Eliudi. **15** Eliudi abile tate ba Eliaza, Eliaza tate ba
Matani ni Matani tate ba Yakobo. **16** Yakobo abile tate ba Yusufu
nsengo wa Mariamu, ambaye kwa Yembe Yesu abelekilwe, ywa
kemwa Kristo. **17** Ibelei yoti tangu Ibrahimu hadi Daudi yabile
ibelei komi ni ncheche, kuoma Daudi hadi kutoliwa yenda Babeli
ibelei komi ni ncheche, ni kuoma kutoliwa yenda Babeli mpaka
Kristo yabile ibelei komi ni ncheche. **18** Belekwa kwa Yesu Kristo
kwabile nyonyo, Mao bake, Mariamu, achumbilwe ni Yusufu,
lakini babi bado gonja pamope, abonekine kubi ni ndumbo kwa

uwezo ba Roho mtakatifu. **19** Nchengo bake, Yusufu, abile
mundu wa Nnongo apendi kwaa kumpeya oni. Amweni anneka
kwa siri. **20** Pabilekagawaza kunani makowe ago, Malaika ba
Ngwana ampili mundoto, kakoya, “Yusufu mwana wa Daudi,
kana uyogope kuntola Mariamu kuba nnyumbo bako, kwa
sababu ndumbo abi nayo ni kwa uweza wa Roho mtakatifu.
21 Alowa beleka mwana nnalome ni walowa kunkema lina
lyake Yesu, kati apala kubalopwa bandu bake kuoma musambi
zabe.” **22** Ngoti yega yapitike kamirisha chelo sabakilwe kwa
ndela ya manabii, kakoya, **23** Lola, bikira apatola ndumbo
ni beleka mwana nnalome, ni akemwa lina lyake Imanueli
maana yake, “Nnongo pamope natwenga.” **24** Yusufu atiyumuka
kuoma mulugono ni panga kati malaika wa Ngwana akoite nga
atikumpotwa kati nnyumbo bake. **25** Palyo, agonjike kwaa nakwe
mpaka paapapite mwana wake nnalome akemilwe lina lyake
Yesu.

2 Baada ta Yesu, belekwa mu Bethlehemu ya Uyahudi plyo
pa utawala ba mpwalume Herode bandu asomi buka kubwani
ya kutalu baisile Yerusalemu kaakoya, **2** “ywabile kwaa'ko
ywabelekilwe mpwalume Ayahudi? twabweni itondwa yabile
mashariki yitu tuisi kumwabudu. **3** Palyo mpwalume Herode
payowine atiyogopa, ni Yerusalemu yote pamope ni ywembe. **4**
Herode nga akusanya boti apendo ba makuhani ni baandishi
ba bandu, kaalokiya, “Kristo abelekwa kwako?” **5** Kaba koya,
“ku'Bethlehemu ya Ayahudi, mana nyon nga yaandikilwe ni
manabii, **6** Ni wenga Bethlehemu, mu, nchi ya ya Yuda, nchunu
kwaa nnonge ya iongozi ba Yuda. kwa kuwa kuoma kwako
wabile mtawala ywalowa kuwachunga bandu bango ba Israeli.”
7 Herode kabakema balo asomi kwa siri ni kabakoya muda gani

hasa itondwa ipala bonekana. **8** Abatumite ku Bethlehemu,
kakoya, “muyende mbolembole mukalaluye muda hasa mwana
ywa abelekilwe. Palyo mwalowa m'bona, muniletei habari ili
mwanja ni nenga niweche isa ni kumwabudu.” **9** Paba myowine
mpwalume, bayei ni mwanja wabe, ni tondwa lelo waibweni
ngolo ni yatikuwalongoya mpakanpaluyemi kunani ya mwana
pabelekwile. **10** Palyo paibweni tondwa, bapulaike muno. **11**
Bajingii nnyumba ni bamweni mwana ywa belekilwe ni Mariamu
mao bake, batikunolekea ni kunnoba. Baundwi misigo yabe
ni kumpeya zawadi ya dhahabu, uvumba ni manemane. **12**
Nnongo atikubaonya mu'ndoto kana bapite kwa Herode, ila
babuye kwa ndela yenge. **13** Baada ya kuoma, malaika ba
Ngwana ampiye Yusufu mundoto ni kukoya,'Uluka, umpotwe
mwana ni mao bake ni m'butukie Misri. Mutame kwoo mpaka
pana mmakiya, mwanja Herode apala mwana amulage. **14** Kilo
Yusufu atiyumuka ni kupotwa mwana ni mao bake ni kabutukya
Misri. **15** Atami kwoo mpaka Herode awile. Alee litimii lelo likowe
lya longei Ngwana pitya kwa anabii, “kuoma Misri ni kemite
mwana wango.” **16** Boka po Herode pabweni asomi batikonga,
atikasirika sana. Alangi kwabulaga bana boti alalome bababile
Bethlehemu miaka ibele mpaka pae yake kuoma muda ng'ulo wa
akikishe na asomi. **17** Palyo ngalitimii likowe lya alongei mukano
wa nabii Yeremia, **18** “Lilobe lyayowinike Rmah, kilelo sa lobola
muno, Raheli kalelya bana bake, ni akani kumpembelya, mana
bawile.” **19** Herode pawile, linga malaika wa Ngwana atikumpitya
Yusufu mu ndoto kaakoya, **20** “Uluka untole mwana ni mao bake,
ni myende mu'nnema ba'Aisraeli kwa maana babau palenge
byomi wa mwana bawile.” **21** Yusufu kayumuka ngampotwa
mwana pamope ni mao bake, kaisa kunnema wa Israel. **22**

Lakini payowine panga Arikelau abile katawala Yuda badala ta
tate bake Herode. endeyogopa yenda kwao. Baada ya Nnongo
kukalipwa kwa lota, atibuka yenda kunnema wa Galilaya. **23** ni
ayei tama kunnema woo waukemelwa Nazareti. Alee lenga lilimi
likowe lyalongei kwa ndela ya manabii, panga alowa kemelwa
Mnazareti.

3 Palyo machiba ago Yohana mbatizaji atiisa kuhubiri kupongoti
ya Yuda kakoya, **2** “Mulobe samaha mana utawala wa Nnongo
ubi karibu.” **3** Maana ayoo nga mmaite manabii Isay kakoya,
“Lilobe lyamundu buka kupongoti, mwibika tayari ndela ya
Ngwana, mumugoloye mwalowa peta. **4** Nambeambe Yohana
aweti manyoya ga ngamia ni nkanda wa likenga nkibuno
chake chakulya chake chaimapai nni busi wa mmwitu. **5**
Boka po Yerusalemu, Yuda yote, ni lieneo lyoti lyalitindiyete
libendo lya Yordani bayei kachake. **6** Bayendage batizilwa
mulibende lya Yordani kuno bakitubu sambi zabe. **7** Ila paabweni
mafarisayo ni Masadukayo banyansima kabankengama kwabe
kupala batizwa, kabakokiya, “Mwenga mwa lukolo lya nng'ambo
ywabile sumu nyai nyai ywakwelike mwitile gadhabu yaisa? **8**
Mupambike matunda gagalendine ni toba. **9** Kana muwaze ni
longela nkati yinu,'Tubile ni Ibrahimu kati tate bitu.' Kwa kuwa
nenda kuwakokiya Nnongo awesa kutondobekeya Ibrahimu
bana kuoma mu'maliwe aga. **10** Libengo tayari liyomwike
bekelwa mu, mikega ya mikongo. Ni nkongo wawakotoka kwaa
pambika matunda ganoike kutema ni kuteikuliwa pa mwoto. **11**
Nindakuwabatiza mu'mache kwaajili ya tubu, Lakini ywembe
ywaicha nchogo yangu kulo nenga ni nchene ni nenga ngwesa
kwaa hata kwipotwa ilatu yake, ywembe alowa kwabatiza
kwa Roho Mtakatifu ni kwa mwoto. **12** Ni kipepeto sake kibii

muluboko lwake pwaya sana lubanja lyake ni kumba ngano
yake muligala. Lakini atinie makapi mo mwoto wainika kwaa. **13**
Yesu kaisa kuoma Galilaya mpaka lubendo Yordani abatizwile
ni Yohana. **14** Lakini Yohana apalage kana kakoya, “Nenga
nipalikwa nibatizilwe ni wenga, ni wenga kaicha kachango?” **15**
Yesu kayangwa ni kukoya, Uyeketi ibe nyonyo saa yeno, kwa
sababu ipalikwa timiza haki yoti.”kisha Yohana atiyeketya. **16**
Baada yabatizilya, mara Yesu apitike mmache, linga, kunani
kwatiyogopa kayake ni amweni Roho ya Nnongo kuuluka kwa
mfano wa nngunda ngaloa pantwe wake. **17** Lola, lilobe latiboka
kumaunde ni kukoya, “Ayo nga mwana wango nimpendile
muno.”

4 Boka po Yesu ngapelekelwa ni Roho mpaka kupongoti lenga
ajaribiwe ni nchela. **2** Atabike masoba arobaini mutwekati
ni kilo ngaibona njala. **3** Nchela atimwichilya ni kunkokiya,
“Mana itei wenga wa mwana wa Nnongo, ugabakiye maliwe
aga gapangite nkate.” **4** Lakini Yesu kan'yangwa ni kunkokiya,
“Itiandikwa,'Mundu kana atama kwa nkate kichake, ila kwa
kila likowe lyapita munkano wa Nnongo.'” **5** Boka po nchela
ampelekile kunnema mtakatifu ni kunbeka kunani muno ya
kuliyengo lya hekalu, **6** ni kunkoya, “Mana itei wenga wa
mwana wa Nnongo, witomboye pae, maana itiandikwa,'Alowa
kwalazimisha malaika bake pake pakupoke,' ni 'kuku kakatuya
kwa maboko gabe, linga wakana kobala lungolo lwake muliwe.”
7 Yesu kaakoya, “Kae iandikilwe, kana un'geye Ngwana Nnongo
bako.” **8** Boka po nchela ngamputwike yendya mahali pa kunani
muno ngamnaya utawala wote wa dunia ni ikowe yake yoti. **9**
Kakoya, “Nalowa kukupeya ilebe yoti yino mana unisujudu ni
kuniabudu.” **10** Boka po Yesu kankoya, “boka uyende wa nchela!

Mana iandikilwe,'Ipalikwa kumwabudu Ngwana Nnongo bako,
ni umtumikie yembe kichake.'" **11** Nchela anlekite, nga linga,
malaika ngaisa kunyangatia. **12** Yesu nga yowine panga Yohana
ateboyolwa, atiboka mpaka Galilaya. **13** Abokite Nazareti yenda
ni kutama Karperanaumu, yaibile papipi ni bahari ya Galilaya,
mpakani mwa lijimbo lya Zabuloni ni Naftali. **14** Ayee yapiti lenga
litimii chelo chalongei nabii Isaya, **15** Ku nnema wa Zabuloni ni
nnema wa Naftali yendelya kubari, kwiye ya Yordani, Galilaya ya
bamataifa! **16** Bandu babatami mulubendo baubweni mbwega
wananchima, ni balo batami pamwili wa kiwo, kunani ya mbwega
yatikuwaangazia." **17** Kuoma muda woo Yesu atumbwi hubiri
kakoya, "mutubu, mana utawala wa kunani ulegelile." **18** Abile
atyanga mbwega ya bahari ya Galilaya, amweni apendo abele,
Simoni ywa kemela Petro, ni Andrea kaka bake, kabatengwa
mbelete yabe mubahari, mana babile avuvi ba omba. **19** Yesu
kaakoya, "Muiche munikengame, nilowa kuwapeya uvuvi wa
bandu." **20** Nga bailekite belele yabe ni kumkengama. **21**
Yesu abile kayendelya kuoma abweni apendo benge, Yakobo
mwana wa Zebedayo, ni Yohana kaka bake babile mungalaba
pamope ni tate babe Zebedayo kaba sokota mbelele yabe, Nga
akema, **22** ni mara jimo baileka ngalaba ni tate babe ni bembe
kabankengama. **23** Yesu ayei karibia Galilaya yoti, kapundisha
mumasinagogi gabe kahubiri Injili ya utawala, ni kuponya kila
matamwe ga bandu. **24** Habari yake yayowanike Siria yoti,
ni bandu kabaleta balo boti atamwe, bababile ni malazi goti
ni minya, bababile ni moka, ni bene kiundaundani bababile
lemile. Yesu kabaponiya. **25** kipenga sa bandu bati kunkengama
kuoma Galilaya ni Dekapoli, ni Yerusalemu ni Uyahudi ni kuoma
ng'ambo ya Yordani.

5 Yesu paakibweni kipenga sa bandu, atiboka ayei pakitumbi,
paatami pae, banapunzi bake baichi kichake. **2** Nga yowa
nkano wake kapundisha, kakoya, **3** “Heri bababile akeba ba
Roho maana utawala wa Nnongo wabe. **4** Heri balo bene
huzuni, mana batafarijiwa. **5** Heri bene upole, mana balowa
kurithi nchi. **6** Heri bene njala ni kui ya haki, mana bapala
yukutilwa. **7** Heri bene rehema mana abo bapala pata Rehema.
8 Heri bene mwoyo sapi mana walowa kum'bona Nnongo. **9**
Heri bapatanishi ba haki, maana abo balowa kemelwa bana
ba Nnongo. **10** Heri balo babateswa kwaajili ya haki, maana
upwalume wa Nnongo ni wabe. **11** Heri mwenga mwamutukanilwa
ni bandu ni kuwatesa, au kubakokeya kila ubaya kachinu kwa
ubocho kwa mwanja nenga. **12** Mupulaike ni luluta, maana
thawabu yinu ni ngolo kunani kumaunde. Kwa kuwa nga bandu
gaba-apangite manabii bababile kabla yinu. **13** Mwenga mwa
mwinyo wa dunia. Lakini kati mwinyo uaribike, olowa pangika
kitiwi ubenanoga kwake kae? Iwezekana kwaa ube ni radha
ili kujita panja ni kulebata ni agolo ga bandu. **14** Mwenga
mwa mbwega wa dunia. Nnema wauchengilwe pakitombe
wiyobeya kwaa. **15** Bandu bawasha kwaa taa ni kwibeka
pae ya kindanda, ila kunani, ni ywembe yenda kuwamulikya
boti nkati ya nyumba. **16** Ni mbwega winu umulike nnongi
ya bandu linga bagabone matendo gananoga ni kumsifu tate
binu ywaabile kumaunde. **17** Kana muwase niichi kuibulaga
saliya wala manabii, niichile kwaa kuiharibu ila kwitimiza. **18**
Kwakweli nindakuwakoya nyoo mpaka maunde ni dunia yate
pita mtupo yodi wala nukuta jimo ya saliya yayalowa kuoma
musaliya mpaka po kila kilebe kiyomwile timia. **19** Eyo yeyote
ywatekwana amri njunu yimo nkati ya amri yee nikuwapudisha

benge panga nyoo alowa kemelwa nchunu mu'utawala wa kumaunde. Lakini ywoywoti ywaikamwa ni kuipudisha alowa kemelwa nkolo mu'utawala wa kumaunde. **20** Kwa maana nabakokiya ukweli winu mana mukotwike kwazidi baandishi ni mafarisayo, kwa vyovyoti mwabile mwajingya nkati ya ufalme wa kumaunde. **21** Muyowine yabakiyilye zamani panga, “kana ubulage” ni ywoywoti ywa bulaga abi pae ya hukumu.' **22** Lakini nendakuwakokiya ywoywoti ywanchukiya nnongowe apalikwa ukumilwa. Ni ywoywoti ywammakiya nnongowe panga, wenga wa mundu wangefaika! apangika kwa ballaza, Ni ywoywoti ywabaya wenga wa nyinga apalikwa ni mwoto wa jehanamu. **(Geenna g1067)** **23** Eyo mana kopiya sadaka yako nnonge ya Nnongo ni kankombokiya panga winakikowe nnongogo. **24** Uwileke sadaka nnonge ya madhabahu, ni ukamwe ndela yako. Ukapatane wete nnongo'wo, ni boka po uiche kuitola sadaka yako. **25** Upembele ni mshitaki wako upesi, uwineke mundela kamuyenda mahakamani, kinyime chake alowa kupeleka kwa hakimu ni kukutaikulya muligereza. **26** Muamini nendakuwamakiya, walowa lekelwa kwa mpaka ulepe senti ya mwisho yalongelwa. **27** Muyowine yaiikokiywe panga, “Kaa ube ni malaya.” **28** Lakini neda kuwakokiya ywoywoti ywa nnolekeya nnwawa kwa kutamaniya ayomwile gonja nakwe mwoyo wake. **29** Na mana itei liyo lyako lya kummaliyo lyenda kuobeya, ulitolwe ulitaikwe kutalu ni wenga. Kwasababu bora kiungo chimo cha payega yako kiobe kuliko yega yako yoti watakulikwe jehaamu. **(Geenna g1067)** **30** Na mana itei luboko lwako lwa kummaliyo lyenda kukosea, walukate ni kulutaikwa kutalu ni wenga. mana bora kiungo chako chimo cha payega yako kiobe kuliko yega nzima taikulilwa jehanamu. **(Geenna g1067)** **31** Itibakijilwa kae, jwalowa

kuneka nnyumbowe ampei hati ya talaka' **32** Lakini nenda
kuwakokiya, ywoywoti jwa nneka nnyumbowe, ila kwa abari ya
umalaya, apanga mmalaya, i ywoywoti ywa nkobeka baada ya
peyelwa taraka enda zini. **33** Kai muyowine batibakijilwa balo
azamai,'kana mulape kwa ubocho, umtumikiye Ngwana lapa
kwako' **34** Ila nenda kuwakokiya, kana mulape hata pasene, au
kwa maunde, kwasababu kuezi ya Nnongo; **35** Wala kwa dunia,
maana ngabeka magolo gake, aokwa Yerusalem, maana ni nema
mpwalume nkolo. **36** Wala kana walape kwa mtwe wako, mana
uweza kwa kulupanga lunywili limo panga luua u lupili. **37** Ila
makowe ginu gabe, “Kweli, kweli, kana, kana,'mana ywa yongeya
makowe gabuka kwa nchela. **38** Muyowine ikokiywe panga,
“Liyo kwa liyo, ni lino kwa lino.' **39** Lakini nenda kuwakokiya,
kana mwasindane nchochi, lakini mundu akukombile ligomo
lya mmaliyo wangalambukiye ni lenge. **40** Ni mundu ywa
lowa kukushitaki ni kuitola nganju yako, unneki ni likoti. **41**
Ni mundu ywa kulazimisha yenda maili jimo wayende nakwe
ibele. **42** Ywa kuloba wampei, ni ywapala kukopa kana untile. **43**
Muyowine panga ikokiywe,'umpende jirani bako ni umchukie
adui bako.' **44** Lakini nenga nendakuwakokiya, mwapende adui
binu mwalobii mwisi, **45** linga mupange mwabana batate binu
bababile kumaunde, maana jwembe amulikya lisoba lyake abaya
ni bema, ulaenda niya kwa bandu boti bene haki ni bange haki.
46 Mana mene mwapendi babapendile mwenga mupata thawabu
gani? Hata bai! ni bembe bapanga kwaa nyoo? **47** Kae mana
mwapendi alongo binu bai, mupanga namani cha zaidi? Hata
bandu bageaminiye bapanga kwaago? **48** Bai mwenga mwalowa
panga mwatakatifu, kati tate binu ba kumaunde mwababile
atakatifu.

6 Kana upange makowe ganoite kwa bandu linga ubonekane,
wapata kwaa thawabu buka kwa Tate abile kumaunde. **2** Kwaiyo
mana kopiya kana upage ndoti na kuipuna mwene kati nanfiki
babapanga mumasinagogi gabe ni mumitaa, linga panga bandu
balumbe, kweli nenda kuakokiya, bayowine pokya thawabu yabe.
3 Lakini wenga mana kopiya, liboko lyako lya mashoto kunkeya
lwa mmalyo kana lutange chakipanga. **4** linga panga zawadi
yako ipijilwe kwa siri, ni Tate bako babakubona kwa siri alowa
kukupeya zawadi yake ipiyilwa kwa siri. **5** paupanga, kana ube
kati wa nnafiki, maana bapendike yema ni loba 'mumasinagogi
ni mulukona, linga panga babonekane ni bandumkweli nenda
kuakokiya bapokite thawabu yabe. **6** Lakini wenga, mana
ulobie, kuyingii mu, chumba, ujigale nnango, ni ulobe kwa
mwanja tate bako ywa abile musiri, Nga Tate bako ywaaibona
siri alowa kupeya thawabu yako. **7** Na paaloba, kana ukeme
kwaa marudio kati ya apanga amataifa, kwasababu bawasa
panga balowa kwayowa kwa mwanza makowe gabe gana
nchima. **8** Kwa eyo, kana mube kati bembe, mana Tate bako
atangite ywagapala hata balo waloba kwake. **9** Kwa eyo, mulobe
nyonyo, “Tate bitu waubile kumaunde, lina lyako litukuzwe. **10**
Upwalume wako uiche, champendile kipangilwe hapa pakilambo
kati kwo kumaunde. **11** Utupei lino nkate witu wa kila lisoba.
12 Utusamee madeni yitu, kati twenga twatuwasamee wadeni
witu. **13** Kana utupei majaribu, lakini utulopwe ni yulu nchela. **14**
mana itei mwalowa kwasamiya kwa makosa gabe, Ni Tate bako
ywabile kumaunde apala kwasamee mwenga. **15** Lakini yaibile
muwasamee kwaa makosa gabe, Tate binu awasamee kwaa
makosa yinu ni mwenga. **16** Zaidi ya yoti, mana autabike, kana
ubonekane kuminyo kwati kekenaa kati anafiki mwabapaga,

mana benda kekenala kuminyo yabe linga bababonikine ni
bandu, panga batabike. Kweli niaalokiya, bayomwite pokya
thawabu yabe. **17** Lakini wenga, mana utabike, upakile mauta
mutwe wako ni uuluwe kuminyo. **18** Nyoo watanganikwa kwaa ni
bandu panga utabike, ila Tate bako ywabile musiri, alowa kupeya
thawabu yako. **19** Kna ubeke akiba mukilambo, mabongo ni
kutu yalowa alibiya, ni bai tekwana ni jiba. **20** Itunzie akiba yako
mwene kumaunde, hakwo mabongo wala kutu ialabiya kwaa ni
mwii aweza kwaa tekwana ni jiba. **21** Mana akiba yako paibile,
ni mwoyo bako nga walowa baa. **22** Liyo nga taa ya payega,
kwa eyo, mana itei liyo lyako likoto, yega yoti walowa panga ni
bwega. **23** Lakini mana liyo lyene libou, yega yako yoti, iba twelya
lybendo totoro. Kwa eyo, mana itei bweya waubile nkati yake
lubendo hasa, lubendo lukolo kiasi gani! **24** Ntopo hata yumo
ywaweza kwatumikya ngwana abele, mana alowa kunchukiya
yumo ni umpenda ywenge, au alowa tama kwa yumo ni kunzalau
ywenge, mwaweza kwaa kuntumikya Nnongo ni mali. **25** Kwa eyo
nendakukokiya, kana mube ni masaka husi maisha gako, panga
mwalwaa namani ni mwawala namani. **26** Lola iyuni ya kunani,
bapanda kwaa, bauna kwaa, ni kana bakusanye ni kutunza
mughala, lakini Tate binu ywaabile kumaunde ubalisha. Namani
mwenga mwa thamani kwaa kuliko iyuni? **27** Nyai nkati yinu
ywaisumbukiya ywa enda weza kwiyongeya miaka ya maisha
gake? **28** Mwanja namani mukonda mashaka husu mawalo?
muwase maloba ga mumigunda, mwaganawili. Gapanga kwaa
lyengo ni gaweza kwiwalika. **29** Bado niakokiya, hata Sulemani
wakati wa utawala wake awalikwe kwa kati ga mulobe. **30** Mana
itei Nnongo agawalika manyei mu'ng'unda ni gatama kwaa miaka
yananchima malao baika kagataikulya kumwoto, tubwe kwa kitiwi

mwalowa kumwalika mwenga, mwenga mwabile ni imani njene?
31 Tubwe kana bube ni mashaka kamukoya,'mwakolongwa
tulolya namani?'Au “Twalowa nywaa kele?” au twalowa waa
ngobo gani?” **32** Mana amataifa nembe bapala makowe aga, ni
Tate binu ywa kumaunde atangite panga mwenda gapala goo.
33 Lakini wete mupale utawala wake ni kweli wake ni ago goti
mwalowa peyelwa. **34** Kwa eyo, kana ubeke shaka kwaajili ya
malabo, mana malabo yaisumbukya yene. Kila lisoba lyalengani
kwa litatizo lyake lyene.

7 Kana uhukumu, ni wenga walowa hukumilwa. **2** Kwa hukumu
yalowa kubahukumu benge, ni wenga walowa hukumilwa. Kwa
kipimo sa upimite ni wenga walowa pemelwa chechelo. **3**
Mwanja namani ulolekipande cha kibile muliyo lya nnongowo,
lakini utanga kwaa lipekete lya libile muliyo lyako? **4** Uweza
buli baya kwa nongowo, linda nikubuye kipande sa kibile
muliyo lya nongowo, wakati wabile ni lipekete mu'liyo lyako? **5**
Wannafiki wenga, “wete uboye lipekete lyalibile muliyo lyako,
ngauweza kuliboa kinanoga ni kummoya nongowo lyalibile
muliyo lya nnongowo. **6** Kana uwapei mbwa chakulya kitakatifu,
ni kana wataikuli magombe kilebe cha thamani nnonge yabe.
Mana balowa kuitahabikya ni kwi lebata kwa magolo, ni kai
bakugalambukya wenga ni kukupalangwana ipande ipande.
7 Loba, ni wenga walowa pata, Upate ni wenga walowa
kwibonapanga. Upinge hodi, ni wenga wapala yogolelwa. **8**
ywoywoti ywa loba, upokya. Ni ywoywoti ywabisha hodi, apala
yogolelwa, **9** Au abile mundu nkati yinu ywabile, mwana wake
anobite kipande sa nkate apala mpei liwe? **10** Au maa anobite
omab, ni ywembe apala mpeya lingambo? **11** Kwa eyo, mana
itei mwenga mwabaya mutangite kuwapea wana winu zawadi

inogite, je kiasi gani kwa Tate ywabile kumaunde apala kuwapea
ilebe inanoga balo bannobite? **12** Kwasababu eyo, waupala
pangilwa ni bandu benge ni wenga wapayi nyonyonyo mana
ayee sheria ni manabii. **13** Mjingi kwo pitya niyango wabana,
Mana nnyango nkolo ni ndela ngolo yeyenda kuobi, ni bandu
babapeta ndela yoo bananchima. **14** Nnyango watibana, nnyango
wabana ni ndela yeeyenda kuukoti achunu baweza kuibona. **15**
Muiazari ni manabii baubocho, balowaicha bawati likengo lya
ngondolo, lakini kumbe kibwa mwitu akale. **16** Kwa matokeo gabe
mwalowa kuwataba, je bandu baweza una matunda gaanoga
muichongoma, au tini mukongo wa mbaruti? **17** Kwa nyoo
bai, kila mkongo unanoga upambika matunda gananoga, lakini
mkongo mmaya upambika matunda ganoite kwaa. **18** Mkongo
unanoga uweza kwaa pambika matunda yanoite kwaa, ata
mkongo unanyata uweza kwa pambika matunda gananoga. **19**
Kila mkongo waupambika kwaa matunda yanoite walowa taikwa
mu mwoto. **20** Nga nyo, mwalowa kwatanga bokana ni matunda
gabe. **21** Si kila mundu ywanikema nenga,'Ngwana, Ngwana,'
alowa jingya mu upwalume wa kumaunde, ila yolo ywapanga
gagapendike Tate bangu ba kumaunde. **22** Bandu bananchima
banibakiya lisoba lyo,'Ngwana, Ngwana, twapiyete kwa unabii
kwa lina lyako, tukemile kwa masetani kwa lina lyako ni lina lyako
twapagite makowe makolo?' **23** Nga niakokiya wazi,'Niatangite
kwaa mwenga! muboke kachango, mwamupanga sambi!' **24** Kwa
eyo, kila yumo ywayowa maneno gango ni kugatii alowa landana
ni mundu mwene lunda ywachengite nyumba yake paliwe. **25**
Ulatiniya machegatitwelyana na mbonga ya tiputa nyumba yoo
lakini wawezike kwa bomoka maana ya chengilwa paliwe. **26**
Namundu jwa liyowa likowe iyango alitikwako aliwapangitwa

katimundu ngalunda jwachungite nyumba yake palwangi. **27** Ulatisa mafuliko gatiicha mbonga yatipukatya na kwikobwa nyumba yoo! ngobomoka na alibika sana. **28** Wakati yesu payomwi longule makowe gaa bandu batigasangala mapundisho gake. **29** Mana apundishike katimundu mwene utawala sio kati waandishi babe

8 Ysu pauluka buka pakitombe bandu banyansima batikuukengama. **2** Lola mwene ukoma atikukilikitya nnonge yake kabaya."Nngwana mana uwezike uniponeye. **3** Yesu ngamkwamwa na liboko lwake kabaya "mbala ube wankoti," popopo ngapona ukoma wake. **4** Yesu kankokeya, "lola kene wamakiye munelu jwo jwote. Uyende ukailaye kwa makuwani na upiye sadaka kati Musa mwalagile, lenga na bembe bakatange" **5** Yesu paikite kaperanaumu jemedari atei ni kunnobia, **6** kabaya, "Nngwana, mtumishi wango atigonja kasango alipooza na andaminya sana. **7** Yesu ngammakiya, "nalowaicha na kumponeya." **8** Jemedari kanyangwa na kummakiya, "Ngwana nega najwa thamani kwaa hatawiche nojingya nnyumba yango ulongele likowe tuu na mtumwa wango alowapona. **9** Mana nenga wa mundu wa mwene utawala na nibii na askari pae yangu mana nibaite wenga ayo yenda na kayenda na wenga isa aicha na kwa tumishi wango panga nyoo nanjwembe panga! **10** Yesu payowine nyoo atashangala sana na kwabakiya balo baba nkengamage kweli nendakumakiya napata kwa kumona mundu mwene imanikati yoo Muisrael. **11** Nendakumakiya baingi balowaisa buka kubwani na kubara balowa tama pameza pamope na Abrahamu, Isaka na Yakobo mu utawala wa kumaunde. **12** Lakini bana ba ufalme balowa taikulilwa mulubendo lwa panja nga kwaba na kulelo na tauna mino. **13** Yesu ngamakiya

jemedari yenda kati mwoyo mwi aminiya naipangi lwe nyo
kachako namtumishi aponi muda wowowo **14** Wakati Yesu
paaikite kunyumba ya Petro, amweni mao bake nyumbowe
Petro agonjike kaminya homa. **15** Yesu kankamwa ni luboko
lwake, ni homa yake gainneka. Ngayumuka kaba muhudumia.
16 Piikite kitamunyo, bandu banletike Yesu bandu banyansima
bene nsela. Kaabuya nsela ni kuaponiya atamwe. **17** Kwa jinsi
yee gatimii galo gagabakiyilwa ni Isaya nabii, “Ywembe mwene
agapotwi matamwe gitu ni apotwi malasi gitu.” **18** Kae Yesu
pabweni kipenga sa bandu kiyengetike, atikwaelekeza ya yenda
upande wenge wa bahari ya Galilaya. **19** Ngaa mwandishi
aisa kasake ni kunkokeya, “Mwalimu, mbala kukukengama
kwokwote kwawapalayenda.” **20** Yesu kakoya, “mkunge abi
ni lembwa, nakiyuni sakunani ayi ni iyumba, lakini mwana wa
Adamu ntopo pandu pogonjeka ntwe wake.” **21** Mwanapunzi
ywenge kankokeya, “Ngwana, umbei rusa wete ngasike Tate
bango,” **22** Lakini Yesu kaankokeya, “Ungengame, waleke
wafu basikane bene” **23** Yesu payingii mungalaba, anapunzi
bake, batikunkengama molo mungalaba. **24** Linga lyapitike
limbonga mubahari yene, mpaka ngalaba yaiwekelekwa. Lakini
Yesu agonjike. **25** Anapunzi bake kabayenga kunyumuya
kababaya, “Ngwanautulopwe twenga, twenda waa!” **26** Yesu
kaakokeya, “mwanja namani muyogopa, mwenga mwabene
imani njene?” Ngayumuka ni kukalipya limbonga lya mubahari.
Ngapautulia liki, **27** Analome kabasangala ngababaya, “Ayu
mundu ywa aina gani, ata mbonga ya mubahari yenda kumtii
yembe?” **28** Wakati Yesu pabiliye lenge wa nnema wa Magadala,
alalomea abele batawalilwe ni nsela batikwembana nakwe.
Babokage mumakaburi ni babile ni vulugu muno, ata apeta

ndela bawesa kwaa peta ndela yoo. **29** Lenga, batikemelana ni koya, “Twinamani cha panga kachako, wa mwana wa Nnongo? Uichi kututesa ata wakati witu wangaisa?” **30** Pabile ni likundi likolo lya ngobe kabalepolya manyei, babile kwa kutalu, **31** nsela ngabakemelya kabakoya, “Mana kautuamuru tuboke utupeleke kulikundi lya ngobe.” **32** Yesu kaakokeya, “Muyende!” nsela kababoka yenda kwa ngobe. Ngalinga, likundi lyoti galilela buka kukitombe ni yendya mubahari ni lyoti lyaweli mmache. **33** Alalome kabasangala ngobe batitila, Napabayei mjini batikuwabakiya yoti gagapitile, hata cha ubendi upepo. **34** Lola, mji woti wati icha kwembana ni Yesu. Paba mweni, batikunnoba abuke mukowa wabe.

9 Yesu kayingya mungalaba, ngaloka kaika mukijiji chenge cha atamage. **2** Lola, kabannetya mundu ywa pozike agonjike paligodolo. paaibweni imani yabe, Yesu kankokeya ywa mundu apoozike, “Mwanawango, ube ni puraha, dhambi yako usameilwe.” **3** Lola, baadhi ya baalimu ba saliya bende bakiyana bene kwa bene, “Mundu yoo enda kupulu” **4** Yesu atangite mawazo gabe ni kabaya, “Mwanja namani muwaza mabaya mumwoyo winu? **5** Cha'ako chakibii rahisi baya, “sambi yako isameilwe!” au baya, “Yema uyende” **6** Lakini mutange panga mwana wa Adamu abile nao uwezo wo samiya sambi...”Abayite goo kwa yolo ywapoozike, “Yema, uputwe ligodolo lyako, ni uyende kasako.” **7** Ni yolo mundu kayema kaboka yenda kachake. **8** Kipenga sa bandu kapabweni agoo, batisangala ni kunsifu Nnongo, ywa apeilea uwezo uwo bandu. **9** Ni Yesu paabile kapeta kuoma koo, amweni mundu ywakemelwa lina lyake Mathayo, ywa abile tama palo paakusanyle kodi. Niywembe kankokeya, “ngengame nenga” Ni ywembe atiyema

ni kunkengama. **10** Ni Yesu patamile kulya chakulya cha kiloo
nkati ya nyumba, baisi bakusanyile kodi bananyansima ni bandu
baovu balya chakulya pamope ni Yesu ni anapunzi bake. **11**
Nga Mafarisayo pamweni ago, kabakokeya anafunzi, “Mwanja
namani mwalimu winu alye chakulya pamope ni bakusanya
kodi ni bandu abaya?” **12** Yesu paayowine ago abayite, “Bandu
bababile ni afya nzuri bapalike kwaa nng'anga, ila balo babile
atamwe. **13** Yatikuwapasa muyende mkajipunze maana yake,
“Mbendike rehema ni dhabihu kwaa.” kwa mana niisile, kwa balo
babile ni haki kwaa kutubu, ila kwa balo babile ni sambi. **14** Nga
anapunzi ba Yohana baisi kachake ni kukoya, “Mwanja namani
twenga na mafarisayo twatabite, lakini anapunzi bako atabite
kwaa?” **15** Yesu kabakokeya, babaindikiya ndowa baweza
huzunika wakati mwene ndowa abile pamope nakwe? Lakini
lisoba lyaisa ambalo Ngwana ndowa alowa boka ngabalowa
taba. **16** Ntopo mundu ywa beka ipande ya ngobo ya ayambe
mu ngobo ya ayambe kwaa, kiraka salowa papwanilwa buka
mu ngobo ni mwepopwaniko nkolo wa pita. **17** Ntopo bandu
babayeya wembe mmabau mu chombo cha wembe kwele, bene
bapanga, likengelya popwanika, wembe walowa penganika
ni likengo lwalowa popwanika. Badala yake babeka wembe
wayambe mulikengo lya ayambe ni vyoti vyabile vikoto. **18** Palyo
Yesu kabakokeya makowe ago, linga, afisa atiicha ngampingya
magoti nnonge yake, ni ywembe kabaya, “Mwana wango atiwaa
nambeyambe, lakini wiche unobii ni ywembe atama kai. **19** Yesu
ngayema ni kunkengama ni anapunzi bake. **20** Linga nwawa
ywabile kapita mwai kwa kyaka komi niibele, atiicha papipi
ni Yesu kakamwa mu'lipindo lya ngobo yake. **21** Kwasababu
atibaya, “Mana niikamwi ngobo yake, nalowa pona.” **22** Yesu

kagalambuka kummakiya, “Mwinja, line na mwoyo, imani yako itekuponeya,” Ni muda wowo mwale atipona. **23** Yesu paikite mu'nyumba ya afisa, nembe abweni akombwa talumbeta ni kipenga sa bandu sakibile kikombwa likoti. **24** Ni ywembe kabaya, “Mbukange pani, mana nwawa awile kwaa ila atigonja, Lakini balo bandu batiheka ni kumgeya. **25** Na balo badu pabapitike panja, ni ywembe ajingii kuchumba ni kunkamwa luboko ni mwale ngayumuka. **26** Ni habari yee yatiyowanika nnema woti. **27** Nga Yesu kapeta buka palo, alalome abele ipofu bati kunkengama. Kabankema ni kunkokeya, “mwana wa Daudi, utuponyee” **28** Palyo Yesu aikite panyumba balo ipofu baisi kachake, Yesu ngabakiya, “Mwendaaminiya panga nenda weza panga?” kabankokeya “Eloo, Ngwana.” **29** Nga Yesu kakamwa minyo yabe ni baya, “Naipangilwe nyoo kwinu kati mwaaminikwe” **30** Na minyo gabe kabagauywa, Yesu ngabakiya ni kuakokeya, “Lenga mundu ywoywote kana atange kuhusu likowe lee.” **31** Lakini bandu abele batibuka na tangaza habari yee sehemu yoti ya nnema. **32** Tubwe abo alalome abele pababile kabayenda kachabe, linga, mundu yumo bubu ywaabii na nchela banetike kwa Yesu. **33** Na nchela pagamoi yolo mundu bubu ngatumbwa longela. Kipenga sa bandu satumbwa sangala ni baya, Ayee inawa kwaa pitya mu'Israel. **34** Lakini Mafarisayo babile kababya, “Kwa mpendo wa nchela, abenga masetani.” **35** Yesu atetindiya mjini mpaka mwijiji. Ni ywembe kayendelya pundisha mumasinagogi. Kahubiri Injili ni upwalume, na poneya atamwe ga kila aina ni udhaifu wa aina yoti. **36** Bandu pabamweni, nembe abeki kiya, mana batisumbuka mwoyo. Babile kati ngondolo yange nchungaji. **37** Ni ywembe kaakokeya anapunzi bake.”Mauno ni yananchima, ila apanga kachi ni

achene. **38** Nga eyo munobe Ngwana wa mauno, linga apeleke
apanga kachi mu'mauno gake.”

10 Yesu akemite anapunzi bake komi ni ibele pamope ni
kwapeya ngupu kunani ya nsela achapu, kwabendya ni kwabenga
kila aina ya malasi goti ni matamwe. **2** Maina ga mitume komi
ni ibele nga aga. Lya kwanza Simeoni(ywakemelwa Petro), ni
Andrea kaka bake, Yakobo mwana wa Zebedayo, ni Yohana
kaka bake: **3** Philipo, ni Bartelemayo, Thomaso, ni Mathayo,
ntoza kodi, Yakobo mwana ba Alfayo, ni Tadeo, **4** Simoni
mkananayo, ni Yuda Iskariote, ywa ansalitiye. **5** Haba komi
ni ibele Yesu atikubatuma. Ni ywembe atibaelekeza kabaya,
“Kana muyende seemu yabatama amataifa ni kana muyjingii
mumji wa asamalia. **6** Badala yake, mwayendeli kwa ngondolo
babaobite ba nyumba ya Israel. **7** Ni mana kamuyenda, muhubiri
ni kubaya, upwalume wa Nnongo waisa.' **8** Mwaponye atamwe,
mwayoye babawile, mwaponeye bene ukoma ni kugabenga
nsela. Mupeyilwe bure, mwapeye bure. **9** Kana mtole dhahabu,
almasi, ao shaba mu'pochi yinu. **10** Kana mwaputwe mpuko
nkati ya safari yinu, ao ngobo ya ngalabwa, ilatu au fimbo,
kwa sababu mpanga kazi apalikwa alepelwe. **11** Mji wowoti ao
ijijicha mujingii, mumpale ywa aminike mtame palo kachake
pamwapala buka. **12** Ni nyumba yamwalowa jingya mwailobi,
13 Mana itei nyumba yastahili, amani yinu ibaki palyo, lakini
kati nyumba istahili kwaa, amani yinu imuyangani ni mwenga
mwabuka. **14** Na kwa balo babakotoka kumpokya mwenga
na kulipekaniya kwa likowe lino, mana kamubuka munyumba
au pamji woo, muikung'unde hata vumbi ya kulwayo yinu. **15**
Kweli nenda kuakokeya, bora mwabapumiliye bandu ba Sodoma
na Gomora lisoba lya ukumilwa kuliko nnema woo. **16** Linga

niatuma kati ngondolo nkati ya mabwa mwitu, nga eyo mube
mwamutangite na mwapolw kati ngambo, namube apole kati
ngunda. **17** Mube aangalifu ni bandu, balowa kushitakya ni
balowa kumkombwa mu'masinagogi. **18** Ni mwalowa potwa
nnonge ya akolo ni afalme kwaajili yango, kati ashuhuda kwabe
ni mataifa. **19** Pabalowa kunshutumu, kana mube ni mashaka
kinamani chabakokeya, kwa kuwa kilebe sa longela mwalowa
pewa wakati woo. **20** Kwa kuwa mwenga kwaa mwawalowa
koya, ila Roho ba Tate binu ywabile longela nkati yinu. **21** Alongo
balowa bulangana, tate ni mwana wake. Bana balowa inuka
kunani ya azazi bao, ni kwabulaga. **22** Ni mwenga mwalowa
chukilwa na kila mundu kwamwanja ya lina lyango. Lakini
ywoywoti ywalowa pumuliya mpaka mwisho mundu ywo alowa
okoka. **23** Pabalowa kuntesa pamuji goo mwatili wenge, kweli
nenda kuakokeya, mwaiyomwa kwa milema ya Israel bila mwana
wa Adamu buya. **24** Ilengani kwaa mwanapunzi kana abe
nkolo kuliko mwalimu wake, wala mmanda ywabile kunani ya
Ngwana wake. **25** Mana itei bankemite Ngwana wa nyumba
Belzabuli, mwenga si muno balowa kuwageya ni nyumba yake!
26 nga nyo bai kana muyogope, mana ntopo chachakotoka
ba chapala, ni ntopo chabaijile sasakotoka bonekana. **27**
Chalo chaniakokeya mulubendo, mukibaye pabweya, ni chalo
chamukiyowa mbolembole mmasikio yinu, mwakitanga kunani
ya nyumba. **28** Kana muyogope balo bababulaga yega lakini
baweza kwa bulaga roho. Ila, mwayogope yolo ywaweza bulaga
yega ni roho kwipeleka kuzimu. **(Geenna g1067)** **29** Je kasuku
abele bapemeya kwa senti njene? Hata nyoo ntopo ywaweza
tomboka pae bila Tate binu kufahamu. **30** Lakini ata nywili yimo
ibalangilwe. **31** Kana mube ni mashaka, mana mube ni thamani

kuliko kasuku bananchima. **32** Kwa eyo, kila mundu ywalowa
kuniyeketya nnonge ya bandu, na nee nalowa kun'yetya nnonge
ya Tate bango ywabile kumaunde. **33** Na ywangana nnonge ya
bandu, na nee nalowa kunkana nnonge ya Tate bango ywabile
kumaunde. **34** Kana muwase panga niletike amani mukilambo,
ila lipanga. **35** Maana niisi kumpanga mundu bayumanie ni akina
tate bake, ni mwenye na mao bake, ni mkamwana ni mao bake
nchengowe. **36** Ni adui ywa mundu ywa nyumba yake. **37** Na
ywalowa kuwapenda mao ni tate muno kuliko nenga abwaika
kwaa na ywapenda mwana wake nnalome au mwana wake
nnwawa ne aywo abwaka kwaa. **38** Ywembe ywa kotoka putwa
msalaba wake ni kunikengama abwaika kwaa. Ywa lowapala
maisha agaopeya. **39** Lakini ywalowa abeya maisha kwaajili
yango alowa kugapata. **40** Ywalowa kunikaribisha mwenga
anikaribisha nenga, ni ywanikaribisha nenga akaribisha jwembe
ywaniletike nenga. **41** Ni ywembe ywalowa kunkaribisha nabii
kwa mwanja nabii alowa pokya sawabu ya nabii. Ni ywoywoti
ywankaribisha mwene haki kwa mwanja mwene haki alowa pata
sawabu ya mundu wa haki. **42** Ywoyoti ywalowa kumpeya kati
bana baa, angalau kikombe cha mache go nywaa maimu, kwa
mwanja anapunzi bango, kweli nenda kuwamakiya, ywembe
aweza kwa kosa kwandela yoyoti sawabu yake."

11 Baada ya Yesu yomwa kwaeleza anapunzi bake komi
ni ibele atibuka pae yopundisha ni hubiri munuji yabe. **2**
Ni Yohana atabilwe payowine mwapangage Kristo, atumite
banapunzi bake, **3** Bakannokiya, "Wenga nga ywaapala icha, au
kwi ni ywenge ywatunnenda?" **4** Yesu kaayagwa ni kukoya,
"Muyende kum'bakiya Yohana gamgabona ni galo gamugayowa.
5 Ipofu bandalola, iwete banda yenda, akoma banda pona,

babakotokage yowa benda yowa kae, bandu babawile benda
yoka kae, ni anyonge bahubiyilwe likowe linanoga. **6** Ni
abarikiwa ywa kotoka kuniboniya masaka. **7** Ni bandu pababoi,
Yesu ngatumbwa longela ni bandu kuhusu Yohana, “Kinamani
chamwaiyei kukilinga kupongote mbonga ya yalendemiye linyei?
8 Lakini kinamani mwauei kukibona mundu ywaweti mangobo
laini? Kwakweli, balo babawala ngobo laini batama munyumba,
ni zaidi ya nabii. **9** Lakini mwatiboka lolekeya namani nabii? nga
nyo nendakuwamakiya, na zaidi ya nabii. **10** Ayoo nga yolo
ywaandikilwe, linga nitume talisi wango nnonge ya kuminyo
yako, ywembe ngalima ndela yake. **11** Nenga niakokiya ukweli,
kati ya bababelekwi ni nwawa btopo ywabile nkoto kuliko Yohana
Mbatizaji. Lakini ywembe nchini mu utawala wa kumaunde nga
nkolo kuliko ywembe. **12** Buka masoba ga Yohana mbatizaji
mpaka leno utawala wa kumaunde upatikana kwa ngupu ni
bandu babile ni ngupu, batola kwa ngupu. **13** Kwa mwanja
manabii ni saliya, batitabiri mpaka wakati wa Yohana. **14** Ni
mana itei mpala yeketya, yembe nga Eliya ywa palaisa. **15** ywa
abi ni makutu gayowa na ayowe. **16** Nikilinganishe ni namani
kibeleki cheno? mfano wa bana babang'anda sokoni, babatama
na kemelyana. **17** Ni kukoya, 'Twakombwi zomarimwainike kwaa,
Twatilombola, mwaleikwaa.' **18** Maana Yohana atiicha bila lya
nkate wala nywaa divai, ni mubayage,'Aii na nchela.' **19** Mwana
wa Adamu atiisa kalya no ywaa na mumaya ni kumila na nepi,
mbwiga labe akusanga ushuru na bene sambii, lakini hekima
itanganikwa kwa matendo gake.” **20** Yesu atumbwi kuakalipiya
miji yayabile miyendo yake michapu, mana babile bado tubu. **21**
Ole wako, Kolazini, Ole wake Bethesaida kati matendo makolo
gakapangika Tiro i Sidoni galo gagapangike pano, bapale tubu

zamani kwo wala mabuniya na pakala lingu. **22** Lakini kwaloba
bana pumulia Tiro na Sidoni masoba gahukumu kuliko kasabe.
23 Wenga Kapernaum, ukita tondobelwa mpaka kumaunde?
Ntopo walowa ulujilwa mpaka pai kuzimu. Kati kwa Sodoma
kulwe pangika makowe makolo, kati mwagapangilwe kachabe,
ilwepanga mpaka leno. **(Hadēs g86)** **24** Ila nibaya, kachako
yalowa baa rahisi kwa nnema wa Sodoma pumulia lisoba lya
hukumu kuliko wenga. **25** Muda woo yesu atibaya, nenda
kulumba, mwenga mwa Tate, Ngwana wa kumaunde ni nnema,
kwa mwanja waijite makowe gaa bene hekima na akili, na
kwayogolya bange lunda, kati bana achunu. **26** Tate kwa kuwa
mwapendesilwe nyoo pa minyo yinu. **27** Makowe goti galekilwe
kachango buka kwa Tate. Nantopo ywantangite mwana ila Tate,
na ntopo ywantangite Tate ila mwana na ywoywoti ywampendi
mwana kunnagilya. **28** Muiche kwango, mwenga mwa boti
mwamuangaika na mwamulemewa na igombo inatopa, ni nenga
nipala mpomoli. **29** Mube ni akili ni mwiyegane buka kachango,
mana nibii ni lwongo na nampole wa mwoyo ni mwalowa pata
pumulya na nafsi yinu. **30** Kwa mana nila yango ibii laini ni
igombo yango nj'oyou.

12 Lichoba lya sabato Yesu kapeta karibu ni mung'unda,
anapunzi bake babile ni njala gabatekwa makasi no lyaa. **2** Lakini
Mafarisayo pabagabweni goo, nga bammakiya Yesu aalagiye
anapunzi bake baitekwana saliya bapanga lsoba lyange lusilwa
lisoba lya Sabato." **3** Lakini Yesu ngaabakiya, "Munasoma kwa
Daudi mwapangite wakati wabile na njala, bamope na bandu
babile pamope nabo? **4** Mwayingii nyumba ya Nnongo no lyaa
mikate ya madhabahu, na yabile kwaa alali kachake kwi na
balo babile nabo, ila alali kwaa makuhani? **5** Bado munasoma

kwa kuhusu saliya, panga lisoba luya sabato Makuhani gati
ya hekalu kwichapuya sabato, lakini ntopo ywa sitakiya? **6**
Lakini nilongela kachinu panga ywabile nkolo kuliko hekalu
abile pano. **7** taanga ayee ina maana gani, nipala loba na
sio sadaka, mpele kwa hukumu kwa benge makosa. **8** Mana
mwana wa Adamu nga Ngwana wa sabato. **9** Yesu gabuka
palo gayenda kuhekalu lyabe, linga kwabi na mundu mlemafu
wa luboko Mafarisayo ngaba naluya Yesu, kababaya, **10** “Je,
halali kumponeya lisoba lya sabato?”Lenga bapate kusitakiwa
kwopanga sambi. **11** Yesu kaakokiya, “Nyai kato yinu, abile ni
ngondolo yumo, ni aywoo ngondolo atumbuki mulembwa lisoba
lya sabato, ywakotoka kunapwa? **12** Je, kilebe chaako cha
thamani, bora kunopwa mundu kuliko ngondolo! kwa eyo alali bai
panga mema lisoba lya sabato.” **13** Yesu kankokeya ywa mundu,
“ngalowa luboko lwako”Ngalugoloya, ngalupona, kati lololwenge.
14 Lakini Mafarisayo ngabapita panja kabapanga ndela ya
kumulaga. **15** Yesu patangite mpango woo atiboka. Bandu
banyansima batikunkengama, nga aponea bote. **16** Abakiye
kana babakiye bandu akanatanganikilwa kwa bananchima, **17**
panga ilimi yolo kweli, yabaite nabii Isaya, kaba **18** Linga,
mtumishi wango ywanichewile, ywanimpendile, kwa ywembe
mwoyo wango utikumpenda. Nalowa beka Roho yango kunani
yake, na alowa tangaza hukumu kwa mataifa. **19** Aangaika kwaa
wala lela kwa ngupu; aimiya kwa utambi wa upiya lyoi, mpaka
pateta hukumu no shida. **20** Kana auna tete lyalichubulilwa, kana
aime tambi yoyoti wauluka lioi. **21** Na mataifa balowa bana ujasili
kwa lina lyake. **22** Mundu pilani ngaminya na bubu, ywalobi
moka banetike kwa Yesu. Ngamponiye, pamope ni mundu bubu
pona na kipofu bona; **23** Bandu boti batisangala no baya, iweza

wezekana mundu yoo mwana wa Daudi?” **24** Lakini Mafarisayo
pabayowine husu maujiza agoo, batibaya, “Ayo mundu aboya
kwa masetani kwa ngupu yake mwene ila kwa Baheburi, mpendo
wa masetani. **25** Lakini Yesu agatangite gabaweza na kwabakiya,
“Kila utawala wautalanganike wene walowa alabika kwaa, na
kila nyumba yayalowa lalanganika bene yayema kwaa. **26** Mana
itei nchela alowa kumoya nchela, inda kipenga muakili yake
mwene. **27** Kwa kitiwi utawala wake walowa yema? Na mana
itei niboya nchelakwa ngupu ya Belizabuli, babafata mwenga
babuya nchela kwa ndela ya kele? kwa ndela ya balowa ba
akimu winu. **28** Na mana kanibuya nchela kwa ndela ya Roho
wa Nnongo, bai utawala wa Nnongo uichile kachinu. **29** Ni
aweza buri yingwa nyumba ya mwene ngupu najiba, bila kutaba
mwene ngufu wete? Ngaweza yiba ilebe yake buka nkati ya
nyumba. **30** ywoywoti ywakotwike baa nanee enda kunitaukya,
na ywa kutoka kumba pamope na nee enda palagana. **31** Kwa
eyo nibaya kachinu, kila sambi na kufulu bandu alowa kwa
samiya, lakini kukufulu Roho Mtakatifu asamiya kwaa. **32** Na
ywoywoti ywalowa baya likowe kinyume sa mwana wa Adamu,
alowa kusamiwa. Lakini ywolongela kinchogo sa Roho Mtakatifu
aywo basamwa kwaa, kwa utawala ngo wala wauicha. **(aiōn
g165)** **33** Ao upange mkongo panga unanoga na litundu lyake
linanoga, kwasababu nkonga utanganikwa mutunda gake. **34**
Mwenga, wa lukolo lwa ng'ambo, mwenga mwabaya muweza
longela makowe gananoga? Kwasababu mikano ilongela buka
mumwoyo. **35** Mundu nzuri muakiba inanoga ya mwoyo wake
gapita gananoga, na mundu mwou mu'akiba ou ya mwoyo wake,
ipita kilebe kinayangata. **36** Nenda kuwamakiya panga lisoba
lya ukumu bandu balowapiya hesabu ya kila likowe lyange

mana lyabalongelage. **37** Kwa kuwa kwa makowe gako walowa
balangilwa haki na kwa makowe gako walowa hukumilwa." **38**
Mwisho baazi ya aandishi ni Mafarisayo ngaban'yangwa Yesu
kababaya, "Mwalimu twapendi kubona ishara kachako." **39** Lakini
Yesu atikwayangwa ni kuakokeya, "kibelekwi kinoite kwaa ni sa
umalaya kipala ishara lakini ntopo ishara yailwapila kachako ila
yulo ya nabii Yona. **40** Kati nabii Yona mwaatami mundumbo lya
omba nkolo kwa masoba gatatu kilo ni mutwekati, nga nyoo
mwana wa Adam alowa tama nkati ya mwoyo wa bwee kwa muda
wa masoba gatatu kilo ni mutwekati. **41** Bandu baninawi balowa
yema nnonge ya hukumu pamope ni ubelekwi wa bandu aba na
balowa hukumilwa kwasababu batiloba kwa makaburi ga Yona,
linga mundu nkolo kuliko Yona abile pano. **42** Malkia wa kusini
alowa katuka pa hukumu pamope ni bandu ba mmelekwoogu na
kwa hukumu. Aisi boka mwiso wa dunia icha pekaniya hekima
ya Selemani, na linga, mundu fulani nkolo kuliko Selemani abile
pano. **43** Nchela pamoka mundu, apeta pange mmache kapala
pompomolya, ila mana akotwike kupabona. **44** mwisho baya
mbala buyangana kunyumba yango kwa mboi. mana aikoli yumo
nyumba isafishilwe na ibi tayari. **45** Alowa kelebuka na kwaleta
benge roho njapu saba bababile abaya sana kuliko ywembe isa
tama bote palo. Na hali yake baa mbaya kuliko ya mwanzo.
Ngamwalowa panga kwa ubelekwi wono mwou. **46** Wakati Yesu
kalongela umati linga mabake na akinanunabe bayemi panja,
kabampala." **47** Mundu yumo atikummakiya, "linga maobako
na akinanunango bayemi panja, bapala longela na wenga." **48**
Lakini Yesu kayangwa ni kuakokeya ywaammakiye mao bango
nyai? Ni anuna bango aki'nyai? **49** Nga alangwa anapunzi bake
nobaya, "Linga, aba nga mao ni anuna bango! **50** Mana ywoywoti

ywagapanga gabapendi Tate bango ywaabile kumaunde, mundu ywo nga nongo wango mno bwango na mao bango.”

13 Kwa masoba ago Yesu atiboka kaya ni tama bwega ya bahari. **2** Kipenga sabandu satikusanyika kwa kutindiya, ajingi kati ya ngalaba natama nkati yake likundi lyoti lyayema kwiye ya bahari. **3** Boka po Yesu alonngela makowe gananchima kwa mifano, Atibaya, linga, mpandi ayei pana. **4** Wakati kapanda mbeyu yenge yatumbuki bwega ywa ndela na iyuni bati kuichonywa. **5** Mbeyu yenge yatomboki paliwe, napembe ando waichene, nayabalike lakini kwo kosekana ukando wakoikwa. **6** Nalimu palubai watiyoma mana yabile kwa na ndandai no yoma. **7** Mbeyu yenge yatomboki kumimimwa. Mikongo yene mimimwa yatikolaa na kwiingilya. **8** Mbeyu yenge yatomboki paukando wananoga na pambika matunda, yenge mia jomo, yenge sitini na yenge thelathini. **9** Ywa abii ni makutu ayowe. **10** Anapunzi bake bateisa na kummakiya Yesu, “mwanja namani ulongela na kipenga sa bandu kwa mifano?” **11** Yesu kayangwa ni kuakokeya, “Mupeyilwe upendeleo wo tanga siri ya upwalume wa kumaunde, ila kachabe banapeyelwa kwaa. **12** Lakini ywoywoti ywabile nacho, ywembe alowa yongekelwa muno, na alowa pata faida ngolo, ila ywaabile kwaa kilebe hata chelo kichunu chaabile nacho alowa pokonyolwa. **13** Kwa eyo nilongela nabo kwa mifano kwa mwanja kwale babone, kana baibone kweli. Na ingawa bayowa kana bayuwe wala tanga. **14** Unabii wa Isaka utimile kachabe, ngolo wa baite “Yowa mwalowa yowa, lakini mwaelewa kwa, bona mwalowa bona lakini mwatanga kwaa. **15** Na mumimwoyo ya bandu ibii mulubendo nonopa yowa na bawiliwiti minyo yabe, kana baweze bona kwaa minyo yabe, ao yowa kwa makutu gabe au tanga kwa mioyo yabe,

bapele kunigalambukwa kae, na mbele kwaponea.' **16** Ila
minyo ginu gatibalikilwa, mwaya genda bona, na makutu ginu
mwanja genda yowa. **17** Kweli nenda kuamakiya manabii
bananchima na bandu bene haki babile na hamu ya kugabona
makowe galo gamugabona, na bawezike kwaa kugabona.
Batitamaniya kugayowa makowe galo gamugayowa bagayowine
kwaa. **18** Tubwe mupekani mfano wa mpandi. **19** Wakati ywoyoti
ywalowa yowa likowe lya utawala na kana atitange, nga nchela
icha kukitola chakiyomwile pandikwa mumwoyo nkati wake.
Hayee nga mbeyu yaipandile mbwenga ya ndela. **20** Ywembe
ywapandike mumaliwe nga yolo ywaliyowine likowe na kulipokya
upesi kwo pulaika. **21** Bado ntopo ndandai nkati yake, nopumuliya
kwa muda mwipi matatizo ao mateso pagapita kwa mwanza
likowe kwikobala ghafla. **22** Ywa pandikwe mumimwa, ayu nga
yolo ywaliyowine likowe lakini maangaiko ga dunia no kongana
ni utajiri kulingilya lelo likowe lya kana pambika matunda.
(aiōn g165) **23** Ywa apandilwe pa ukando unanoga, nga yolo
ywaliyowine likowe ni kulitanga. Hyo nga ywapambike matunda
no yendelya pambika limo zaidi ya mara mia, yenge sitini, yenge
thelathini." **24** Yesu apei mfano wenge, kabaya. Utawala wa
kumaunde ulandanishwe ni mundu jwapandike mbeyu inanoga
mung'unda wake. **25** Lakini bandu pabapabagonjike, mbii
wake nembe atiicha panda manyei nkati yangano ngakabuka
kachake. **26** Baadae ngano paibalike no pweka, na manyei
nembe gatipweka nagembe. **27** Na atumishi ba mwene nng'unda
batiicha nakummakiya, Ngwana, hupandike kwa mbeyu inanoga
mung'unda wako? Ibikitiwi kwi na manyei? **28** Nga bakiya,
mbii ngapangite nyoo, Atumishi gabammakiya, "Tugatupwe"
29 Mwene ng'unda ngabaya, "hata, pamwalowa tupwa manyei

mwalowa tupwa ni ngano. **30** Mugaleke gakue pamope mpaka
wakati wouna, wakati wo una nalowa kwabakiya babauna,
“Wete mugatupwe manyei mugatabe makenda makenda ni
kugayocha mwoto, na mwikusanyi ngano mulighala lyango. **31**
Boka po Yesu abakiye mfano wenge. “Upwalume wa kumaunde
ulandine na mbeyu ndebele nayo mundu atikwitola na kwipamda
mung'unda wake. **32** Mbeyu ye njene sana kuliko mbeyu yenge
yoti. Lakini mana ikoi lopokwa kulliko yoti mubustani, pana kati
nkongo, mpaka kiyuni chenge iyumba mundambe yake. **33**
Nga kaabakiya mfano wenge kai, “Upwalume wa kumaunde ubi
kati mandibale ngalo gatweti mnwawa no yangabana ipemo
itatu kwa bwembe mpaka ilole. **34** Aga goti Yesu atiabakiya
nkati ya kipenga sa bandu petya mifano. Na bila mifano abatei
kwa kilebe chochote kachabe. **35** Ayee ywabi na mana panga
gote gabalongei manabii gaweze timya, palyo pabaite, naliwa
yuwa nkano wango kwa mifano. Nalowa longela makowe galo
iyilwe boka mumisingi ya dunia. **36** Mwisho Yesu kakileka sa
kipenga sa bandu buya kaya, Anapunzi bake batikunyendelya
ni kummakiya, “Utuyongoli mfano wa manyei ya kumigunda.”
37 Yesu kayangwa ni ukoya, “Ywapanda mbeyu inanoga nga
mwana wa Adamu. **38** Mng'unda nga dunia, mbeyu inanoga,
aba nga bana ba utawala, Na manyei nga bana ba yolo nnau na
kibii sakipandike nchela. **39** Na mauno ni mwisho wa dunia,
babauna nga malaika. **(aiōn g165)** **40** Kati mwagabile kusanyilwa
ni yoselwa mwoto, Nyo ngawabaa mwisho wa dunia. **(aiōn g165)**
41 Mwana wa Adamu alowa kwatuma malaika bake, ni kubaleta
mu upwalume wake ni makowe gati gagasababilwe ni sambi ni
balo babapanga makosa. **42** Balowa kwataikwa boti mulitanuli
lya mwoto, na akwo kwalowa bana kilelo na tauna mino. **43**

Na bandu bene haki bamelemetya, kati lisoba mu utawala wa
Tate bake. Ywembe ywabii na makutu ni ayowe. **44** Upwalume
wa kumaunde ubi kati akiba yabaiyembi mung'unda. Mundu
atikuibona na kwiiya. Katika pulaika kwake ngayende pemeya
kila cha bile nacho na kuupema ng'unda. **45** Kae Upwalume wa
kumaunde ubi kati mundu jwapanga biashara ywapala madini
gene thamani. **46** Paibweni yelo yene thamani, ayei bene ya kila
kilebe abile nacho ni akapemia. **47** Upwalume wa kumaunde kati
lupelele lwalubile kati ya bahari, no panga lukumba iumbe ya kila
aina. **48** Palutweti lupelele baluhuti bwega. mwisho batanganite
pae ngabakulya ilebe yoti kati ya chombo lakini yango thamani
baitaikuli kutalu. **49** Yalowa baa nyonyonyo wakati wa mwisho
wa dunia malaika balowa icha na kwabangana bandu abaya
boka nkati ya bandu azuri. **(aiōn g165)** **50** Ni kwataikwa mulitanuli
lya mwoto, kwalowabana ilelo no saga mino. **51** Mutangite
makowe goti aga? Anapunzi kabayangwa, “Elo”, **52** Boka po
Yesu kabakokeya, “Kila mwandishi ywabile mwanapunzi wango
wa utawala alandana ni mwene nyumba jwapiya mu'akiba yake
ilebe yaayambe ni ya zamani.' **53** ikawa Yesu payomwoi mifano
eyo yoti, atiboka pandupo. **54** Ni Yesu paikite pa nkoa wake
apundisha bandu mu'sinagogi. Mwisho wake bende shangala no
baya, “Kwako kwagapatike mapundisho gaa miujiza yee? **55**
Mundu yoo nga yolo mwana wa selemala? Mariamu nga mao
bake kwaa? nongo bake kwaa Yakobo, Yusuph, Simoni ni Yuda?
56 Ni alombo bake tubi nabo papano? Bai mundu yolo apeilwe
kwako aga goti?” **57** Batichukya. Lakini Yesu atikuakokeya,
“Nabii akosa kwaa heshima isipo kuwa kachake na panema
wake. **58** Apangite kwaa miujiza yananchima maana bamwamini
kwaa.

14 Muda woo Herode ayowine habari kuhusu Yesu. **2**
Atikuakokeya atumishi bake, “Ayoo nga Yohana mbatizaji atiyoka
boka mukiwo. Na yelo ngupu ibii kunani yake.” **3** Maana
Herode abile amoywite Yohana atabite na kuntaikwa muligereza
kwa mwaa ya Herodia, nnyumbowe Filipo kaka bake. **4** Kwa
kuwa Yohana atikuakokeya, “Alali kwaa kuntola ywembe panga
nyumbowe.” **5** Herode apala kumulaga lakini ayogwipe bandu
kwa mwanja bamweni Yohana panga nabii. **6** Lakini lisoba lya
abelekwile Herode paliikite mwanja wa Herode atiina pakatikati
ya bandu ni kumpulaisa Herode. **7** Kwa yangwa ahadi yake kwo
lapa panga alowa kumpeya chochote chalowa luba. **8** Baada ya
kushauriwa ni mao bake, atibaya, “Nenga unipei ntwe wa Yohana
mbatizaji mukikombe.” **9** Mpwalume atisikitika kwa chalobite
mwanja wake, lakini kwa kilapo chake, na mwanja bote babanile
pachakulya pamope abaite panga ipangike. **10** Ayei tolelwa
Yohana mbatizaji muligereza. **11** Lenga akatilwe ntwe wake
ni kubeka musinia ni kumpeya yolo mwanja na kupeleka kwa
mao bake. **12** Ni anapunzi bake batiicha kupotwa yeya yake ni
yendya kusika, baadaye bayei kummakiya Yesu. **13** Ni ywembe
Yesu payowine goo, ngaitenga buka pandu palo ngayenda nkati
ya mashua kayende pandu paki yake. Ni kipenga sabandu
pabatangite paile batekunkengama kwa magolo buka mjini. **14**
Mwisho Yesu atiicha nnonge yabe abweni kipenga kikolo sa
bandu. Aboni huruma ni kuwaponea matamwe yabe. **15** Paiikite
kitamunyo anapunzi bake batiisa no baya, “Yeno nga sehemu ya
lijangwa, na lisoba lipitike. Ukipei ruhusa kipenga cheno cha
bandu bayende kijijini bakapemi chakulya. **16** Yesu ngaabakiya,
“Ntopo haja yojenda kachake mwapei mwenga chakulya.” **17**
Ngaammakiya, “Pano tubile ni mikate mitano ni omba abele bai.”

18 Yesu ngabaya, “Mwilete kachangu.” **19** Nga Yesu kaabakiya
mwabakiye bandu batame pae pamanyei. Katola mikate mitano
ni omba abele. Kalinga kunani kumaunde, ngabariki no metwa na
mikate ngaapeya anapunzi bake. Anapunzi ngabapeya kipenga
sa bandu. **20** Ngabalya bote noyukuta. Boka po ngabatondwa
ipande yoti ya chakulya na batweliye itondo komi ni ibele. **21**
Balo babalile karibu alalume elfu tano bila kwa balanga alwawa
ni bana. **22** Ngaabakiya anapunzi bayingi mumashua, wakati
woo ywembe nga alanga kipenga kaboka kachake. **23** Baada
ya kwalaga umati yenda kachake, aobwike kukitombe yoloba
kichake. Wakati pachabile kitamunyo abile kwo kichake. **24**
Lakini muda woo ngalaba yabile pakatikati ya bahari kebembeya
kwa mwanja ya mawimbi, kwani mbonga yabi ngale. **25** Kilo
cha kungoko Yesu abi karibu naika, katyanga nnani ya mache.
26 Anapunzi bake pabamweniu katyanga kunani ya mache,
batiyogopa no baya, “Kinamani” ngabakemelya kwo yogopa. **27**
Yesu ngaabakiya mara jimo, ngabaya, “Mwikaze! nganenga!
Kana muyogope.” **28** Petro kannyangwa ni kummakiya, “Ngwana
mana itei wenga, uniruhusu niiche kwoo nnani ya mache.” **29**
Yesu kannyangwa ni kummakiya, “Icha.” Petro ngapita nkati ya
mashua nga tyanga nnani ya mache kuyenda kwa Yesu. **30**
Lakini Petro pakayabweni mawimbi, atiyogopa, ngatubwa zama
pae, ngapakema, “Ngwana, unilopwe.” **31** Upesi Yesu ngaatabwa
luboko lwake nga ntondobeya Petro, ni kummakiya, “Wenga
imani yako njene. Mwanja namani wabi ni masaka?” **32** Na Yesu
ni Petro bayingi mungalaba, ni mbonga ya kotwikupuma. **33**
Anapunzi mungalaba ngabamwabudu Yesu no baya, “Kweli
wenga wa mwana wa Nnongo.” **34** Bapayomwile loka, baikite
pannema wa Genesareti. **35** Ni bandu pa eneo lyoo pabatangite

Yesu, batibakiyana kila sehemu ya bwega ni kwaleta atamwe
woti. **36** Batikunnoba muno kuwa bakamwe ngobo yake, ni bengi
balo bakamwi ngobo yake baponyike matamwe yabe.

15 Nga mafarisayo ni baandishi baisi kwa Yesu buka
Yerusalemu, no baya, **2** “Mwanja namani anapunzi bako
babomwa makowe ga apendo? Mana bauluwa kwa maboko gabe
mana kaba lyaa chakulya.” **3** Yesu kaayangwa ni kwabakiya, “Ni
mwenga namani mwibomwa saliya ya Ngwana kwa sababu
ya apendo winu? **4** Mana Nnongo atibaya,'Mwaeshimu tate
bako ni mao bako, ni ywalongela ngananyata kwa tate bako
ni mao bako, alowa waa.' **5** Lakini mwenga mubaya,'Kila
ywaammakiya tate bake ni mao bake,'”Kila msaada walowa
kupata uboka kachango sayeno zawadi buka kwa Nnongo,'”
6 “Mundu yo ntopo sababu ya kwamuishimu tate bake. Kwa
aina yee mwitekwaniye likowe lya Nnongo kwa sababu ya
masilai ginu. **7** Mwe mwalau, kweli kati Isaya mwabaite husu
mwenga pabaite, **8** 'Bandu baa baniheshimu kwaa nenga kwa
mikano yabe, lakini mioyo yabe ibii kutalu na nee. **9** Baniloba
bure kwa mwanja bapundisha mapundisho gabalangi bandu.'”
10 Nga likema likundi ni kwabakiya, “mubekani ni mutange-
11 Ntopo klebe chakiyingya munkano wa mundu chakinyeya
mundu uchapu. Ila chakipita munkano, hacho gakinyenya mundu
uchapu.” **12** Nga anapunzi bake ngabayendelya no baya,
ngabalongela ni Yesu, “Je!, utangite mafarisayo pabayowine lelo
likowe litikwalumiya?” **13** Yesu kayangwa ni kwabakiya, “Kila
mtombo wa kotwike panda lalebango ba mbinguni aupandike
kwaa walowa luputwa. **14** Mwaleke kichabe, bembe viongozi
bange minyo, Ni mundu ngeminyo mana kampeka ngeminyo
aupandike nyine bote abele batumbukya mulembwa.” **15** Petro

kayangwa ni kummakiya Yesu, “Utubakiye twenga maana
ya mfano goo. **16** Yesu kayangwa, “Na mwenga mnelewite
kwaa?” **17** Mwenga mwabona kwaa kila chakiyenda mukano
kipetya nndumbo na yenda kulindi? **18** Lakini ilebe yoti yaipita
mukano ipita nkati ya mwoyo. Ngainyenya uchapu. **19** Kwa
mwanja mumwoyo ipita mawazo mabaya, bulaga, umalaya,
usalati, bwii, umbeya, ubocho ni matukangano. **20** Aga nga
makowe gaganyenya mundu uchapu lakini lya bila uluwa maboko
kumpanga kwaa mundu uchapu.” **21** Yesu ngaboka pandu
palo kayenda kutalu yenda upande wa Tiro na Sidoni. **22**
Linga aichi nnwawa ywakanani buka upande woo ngakemelya
kabaya, Unihurumiye, Ngwana, Wa mwana wa Daudi, mwinja
wango ateswa muno ni nchela.” **23** Lakini Yesu anyangwi
kwaa kikowe, anapunzi bake kabaisa ni kunnoba, kakabaya,
“Mumoye ayende kachake, mana atupangyandoti.” **24** Yesu
kayangwa ni kuabakiya, Nitumilwe kwaa kwamundu ywoywoti ila
kwa ngondolo babaobite ba munyumba ya Israel.” **25** Lakini
atiicha no lita nnonge yake, ngabaya “Ngwana uniyangatiye” **26**
Ati kunyangwa no baya, “Inogite kwa tola chakulya cha bana
na kwataikulya mabwa,” **27** Ngabaya, “sawa, Ngwana, hata
nyoo mabwaa achene lyaa chakulya chakitomboka pameza ya
ngwana wabe.” **28** Nga Yesu kayangwa no baya, “Nwawa, imani
yako ngolo. Naipangilwe kachako kati ya ywapala.”Ni mwinja
wake ngapona kwa muda wo. **29** Yesu atiboka mahali palo ni
yenda karibu ni bahari ya Galilaya. Boaka po ayei pakitombe
no tama kwoo. **30** Kipenga kikolo sa bandu chayei kachake,
ni kunelya iwete, bangeminyo, mabubu, babalemile na benge,
bababile atamwe baabekete pama ngologa Yesu lenga aponeye.
31 Ni kipenga satisangala pabamweni mabubu kabalongela,

ilema kababa akoto, iwete kabayenda na bangeminyo kabalola.
Batikumsifu Nnongo wa Israel. **32** Yesu ngaakema anapunzi
bake kaakokeya, “Nikiboni huuruma chelo kipenga cha bandu,
kwa mana chabile na nenga masoba gatatu bila lya kilebe
chochoti. Niwesa kwaa kwalaga bayende bila lyaa, bakana
induka mundela.” **33** Anapunzi bake, kabammakiya, “Kwaako
kwatuweza pata mikate yanyansima na pano papongote yo
yukuta umati nkolo kiasi cheno? **34** Yesu kaakokeya, “Mubile na
mikate ilenga? kabayanywa, “saba ni omba achene.” **35** Yesu
ngabakiya mwabakiye bandu batame pae. **36** Atweti yelo mikate
saba na balo omba achene ni baada ya shukuru, ngaimetwana
na kwapeya anapunzi bake. Anapunzi bake ngabapeya bandu.
37 Bandu boti kabalya ni yukuta, ngaba kusanya ipande ya kulya
yai igalile ipande ipande, yalweli itondo saba. **38** Boti bababile
analome elfu ncheche bila alwawa na bana. **39** Boka po Yesu
kaalangya bayende kachabe ni kujingya mungalaba ni yenda
sehemu ya Magadani.

16 Mafarisayo ni masadukayo batikun'yendya Yesu ni kun'geya
apange ishara boka kumaunde. **2** Lakini Yesu kabayangwa ni
kuabakiya “Pakibile kitamunyo mubaya panga hali ya upepo sapi,
kwa mana kunani kwakongolwike. **3** Na kindai mwenda baya,
Hali ya upepo leno inanoga kwa kuwa kunani kukele na maunde
ngati wekelya kunani kwoti! Mwenda kutanga mwakubile kunani,
lakini muweza kwaa tanga ishara ya nyakati. **4** Kibeleko kichapu
ni cha umalaya kipala ishara, lakini ntopo ishara yeyoti yailowa
peyelwa, isipokuwa yelo ya Yona, boka po Yesu kabaleka
ni kuyenda kachake. **5** Anapunzi baisi upande wana ibele,
lakini balibalile potw a mikate. **6** Yesu kaabakiya, “Mwitahazari
ni mube makini no kwo lola mafarisayo ni masadukayo.” **7**

Anapunzi ngabalaluyana na kababaya, “Kwa mwanja tupotwi
kwaa mikate.” **8** Yesu atangite sabawasa no baya, mwenga
mwabene imani njene, mwanja namani muwasike no bakiyana
kati yinu no baya panga kwa mwanja tupotwi kwaa mikate? **9** Je
mutanga kwaa au muna kombokya kwaa yelo mikate mitano kwa
bandu elfu tano, ni itondo ilenga muikusanyile? **10** Au mikate
saba kwa bandu elfu ncheche, ni itono ilenga yamwaputwike?
11 Ibile kitiwi panga munatanga kwaa yopanga nabile nilongela
na mwenga kunani ya mikate? mwilendele na mwiazali na lola
kwa mafarisayo ni masadukayo.” **12** Ngabatubwa tanga panga
kumbe abakiya kwa husu kuazari ni mikate yai loi, ila kwiazari
na mapundisho ga mafarisayo na masadukayo. **13** Wakati Yesu
paikite ku'Kaisaria ya Filipi kaalaluya anapunzi bake kabaya,
“Bandu bakoya mwana wa mundu nga nyai? **14** Kababaya,
wenge wakukema Yohana mbatizaji, benge bakukema wa Eliya,
ni benge, bakukema Yeremia, au wa nabii yumo wa manabii. **15**
Kaabakiya, ni mwenga mwanikema nenga na nyai? **16** Simoni
Petro kabaya, “wenga wa Kristo mwana wa Nnongo ywa bii
nkoto.” **17** Yesu kan'yangwa ni kunkokeya, “Utibarikilwa wenga
wa Simoni Bar Yona, kwa mana miyai ni nyama yongolike ale,
ila Tate bango ywaabile kumaunde. **18** Na nenga nendakubakiya
panga wenga wa Petro, ni kunani ya liwe linalowa kulichenga
likanisa lyango. Milwango ya kuzimu yalishinda kwaa. **(Hadēs
g86)** **19** Nikupeya wenga funguo ya utawala wa kumaunde.
Chochoti ukipangite mu'dunia chatapilwa hata kumaunde, ni
chochote chawalowa kukiyowa mu'dunia chalowa yongolewa ni
kumaunde. **20** Boka po Yesu kababakiya anapunzi bake kana
mwam'bakiye mundu ywoywoti panga ywembe ni Kristo. **21** Boka
muda woo Yesu atumbwi kuwabakiya panga lazima ayende

Yerusalemu, yoteselwa na kwa makowe ganansima mumaboko
ga apindo ni apindo ga makuhani ni aandishi, bulangilwa ni
yoka lisoba lyene tatu. **22** Yesu kamtola Petro pambwega
na kumkalipya kummakiya, “Likowe le libekutalu na wenga,
Ngwana, hale kana libiti kachako. **23** Lakini Yesu atigalambuka
ni kummakiya Petro, ubuyangane nchogo yangu nchela! wenga
wa kibo kachango, kwa kuwa ujali kwaa makowe ga Nnongo,
ila makowe ga bandu.” **24** Boka po Yesu kaabakiya anapunzi
bake, “Mana mundu ywoywoti ywapala kunikengama nenga,
lazima aikane mwene, aupotwe msalaba wake, ni anikengame.
25 Kwasababu ywapala kugaokoa maisha gake alowa gaobeya,
na kwa ywoywoti ywa abeya maisha gake kwa ajili yango alowa
galamiya. **26** Je! faida gani ywalowa ipata mundu mana aipatike
dunia yoti lakini aobiye maisha gake? **27** Kwa maana mwana wa
Adamu alowa icha mu'utukufu wa Tate bake na malaika bake
na Ywembe alowa kunepa kila mundu lengana na matendo
gake. **28** Kweli nenda kummakiya baazi yinu mwamuyemi paa,
mwalowa paya kwa kiwo mpaka pabamwona mwana wa Adamu
kaicha mu utawala wake.

17 Lisoba lya sita Yesu atikuwatola pamope ni ywembe
Petro, Yakobo, ni Yohana nnunawe, kaatola mpaka kunani
ya kitombe kilacho. **2** Atibadilishwa nnonge yabe. Kuminyo
yake kwatimelemeta kati lisoba ni ngobo yake yabonekine
yamelemetya kati bweya. **3** Linga halo bapitike Musa ni Eliya,
kalongela nakwe. **4** Petro kayangwa ni kummakiya Yesu,
“Ngwana, bora kachitu twenga tube pano. Mana upendile,
twalowa chenga pano ibanda itatu-chimo chako, chimo cha
Musa ni chenge cha Eliya.” **5** Wakati kabalongela, linga liunde
lyuu lyatikwawekelya, na linga ngalipita lilobe buka muliunde

kai baya, “Ayoo nga mwana wanga ywanimpendile na ywembe
mumpekani.” **6** Anapunzi bake pabayowine ago, ngabatula
baye wakukama ni batiyogopa muno. **7** Boka po Yesu klaisa
kuwakamwa ni kuabakiya, “Katukange wala kana muyogope.”
8 Kabakakatuka kabalolekeya kunani lakini bamweni kwaa
mundu ila Yesu kichake. **9** Napabile kabauluka kukitombe,
Yesu kaalangya, “Kana mwabaye husu mwamugabweni mpaka
mwana wa Adamu kayoka boka mu kiwo. **10** “Anapunzi bake
batikunaluya, kababaya, “Mwanja namani aandishi babaya panga
Eliya alowa isa wete? **11** Yesu kayangwa kuabakiya, Eliya alowa
isa kweli na alowa buyanganiya makowe goti. **12** Lakini biamakiya
mwenga, Eliya ayomwile icha, lakini bamtangite kwaa-Badala
yake, bampangii makowe ngabapala bembe. Nga nyo mwana
wa Adamu alowa teseka kwa maboko gabe.” **13** Nga anapunzi
bake batangite panga alongelange habari ya Yohana mbatizaji.
14 Paikite pa kipenga sa bandu, mundu yumo atikuwayendelya,
apigite magoti nnonge yake, ni kummakiya, **15** “Ngwana, umonii
lwongo mwana wango, maana abi ni kyunda unda no teswa muno
mana mara ganansima atombokya mumwoto au mumase. **16**
Nanetike kwa anapunzi bako, lakini bawezike kwaa kumponeya.
17 Yesu kayangwa, “Mwenga mwaubelei wange aminiya na
chakiaribike, nilowa tama namwenga hata bakibawi? nnete hapa
kwango.” **18** Yesu atikumkemya nchela nga mmoka munchembe
aponi buka saa yelo. **19** Ni anapunzi banyendeli Yesu kwa siri ni
kunnaluya, “Mwanja namani twenga tushindwe kumponeya? **20**
Yesu kaabakiya, “Kwasababu ya imani yinu njene. Kweli nenda
kuwamakiya, mana mwa baa na imani hata njene kati nombo ya
mbeyu ya haradari mwalowa kukibaya kitombe cheno, boka apa
na uyende kolo, na wembe walowa ama chalowabaa kwa kilebe

chachalowa shindikana kachinu. **21** (Muzingatie: makowe ga
mstari wa 21 “lakini aina yee ya nchela awezekana kwaa boka,
ila kwa loba na funga” gabonekana kwaa ukurasa wa zamni) **22**
Wakati pabile bado Galilaya, Yesu kabakiya anapunzi bake,
“mwana wa Adamu alowa yeyelwa maboko ga bandu. **23** Nalowa
kumulaga, na lisoba lineitatu ayoka.”anapunzi batihuzunika
muno. **24** Na pabaikite Kapernaumu, bandu babakusanya kodi
ya nusu shekeri kaban'yendelya Petro no baya, Je mwalimu winu
endalipa kodi ya nusu shekeli? **25** Kabaya, Yesu kalongela na
Petro wete no baya, uwacha namani Simoni? afalme ba dunia,
pokya kodi au ushuru buka kwa nyai? Kwa balo babatawala
buka kwa ageni? **26** Wakati Petro pabaite, “buka kwa ageni”
Yesu kammakiya, kwahiyo atawaliwa batiboyelwa kulepi. **27**
Lakini kana tuwapange atoza ushuru kabapanga sambi, yenda
kubari, taikulya ndoano na unopwe yulo omba ywalowa isa ywa
kwanza wanyamiye kano wake, walowa kwibona shekeri jimo.
witole na akapei atoza ushuru kwa ajili yango na wenga.

18 muda woo anapunzi bake batiicha kwa Yesu ni kummakiya,
“Nyai ywabile nkolo mu'utawala wa kumaunde?” **2** Yesu
kaankema mwana nchunu kammeka nkati yabe, **3** No baya,
“Kweli nenda kuamakiya, mana mukotwike tubu no panga kati
mwabana alele muweza kwaa jingya mu utawala wa Nnongo. **4**
Kwa eyo woywote ywalowa kuuluya kati mwana mnele, mundu
kati ywo nga nkolo mu'utawala wa kumaunde. **5** Ni mundu
ywoywoti ywalowa kumpokya mwana mnele kwa lina lyango
anipokya nenga. **6** Lakini ywoywoti ywasababisha jumo kati ya
alele aba babaniaminiya asi, yalowa panga bora kwa mundu
ywp liwe likolo lyo sangya likatabilwa paingo yake ni, tumbukilwa
mu'bahari. **7** Ole kwa dunia kwasababu kunumiya! kwa mana

ntopo namna kwa wakati wo icha, lakini ole kachake kwa mundu
yolo wakati woo yaicha kwaajili yake! **8** Kati luboko lwako
lutikusababisha kukwazika, ukate ni utaikwe kutalu ni wenga
bora kachako wenga jingya muuzima ubile ntopo luboko au
kilema, kuliko taikulikwa mumwoto wa machoba gangunganikwa
ubile na maboko goti na magolo goti. **(aiōnios g166)** **9** Liyo
lyako mana likukoseyite, ulitupwe na ulitaikwe kutalu ni wenga.
Bora kachako wenga ujingii mu uzima na liyo limo, kuliko
taikuliwa kumwoto wa masoba yangeyomoka ubile ni minyo
yoti. **(Geenna g1067)** **10** Linga panga kana mwazarau jumo ywa
achene baa kwa mana nenda kuwamakiya panga kumaunde
kwii na malaika bembe masoba goti, kaba ulolekeya kuminyo
kwa Tate bango ywabile kumaunde. **12** Muwaza namani? Mana
itei mundu abi na ngondolo mia jimo yumo aobe, Je! aweza
kwaleka tisini na tisa ya kitombe na yenda kwapala yolo yumo
ywaobite? **13** Na mana amweni, kweli nenda kuwamakiya, alowa
kumpulaikya kutiloo tisini na tisa babakotwike obe. **14** Nga
nyo mapenzi kwaa ga Tate binu ywa kumaunde panga kati ya
yumo ywa achene ba baobe. **15** Mana nongo wako akukoseite,
uyende, ukanobe akusami abile kichake. Mana akuyowine
wapanga ukelebwiye nnongo'wo. **16** Lakini mana akuyowine
kwaa, wapotwe alongo benge abele au atatu mana kwa mikano
ya ashahidi abele au atatu kila likowe liweza yomoka. **17** Na
mana asalawile kukupekaniya, ulibakiye li'kanisa likowe lyoo,
mana asalawite kae kulipekaniya likanisa, bai na abe kati mundu
wa dunia na ywalonga ushuru. **18** Kweli nenda kuamakiya,
chachatabilwa mu'dunia na kumaunde kilabilwe na chochote
chachayongoyelwe mu'dunia na kumaunde kiyongolike. **19** Kae
nenda kuamakiya panga bandu kati yinu mana bayeketyaniye

kunani ya kikowe lyolyote mu'dunia kabaloba, halyo **20** Tate
bango ba kunani alowa panga. Kwa mwanja abele au atatu
mana bakusawike pamope kwa lina lyangi, Ne nibi pakati kati
yabe. **21** Na Petro kaisa na kummakiya Yesu, “Ngwana, mara
ilenga nongo wango mana anikoseite na nenga nimsami? Hata
mara saba? **22** Yesu kammakiya, “Nikubakiya kwa mara saba,
lakini hata sabaini mara saba. **23** Kwa mwanza nyo utawala
wa kumaunde ni sawa na tawala pulani ywapalage lekebisha
esabu buka kwa atumwa bake. **24** Paatumbwi lekebisha esabu,
mtumwa yumo batikunnetya kachake na ywembe alonge lwage
talanta elfu komi. **25** Mana abile nacho kwaa Cleopata, Ngwana
wake alangi apemeyelwe, nyumbowe bana bake na kila kilebe
chabile nacho, na alepe. **26** Nga aywo mmanda ngalabukya,
apiyite magoti nnongi yake kabaya, “Ngwana unipumiliye nenga,
nalowa kukulepa kila kilebe'. **27** Nga aywo Ngwana wa mmanda
ywo, mana abina uruma, atikunneka na kusamwa deni lyo **28**
Lakini mmanda ywo atiboka na kumpata mmanda yumo katika
amanda benge, ywa nnongage dinari mia. Atikumwuta, na
kunkaba pa'ingo, na kumakiya, “Unilepe chanikulenga.' **29** Lakini
yolo mmanda ywenge atikukilikitya ni kunnoba muno, kabaya,
“Unipumiliye, nalowa kukulepa.” **30** Lakini mmanda ywa kwanza
atikana. Badala yake ayei kuntaba kuligereza, paka palepa
deni lyake. **31** Pababweni amanda wenge chelo chakipangite.
Batikasirika muno Batiisa ni kummakiya Ngwana wabe kila kilebe
chakipitike. **32** Boka po ngwana wa atmanda yolo ankemite, ni
kummakiya,'wenga wa mmanda mmaya, nitikusamya wenga
lideni lyako lyoti kwa mwanja wati niloba muno. **33** Ywabile
ni wenga ukaba na huruma kwa mmanda nyino kati nenga
mwanikuhurumiye wenga? **34** Ngwana wake atikasirika muno ni

kwapeya askari watesa mpaka apalepa lideni lyake. **35** Eyo nga
Tate bango ba kumaunde ngabalowa panga, manaite nkolikwe
samyana mwalongo sika kwa mwoyo winu".

19 Yapiti wakati Yesu payomwi makowe go, ayei Galilaya
na ayei kupaka wa Yudea nnonge ya libende lya Jordani.
2 Kipenga kikolo chatimkengama, na atikwaponiya kwo. **3**
Mafarisayo gabauyendelya, kabampaya, kabammakiya, "Je
halali mundu kunneka nyumbowe kwa sababu yoyoti? **4** Yesu
kayangwa ni kwaabakiya, "Musomite kwaa, panga ywembe
ywaumbite hapo pakwanza aumbite nnalome ni nwawa? **5**
Na kae kabaya,'Kwasababu ya nnalome alowa kunneka Tate
bake ni mao bake no longela na nyumbowe, ni abele balowa
ba mundu yumo?' **6** Kwahi abele kwaa kae, Ba chalumbine
Nnongo, mundu yoyoti kana atenganishe." **7** Ngabamakiya,
"Tubwe mwanza mani Musa atubakiye tupiye hati ya talaka na
kunneka?" **8** Ngabakiya, kwa sababu ya nonopa kwinu kwa
mwoyo Musa atikuarusu kwaleka akina yumbo binu, lakini boka
zamani yabinyo kwa. **9** Nenda kumakiya, jwalowa kunneka
nyumbowe, ila kwa mwanza amalaya na katola ywenge, enda
zini. Nalome ywalowa kutola nwawa ywalekilwe endazini." **10**
Anapunzi kabammakiya Yesu, "manaibile nyoo kwanalome ni
nyumbowe, bora kutoka tolakwe". **11** Lakini Yesu kaabakiya,
"Mundu kwaa ywaweza tama kichake, ila kwa balo babapeyilwe.
12 Kwasababu babile benembende bababelekwile buka ya mao
babe. Ni kae kwi na bene mbende babaipangile kwa sababu
ya utawala wa kumaunde ywaweza pokwa mapundisho ga na
agapoki." **13** Alafu baneti baadhi ya bana achene linga abeki
maboko kunani yabe na kwalolya, lakini anapunzi bake bende
kwakerebuya. **14** Ila Yesu atikwabakiya, "Mwaleke bana achene,

wala kana mwakanikiye icha kachango, kwamana utawala wa
kumaunde ni wa bandu kati baa. **15** Ni ywembe nga abekya
maboko gake kunani yabe, na mwisho ngaboka palo. **16** Linga
mundu yumo kaisa kwa Yesu na kumakiya, mwalimu kikowe
gani kinanoga champalikwa panga linga nipate jingya kukoto
wa wange yomoka? **(aiōnios g166)** **17** Yesu ngamakiya, mwanja
namani unilaluya kila begani kinanoga? kwi na yumo bai ywabile
mwema lakini mana upendi kupata ukoto, mwikamwe saliya
ya Nnongo." **18** Yolo mundu nganaluya, saliya yako? Yesu
ngabaya, kana usalau, kana wabe malaya, kana wabe mwii,
kana walongela ubocho. **19** Uwaeshimu Tate bako na mao bako,
na upende jilani wako kati mwawipendi wa mwene." **20** Mundu
yolo ngammakiya,'Makowe goti nigakamwile. Bado nipalikwa
kinamani? **21** Yesu ngamakiya, mana kupala ube wa mkamilifu,
yenda, ukapemeye yobile nayo, nawapei maskini, na walowa
baa na akiba ya kumaunde. Alafu wiche unikengame." **22** Lakini
kijana yolo payowe galo gamakiye, atiboka kwo uzunika, kwa
mwanja abi na mali yanansima. **23** Kae nenda kaamakiya
anapunzi bake, "Kweli nenda kuamakiya, ngumu kwa mundu
tajiri jingya, mu'utawala wa kumaunde. **24** Kae nenda kuamakiya,
rahisi ngamiya petta palembwa lya sindano kuliko tajiri jingya mu
utawala wa Nnongo." **25** Anapunzi pabayowine ago, batisangala
muno no baya, "Nyai le ywapala okoka?" **26** Yesu atikwalinga
no baya, kwa alyo liwezekanika kwaa, lakini kwa Nnongo goti
gendawezekana." **27** Petro nganyangwana kumakiya, linga twilei
yoti na kukukengama wenga, kilebe gani chatulowa kukipata?"
28 Yesu kayangwa, "Kweli nenda kuwamakiyanga, ywembe
ywanikengama nenga, mubelei wayambe wakati mwana wa
Adamu palowa tama pakitengo cha utawala cha utukufu wake,

na mwenga mwabembe mwalowa tama paitengo kumi na ibele
ya enzi, kwahukumu makabila komi ni ibele ya Israeli. **29** Kila
mundu yumo ywailei nyumba, kaka, mnombowe Tate bake
mao bake, bana na mingunda kwa ajili ya lina lyango, alowa
wapokiya mara mia na kurithi ukoto wangeyomoka. **(aiōnios**
g166) **30** Lakini baingi bababile bakwanza balowa bamwisho, na
bababile bamwisho baba ba kwanza.

20 Kwa maana utawala wa kumaunde ufanine na ywautawala
ng'unda, ywayumwika kindae na mapema linga apeleke ibarua
kung'unda wake wa mizabibu. **2** Baada ya yoyeketyana nabo
dinari jimo kwa kuwa, abayite bayende kung'unda wake wa
mizabibu. **3** Ayuin kae baada ya masaa gatatu ni abweni apanga
kazi benge bayemi bila kazi karibu na soko. **4** Ngabakiya na
mwenga muyende kung'unda wango wa mizabibu na chochoti
chakibi alali nalowa kunepa."Nga nyo bayei panga kazi." **5**
Ayei kae baada ya masaa sita, ni kae katika masaa tisa,
apangite nyonyonyo. **6** Mara yenge kai majira ya saa komi ni
jimo atiyenda ni kwakokeya bandu benge bayemi bila kazi ya
Atikwabakiya, "Mwanja namani muyei paa bila panga kazi lisoba
lizima? **7** Kabankokeya, kwa sababu ntopo mundu ywoywoti
ywatuajiri. Akabakokeya, "mwenga kae muyende katika ng'unda
wa mizabibu.' **8** kitamunyo, mwenye ng'unda wa mizabibu
asimamizi bake, wakeme apanga kazi walepe mishahara utubwa
wa mwisho mpaka wa kwanza. **9** Pabaisi babayei saa komi
ni jimo, kila mundu apeyilwe dinari. **10** Pabaisi apanga kazi
ba kwanza bawasage balowapala yanansima lakini bapoki kila
mundu dinari jimo. **11** Baada ya pokya kila mundu malepo gake,
batikunlalamikya mwene ng'unda. **12** Kababaya 'haba apanga
kazi bamwisho batumi lisaa limo bai yabapangite kazi, lakini

walupitae Katitwe twenga tupotwi mizigo nzma na lumia na
liumu. **13** Lakini mwene ng'unda kayangwa nikummakiya yumo
nkati yabe,'Wa bwiga wango, mbangite kwaa likowelibaya. Je!
Tuyeketyanikwe kwaa na nenga panga dinari yimo? **14** Upoki
chelo chakibile halali yako ni uyende kachako. Puraha yango
kwa apeya aba anapunzi babayei mwisho sawasawa ni wenga.
15 Je kana ibi haki kwango panga chelo chanikipala na mali
yango? Au liyo lyako lilau kwa mwanza nenga na mwema?
16 Nga nyo wa mwisho aba wa kwanza ni wa kwanza abi wa
mwisho." **17** Yesu pabile kaboka kuyenda Yerusalemu apotwi ni
anapunzi bake komi ni ibele pambwega, ni mundela kabakokeya,
18 "Linga tuyenda Yerusalemu, ni mwana wa Adamu alowa
abilwa mmoko ga akolo ba makuhani na baandishi. Balowa
kumwukumu kiwo. **19** Na balowa kumpiya kwa bandu ba mataifa
ili kun'geya, kunkombwa ni kunikongeara. Lakini baada ya
masoba gatatu alowa yoka." **20** Ni mao bake Zebedayo aichi
kwa Yesu na bana bake. Atikilitika nnonge yake ni kunnoba
kilebe boka kichake. **21** Yesu kaankokeya, "Upala namani?"
kaamakiya "Ulazimishe panga aba bana bango abele batame,
yumo atame liboko lya kummalyo ni ywenge luboko lwako lwa
kukeya mu'utawala wako.' **22** Lakini Yesu kayangwa ni kubaya,
"Ulangite kwaa chaukiloba. Je wenda weza kukinywelya kikombe
saniweza nywelya nenga?" Ngababaya, "Twenda weza." **23**
Kabaakokeya, kikombe chango hakika mwalowa kukinywelya.
Ila tama luboko lwangu lwa kumalyo ni tama luboko lwango
lwa kukeya kazi yangu nenga kwaa, ila balo babayomwile
changulilwa ni Tate bango." **24** Anapunzi benge komi pabayowine
ago, bati chukya muno kwa bana balo abele. **25** Lakini Yesu
atikuwakema bene nakwabakiya "Mutangite panga atawala ba

mataifa kwa kwalazimisha, ni apendo babe kwitimiza mamlaka
kunani yabe. **26** Lakini kana ipange nyoo kachinu. Badala yake,
ywoywote ywapala panga mpindo pa nkati jinu lazima abe
mtumishi winu. **27** Ni ywalowa panga ywa kwanza kati yinu
lazima abe mtumishi winu. **28** Kati mwabi Mwana wa Adamu
aichi kwaa kutumikilwa, ila tumika na kupiya mwomi wake panga
ukombozi kwa bingi." **29** Wakati kaba buka Yeriko, kipenga
kikolo sa bandu chatikuwakengama. **30** Bababweni ipofu abele
batami bwega ya ndela. Pababweni Yesu endapita, batikemelya
no baya, "Ngwana, Mwana wa Daudi, utuponeye." **31** Lakini
kipenga satikwabendya, na kwabakiya mukotoke, hata nyo,
batikemelya lilobe likolo no baya, "Ngwana, Mwana wa Daudi,
utuponeye." **32** Mwisho Yesu atiyema atikwakema ni kwalalaya,
"Mupala niatende namani?" **33** Kabankokeya, "Ngwana tupala
tubone." **34** Bai Yesu, kaumiya mwoyo wa huruma, kagakunywa
minyo gabe, sa yoyo, kabalolekeya kabankengama.

21 Yesu ni anapunzi bake baikite karibu ni Yerusalemu na
bayei mpaka Bethfag, kukitombe sa mizeituni, Boka po Yesu
ngatumite anapunzi bake abele, **2** Kabakokeya, "Muyende
kukijiji cha kibii nnonge, na mwalowa kummona mwana wa
mbonda bantabite palo, mukamwunde na kuniletya. **3** Mundu
mana kanaluya mwammakiye,'Ngwana indakumpala' ni mundu
ywo alowa kunneka na mwuiche nakwe." **4** Likowe lyoo lyapiti
lyalibaite nabii lazima litimye. Kabakokeya, **5** Mum'bakiye mwale
Sayuni. linga, mpwalume wako endaicha kachinu, mnyenyekevu
na ampoki mwana wa mbonda, mwana wa mbonda mnele. **6**
Mwisho anapunzi bati buka no panga kati Yesu mwalangile. **7**
Baneti mbonda na mwana wake, no tandika ngobo na Yesu
ngampokya. **8** Bingi nkati ya bandu balandike ngobo yabe

mundela na benge batekwi matawi ga mikongo no tandika
mundela. **9** Kipenga satilongolya Yesu na babamwindikiyae
kabayoba, kabaya, “Hosana Mwana wa Daudi umebarikiwa
ywaisa kwa lina lya Ngwana. Hosana kunani muno. **10** Yesu
paikite Yerusalemu, mji woti watishtuka no baya, “Hayo wa nyai?”
11 Kipenga chayangwa, “Hayo nga Yesu nabii, boka Nazareti ya
Galilaya.” **12** Na mwisho Yesu ajingii mu'nyumba ya ibada ya
Nnongo. Atikwapiya panja bote bababile kabapema no mpemeya
mu'hekalu. Nga nokwa meza yabang'andae kamali na itengo
ya babapemeyange ngunda. **13** Kabakokeya, “Yaandikilwe,
nyumba yango yalowa kemelwa ya maombi. Lakini mwenga
mwipangite lipango lya anyang'anyi.” **14** Boka po ipofu ni ilema
batikumwisilya muhekalu, ni ywembe atikwaponiya. **15** Ila apindo
ba makuhani na aandishi pababweni maajabu agapangite,
na pabayowine bana kabapanga ndoti muhekalu na kubaya,
“Hosana mwana wa Daudi,” batikasirika muno. **16** Batikumakiya,
“Uyowine chabakibaya haba bandu?” Yesu ngabakiya, “Elo!
Lakini muna wai kwaa soma, buka munkano wa aba bana na
bana alele baba yonga benda sifu kinanoga?” **17** Boka po
Yesu atikwaleka no yenda panja ya nnema akwo Bethania na
agonjike kwokwo kwo. **18** Kindae kabuyangana, boka mjini,
abweni njala. **19** Abweni mtini bwega ya ndela. Atikuuyendea,
lakini alibweni kwa litunda nnani yake ila makapi, atikuubakiya,
“Buka lino kana wapambike kae.” na mtini wene watiyoma. **(aiōn
g165)** **20** Anapunzi pababweni, batishangala no baya, “Ibi kitiwi
mkongo utiyoma mara jimo? **21** Yesu kayangwa no kwabakiya,
“kweli nenda kwamakiya, mana mubile na imani bila mashaka,
mwalowa panga zaidi ya nkongo, mwalowa kukibakiya kitombe
chelo kiboke kikatumbuki mu'bahari, ni yalowa pangilwa. **22**

Chochote cha mwaloba kwo salya, mana muaminile mwalowa
pakya." **23** Yesu paikite muhekalu, apindo ba makuhani ni apindo
babandu batikunyendelya wakati kapundisha na kunnaluya,
"Kwa ngupu gani upanga makowe aga? Na nyai ywakupei
mamlaka ago? **24** Yesu kayangwa ni kuamakiya, Na nenga
mbala kwanaluya linga liswali limo. Mana mwalowa kunibakiya,
ni nenga nilowa kuwabakiya ni kwa ngupu ilenga nipangite
makowe aga. **25** "Ubatixo wa Yohana waboka kumaunde au kwa
bandu?"Kabakokeyana bene, kababaya, mana tubaye uboka
kumaunde,'apala kutumakiya kwanini tuuaminite kwaa?' **26**
Lakini mana tubayite,'uboka kwa bandu,'twalowa yogopa kipenga
sa bandu, mana bote bamweni Yohana kati nabii." **27** Boka po
batikunkengama Yesu bakibaya, "Tutangite kwa" kabakokeya,
"wala nenga niamakiya kwaa ngupu gani nipanga makowe aga.
28 Lakini muwaza namani? Mundu mwene bana abele. Kayenda
kwa yumo ni kummakiya,'Mwana wango, nenda ukapange
kazi kung'unda wa mizabibu. **29** Lino mwana kayangwa no
baya,'niyenda kwaa.' Lakini baadae atibadilisha mawazo gake ni
kuyenda. **30** Na mundu yo ayei kea mwana wake ywana ibele ni
kumakiya kati ywa kwanza. Mwana ayo kayangwa na kummakiya,
nilowa yenda ngwana,' lakini ayendike kwaa. **31** Ywaako kati
ya aba abele ywapangite chakipendike tate bake? Kababaya,
mwana wa kwanza." Yesu kabakokeya, "kweli nenda kuamakiya
baba kusanya ushuru ni amalaya balowa jingya mu'utawala wa
Nnongo bila mwenga jingya. **32** Kwa mana Yohana aichile kwinu
kwa ndela inyookile, lakini mwenga mwangana mwamini, wakati
babakusanya ushuru ni amalya batikumwamini. Na mwenga,
pamubweni aga gapangite, muweza kwaa kutubu ili badae
mwamini. **33** Mupekani mpwano wenge. Pabile ni mundu mwene

lieneo likolo lya bwe. Apandike mzabibu pawaegelile, atumite
baadhi ya apanga kazi bake kwa balo akulima ba mizabibu
yotola mizabibu yake. **34** Wakati wa mizabibu ikaribu na kwiuna,
atumite atumishi kwa akulima wa mizabibu yotola mizabibu
yake. **35** Lakini akulima ba zabibu ngabatola balo atumishi
bake batikumkombwa yumo, batikum'bulaga ywenge, ni yumo
bamkombwi ni maliwe. **36** Kwa mara yenge, mmiliki atumite
atumishi benge, banansima zaidi ya balo bakwanza lakini akulima
wa mizabibu bapangite kati balo ba kwanza. **37** Baada ya ago
ngwana yolo atumite mwana wake, kabaya, “kwasababu ywa
mwana wango balowa kumweshimu.” **38** Ila akulima ba mizabibu
pabamweni kijana yolo, kababakiyana, “Hayo nga mrith, muiche,
tumulage ni kumiliki urithi.' **39** Kabampotwa, kabantaikulya panja
ya ng'unda wa mizabibu ni kummulaga. **40** Je! mwene ng'unda
wa mizabibu paalowa icha, alowa kwapanga buli akulima ba
miabibu?” **41** Atikwabakiya, “alowa kwabomwana hobo bandu
abya kwandela inanyata muno na mwisho alowa kukodisha
ng'unda wa mizabibu kwa akulima bingi payalowa kelya.” **42**
Yesu kabakokeya, “Munasoma kwa maandiko, liwe lyabalikani
aandishi libile liwe likolo lya papembe Alii lyapitike kwa Ngwana
sangala paminyo gitu?' **43** Nga nyoo nganimakiya, utawala wa
Nnongo ulowa boloywa buka kachinu na peyelwa mataifa genge
gaga jali malunda gake. **44** Ywoywoti ywalowa tomboka kunani
ya liwe lyo alowa tekwanika ipande ipande na kwaywoywoti
lyalya mtombokya, lyalwa kumtimba.” **45** Akolo ba makuhani
na mafarisayo pabayowine mifano yake batangite alongelya
bembe. **46** Lakini kila pabapalage kummoywa bakiyogopage
kipenga, kwa mwanja bamonage kati nabii.

22 Yesu atilongela nabo kae kwa mipwano. kabaya, **2**
“Upwalume wa kumaunde ulandine na utawala ywa andaite
shughuli ya ndoa ya mwana wake. **3** Atumite atumwa bake
kwakaribisha babakokwile isa kusherehe ya ndoa, lakini baisi
kwaa. **4** Mpwalume atumite kae amanda wenge, kabakiya,
“Mwabakiye babakokilye linga nitayarishe chakulya, Fahali ni
ngombe wango ywa nenipe batikuchinja, na ikowe yote ibi
tayari, muiche kushughuli ya ndoa.” **5** Lakini bandu abo baisi
kwaa kwa muda wabakemilwe. Benge bakelebuka kumigonda
yabe, ni benge bayei kubiashara yabe. **6** Benge bagalambuki
amanda ba pwalume na kwa tania na kwaula ngobo. **7** Lakini
mpwalume atikasirika. Atumite lijeshi lyake, atikwabulaga balo
bababulage ayabe na kutiniya nnema wabe kwa mwoto. **8**
Alafu abakiye atumwa bake, “Ndowa ibii tayari, lakini banakokite
bafaika kwaa. **9** Kwa eyo muyende pamalekano ga ndela
ngolo, mukakoke bandu benge, kadiri yaiwezekana baise mu
sherehe ya ndoa.” **10** Atumishi kabayenda kundela ngolo na
kwa karibisha bandu bote bababweni, azuri na abaya. Eyo
ukumbi wa ndoa watweli ageni. **11** Lakini mpwalume payingile
kuwaloalageni, amweni mundu yumo aweti kwaa sare ya ndoa!
12 Mpwalume atikunaluya, “Mbwiga, uwezike kwaa jingya mono
muukumbi bila sare ya ndoa?' Nga mundu ywo ayangwi kwaa
kikowe chochote. **13** Nga mpalume kaabakiya atumishi bake,
“Muntabe mundu ywoo maboko gake na magolo ni mukantaikwe
panja kulubendo, akwo kwaba ni kilelo ni tauniya mino. **14**
Kwa mwanja bandu banyansima bandakemelwa, lakini ateule
ni achene.” **15** Nga mafarisayo watiboka no panga njama ya
kummoywa Yesu mu'makowe gake mwene. **16** Nga pabatumite
anapunzi gabe pamope ni Maherode. Na batikummakiya Yesu,

“Mwalimu twatangite wenga wa mundu wa kweli, no panga
pundisha ga apala Nnongo, kwa kweli utangite kwaa mawazo
ga mundu ywenge na ubonekana kwa kwayogopa bandu. **17**
Kwa eyo utubakiye uwasa kele? Je, ifaike kisalia lepa kodi kwa
Kaisari au ifaike kwaa? **18** Yesu atangite ubaya wabe, kabaya,
“Mwanja namani mwanigeya, mwe mwa'anafiki? **19** Munilage
mabanje yamutumya lepa kodi.” Ngabannetya dinari. **20** Yesu
kalaluya, kuminyo na lina lee lya nyai?” **21** Kaban'yangwa,
“Ga Kaisari.” Nga Yesu kaabakiya, “Mumpei Kaisari ilebe ya
ibile yake na ga Nnongo mumpei Nnongo.” **22** Pabayowine
nyoo batisangala, mwisho batikuneka no yenda kachabe. **23**
Lisoba limo baadhi ya Mafarisayo baisi kwa Yesu, balo bababaya
ntopo yoka mu kiwo. Ngabannaluya, **24** kabakoya, “Mwalimu,
Musa abayite mana itei mundu awile bila papa mwana, Nunawe
amukiye nwawa yo apate mwana oywo nkowe. **25** Babile alongo
saba, wa kwanza atikobeka na mwiso atiwaa bila beleka mwana.
Nganekya nunawe yolo nwawa. **26** Ni yolo nunawe ni ywembe
atiwaa nembe apangite nyonyonyo na kae yolo wa itatu, yabile
nyonyo mpaka yolo wa saba. **27** Baada yo panga nyo bote yolo
mwana nembe atiwaa. **28** Wakati wa yoka aywo nwawa alowa
panga wa nyai kati ya alongo balo saba? kwa mwanja bote
batikunkobeka.” **29** Lakini Yesu atikwayangwa ni kwakokeya,
“Mwenda kosea, kwa mwanja mutangite kwaa maandiko wala
ngupu ya Nnongo. **30** Kwa mwanja wakati wa yoka, bandu
bakobeka kwaa wala kobekwa. Ila bandu baba kati malaika ba
kumaunde. **31** Lakini husu kuyoka kwa bandu munawai kwaa
soma chelo cha longei kachinu, kabaya, **32** Nenga na Nnongo
wa Ibrahimu, Nnongo ea Isaka, Nnongo wa Yakobo? Nnongo
nga Nnongo kwaa wa bandu bawile, Ila Nnongo wa akoto.”

33 Wakati kipenga pabayowine agoo, batisangala mapundisho
gake. **34** Lakini Mafarisayo pabayowine panga Yesu atikwatuliza
masadukayo batiikusanya bene kwa bene. **35** Yumo, abi mwana
saliya, analwiye liswali kwa kumgeya. **36** “Mwalimu, amri yaako
yaibi ngolo kuliko yoti yaibi musaliya?” **37** Yesu kanyangwa,
“Lazima umpende umpende Ngwana kwa mwoyo wako woti,
kwa roho yako yoti ni kwa malango gako goti. **38** Aye nga amri
ngolo ya kwanza. **39** Ni inainele ilandana na yoyoyo, lazima
kumpenda jirani bako kati waipendi wa mwene. **40** Saliya yoti na
manabii bayemi mu amri yee ibele. **41** Na mafarisayo babile
bado papalo palo pabakusanyike pamope, Yesu alalwiye liswali.
42 Kabaya, “Je! mwawaza kele husu Kristo? ywembe mwana
wa nyai? na bembe ngabayangwa, “Mwana wa Daudi.” **43**
Yesu kayangwa, “kwa namna yaako Daudi kwa mwoyo ankema
Ngwana, kabaya **44** Ngwana atikumakiya Ngwana wango, “Tama
kuluboko lwako lwa mmalyo, mpaka panalowa kwapanga adui
bako babekelwe pae ya magolo gako”? **45** Mana itei Daudi
ankema Kristo “Nngwana”, kwa kitiwi alowa baa mwana wake?”
46 Ntopo ywawezike yangwa, likowe kae na ntopo ywa thubutu
kunaluya kae liswali buka lisoba lyoo ni yendelya.

23 Baadae alongei ni kipenga sa bandu na anapunzi bake,
kabaya, **2** Aandishi na Mafarisayo batami kiteo sa Musa. **3** Kwa
eyo chochote cha wakipanga, mupange kono kamwachunguza.
Lakini kana mujingi mumatendo gabe, mana bembe watabwa
na makowe gananchima na bembe bapanga kwaa. **4** Kweli,
bembe bataba igombo mikulu nayo tapa kwipotwa, na kwa
tweka bandu mmapamba gabe. Lakini bene baweza kwaa egeya
lukonji kwipotwa. **5** Gabapanga goti, bagabanga linga babone
bandu. Kwa mwanja bembe bapanwa masanduku gabe no

yongeya ukolo wa mapindo ga ngobo yabe. **6** Bembe pena tama
sehemu ya kifahari pashughuli na paitengo ga heshima kati ya
Musinagogi, **7** Na panga habari kwa heshima makowe gakusoko,
na kemelwa “Walimu” na bandu. **8** Lakini mwanga mulakilwa kwa
kemelwa 'Mwalimu”, kwa mwanja babile nakwe mwalimu yumo,
na mwenga mwabile mwalongo. **9** Kana mube mundu ywoywote
pano padunia kuwa tate binu, kwa kuwa mubi ni Tate yumo,
ywabile kumaunde. **10** Wala kana mwakemelwe 'Mwalimu', kwa
kuwa mubi ni Mwalimu yumo, ywaa ni Kristo. **11** Ila ywabi nkolo
kati yinu alowa baa mtumishi winu. **12** Kila ywa itondobeya alowa
uluyilwa. Na ywoywote ywalowa kwiuluya alowa tondobelwa. **13**
Ila ole winu waandishi na Mafarisayo, mwanafiki! mwayigalya
bandu utawala wa kumaunde. Mwenga muweza kwaa jingya,
na hamwaruhusu kwaa babapala jingya bayingi. **14** (Uzingatie:
mstari ba 14 ubonekana kwaa mukitab bora cha samani. Baadhi
ya itabu iyongeya mistari go baada ya mstari wa 12. mstari
wa 14, Ole winu aandishi na Mafarisayo mwaanafiki mana
mwamila babawelikwe na akii niasengo babe) **15** Ole winu
aandishi na Mafarisayo mwanafiki! muloka kwiye ya bahari
na ika kumpanga mundu yumo aamini galo gamapundisho,
napapanga kati mwenga, mupanga mara ibele mwana wa
mwoto ni kati mwabene mwamubile. **(Geenna g1067)** **16** Ole winu
iongozi ipofu, mwenga mwa mubaya, ywoywote ywalapa kwa
hekalu kilebe kwaa. Lakini ywa alapa dhahabu ya kulihekalu,
atabilwe ni kiapo sake. **17** Mwa bandu ipofu apumbafu, chako
kikulo kuliko chenge, dhahabu au hekalu ambalo latiweka
wakfu dhahabu kwa Nnongo? **18** Na ywoywote ywa lapa kwa
madhabahu, kilebe kwaa ila ywalapa kwa sadaka yaibile kunani
yake, alabilwe na kilapo chake. **19** Mwenga mwabandu ipofu,

chhako kikolo chaiweza wekelwa wakfu sadaka yaipiyilwa kwa
Nnongo? **20** Kwa eyo, ywembe ywalapa kwa madhabahu alapa
kwa yoo na kwailebe yote yaibile kunani yake. **21** Na ywembe
ywalapa kwa hekalu, alapa kwa ywo ywatama kati yake. **22** Ni
ywembe ywalapa kwa kumaunde, alapa kwa iteo ya kipwalume
cha Nnongo na kwa ywembe ywa tama kati yake. **23** Ole
winu aandishi ni mafarisayo, mwaanafiki! Kwa mwanja mulepa
zaka kwa bizali, mnaanaa ni likolo, lakini mgaleka makowe
makolo ga saliya-haki, rehema na imani. Lakini aga mupalikwaa
mugapange, na kugaleka kwaa genge bila kugapanga. **24** Mwa
iongozi ipofu, mwenga mwamulopwa ilulu njenenjene lakini
mumila ngamia. **25** Ole winu, aandishi na mafarisayo, mwanafiki,
kwa mwanja mngolwa panga ya kikombe na panja ya kyani,
lakini nkati mutweli dhuluma na bakwa na kiasi. **26** Mwenga mwa
mafarisayo mwange minyo, mugolwe wete nkati ya kikombe
na nkati ya kyani, lenga na panja nembe pabe pasafi. **27**
Ole winu, aandishi ni mafarisayo, mwanafikib, kwa mwanja
mulandana na makabwi gagabapakiye chokaa, nagembe kwa
panja kagamelemetya, lakini yupa yake yeni yene sambi na
njapu. **28** Nyo nyonyo, ni mwenga kwa panja mwabonekine
mwabene haki nnongi ya banu, lakini nkati mutweli unafiki
ni udhalimu. **29** Ole winu, aandishi ni mafarisayo, mwanafiki!
kwa mwanja muchenga makaburi ya manabii na kugapamba
makaburi ga bene haki. **30** Mwenga mubaya, mana tukata tama
wakati wa haki ni tate bitu, tulwe kotoka shiriki pamope nabo
pengana damu ya kimanabii. **31** Kwa eyo mwibaya mwabene
panga mwenga mwabana ba abo bababulinge kimanabii. **32** Kai
mwenga mukamilisha tweleya sehemu yostahili sambi sa tate
binu. **33** Mwenga mwaking, ambo, mwabana ba abaya kwandela

gani mulowa kosana ni Jehanamu? **(Geenna g1067)** **34** Kwa eyo,
mulolekeye, nenda kwatuma kachinu manabii bene hekima, na
aandishi. Benge mwalowa kuwabulaga ni kwa nyonga, ni benge
mwalowa kuwakombwa nkati ya Masinagogi ginu ni kwa bene
boka nnema go mpaka nnema go. wenge. **35** Mwisho wake
yalowa pilya kachinu mwai yote ya bene haki yaipenganike
mu dunia, boka mwai ya Habili mwene haki mpaka mwai ya
Zakaria mwana wa Barakiya, ywa mumulige kati ya patakatifu ni
madhabahu. **36** Kweli, nenda kuwamakiya, makowe aga gote
galowa peta kibeleko chelo. **37** Yerusalemu, Yerusalemu, wenga
wawabulaga manabii ni kwokombwa maliwe balo babatumilwe
kachako! Mara ilenga ni kumbite bana bako! pamope kati
ngoko mwayubatya bana bake nkati ya mapapayo gake, lakini
uyeketi kwaa! **38** Lola! nyumba yako igali ni ukeba. **39** Ni nenga
nenda kubakiya, buka saa yeno no yendelya wambona kwaa,
mpaka pawalowa baya, Abarikilwe ywembe ywaicha kwa lina lya
Ngwana."

24 Yesu atiboka muhekalu kayenda kachake. Anapunzi bake
kabayendelya ni kunangwa majumba ga hekalu. **2** Lakini
atikwayangwa ni kuabakiya, "Je! mugabona kwaa makowe
gote? kweli nenda kuwamakiya, ntopo liwe lyalyalowa igala
lingelekine na lenge lyalyo kotoka bomoyelwa." **3** Na paatami
pa kitombe cha mizeituni, anapunzi bake batekunyendelya ku
faragha no baya, "Utubakiye, makowe gagapitya pakibawi?
KInamani chachapanga dalili ya buya kwako na mwisho wa
dunia? **(aiōn g165)** **4** Yesu kayangwa ni kubaya, "Mube mwatulivu
panga kana aiche mundu kumwobeya. **5** Kwa kuwa baingi
balowa icha kwa lina lyango. Balowa baya nenga na Kristo,
nabalowa kwa obeya banyansima. **6** Mwalowa yowa ngonda

na habari ya ngondo. Mulinge kana mube ni masaka. kwa
kuwa makowe aga galowa petya, lakini mwisho ubile bado. **7**
Kwa kuwa litaifa lyalowa kombwana ni lyenge, na pwalume
hayo ayumana ni upwalume. Paba ni njala na matetemeko
ga nnema muma'eneo mbalembale. **8** Lakini makowe ago
gote nga mwanzo wa uchungu wo beleka. **9** Nga walowa
kwapotwa kwaajii yo kwatesa ni kwabulaga. Mwalowa chukilwa
ni mataifa gote kwa sababu ya lina lyango. **10** Ni banansima
balowa kobala na salitiana na chukyana bene kwa bene. **11**
Manabii banansima baubocho baicha ni kuabocholiya baingi. **12**
Kwa mwanza ubaya waba wananchima, pendana kwa bandu
kwopola. **13** Lakini ywapumiia mpaka mwisho alowa okoka. **14**
Yeno Injili ya upwalume yalowa hubiriwa mu kilambo choti panga
uushahidi kwa mataifa gote, Hapo nga ulo mwisho wa icha.
15 Kwa eyo pamwaubweni ubou wouharibifu, lyalabayitwe ni
nabii Danieli liyemi pandu patakatifu (ywosoma atange), **16** Nga
balo babile Yuda bayende mu'itombe. **17** Nga ywabile nnani ya
nyumba auluke kwaa pae kutola kilebe chochote buka nkati ya
nyumba. **18** Nga ywabile kung'unda kana abuyangane kuisa tola
ngobo yake. **19** Lakini naasikitikya bene bana na babayongea
wakati woo. **20** Mulobe butuka kwinu kana kube wakati wa
mbepo, wala lisoba lya sabato. **21** Kwasababu kwabaa dhiki
ngolo, ayo inapilya kwa buka umbilwa dunia mpaka saayeno na
wala yapitya kwa kae. **22** Ikapangage machoba gakakotoka
pungoyelwa, ntopo mundu ywapele okoka. Lakini kwa mwanja
atente, masoba go galowa pongoyelwa. **23** Kae mana itei mundu
ywoywoti alowa kumakiya 'lola, Kristo abi pa! au 'Kristo abi kulo,
kana mwaamini makowe go. **24** Kwa sababu Makristo ga ubocho
ni manabii ga ubocho walowa icha na kulaya ishara ngolo na

maajabu, kwa kusudi lya kwaobeya, yawezekana na hata kwa
babachaulilwe. **25** Mulole, nitikwatahazarisha kabla makowe go
pitya. **26** Kwa eyo, mana bammakiya, “Kristo abikupongote,
kana mwayende kwo kupongote. au lolekeya, abile nkati ya
nyumba, kana mwamini ago. **27** Kati njai paimulika kebuka
mashariki no mulika mpaka magharibi, ngayopanga isa kwa
mwana wa Adamu. **28** Popote ubile mzoga, apo ngaba twelwana
tai. **29** Lakini baada ya dhiki ngolo ya lisoba lyo, lisoba lya
banalubendo, mwei wabakwa na bweya wake, ndondwa yalowa
tomboka buka kunani na ngupu ya kumaunde yalowa tikiswa. **30**
Nga ishara ya Mwana wa Adamu yalowa bonekana kumaunde,
na makabila yoti ya dunia yalowa lombola. Balowa kunoma
mwana wa Adamu kaicha mumaunde ya kunani kwa ngupu ya
utukufu nkolo. **31** Alowa kwatuma malaika bake kwa lilobe likolo
lya tarumbeta, nabembe balowa kwa kubya pamope ateule bake
buka ipande ncheche ya kilambo, buka kumwisho wa kilambo
mpaka mwisho. **32** Mwiyanganee lisomo buka munkongo mtini.
Pamwibona ndambe keipuka kagabita makapi, mutangite panga
mpenja wenda icha. **33** Na yo kai, pamwagabona makowe gote
mpalikwa tanga panga aegelile, karibu abi paniango. **34** Kweli
nenda kuwamakiya, mmelekwogo ubeta kwaa, hata makowe ga
ngote galowa pitya. **35** Mbingu ni nnema walowa peta, lakini
maneno yango yapeta kwaa kamwe. **36** Lakini husu lisoba lyoo
ni saa ntopo mundu atangite hata malaika ba kumaunde, wala
mwana ila Tate kichake. **37** Kati mwayabile wakati wa Nuhu, nga
mwaba wakati wa buya mwana wa Adamu. **38** Kwa mwanja
masoba ago kabla ya gharika bandu babile kabalyaa no nyaa,
kaba kobekana konda mpaka lisoba lelo lyajingii Nuhu musafina,
39 na batangite kwaa kilebe chochote mpaka garika paisile na

kwakumba bote nga mwayaba icha kwa mwana wa Adamu.
40 Nga bandunabele baba kung'unda-yumo alowa tolelwa ni
ywenge kalekelwa. **41** Anwawa abele balowa bakusangi pamope
yumo atolelwa ni ywenge kalekwa. **42** Kwa eyo, mube mminyo
kwa mwanja mutangite kwaa lisoba gani lwabuya Ngwana witu.
43 Lakini mutangite panga, ipangite mwene nyumba akatanga
saa ilenga mwii apala icha, apelekeleka na alowe yeketya kwa
nyumba yake bamomwe. **44** Kwa eyo, mupalikwa ba tayari, kwo
panga mwana wa Adamu alowa isa kwa masaa ga mukotwike
tanga. **45** Tubwe nyai ywabii mwaminifu, mmanda mwene lunda,
ywapeyilwe madaraka na Ngwana kwa babile munyumba yake,
linga apei chakulya kwa muda wofaika? **46** Atibarikiwa mmanda
ywoo, aywo Ngwana wake alowa kukolya kapanga nyoo papala
buya. **47** Kweli nenda kuwamakiya Ngwana na alowa kum'beka
kunani ya kila kilebe cha kibii chake. **48** Lakini mana itei mmanda
mmaya kabaya pamwoyo wake,'Ngwana wango atiselewa. **49**
Nga tubwa kwakombwa atumishi bake benge, na kalya na
kalobya wembe, **50** Ngwana wake mmanda ywoo palowa isha
lisoba lyakotwike tanga, na saa yakotwike tanga. **51** Ngwana
wake alowa kunketani ipande ibele ni kummeka nafasi yimo na
anafiki na kwaba na kilelo no taunya mino.

25 Nga upwalume wa kumaunde ulandine ni aija komi babapotwi
taa yabe no boka yenda kupokya ngwana arusi. **2** Atano nkati
yane babile apumbafu ni atano benge babi bene lunda. **3** Balo
ainja apumbafu bapotwi taa yabe, bapotwi kwaa mauta. **4** Bali
balo atano aelevu bapotwi taa ni mauta. **5** Tubwe wakati ngwana
arusi pacheliye icha, bote lwatweti lungono no gonjanga. **6**
Lakini kilo cha kungoko kwabi na ndoti, linga, ngwana arusi,
mupangite panja mukampoki'. **7** Nga abo bainja bote bayumwike

no washa taa yabe. **8** Balo apumbafu baabakiye balo bene lunda,
Mutupongoli mauta ginu mwanja taa yitu yenda imika'. **9** Lakini
balo bene lunda batikwayangwa na kwabakiya,'Ngatulengani
twa bene ilabu yende dukani mukapeme kiasi kwaajili yinu. **10**
Wakati kabayenda pema, ngwana arusi kaicha, na bote babile
tayari bayei nakwe muukumbi wa sherehe ya arusi, na nianga
watiyigalwa. **11** Baadae balo ainja wenge pia kababuyangana na
kababaya,'Ngwana, ngwana, utuyogoli.' **12** Lakini atikwayangwa
ni kuwabakiya,'kweli nenda kwamakiya, nenga niatangite kwaa
mwenga.' **13** Kwa eyo mulinge, mana mutangite kwaa lisoba
au saa. **14** Kwa kuwa kati mundu ywa yei nema wa kutalu.
Akemite atumwa bake ni kwapeya utajiri wake. **15** Yumo
wabe ampei talanta tano, ywenge ampei talanta ibele, ni yolo
ywenge ampei talanta yimo. Kla mundu apeyilwe lengana na
uwezo wake, na yolo tajiri atiboka mwanja wake. **16** Mapema
yolo apeyilwe talanta tano ayei kwizungusha, no kwizalisha
talanta zenge tano. **17** Nyonyonyo yolo apeyilwe talanta ibele,
atizalisha zenge ibele. **18** Lakini yolo mmanda apeyilwe talanta
yimo, ayei kachake, ayei kwiebya lembwa na kwikulya ela
ya ngwana wake. **19** Na baada ya masoba peta, ngwana
wa amanda abo atibuya nabalanga hesabu nabo. **20** Yolo
mmanda ywapeyilwe talanta tano kaisa ni kumpeya talanta
zenge tano, kabaya,'Ngwana, unipeile talanta tano. Linga,
nipatike faida yenge tano.' **21** Ngwana wake atikummakiya,'Sapi
sana, wa mmanda wananoga na uaminike! ubile na uaminifu
kwa ilebe njene. Nilowa kukupeya utawala kwa ilebe yanansima.
Ujingii mupuraha ya Ngwana wako.' **22** Mmanda ywa apoki
talanta ibele kaisa ni kubaya,'Ngwana, unipeyile talanta ibele,
linga nipatike faida ya talanta zenge ibele. **23** Ngwana wake

kammakiya,'Hongera, mmanda unoyite ni mwaminifu! Ubile
mwaminifu kwa ilebe njene. Nipala kukupeya madaraka kunani
ya ilebe yote. Jingya mupuraha ya ngwana wako.' **24** Baadae yolo
mmanda ywapoki talanta yimo nembe kaisa no baya,'Ngwana,
nikutangite panga wenga wa mundu wa nkale, uuna pange
panda. **25** Nenga natiyogopa, natiyenda kasango no iya talanta
yako pae. Linga, ubile nayo pano yelo yaibile yako.' **26** Lakini
ngwana wake kayangwa no baya,'wenga, wa mmanda muou ni
nzembe, watangite panga niuna pandu panikotwike panda no
una pange lema. **27** Bola ngabeka talanta yango kwa bandu
ba benki, ni wakati wa kubuya kwango mbaitepokya talanta
yango pamope ni faida. **28** Tubwe mumpokonye ayo talanta ni
mumpei yolo mundu ywabile na talanta komi. **29** Kila mundu
ywabile nacho, alowa yongelekwa hata kwotweleya muno.
Lakini ywange ba nacho alowa pokonyolwa. **30** Muntaikwe
panja palubendo aywo mtumwa ywange faika, nakwo kwabana
kilelo no sagamino. **31** Wakati mwana wa Adamu paisa
mu'utukufu wake na malaika bote pamope na bembe, ngatama
pakitengo chake cha utukufu. **32** Mataifa gote balowa kusanyilwa
nnonge yake, najwembe alowa kwabawa bandu, kati mchungaji
mwabawa bwii na ngondolo. **33** Alowa kwabeka ngondolo
luboko lwake lwakumalyo, ila mwii alowa kwabeka luboko lwa
kukeya. **34** Alapu mpwalume alowa kwabakiya balo bababile
luboko lwake lwakumalyo,'Mwise, mwamubakilwe na Tate
bangu ba kumaunde. **35** Kwa mwanja nabile ni njala mwanipei
chakulya, nabi na ng'eni mwatikunkaribisha; **36** Nabi na bula
na mwambei ngobo; nabile nangonjwa mwatinitunza. Nabile
natabilwe ni munilekite.' **37** Nga bene haki kabannyangwa
ni kummakiya,'Ngwana, lisomangani lyatubweni wi njala, na

kukupeya chakulya? au ubi na nyota tukupei mase? **38** Na
lisoba ngani tukubweni wiwang'eni, na twatikukaribisha? Au
ubi na bula tukupei ngobo? **39** Na lisoba gani twakubweni
watamwe, au utabilwe, twaisi kukulola. **40** Na mpwalume
alowa kwayangwa na kwabakiya,'Kweli nenda kuamakiya,
cha mupangite pano kwa yumo wa nongo bango achunu,
mwanipangii nenga.' **41** Nga alowa kwabakiya balo bababile
luboko lwake lwakunkeya,'Mubokange kachango, mwamulanilwe,
muyende kumwoto wange yomoka wautayarishwe kwaajili ya
nchela na malaika bake. **(aiōnios g166)** **42** Kwa mwanja nabi na
njala mwambei kwa chakulya; nabi na nyota mwabei kwa mache
gonywa. **43** Nabi na ng'eni mwangalibishwe kwaa; nabi na bula
mwambei kwaa ngobo, nabi naatamwe na natitabilwa, lakini
mwaisi kwa kunilola! **44** Nga nabo nembe balowa kun'yangwa
na kumakiya,'Ngwana lisoba gani tukubweni ubile na njala au
ubile na nyota au wang'eni, au ubile bula au ubi waatamwe, au
utabilwe, na tukuhudumiye kwaa? **45** Mwisho alowa kwayangwa
na kwabakiya, kweli nenda kumakiya, chelo chamukotwike
kwapangya jumo ywa balo bana, mwambaki kwa nenga. **46** Aba
balowa yenda katika adhabu yangeyomoka ila bene haki katika
uzima wange yomoka. **(aiōnios g166)**

26 Wakati Yesu ayomwi longela malongelo goti, abakiye
anapunzi bake, **2** “Mutangite baada ya masoba gabele kwalowa
baa na lisoba lya pasaka, na mwana wa Adamu apiyilwa linga
bakongele.” **3** Baada ya bakuu ba makuhani ni apindo ba
bandu bakwembanike pamope mu'ukumbi wa kuhani nkolo,
ywakemelwage Kayafa. **4** Kwa pamope bapangite mpango wa
kumoywa Yesu kwa siri na kumulaga. **5** Mana batibaya, kana
ipangike lisoba lya sikukuu, yakana yoka puyo kwa baadhi ya

bandu." **6** Wakati Yesu paabile Bethania mu'nyumba ya Simoni
ywabile nkoma, **7** pagoloki pameza, nnwawa yumo aisi kachake
abile apotwi kikoba chakibile na mauta ga garama ngolo, aijitii mu
mutwe wake. **8** Lakini anapunzi bake bapakibweni kitendo choo,
batichukya muno no baya, mwanja namani upangite nyoo. **9**
Aga tulowe weza pemeya kwa kiasi kikolo na kwapeya maskini."
10 Lakini Yesu ayomwile tanga lee, ngababakiya, "Mwanza na
matusuluya nnwawa yoo? kwa kuwa apangite kilebe kinanoga
kasango. **11** Maskini mubile nabo kila lisoba, lakini mutama kwaa
na nenga kila lisoba. **12** Kwa mwanza panijili maula payega
yango, apangite nyo kwa mwanza ya kunisika kwango. **13**
Kweli nenda kwamakiya, popote payahubiliwa injili pakilambo
chote, kitendo cha kipangite ayo nnwawa, chalowa pangilwa kwa
mwaya kombokya." **14** Nga yumo nkati ya balo komi ni ibele,
ywakemelwa Yuda Iskariote, ayei kwa apindo ba makuhani, **15**
no baya, "Mwalowa mbeya namani mana ninangile?" Ngaba
mpemwa Yuda ipande thelathini ya mbanje. **16** Buka muda wo
apalange nafasi ya kwalangya. **17** Hata lisoba lya kwanza lya
mikate yange lola, anapunzi banyendeli Yesu na kumakiya,
"Kwaako kupala tukutayarishie ulye chakulya cha Pasaka?" **18**
Ngabakiya, "Muyende mjini kwa mundu fulani na mumakiye,
mwalimu abaya, "Muda wango uyomwike. Nicha yomolya pasaka
pamope ni anapunzi bango munyumba yako."" **19** Anapunzi
gabapanga kati Yesu mwalangile, batayarishe chakulya cha
Pasaka. **20** Pasaka iikite kitamunyo, atami lya chakulya pamope
na anapunzi bake balo komi ni ibele. **21** Pabile kabalya chakulya,
atibaya, "Kweli nenda kwabakiya panga pakatikati yinu yumo
apala kunisaliti. **22** Batihuzunika muno, na kila yumo ande
kunaluya, "Nenga buli kwa, Ngwana?" **23** Kayangwa, aywo

ywasanja pamope na nenga mubakuri ngalowa kunisaliti. **24**
Mwana wa Adamu endabuka, kati mwaiandikilwe. Ila ole wake
mundu ywasaliti mwana wa Adamu! Yanogite bora mundu ywo
akakotoka belekwa." **25** Yuda ywapala kusaliti atibaya, "Je,
nenga mwalimu?" Yesu kammakiya, "Ngawenga wolongela." **26**
Pababile kaba lya chakulya, Yesu autweli nkate, atikubariki, na
metwana. Apei anapunzi bake no baya, "Mutole, mulye. Aye
yega yango." **27** Ngatola kikombe no shukuru, ngapeya no baya,
Munye mwabote mukikombe chee. **28** Kwa mwanja aye maiyango
yo lagano kwango, yaipenganika kwa sababu banansima kwa
kwasamiya sambi. **29** Lakini nenda kuamakiya, nanywali kae
matunda ya zabibu go, ata lisoba lelo lyana lowanywa pamope
namwee ku'utawala wa Tate bango." **30** Payomwile yemba
mwambo, batiboka yenda kukitombe cha mizeituni. **31** Boka
po Yesu atikwabakiya, "Kilo cheno mwabote walowa kwikobala
kwa mwanja nenge, kwasababu itiandikilwa, Nalowa kukombwa
mchungaji na ngondolo bakikundi basambalalika. **32** Lakini
baada yo yoka kwango, nalowa longolya yenda Galilaya." **33**
Lakini Petro atikummakiya, "Hata mana itei bote bakukani kwa
mwanja ya makowe gagalowa kupata, Nenga nikukana kwaa.
34 Yesu kannyangwa, "Kweli nenda kuabakiya, kilo cheno ngoko
nanome anabeka kwaa, alowa kunikana mara itatu." **35** Petro
ngamakiya, hata mana itei waa na wenga, nikukana kwaa."Na
anapunzi bake benge bote babaite nyonyonyo. **36** Baadae
Yesu ayei nabo pandu papakemelwa. Gethsemane atikwabakiya
anapunzi bake, "Mutame paa wakati paniyenda loba apo." **37**
Apotwi Petro na bana abele ba Zebedayo ngatumbwa huzunika
na sikitika. **38** Boka po atikwabakiya, "Roho yango yenda minya
muno, hata kiasi cho waa. Mwiigale papamukeshe loba nanee."

39 Ayei nnonge pachene, kalola pae wa kukama, no loba, Tate
bango, mana kewezekana, kikombe sekinipele, kana ipange kati
mwanipala nenga, ila kati mwamupata mwee." **40** Ngayendeya
anapunzi kakolya bangonjike lugono, ngamakiya Petro, mwanja
namani ukotwike keleka pamope na nee kwa lisaa limo? **41**
Mukeleke mulobe linga kana uyingii mumajaribu. Roho ibile radhi
bai, lakini yega ibii zaipu." **42** Atiboka kae mara yene ibele yoloba,
"Tate bango, mana itei likowe lee ngwesa kwaa kulikwepa na
lazima nikinyweli kikombe chee, mwamupendi mwenga itimii," **43**
Kaabuya kae aisi kwakolya bagonjike lugono, mana minyo gabe
gabi matopau. **44** Ngabakiya kae kaboka ngayengda loba mara
yenge itatu kabaya makowe gagalo. **45** Baadae Yesu ayendeli
anapunzi bake nakwabakiya, "Bado mugonjike na pomolya?
Mulinge saa iegelile, mwana wa Adamu endasa litiwa mmokoya
bene sambi. **46** Muyumuke tuboke. Mulinge yolo ywapala
kunisaliti aegelite." **47** Wakati abibalo kalongela, Yuda yumo kati
ya balo komi ni ibele, atiisa. kipenga sa bandu chatiisa nabo,
kaliboka kwa apindo ba makuhani na apindo ba bandu. Baisi na
mapanga na ndolonga. **48** Na mundu ywakusudie Yesu ampei
ishara, atibaya, yoloywa nannoniya ngaywo. Mwamoywe." **49** Mra
ngaisa kwa Yesu no baya, "Salamu, mwalimu!"Nakunnoniya. **50**
Yesu ngammakiya, "Webwiga lyango, Ulipange lelo lya likuletike,"
Ngabaisa kumoywa Yesu na maboko gabe. **51** Lola, mundu yumo
ywabile pamope ni Yesu, ngasolomwa kyembe na kumkombwa
mmanda wa ntumwa nkolo na kukata likutu lyake. **52** Nga
Yesu kaamakiya, "kelebuya lipanga lyako mulupata lwake. Kwa
mwanza bote babatumya lipanga balowa polota kwa lipanga. **53**
Muwasa panga ngwesa kwaa kwakema Tate bango, naywembe
alowezekunilumya majeshi zaidi ya komi ni ibele ba malaika? **54**

Lakini kwa kitiwi gagaandikilwe gaweza timya, aga ngagapalikwa
gapiti?" **55** Wakati woo Yesu kakikoya chelo kipenga sa bandu,
"Mbona mwisi na mapanga na mandolonga kuniboywa kati na
mwii? Kila lisoba natami muhekalu kanipundisa, mwaniboywi
kwaa! **56** Lakini aga gote gapangike lenga maandiko ya manabii
gatimii." Nga anapunzi bake kabanneka ni kabatila. **57** Balo
babamoywile Yesu bampeike kwaa Kayfa, kuhani nkolo, pandu
pabakusanyike aandishi na apindo babile bakusanyilwe pamope.
58 Lakini Petro atikukengama msongo kwakutalu mpaka mukumbi
wa kuhani nkolo. Ajingii munyumba notama pamope na alinzi
akibone chakilowa pangila. **59** Bai apindo amakuhani na baraza
lyote babile kabapala ushaidi wa ubocho kwa Yesu, lenga
bate kumulaga. **60** Ijapo bapitike mashahidi banansima, lakini
bapatike kwa sababu. Ila baadae mashaidi abele bati kwipiya
nnonge **61** no baya, "Mundu yo atibaya "Ngwesa kulibomwana
hekalu lya Nnongo na kuchenga kwa masoba gatatu." **62**
Kuhani nkolo kayema ni kunaluya, "Huweza kwaa yangwa?
Hababakushitakya namani wenga?" **63** Lakini Yesu atami
liki. Kuhani kulo ngamakiya, "Kati Nnongo mwabile, nenda
kulasimisha utubakiye, panga wenga wa Kristo, wa mwana wa
Nnongo." **64** Yesu kayangwa, "Wenga wa mwene ubaite likowe
lyo. Lakini enakubakiya, boka sayeno no yendelya wamona
mwana wa Adamu atami kuluboko lwa mmalyo lwene ngupu, na
kaida mu maunde ga kunani." **65** Nga kuhani nkolo kalendwana
ngobo yake no baya, Atikupuru! Je, tupala kae ushahidi wakele?
Linge, tayari muyowine kakufuru. **66** Je! muwaza namani?
Ngabayangwa no baya."Ipalikwa awee." **67** Ngaba mwuniya
mata kuminya na kukombwa makofi kwa maboko gabe, **68**
no baya, ututabilie wenga wa Kristo. Naiywa kukombwile?"

69 Wakati wo Petro atami panja kuhukumbi, amanda alwawa
batikunnyendelya no baya, “Wenga wabi pamope ni Yesu wa
Galilaya. **70** Lakini atikana nnonge yabote, ngabaya nee nitangite
kwaa chaakibaya.” **71** Payei pannango, mmanda ywenge nwawa
atikumona na kwabakiya bababile apo,'Mundu yoo nembe abile
pamope ni Yesu wa Nazareti. **72** Ngankana kae kwa kulapa,
“Nenga nintangite kwaa mundu yolo.” **73** Muda mwipi baadae,
balobabayemi karibu, batiyenda yolongela ni Petro, kwa kweli
wenga wipamope nakwe, kwa mana hata longela kwako kwenda
yowanika. **74** Nga tumbwa lapangwa no lapa,'Nenga nitangite
kwa mundu yoo,” Mara ngoko kabeka. **75** Petro kakombokya
makowe gamakiye Yesu. Pai panga kabla ngoko anabeka kwaa
walowa nikana mara itatu. Ngapita panja kono kalela.

27 Pabaikite kindae, akolo bote ba Makuhani ni apindo ba
bandu babile ni njama kwaajili ya Yesu linga bamulage. **2**
Batikuntaba, batikunongoya, na kumwikiya kwa liwali Pirato. **3**
Boka po wakati Yuda, ywabile atikunsaliti, amweni panga Yesu
bayomwile kumwukumu, atijuta no kelebuya ipande thelathini ya
mbanje kwa akolo ba makuhani na apindo, **4** no baya, “Nipangite
sambi kwa kwisaliti mwai yange makosa.” Ngaban'yangwa,
“Twena ituhusu namani? ugalinge ago wa mwene.” **5** Boka
po kaitakulya pae yelo ipande thelathini ya mbanje muhekalu,
kabuka kachake kwikongela mwene. **6** Nkolo wa Makuhani
atikuitola yelo ipande thelathini ya mbanje no baya, “Halali
kwaa kwibeka mbanje yeno mu'hazina, mana yabile garama ya
mwai.” **7** Batikujadilyana kwa pamope batikwitola yelo ipande
thelathini ya mbanje batumi kupema mgunda wosikiya ageni. **8**
Kwasababu yelo mgunda woo walowa kemelwa, “Mgunda wa
mwai” mpaka leno. **9** Linga lelo likowe lyaalongei nabii Yeremia

latimii, kabaya, “Batwelile ipande thelathini ya mbanje, garama
yaipangilwe ni bandu ba Israel kwaajili yake, **10** ni baatumi
kwa mgunda wa mfinyanzi, kati Ngwana mwaanibakiye.” **11**
Nga Yesu ban'yemike nnonge ya liwali, na liwali atikunaluya,
“Wenga wa mpwalume wa Ayahudi?” Yesu kayangwa, “Wenga
wabaya nyoo.” **12** Lakini pabansitaki akolo ba Makuhanini
apindo, ayangwi kwaa kilebe chochote. **13** Boka po Pilato
kammakiya, “Uyowine kwaa masitaka goti kunani yako? **14**
Lakini anyangwi kwaa hata likowe limo, liwali atisangala muno.
15 Yabile mu'sikukuu kati yabile desturi ya liwali kunyogolya
mtabilwe yumo ywabachalwa no kipenga sa bandu. **16** Muda woo
abile mtabilwa sugu lina lyake Baraba. **17** Tubwe pabakwembine
pamope, Pilato atikwalaluya, Nyai ywamupala ninyogoli kwa
hiyali yinu?”Baraba au Yesu ywaikema Kristo. **18** Kwa mana
atangite panga bammoywe kwa kunchukya. **19** Patami pakitego
chake cha hukumu, nyumbowe atumite neno kabaya, “Kana
upange likowe lyolyote kwa mundu ywange hatia. Mana nititeseka
muno mundoto ya leno kwa mwanja ywembe.” **20** Tumbwe
akolo ba Makuhani ni apindo, batikwakingindwa bandu bannobe
Baraba, na Yesu bamulage. **21** Liwali atikwalaluya, “Kati ya
haba abele ywako nin'yogolii?” Ngababaya, “Baraba.” **22**
Pilato kaabakiya nipange kele kwa Yesu ywakemelwa Kristo?”
Bote kabanyangwa, “Anyongelwe.” **23** Ni ywembe kabaya,
“mwanja namani, kosa gani lyaapangite?”Ngabatondobiye
lilobe kabakemelya, “Anyongolwe.” **24** Kwa eyo wakati Pilato
paibweni aweza kwaa panga kikowe chochote, ila furugu yende
tumba, atweti mache auluwi maboko gake noge yabe, no
baya, “Nenga ntopo atiya kwa mundu yoo ywange likosa.
Mugalinge gaa mwabene.” **25** Bandu bote kababaya, “Mwai

yake ibe kun ani yitu na bana bitu." **26** Boka po anyogoli Baraba
kasabe, lakini akombwi ni mjeredi Yesu atikwapeya kwabe
bayende kusulubilwa. **27** Ni askari ba liwali kabantola Yesu
mpaka Praitorio na likundi lya maaskari bote batikusanyika.
28 Kabamwulike ngobo yake na kungwalika likanju lya rangi
ngele. **29** Boka po ngabatengeneza lukamba lyene mimimwa
ni kulibeka nnani ya ntwe wake, ni kubonikiya nai muluboko
lyake lwa kumalyo. Bapigite magoti nnongi yake kaban'geya,
kababaya, "Twenda kusalimu, Mpwalumea Ayahudi?" **30** Ngaba
muniya mata, ngatola nainkabankombwa mutwe. **31** Muda
kabayendelya kunkebei gaba mwula ngobo yake, nganongoya
yenda kukongela. **32** Pabapitike panja, bamweni mundu yumo
boka Krene lina lyake Simeoni, batikunlasimisha alongwane nabo
lenga atweti nsalaba wake. **33** Pabaikite pandu papakemelwage
Goligotha, mana yake, "semu yalipakala lya ntwe." **34** Kabampei
siki yayengabanike ni nongo aywe. lakini paipayite nywele
kwaa. **35** Muda kabansulubisha, bangine ngobo yake kwa
kwipigya kura. **36** Na batitama ni kunnola. **37** Nnani ya ntwe
wake paandikilwe gastakilwe kangasomeka, "Ayo nga Yesu,
mpwalume Ayahudi." **38** Anyang'anyi abele batikwakongela
pamope ni ywembe, yumo upande wa kumalyo ni ywembe wa
kunkeya. **39** Balo bababile kabapeta palobende kaban'geya,
kabatikisa mitwe gabe, **40** no baya, "Wenga wa upalange
kulibomwana hekalu ni kulichenga kwa masoba gatatu, "Wilopwe
wa mwene! Mana itei wa mwana wa Nnongo, uuluke pae
uboke mu'nsalaba!" **41** Kati ya hali yeyelo akolo ba makuhani
babile bakin'geya, pamope ni baandishi ni apindo, no baya,
42 Aokowile banansima, lakini aweza kwaa kwilopwa mwene.
Jwembe mpwalume Ayahudi. Auluke pae boka munsalaba, nga

twamwamini. **43** Atikuntumaini Nnongo, leka Nnongo anopwe
nambi yambe mana kapala, kwa mwanja atibaya Nenga na
mwana wa Nnongo." **44** Na balo anyang'anyi babauyongilwe
pamope ni ywembe balongei makowe gakun'geya. **45** Buka
saa sita kwabi ni lubendo nnema wote mpaka saa tisa. **46**
Payaiikite saa tisa, Yesu kalela kwa lilobe likolo, "Eloi, Eloi,
lama thabakithan?" mana yake Nnongo wango, Nnongo wango,
mbona wenda nileka?" **47** Wakati woo baadhi yabe babile
bayemi palo kababekaniya, kababaya, "Ankema Eliya." **48** Mara
jimo yumo ywabe atibutuka yotola sifongo kwitweleya kinyo
kikale, ngabaibeka nnani ya nkongo ni kumpeya anywe. **49**
Nababaigalile kabakiya, "Muneke kichake, lulole panga Eliya
apala isa kunopwa." **50** Boka po Yesu atilela kae kwalilobe likolo
na awile. **51** Linga, pazia lya hekalu ngalipapwanike ipande ibele
boka kunani mpaka pae. Ni nnema watilendema na miamba
yatipapwanika ipande. **52** Makaburi ngayongoka, na yega ya
atakatifu banansima babaginjike kabayoka buka mu kiwo. **53**
Batipita mumakaburi baada ya kuyoka kwabe, kabayingii mu mji
mpeletau, batibonekana na bandu banyansima. **54** Bai yolo akida
ni balo bababile kabannola Yesu babweni lilendemo ni makowe
goti yapangike palo, batiyogopa muno no baya, "Kweli ayo abile
mwana wa Nnongo.' **55** Alwawa banansima babankengime
Yesu boka Galilaya linga kumudumia babile palo kabanlolekeya
boka kutalu. **56** Nkati yabe abile Mariamu magdarena, Mariamu
mao bake Yakobo na Joseph, na mao bake Zebedayo. **57**
Paikite kitamunyo, aichi mundu tajiri boka Arimathayo, lina lyake
Yusufu, nembe kae ywabile mwanapunzi wa Yesu. **58** Anyendeli
Pilato kunnoba bwega wa Yesu, Pilato atilagya apeyelwe. **59**
Yusufu apeyilwe bwega ni aubilingile ni ngobo ya sufi inoyite, **60**

Ayei kusika mulikaburi lya yambe lyake atikulichonga muliwe.
Ngaimbiliya liwe likolo ngaliwekelya pannyango wa likaburi
kaboka kachake. **61** Mariamu magdarena ni Mariamu yolo
ywenge babile palo, watitama kabalolekeya kulo kulikaburi. **62**
Lisoba lyenge lyabile lya maandalio, akolo ba makuhani na
Mafarisayo batikwembana pamope kwa Pilato. **63** Kabammakiya,
“Ngwana, tukomboki panga wakati yolo mmocho abile nkoti,
atibaya,'Baada ya masoba ga tatu alowa yoka kae,' **64** Kwa eyo
ulangi panga likaburi bakalilende libesalama mpaka masoba
gatatu, Yalowa wezekana, anapunzi bake baweza kun'yiba no
baya kwa bandu, atiyoka boka mu kiwo! no ubocho wa mwisho
walowa mbaya kuliko wa kwanza. **65** Pilato kaayangwa, “Mutole
alinzi. Muyende mkapange kati mwa muweza. **66** Ngabatiyenda
no kulipanga likaburi panga salama liwe balikombwi muhuri na
kubeka alinzi.

28 Paikite kitamunyo cha lisoba lya sabato, liumu lyabile
liyomoka, kuyenda lisoba lya kwanza lya wiki, Mariamu
magdalena, ni yolo Mariamu ywenge batiisa kulilolekeya likaburi.
2 Linga pabile ni lilendemo ngolo, kwa kuwa malaika ba Ngwana
atiuluka ni kulimbilingiya lelo liwe, ni kulitamya. **3** Sura yake
yatimelemetya kati umeme, ni ngobo gake gabile gai'uu kati
theluji. **4** Balo alinzi kabayogopa muno no panga kati batiwaa. **5**
Yolo malaika kaabakiya balo alwawa kabaya, “Kana muyogope
kwa mana nitangite sa mukipala Yesu, ywasulubilwe. **6** Abile
kwaa pano, ayokile kati mwaamakiye, Muiche mulole pandu
agonjike. **7** Muyende upesi mukaabakiye anapunzi bake,'Ayokile
boka mu kiwo, linga alongwiye Galilaya akwo ngamwalowa
kumona.'Linga nenga niamakiye.” **8** Balo alwawa boti baboite
palo palikaburi upesi babile ni hofu ni puraha ngolo, ni kababutuka

kwabakiya anapunzi bake. **9** Linga Yesu kakolyana nabo no
baya, “Salamu.”balo alwawa batiisa kunkamwa magolo gake, na
kumwabudu. **10** Yesu kaabakiya, “Kana muyogope, muyende
mukaabakiye alongo bango balongoli Galilaya. Akwo banibona.
11 Wakati balo alwawa babile kabayenda na baadhi ya alinzi
bayei mjini no kuabakiya akolo ba Makuhani makowe goti
gabile gapangike. **12** Na makuhani pababile bakwembine ni
apindo na kulijadili likowe lee pamope na bembe, papiyite
mbanje yanansima kwapeya balo alinzi, **13** no kwabakiya,
kana mwabakiye bandu panga, anapunzi bake Yesu baisi
kilo kujiba bwega wa Yesu wakati twenga tugonjike.' **14** Abali
yee mana itei kwa liwali, twanga twenga twalowa nshawishi
na kumoya mwenga mashaka goti.” **15** Kwa eyo balo askari
kabaipokya yelo mbanje na panga kati mwababakiywe. Habari
yee yatitangazilwa muno kwa Ayahudi na baaminiya nyoo mpaka
leno. **16** Lakini balo mitume komi ni jimo bayei Galilaya, palo
pakitombe payomwi kwabakiya. **17** Na bembe pabamweni,
batikumwabudu, ila baadhi yabe babile ni mashaka. **18** Yesu
aisile kasabe kabakokeya no baya, “Nipeyilwe mamlaka goti ga
kilambo na kumaunde. **19** Kwa eyo muyende mukabapange
mataifa goti kuba anapunzi bango. mukaabatize kwa lina lya
Tate, na lya mwana, na lya Roho mpeletau. **20** Muapundishe
kugatii makowe goti ganibaamuru, Na linga, nenga nibile pamope
ni mwenga masoba goti, mpaka mwisho wa dunia. **(aiōn g165)**

Marko

1 Gono mwanzo wa Injili ya Yesu Kirisitu, mwana wa Nnongo. **2**
Kati mwaiandikwe ni nabii Isaya, Lola nandokubatuma asenga
bango kulonge yinu, yumo apetwaa ndela yako. **3** Lukalanga wa
mundu kakema mpongote, yomolyae ndela Bwana; boneyaye
ndela yake". **4** Yohana ateisa, kabaatiza mpongote ni kuyegana
ubatizo wa toba ku mzamaa wa sambi. **5** Nnema nzima
wa Sudea ni bandu bake ba Yerusalemu bayei kwake. Bai
kababatizwa ni ywembe mulupondo Yordan, kabaungamana
masambi gabe. **6** Yohana awalage ngobo ya mayunzu ga
ngamia ni nkibuno mkwisi was likengo, na alyage busi wa mwitu.
7 Atelongela ni ukoya, "Abi yumo Ando isa kuoma nee, abi ni
ngupu kuliko nee, nipwaa kwa ha Lita pae kuundua ilatu yake.
8 Nenga niabatza kwa Mase, Ywembe abatiza mwenga kwa
roho mtakatifu. **9** Yaomi lisiku eyo Yesu aisi kuoma Nazareti ya
Galilaya, na atebatizwa ni roho mulupondo Yordani. **10** Yesu
yaagakatwike kuoma mmase abweni kunani kusalanike pala
ni roho kauluka pae kunaniyake kati ngunda. **11** Ni lukalanga
waomi kunani, "wenga wa manango mpendwa. Nandopulaika
muno ni wenga". **12** Mara yimo roho atikunnasimisa ayende
mpongote. **13** Aabii mpongote lisiku arobaini, kagiywa ni nsela.
Ai pamwepe ni igongoro ya mmwitu, ni malaika kabanlola. **14**
Tubwe kumona kuboyolwa kwa Yohana, Yesu aaisi Galilaya
katangasa Injili ya Nnongo, **15** Kaakoya "muda uike, ni upwalume
wa Nnongo uisi. Mubuye kwa Nnongo ni muamini mwinjili.
16 Ni kaapeta mmbwega ya mbwani ya bahari ya Galilaya,
kaammona Simoni ni Andrea alongo bake Simoni kabataga
mbelele yabe mmase, kwakuba baisi aubaji. **17** Yesu abalogoli
"muise, mungote, na niatenda aubaji ba bandu". **18** Mara yimo

baalei mbelele ni kunkota. **19** Wakati Yesu ayei kutalu kasunu, ni
kaammona Yakobo mwana wake Zebedayo ni YohanaNnunage,
bai nngalaba kabapota mbelele. **20** mara kabaakema ni bembe
kabanleka tate babe nngalaba ni atenda kasi benge, kabankota.
21 Apobaike Kaperaniamu lisiku ya sabato, Yesu kayingya
mulisinagogi ni kuyegana. **22** Batekanganya liyegano lyake
kwa yelyo abi kayegana kati mundu abi ni upwalume na
ayendana kwa ni aandishi menge. **23** Muda gogo kwabi ni mundu
mulisinagogi labe abi no nsela na ateguta. **24** Kaakoya "tubi ni
selosa utenda nimwenga, Yesu wa Nazareti? uisikutuangamisa?
Nandokututaga nyai wenga. Wenga wantakatifu yikayako kwa
Nnongo!" **25** Yesu kaankopokya nsela ni kukoya "Nyamala ni
uboke nkati yake!" **26** Ni roho njapu kantomboya pae ni kupita
kalele kwa liyobe la kunani. **27** Nibandu bote batekanganya
eyo kabalokiyana kila yumo, "Seno kele? liyegano lyaayambe
libiniupwalume? Ni nsela kunkota ago akoya!" **28** Nimayegeyo
kuhusu ywembe mara yimo yalitawala kila nsengo nnema
nsima wa Galilaya **29** Mara yimo baada ya kupita kunza ya
Lisinagogi, Baayingi ukaya kwa Simoni ni Andrea bai ni Yakobo
ni Yohana. **30** Sasa akibe alwawa Simoni abiagonzike kabinya
homa, mara yimo kabankokeya Yesu ubinye wake. **31** Eyo kaisa,
kankamwa luboko, Ni kunkagatuya, homa yaboi muyega yake
ni utumbwa uudumya. **32** Kitamunyo eyo lisoba liwile Abinye
bote baaletikwe kwake, au babi Ni nsela kumutwe. **33** Nnema
nsima baikonzike pamwepe pa nlyango. **34** Atealagwa Abinye
banyansima mabinye mbalembale ni kupiya nsela(mahoka)
banyansima, aakani mahoka kulongela maana batekuntanga. **35**
Aayumwike bwamba muno lubendo lukatama; aaboi ni kuyenda
pandu abonekane kwa Ni mundu na kayopa oko. **36** Simoni ni

bote baipamwepe ni ywembe baankotike. **37** Baammweni ni
kunkokeya “kila yumo andokupala”. **38** Atekubabakiya, “Tuboke
kundukwenge, kunza ya gono nnema, ili niwese ulongela ni uko
iyeya. Ndio mwalongo was kuisa pano. **39** Ayei kapeta Galilaya
yote, kalongela mmasinagogi yabe Ni kukemea mahoka. **40**
Kaisa mundu yumo abi ni ukoma. Abi kampembela; aatengwi
majua ni kunkokeya”Mana kaupala tenda nibe na nkoto”. **41**
San'yingikiya, Yesu katondobeya luboko lwake ni kunkamwa
kankokeya, “nipala ubebwise”. **42** Mara yimo ukoma waamboi,
katenda kuba bwiso. **43** Yesu atekunkopokya kwa ukale Ni
kumbakiya ayende marayimo. **44** Atekumbakiya, “kanaukoye
liyaulyo kwa yeyoteywa, lakini boka ukajibineye kwa kuhani, Ni
upiye dhabibu kwa utakaso Musa atelagiya, katiusaidi kwabe.”
45 Ateboka Ni kutumbwa kumbakiya kila yumo nikukoya liyaulyo
muno hata Yesu awesome kwa lelo kuyingya pannema kwa
uhuru. Eyo atami pandu pakiiyo ni bandu baisi kuoma kila
nnema.

2 Aabwi Kaperiniam baada ya siku nsunu, yayowine abiukaya.
2 Bandu banyansima muno bakusanyike batwelile mpaka
pa nlyangoPai ntopo nafasi lelo, ni Yesu kabakokeya. **3**
Baadhi ya bandu baisi banletike mundu atetomboloka; bandu
bane batekumpotwa. **4** Wakati basindikwe kumuegelya mwalo
baibandu banyansima, baboiye lipala kunani palyo aabile,
baapeninye lusase ni mundu mminye agonzike mumo. **5** Apo
abweni Imani yabe, Yesu kambakiya ywa mundu atombolwike,
“manango, sambi sako zisameiwe.” **6** Aandishi benge balyo
baatami palyo kabailokiya mmiyo yabe. **7** “Awesa buli mundu oyo
kulongela iyeya? Andokupulu! Nyai awesa kusami sambi Mana
Nnongo kwa bai yikayake?” **8** Yesu aatangike kumoyo wake eso

bawasake bembe bene. Kabaakokeya, “mwalo wakele muwasa
eyo mwiuba yinu? **9** Lipi litopike muno kulongela kwa mundu
atombolwike, masambi gake gasameiwe au kukoya kagatuka,
tola lusase lwako ni utyange? **10** Lakini bapate utanga kuba
mwana wake Adamu abiniupwalume wa kusamii masambi pano
padunia, ankokiye ywa atombolwike. **11** “Nikukokeya wenga,
yinuka tola ndanga yako, ni uyende ukasako.” **12** Kaakagatuka
ni kutola ndanga yake, ni kupita panza bandu bote bapalyo
kabakanganya na kabampaya Nnongo utukufu, tubi tunawai
kwaa kubona kilebe kati Seno. **13** Ayei kumbwega ya ziwa,
nibandu banyansima, boote balyo kabayegana. **14** Ya kaapeta
kaammona lawi mwana wake Alfayo atami palyopakuya kodi na
kaankoke ya “Ngota” kayinuka Ni kunkota. **15** Palyo Yesu kalya
kilalyo ukasake Lawi, Atola kodi bingi Ni bandu bene sambi bai
kabalya ni Yesu ni benepunzi bake, kwa kuba bai bingi Ni bembe
kabankota. **16** Wakati baandishi, amafarisayo, baabweni Yesu
kalya ni bandu bene sambi ni atola kodi, kabaabakiya benepunzi
bake”mwalo wakele alya ni atola kodi ni bene sambi?” **17** Palyo
Yesu aayowine kabaabakiya”bandu bene afya mwiyega yabe
bampala kwa nng'anga, bandu Abinye yika yabe ndio bapala.
Niisikwa kuakema bandu bene haki, lakini bandu bene sambi.”
18 Benepunzi ba Yohana ni Amafarisayo baikabataba. Nibandu
benge baisi kwake ni kunkokeya”mwalo wakile benepunzi ba
Yohana ni Amafarisayo bando taba? Lakini benepunzi bako
bataba kwaa? **19** Yesu kabaakokeya “Je balyo bayei kuharusi
bawesa kutaba mana ntolaji abipamwepe Ni bembe? Ntolaji
mana abipamwepe ni bembe bawesa kwaa utaba. **20** Lakini
lisiku ya kulonge ntolaji mana aboiywe kwabe, mulisiku eyo ni
bembe bataba. **21** Ntopo Mundu wa usona kipande sa ngobo

yayambe mulinzenga. eso kilaka kitama kwaa kipita bai omo
mulinzenga. Ni kubeka mpapuko wa kuakala. **22** Ntopo Mundu
wa kuyeya Divai yayambe Nviriba ya samani, vinginevyo Divai
ya Tula iriba Ni vyote ibele Divai ni iriba ya oba. Beka divai
yayambe mu iriba yayambe." **23** Mulisiku ya sabato Yesu aapite
mmigonda, Ni benepunzi bake baatumbwi kutola makondi ga
ngano. **24** Ni mafarisayo bambakiye "Lola mwalo wakele batenda
Kati iyeya kilebe Seno kiyendanakwaa ni sheria ya lisiku ya
sabato?" **25** Kabaakokeya, "msomike kwa sa atei Daudi palyo
aabile Ni njara-ywembe pamwepe ni bandu bake baipamwepe ni
ywembe? **26** Yelyo ayei munymba ya Nnongo wakati Abathari
aabikuhani Nkolo Ni kulya mkate wabikulonge-yabi kiogo ni
sheria kwa mundu yeyote kulya isipokua kuhani-kabapaya Ni
balyo aipamwepe nabo?" **27** Yesu akoiye"sabato batei mwalo
was mundu, na mundu kwaa mwalo was sabato. **28** Eyo mwana
wa Adamu ni Bwana, eyo kwa sabato.

3 Ni iyeya ayingi nnyumba ya Lisinagogi ni omo abimundu abi Ni
luboko lutombolwike. **2** Bandu benge baikabankota kwa karibu
kulola atamponya lisiku ya sabato ili basitaki. **3** yesu kankokeya
mundu mwene luboko lutombolwike"kagatuka ni uyeme, kati
yabandu bano." **4** kisha kabakokeya bandu, "je ni halali kutwnda
liyaulyo linoike lisiku ya sabato au kutenda yasio ya haki, kulopwa
maisha gabandu au kubulaga? lakini batami poloi. **5** kaabalola
kwa hasira, kahuzunika mwalo wakunonopa iuba yabe, Ni
kankokeya yeah mundu "Tondobeya luboko lwako."katondobeya
ni Yesu kaamponya luboko lwake. **6** Mafarisayo bayei panza
kabatenda nzama Ni maherode dhidi yake ili bambulage. **7**
Kisha Yesu, pamwepe ni benepunzi bake bayei baharini, ni bndu
banyansima kabankota kabapeta Galilaya ni Uyahudi. **8** Ni kuoma

Yeruselemu ni kuoma Idumaya ni kulonge ya Yorodani ni jirani
ya Tiro na Sidoni, bandubanyansima, ya kuyowa eso akitei kila
mundu aisi kwake. **9** Nakabankokeya benepunzi bake kuandaa
ngalaba nzunu mwalo wake, mwalo was kipenga za bandu, kana
baise kumpuma. **10** Kuba atekubalagwa bandubanyansima,
lenga kilamundu jwabi Ni mateso abinishauku ya kuika palyo
aabile ankamwe. **11** Palyo roho achafu bambweni, baatombwike
pae kulonge yake kaba lela ni kukoya “Wenga was mwana
wa Nnongo.” **12** Kabaaking'india kanabatende atanganike. **13**
Aayei kunani ya kitombe, kabayenda kwake. **14** Kabatalanganya
komi ni ibile (kabaakema mitume), ili babe pamwepe ni awese
kubatuma kuhubiri. **15** Ni kuba ni mamlaka ya kupiya mahoka.
16 Na kaababagwa komi ni ibele: Simoni, kaampaya Lina
lyango Petro, **17** Yakobo mwana wa Zebedayo, ni Yohana
nnunawake Yakobo, aampai lina lya Bonagesi, abo ni bana ba
Ngurumo, **18** ni Andrea, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, Tomaso,
Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkananayo, **19**
na Yuda Iskariote, ambaye aankana **20** Kisha ayei ukaya, ni
bandu banyansima bayei pamwepe, hata balyo bawesa kwaa
kulyaa mkate. **21** Alongo bake bayowine habari eyo, kabayenda
kumboywa, kabakoya”agolwike malango.” **22** Aandishi baisi
kuoma Yerusalemu kabakoya, “Amepagawa na Beelzebuli,”
na, “kwa ntawala was nsela ampiye nsela.” **23** Yesu aakemike
ukasake ni kulongela nabo kwa mifano, “ya nsela awesa kumpiya
nsela? **24** Kama upwalume ubaganike wene, upwalme ogo
uwesa kwaa kuyema. **25** Mananyumba ibaganike yene, nyumba
eyo iwesa kwaa kuyema. **26** Kati nsela akagatuka kiogo sake
mwene ni kubaganika, awesa kwaa kuyema ni aba aike mwisho
wake. **27** Lakini ntopo hata yumo awesa kuyingya nnyumba ya

mundu mwene ngupu kuyiba ilebe yake bila ya kuntaba mwene
ngupu wete, kisha kutola ilebe yote ya nnyumba. **28** kweli
nando kuwakokeya, sambi sote za bana Baadam zitasamehewa,
pamwepe nikufulueyo balongela. **29** Mundu yeyote ywa ankufuru
Roho ntakatifu asamehewa kwa, bali abiniatia ya sambi za
milele. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **30** Yesu akoiye yenu mwalo bayi
kabalongela "abini Roho nchafu" **31** Kisha mao bake anuna bake
baisi nikuyema panza, kabankokeya mundu ankeme. **32** Bandu
banyansima bayii karibu yake batame kabankokeya "mao bako
ni anuna bako babii panza, bakupala wenga". **33** Kaayangwa
"nyai mao bango ni anuna bango? **34** Kabaalola balio batami
bantetelike, kakoya "lola bano ni mao bango ni anuna bango!
35 Yeyote atenda mapenzi ya Nnongo, mundu woyo ni nlongo
wango, nnombwango, ni mao bango.

4 Lelo katumbwa kuyegana mbwega ya bahari. Ni bandu
banyansima baisi ni kunteteleka, kayingya nngalaba mmase
nikutama, bando boote bayii pa mbwega kuyumo. **2** Na kaba
yegana mayaulio ganyansima kwa mifano, na kaakoya kwabe
kwa amyegano gake. **3** pekayeni, mpanzi ayeyi kupanda.
4 Yakapanda mbegu yenge yatumbwike munndela, ni iyuni
baisi kabasonywa. **5** Mbegu yenge yatumbwike kumiamba,
ntopo ukando wanyansima. Mara za yomike, mwalo ntopo
ukando wanyansima. **6** Yakupita bai lisoba, zayomike, mwalo
zai ntopo mikega. **7** Mbegu yenge yatumbwike mumiiba. Miiba
yakoi nikuiteteleka, na ibelike kwa kilebe. **8** Mbegu yenge
yatumbwike pa ukando unoike na yaabelike matunda palioka
zikola nikuyongeyeka, yenge yabelike mara thelathini zaidi,
ni yenge sitini zaidi, ni yenge mara mia". **9** Kaakoya, "ywa
bini makutu yakuyowa na ayowe". **10** Yesu palyo aiyika yake,

balyo karibu yake ni balyo komi ni ibele kaba nlokiya kuhusu
mifano. **11** Kaakokeya kwabe, kwinu mpatike siri ya ufalume wa
Nnongo. lakini baapanza kila kilebe ni mifano. **12** Ili kabalola,
ndiyo ulola, lakini babona kwaa, kwaeyo hapo bayowa ndiyo
uyowa, lakini batanga kwaa amasivyo batendebuka ni Nnongo
angaliwasamehe." **13** Kaakokeya kwabe "je ntangike kwa mfano
gono? muwesa buli kutanga mifano yenge? **14** Mpandi alipanda
neno. **15** Benge ni balyo baatumbwike mmbwega ya ndela
palyolyaulyo laapandikwe. Hapo bayowine, mara nsera kaaisa
ni kulitola lya ulyo lipandikwe nkati yabe. **16** ni benge balyo
bapandikwe kunani ya miamba, j ambao, apo baliyowa liyanlyo,
ulitola kwa haraka ni kupulai. **17** na ntopo mikega nkati yabe
lakini huvumilia kwa muda mfupi. Halafu tabu na usumbufu
apo viisa kwa sababu ya liyanlyo, mara hujikwaa. **18** Ni benge
balyo bapandikwe mmiba. wanalisikia nlieyaulyo, **19** Lakini
masumbufu ya lunia, udanganyifu, mali, na tamaa za mambo
genge, hubayingia na kulisonga liyaulyo, na linashindwa kuzaa
matunda. **(aiōn g165)** **20** Kubi ni balyo bapandikwe kulukando
lunogine. Bando kuliyowa liyaulyo na kulipokea na kuzaa
matunda: baadhi thelathini, ni baadhi sitini, ni baadhi mia yimo".
21 Yesu kabakookeya "je muletage mnyumba ni kubeka pae
ya kitongo, au pae ya lusase? Huileta nnyumba na kuibeka
kunani ya kiango. **22** Kwa kuwa ntopo kilebe sa kuiya ambacho
kitanganika kwaa, na ntopo siri ya kuitanga kila mundu. **23**
Oyo abini makutu ya uyowa, na ayowe!" **24** Kabaakokeya m'be
makini kwa eso mukiyowa kwa kuwa kipimo mpimacho, ndicho
mtachopimiwa, na itaongezwa kwinu. **25** Kwa kuwa ywembe
abinaso, atapokeya zaidi, ni yalyo ntopo kilebe, kuoma kwake
vyatolwa ni vile abinavyo". **26** Kakoya, upalume wa Nnongo

bate kuufananisha ni mundu apandike mbegu kuukando. **27**
Aagonzike kilo ni kuyumuka bwamba, mbegu ya mei ni kukola,
japo atangike kwaa uko yaomi. **28** Dunia hupiya mbegu yene,
kwanza majini, halafu maua, halafu mbegu zilizokomaa. **29** Apo
mbegu ipile hupeleka mundu kwa sababu mavuno gaike. **30** Na
kaakoya tuufananishe upwalume wa Nnongo ni kilebe gani, au
tutumia mpwano wa kele kuuelezea? **31** Kati mbegu ya haradali,
ambapo yapandikwe nzunu muno kuliko mbegu zote mudunia.
32 Hata, wakati ipandikwe, iba ngolo muno kuliko mitela yenge
mubustani, na iba ni matambe makolo hata iyuni wakunani
kusenga iyota yabe mmwilili. **33** Kwa mipwano yanyansima
ateyegana ni kukaya liyaulyo kwabe, kwa eyo batangike, **34** Na
aakokiye kwaa bila mipwano. Lakini apo abiyila yake, kaakokeya
kila kilebe benefunzi bake. **35** Lisiku iyo, kitamunyo kaakaya
kwabe, “Tuyende uko upande wa nyaibele”. **36** Eyo kabaleka
bandu banyausia, kabantola Yesu, muda huo abinngalaba.
Ngalaba yenge yabipamwepe ni ywembe. **37** Na upepo nkale
wate uma ni dhoruba ni mase kayayingiya mungalaba ni ngalaba
yabi itolile. **38** Mwene Yesu abi mulishetri, agonzike kumuto.
Kabannyumuya, kabakoya, “mwalimu ustuka kwaa twee twando
waa?” **39** Kayumuka, kaukaya upepo na kaikokeya bahari itolii
ipolee”, upepo walei kupuka, na kwa bii poloi. **40** kaoya kwabe,
“mwalowa kele mwando yogopa?”je nke bado ntopo ni imani?
41 Bayingi ni hofu ngolo nkati yabe na kabakoyana bene kwa
bene, “Yuno nyai lelo, upepo ni mase gando kun'yogopa?

5 Baisi upande wenge wa bahari, munkoa wa Gerasi. **2**
Palyo Yesu kapita nngalaba, mundu mwenye mminya lilalo aisi
kuoma mmakaburi. **3** undu oyo atami kumakaburi. ntopo mundu
wakunkato ya zaidi, ntopo hata kwa minyororo. **4** Atabikwe

minyololo siku yanyansima. Aukutwi nyororo ni pingu zatekwike.
Ntopo hata yumo abi na ngupu ya kunsinda. **5** kilo ni mutwe
nkati abi kumakaburi ni mmilema, kalela ni kuipapwana mwene
ni mawe. **6** Palyo ambweni Yesu kutalu kumbutukia, ni kuinama
kulonge yake. **7** Klela kwa sauti ngolo, “upala nkutendii kele,
Yesu, mwana wa Nnongo wa kunani muno? Nando kusihi kwa
mwene Nnongo, kana unitese”. **8** Kwa kuwa ate kunkokeya,
nkote mundu oyo, wenga roho nchafu”. **9** Kanlokiya, “wenga lina
lyako wanyai?” Ni ywembe kan'yangwa, “lina lyango Legion,
mwalo tubi twabingi”. **10** Kan'yopa tena na tena kana abapeleke
kunnza ya mkoa. **11** Ngobe banyansiba kabaliswa kunani ya
nnema, **12** Kaban'yopa kabakoya, “Tutume kwa ngobe, tuyingi
nkati yabe”. **13** Hivyo kabaelekeya, roho wachafu abobapai
kaba yingia nkati ya ngobe, kababutukia pae ya nnema mpaka
baharini, karibu ngobe elfu niibele batumbukii mmase. **14** Bale
babi kabaasubga babutwike kuyenda kupiya taarifa ya sakipi
kulyo kunnema. bandu banyansima bapi kuyenda kulola eso
kipite. **15** Baise kwa Yesu na kum'bona mundu asanganikiwe ni
nsela abi nilijeshi atami pae, awaliywe, na abi kuhali yake ya
samani ni bembe kaba yogopa. **16** Balwo babweni eso kipite
kwa mundu asanganikiwe ni nsela kabakokeya eso kipite kwabe
ni ngobe iyeya. **17** Ni bembe kabankokeya aboke kumkoa
wabe. **18** Kayingiya nngalaba, mundu abi ni nsela kumutwe
kaampala baboke bote pamwepe ni ywembe. **19** Kakana kuboka
nake, lakini kambakiya yenda akasako na kwa bandu bako,
na ubakokeye aakutendii Nngwana ni rehma akupayi. **20** Eyo
aboi ni kutumbua kutangaza mambo makolo ayatei Yesu kwake
Dekapoli, kila mundu ate kunganya. **21** Wakati Yesu alokike
tena upande wanyaibele, nngalaba, bandu banyansima baisi

kunteteleka abi mmbwega ya bahari. **22** Na yumo kiongozi wa sinagogi akemwa Yairo, aisi, ya kummona, atomwokia mmagolo. **23** Kampembeya Ni kumpembeya, kakoya “manango nnwawa mbeyambe awaa” Nandokuyopa uise ubeke maboko gako kana awee ni apone. **24** Eyomaboi pamwepe ni bandu banyansima kabaakota karibu kabanteteleka. **25** Kwabi ni nnwawa damu yake yapii kwa miaka kumi ni ibele. **26** Akundike masaka muno pae ya ang'anga banyansima aatomii kila kilebe abinaso, Ata eyo apatike kwaa nafuu kati ate yongeya bai. **27** Ayowine habari kuhusu Yesu, eyo aisi Ni kiogo yake kantyanga nkipenga say bandu, kakamua ngobo yake. **28** kwa kuwa akoiye “mana ngamuibile ngobo yake napona. **29** kunkamuwa bai, damu yalei kupita, na yowine yega yake yaponi aboi mmasaka. **30** da go go Yesu atangake nkati yake mwene ngupu yampii. kaatendebuka kolyo ni kolyo nkipenga asa bandu kaalokiya, “nyai angamwi ngobo yango?” **31** Benepunzi bake kabankokeya, “ubona kipenga seno kikutetelike, ukoya nyai atekukamwa?” **32** Yesu aloi kono ni kono kulola nyai atei yeno. **33** Nnwawa atangike eso kipii, ateyogopa ni kulendema. Aisi nikutomboloka kulonge yake nikunkokeya kila kilebe. **34** Kankokeya, “we nnwawa imani yako ikutei ube wa nkoto. yenda kwa amani ni mabinye gako gaboka. **35** Kalongela, baisi bandu kuoma kwa kiongozi wa sinagogi, kabakoya, “Mwana'go nnwawa awile. Mwalwakele kulyendelya kunkundiya masaka mwalimu?” **36** Yesu ayowine eso bakikoyage kam'bakiya kiongozi wa masinagogi “Kan n'yogope mwamini bai”. **37** Akani kulongwana ni mundu ywenge isipokuwa Petro, Yakobo, ni Yohana, nnunage Yakobo. **38** Baisi ukaya kw3a kiongo wa sinagogi ni ywembe am'bwenikiya, kulela muno ni kuomboleza. **39** Apo ayingi ukaya kabakokeya, mwalwakele

mwando nung'unika ni kulela? mwana ana waa kwaa agonzike”.
40 Kabamuheka, ywembe kaba mpiya panza kabantola tate
mundu ni mao mundu ni balyo bai pamwepe ni ywembwe,
kabayingia nnyumba omo abii mwana. **41** Katola luboko lwa
mwana ni kunkokeya, “Talitha koum.” ambayo ni kukoya.” **42**
Ghafla mwana mwenza yumuka” Mwana ayumwike ni utyanga
(kubaa abi ni miaka komi ni ibele). ni gafla kabayingiwa ni
nkanganyo nkolo. **43** Kabaamulu kwa ngupu ngolo ntopo mundu
yeyote kupaswa kulitanga liyaulyo. Na kabakokeya bampaye
kilalyo mwana mwenza.

6 Na kaaboka palyo ni kuyenda ukaasabe, ni benefunzi bake
kabankota. **2** Sabato kuika, katumbwa kuyegana mmasinagogi.
Bandu banyansima paban'yowa na kabakanganya. Kabakoya
agapatike kwako gano mafundisho? “Hekima gani yeno bampayi?
“Atenda buli miujiza kati gano mumaboko gake?” **3** Yono si ywa
fundi selemala mwana'ge Mariamu nlongo wabe Yakobo, Yose,
Yuda ni Simoni? Alombo bake si batama papano ni twenga?”
Na bapulaiswe kwaa ni Yesu. **4** Yesu abakokeya nabii akosa
kwaa heshima, ispokuwa pansengo wake, ni baadhi ya alon
go bake ni munyumba yake.” **5** Awesike kwa kutenda miujiza
hapo, ila kaabeka maboko kwa mminye asunu kubaponiya. **6**
Atekanganywa mwalwakele bakotoka kwamini kwabe. kaayenda
misengo yapambwega nipalyo nikuyegana. **7** Kaakema balyo
benefunzi komi ni ibele katumbuwa kubatuma abele abele,
kabapaya ngupu kunani ya nsela, **8** Ni kuwakokeya kana
bapotwe kilebe ila lukongoso bai. Kna batole nkate, nkwisi,
wala pwela pakitondo; **9** Lakini bawale ilatu, na sio nganzu
ibele. **10** Na kaakeya nnyumba eyo muilingiya kana mpite
mpaka uboka. **11** Nnema wowote mana bakani kubapokiya ni

ku8bapekanya, muboke apo, ni mupate liu mumagolo ginu, ibe usaidi kwabe." **12** Ni bembe kabayenda ni kuwakoya bandu babuye kwa Nnongo ni bstubu masambi gabe. **13** Baabengike nsela banyansima, kabapaka mauta abinye kabapona. **14** Mpwalume Herode ayowine ago, kuba liina lya Yesu lyatanganike muno. Benge kabakoya "Yohana mbatizaji ayokike, mwalo ogo ngupu ya miujiza itenda kasi nkati yake". **15** Benge nkati yabe kabakoya "yono ni Eliya" Benge kabakoya, "yono nabii kati balyo manabii basamani." **16** Herode ayowine kakoya, "Yohana ywa ninkatike mutwe ayokike." **17** Mwene Herode atelagiya Yohyana aboyolwe nikutabwa gerezani mwalwa Herodia (nyumbo wa mwasage Philipo) mwalo ywembwe abi nnyumbowe(amtweti). **18** Kwa maana Yohana atekunkokweya Herode, "si halali kuntola nnyumbo wa mwasago". **19** Herodia atumbwi kunchukia ni kupala kum'bualaga lakinin awesike kwaa. **20** Maana Herode ate kunnyogopa Yohana; atangike kwamba ni mundu mwene abi ni haki ni ntakatifu, kanneka salama. Palyo ayendelile kumpekanya ahuzunike muno, lakini apulaike kumpekanya. **21** Palyo iike wakati mwafaka wa kubelekwa Herode kabaandaliya maofisa bake kalamu ni makamanda ni viongozi wa Galilaya. **22** Mwana nwawa wa Hrode kayingiya ni kuina kulonge yabe, kampulaisa Herode ni ageni batami kabalya kilalyo sa kitamunyo. Mpwealume kankokeya ywa mwenza, "niyope sosote sa upala nami nakupaya." **23** Kalapiya na kukoya, sosote sa waniyopa, na kupaya, hata mana nnusu ya upwalume wango." **24** Kapita panza kannokiya mao bake, "niyope kele?" Kaankokeya, "Mutwe wa Yohana m'batizaji." **25** Mara yimo kwa Mpwalume nikunkeya, "nipala mutwe wa Yohana m'batizaji musahani." **26** Mpwalume atesikitishwa muno, lakini mwalowa kilapo ni ugeni awesike

kwaa kukana sa ayopike ywa mwanza. **27** Mpwalume kabatuma asikali kati ya balyo alinzi bake ni kubalagiya bayende kunnetia mutwe wa Yohana. Mlinzi ayei kunkata mutwe aii kifungoni. **28** Kaleta mutwe wabii musahani ni kumpeya ywa muenza ni muenza ni ywembe kumpeya mao bake. **29** Anafunzi bake kabayowa, kabayenda kuntola mwili wake kabayenda kuusika mmakaburi. **30** Mitume, bakusanyike kulonge ya Yesu, kabankokeya yote agabatei ni ago kabayegana. **31** Naye kababakiya, “muise mwabenge pandu pa kiiyo, tupomoli kwa muda” bandu banyansima baisi ni kuboka, hata bapatike kwaa kulya. **32** Kaba kwela ngalaba kabayenda pandu pafaragha yika yabe. **33** Lakini bababweni kababoka ni benge baatangike kwa pamwepe babatwike ni magolo nnemausima, Ni bembe baike kabla yabe. **34** Kuika pwani babweni kipenga sa bandu, kababonia kiya, mana babi kati ngondo bakosike nsuka. Ni katumbwa kubayegana mambo ganmyansima. **35** Muda yaugendelile benepunzi baisi kabankokeya, “pano mahala pa faragha ni m uda uyendelil. **36** Ubalage bayende ijiji ya jirani balkapemi kilalyo.” **37** Kabayangwa kakoya.”mwapeyi mwenga kilalyo.”Kabankokeya “Tuwesa kuyenda kupema mikate yenyen thamani ya dinari mia ibele ni kuapayaa balye? **38** Kabakokeya,'m'bi ni mikate ilenga? yendaye mkalole.” palyo bapatike kaba mwalya “Mikate mitano ni omba abele.” **39** Kabaakokeya bandu batami ipungu ipungu kunani ya manyei mabee. **40** Kabaataminya ipungu ipungu ya bandu mia kwa hamsini. **41** Katola mikate mitano ni omba abele, ni kulola kunani, kaibariki kuapaya benepunzi babeke kulongeya ipungu ni kubagana omba kwa bandu bote. **42** Kabalya bote ni kuyukuta. **43** Kabakusanya ipande ya mikate ya iigile kuitwelya itondo komi

ni ibele, ni ipande ya omba pia. **44** Ni bai analome elfu tano balii
mikate. **45** Kabaakokeya bakwele mmashua bayende kundo
kwenge, hadi Bethsaida, wakati ywembe kabalaga makutano.
46 Palyo baboi ayei ukiogolo kuyopa. **47** Kitamunyo, mashua
yabe yaii katikati ya bahari, nin ywembe aiyika nchi kavu. **48**
Kabaabona kabakunda masaka kupiga kasia mwalo upepo
wainkale. Karibu ya bwamba kabakata, **49** Lakini kabatyanga
kunani ya mmase, na apaikuwapeta. Palyo bamweni katyanga
kunani ya mase kabayingiwa ni masaka balongwage misimu
kabaguta. **50** Kwasababu bamweni kabatwelya masaka, mara
kabaakokeye 'mube majasiri."nenga. kana m'be ni masaka" **51**
Kayingia mmashua, ni upepo kautolya, ni bembe kaba nkanganya
muno. **52** Eyo batangite kwa maana ya ile mikate, malango
gabe gabii masunu. **53** Balokike upande wanyaibele, baike
nnema wa Genesareti mashua yayei nanga. **54** Kupita kunza ya
mashua, kabantanga. **55** Kababutuka mkoa nsima kutangaza,
kabatumbua kubaleta abinye mmasela palyo bayowine andoisa.
56 Palyo ayingii ukijiji, mjin au nnema, abinye bababei pa'lisoko
ni kaban'yopa bakamwe lipendo lya ngobo yake awatei, ni bate
balyo bakamwile baponi.

7 Mafarisayo ni baandisi baumi Yerusarem
bakusanyikekunteteleka ywembe. **2** Ababweni banapunzi bake
kabalya mikate ni makoko najisi, maisukike kwaa. **3** Mafarisayo
ni mayahudi balya kwaa mpaka basuke maboko gabe bwiso. **4**
(Mafarisayo kababuya kuoma kusoko, balya kwa mpaka bayonge
wete ni kubi sheria yenge bando kuikota kati ya kusuka ikombe,
iteleko, igombo ya shaba ni viti ya matuma wakali waulya
kilalyo). **5** mafarisayo ni aandishi kabanlokiya Yesu, "Walowa
kele benepunzi bako batenda kwaa kati ya matendo agoi, balya

mikate bila ya kuagua maboko?” **6** Ywembe kabaakokeya,
“Isaya atabirike bwiso mwenga mwaboso. Kaandika 'Wandu
aba banieshimu pankanwa bai, miyo gabe ibikutaru ni nee.
7 Banitendi ibada ya uboso, bayegana sheria ya bandu kati
mapokeo yabe.' **8** Muileki sheria ya Nnongo ni kukamuliya
kandende kandende sheria ya bandu. **9** Kakoya kwabe,'Muikani
amrin ya Nnongo kwa urai mpate kuyendelya ni tamaduni zenu.
10 Musa alongei m'baeshimu tatee ni mao binu nin ywembe
akaiye mabou ya tate bake ni mao bake hakika ba waaa” **11**
Lakini mwendakoya, mundu kakoya kwa tate ba ao mao bake,
“sosote sa mpokea kuoma kwango ni hazina ya Hekalu,”'(kakoya
kwamba iomi kwa Nnongo.' **12** Eyo unnekeya kwa kutenda
kilebe sosote sa mwalo wa tate au mao bake. **13** Muisarawa
amri ya Nnongo, mutenda mila yinu, Ni menge ganyansima kati
ayo mutenda.” **14** Kabakema kabakusanyika ni kabakokeya
“mumbekanyi nee, mwabote na mundange. **15** Kilebe sosote
kuoma kunza kinsapwa kwa mundu, Bali sa kimpita mundu
ndicho kiwesa kunsapwa mundu. **16** (kombokiya: mstari gono,
“mana mundu yeyote abi ni makutu ga kupekanya, na ayowe”
Ntopo kwenye nakala ya samani). **17** Yesu abalei pakipenga ni
kuyingia ukaya, benepunzi bake kabanlokiya kuhusu mpwano
ogo. **18** Yesu kakoya, “ni mwenga nke balo kutanga? mbona
kwaa sa kin'yingia mundu kinsapwa kwaa, **19** Mwalo kiwesa
kwaa kuyingiya kwimoyo, lakini kiyingiya ndumbo yake ni kupita
kuyenda kumwitu. kwa mayegeyo gano Yesu ate ilalyo yote
kuba halali. **20** Kakoya,'sakimpita mundu ndicho kinsapuaso, **21**
Kwakuwa kioma nkati ya mundu, ni kunza ya moyo, kupita
mawazo maovu, uzinzi, bwii, kubulaga, **22** Kubelenya, tamaa
mbaya, maovu, bwii, ni ujinga. **23** Maovu gano gote gaoma

nkati, galyo gansapuwa mundu." **24** ayumwike ni kuboka palyo ni kuyenda mkoani Tiro ni Sidoni. Ayingii nnyumba na atekana mundu kutanga kati abi apo, lakini werekine kwaa kumuuya. **25** Lakini gafla nnwawa abii ni mwana nsunu abi ni nsela ayowine habari yake kaisa ni kutomboka mmagolo gake. **26** Nwawa ayo ai Myunani, likabila la Kifoeniki kun'yopa ni kumpembela ambenge nsela ai kumutwe ya kaenza kake. **27** Yesu kankokeya ywa nnwawa, "balekee bana balye wete, mwilo kutoa nkate wa bana kunlekelya mbwa.' **28** Nnwawa kamyangwa nikukoya,'Eena Amwenye mbwa pae ya meza kulya maigala ya kilalyo sa bana." **29** Kankokeya, "Mwalo ukoiye iyeya ubi huru kuyenda pensela ampii muenza wako." **30** Nnwawa abui ukaya ni kum'bona muenza wake agonzike palusase, ni nsela ampii. **31** Yesu apii kuinza ya mkoa wa Tiro ni kupeta Siodoni kuyenda bahari ya Galilayampaka kumbwega ya Dikapolisi. **32** Ni kabannetya mundu mbogoso na abiawesa kwaa longela bwiso, kabampembela Yrsu abeke luboko kunani yake. **33** kampiya kunza ya kipenga kwa siri, ni nngozi yake mmakutu, ni baada ya kuunamata, kakamwa lulimi lwake. **34** Kaalola kunani kumbengo, kapomwa kunkokeya "Efata" Eyo kukoya "Talauka." **35** Muda gogolyo makutu gayowike, ni sa sa satabike lulimi sa pimwanike na kaalongela bwiso. **36** Kabaakokeya kana bankokeye mundu yoyote, ila kila ya akanikeye, bembe kabazidi kulongela ni kukoya kwa bandu. **37** Hakika batekanganywa ni kukoya, "Atei kila kilebe bwiso atei mbogoso kuyowa ni mbubu kulongela.

8 siku yeno, bai bandu banyansima, bai ntopo kilalyo. Yesu kabaakema benepunzi bake kabaakokeya, **2** Nibonia kiya bandu aba, bai ni nenga pamwepe lisiku lya itatu na atopo

kilalyo. **3** Mana niatawinye bayende ukasabe bazimia mundela
mwalowa njala, benge baomi kutalu muno. **4** Benepunzi bake
kaban'yangwa, tupata kwako mikate yanyansima ya kuyukuta
bandu abo bote paeneo leno lilekine? **5** kabaalokiya “m'bi ni
ipanga ilengaya mikate? kabakoya “Saba”. **6** Kabaakokeya
bandu bote batame pae. Kaaitola mikate Saba, kaanshukuru
Nnongo ni kuitekwana. Kabapeya benepunzi bake baibeke
kulongo yabe ni bembe kaabaibeka kulonge ya balyo bandu
batami. **7** Pia aini omba asunu asunu kidogo, baada ya
kushukuru kabaakokeya benepunzi bake baapaye ni aba iyeya.
8 Kabalya ni kuyukuta. Ni kaba konza ya ipande **9** iigile itondo
ikolo saba. Bakalibile bandu elfu ina. Na kabaleka bayende.
10 Kuyingya mmashua Ni benepunzi bake, kabayenda ukanda
wa Dalmanuta. **11** Mafarisayo kabapita kunza Ni kutumbua
ni ywembe. Bapala abapaye ishara kuoma kwa **12** Nnongo,
kwa kumgeya. Katafakari muno kumoyo kakoya, “Mwalowa
kele kibelei seno kipala ishala? Niakokeya mwenga kweli ntopo
ishala ipita kwa kibelei seno.” **13** Kabaleka, kuyingya mmashua,
kaboka kuyenda upande wenge. **14** Benepunzi bayebwike
kutola mikate, bai ni kipande kimo said mmashua. Kabakaya ni
kuakokeya, **15** M'be Ni minyo muiluile ni chachu ya farisayo ni
chachu ya Herode. **16** Benepunzi kabakayana bene kwa bene,
“mwalo twatopo mikate.” **17** Yesu kalitanga leno, kabaakokeya
“Mwalowa kele mukayana mwalo wa kutobaa mikate? bado
mutangikwe kwaa? ntangike kwaa? mioyo yenu ibi yoyolo?
18 M'bi Ni minyo, m'bona kwaa? m'bi Ni makutu, muyowa
kwaa? mukombokiya kwaa? **19** Nabagine mikate mitano kwa
bandu elfu tano mwatweti itondi ilenga itwelii ipande ya mikate?
kaban'yangwa “komi ni ibele.” **20** Palyo nabagine mikate Saba

kwa bandu elfu ina, mwatweti itondo ilenga? **21** Kabakaya “Saba”
Kabaakokeya nke bado kutanga? **22** Kabaisa Bethsaida, bandu
apo banletike mundu ndolo kwa Yesu, kabampembela Yesu
ankamwe. **23** Yesu kankamwa ywa mundu ndolo, ni kunlongoya
konza ya kijiji. Palyo aunike mata kunani ya minyo gake ni
katondobeya luboko kunani yake, kunnokiya ubona sosote? **24**
Aloi kunani Ni kukoya, “Nibona bandu kati mikongo ityanga.”
25 Kaatondobeya tena maboko kunani ya minyo gake, mundu
ywa kagumukwa minyo gake, abweni tena kila kilebe bwiso. **26**
Yesu kanneka ayende ukaya ni kunkokeya “kana uyingii mjini.”
27 Yesu kaboka Ni benepunzi bake kuyenda ijiji ya Kaiseria
ya Filipi. Mundela kabaalokiya benepunzi “Bandu bakoya nee
nyai?”. **28** Kaban'yangwa kabakoya “Yohana mbatizaji.” Benge
bakoya “Eliya” Ni benge, “Yumo ba Nabii.” **29** Kabaalokiya,
“mwenga mukoya nenga nyai?” Petro kankokeya, “wenga wa
Kirisitu.” **30** Yesu kabakotoya kana bamwali mundu kuhusu
ywembe. **31** Kaumba kuwayegana kuba mwana wa Adamu
lazima akunde masaka kwa mambo mengi, na bankana iongozi
ni akolo la makuhani, ni aandishi, na abulagwa, ni baada ya siku
tatu ayoka. **32** Akoiye gano kunza. Petro kantola pambene ni
kutumbua kunkaya. **33** Yesu atendebwike ni kualola benepunzi
bake ni ni kunkoya Petro nikukoya “peta ukuogo sango nsela
uyogopa kwaa mambo ya Nnongo isipokuwa mao ga bandu.”
34 Kisha kabakema bandu banyansima pamope ni benepunzi
bake, ni kuubaalya, “mana kubi ni mundu apala kunikota, aikane
mwene, atole msalaba wake na angote. **35** Ywa apala kuyaokoa
maisha gake, agataga na gwaagataga maisha gake mwalowa
nee ni mwalowa injili atayaokoa. **36** Insaidia kele mundu, kuba ni
ulimwengu wote, na kisha kuba ni asara ya maisha gake gote?

37 Mundu awesa kupiya kele badala ya maisha yake. **38** Yeyote
anibonia oi ni muyaulio gango kwa kubelei seno sa uzinzi na
kibelei sa bene sambi, mwana wa Adamu ambonia oni palyo
aisa pa apwalume wa Tate bamwepe ni malaika atakatifu.

9 Na akoiye kwabe “Hakika ni kaya winu, nkati yino kana
bandu bayemi pano bawakina mpaka baabone upwalume
wa Nnongo kauisa kwa ngupu. **2** Ni baada ya siku ya sita
Yesu abatweti Petro, Yakobo ni Yohana pamope ni ywembe
pannema, yika yabe. Katumbua kubadilika kulonge yabe. **3**
Ngobo yake yatumbuani kung'aa muno, maupe muno, maupe
kuliko mng'arishaji gwengi pano duniani. **4** Eliya ni Musa
kabapita kulonge yabe, na kabalongela ni Yesu. **5** Petro
kayangwa kunkokeya Yesu, “Mwalimu, mwema twenga kuba
pano, ni tusenge ibada itatu, kimo sako, kimo sa Musa, ni
senge sa Eliya.” **6** (Mwalo atangike kwaa sakukoya, bateyogopa
muno) **7** Liunge kalipitia ni kubagubika. Sauti saipita kuliunde
kaikoya “Yono banangu mpendwa, mumpikanyi ywembe. **8** Gafla
palyo baibalola, baambweni kwa yeyote pamwepe ni bembe,
baambweni Yesu bai. **9** Palyo kabaaliuka kuoma akitombe,
kabaakini kiya kumwalithia mundu yoyote galyo bagabweni
mpaka mwana wa Adamu kayoka kuoma kwa bandu bawile.
10 Kabatunza mambo yabe bene. Lakini kabalokiyana bene
kwa bene maana yake kele “kuyoka kuoma kwa bandu bawile.
11 Kabanlokiya Yesu, “Mwalowa kele aandishi ukoya lazima
Eliya aise kwanza?” **12** Kaabakiya, “Eliya aisa kutoka ilebe
yote. Mwalowa kele iandikwe mwana wa Adamu aakunda
masaka ganyansima ni bandu kunkana?” **13** Niabakiya Eliya
atangike, na baantei ya bapendike, kati ya maandiko gakoya
kwake. **14** Kubaya kwa benepunzi, baabweni bandu banyansima

batetelike ni Masadukayo bai kaba bishana. **15** Kummona
bai, kipenda sote sate kanganya ni kumbutia kumsalimia. **16**
Kabaanlokiya benepunzi bake, mbishana nao kelee? **17** Yumo
mwa mukipenga kayangwaa, “Mwalimu nanlekite manango
kwako, aii ni nsela atei kana alongele, **18** Na kumtenda alendeme
ni kuntomboya pae, ni kupita litutuma munkanwa na kutauna
mino ni kung'ong'onala. Nayopite benepunzi bako bampiye nsela
lakini bawesike kwaa. **19** Kabayangwaa, “Kilebe kisicho amini
na tama nimwee kwa muda gani? Natoliana nimwee mpaka
lini? Nneteni kwango. **20** Kbanneta mwanage, nsela paamweni
Yesu, kan'yeya kulendema. Mwisembe katomboka pae ni kupita
litutuma munkanwa. **21** Yesu kankokiya tate bake, “ubinyo ubi
kwa muda gani? tate kabayangwa” tangu unangota. **22** Mara
yenge atombokeya kwa moto au mmase, n kujaribu kumpoteya.
Kama uwesa panga sosote ya tuboniekiya utuyangate.” **23**
Yesu kankokeya “Mana ubi tayari? Kila kilebe sando wesekana
kwa ywe aminiye.” **24** Tate ya mwana kalela ni kukoya, “Nando
amini niyangate kuto kuamini kwango.” **25** Palyo Yesu abweni
kipenga sa bandu kakibutukiya kwabe, kaankopokia nsela ni
kukoya, wenga nsela mbubu ni mbogoso, nando kubakiya nneke,
kana uyingii keake lelo. **26** Kalela kwa lukalanga ni kuntaabiya
mwana ni nsela kaaboka. Mwana abonike kati atewaa. Bingi
kabakoya “Awile,” **27** Yesu kan'tola ni luboko kan'yinua, ni
mwana kayema. **28** lyo Yesu ayingii nnyumba, benepunzi bake
kabanlokiya faragha, “mwalowa kele tuwesike kwaa kumpiya?”
29 Kabakiya “Kati iyeya apita kwa ila kwa mayopeyo.” **30** Bapii
palyo kupitya Galilaya, Aakani kutanga mundu yeyote yaa
kutanga palyo babile. **31** Mwalo abikabayengana benepunzi
bake. Kabanakokeya mwana wa Adamu aikiywa mmaboko ga

bandu, na bambulaga, palyo abi awile, atama siku tatu ayoka
tena." **32** Lakini baatangike kwaa mayegeyo gano na bayogwipe
kunnkiya. **33** Ndipo baike Karperinaumu. Palyo bai nnyumba
kabalokiya "mwalongelage kele mwamundela? **34** Bayangwi
kwaa batami poloi. baikababishana mundela nyai aimpendo
muno. **35** Aatami pae kabakema komi ni ibele pamwepe, na
kalongela nabo "Ywa apala kwa wa kwanza ni lazima abe wa
mwisho ni mtumishi wa bote. **36** Kantola mwana nnangota
kambeka kati yabe. Kantola mmaboko gake kakoya. **37** Ywa
ampokeyae mwana kati ay o kwa lina lyango, pia anipokile ni nee,
na mana abi mundu amenpokea, ambokya kwaa nee bai, niywa
andumike. **38** Yohana kankokeya, "Mwalimu twammweni mundu
kapiya nsela kwa lina lyako tukankotaya, mwalo atubengeya
kwaa" **39** Yesu kakoya, "kana munkataya, mwalo ntopo atenda
kasi nglo kwa lina lyango na baadae akoye lina ulyo linoike kwaa
kwango." **40** Ywa atupenga kwaa bai ai pamwepe ni twenga.
41 Ywa akupaya kikombe sa mase ga kunywaa mwalo abi ni
Kirisitu, nando kubakiya, Ataga kwaa thawabu yake. **42** Ywa
abakosya bana anangota balyo bangota nee, yai bwiso kutabwa
libwe la kusagia paingo ni kutangwa baharini. **43** Mana luboko
lwako utei kwa bwiso ulukeng'ende, nantali kuyingi pankoto bila
lubko kuliko kuyingia pahukumu ni maboko gako gote. Kumoto
"uimika kwaa" **(Geenna g1067)** **44** (Itange mistari yeno, "Pandu
punza bawakwa ni moto uimika kwaa." Ntopo nnakala za kale)
45 Mana lugolo lwako litei kwa bwiso, lukeng'ende. Ni bwiso
kuyingi kuukoto ni nkilema, kuliko kulagena kuhukumu ni magolo
mabele. **(Geenna g1067)** **46** (Itange mistari gono, pandu punza
bawakwaa ni moto uimika kwaa"ntopo mu nakala za kale) **47**
Mana liyo lyako litei kwa bwiso lipiye. Bwiso kuyingia kuufalme

wa Nnongo ni liyo limo, kuliko kuba ni minyo mabele kutagwa
kuzimu. **(Geenna g1067)** **48** Pandu pabi ni punza banga waa, no
moto wangaimika. **49** Kwa kubaa kila mundu akolezwa mni
moto. **50** Mwinyo unoike, mana mwinyo utagike ladha yake
watenda buli kubukiya ladha yake? Mube ni mwinyo nkati yinu
mwabene, ni mube ni amani kila yumo.

10 Yesu aboi ni kuyenda mkoa wa Uyahudi ni eneo la kulonge ya
lupondo Yordani, ni makutano bambengeiye, kabayegana tena,
kati ya ibii kawaida yake kutenda. **2** Ni Mafarisayo baisi kun'geya,
kabanlokiya "ni bwiso nnalome kunneka nyumbo wake?" **3** Yesu
kabayangwa, "Musa abakokiye buli?" **4** Kabakoya "Musa aloywi
kuandika seti sa kurekana ni kumbenga nnwawa." **5** "Mwalowa
kunonopa mioyo yinu ndio maana aliwaandikia yino sheria. Yesu
kabakokeya. **6** "Kuoma mwanzo wa uumbaji,'Nnongo aumbike
nnwawa ni nnalome.' **7** Nnalome kabaleka tate ni mao bake ni
kuungana ni ayumbo bake, **8** Ni abo abele babamwili gumo,
baba ubili kwaa lelo, bali mwili gumo. **9** Eso akitei Nnongo kuba
simo kanaaakibangane." **10** Wakati bai nnyumba benepunzi
bake kabaanlokiya kuhusu leno. **11** Kabaakokiya, "Ywa anneka
nnyumbo wee ni kutola nnwawa wenge, enda libekenya. **12**
Nnwawa ni ywembe mana anneki nsengo wake ni kutolwa ni
nnalome ywenge, atenda libelenga." **13** Ni bembe kaba nnetia
banababe anangota abakamwee, lakini benepunzi kabaakalikiya.
14 Yesu palyo atangike apulaike kwaa kabaakokeya, "Alekeya
bana basunu baise kwango na kana m'bakanikiye, kati bano
upwalume wa Nnongo ni wabe. **15** Kweli nando kuwalokiya, ywa
atami kupokya upwalume wa Nnongo kati mwana nnangota
hakika ayingia kwaa kumpwalume wa Nnongo. **16** Kaatola bana
mmaboko bake kaabariki kaabekya maboko kunani yabe. **17**

Katumbua mwenza wake mundu yumo kambotokiya ni kupiga
mayuwa kulonge yake, kanlokiya “mwalimu mwema, ndendebuli
niweze kurithi ukoto wa milele?” **(aiōnios g166)** **18** Yesu kakoya
“mwalowa kele ungema mwema? Ntopo aliye mwema ila Nnongo
yika yake. **19** Uzitangike amri: Kana ubulage, kana ubelenye,
kana ubulage, kana uboswee, kana ukoye uboso, uba eshimu
tate ni mao bako.” **20** Mundu ywa kakoya, “mwalimu gono gote
ni gatei tangu nge mwinsembe.” **21** Yesu kanlola ni kumpenda,
kankokiya, “Upongwa kilebe kimo. Inapaswa usuluse ilebe yote
ubinayo na ubagane akeba, na ubani azina kumbengo. Ndipo
uise ungote. **22** Akatike tamaa kwa mayegeyo gano, aboi
kauzunika, kwa kubaa aii ni mali ganyansima. **23** Yesu aloi kulyo
ni kolyo kababakiya benepunzi bake, “buli ni kunonopa matajiri
kuyingii kuupwalume wa Nnongo! **24** Benepunzi batekanganya
gano mayaulio. Yesu kabaakokeya yeya, “Bana kunonopa
kunonopa kuyingi kupwalume wa Nnongo. **25** Nantali Ngamia
kuyingia mukipole sa sindano kuliko tajiri kuyingi kuupwalume wa
Nnongo! **26** Batekanganya muno kabakoya, “Eyo nyai ataokoka”
27 Yesu kabalola ni kukoya, “kwa bandu iwesekana kwaa, lakini
sio kwa Nnongo. Kwa Nnongo gote gando wesekan.” **28** Petro
katumbua kulongela naye, “lola tulei gote na ttukubengeiye we.”
29 Yesu kakoya, “ukweli niakokiya mwenga ntopo alei nyumba,
mwasage alombo bake, mao bake, tate bake, bana bake, bwee,
mwalo wa nee ni mwalo wa Injili, **30** Ambaye apokeya kwa
mara mia zaidi ya sasa pano Duniani, nsengo, mwasa, nnombo,
mao. bana, ni bwee, kwa masaka ni ulimwengu uisaa, ukoto
wa milele. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Bingi ba kwanza baba
ba mwiso ni balyo ba mwisho baba ba kwanza.” **32** Mundela
kabayenda Yerusalem, Yesu abi kulonge yabe. Benepunzi

batekanganya ni balyo ai kabaa kota ukyogo kaba yogopa.
Yesu kabapinya pambwega balyo komi ni ibele na kutumbwa
kuakokeya eso sa mpitia mbeyambe. **33** Lola, tuyenda mpaka
Yerusalem, ni mwana wa Adamu aikinywa kwaa makuhani
akolo ni aandishi. Wataukumu awee ni kumpiya kwa bandu
ba mataifa. **34** Watamdhihaki, bamuunia mata, bampumunda
fimbo na kumbulaga. Lakini lisiku nyaitatu ayoka." **35** Yakobo ni
Yohana, bana ba Zebedayo, baisi kwake ni kukoya, "Mwalimu
tukupala ututtendi sosote sa tukuyopa." **36** Kabaakokeya, "mpala
niatendi kele? **37** Kabakoya "Tupala kutama mwenga nkeya." **38**
Yesu kayangwa, mtangite kwa eso muyopa. muwesa kunywa
kikombo eso nannywea nenga au kustahamili ubatizo ago
napatizana? **39** Kabankokeya "Twando wesa" Yesu kabakokeya,
"kikombe eso na nywea mtakinywea. Ni ubatizo ambao kwabe
nmebatizwa, mtastahili. **40** Ywa atama kuluboko lwango lwa
mmulyo au luboko lwango lwa nkeya nenga kwa wa upiya, kwa
balyo ukasabe bayomwile kuandaa." **41** Balyo benepunzi benge
komi ya bayowine gano, kabatumbwa kuakasirikia Yakobo ni
Yohana. **42** Yesu kabakema ni kukoya, "mwandotanga balyo
badhaniwa kuba atawala wa bandu ba mataifa huwatawala, Ni
bandu babe mashuhuri huwaonyesha mamlaka kunani yabe."
43 Lakini upaswa kwaa kuba eno nkati yinu. ywa aba mpendo
kati yinu lazima atumikii, **44** Ni ywa aba wakwanza nkati yinu
ni lazima abe mmanda wa bote. **45** Mwalo mwana wa Adamu
aisi kwa kutunukiwa bali aisi kutumika, ni kuyaoiya maisha
gake kwa faida ya bingi." **46** wakaja Yeriko. Palyo kaboka
Yeriko ni benepunzi bake ni kipenga sa nyansima, Mwana wa
Timayo, Batimayo, kipofu myopaji, atami mmbwega ya ndela. **47**
Palyo ayomi kuba Yesu Mnazareti katumbua kupiya lukalanga

kakoya, “Yesu mwana wa DaudiYesu nibonee kiya. **48** Bingi
kabankoya wa ndolo, kabankokeya anyamale. Lakini kalela kwa
sauti ngolo, Mwana wa Daudi nibone kiya!' **49** Yesu kayema
ni kukoya akemwe. Kabakoya, baa ngangale! Yinuka! Yesu
ando kukema.” **50** Kalitaga pambwega likoti lyake kabutuka
kuyenda kwa Yesu. **51** Yesu kan'yangwa ni kukoya, “upala
nikutendi kele?” Ywa nnalome ndolo kayangwa, “mwalimu nipala
kubona.” **52** Yesu kambakiya, Yenda, imani yakuponinye.”papo
hapo kagagumukuka, ni kunkota Yesu mu ndela.

11 Wakati ogo baisi Yerusarem, kalibu ya Besthfage ni Bethania,
pakitombe sa mizeituni, Yesu atumike abele kati ya balyo
benepunzi bake **2** Ni kuakokeya “Muyende ukijiji sa kibii kalibu
ni twee. mana muujingile omo, mwammona mwana mbonda,
ambaye anakwelwa kwaa. Mtabaye na munnete kwango. **3**
Mana api mundu kubalokiya mwalowa kele ntenda iyeya?
Mbakiyaye Bwana ando kumpala na ambukiya pano.” **4** Bayei ni
kummona mwana mbonda kunza ya mlango kwenye mtaa wa
palai ni membe kabaamuundua. **5** Ni bandu bai bayemi palyo na
kabaakokeya “Mutenda kele kumbundua mwana mbonda oyo?”
6 Kabaakokeya katu ya abalogoli Yesu, ni bandu kabaaleka
ayende. **7** Benepunzi abele banletike mwana mbonda kwa Yesu
na kabatandika ngobo yabe kunani ili Yesu awese kukwela. **8**
Bandi banyaansima kabatandika ngobo yabe mundela ni benge
batandike matambe galyo batekwi mmigonda. **9** Balyo bayei
kulonge yake ni balyo bankotike kaba guta “Hosana! Abarikiwe
aisa kwa lina lya Bwana.” **10** Ubarikiwe upwalume ogo uisa
watate bitu Daudi! Hosana kwa aliye kunani. **11** Ndipo Yesu
ayingii Yerusalem na ayei hekaluni na aloi kila kilebe. Muda
wa yei, ayei Bethania pamwepe ni komi ni ibele. **12** Lisiku

lya nyaibele, palyo kabakuya kuoma Bethania, abi ni njara.
13 Abweni ntela wa kumwitu ubi ni manyei kutalu ayei kulola
kama kubi ni kilebe mwa nnani. **14** Kankokeya, “Ntopo wa
ulya matunda kuoma kwako lelo.” Benepunzi bake bayowine.
(aiōn g165) **15** Baisi Yerusalem ni ywembe kayingia muhekalu
katumbua kubapiya panza asalusaji ni anunuzi muhekalu.
Kagalwa mesa za wabadilishaji pwela ni vitu vya asulusa
ngunda. **16** Kakanikiya kwa mundu yeyote kupotwa kilebe
sosote muhekalu sa kisalulwage. **17** Kabayegana ni kukoya, “je
iandikwe kwaa, nyumba yango yakemwa nyumba ya sala kwa
mataifa gote? lakini mutei lipango lya anyang'anyi.” **18** Makuhani
akolo ni aandishi bayowine ga akoyage, ni bembe kabapala
ndela ya kum'bulaga. Hata hivyo bayogwipe mwalo bandu
banyansima batekanganywa ni mapundisho gake. **19** Kila pa
yaike kitamunyo baboi mjini. **20** Kabatyanga bwamba, baabweni
ntela wa mmwitu uyomike mpaka mikega gake yake. **21** Petro
kakombokya ni kukoya “Rabi lola, ntela wa mmwitu wa ulaanike
uyomi.” **22** Yesu kabayangwa, mube ni imani kwa Nnongo. **23**
Amini nando kuwakoya kila ywa akikokeyue kitombe seno,'Boka
na ukaitage wa mwene baharini mana kana ntopo masaka
kumoyo wake lakini abi ni imani sa akoiye sapitya, Eyo ndivyo
Nnongo atenda. **24** Eyo nendo kuwabakiya kila kilebe sa muyopa
ni kulokiya kwa ajiri yake, amini ni mpokile navyo vya ba vinu. **25**
Wakati wa kuyema ni kuyopa, mnapaswa kusamehe sambi naso
dhidi ya mundu ywenge, ili Tate binu bambinguni abasameeni
mwenga mukosa yinu. **26** (Zingatia: mstari uno, Lakini msipo
samehe tate binu wa mbinguni ni ywembe hata wasamehe
masambi ginu. ntopo mu mistari ga kale) **27** Baisi Yerusalem
kwa mara yenge. Yesu katyanga hekaluni, Makuhani akolo,

aandishi ni agoi baisi kwake. **28** Kabankokeya, kwa mamlaga
gani utenda iyeya?" Nyai akupei mamlaka ya kutenda gano?"
29 Yesu kabakokeya, naalokiya swali limo. Nikokeyage nani
naakokeya nitenda gano kwa mamlaka ga nyai. **30** Je, ubatizo
wa Yohana wa omi mbinguni au wapii kwa bandu? Niyangwaye."
31 Kabajadiliana bene kwa bene kabashindana ni kukoya "mana
tukoiye kuoma mbinguni, akoya mwalowa kele hamkumuamini?
32 Mana twakoya kuomba kwa bandu, ... "Bayogwipe bandu,
mwalo bote bakoyage Yohana abi nabii. **33** Kabam'yangwa Yesu
ni kukoya, "Tutangike kwaa" Yesu kabakokeya, "wala nenga
nabakiya kwaa kwa mamlaka gani nitenda gano.

12 Yesu katumbua kuayegana kwa mifano. Kakoya mundu
apandike nngonda wa mizabibu, kuliteteleya lubego na kuemba
likinga la kusudikia mvinyo. kasema mnara na kaupangisha
nngonda wa zabibu kwa alemi wa zabibu kaboka kutalu. **2** Palyo
muda uike, amtumike mtumishi kwa alemi ba zabibu kupokya
matunda kuoma kumigonda ya zabibu. **3** Kaba m'boywa,
kabampumunda, na kabam'benga bila ya kumpaya kilebe. **4**
Kantuma kwabe ntumishi ywenge, kabampumunda kumutwe ni
kuntendeya mambo ya oni. **5** Bado kantuma ywenge yeya, ni
yono yumo kabambulaga. Na benge kabantenda mahoba kati
aga. Kaba ankombwa benge kaaam'bulaga. **6** Aigile mundu
yumo wa kuntuma mwana mpendwa. Ni ywembe awi wa
mwisho kutumwa kwabe. Kakoya "Watamsheshim mwanango."
7 Lakini wapangaji kabakoyana bene kwa bene "Yono ndie
mrithi. Isaye, tum'bulage ni mrithi wa ba witu." **8** Kaba n'yola,
kaba m'bulaga ni kuntaga kunza ya nngonda wa mizabibu. **9**
Kwa eyo, atenda kele mwene n'ngonda wa mizabibu? Aisa ni
kubaangamiza alemi ba mizabibu na kuapaya benge n'gonda

wa zabibu. **10** Msomike kwaa andiko elo? Libwe ambalo ajenzi
balikani, libi libwe la kumbwega. **11** Leno lapii kwa Bwana,
na lakukanganya kumminyo gitu. **12** Bapai kunkamwa Yesu,
lakini baypgwipe kipenga sa bandu, batangike kuba aabakiye
mfano wa kilebe soo. Eyo kabanneka kaba boka. **13** Kabatuma
mafarisayo ni Maherodia ili kuntega kwa mayegeyo. **14** Palyo
baike, kabankokeya, “Mwalimu, tutangike ukani mayegeyo
gegote ni upendelya kwaa bandu. Uyengana ndela ya Nnongo
bwiso. Je, inoike kulepa kodi kwa kaisari au la? Je tulepe au
tukotoke?” **15** Yesu kabayangwa uboso wabe nikuakokeya,
“Mwalowa kele mwando n'geya? Mbayaye Dinari ni ilole.” **16**
Kabaleta yimo kwa Yesu, kabaakokeya ni sura ya nyai ni gano
maandishi ga nyai? kabakoya “Ya kaisari.”Kabakokeya **17** Yesu
kabakokeya, mpayaye kaisari ilebe ya kaisari ni Nnongo ilebe ya
Nnongo.”Kabankanganya. **18** Kisha Masadukayo, bakoyae ntopo
mfufuo, kaban'yendelelya. kabannokiya, kabakoya, **19** “Mwalimu
Musa atuandikie kuba, mana mundu awile ni kunleka nnwawa
kiogo yake, lakini alei kwa nwawa, mundu kantola wa nnwawa
wa nlongoe, ni kuipatia bana mwalo wa nlongoe. **20** Kwai ni
alongo saba, wakwanza atweti nnwawa kawaa, alei kwa bana,
21 Wa nya ibele kantola ni ywembe kawaa, alei kwaa bana. Na
wanyaitatu iyeya. **22** Ni wasaba awile bila yakuleka bana. mwisho
ywa nnwawa ni ywembe kawaa. **23** Wakati wa ufufuo, kabayoka
tena. Je, aba nyumbo wa nyai? Balyo alongo saba bote bai
nyumbo wabe. **24** Yesu kabakokeya, “Je hii mwalo ntebosolwa,
mwalo ntangike kwaa maandiko wa ngupu ya Nnongo?” **25**
Wakati wa kuyoka kubaa kuoma kuwaa, batola kwaa wala
kuyingiya malisengele, baba kati malaika wa mbinguni. **26**
Kuhusu kuyoka kuoma bandu bawile, msomike kwaa kitabu sa

Musa, muhabari za kichaka, Ya Nnongo akoya ni kunkokeya,
Nenga Nnongo wa Abrahimu, ni Nnongo wa Isaka, ni Nnongo
wa Yakobo?' **27** Ywembe Nnongo kwa wa bandu bawile, bali
Nnongo wa akoto. Ni kunza kunza mpotile." **28** Mwandisi yumo
aisi ni kugayowa malongelo ago abweni; Yesu ayangwi bwiso.
Kanlokiya "Je ni amri gani iliyo ya muhimu muno kuliko yenge?"
29 Yesu kayangwa, "ya muhimu yeno, "Yekanya, Israel Nnongo
witu, Bwana yumo bai. **30** Umpende Nnongo wako kwa moyo
wako gote, kwa roho yako yote, kwa malango gako gote, ni kwa
ngupu yako yote.' **31** Amri ya nyaibele yeno, "Mpende jirani kati
ya uipenda ya uipenda wa mwene." Ntopo yenge ngolo kupita
yeno. ` **32** mwandishi kakoya, "bwiso mwalimu ukoya kweli kuba
Nnongo yumo bai na ntopo ywenge zaidi yake. **33** Kumpenda
ywembe kwa moyo gote, kwa malango gote, ni kwa ngupu zako
zote ni kumpenda jirani yako kati mwene, ni muhimu kuliko
mapitio ni dhabuhu za kuteketeza. **34** Palyo Yesu abweni apiiye
jibu la busara, kaankokeya "Wenga hauko kutalu ni upwalume
wa Nnongo" kuoma hapo ntopo hata yumo annokiye Yesu swali
lolote. **35** Ni Yesu kayangwa, wakati apundisha mu hekalu,
kakoya, "je, baandishi hukoya kuwa Kristo ni mwana wa Daudi?
36 Daudi mwene muroho mtakatifu, akoiye, "Bwana akoiye kwaa
bwana wango, tama kuluboko lwango lwa mmayo, mpaka niatei
maadui wako kuba pae ya magolo gako.' **37** Mwene Daudi
ankema Kristo,'Bwana' Je, ni mwana wa Daudi buli? Na bandu
banyansima bampekanyi kwa Pulaa. **38** Mmayegano gake Yesu
kakoya, Ntame kutalu ni aandishi bapenda alyanga ni nganzi
ndaso ni kusali miano kwenye masoko. **39** Ni kutama mukiti sa
akolo mmasinagogi na musiku kuu mwa pandu pa akolo. **40** Pia
balya mmisengo ya ajane ni kuyopa mayopo malaso ili bandu

bababone. Bano bandu bapokya hukumu ngolo. **41** Kisha Yesu
atami pae pambwega ya lisanduku la sadaka nkati ya eneo
la hekalu, ai kalola bandu kabayeya pwela yabe musanduku.
Matajiri bingi babei pwela ya nsima. **42** Kisha nnwawa mjane
nkeba kayeya ipande ibele thamani ya senti. **43** Kabakema
benepunzi bake ni kuakokeya, “Amini nandokubakiya yono
mjane ayeyi kiasi kikolo muno ya balyo bote bapiye mulisanduku
la sadaka. **44** Bingi bapiiye kuoma ni ukolo wa kipato sabe.
Lakini yonooo nnwawa mjane, kuoma ni ukeba wake ayeyi
pwela yote ya utumi mmaisha gake.'

13 Yesu katyanga kuoma Hekaluni, mwenepunzi yumo
kanlokiya, “Mwalimu lola malibe gano gakukanganya ni masengo!”
2 kam'bakiya, “Wandobona masengo gano makolo? Ntopo hata
libwe limo laingia kunani ya lyenge la tomboywa kwa pae.” **3** Ni
ywembe palyo atami kunani ya kitombe sa mizaituni ukiogo ya
Hekalu, Petro, Yakobo, Yohana ni Andrea kabanlokiya kwa siri,”
4 Tubakiye gano mambo gaba lini? kele dalili ya upitia gano?”
5 Yesu katumbwa kuwabakiya, “mbe makini mundu kana aba
potosha. **6** Bingi baisa kwa lina lyango kabakoya,'Ndiye Nenga'
nawatawa potosha bingi. **7** Palyo mwayowa vita ni mayegeyo ya
vita, kanamyogope, mambo gano gapitya bai, lakini kuke bado
kuika mwisho. **8** Taifa lainuka kiogo ni taifa lyenge, ni upwalume
ni upwalume wenge, pabaa ni malendemo ni njara, Gono
mwanzo wa utungu. **9** Mbe minyo, Mwapelekwa mabarazani, na
mwapengwa mmasinagogi, mwayemekwa kulonge ya utawala
ni ya upwalume mwalo wa nee. Kati usaidi kwabe. **10** Injili
lazima wete ihubiriwekumataifa gote. **11** Palyo baaboywa ni
kuakabidhi, kana myogope kwa selo mwakikoya, nkati ya muda
gogo, mwapaywa sa kukoya, mwaba kwa mwenga mwalongela

bali Roho mtakatifu. **12** Nongo atanshitaki nnongo kubulaga,
tate ni mwanage. Bana baakana tate **13** babe ni kusababisha
babulagwe. Mwakanwa ni kila mundu mwalo wa lina lyango.
Lakini ywa atama mpaka mwisho aokoka. **14** Mana mubweni
chukizi lya uharibifu liyemi palyo lipaliwe kwa kuyema (asomaye
ni atange) ndipo balyo bai kwa Yuda babutukiye ukitombe, **15**
Ywa abi kunani ya nyumba kana aluke pae ya nyumba na kana
atole kilebe sosote sa kibi kunza, **16** Ni ywa abi mugonda kana
abuye kuisa kutola ngobo yake. **17** Lakini ole wabe alwawa
bene tumbo ni balyo alwawa bai ni bana kabayonga eyo lisiku!
18 Muyope kana ipitye lisiku ya umande. **19** Paba ni masaka
makolo iyo lisiku, ambayo ganopitya kwa tangu Nnongo aumbike
Dunia. Mpaka mbeyambe ya inapitya kwaa na ipitya kwaa. **20**
Mpaka Bwana palyo apongoya siku, ntopo yega yaokoka, lakini
mwalowa atende, abo asagula, apongoya namba za siku. **21**
Wakati huo mana mundu yeyote kabaakokeya, lola, Kristo abi
pano! au 'Lola abi palyo!' kana mwamini. **22** Akriso wa ubocho
ni anabii ba ubocho bapitya ni kupiya ishara ya maajabu. ili
bababosolwe, Yamkini hata wateule. **23** M'be minyo! Nialogolile
gano gote kabla ya wakati. **24** Baada ya matabiyo ya siku eyo,
lisoba layeyelwa lubendo, mwei wapiya kwa wanga wake. **25**
Ndondwa ya tomboka kuoma kunani ni ngupu eyo ibi kunani
ya lendema. **26** Apo bamwona mwana wa Adamu kaisa kuma
unde kwa ngupu ngolo ni utukufu. **27** Aatuma malaika bake ni
kuakusanya pamwepe ateule bake kuoma mbande ngoto ina
za Dunia, kuoma mbande ngolo ina za Dunia, kuoma mwisho
wa bwee mpaka mwisho wa maunde. **28** Muntela jifunzeni,
kati litambe ya lipiya ni kubeka manyei gake, ndipo mwatanga
kuba kiangazi kibi karibu. **29** Ndivyo mwabona mambo gano

kagapitya, mulange abi karibu, ya nlango. **30** Kweli, nabakiya,
seno kibelei kipeta kwa kutalu kabla mambo gano ganapitya. **31**
Maunde ni bwee wapeta lakini mayaulyo gango gapeta kwaa.
32 Kuhusu eyo lisiku au saa, ntopo oyo atanga, hata malaika
wa kunani, wala Mwana, ila Tate. **33** M'be minyo lola, mwalo
ntangike kwaa muda gani yapitya. **34** Ni kati mundu ayenda
safari: kaleka nsengo wake, ni kumbeka mbanda wake kuba
ntawala wa nsengo, kila mundu ni kazi yake. Ni kum'bakiya
mlinzi kutama minyo. **35** kwaiyo m'be minyo! kwani mtangike
kwaa mwene nsengo lisiku gani ubuya ukasake, ya wezekana
kitamunyo, kiloo, palyo nzogolo abeka, au bwamba. **36** Mana
aisi gafla, kana akubone ugonzike. **37** Eso nikubakiya wenga ni
m'bakiya kila mundu: kana mgonza.

14 Yabi siku ya nyaibele bai baada ya lisiku ya Pasaka ni
mikate yangayeyelwa nzaso. Makuhani akolo ni baandishi bai
kabapala namna ya kum'boywa Yesu kwa hila ni kum'bulaga.
2 Kwa kuwa bakoiye, “wakati gono kwa wa sikukuu, bandu
kana baise kutenda gasia”. **3** Palyo Yesu abi Bethaia kaasake
Simoni mkoma, kayenda pameza, nnwawa yumo kaisa ni chupa
ya marashi ya nardo ya pwela ngolo muno, katula ni kuyitiya
kumutwe wake. **4** Pai benge bakasilike, bate kokeyana bene
kwa bene kabakoya”sa upotevu gono? **5** Manukato gano gabi
kusulusa zaidi ya dinari mia tatu kabapaywa akeba.”Nibembe
kabankoya. **6** Yesu kakoya 'Nnekaye yika yake. Munkundiya
kele masaka? Alei kilebe kinoke kwangu. **7** Kila lisiku akeba
m'binabo, muda wowote wa mana mupenda kuatendya ganoike
atendyaye. Lakini muba kwa minee muda wote. **8** Atei sa
akiwesike aipakiye yega yango mauta kwaajili ya masiko. **9**
Kweli niabakiya, kila pandu injili apo ihubiriwa Dunia nzima, sa

akitei nnwawa yono salongelwa kwa ukombokeyo wake. **10** Yuda
Iskariote, yomo kati ya balyo komi ni ibele ayei kwa makuhani
akolo ili apa kuapaya. **11** Akuhani akolo palyo bayowine iyeyo,
bate pulai ni kuahidi kumpaya pwela. Katumbua kupala nafasi
ya kumkabidhi kwabe. **12** lisiku ya kwanza ya mkate wanga
yeyelwa nzaso palyo bapiiye mwana ngondolo wa pasaka,
benepunzi bake kabankokeya, “Upala tuyende kwako tukaandae
ili upate kulya kilalyo sa Pasaka?” **13** Kabatuma benepunzi bake
abele kikualokiya, “Yendaye mjini mwabonagana ni nnalome
apotwi kibenga. Munkengame. **14** Nyumba ayingya, nkotaye na
nlokiyaye mwenye nsengo ogo “Mwalimu alokiye,” Kibii kwaa
chumba cha ageni pandu nalya pasaka ni benepunzi bango?”
15 Aobonenya kyumba sa kunani kikolo kibii ni samani kibii
yayari. Tendaye maandalizi kwa ajili yitu palyo.” **16** Benepunzi
baboi kabayenda mjini babweni kila kilebe kati ya babakiywe,
kabatengeneya kilalyo sa Pasaka. **17** Wakati yai kitamwinyo,
aisi ni balyo komi ni ibele. **18** Kabaikaribia meza ni kulya, Yesu
kakoya, “kweli nando kuabakiya, yumo kati yinu alya pamwepe
ni nee angana.” **19** Bote kaba sikitika, yumo yumo kabankokeya
“Balatu nenga kwaa?” **20** Yesu kayangwa ni kuakokiya, yumo
kati ya komi ni ibele nkati yinu, yumo mbeyambe ayeya ndonge
mubakuli pamwepe ni nee. **21** Kwa kuwa mwana wa Adamu
ayenda kati aya maandiko gakoya kunani yake. Lakiniole wake
mundu ywa kupitya ywembe mwana wa Adamu aakanwa! Yai
bwiso muno kana aibelikwe kwaa. **22** Kabalyaa, Yesu katola
mkate, kaubariki ni kuutekwa. Kapaya kakoya, “Tolaye, yeno
yega yango.” **23** Katola kikombe, akashukuru, ni kwapaya
ni bote kabanywaa. **24** Kabaakokeya, “yeno damu yango ya
agano, damu iyitikayo mwalo wa bingi. **25** Kweli niakokeya,

ninywa kwaa lelo mukibelei seno sa lizabibuy mpaka lisiku ya
ninywaa ya ayambe kwa upwalume wa Nnongo." **26** Palyo
bayomwile kuyemba wimbo, bayei kuya katika kunnema wa
Mizeituni. **27** Yesu kabakokeya, "Mwenga mwabote mwatama
kutalu mwalo wa nee, mwalo iteandikwa,'nankombwa mchungaji
ni ngondolo batawanyika.' **28** Lakini baada ya kuyoka kwango,
naalongoylya kulonge yinu Galilaya." **29** Petro kam'bakiya, "Hata
mana bote bakulei nee nikuleka kwaa." **30** Yesu kam'bakiya
"kweli nikubakiya, kilo yeno kabla nzigolo anabeka malaibele,
wangana mara tatu" **31** Lakini Petro akoiye "Nibi tayari kuwaa
pamwepe ni wee, nikukana kwaa."bote bapiiye ahadi yeyelo. **32**
Baisi kulieneo likemwage Gethsemane, ni Yesu kabaakokeya
benepunzi bake "tameni pano wakati nasali." **33** Kabatola Petro,
Yakobo ni yohana pamwepe ni ywembe katumbua kuhuzunika
ni kukunda masaka muno. **34** Kabaakokeya, "Nafsi yango ibii
ni huzuni muno, hata kuwaa mtame pano kana mugonze."
35 Yesu ayei kulonge kidogo katomboka pae, kayopa, mana
iwezekana saa yeno ingemuepuka." **36** Akoiye "Aba Tate kila
kilebe kwako sando wezekana niboyee seno kikombe. Lakini
kwa mapenzi gango kwaa bali kwa mapenzi gako." **37** Aabui
ni kuabona baginzike, ni kankokeya Petro, Simoni, ugonzike?
uwesike kwaa kutama minyo hata saa yimo? **38** Kana mugonze
ni muyope kana muise kuyingya kwenye majaribu. Hakika Roho
abi radhi lakini yega dhaifu." **39** Ayei tena kuyopa, na atumile
yayegeyo gagalyo. **40** Aisi tena kababon bagonzike, minyo
gabe gai gatopike, batangike kwaa kele sa kumualya. **41** Aisi
mara ya nyaitatu ni kuabakiya "mke mkagonza ni kupomolya?
Ilengani muda uike. Lola mwana wa Adamu bankana mmaboko
mwa bene sambi. **42** Yumukaye, tuboke lola ywa angana abi

karibu.” **43** Palyo kalongela bai, Yuda, yumo wa balyo komi ni
ibele, aike, ni kipenga sa bandu kuoma kwa makuhani akolo,
aandishi ni agoi bai ni mapanga ni ipeke peke mmoko. **44**
Msaliti apayi ishara ywa nambusu ngaywembe mboywaye
mumpeleke pae ya ulinzi.” **45** Yuda kuika bai kayenda kwa
Yesu ni kukoya “mwalimu” kam'busu. **46** Kaban'yeya pae ya
ulinzi ni kum'boywa. **47** Yumo kati yabe ayemi karibu yake
kapiya upanga wake ni kumpumunda ni kumkata likutu mtumishi
wa kahani nkolo. **48** Yesu kabaakokeya “muisi kuniboywa ni
mapanga, mapekepeke kati kingongolo? **49** Wakati kila lisiku
nibii na mwenga kanipundisha hekaluni, muniboywi kwaa. leno
mulitei ili maandiko yatimie. **50** Balyo bote bai ni Yesu banlei ni
kubutuka. **51** mwisembe yumo kankota, abii aweti shuka bai
aigubike kunteteleka, kabankamwaa. **52** Kapolonyoka kaleka
suka ni kubutuka utopo. **53** Kabanlongoya Yesu kwa kuhani
nkolo. Palyo bakusanyike makuhani akolo bote, agoi, ni aandishi.
54 Petro ni ywembe kankota Yesu kwa kutalu, kuyenda kulua
ya kuhani nkolo. Atami pamwepe ni alinzi, bai karibu ni moto
kabayota kupala lyoto. **55** Muda ogo makuhani akolo ni ni baraza
lote baika bapala ushaidi kuhusu Yesu ili bapate kum'bulaga.
lakini baaupatike kwaa. **56** Kuba bandu bingi baletike ushuhuda
wa uboso dhidi yake, lakini ushahidi wabe upwanine kwaa.
57 Benge kabayema ni kupiya ushaidi wa ubosho dhidi yake,
kabakoya, **58** “Twan'yowine kukoya, nilipimwanane leno liekalu
lisengikwe nimaboko.” **59** lakini ushaidi wabe upwanine kwaa. **60**
Kuhani akolo ayemi katikati yabe ni kunlokiya Yesu “Je wantopo
saugwaa? bandu aba bakoya kele kwako?” **61** Aatami poloi
ayangwi kwea kilebe. Kuhani nkolo kanlokiya tena “wenga
wa kristo, mwana wa m'barikiwa?” **62** Yesu kakoya “Nenga

oyo. Na ummona mwana wa Adam atami lumoko wa mmulyo
wa ngupu kaisaa ni maunde ya mbinguni." **63** Kuhani nkolo
apapwile ngobo yake ni kukoya "Je bado tukapala mashaidi? **64**
Muyowine kupulu. Muamua kele? bote bate muhukumu kati
mundu wakuwaa. **65** Benge kabatumbwa kumuunia mata ni
kumgubika kuminyo ni kumkombwa ni kunkokeya, "Tabiri!"
Maafisa kaba mpotya ni kumpumunda. **66** Petro bado abi pae
kuyeto, mtumishi yumo muenza wa kuhani nkolo kaisa kwake.
67 Kammona Petro palyo ayemi kayota moti, kanlokiya kwa
kumsogelea kisha kakoya, ni wenga wabi ni mnazareti Yesu." **68**
Lakini kakana, kakoya, nenga kwaa wala ndangike kwaa eso
ukoya" Kapita kayenda kunza kuyeto **69** Lakini ntumishi nnwawa
amweni palyo ayemi katumbwa kuwakokeya balyo bai bayemi
palyo "Mundu oyo babalyo!" **70** Lakini kakana tena. baada balyo
bai bayemi palyo bai kabankokeya Petro "Balatu wenga babalyo
maana wenga wa Galilaya". **71** Katumbwa kuibeka mwene pae
ya laana ni kulapa, "Nitangike kwa mundu oyo munkoya". **72**
Nzogolo kabeka tena mara ya nyaibele. Petro kakombokeya
mayegeyo ya Yesu aam'bakiye "Wangana mara tatu, kabla
nzogolo ana beka mara ibele. Katomboka pae ni kulela.

15 Bwamba muno akolo ba makuhani bakusanyika pamwepe
ni agoi ni aandishi ni baraza zima la agoi. Kabantaba Yesu
ni kumpeleka kwa Pilato. kanlokiya, "Wenga wa mpwalume
wa wayahudi? **2** kayangwa, "wenga ukoiye eyo". **3** Akolo
ba makuhani kabakoya mashitaka mengi kuhusu Yesu. **4**
Pilato kanlokiya tena, "uyangwa kwaa sosote? ubona kwaa
eyo kushitaki kwa mayaalo mengi? **5** Lakini Yesu an'yangwa
kwa Pilato, ni eyo yate kunkanganya. **6** Kwa kawaida lisiku ya
sikukuuu kunlekeya mfungwa yumo, mfungwa ywa an'yopike. **7**

Kwaii waharifu muligereza, miongoni mwa abele gaji bateasi
kabatumikia makosa yabe. Abi mundu yumo akemmwa Baraba.
8 Bandu banyansima kabaisa kwa pilato ni kun'yopa atende
kati ya atei uko nkyogo. **9** Pilato kayangwa ni kukoya, “mupala
nia ndulye mpwalume wa wayahudi?” **10** Aatangike bwiu wa
aakolo ba makuhani kum'boywa ni kumpeleka kwake. **11**
Akolo ba makuhani basosile sa kipenga sa bandu kuguta
ni kukoya alekwe Baraba badala yake. **12** Pilato kayangwa
tena ni kukoya, “Nintende kele mpwalume wa wayahudi?”
13 Kabaguta lelo “msulubishe” **14** Pilato kakoya “atei libaya
gani? bayongiye kuguta ni kukoya msulubishe” **15** Pilato kaba
apulaisha kanlekeya Baraba. Kaamkombwa Yesu mjeredi kisha
kampiya ili asulubiwe. **16** Askari kabanlongoya mpaka mulua
(wa ubi nkati ya kambi) bakusanyike pamwepe ni kikosi cha
askari. **17** Kabam'waliya Yesu ngazu ya zambarau, kaba pota
taji ya miiba kaba mwaliya. **18** Kabatumbwa kumueka ni
kukoya “salam mpwalume wa wayahudi!” **19** Kabankombwa
kumutwe ni milai ni kumuuniya mata kaba beka mayua yabe
pae kwa kumheshim. **20** Kabayomwa kumdhihaki, kaba muule
ya kanzu ya zambarau ni kumwaliya ngobo yake, kabampiya
panza kuyenda kumsulubisha. **21** Kabamlazimisha mpeta ndela
kun'gangata abi kuoma kumiginda kayingiya mjini akemwage
Simoni mkerene (Tate bake Iskanda ni Rufo); kabanlazimisha
kupotwa msalaba wa Yesu. **22** Askari kabampeleka Yesu pandu
pakemwa Goligotha (maana ya tafsiri yeno ni pandu paliupa l
lundoi). **23** Kabampya mvinyo uangabinwe ni manemane lakini
anywi kwaa. **24** Kabamsulubisha ni kunagana ngobo yake kaba
paga kula luamua eso apata kila askari. **25** Yabi saa tatu bwamba
palyo bate kumsulubu. **26** Kababeka lubao kunani kabaandika

shitaka “Mpwalume wa Wayahudi.” **27** Kaba msulubisha ni
majambazi abele, yumo luboko wa mmulyo ni yumo luboko
lwa nkeya wake. **29** Balyo kabapeta bai kabantukana, kaba
iniya mutwe ni kukoya, “Aha! wenga wa kupi mwana lihekalu ni
kusenga kwa sikutatu, **30** Jiokoe wa mwene ni uuluke pae viboye
apa pamsalaba. **31** kati iyeya akolo ba makuhani wakimdhihaki
kabakoyana pamwepe ni aandishi ni kukoya, “Aokwile benge
lakini mwene ashindikewe kuiokwa. **32** Kristo mpwalume wa
Israel uluka pae kuoma msalabani, ili tupate kubona ni kuamini
“ni balyo basulubiwe pamwepe walimdhihaki. **33** Kuika saa sita,
lubendo lwa isi nnema nzima paka saa tisa. **34** Muda wa saa
tisa Yesu kaguta kwa sauti ngolo, eloi, eloi lamasabaktane?
yabini maana ya “Nnongo wango, Nnongo wango mwalowa kele
kunileka? **35** Balyo bayemi kuyowa eyo kaba koya “lola, ankema
Eliya”. **36** Mundu yumo kabutuka ni kuyenda kutola siki ni kuibeka
musiponchi ni kubeka kunani ya malai ni kumpaya ili anywee.
mundu yumo kakoya “lenda tubone oyo Eliya aise kumuuluya
pae. **37** kisha Yesu kalela kwa sauti ngolo kawaa. **38** Pazia ya
hekalu labaganike ipande ibele kuoma kunani mpala pae. **39**
Ofisa yumo ayemi kaegenda kwa Yesu ya kummona wawile
ya abile kakoya “kweli yono mundu abi mwan wa Nnongo. **40**
Baii alwawa kutalu kabalola. nkati yabe ai Mariamu Magdarena,
Mariam (mao bake Yakobo mnunage Yose) ni Salome. **41** Kwa
Galilaya bankotike ni kuntumikia ni alwawa wa benge bingi,
pia alongwaniye mpaka Yerusalem. **42** Kuika kitamwinyo, kwa
kuwa yabii lisiku ya maandalio ya sabato, **43** Palyo kaisa Yusufu
wa Arimathaya, aii nyumbo wa baraza mundu wa heshima
anageutarajia upwalume wa Nnongo. Kayenda kwa Pilato ni
kuyopa mmwili wa Yesu. **44** Pilato kakanganya kuba Yesu tayari

awile, kankema ywa afisa ni kunnokiya kama Yesu awile. **45**
Palyo apatike uhakika kuoma kwa afisa kwamba Yesu awile,
kankokeya Yusufu akautole yega. **46** Yusufu apemike sanda
kaamualaga kuoma msalabani, kantola ni sanda ni kumbeka muli
kaburi liyembikwe kummwamba kisha kalibeka libwe kunlango
wa kaburi. **47** Mariam Magdalena ni Mariamu mao bake Yose
babweni pandu pa Yesu asikikwe.

16 Palyo sabato iyomwike, Mariam Magdalena ni Mariamu
mao bake Yakobo ni Salome, bapemike manukato ganoike, ili
baise kupakaya mauta yega wa Yesu kwaajili ya kunsika. **2**
Meke, bwamba lisiku ya kwanza ya juma, bayeyi kuli kaburi
palyo lisoba lipii. **3** Kabakoyana bene kwa bene, “Nyai aalipiya
libwe mwalo watwee ili tuyingii muli kabuli?” **4** Ya kulola, kuba
mmona mundu kalipiya libwe, labi likolo muno. **5** Kabayingiya
mulikaburi ni kummona mwinsembe aweti joho leupe atami
mmalyo, kabakaganywa. **6** Kabaakokeya kana n'yope, mumpala
Yesu, wa Nazarethi aliye sulubiwa ayokike! ntopo pano lola
palyo baibambei. **7** Yendaye mkaabakiye benepunzi bake
ni Petro kuba alongolile Galilaya, mwammona ako kati yaa
abakiye”. **8** Baaaboi ni kubutuka kuoma kulikaburi kabalendema
ni kukanganya. Bakoiye kwa kilebe kwa mundu yeyote ywa
mwalo bale yogopa muno. **9** **(note: The most reliable and earliest
manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** mapema lisiku ya kwanza
ya juma, baada ya kuyoka, ampitii kwanza Mariam Magdalena.
Kuoma kwake kumpiya nsela saba. **10** Aaboi ni kuakokeya balyo
bai pamwepe ni ywembe palyo kaba huzunika ni kupiya moli. **11**
Bayowine kuba nkoto ni abonekine nagye lakini bamwaminike
kwaa. **12** kuoma hapo, kaitokeya kwa namna yenge kwa benge
abele kabatyanga kuoma kati ya nchi. **13** Bayei ni kuakokeya

benepunzi benge baingile lakini baaminike kwaa. **14** Yesu kapita
kwa balyo komi ni yimo bai baegami meza, nikabakoya kwa
kutoamini kwabe ni kunonopa kwabe kwa mayo, mwalo hawa
kuwaamini balyo babweni baada ya kuyoka kuoma kwa wafu. **15**
Kabaakokeya “Eyendaye mkahubiri injili Dunia nsima na kwa
ilebe yoti. **16** Ywaa aamini ni kubatizwa aokolewa, ni ywa aamini
kwaa aahukumiwa. **17** Ishara yeno ya yendana ni balyo bote
waamonio. Kwa lina lyango bapiya nsela. kabakoya kwa lugha
ya ayambe. **18** Kabakamwa nyoka kwa maboko gabe, hata
mana banyii kilebe sosote sa kufisha kiadhuru kwaa. baabeka
maboko kwaa abinye, ni benmbe babaakoto.” **19** Baada ya
Bwana kukoya nabo, katolwa kunani mbinguni na atami luboko
lwa mmulyo wa Nnongo. **20** Benepunzi baboi ni kuyenda kuhubiri
kila pandu, Bwana katenda nabo kazi ni kuthibitisha liyaulyo kwa
miujiza ni ishara kaikota.

Luka

1 Bananchima batikujitahidi beka katika mpangilio malongelo
usu makowe ambago gabatimizike nkati yinu. **2** Kati gabatupeile
twenga, ambago tangu nkiogo nga masaidi wa minyo ni
apangachi wa barua. **3** Na nenga kai, baada ya chunguza kwa
lingulya chanzo cha makowe aga goti boka nkiogo-nibweni nzuri
kwango kae kukuandikya katika mpangilio wake mheshimiwa
muno Theofilo. **4** Linga wete uwese tanga ukweli wa makowe
gaupundishilwe. **5** Katika machoba ga Herode, mfalme wa
Yudea, pabi ni mchungaji fulani akemelwa Zekaria, wa lukolo
lwa Abiya. Nnyumbowe apitike kwa ainja ba Haruni, ni lina
lyake amelwae Elizabeti. **6** Boti babi ni haki nnonge ya Nnongo,
batyangite bila lawama katika amri yoti ni malagano ga Ngwana.
7 Lakini babile ni mwana, kitumbu cha Elizabeti abi n'gumba,
ni kipindi chii babi agoi muno. **8** Tumbwe yapitike Zakaria abi
mu uwepe wa Nnongo, kayendelya na lyengo lya kiuchungaji
katika utaratibu wa zamu yake. **9** Lingana na desturi ya chawa
achungaji ywako ywapala huduma, bachawii kwa kura jingya
mu kanisa lya Ngwana ni apetutuya ubani. **10** Likundi lyoti lya
bandu bende lola panja wakati wa tutuya ubani. **11** Tumbwe
malaika wa Ngwana atikumpitya ni kuyema upande wa mmalyo
wa madhabahu ga tulukia. **12** Zakaria atiyogopa pamweni; hofu
yatikuntumbukya. **13** Lakini malaika amakiye, “kana uyogope
Zakaria kwasababu luba kwako kuyuanike. nnyumbowo Elizabeti
akupapya mwana, lina lyake wankema Yohana. **14** Upapanga ni
puraha ni changamka, ni banambone bapapulaikya belekwa
kwake. Kwa kuwa apanga nkolo, nnonge ya minyo ga Ngwana.
15 Hanywa kwaa wembe ni apanga atwilile Roho mpeletau
tangu ndumbo ya mao bake. **16** Na bandu banambone ba Israel

bapakun'galambukya Ngwana Nnongo wabe. **17** Ayenda nnonge
ya kuminyo kwa Ngwana katika mwoyo ni ngupu ya Eliya.
Apanga nyaa linga buyanganiya mioyo ya tate kwa bana linga
bangali panga bayende katika hekima ya bene haki. Apanga nya
kuabuka tayari Ngwana bandu ambabo babaandalilwe kwaajili
yake." **18** Zakaria amakiye malaika, "Ngawecha kwa tanga aga?
Kwasababu nenga na n'goi na nyumbo wangu miaka yake
yanambone muno." **19** Malaika atiyangwa na kummakiya, "Nenga
na Gabrieli, ambaye niyima nnongi ya Nnongo. Natitumilwa
kukubakia, kukuletya habari yino nzuri. **20** Na linga walongela
kwaa, watama chichi, wawecha kwaa longela mpaka lichoba
lilo gapapita makowe aga. Hayii kwasababu washindwi ubilya
maneno gango ambago gapatimya kwa wakati waupalikwa." **21**
Tumbwe bandu babanendaye Zakaria. Batichangala kwamba
atumiaye muda wanambone mulikanisa. **22** Lakini papitike panja
hawechike kwaa longela nabo. Batangite apatike maono pabile
mulikanisa ayendelyae tangya na na alongei kwaa. **23** Yapitike
lichoba lya huduma yake yomoka aboi buyangana kachake. **24**
Baada ya Zakaria buyangana kachake boka kuhuduma yake
mukanisa, nnyumbo wake abi ni ndumbo. Na ywembe aboi kwaa
boka munyumba yake muda wa miei mitano. Abaite, **25** "Alii nga
alipangite Ngwana apangi kwangu panilingite kwa upendeleo
linga abuye oni yangu nnonge ya bandu." **26** Nambiyambi katika
mwei wa sita wa ndumbo ya Elizabeti, Nnongo amakiye malaika
Gabrieli yenda nnema wa Galilaya walikemelwa Nazareti, **27**
Kwa bikra ywabile akobikwe na nnalome ambaye lina lyake
labile Yusufu, Ywembe abile ywa lukolo lwa Daudi na Lina lya
bikra aywo labile Mariamu. **28** Aichi kwake na baya, "Salamu,
wenga waupokile nnema ngolo! ywaakupendile Ngwana." **29**

Lakini malongelo ga malaika gatikunyangabana na haelewite
kwaa kwanamani malaika alongei salaamu yii ya ajabu kwake.
30 Malaika ammakiye, “Kana uyogope, Mariamu, maana upatike
nema boka kwa Nnongo. **31** Linga wapotwa ndumbo katika
litumbo lyako na wapapa mwana. Na wenga upakunkema lina
lyake 'Yesu'. **32** Apanga nkolo na akemelwa mwana ywabile
kunani muno, Ngwana Nnongo ampeya iteo ya enzi ya Daudi
tate bake. **33** Atatawala katika lukolo lwa Yakobo milele ni ufalme
wapanga kwaa na mwisho. **(aiōn g165)** **34** Mariamu ammakiye
malaika, lino lyapita kwa namna gani, kwa maana nagonja kwa
ni nnalome yeyoti? **35** Malaika kayangwa na kummakiya, “Roho
mpeletau akuichila kunani yako, na ngupu ywa ywabile kunani
muno yaicha kunani yako. Kwa nyoo, mpeletau ywa belekwa
akemelwa Ngwana wa Nnongo. **36** Linga nongo wako Elizabeti
ai ni ndumbo wa mwana katika umri wa ugoi wake. Wuno nga
mwei wa sita kwake, ambae bakemae n'gumba. **37** Ntopo lya
lishindikana kwa Nnongo” **38** Mariamu ngabaya, “Linga, Nenga
na mpangakachi nnwawa wa Ngwana. Leka ibe nyo kwangu
sawasawa ni malongelo gako,” Boka po malaika nga nnekite.
39 Ndipo katika machuba go Mariamu ngaaboi ni yenda upesi
katika ilambo ya itumbi, ilambo ya Yudea. **40** Ayei pa nnyumba
ya Zakaria ni kuntaka hali Elizabeti. **41** Tumbwe yapitike pa
yoine salamu ya Mariamu, mwana ndumbo yake atiguluka, ni
Elizabeti atwilile Roho mpeletau. **42** Apiyite lilobe lyake ni kabaya
kwa lilobe likolo, ““Ubarikiwe wenga muno katika alwawa, ni
mwana ywa bile mndumbo yako atibarikiwa. **43** Na ipangite kitiwi
kwangu, mao wa Ngwana wango yapalikwe aiche kwangu? **44**
Kwa kuwa linga, paliyuanike mmachikilo gangu lilobe lya abari,
mwana ndumbo yangu atighuluka kwa puraa. **45** Ni abarikiwe

nwawa yulo ambaye aaminile wapita ukamilifu wa makowe galo
ghabikiilwe boka kwa Ngwana." **46** Mariamu abayite mwoyo
wango unnuba Ngwana, **47** ni roho yango upulaikwe katika
Nnongo mwokozi wango. **48** Kwa maana alingite hali yango ya
pae ya mpanga kachi wake nnwawa. Linga, tangu nambiyambi
katika babaelekwa boti bapakunikema wanibarikiwe. **49** Kwa
maana wembe ywan'gwechike apangite makoe makulu kwangu,
na lina lyake ni lipeletau. **50** Rehema yake yatitama buka kizazi
hata kizazi kwa balo babamheshimu ywembe. **51** Ailangi ngupu
kwa luboko lwake; atikuapalagana balo ambao bendekuipuna
kunani ya mawacho ga mioyo yabe. **52** Atikuaeleya pae bana ba
afalme boka katika iteo yabe ya enzi na kuakakatuya kunani
babale hali yabe pae. **53** Atikubayutuya bene njala kwa ilebe
inanoga, bali matajiri atiabenga maboko ga bure. **54** Apiite
msaada kwa Israel mtumishi wake, linga kumbukiya rehema.
55 (Kati cha longei kwa tati bitu) kwa Abraham ni lukolo lwake
milele." **(aiōn g165)** **56** Mariamu atami na Elizabeti yatimi miei
itatu nga abuyangine kachake. **57** Tumbwe wakati watimile kwa
Elizabeti papa mwana wake akombwike mwana nnalome. **58**
Majirani bake na alongela bayoine jinsi Ngwana mwaikuyite
rehema kwake, na batipulaika pamope ni ywembe. **59** Tumbwe
lyapitike lichoba lya nane baichi kumwina mwana. Yapalikwe
kumkema lina lyake, "Zakaria", kwa kuzingatia lina lya tati bake,
60 Lakini mao bake ayangwi ni kubaya, nyonyo kwaa, atikemelwa
Yohana." **61** Bammakiye ntopo hata yumo katika alongo ywa
kemelwa lina lelo." **62** Bampangii ishara tati bake ashilia ywembe
apalike lina akemelwa nyai. **63** Tati bake apalikwa kibao cha
andikiya, na andika "lina lyake Yohana." boti balichangala leno.
64 Gafula nkano wake watiyughulikwa na lulimi lwake lwapangite

ulu. Atilongela ni kunnumba Nnongo. **65** Woga watikuwachilya
boti babatami karibu ni bembe. **66** Makowe choti cha itumbi
ya Yudea. Na boti babayowine batikugatunza mumioyo yabe,
babayite, “mwana yu wa namna gani? kwasababu luboko lwa
Ngwana wabile pamope ni ywembe. **67** Tate bake Zakaria atwilile
ni Roho mpeletau na piya unabii, abayite, **68** Alumbilwe Ngwana,
Nnongo wa Israel, kwa sababu atikusaidia na shughulikiya
wokovu kwa bandu bake. **69** Atikakatulile mbembe ya wokovu
katika, nyumba mpanga kachi wake Daudi, boka nkati mwa
lukolo mwa mpanga kachi wake Daudi, **70** Kati cha bayite kwa
nkano wa manabii bake bababile katika wakati kunchogo. **(aiōn
g165)** **71** Atukombwa boka kwa adui bitu na boka mwaboko mwa
boti babachukya. **72** Apangite nyaa langiya rehema kwa tati bitu,
na kumbukya lilagano lyake takatifu. **73** Kilapo cha kibayite kwa
Abrahamu tati bitu. **74** Atilapa thibitisha kwamba ywawechekana
kumtumikiya ywembe bila yogopa, baada ya kombolelwa boka
katika maboko ga adui bitu. **75** Katika utakatifu na haki nnonge
ya machuba gitu goti. **76** E'lo, na wenga wa mwana, makemelwa
nabii ywa ywabile kunani muno, kwa kuwa wayendelya nnongi
ya kuminyo ya Nwana linga kumwandaliya ndila, kubaandaa
bandu kwaajili ya icha kwake. **77** kubafahamisha bandu bake
kwamba, bakombolelwa kwa ndila ya kuaminiya dhambi yabe.
78 Lino lipapita kwa sababu ya lwongulwa Nnongo witu, **79**
Kuamulikya kwabe babatama mulubindu na katika kiwili cha
mauti, Apanga nyoo kugalongoya maghulu gitu katika ndila ya
amani.” **80** Tumbwe yulo mwana atikula na panga mwene ngupu
mu mwoyo na atami mmwitu mpaka machuba gapitike kwa
Israel.

2 nambeambe katika lichoba liyo, yatibonekana kwamba kaisari
Agusto apiite agizo kumuelekeza kwamba itolekwe sensa ya
bandubaatama mulunia. **2** Yeno yabile ni sensa ya kwanza
yaipangilwe muda Krenio abile gavana wa Siria. **3** nyoo kila yumo
atiyenda mjini kwayenda yakuandikisha sensa. **4** Niywembe
Yusufu atiboka kae katika mji wa Nazaleti kwa Galilaya na
atisafiri Yudea kwa mji wa Bethlehemu, utangilikwa kati mji wa
Daudi, kwa sababu atepitiya lukoloo lwa Daudi. **5** Atiyenda kwa
kujiandikicha pamope na Mariamu, ywembe abile kobeka na abile
pekaniliya mwana. **6** Nambeyambe atikuipya kwamba, pabile
kolo muda wake wa papa mwana utimile. **7** Apapite mwana
nnalome, mmbeleko wake wa kwanza, atikumbilingia ngobo
muyega atikumlendelana mbepo mwana. Boka po atikumbeka
kwenye liholilyalelya inyama, kwasababu yabile ntopo nafasi
kwenye nyumba ya wageni. **8** Katika eneo lelo, babile bachungaji
mmigunda batilendanga kipenga sa ngondolo wabe kilo. **9**
Ghafla, malaika wa Ngwana atibonekana, na utukufu wa Ngwana
uting'ara kubatindiya, ni babile na hofu muno. **10** Ndipo malaika
atikuwabakia “Lana muyogope”kwa sababu natikubaletya habari
njema ambayo ipala kululetya puraha ngolo kwa bandu boti.
11 Leno mwokozi atibelekwa kwaajili yinu mjini mwa Daudi!
ywembe nga Kristu Ngwana! **12** Yeno nga ishara ambayo
tupeilwe, mpala kumkolia mwana atitabilwa ngobo ni atigonja
ku'liholi lya lelilya inyama.” **13** Ghafla kwabile na jeshi likolo lya
kumaundebatiungana na malaika hago batikumsifu Nnongo,
batibaya, “ **14** Utukufu kwa Nnongo ywa abile kunani muno,
ni amani ibi mukilambo kwa boti bapendezwa nae.” **15** Yabile
kwamba malaika payomwike boka yenda kumaunde, bachungaji
batibakiana bene kwa bene, “tuyende na mbeyambe kolo

Bethlehemu, na tukannole cheno kilebe ambacho kitibonekana,
ambacho Ngwana atitubakia." **16** Batiyombeteka kolo, na
batikunkoliya Mariamu na Yusufu, bamweni mwana atigonja
ku'holi la, lelya inyama. **17** Na bapamweni nyoo, batekuwabakiya
bandu celo chabakibweni batibakilwa chakimhusu mwana. **18**
Boti babayowine habari yeno batishangara na chelo chabalongei
na bachungaji. **19** Lakini Mariamu atiyendelea fikiri husu gooti
yayomwike kuyapekaniya, atikuyatunza mwoyoni mwake. **20**
Bachungaji babuyangite batikumtukuza na kumsifu Nnongo
kwaajili ya kila kilebe chabakipekani na kukibona, kama tu
yaibile inenwa kwabe. **21** Payeikite lichiba lya nane na yabile
ni muda wa ina mwana, batikumkema lina Yesu, lina lapeilwe
na yolo malaika kabla ya kundumbo inatunga kwaa ndumbo.
22 Mazao yagapalikwa ya utakaso zapitike, lingana na sakiya
ya Musa, Yusufu na Mariamu bampotwike kulihekalu kolyo
Yerusalemu kum'beka nnonge ya Ngwana. **23** Kati yaiandikilwe
katika saliya ya Ngwana, "kila nnalome yayogowa ndumbo
ndumbo apala kemelwa ywapiitwe wakfu kwa Ngwana." **24** Balo
nyanyanya baichile piya sadaka lengana na chelo chakibailwe
katika saliya ya Ngwana, "Jozi ya ngunda ama mabunda mabele
ya ngunda." **25** Linga, pabile na mundu katika Yerusalem
ambaye lina lyake abile akemelwa Simeoni. mundu ywa abi
na haki na mcha Nnongo. Ywembe abile atilenda kwaajili
ya mfariji wa Israel, na Roho mpeletau abi kunani yake. **26**
Yabile iyomwike tunuliwa kwa ywembe ywa Roho mpeletau
kwomba ywembe apala waa kaa kabya ya kum'mona Kristob wa
Ngwana. **27** lichoba limo aichile nkati ya hekalu, ationgozwa
na Roho mpeletau, ambapo azazi batikunleta mwana, Yesu,
kumpangia galo yapalikwe kawaida ya saliya. **28** ndipo Simeoni

atipokiya kwaluboko lwake, na atikumsifu Nnongo nabaya,
29 “Nambeyambe ruhusa mtumishi wako ayende kwa amani
Ngwana, lengana na Neno lyako. **30** Kwa kuwa minyo gango
yabwe ni wokovu wako, **31** ambao utibonekana kwa minyo
ya bandu boti. **32** Ywembe ni nuru kwaajili ya ufunuo kwa
bamataifa na utukufu wa bandu baisraeli.” **33** Tate na mao ba
mwana batishangala kwa makowe ambayo atilongela kunani
yake. **34** Ndipo Simeoni atikuwabariki na baya kwa Mariamu
mao bake, “pekaniya kwa makini! mwana yo atakuwa sababu
ya obiya na okoka kwa bandu benge katika Israel na ni ishara
ambayo bandu benge bataikana. **35** Pia ni upanga wapala
kuchoma nafsi yako na mwene, ili kwamba mawaso ya mioyo
ya benge yatangike.” **36** Nabii nnwawa akemelwa Ana pia
abile mulihekalu. ywembe abile nwawa wa Fanueli boka likabila
lya Asheri. Abii na miaka yanambone muno. Naye atitama
na nchengowe kwa miaka saba baada ya kobekwa. **37** Na
ndipo abii mjane kwa miaka themanini na ncheche. Naye abile
kwaa boka muhekalu na abile atiyendelea kumuabudu Nnongo
pamope na taba roba, kilo na mutwekati. **38** Na kwa muda
woo, aichile palo pabile natumbwa shukuru Nnongo, nalongela
husu mwana kwa kila mundu ambaye abile akilenda ukombozi
wa Yerusalemu. **39** Pabayomwile kila kile chawapalike panga
lingana na saliya ya Ngwana, batibuya Galilaya, mjini kwabe,
Nazareti. **40** Mwana atikola, na abii na ngupu, atiyongezeka
katika hekima, na neema ya Nnongo yabile kunani yake. **41**
Wazazi bake kila mwaka batiyenda Yerusalem kwaajili ya
sikukuu ya Pasaka. **42** Pabile na umri wa miaka komi na ibele,
batiyenda kae muda mwafaka kidesturi kwaajili ya sikukuu. **43**
Baada ya bakia machoba goti kwaajili ya sikukuu, batumbwile

buyangana kunyumba. lakini nnalome Yesu atiigala nnchogo
mwolo Yerusalem na wazazi bake batangite kwaa. **44** Batangite
kwamba abile mu'kipenga cha babile nabo musafari, batibutuka
safari ya lichoba limo, ndipo batumbwile kumpala miongoni mwa
anunange na marafiki wabe. **45** Pabashindwile kumpala, batibuya
Yerusalem na tumbwa kumpala. **46** Itibonekana kwamba baada
ya lichoba lya itatu, batikumpata hekaluni, abi atitama katikati ya
baalimu, akibapekania na kuwalokiya maswali. **47** Boti bayowine
batishangala na ufahamu wake na majibu gake. **48** Pmweni,
batishangala, mao bake atikumkumbatia, mwanango, namani
cha ututendeite nyaa? Pekani, tate boka na nee tutikupala kwa
wasiwasi nkolo." **49** Atikuwabakia,'kitumbwe namani kunipala?
mwatangite kwaa kwamba lazima nibii ku'nnyumba ya Tate
bangu? **50** Lakini baelewite kwaa namani chamaanisha kwa
maneno galo. **51** Ndipo ayeii pamope nao mpaka kaya Nazareti
na abile mtii kwabe. Mao bake abekite makowe goti moyoni
mwake. **52** Lakini Yesu atiendelea kola katika hekima na kimo,
na azidite pendwa na Nnongo na bandu.

3 Nambeambe katika mwaka wa komi na tano na utawala wa
kaisari Tiberia, wakati Pontio Pilato abile gavana wa uyahudi,
Herode abile nkolo wa nkoa wa Galilaya, na Filipo nnuna wake
abile nkolo wa nkoa wa Iturea na Trakoniti, na Lisania abile
nkolo wa nkoa wa Abilene. **2** Na wakati wa kuhani nkolo wa
Anasi na Kyafa, Neno lya Nnongo lamuichile Yohana mwana wa
Zakaria, mulijangwa. **3** Atisafiri katika mikoa yoti atizunguka
libende Yordani, akihubiri ubatizo wa toba kwaajili ya msamaha
wa sambi. **4** Kati yaiandikilwe katika kitabu cha maneno ga Isaya
nabii, "lilobe lya mundu abili kumwitu, 'Mutengeneze tayari ndela
ya Ngwana, mugatengeneze mapito gake yangyookile. **5** Kila

libende litwelia, kila kitombe nakitombe vipala sawazishwa, ndela
yaipindile ipala nyookile, na ndela yabii na mashimo yapala
lainishilwe. **6** Bandu boti bapala kuubona wokovu wa Nnongo."
7 Yohana atikuwabakiya makutano makolo ya bandu bamwichite
bapate kubatizwa na ywembe, "Mwenga ubeleko wa mng'ambo
bene sumu, nyai ywaboonile kaibutuka ghadhabu yaicha? **8**
Mubeleke matunda yagaendana na toba, na kana mutumbwe
baya nkati yinu, "Tubile nakwe Ibrahimu ambae nga tate bitu;
kwa sababu mndakuwabakiya kwamba, Nnongo andawecha
kumkakatuliya Ibrahimu bana hata bokana maliwe haga. **9**
Tayari libao labekitwe kwenye ndandai ya mkongo, nga nyoo,
kila mkongo waulebeka kwaa matunda mema, wapalakatwa ni
kutinya mu'mwoto. **10** Boka po bandu katika makutano atikolya
akibaya, "nambeambe tupala tupange kitiwi?" **11** Atijibu na
kuwabakiya, "kati mundu abii na kanzu ibele apalikwa apiye
nganzu imo kwa ywenge ambaye ntopo kabisa, na ambaye
abi na chakulya na apange nyonyoo." **12** Boka po baadhi ya
batoza ushuru baichile pia batizwa, na batikummakia, "mwalimu,
tupalikwa panga namani? **13** Atikuabakiya, "Kana mkumbe
mbange zaidi kuliko chapalikwa kumba." **14** Baadhi ya maaskari
batikumlokiya bakibaya, "Na twenga je? tupalikwa tupange
namani? Atikuabakiya, "Kna mtole mbanje kwa mundu yoyote
kwa ngupu, na kana mumuhukumu mundu yoyoti kwa ubocho.
mulidhike na mishahara yinu" **15** Nambeambe, kwa kuwa
bandu babile na shauku ya kumlenda Kristo ywapala icha, kila
yumo abile aandawacha mu'mwoyo wake husu Yohana kati
ywembe ndiye Kristo. **16** Yohana akayangwa na kubabakiya,
"Nenga nakuwabatiza mwenga kea mache, lakini kubii ni yumo
ywaicha ambaye abi na ngupy kuliko nee, na nistahili kwaa hata

taba kamba yee ilatu yake. Apakwa batiza mwenga kwa Roho
Mpeletau na kwa mwoto. **17** Pepeto lyake libi muluboko lwake ili
kusafisha kunanoga uwanda wake wake wa pepetya ngano
na kuikumba ngano muligolo lyake. Lakini, apala kuyateketeza
maakapi kwa mwoto uwecha kwa imika. **18** Kwa maono genge
ganambone, atihubiri habari njema kwa bandu. **19** Yohana
atikunkemeya pia Herode nkolo wa nkoa wa kwa kum'tola
Herodia, nnyumbowe na nnuna wake ni kwa malau yenge
ganambone ambayo Herode ayapangite. **20** Lakini baada yake
Herode apangite lilau lyenge libaya muno, Amtabike Yohana
muligereza. **21** Boka po yatipita kwamba, muda bandu bote
babile bakibatizwa ni Yohana, na ywembe Yesu atibatizwa pia.
muda abile akiloba, maunde yatiyogoka. **22** Roho mpeletau
atiiuluka mnani yake kwa mfani wa kiwili kati ngunda, muda
wowo lilobe latiicha boka kumaunde yatibaya, “Wenga nga
mwana wango wanikupendile. Napendezwile muno ni wenga.”
23 Nambeambe Yesu mwene, atumbwike pundisha, abile ni umri
wapata miaka thelathini. Abile ni mwana (kati ya idhanilwe)
ywa Tusufu, mwana wa Eli, **24** Mwana wa Mathali, mwana wa
Lawi, mwana wa Melki, mwana wa Yana, mwana wa Yusufu, **25**
Mwana wa Matathua, mwana wa Amosi, mwana wa Nahumu,
mwana wa Esli, mwana wa Nagai, **26** mwana wa Maati, mwana
wa Matathia, mwana wa Semeini, mwana wa Yyusufu, mwana
wa Yuda. **27** mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa
Zerubabeli, mwana wa Shealtieli, mwana wa Neri, **28** mwana
wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa Kosamu, mwana wa
Elmadamu, mwana wa Eri, **29** mwana wa Yoshua, mwana wa
Eliezeri, mwana wa Yorimu, mwana wa Matathi, mwana wa Lawi,
30 mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa Yusufu,

mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu, **31** mwana wa Melea,
mwana wa Mena, mwana wa Matatha, mwana wa Daudi, **32**
mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwana wa Boazi, mwana
wa Salmoni, mwana wa Nashoni, **33** mwana wa Abinadabu,
mwana wa Hesroni, mwana wa Peresi, mwana wa Yuda, **34**
mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Ibrahimu,
mwana wa Tera, mwana wa Nahori, **35** mwana wa Seruig,
mwana wa Ragau, mwana wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana
wa Sala, **36** mwana wa Kenani, mwana wa Arfaksadi, mwana
wa Shemu, mwana wa Nuhu, **37** mwana wa Lameki, mwana wa
Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yeredi, mwana wa
Mahalalei, mwana wa Kenani, **38** mwana wa Enoshi, mwana wa
Sethi, mwana wa Adam, mwana wa Mungu.

4 Boka po, Yesu abile atwalilwe Roho Mpeletau, atibuya
boka kubende Jordani, ni ationgozwa ni Roho mu'lijangwa **2**
kwa machoba arobaini, ni kwoo atijaribiwa ni nchela. Muda
woo alile kwaa chochote, ni mwishowe wa muda uno ayiisile
njala. **3** Nchela atikum'bakia, “kama wenga ywa mwana wa
Nnongo, liamuru liwe leno lipangite nkate.” **4** Yesu kaayangwa,
itiandikwa; mundu atama kwaa nkate kichake.” **5** Boka po nchela
atikumuongoza kunani kwenye kilele sa kitombe, na atikumlaya
falme yoti pakilambo kwa muda mfupi. **6** Nchela atikum'bakiya,
“Nipala kukupatia mamlaka ya tawala falme yeno yoti pamope
na fahari yake. Niwecha kukupanga nya kwa sababu nyoti
nitikabidhiwa kwango niitawale na nindawecha kumpeya yoyoti
nimpalae kumpeya. **7** Kwa nyo, kati unda niaminia na kuniabudu,
vitu vino vyooti vipala panga vyako.” **8** Lakini Yesu kan'yangwa
ni kummakiya, “iandikilwe,” Lazima umwabudu Ngwana Nnongo
wako, ni lazima umtumikie ywembe kichake.” **9** Baadaye nchela

atikumuangoza Yesu hadi ku'Yerusalem ni kum'beka sehem ya
kunani kabisa ya jengo lya hekalu ni kum'bakia, “Kati wenga ni
mwana wa Nnongo, ujitombwe pae boka pano. **10** “Kwasababu
iandikilwe “Apala lagiya malaika bake bakutunze ni kukulenda,
11 na bapala kukukakatuya kunani muluboko lyake ili kwamba
kana ulumi magolo gako kunani ya liwe.” **12** Yesu atikumjibu
akim'bakia, “Itinenwa, “kana umjaribu Ngwana Nnongo wako.”
13 Nchela payomwile kumjaribu Yesu atiboka ni kumleka hadi
muda wenge. **14** Boka po Yesu atibuya Galilaya kwa ngupu za
Roho, ni habari kumhusu ywembe zitienea ni sambaa katika
mikoa yapapipi yoti. **15** Atifundisha katika masinagogi yabe,
ni kila yumo atikumsifu. **16** Lichoba limo ayei Nazareti, mji
ambao atilekwa na kla. Kati cha ibile desturi yake atijingya
ku'lisinagogi lichoba lya sabato, ni atiyema soma liandiko. **17**
Atikabidhiwa gombo lya nabii Isaya nyoo, atiundwa gombo na
pala sehemu yaiandikilwe, **18** Roho wa Ngwana ywa mnani
yango, keasababu anijeile mauta hubiri habari njema kwa
maskini. Atikunituma tangaza uhuru kwa wafungwa ni panga
bababona kwaa wecha bona kae kubabeka huru balo baba
kandamizwa, **19** tangaza mwaka ambao Ngwana apala laga
wema wake.” **20** Boka po po akalitaba gombo, atikumrudishia
kiongozi wa sinagogi, ni tama pae minyo ya bandu boti babile
mu'lisinagogi bati kumlinga yembe. **21** Atumbwile longela nakwe
akibaya, “Leno andiko lino litimile mmasikio yinu. **22** Kila yumo
palo atishuhudia chelo cha kibaite, Yesu, ni benge miongoni
mwabe batishangala na maneno ga hekima gagabile bokya
katika nkano wake, Babile bakibaya, yono ni kijana tu wa Yusufu,
nyonyo kwa?” **23** Yesu atikubabakiya, “hakika mpala baya methal
ino kwango nee,’”N'ganga jiponye mwene, choti chatuyowine

panga Kapernaumu, mukipange pano kae kukaya kwinu.'" **24**
Kae abayite, "hakika nindakuwabakiya mwenga, ndopo nabii
angayeketilwa kachake." **25** Lakini nindakuwabakiya mwenga
kweli kwamba kwabile ni bawelikwe banambone Israel katika
kipindi sa Eliya, muda kunani paitabilwe ntopo na ula kwa miaka
itatu ni nusu, muda kwabile ni ndele ngolo pa'kilambo choti. **26**
Lakini Eliya atumwile kwa yeyote yumo kwabe, lakini kwa mjane
yumo ywa tamile Sarepta papipii ni mjo wa Sidoni. **27** Pia kwabile
ni hakomo banambone Israel katika kipinda sa Elisha nabii,
lakini ntopo hata yumowabe yapomwile isipokuwa Naamani
mundu wa Siria. **28** Bandu boti nkati ya sinagogi batwele ni
gadhabu payowine haga goti. **29** Batiyema ni batikunchukuma
panja ya mji, ni kumwongocha mpaka mu'mbwegu ya kitombe
sa mji ambapo mji wabe wachengitwe kunani yake, ili waweche
kumtomboya pae. **30** Lakini apitile salama nkati yabe ni yendya
zake. **31** Boka po atiyelya Kapernaumu, katika mji wa Galilaya.
Sabato yimo abile atifundisha bandu nkati ya sinagogi. **32**
Batishangala ni mapundisho gake, kwasababu atifundisha
kwa mamlaka. **33** Nambeambe lichoba liyo nkati a sinagogi,
kwabile ni mundu abile ni roho nchafu wa nchela, ni atilela
kwa lilobe la kunani, **34** "Tubi ni namani nakwe, Yesu wa
Nazareti? Uichile kutuyomwa? Nitangite wenga wa nyai! Wenga
wa mpeetau wa Nnongo!" **35** Yesu atikumkemeya nchela buya,
"ukotoke liki, ni u'mboke mundu yuno! Nchela yolo atikumtaikwa
mundu yolo pae nkati yabe, atikum'boka yolo mundu bila ya
kumsababishia maumivu gogoti. **36** Bandu boti batishangala, ni
endelea kulongela kikowe chelo kila yumo nanyine, batibaya,
"ni makowe ga aina gani haga?"Atikubaamuru roho bachapu
kwa mamlaka ni ngupu ni bapala boka. **37** Nga nyo, habari

kunani ya esu itienea katika makowe gabazunguka mkoa wono.
38 Boka po Yesu atiboka katika mji wolo ni atijingia katika
nyumba ya Simoni. Nambeambe, mao bake mkwe ni Simoni
abile andaminya homa kali, ni batikumsihi kwa niaba yake. **39**
Nga nyo, Yesu atiegelelya, atikemea ile homa ni itikumleka
ghafla atiyema ni tumbwa kubatumikiya. **40** Liumu laitimbweli
yima, bandu katika batimletea Yesu kila yumo ywabile atama ni
maradhi ya aina ganambone abekite luboko lwake kunani ya kila
mtamwe ni atikubaponya boti. **41** Ni nchela kae yatikuwapiya
banambone wabe bakilela kwa malobe ni baya, “wenga ni mwana
wa Nnongo! Yesu atikuwakemeia mashetani ni atikubaruhusu
balongele, kwa sababu batitanga kwamba ywembe abile ni
kristo. **42** Muda pauyomwike, ayei eneo labile ntopo mundu.
Makutano ga bandu babile bakimpala na icha katika eneo lya
abile. Batijaribu kunkanikiya kana ayende kulipire nakwe. **43**
Lakini atikuwabakiya, “Lazima pia nihubiri habari inanoga ya
ufalme wa Nnongo katika miji yenge yanambone, kwa kuwa
yeno nga sababu nititumwa pano. **44** “Boka po atiyendelea hubiri
nkati ya masinagogi katika uyahudi woti.

5 Basi yabonekine muda bandu batikusanyika ni kumzunguka
Yesu nipekaniya neno lya Nnongo, ambapo abile atiyema
mmbwega ya zia Genesareti. **2** Abweni mashua ibele ziyeile
nanga mmbwega ya ziwa. Wavuvi babile bakiolwa nyavu yabe.
3 Yesu atijingya katika yimo kati ya yelo mashua, ambayo yabile
ya Simoni na kumloba aibeke mumache malite pachunu ni
payo. Boka po atitama na pundisha bokya ku'mmashua. **4**
Longela, kum'bakiya Simoni, “ipeleke mashua yako nkati ya
kilindi sa mache nauluya lupelel lwako ili kuuwa omba.” **5** Simoni
kan'yangwa ni kubaya, “Nwana tupangite kachi kilo choti, ni

tupatile kwaa kilebe, lakini kwa neno lyako nipala uruya lipelele.
6 Palo bapangite nyaa batikusanya kiasi kikolo sa omba ni
lupelele lyabe lipala katika. **7** Nga nyo, batikubaashiria aine
mumashua yenge lenga waiche ni kubayangatia. Baichile twelia
mashua zoti, kiasi kwamba tumbwa zama mu mumache. **8**
Lakini Simoni Petro, paabweni nyaa, atitomboka mu'magoti ya
Yesu ni kubaya, “Boka kwangu kwasababu nenga ni mundu
mwenye sambi Ngwana.” **9** Kwasababiu atishangala, ni goti
babile pamope naye, kwa uvuvi wa omab watikupanga. **10** Lino
latikuwajumuisha Yakobo ni Yohana bana ba Zebedayo, ambao
babile bashirika ba Simoni. Ni Yesu kam'bakiya Simoni, “Kana
uyogope, kewa sababu tumbwa nambeambe na yendeleya
utavua bandu” **11** Payomwile leta mashua yake payomo, batileka
kila kilebe ni kunkengama ywembe. **12** yabonekine kwamba
pabile katika mji umo, mundu abile atwelile ukoma abile kwoo.
Muda pamweni Yesu atombwike inamisha inamisha uso wake
mpaka pae ni loba, baya, “Ngwana mana undapala, wecha
kunitakasa,” **13** Boka po Yesu atinyoosha luboko lwake ni
kumkumkamwa, baya “mbala takasika” Ni saa yeyelo ukoma
utikumleka. **14** “Atikumlagiya kana um'bakiye mundu yoyoti,
lakini atikum'bakiya “yenda zako, ni ukajilaye kwa makuhani
ni upiye sadaka ya utakaso wako, sawasawa ni chelo Musa
chakiamuru, kwa ushuhuda wako.” **15** Lakini habari husu
ywembe yatienea kwa kulipite zaidi, ni umati nkolo wa bandu
icha pamope kumpekaniya akipundisa na ponya magonjwa
yabe. **16** Lakini mara kwa mara atikuitenga faraga ni loba. **17**
Yabonikine lichoba limo kati ya machoba haga abile akipundisha,
ni babile mafarisayo ni baalimu ba sheria batitama poo amabao
baichile boka vijiji vya nambone tofauti katika mikoa ga Galilaya

ni Yudea, ni pia boka katika miji ya Yerusalem. Ngupu ya Ngwana
yabile pamope ni ywembe kuponya. **18** Bandu kadhaa baichile,
batikumpotwa mundu kwenye likoi ywapooza, na batipala ndela
ya jingya nkati ili kum'gonjea pae nnonge ya Yesu. **19** Bapatike
kwaa ndela ya kujingya nkati ya bandu kwasababu ya umati,
nga nyo babwike kunani ya paa lya lya nyumba kumhuluya yelo
mundu pae pitia vigae, kuna ni kikai iyake mkati ya mundu,
mnonge kabisa ya yesu. **20** Atilinga imani yabe yesu abaite
Rafiki, dhambi zako utisamehe. **21** Baandishi na matatisayo
batibwilehoji liyo baya, "'gono ni nyai galongela kufuru? ni nyai
yawecha samehee dhambi ila mnongo kichake yembe'" **22**
Lakini yesu, atitambwa namani cha bakifikitia, atikubajibu na
kuwabakya, kitumbwe namani mndalokiana hili mioyo mwinu.
23 Chako ni rahisi baya "Dhambi yako isameilwa ama baga
gema nautwange". **24** Lakini matange ya kwamba mwana wa
Adam abile nakwe mamlaka mukilambo ya kusamehe dhambi,
nindakuwabakia wenga, uyumuke, utole likai lyako na ugende
kachake." **25** Muda wowo atiyumuka nnonge yabe ni tola likai
lyako labile atigonjeliya. Boaka po buya kachake akimtukuza
Nnongo. **26** Kila yumo atishangala na batikumtukuza Nnongo.
Batwelite na hofu bakibaya, "tubweni makowe gasiyo ga kawaida
leno." **27** Baada ya makowe haga bonekana, Yesu atiboka
kwoo ni amweni mtoza ushuru akemelwa Lawi atumite eneo la
kusanya kodi. Atikum'bakiya."Unikengame." **28** Nga nyo Lawi
atikakatuka na kumikengama, atileka kila kilebe munnchogo.
29 Boka po Lawi atiandaa kachake karamu ngolo kwa ajili ya
Yesu. Bababile batoza ushuru benge kolo ni bandu banambone
babatamile mezani bakilya pamope naye. **30** Lakini mafarisayo
ni baandishi bao babile banda nung'unika banapunzi, baya,

“Kwa nini mlya ni nywaa na batoza ushuru pamope na bandu
benge bene zambi?” **31** Yesu kabayangwa, “bandu bako katika
afya njema bapala kwaa tabibu, ili balo tu babaminyanga abo
bandakubapala mhitaji muno. **32** Niichile kwaaa kubakema
bandu bene haki bapalika tabu, bali kubakema bene sambi
bapale tubu.” **33** Atikuwabakiya banapunzi ba Yohana mara
ganambone utaba ni loba ni banapunzi ba mafarisayo nakwe
bapanga nya nyoo. Lakini banapunzi bako alya ni nywaa.
34 Yesu atikuwabakiya, “indawezekana mundu yoyoti panga
hudhuria lichengele lya Ngwana atesi taba muda Ngwana
arusi bado yu pamope nakwe? **35** Lakini lichoba lindaicha
muda Ngwana arusi patolekwa kwao, katika lichoba lya bapala
taba,” **36** Boka po Yesu atilongela kae kwabe kwa mifano, kwa
mifano.”ntopo ywa popwana kipande sa ngobo boka kwenye
nganju ya nambeambe na tamiya kurekebisha nganju la zamani,
kati apanga nyo, apopwana ngobo ya ayambe, ni kipande cha
ngobo boka munganju yanambeambe kitaika kwa tumika na
ngobo ya nganju ya kunchogo. **37** pia ndopo mundu ambae
abeka divai yayambe mu'vibega vikukuu, kati apanga nyo,
divai yayambe ingepapwana chelo kiombo ni divai penganika,
ni kibeka na alibika. **38** Lakini divai yayambe lazima bekwa
mu'kibega chayambe. **39** Ni ntopo mundu ywa baada nywaa
divai ya nnchogo, apala yayaambe kwasababu abaya, “Ya
nnchogo ni bora.”

6 Yesu abile atipeta mu, migunda ya nafaka ni banapunzi bake
babile bakitombwanga masuke, bakabasungwanga kati ya luboko
lwake bandaliya nafaka. **2** Lakini baadhi ya mafarisayo batibaya,
“namani upanga kikowe ambacho halali kwaa kisheria kukipanga
lichoba lya sabato”? **3** Yesu atikubajibu, akibaya, “muwaite

kwaa soma chelo Daudi chakipangite pabile ni njala, ywembe ni
banarome bababile pamope nakwe. **4** Atiyenda mu'nyumba
ya Nnongo, ni atolite libumunda litakatifu na liya baadhi, ni
kuiboya baadhi kwa bandu bababile nakwe lyaa, hatakama ibile
halali kwa makuhani lyaa." **5** Boka po atikuwabakiya, "mwana
wa Adamu ni Ngwana wa sabato." **6** Yabonekine mu'sabato
yenge kwamba atiyenda nkati ya sinagogi ni kubapundisha
bandu kwa pabile ni mundu ambaye luboko lwake lwa mmaliyo
watipooza. **7** Baandishi ni mafarisayo babile banda kunlinga
kwa makini bona kati anyeponya mundu lichoba lya sabato, ili
wecha pata sababu ya kumshitaki kwa panga likosa. **8** Lakini
atangite namna cha fikiria na baya kwa mundu ywabile atipooza
luboko uyumuka uyema pana kati ya kila yumo." Nga nyo yolo
mundu atikakatuka ni yema palo. **9** Yesu atibaya kwabe, "ninda
kuwalokiya mwenga ni halali lichoba lya sabato panga mema
au panga madharau, kuokoa maisha amakuyaaribu, Boka po
atikubalinga boti ni kum'bakiya yolo mundu. **10** "Nyoosha luboko
lwako," Apangite nyaa, ni luboko lwake labile litinyooka. **11**
Lakini batwelile ni hasira, batilongela bene kwa bene husu
namani chapaswa apange kwa Yesu. **12** Yatibonekana machoba
ago kwamba atiyenda pakitombe loba, Aatiyendeleya kilo yoti
loba Nnongo. **13** Paibile bwamba, atikubakema benepunzi
bake kwake, ni atikuwachawa komi ni ibele kati yabe, ambao
pia atikubakema, "Mitume" **14** Majina ya balo mitume yabile
Simoni, (ywa pia atikumkema Petro) ni Andrea nnuna wake,
Yakobo, Yohana, Filipo, Bartolomayo, **15** Mathayo, Tomaso ni
Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni ywa akemwa Zelote, **16**
Yuda mwana wa Yakobo ni Yuda Iskariote, ywa abile msaliti. **17**
Boka po Yesu atitelemka pamope nakwe boka mukitombe ni

yema mahali palibende. Benepunzi bakr banyansima babile kwo
pamope ni bandu benge banyansima boka Uyahudi ni Yerusalem
ni boka mbwani ya Tiro na Sidoni. Baichile kumpekanya ni
ponywa magonjwa yabe. **18** Bandu babile bandasumbuliwa ni
nchela bachapu batiponywa pia. **19** Kila yumo kwenye lyoo
kusanyiko atijaribu kumkamwa kwa sababu ngupu ya uponyaji
yabile bonekana nkati yake, ni atikubaponya boti. **20** Boka po
atikubalinga benepunzi bake, ni baya, “mtibarikiwa mwenga
mwa m'bile maskini, kwa maana ufalme wa Nnongo ni winu. **21**
Mtibarikiwa mwenga mwabile ni njala nambeambe, kwa maana
mpala yukuta. Mtibarikiwa mwenga mwamlela nambeambe
kwa maana mpala eka. **22** Mtibarikiwa mwenga ambao bandu
bapala kubachukianga ni kubatenga ni kubashutumu mwenga
kwamba mwa'ovu, kwa ajili ya mwana wa Adamu. **23** Pulaini
katika lichoba lyoo ni goloka goloka kwa pulaha, kwa sababu
hakika mpala pata thawabu ngolo kumaunde, kwa maana tate
bao batikubatenda nyonyonyoo mananbii. **24** Lakini ole winu
mwabile matajili kwa maana myomwile pata faraja yinu. **25** Ole
winu mwabile yukwita nambeambe! kwa mana mpala bona njala
baalaye, Ole winu mwamueka nambeambe mpala lomboleza ni
lela baalae. **26** Ole winu mwapala lumbwa ni bandu boti! kwa
mana tate bao atikubatenda manabii wa ubocho nyonyonyo. **27**
Lakini nibaya kwinu mwenga mwamunipekaniya, mwapende
adui zenu ni kupanga mema kwa babawachukiya. **28** Mubabariki
balo babalaani mwenga ni mubalobii balo babaoneya. **29** Kwa
ywembe ywa akukombwa shavu limo, mgalauliye ni lya ibelr.
Kati mundu akupokonyile jyoho lyako kanamchibi na nganzu.
30 Mbei kila ywa akuloba. Kati mundu akupokonyile kilebe ni
mali yako, kana umrobe akubuyanganiye. **31** Kati ubapendavyo

bandu babatendii, ni mwenga mubatendi nyonyonyo. **32** Kati
mkiwapenda bandu baba mpendanga mwenga tu, eyo ni thawabu
ya namani kwinu" kwa maana hata bene dhambi huwapenda balo
babapendile. **33** Kati mwatendi mema balo bawatendi wema ni
mwenga, eyo nga thawabu gani kwinu? kwa mana hata ywabile
ni sambi apanga nyoo. **34** Kati mwatikunkopesha ilebe kwa
bandu mwabile mutegemie kwamba balowa kubabuyanganikiya,
eyo nga thawabu gani kwinu? Mana hata balo babile ni sambi
balowa kopesha benge sambi benge, ni tegemya pokya kiasi
chechelo kae. **35** Lakini mwapende adui zenu ni mwatendei
mema. Mubakopeshe ni mhofie kwaa kuhusu kubuyanganikiwa,
ni thawabu yinu ipalika kuba ngolo. Mpalikwa kuba bana ba
Ywabile kunani, kwa mana ywembe mwene nga mwema kwa
bandu babile kwaa ni shukrani ni baovu. **36** Mube ni huruma,
kati Tate binu ywabile ni huruma. **37** Kana mhukumu, mwenga
muhukumilwa kwaa. Kana mulaani, ni mwenga mulaanilwa
kwaa. Musamei benge, ni mwenga mwalowa sameelwa. **38**
Mwapei benge, mwenga mwalowa peilwa. Kiasi sa ukarimu-
chakisindililwe, sukwasukwa ni mwagilwa-mwagilwa mumagoti
yinu. Kwamana kwa kipimo chochote mwakitumile pemya,
kipimo chechelo chapanga tumilwa kubapemya ni mwenga. **39**
Boka po kabamakiya kwa mpwano kae, "Je mundu ywange
bona aweza kumwongoza kipofu ywenge? Kati atipanga nyoo,
bai boti balowa tombokya mulimbwa, je kana batumbukii? **40**
Mwanapunzi aweza kwaa kuba nkolo kuliko mwalimu wake,
lakini kila mundu kaayomwa pundishwa kwa ukamilifu alowa
kati mwalimu bake. **41** Mwanja namani bai mwakilola kibanzi
nkati ya liyo lya nongo wo, ni wabile ni boriti nkati ya liyo lyako
uilola kwaa? **42** Waweza kwaa kummakiya nongowo, Nongo

wango kiboywe ibanzi mu'liyo lyako, “wenga ulola kwaa boriti
yaibile muliyo lyako wa mwene, Nga ubona inanoga kumoywa
kibanzi mu'liyo lya nongo bako. **43** Kwamana ntopo nkongo
unoyite upambike matunda ganoite kwaa, wala ntopo nkongo
unoyite kwaa upambika matunda ganoite. **44** Kwa mana kila
nkongo bandu uyowanika kwa matunda gake. Kwamana bandu
bachuma kwaa tini boka mu'miba, wala kana bachuma zabibu
boka mu'michongoma. **45** Mundu mwema mu'hazina njema ya
mwoyo wake kumoywa galyo mema, ni mundu mwou mu'hazina
mbou ya mwoyo wake umoywa galyo maou. Kwamana ntwe
wake ubaya galo gaujazike mwoyo wake. **46** Kwa namani
mwanikema,'Ngwana, Ngwana, na balo muyatendi kwaa galo
ganiabakiya? **47** KIla mundu ywanikengama nenga ni kugayowa
makoweni kugatendii kazi, nalowa kwaonesha ywabile. **48**
Atilandana ni mundu ywachenga nyumba yake, ywa chimba pae
muno, ni kuchenga msingi ba nyumba nnani ya mwamba imara.
Mafuriko gaisile, maporomoko ga mase, gaikombwile nyumba,
lakini yaweza kwaa kwitikisa, kwa mana yabile ichengwite
vizuri. **49** Lakini ywoywoti ywaliyowa neno lyango no kulitii
kwaa, mpwano wake ywa mundu ywachengite nyumba nnani
ya mbwega pabile kwaa ni msingi, mto wauilukie kwa ngupu,
nyumba yelo yapatike maangamizi makolo.

7 Baada ya Yesu yomwa kila kilebe chabile kakibaya kwa
bandu babampekaniyage, ajingii Karpenaumu. **2** Mmanda
pulani ywa akida, ywabile ywa thamani muno kake, abile
ntamwe muno ni abile karibu na waa. **3** Lakini ayowine usu
Yesu, yolo akida antumite kiongozi wa kiyahudi, kunnoba aiche
kunkombwa mmanda wake linga kanaawe. **4** Pabaikite papipi ni
Yesu, batikunnoba kweli ni baya, “andastahili upalikwa panga

nya kwaajili yake, **5** Kwasababu andakulipenda taifa litu, ni
ywanjengite sinagogi kwaajili yitu." **6** Yesu ayendeli ni safari yake
pamope nakwe, lakini kabla anaika kwaa kuutalu ni nnyumba,
afisa yumo aatumite mambwiga bake longela nakwe, "Ngwana,
kana uuchoshe wa mwene kwasababu ya nenga nistahili kwa
wenga jingya mu dari yangu. **7** Kwasababu yino nifikilie kwa
hata nenga namwene panga nenda pwaika icha kwako, lakini
ubaye lineno tu ni mmanda wango apapona. **8** Kwani nenga na
mundu wanibile pa mamlaka na nibii ni askari pae yango, abaya
kwa yuu 'Yenda" ni andayenda, ni kwa ywenge 'Icha" ni andaicha
ni mtumishi wango "upange nyaa" ni ywembe andapanga. **9**
Yesu payowine haga atichangala ni kubagalambukiya makutano
bababile kabankengama ni baya, "Nindawabakiya hata mu'Isreali,
nabona kwa mundu mwene imani kolo kati yolo. **10** Boka po
balo babatumilwe babuyangine kaya ni kunkolya mtumishi abile
nkoto. **11** Pulani baada ya haga, yapitike kuwa Yesu ende safiri
yenda kilambo che nge chakemelwa Naini. Benepunzi bake
bayeyi pamope nakwe bakengimine na bandu banyansima.
12 Paikite papipii ni nnyango wa kilambo linga, mundu ywa
wile abile apotwilwe ni nga mwana yumo kwa mao ywake.
ywabile mnomelanga, ni umati wa akilishi buka pa kilambo bai
pamope ni ywembe. **13** Pamweni Ngwana atikumwegeleya kwa
rwangu muno husu ywembe ni kummakia "kana ulile" **14** Nga
egelya nnonge ni kukungwa lijeneza bababutulile maiti ni balo
babaputwike batiyimaaa ngaabaya "wenga wa kijana uyumuke."
15 Ywa awile ngakakatuka ni tama kitako ni tumbwa longela.
Boka po Yesu kampea ywa mwana kwa mao bake. **16** Boka po
hofu ibajingile boti, bayendeli kumtukuza Nnongo bende baya
"Nabii nkolo alikakatulwa nkati yitu" ni "Nnongo alingite bandu

bake." **17** Hayii habari inanoga ya Yesu yatienea Yudea yoti ni
kwa mikoa yoti ya jirani. **18** Benepunzi ba Yohana bammakiye
mambo goti haga. **19** Ndipo Yohana ngaa ankema abeli nkati ya
Benepunzi bake ni kubatuma kwa Ngwana baya "wenga yulo
ywa icha, au kuna mundu ywenge tumnende? **20** Bapaikite
karibu ni Yesu aba payite Yohana mbatizaji atitumite kwako
baya, "wenga nga yolo au kui na mundu ywenge tumnende?
21 Kwa wakati woo aaponyike bandu banyansima buka nkati
ya matamwe ni mateso, buka kwa nchela, ni kwa bandu ipofu
apeile bona. **22** Yesu ayangwine baya kwabe, "Baada ya n'yei
kwa mwokite mkammakiye Yohana chamkibweni ni kukiyoa.
Babile ipofu bapokya bona ni iwete banda tyanga, bene ukoma
banda pona, iziwi banda yoa, babawile banda yuka ni panga
akolo kai, bangali ni kilebe aabakiya habari inanoga. **23** Ni
mundu ywaleka kwaa kuniamini nenga kwa sababu ya matendo
gango abalikilwe." **24** Baada ya balo babatumilwe ni Yohana
buyangana kwaba bukite Yesu nga tumbwe longela na bandu
husu Yohana, "Mwayei panja bona namani, nnai wautikatika
ni mchunga? **25** Lakini mwayei panja bona namani, mundu
ywa weti vizuri? linga bandu balo babawala ngubo ya kifalme
ni ishi maisha ga staree babile bene nafasi ya kifalme. **26**
Lakini nn'yenda panja bona namani, Nabii? Elo, nenda baya
kwinu na muno kuliko nabii. **27** Uyu ngaba ywaandikilwe, linga
nenda kutuma mjumbe wango nnongi ya minyo yinu, ywapala
andaa ndila kwaajili yango, **28** Mbayaa kwinu, kati ya balo
bababelekwile ni nnwawa, ntopo nkolo kati Yohana, lakini mundu
ywangali muhimu muno nga ywaa lama ni Nnongo mahali
pabile ywembe, apanga nkolo kuliko Yohana." **29** Ni bandu boti
pabayowine haga pamope ni babatosage ushuru, batitangaza

Nnongo nga mwene haki. Babile kati yabe babatizilwe kwa
ubatizo wa Yohana. **30** Lakini mafarisayo ni bataalamu ba saliya
ya kiyahudi amabbo babatizilwe ni ywembe batikana hekima
ya Nnongo kwaajili yabe bene. **31** Kai mbaweza linganisha
mwenga ni namani bandu ba kizazi cheno? Bai kitiwi? **32**
Balingana ni bana babang'anda pasoko, babatama ni kemana
yumo baada ya ywenge kababaya,'tuliyula filimbi kwaajili yinu,
ni mng'andike kwaa, twatilombola mlelite kwaa." **33** Yohana
mbatizaji aichile alile kwaa nkate wala anywile kwa lilogwa,
ni mmayite, "Aina mashetani. **34** Mwana wa mundu aichile
alile ni ywa ni mmayite linga aina choyo ni nnevi, limbwiga ni
babatosa ushuru ni bene sambi. **35** Lakini hekima bakwipwile
kuwa ibile ni haki kwa bana bake boti." **36** Yumo ywa balo,
afarisayo anobite ayende akalye nakwe. Baada ya Yesu jingya
munyumba ya mafarisayo, alindikii meza linga alye. **37** Linga
abi na nnwawa katika kilambo chilo abi ni sambi. Akwipwile
kuwa atamii kwa farisayo, alelike chupa ya mauta gananungya.
38 Ayemi nchungu yake karibu ni maghulu gake kuno kalela.
Kae atumbwi tepengaya maghulu kwa nywili ya mutwe wakeni
kuipakalaya mauta gananungya. **39** Ni yulo farisayo ywa nkokiti
Yesu pamweni nyoo, awechike mwene abayite, mana mundu yuu
apanga nabii, apendaga hayu nyai ni nnwawa wa namna gani
ywa mkunywa, ya panga mwene sambi. **40** Yesu atin'yangwa ni
kum'makiya, "Simoni nibiina kikowe cha kukubakiya." Abayite,
"kibaye bai mwalimu" **41** Yesu abayite, "pabii ni alongelwa abile
ba kopite kwa mundu yumo. Yumo abi kadaiwa dinari mia tano
ni wene ibele adaiwa dinari hamsini. **42** Ni pabile ntopo ela ya
kunnepa atikuwasameya boti. Tubwe ywakuywa mpenda muno?
43 Simoni ati kunn'yangwa "mbona ywa nyansima. Yesu amakiya

uukumu sawasawa." **44** Yesu nga ngalabukya mnwawa ni baya
kwa Simoni, "Wandamwona uyu nnwawa. Nijingii munyumba
yako. Umbei kwaa machi kwa ajili ya magulu gangu, lakini
huyu, kwa morii gake ateoengiye magulu gangu ni kugafula kwa
nywili yake. **45** Huninonii kwaa, lakini ywembe, tangu panjiyite
muno alekite kwaa kuninoniya magulu gangu. **46** Huipakiye
kwaa magulu gangu mauta, lakini aipakiye magulu gangu mauta
gananungya. **47** Kwa jambo lee, nenda kubakia kwamba abe ni
sambi zanyansima ni ninsamilie muno, ni kai atipenda muno,
lakini ywasamehelwa pachini apendike pachini tu." **48** Baadaye
aamakiye nnwawa, "sambi yako ichamiilwe." **49** Balo babatami
pameza pamope nakwe ngabatumbwa longela bene kwa bene,
"Aywa nyai mpaka ansamii sambi?" **50** Ni Yesu amakiye nnwawa
imani yako ikukombwile, Uyende kwa amani."

8 Yapilike mundu mwipi kwemba Yesu tumbwe miyanya katika
ilambo ni lilyambo mbalimbali, kahubiri ni tangaza habari inanoga
ya Nnongo ni balo komi ni abele bayihi pamope nakwe, **2** Nyonyo
alwawa fulani babaponike boka kwa nchela ni matamwe maingi,
abile Mariamu ywakemelwa Magdalena ambaye ywaminyike
nchela saba. **3** Yoana nyumbowe kuza meneja wa Herode,
Susana, ni alwawa banyansima, babapiyite mali yabe kwaajili
yabe bene. **4** Ni baada ya bandu banyansima kwembana
pamope babile bandu boka ilambo yenge, atilongela nabo kwa
tumiya mifano. **5** Mpandii ayei panda mbeyu, papandage baadhi
ya mbeyu yatombokii mbwega ya ndila batikuilebata pae ya
magolo ni iyuni batikuichonwa. **6** Mbeyu yenge yatumbwike
pa ukando wabile maliwe ni paibalike miche yatiyama sababu
pabile kwaa ni machi. **7** Mbeyu yewnge yatumbwike pene
mikongo yabile mimimwa, nayo mikongo yatiyuma pamope ni

yilo mbeyu ni yatikuibana. **8** Lakini mbeyu yenge yatumbwike
pa ukando waupwaika ni yatipambika yakulya mara mia zaidi.
Baada ya Yesu kubaya makowe haga, atibaya, “Ywabile ni
makutu ni ayowine” **9** Kaia benepunzi bake batikunnokiya
maana ya mpwano uno, **10** Yesu atikuwabakiya, “mpeilwe
upendeleo wa kwipwa siri ya ufalme wa Nnongo, lakini bandu
benge papundishwa bai kwa mifano, linga kwamba, “mana
babweni kana babone, ni mana bayowine kana baelewe.” **11**
Na yii nga maana ya mpwano wono, mbeyu nga neno lya
Nnongo. **12** Mbeyu ya itumbwike mumbwega ya ndila nga
balo bandu babali yowa lineno, ni baadaye nnau nchela ulitola
kulipu boka mumwoyo, linga kana kwaa amini no kombolelwa.
13 Ni yilo yatumbwike pa maliwe nga bandu balo babaliyowa
neno ni kulipokya kwa pulaha lakini ndandai yeyete, baaminiya
muda mwipi, ni wakati taabu banda tumbuka. **14** Ni mbeyu
yilo yaitumbwike pa mimimwa nga bandu babayuwa lineno,
lakini wanapoendelea kukua yandakuibana maisha ni utajiri ni
uzuri wa maisha ga ni bapapa kwaa. **15** Likini yelo itumbwike
pa mbwega unanoga nga ywaa baada ya yowa neno bandu
balo anyenyekevu ni mwoyo inanoga, baada ya kuliyowa neno
ulikamuliya ni libaa salama ni papa matunda ya uvumilivu.
16 Sasa ntopo hata yumo ywa washa taa ni kuipunika kwa
bakuli au kuibeka pae ya kindanda, badala ya kuibeka panani
linga kila mundu ywa jingiya apate kuibona. **17** Kwa kuwa
ntopo chakipala iyilwa, au chochote chakibile siri ambacho
chakipala tanganikwa kwaa chakibaa pa mbweya. **18** Kwa nyo
ube makini pau pikaniya, kwa sababu ywa bile nacho, bapa
kunn'yongeyekea zaidi, lakini yolo ywa ngali nacho hata chelo
kichini cha abile nacho kapatola.” **19** Baadaye mao bake Yesu ni

anunabe batiicha kwake bamkaribie kwaa kwasababu ya bandu
banyansima, **20** Ni boti batikummakiya, “Mabako ni anunabo
bai palo bapala kukubona wenga. **21** Lakini, Yesu kaayangwa
ni kubaya, “Mao bangu ni anuna bangu ni balo babalipikaniya
neno lya Nnongo ni kulitii. **22** Yapitike lichoba limo kati ya
machoba galo Yesu ni benepunzi bake baubwike mu'ngalaba,
ni kuabakiya, “tuloke mpaka kwiya.”baandaite ngalaba yabe.
23 Lakini pabatumbwi boka, Yesu agonjike lugono, ni dhoruba
ngolo yabile ni mbepo, ni ngalaba yabe itumbwe twilya machi
ni bai katika hatari ngolo muno. **24** Baadaye baichi benepunzi
bake kun'yumuya, kababaya, “Ngwana nkolo! Ngwaba nkolo! tui
karibu ni waa! Ngayumuka ni kubendya nchunga ni mawimbi ga
machi nga tulia ni panga ni utulivu. **25** Nga abakiya, “imani yinu
ii kwako?” Batiyogopa, Batichangala, balongei kila mundu na
nyine, “Ywa nyai, kiasi kwamba amrisha mbepo ni machi tuliya?”
26 Baikite pa kilambo cha Garasini yaibile upande wa nchogo
wa Galilaya. **27** Yesu paulwite ni libata pae, mundu pulani
boka mukilambo, akwembine nakwe, kwa muda mwingi abii
awalae kwaa ngobo, ni atamae kwaa munnyumba, lakini atamae
mumakaburi. **28** Pamweni Yesu alei kwa lilobe, ni tumbuka pae
nnonge yake kwa lilobe likolo andebaya, nipangite kilebe gani
kwako, Yesu mwana wa Nnongo ywabile kunani? Nenda kuloba
kana upwati nenga. **29** Yesu ngaa amrisha munneke mundu
yulwa nchela kwa mara yanambone ganda uboka hata mana
bamtabike nyororo ni kumana bandu kunendela anda kutwana
ni yenda ni nchela mpaka mulijangwa. **30** Yesu annokiye,
“lina lyako nyai?”ayangwi baya, “Legion” Kwamaana tubi ni
nchela banambone gajingii kwake. **31** Baayendelii kunnoba
kana utubakiye tuyende mulimbwa. **(Abyssos g12)** **32** Likundi

lya ngobe labile kalilya pa kitumbi, banobiye aruhusu bakajingii
kwa balo ngobe. Ni atibaruhusu panga nyoo. **33** Kwa nyoo balo
nchela babutukeye kwi yolo mundu ni jingya kwa balo ngobe
ni lilo likundi latibutuka pano pakitumbi mpaka kulibwawa ni
tumbukya moo. **34** Balo bandu bababile kabaleleya balo ngobe
pakabweni chakipitile, bati butuka pia taarifa palo pakilambo ni
sehemu yenge yaii tindiya palo. **35** Bandu pabayowine hago
batiyenda bona chakipiite, ni baichi kwa Yesu bamweni mundu
ambaye nchela gatikumuka, abile aweli vizuri ni mwene akili
timamu, atami pa magulu ga Yesu, ni batiyogopa. **36** Nga
mundu yumo ywa gabweni atumbwi kuachimuliya benge jinsi
hayo mundu wabile kaganongoya nchela mwaponike. **37** Bandu
boti ba nkoa wa Ageres ni maeneo gake gagalindia banobite
Yesu aboke kwasababu babii ni uwaoga nkolo muno. Ni ajingile
mungalaba ku uruka. **38** Mundu yolo ywabokwile ni nchela
atikunsihi Yesu yenda nakwe, lakini Yesu atikumbakiya ayende
no baya, **39** “Ubuye mu nyumba yako ni ubalange galo goti
ambayo Nnongo apangite kwa wenga. Ayo mundu kaboka,
kuitangaza poti mu ijiji ni goti ambago Yesu kapanga kwanembe.
40 Ni Yesu kabuya, kipenga sa bandu satikunkaribisha, kwa
mana boti babile batikusubiri. **41** Linga kaisa mundu yumo
ywakemelwa Yairo nga yumo nkati ya atawala mu'sinagogi.
Yairo katomboka pa'magolo ga Yesu ni kumnoba muno ayende
munyumba yake, **42** kwa mana abile ni mwana nnwawa yumo
bai, ywabile ni miaka komi ni ibele, ni abile nkati ya hali yo waa.
Paabile kayenda, kipenga sa bandu satikunkengama ni ywembe.
43 Nnwawa yumo ywatokwa ni mwai kwa myaka komi ni ibele
abile palo ni atumile mbanje yoti kwa aganga, lakini ntopo
ywamponyile hata yumo, **44** kaisa kunchogo ya Yesu ni kukamwa

lipindo lya ngobo yake, ni ghafla mwai yaachile kum'moka. **45**
Yesu kabaya, “Nyai ywanikamwile?” Pabakanikiye bote, Petro
kabaya, Ngwana nkolo, kipenga sa bandu kabansukuma ni
kunzonga.” **46** Lakini Yesu kabaya, “Mundu yumo anikamwile,
mana naiyowa ngupu yatiboka kwango.” **47** Ywa nnwawa
paabweni yabile aweza kwaa kificha chaapangite, katumbwa
lendema, katomboka pae nnongi ya Yesu katangaza nnongi ya
bandu bote sababu yai panga ankamwe ni aponywile saa yeyelo.
48 Boka po kabaya kwanembe, “Nwawa, imani yako ikupangite
ube nzima. Yenda kwa Amani.” **49** Paabile yendelya kubaya,
mundu yumo kaisa boka munyumba ya ntawala ywa li'sinagogi,
kabaya, “Nwawa wako atiwaa. Kana usumbuke mwalimu.” **50**
Lakini Yesu pabaayowine nyoo, kannyangwa, “Kana uyogope.
Amini kae, ni alowa lopolwa.” **51** Kayingya mu ayo nyumba,
aruhusu kwaa mundu yeyote kujingii pamope niywembe, ila
Petro, Yohana ni Yakobo, tate ba nwawa, ni mao bake. **52** Muda
bandu bote babile bakiomboleza ni kumoywa lilobe kwaajili yake,
lakini kabaya, “Kna mumpangii ndoti, awile kwaa, lakini agonjike
kae. **53** Lakini batikunheka kwa kundharau, batiyowa kuba awile.
54 Lakini ywembe, kankamwa luboko yolo nnwawa, ni kunkema
kwa lilobe, kabaya, Mwana, uluka” **55** roho yake yankerebukye,
ni kauluka saa yeyelo. Atikwaamuru kuwa, apeilwe kilebe pulani
ili alye. **56** Azazi bake batishangala, lakini atikwaamuru kana
bammakii mundu chabile chapangilwe.

9 Atibakema balo komi ni ibele pamopeiatikuwapea uwezo
ni mamlaka kunani ya nchela goti ni kubaponya atamwe. **2**
Atikubatuma bayende kuhubiri ufalme wa Nnongo ni kubaponya
atamwe. **3** Atikuwabakiya “kana mtole chochote kwa ajili ya
safariyinu wala fimbo, wala mkoba, walankate, wala mbanje,

wala kana mtole nganju ibele. **4** Mukaya yoyoti mwa mujingia,
mutame poo mpaka mwampala bokanga mahala poo. **5** Kwa balo
babapokeite kwaa, pampala boka mji woo, mukungutange vumbi
mumagolo yinu kwa ushuhuda kunani yabe." **6** Batiboka yenda
peta muijiji, bakitangaza habari inanoga ni kuponya bandu kila
mahali. **7** Herode mtawala atiyowa goti yagabonekine atitaabika
muno, kwa sababu yayowanike ni baadhi kwamba Yohana
mbatizaji atifufuka bok mu'kiwo, **8** Ni baadhi kwamba Eliya apitike
ni kwabenge kwamba yumo kati ya manabii wa kunchogo atiuluka
boka mu'kiwo kae. **9** Herode atibaya, "atikunchinja Yohana,
lakini yono nyai kwabe yaniyowa habari gake? Ni Herrode
atipala ndila ya kum'bona Yesu. **10** Wakati papabuyangine
balo babalagilwe, batikum'bakiya kila kilebe cha bakipangite.
Atikubatola pamope ni ywembe, Atiyenda kichake katika mji
waukemelwa Bethsadia. **11** Lakini bandu banyansima batiyowa
kuhusu lino batikumkengama, ni kuwakaribisha ni atilongela
nabo kuhusu ufalme wa Nnongo, ni atikubaponya balo babapala.
12 Lichoba palitumbwile yomoka, balo komi ni ibele batiyenda
kwake ni baya, "Batawanye bandu banyansima bayende katika
ijiji ya papii ni mjini bakapalange papalya ni chakulya, kwa
sababu tubile eneo lya mmwitu." **13** Lakini atikuwabakiya,
"mwanga mubapei kile chalya." Batibaya, "ntopo zaidi ya ipande
itano ya nkate ni omba abele, papola tukapeme chakulya kwa
ajili ya bandu aba banyansima." **14** Pabile ni analome elfu
tano palo. Atikuwabakiya anapunzi bake, "batamange pae
katika makundi ya bandu hamsini kwa kila kundi. **15** Kwa nyoo
batipanga nyo ni bandu batitama pae. **16** Atitola mikate itano ni
omba abele ni linga kumaunde, atikuibariki, ni kuimetwa katika
ipande ipande, atikuwapa banapunzi bake linga waibeke nnonge

ya bandu. **17** Boti batilya ni yukuta, ni ipande ya chakulya
vyaigile vyatilokotwa ni tweliya ikapu komi ni ibele. **18** Nayo ibile
kwamba, palobile kichake, benepunzi bake babile pamope ni
ywembe, ni atikuwalokya baya, “bandu ubaya nenga ni nyai?”
19 Bayangwa, ni baya, “Yohana mbatizaji, lakini benge ubaya
Eliya, ni benge ubaya yumo wa manabii wa nyakati za kunchogo
atiuluka kae boka mu'kiwo.” **20** Atikuwa bakya, “Lakini mwenga
mubaya nenga na nyai? Petro kayangwa nikubaya, “Kristo boka
kwa Nnongo.” **21** Lakini kwa kubakeleboya, Yesu kabaeleza
kutobaya kwa yeyoti kunani ya lino, **22** Atibaya kwamba mwana
wa Adamu lachima bantese kwa makowe yanamboneni kunkana
ni apendo ni makuhani bakolo ni baandishi, ni atauwa, ni lichoba
lya tatu apauluka boka mu'kiwo. **23** Atikuwabakiya boti, “kati
mundu yeyotri apala kunikengama, lachima aikane mwenr, atole
msalaba wake kila lichoba, ni anikengame. **24** Yeyoti ywa jaribu
okowa maisha gake apala obiya, lakini yoyoti obiya maisha gake
kwa faida yango, apala okoka. **25** Je kipala kufaidia namani
mwanadamu, muite apalike ulimwengu woti, lakini obiya au
apatike asara ya nafsi yake? **26** Lini yoyoti ywa nibonia oni nee
ni maneno gango, kwa ywembe mwana wa Adamu atikum'bonea
oni paabile ni nkati ya utukufu wake, ni utukufu wa Tate ni
malaika batakatifu. **27** Lakini natikuwabakiya ukweli, kui ni baadhi
yinu batiyemanyanga, abata baonjike kwaa kiwompaka bauone
ufalme wa Nnongo.” **28** Yapitike katika machoba nane baada ya
Yesu baya maneno gaa kwamba atikubatola pamope ni ywembe
Petro, Yohana ni Yakobo, batioboka kitombe loba. **29** Ni pabile
katika loba, bonekana kwa kuminyo yake kutibadilika, ni nganju
yake yabile nyeupe ni ng'ara. **30** Ni lola, babilr analome abele
batilongela nakwe babile Musa ni Eliya. **31** Babonekine katika

utukufu. Batilongela kuhusu boka kwake, kikowe chakalibila
timiza Yerusalem. **32** Nambeambe Petro ni balo babile pamope
kwee babile batiyemanga pamope nakwe. **33** Yapitike kwamba
pabile bakibokanga kwa Yesu, Petro atikum'bakiya, “Ngwana ni
vizuri kwitu tama pano ni itupasa tengeneza makazi ya bandu
atatu. Tengeneza limo kwaajili yako, limo kwaajili ya Musa, ni
jimo kwaajili ya Eliya, Aelewite kwa chalongeite. **34** Patilongela
aga, laichile liunde ni latikuwayobeka; ni batoyogopa pamweni
batindilwe ni liunde. **35** Lilobe lya pitike kumaunde baya, “hayoo
nga mwana wango mteule. Mumpekani ywembe.” **36** Lilobe
palikotwike, Yesu abile kichake. Batamile chichii, ni katika
machiba galo babakiye kwaa yeyoti chochoti. **37** Lichoba lenge,
baada ya boka pakitombe, bandu banyansima batikwembana
nakwe. **38** Lola, nnalome boka mu'bandu atilela kwa lilobe, baya,
“Mwalimu nindaloba ulinge mwana wango, mana ni mwana
wango wa pekee. **39** Ubweni nchela hunkwamwa, ni mara
ukombwa ndoti, ni kae umpanga changanyikiwa ni boywa pou
mu'nkano, Nayo uboka kwa shida, na pia andaminya muno. **40**
Natikuwasihi benepunzi bako kuikemia iboke, lakini bawesike
kwaa.” **41** Yesu kayangwa nikubaya, “Enyi kizazi cha kiamini
kwaa ni chakiobile, mpaka namwe toleana namwe? M, leti
mwana wako pano.” **42** Kijana ywaichile, roho chapu itntombwa
paeni kumtikisa kwa pujo lakini Yesu atikemea yelo roho njapu,
atikumponya ywa nnalome, ni kunkabidhi kwa tate bake. **43** Boti
batishangala ni ukolo wa Nnongo. Lakini pawabile batishangala
boti kwa makowe goti yagatendite, baya kwa benepunzi bake,
44 “Maneno yatame mmakutu ginu, kwa kuwa mwana wa Adamu
atitolewa muluboko lwa bandu.” **45** Lakini baelewite kwaa maana
ya maneno ago, ni atihiya mminyo gabe, linga kana baelewe

batiyogopa kumlokiya kuhusu neno lelo. **46** Boka po mgogolo
utumbwike nkati yabe kunani ya namani apala panga nkolo. **47**
Lakini Yesu paatambwile chabalokiana munyoya yabe atikumtola
mwana nchunu, ni kum'beka upande wake, **48** ni kubaya, “Kati
mundu yeyoti ywampokeite mwana nchunu kati yono kwa lina
lyango, anipokeite nee, ni yeyoti ywanipokeite nee, ampokeite
ywaanitumile, kwa kuwa abile nchunu kati yinu nga nkolo.”
49 Yohana kayangwa ni kubaya, “Ngwana twamweni mundu
akibenga moka kwa lna lyako ni tutikunkanikia kwa sababu
akengamana kwaa ni twee.” **50** Lakini Yesu atikum'bakiya, “kana
munknikiye, kwa kuwa ywa abile kwaa kinyume ni mwenga ni wa
kwinu.” **51** Yapitike kwamba, lingana na machoba yagabile karibu
ni machoba gake ga yenda kumaunde, kwa uimara aelekezite
minyo gake Yerusalemu. **52** Atumite ajumbe nnonge yake, nabo
batiyenda ni jingiya katika ijiji ya Asamaria linga bantayarishie
mahali. **53** Lakini bandu bakwe bampokeite kwaa, kwa sababu
abile atielekeza minyo gake Yerusalemu. **54** Benepunzi bake
Yakobo ni Yohana palibweni leno, batibaya, “Ngwana upala
tuamuru mwoto uhuluke pae boka kumaunde ubatiniye?” **55**
Lakini atibagalambukiya nikubakanikiya. **56** Boka po batiyenda
ijiji chenge. **57** Pababile bakiyenda, katika ndela yabe, mundu
yumo atikuwabakiya, “Nipala kukukengama kokoti kwa uyenda.”
58 Yesu atikum'bakiya, “mbweha bana mayembwa, iyuni wa
anga bana itundu, lakini mwana wa Adamu hana pa beka mutwe
bake.” **59** Ndipo atikum'bakiya mundu ywenge, “Nikengame.”
Lakini ywembe atibaya, “Ngwana, uniruhusu kwanza niyende
nikamchike tate bango,” **60** Lakini ywembe atikum'bakiya,
“mubaleke wafu bachikane wafu bene, lakini wenga uyende
utangaze ufalme wa Nnongo kila mahali.” **61** Pia mundu ywenge

atibaya, “Nipala kukukengama, Ngwana, lakini uniruhusu kwanza
nikawalage bababile kachango.” **62** Lakini Yesu atikuwabakiya
ntopo mundu, yajea luboko lwake lemana linga mchogo ywafaika
kwa ufalme wa Nnongo.”

10 Baada ya makowe ago, Ngwana atichawa benge sabini na
kubatuma abele abele bamlongoli katika mji ni enea atilitarajia
yenda. **2** Atikuwabakiya, “Mauno ni ganambone, lakini wapanga
kazi ni achache. Hivyo basi mulobe Ngwana wa mauno, ili
kwamba atumeatume haraka apanga kazi katika mauno gake. **3**
Muyende katika miji, Mulole, nindakubatuma kati ngondolo katika
mapwa mwitu. **4** Kana mpotwe mfuko wa mbanje, wala mikoba
ya usafiri, wala ilatu, wala kana musalimii yeyoti mundela. **5**
Katika nyumba yeyoti mwamujingile, kwanza mubaye, “Amani
ibii katika nyumba yinu.' **6** Kati mundu wa amani abile palo,
amani yinu ipala igala kunani yake, lakini kama sivyo, ipala buya
kwinu. **7** Muigale katika nyumba yoo, mulye ni munywangange
chabakipya, kwa maana mwapanga kazi astahili mchaala
wake, Kana muhame boka kunyumba yoo yenda yenge. **8** Mji
wowote wa'mujingile, ni kubapokya mulye chochoti chakibekwa
nnonge yinu, **9** ni mponyange atamwe bababile mwoo. Mubaye
kwabe,'ufalme wa Nnongo uichile karibu yinu' **10** Lakini katika
mji wowti wa mwamujingiya na bangana kuwapokiya, muyende
panja katika ndela ni baya, **11** 'Hata vumbi lya mji uno lalinata
magolo mwitu tunalikung'unda dhidi yinu! lakini mtambwange
leno, Ufalme wa Nnongo utikaribia.' **12** Nindakuwabakiya
kwamba lichoba lya hukumu yopanga ni uvumilivu zaidi kwa
Sodoma kuliko mji wuno. **13** Ole wako Korazini, Ole wako
Bethsaida! Kati kachi ngolo yaipangite nkati yako ingalipangika
Tiro ni Sidoni, Bangalitubu zamani kweli, bakitama nkati ya

magolo ga magunia ni majivu. **14** Lakini ipala istaimilivu zaidi ya
machoba ga hukumu kwa Tiro ni Sidoni zaidi yinu. **15** Wenga
Kapernaumu, ufikiri kakatuliwa mpaka kumaunde? Ntopo, upala
uluka pae mpaka kuzimu. **(Hadēs g86)** **16** Ywa abapekania mwee
anipekania nee, ni yeyoti abakana anikana nee, na yeyoti
ywanikana nee ankana ywa anitumile." **17** Balo sabini batibuya
kwa puraha, baya, "Ngwana hata moka watupekania kwa liina
lyako" **18** Yesu atikuwabakiya, "Nambweni nchela akitomboka
boka kumaunde kati radi. **19** Lola, nitakuwapea mamlaka ya
lebata mngambo ni nge, ni ngupu yoti ya adui, ni ntopo chochoti
kwa ndela yeyoti chakipala kubadhuru mwenga. **20** Hata nyoo
kana mupulaike tu katika leno, kwamba roho indabatii, lakini
mpulaike zaidi kwamba malina yinu yaandikilwe kumaunde." **21**
Katika muda wowolo atipulai sana katika Roho mpeletau, ni
kubaya, "Nindakusifu wenga Tate, Ngwana wa kumaunde ni
kilambo, kwa sababu upangite makowe aga boka kwa bene
hekima ni akili, ni kuyaumukwa kwa babapundishwe kwaa, kati
bana achunu. Ndio Tate, kwa kuwa yapendezite katika minyo
gako." **22** Kila kilebe kitikabidhiwa kwango ni Tate bango, ni
ntopo ywatanga Tate ni nyai ila mwana, ni yeyoti ywatamani
mwana kuyaumukwa kwake." **23** Atikuwagalambukia anapunzi
bake baya faragani, "woti barikiwa bababona haga ambayo
mwenga mwagabona. **24** Ninda kuwabakiya mwenga, kwamba
anambone ni afalme batitamani bona makowe mwamuyabona,
ni wayabweni kwaa, niyowa mwamuyowa mwenga, ni bayowine
kwaa. **25** Lola mwalimu pulani wa saliya ya Kiyahudi atiyema
ni kumjaribu, baya, "Mwalimu nipange namani niurithi ukoti
wangayomoka?" **(aiōnios g166)** **26** Yesu atikum'bakiya, "Itiandikwa
namani katika saliya? Indachomeka kitiwi?" **27** Kayangwa

ni kubaya, “Utampenda Ngwana Nnongo wako kwa mwoyo
wako wpti, kwa roho yako yoti, kwa ngupu yako yoti, ni kwa
malango gako goti, ni jirani yak kati nafsi yako mwene.” **28**
Yesu kabaya, “Uyangite kwa usahihi, panga nyoo ni upala
tama.” **29** Lakini mwalimu, atitamani kujibalangia haki mwene,
atikum'bakiya Yesu, “ni jirani yango ni nyai?” **30** Yesu kayaangwa
ni kubaya, “Mundu pulani abile uluka boka Yerusalem yenda
Yeriko. Atitomboka kati ya anyang'anyi, batolite mali yake, ni
kumkombwa ni kumleka karibu ya waa. **31** Kwa bahati kuhani
pulani atiuluka kwa ndela yoo, pamweni atipita upande wenge.
32 Nyonyonyo mlawi pia, paikite mahali palo ni kumwona apitike
upande wenge. **33** Lakini Msamaria yumo, atisafiri, apitike palo
pabile mundu yolo pamweni apatike huruma. **34** Atikumkaribia ni
kumtaba ilonda yake, ni kumpenganikia mauta ya divai kunani
yake. Nakum'beka kunani ya mnyama wake, ni kumpeleka
katika nyumba ya angeni ni kumuhudumia. **35** Lichoba lenge
atitola dinari ibele, ni kumpeya mmiliki wa nyumba ya angeni
ni kum'bakiya,'muhudumie ni chochoti cha ziada chautumia,
mbalepa panibuya.' **36** Ni ywako kati ya haba atatu, yafikiri,
abile i jirani kwake ywembe ywatombwike kati ya anyang'anyi?”
37 Mwalimu atibaya, “Ni yolo alaite huruma kwake.” Yesu
atikum'bakiya, “Uyende ni upange nyonyoo.” **38** Mbeambe
pabasafiri batijingya katika ijiji pulani, ni nnwawa yumo lina lyake
Martha atikumkaribisha kunyumba yake. **39** Abile ni dada bake
akemwa Mariamu, yatamile pamagolo ya Ngwana ni pekania
neno lyake. **40** Lakini Martha atikuipeya shughuli yanambone za
anda chakulya. Atiyenda kwa Yesu, ni baya, “Ngwana, ujali kwa
kwamba dada bango atinilekiya nihudumiye kichango. Hivyo
basi ubakiyeaiche kuniyangatiya.” **41** Lakini Ngwana atiyangwa

ni kum'bakiya, Martha, martha, unachumbuka kunani ya makowe
yanambone, **42** Lakini ni kikowe chimo tu chema, Mariamu
atichawa kilicho chema, ambacho hakitaondolewa boka kwake."

11 Yapatike wakati yesu pabile kaloba sehemu fulani yuma
wabanafunzi bake atikuwabakia "Ngwana utupundishe twenga
loba kati yehona cha bafumbike anafunzi bake". **2** Yesu
atikuwabakiya, pampalasali, mubaye, tate, lina lyako lifukuzwe,
ufalme wako uiche. **3** Utapei mkate witu wakila lichobo. **4** Utasamii
makasagitu, kati twenga chatu wasania bahatukosea boti, kana
utujeilii mmajalibu. **5** Yesu atikuwabakiya "Nyai kwinu ya abile na
timbwiga yapalakunyendelia kilo na nakumakia mbwigai yango
uniachime mikate itatu. **6** Kwa sababu mbwigali yango haichile
na mbeambeno boka safari nanenga ndopo chakumwandaliya.
7 Nayolo yabile mkati atiyangwa, kanauniangishe mumnyongo
tayari ujigalilwe na bana banga pamope nanenga tugonjike
pakindanda. Ngwechalii ya yumuka na kukupewa wenga mikate.
8 Nindakuwabakia kikowe ayumukali na kukupea mikate kati
wenga wambwigati yake kwasababu yendeliya kukomboliya
oli bila oni, apalayumukali na kukupie ipande yanambone ya
mikate lingana na mahitaji yake. **9** Manenga mndakuwabakia
mulobange na mwenga mpalapata mupalange na mwenga
mpalatatu mukombwange oli na mwenga mpalayongolekwa. **10**
Kwa kuwa kila mundu yaloba apalapokiya na kila mundu yapala
apapata na kila mundu yakombwa odi, mnyango apayogolekwa.
11 Tate ywakwo kati yinu, mwana wake mana alobite omba,
ampeya mngambo badala yake? **12** Au kunnoba lipinga kampeya
kipelele badala yake? **13** Kwa nyo, mwenga mwabile alau
mutangite kuwapea bana binu kuwapea zawadi yaibile inanoga,
muno kwaa Tate binu wa kumaunde apala kuwapea Roho

Mpeletau balo babamnoba?” **14** Baadaye Yesu abile kaakemiya
nchela, ni mundu ywabile ni nchela abile ni bubu. Pabile nchela
gam'boi, mundu yolo awechite longela. Bandu banyansima
batishangala muno. **15** Lakini bandu benge batibaya, “hayo
aboya nchela kwa Beelzebul, nkolo wa nchela. **16** Benge
batiyangwa ni kumpala abalage ishara boka kumaunde. **17**
Lakini Yesu atiyatambua mawaso gabe ni kuwabakiya, “kila
ufalme waubaganika ya panga ukeba, ni nyumba yaibaganike
yalwatomboka. **18** Kati nchela atibaganika, ufalme wake upala
yama kitiwi? Kwa sababu mubaya apiya moka kwa Belzebuli **19**
Kati nee nipiya mokoka kwa Belzebuli, Je ainu baboya moka
kwa ndela gani, Kwasababu yeno, babo bapala kuwa ukumu
mwenga. **20** Lakini, kati meite niboya moka kwa lakonji lwa
Nnongo uwichile. **21** Mundu ywabile ni ngupu yabile ni silaha
kalendela nyumba yake, ilebe yake ipalal tama salama. **22**
Lakini kumvamia ni mundu ywabile ni ngupu zaidi, yolo mundu
mwene ngupu nakumpokonywa silaha yake, natola mali yake
yoti. **23** Ywembe ywabile pamope ni nee abile kinyume ni nee,
ni ywembe yayangabana kwaa pamope ni nee utawanyisha.
24 Ncheka nchapu pammoka mundu, ayenda ni pala sehemu
pagamile ntopo mache lenga apomoli. **25** Papanga akosite,
ubaya, nipala buya kwa mboi. Papala buya nabona nyumba
ipambilwe ni itama vizuri. **26** Nga nyo paba buyangine nakoliya
nyumba itipyailwa ni itami vizuri. Huyenda pala moka genge
saba balio baovu zaidi kuliko ywembe mwene ni kubaleta
baichange tama sehemu yelo. Ni hali ya mundu ywoo upanga
m'baya kuliko ywabile mara ya kwanza. **27** Yapitike kwamba
pabaite maneno goo, nnwawa pulani akombwililobe lyake zaidi
ya boti pamkutano wa bandu ni baya, “litibarikiwa ndumbo

lalikupapite ni mabele yauyongite." **28** Lakini ywembe atibaya,
mutibarikiwa mwamupekaniya neno lya Nnongo ni kulitunza. **29**
wakati bandu banyansima batikusanyika ni yongeyeka, Yesu
atumbwile baya, "Kizazi cheno ni kizazi cha maovu. Upala ishara
ni ntopo ishara yabapeilwa zaidi ya yelo ishara ya Yona. **30**
Maana kati Yona abile ni ishara kwa bandu ba Ninawi, nga nyo ni
mwana wa Adamu apala baa ishara kwa kizazi cheno. **31** Malkia
wa kusini ayimaa lichuba lya hukumu ni bandu ba lubeleko
linu ni kubahukumu bembe kwani ywembe apitike mwisho wa
kilambo linga aiche apikani hekima ya Solomoni, ni hapo abile
nkolo kuliko Solomoni. **32** Bandu ba Ninawi bayimaa katika
hukumu pamope ni bandu ba lubeleko luu lichoba lya hukumu
bakikuhukumu, kwani bembe batitubu kwa mahubiri ga Yona, ni
linga, hapa abii nkolo kuliko Yona. **33** Ntopo mundu yoyoti, ywa
washa taa ni kuibuka sehemu pae yene libindu yangali bonekana
au pae ya kitondo, ila washa ni kuibika panani ya kilee lnga kila
mundu ywa jingya aweche bona bwea. **34** Lio lyako ni taa ya
yiga, lio lyake mana lizuri basi yiga yake yoti yabaa mumbwea.
Lakini lio lyako mana libile libaya basi yiga yako yoti waba
mulubindu. **35** Kwa nyo, muhiadhili linga bwea wa ibile nkati yinu
kana ujihilwa libindu. **36** Kwa nyo, kati yiga yoti ibile mubwega,
ni ntopo sehemu yaibile mulubindo, basi yiga yako wabaa sawa
ni taa yaiyaka ni piya bwega kwinu." **37** Paywomwile longela,
Farisayo atikunkoka akalye chakulya kachake, naye Yesu ajingii
nkati ni ba pamope nabo. **38** Ni mafarisayo batichangala kwa
kuwa haulugwi kwa kwanza kabla ya chakulya cha kitamuyo.
39 Lakini Ngwana awabakiye, "mwenga Mafarisayo mughulwa
ikombo panja ni makaburi, lakini nkati yinu mutwi kwaa tamaa
ni ulau. **40** Mwenga mwa bandu mwangali lunda buli ywembe

ywaubile panja aumbite kwaa ni ngati kae? **41** mwapei masikini
gagabile nkati, ni ikoe yoti yapanga safi kwinu. **42** Lakini ole
winu Mafarisayo, kwani mpiya zako ya mnanaa ni ndebele ni
kila aina ya mboga ya bustani. Lakini mlekite makoe ga haki ni
kumpenda Nnongo, bila leka panga ginge kae. **43** Ole winu
Mafarisayo, kwa kuwa mpendi tama katika itego ya nnongi
mu sinagogi na lamukilwa salamu ya heshima mmusoko. **44**
Ole winu, mulandana ni makaburi gangali ni alama ambago
bandu utyanga panani yake bila tanga." **45** Mwalimu yumo ywa
saliya ya Kiyahudi anyangusi ni kumakiya, Mwalimu chaukibaya
chenda kutuuzi kayetwenga." **46** Yesu abayite, "Ole winu,
baalimu ba shaliya! kwani muapea bandu michigo mikulu yangali
kuiwecha kuiputwa, lakini mwenga mkunywa kwaa michigo yoo
hata kwa lukonji lumo. **47** Ole winu, kwasababu mchenga ni
bika kumbukumbu mu makaburi ga manabii amababo mjenga
kumbukumbu katika makabuli ga manabii ambabo bababulige ni
bukubinu. **48** Nga nyo mwenga muchimulya yitityana na kachi
yabapangite babubinu kwa sababu kweli bawile manabii ambabo
mjenga kumbukumbu katika makaburi gabe. **49** Kwasababu ya
kae hekima ya Nnongo ibaya, "Mbakuatuma manabii ni mitume
nabo bapakuatesa ni kuabulaga baadhi yabe. **50** Lubeleko lu
lwa wajibika kwa damu ya manabii babawile tangu tumbwa
kwa kilambo. **51** Buka damu ya Abeli hadi damu ya Zakaria,
ywa wile katikati ya madhabahu ni patakatifu. Ndiyo niwabakiya
mwenga, lubeleko lu chawajibika. **52** Ole winu balimu ba saliya
ya Kiyahudi, kwa sababu mtweti funguo ya lunda; mwenga
mwabene mujingya kwaa, ni balo babapala jingya mwanda kuwa
chibya." **53** Baada ya Yesu buka palo baandishi ni Mafarisayo

batikumpinga ni ntau nakwe husu makowe maingi. **54** kubapaya akole kwa maneno gake.

12 Kwa wakati wo maelfu ganambone gabandu balikusangika pamoja kiasi cha tumbwa libatana atumbwi bayana banafunzi bake muhidhali na chachu ya mafarisayo ambayo nga unafiki. **2** Na pabali na siri yai iyilwe ambayo ya umukulilwalii wala jambo laliiyilwe ambalo latangani kwali. **3** Na lyolyoi laumbayit palibindu layanika pabwega. Na gogota gamubajite munachikilo nkati ya yumba yinu ya nkati yamuyigile gatangazwa panani ya nyumba. **4** Nenda kuabakia mabwiga lyangu kana mwayoghope balu bababulagayiga na mtupu kile chingi chabakipanga. **5** Lakini ni palakuabula ywakunyogopa. mungogope yulu ambaye baada ya bulaga aina ngupu ya kukutailya jehanamu elo nendakuabakia mwenga munyogopenywo. **(Geenna g1067)** **6** Je shomoro batano bapimiali shilingi ibele? hata ivyo mtupu hata yamo ywabapala kumbalya mbele ya Nnongu. **7** Lakini mtange kuwa nywili ya mumitwee yinu itibalangwilwa kana muyogope. mwenga muina thamani ngulu kuliko shomoro baingi. **8** Ninda kuabakia, ywaniyikitiya nenga nninge ya bandu, mwana wa Adamu anyiyikitya nnonge ya malaika na Nnongo. **9** Lakini ywoywoti ywanikana nnonge ya bandu ni ywembe akanikiya nnongi ya malaika ba Nnongo. **10** Ywoywoti nywabaya lineno kunani ya mwana wa Adamu, asamehelwa, lakini ywoywoti ywa mkufuru Roho mpeletau, asamehelwa kwaa, **11** Bapampeleka nnongi ya wakolo ba masinagogi, atawala, ni bene mamlka, kana muyogope husu namna ya longela katika kuitetea au kile cha baya, **12** Kwa kuwa Roho Mpeletau ampundisha namani mwampala baya kwa wakati woo," **13** Mundu yumo katika likusanyiko ammakiye, mwalimu, umakiye nnunangu ampei

sehemu ya urithi wango,” **14** Yesu an'yangwi, ni nyai ywa nibikite
panga namwamuzi ni wanipatanisha kati yinu? **15** Nga aabakiya,
muiadhari ni kila namna ya tamaa, kwa sababu ukto wa mundu
ubile kwaa katika wingwa ilibe yabile nayo.” **16** Yesu aabakiye
mfano, kabaya, nng'unda wa mundu yumo tajiri yatipambika
muno. **17** ni atikuilokiya nkati yake, kabaya, mbange namani
kwani ntopo mahali pabika yakya yango? **18** Ngabaya mbapanga
nyaa, mbatekwana magolo gango machunu ni chenga balibile
likolo ni kuibika yakulya yango yoti ni ile yenge. **19** Naibakiya
nafsi yango, “Nafsi, uibekii akii ya ile yanambone kwa miaka
yanambone upumuli, ulye, unywee ni ustalee.” **20** Lakini Nongo
ammakiye, wenga mundu mpumbavu, kiloo cha lino tupala
mwoyo buka kwako, ni ilee yoti yaniandaite yapanga ya nyai?
21 Nga yapanga kwa kila mundu ywa ibekya mali ni kuitayalisha
kwaajili ya Ngwana. **22** Yesu aabakiye benepuzi bake, kwa nyo
nenda kuwabakiya kana muyogope husu maisha yinu ya kwale
mwa lyaa namani au husu yega yinu mwa wala namani. **23** kwa
kuwa maisha nga muno kuliko chakulya, ni yega muno kuliko
ngobo. **24** Muilinge iyuni ya angani, balima kwaa wala bauna
kwaa. Ntopo chumba wa lighulo lya bikya, lakini Tati bitu anda
kuwaleleya mwenga bora kwaa kuliko iyuni! **25** Ywako nkati
yinu ambaye ywaisumbua awesa yongeya dhiraa imo katika
maisha gake? **26** Mana basi mngwecha kwaa panga hacho
kichunu chakibile rahisi kwa namani kuisumbwa hago genge? **27**
Mugalinge maluba mwagakula. Gapanga kwaa kazi wala gapota
kwaa. Lakini nenda kuwabakia hata Suleimani katika utukufu
bake boti ban'gwalike kwaa kati yimo yapo haga. **28** Mana
Nnongo ugawalika vizuri maakapi ga mmendi, ambago leno
gabile, ni malau ugataikwa pa mwoto. Buli mwenga muno kwaa

aweza kun'gwalika? mwenga imani njunu! **29** Kana msumbukii
husu mwa lyaa namani au mwa nywa namani wala kana m'be
ni hofu. **30** Kwa kuwa mataifa goti ga kilambo basumbukiya
mambo gabe. Ni Tati binu atangite kuwa mpala ago. **31** Lakini
muupale ufalme wake kwanza, ni ago genge anyongekeya.
32 Kana muyogope mwenge mwa likundi lichini kwasababu
Tati binu apulaikya kwapea ufalme. **33** Mupimeye mali yinu
mukaapeiimaskini, muhipangii mifuko yangali yomoka hazina ya
kunani yanga yomoka, sehemu ambayo baii bakalibia kwaa wala
nondo aweza kwaa alibu. **34** Kwa kuwa paibile hazina yako, nga
mwoyo wako paupabaa. **35** Ngobo yinu ndachi ibe itabilwe kwa
nkanda, ni taa yinu muhakikishe kuwa kaiyendelya yakaa. **36** ni
m'be kati bandu babannolekea Ngwana wabe buka kusheree ya
ndoa, linga mana aichile ni kumbwa ulibawecha kunyughulya
nniyango kwa haraka. **37** Batibarikiwa balu atumishi ambao
Ngwana aakolya bai minyo. Hakika atabaa ngobo yake ndacho
kwa nkanda alafuatawika pae kwa chakulya, ni kubahudumia.
38 Kati Ngwana aaicha kwa zamu yeneibele ya lindela lya kilo,
au hata zamu yene itatu ya lindela, ni kunkolya wabiile tayari,
yabaa heri kwa abo atumishi. **39** zaidi ya ago mutange linga,
kati ngwana mwene nyumba akatangage saa ambayo mwii
andaicha, apeilekali nyumba yake tekwana. **40** Mube tayari
kai kwani mutangite kwaa ni wakati gani mwana wa Adamu
abuyangana. **41** Petro abayite, “Ngwana, utubakia twenga mfano
yii, au umakiya kila mundu? **42** Ngwana amm'bakiye, nyai
mwanda mwaminifu au mwene hekima ambaye ngwana wake
amika panani ya abanda benge lenga abagane chakulya chabe
kwa wakati wapalikwa? **43** Atibarikiwa mmanda yolo ambaye
bwana wake mana aichile ukolya kapanga galo ganagile. **44**

Hakika nindakuwabakiya mwenga ya kuwa ami'ka manani
ya mali yake yoti. **45** Lakini mmanda yolo mana abayite pa
mwoyo wake,'bwana wango achia buya, nga nyoo ngatumbwa
kuangumbwa abanda alalume ni alwawa alafu atumbwa lyaa,
nywaa ni lobya. **46** Bwana wake yolo mmanda aicha katika
lichuba yanga kwaa kuitegemea ni lisaa langa kwaa kulitanga,
ywembe ankata ipande ipande ni kummeka katika sehemu imo
ni banga kwaa aaminifu.' **47** Mmanda ywa yowa mapenzi ga
bwana wake, aindaite kwaa wala apangite sawa sawa ni penda
kwake, akumbulwa iboko iingi. **48** Lakini mmanda ywa tangite
kwaa mwapendi bwana wake, lakini apangite gagapalikwa
adhabu, angumbulwa iboko njunu. kwa kuwa ywembe ywa peilwe
yanambone, apalongelwa buka kwake ni ywembe ywaaminilwe
kwa yanambone, kwake alongelwa yanambone muno. **49** Niichile
koya mwoto mukilambo ni nenda tamaniya ibe inda yaka, **50**
Lakini nina ubatizo ambao mbabatizwa, ni nina kyoto mpaka
paukamilika. **51** Buli mufikilia kuwa niichi leta amani mukilambo?
Nyoli, ninda kuwabakiya, badala yake niletite mutalanganike. **52**
Tangu nambeambe ni yendelya paba, ni bandu batano. Katika
nyumba yimo babaganike, ni atatu kinyume ni abele abele
bapanga kinyume ni atatu. **53** Babaganika, tati apanga kinyume
ni mwana wake, ni mwana ni mwana apanga kinyume ni tate
bake, Mao apanga kinyume ni mwana wake, ni mwana apanga
kinyume ni mabake, mwile apanga kinyume ni mkwano, ni
mkwano apanga kinyume ni mabake. **54** Yesu ende kuabakia
makutano kae, pa mona maunde kugapita kundondi, mwaya
wakati wa ula wandaicha, ni nga chai bile. **55** Ni mchunga wa
kusimana uvumilite mmaya paba ni lyoto likali, ni nga chai baa.
56 Mwenga mwa lau, muweza tafsiri mmoneka wa kilambo ni

kunani, lakini iba buli nngwecha kwaa tafsiri wakati waubile? **57**
Ni kwa namani kila yumo kana alipambanue lali la kweli kwake
kulipanga wakati pa bi ni nafsi ya panga nyo? **58** Maana mana
uyihi ni ywakushitakiya nnongi ya hakimu, uitahidi patana na ywa
kushitakya mungali balo mundela kana akupeleke kwa hakimu,
ni hakimu akupeleki kwa afisa akutaikwa muligereza. **59** Ninda
kuwabakiya wapita mwo adi ulepite mpaka lusenti lwa mwisho.

13 Ni wakati wowow pabile ni baadhi ya bandu babamtaarifu
husu Agalilaya ambabo Pilato atikuabulaga ni yangabana damu
yabe ni sadaka yabe. **2** Yesu atiyangwa ni kuabakiya, buli
mukita kuwa Agalilaya abo babi dhambi kuliko Agalilaya bengi
boti nga maana bapatilwe ni mabaya go? **3** Nyoo kwaa, nenda
kuabakiya, lakini mana mutubu kwaa, ni mwenga mpaangamia
nyonyo. **4** Au balo bandu komi ni nane katika Siloamu ambabo
nnara watitumbuka ni waa nkati bembe babi bene dhambi muno
kuliko bandu katika Yerusalemu. **5** Nyoo kwaa, ninga nibaya,
mana ntubu kwaa, mwenga mwaboti mwa angania kae. **6** Yesu
aabakiye mfano woo, mundu yumo abile ni mtini utipandilwa
katika nn'gunda wake ni ayei pala matunda nnani yake lakini
hapatike kwaa. **7** Aamakiye ywa atunza nng'unda, linga kwa
miaka itatu nitiicha ni paya pala matunda muntini we lakini
mbatike kwaa. uukate, kwani ulete uhalibifu wa bui? **8** Ywatunza
nng'unda ayangwi ni baya uleke mwaka wono linga ni niukulugii
ni kubikya mbolea panani yake. **9** Mana upambike matunda
mwaka wauicha ya panga vizuri, lakini mana upambike kwaa,
waukate!" **10** Tumbwe Yesu endefundisha katika yumo nkati ga
masinagogi wakati wa sabato. **11** Linga abile mao yumo ambaye
kwa miaka komi ni mitano abile ni roho nchapu ywa udhaifu, ni
ywembe abile atipinda ni ntopo uwezo kabisa wa yima. **12** Yesu

atikumona, atikumkema amakiye “Mao, ubekilwe huru bukana
na udhaifu wako.” **13** Abekite maboko gake kunani yake, ni mara
yiga yake yatikuinyosha ni atikuntunza Nnongo. **14** Lakini nkolo
wa Sinagogi atikachilika kwa sababu Yesu atikumponya lichuba
lya sabato. Nga nyo ntawala ayangwi abakiye makutano, “kui na
machoba sita ambago lazima panga kachi. Muiche kuaponya
basi, katika lichuba lya sabato kwaa. **15** Bwana ayangwi na baya,
“mwanafiki! ntopo kila yumo winu unyaghulya mbunda ywako au
ngombe buka kyungulu ni kuaongoza kumpeleka nywa lichuba
lya sabato? **16** Nga nyo kae mwana wa Abrahamu, ambaye
nchela atikuntaba kwa miaka komi ni minane, buli kipalikwe kwaa
kifungo chake kana kiyoghulekwe lichuba lya sabato?” **17** Pabile
kabaya maneno aga, balo boti batikumpinga bamweni oni, bali
makutano boti ba bengi batishangilia kwaajili ya makowe ga ajabu
gagapangite. **18** Yesu abayite, “Ufalme wa Nnongo ulandana ni
namani, ni niweza linganisha ni namani? **19** Ni kati mbeyu ya
haradari ya itweti mundu yumo ni kuipanda munng'unda wake,
ni kulaa panga mkongo nkolo ni iyuni ya kunani chenga ijumba
yabe katika sambi yake. **20** Kae abayite niulandaniye ni namani
ufalme wa Nnongo? **21** Ni kati chachu ambayo mnwawa uitola
ni kuiyangabana muilengo itatu ya bwembe hata umuka.” **22**
Yesu atyanga kwaa kila mji ni kila kijiji kayenda Yerusalemu
ni kuapundisha. **23** Mundu yumo alokiye, “Ngwana, ni bandu
achunu bai babakolelwa? hivyo atiabakiya, **24** “Muitaidi jingya
pitya nnyango nchunu, kwasababu baingi bapaya ni bawecha
kwaa jingya. **25** Mara baada ya mwene nyumba yima ni jigala
mnyango, basi mwayima panja ni kumbwa uli paniyango ni baya,
“Ngwana, Ngwana, Utuyungulii ywembe ayangwa ni kuabakiya,
nibatangite kwaa mwenga wala kwa mmoka. **26** Nga mwa baya,

“Twalile ni nywa nnongi yako ni wenga watipundisha katika mitaa
yitu.' **27** Lakini ywembe an'yangwa, nenda kuabakiya, nibatangite
kwaa, kwa mmoka, muboke kwango, mwenga mwa moanga
malau! **28** Papanga ni kilio ni saga mino wakati mwababona
Abrahamu, Isaka, Yakobo ni manabii boti katika ufalme wa
Nnongo, lakini mwenga mwabene mutaikulilwe panja. **29** Baicha
boka mashariki, magharibi, kaskazini, ni kusini, ni pumulya katika
meza ya chakulya cha kitamunyo katika ufalme wa Nnongo.
30 Ni utange alee, wa mwisho nga wa kwanza ni wa kwanza
apanga wa mwisho.” **31** Muda nchunu baadaye, baadhi ya
mafarisayo batiicha ni kummakiya, “Uyende ni ubuke paa kwa
sababu Herode apala kukubulaga.” **32** Yesu abayite, “muyende
mukammakiye yolo kibweya, linga, nigabinga moka ni kuaponya
lino ni malau, ni lichuba lya itatu naitimiza lyengo lyango. **33**
Katika ali yoyoti, ni muhimu kwaajili yango yendelya lino, malau
ni lichuba laliicha, kwa vile ikubalike kwaa kumulaga nabii kulipau
ni Yerusalem. **34** Yerusalemu, Yerusalemu, nyai ywa abulaga
manabii ni kuakumbwa maliwe balo babatumilwe kwinu. Mara
ilenga mbala kubakusanya bana binu kati nguku mwa akusanya
bana bake pai ya mapapaya gake lakini mwalipalike kwaa. **35**
LInga nyumba yako ilekilwe, ni nee nendakuwabakia mngwecha
kwaa kum'bona hata pampala baya Abarikiwe anywo ywa icha
kwa lina lya Ngwana.”

14 Yapitike lochoba lya sabato, pabile kayenda kachake kwa
yumo ywa kiongozi wa Mafarisayo lya nkate, nabo babile
kabachunguza kwa karibu. **2** Linga palo nnongi yake pabile
mundu ambaye asuliwae ni iumbe. **3** Yesu aalokiye ataalamu
ba saliya ya Ayahudi ni Mafarisayo, “Buli, ni alali kumponya
lichuba lya sabato au bulii? **4** Lakini bembe babi chichi kwa

hiyo Yesu atikumkamwa, nikumponya ni kumruhusu ayende
zake. **5** Ni ywembe aabakiye, nyai kati yinu ambaye aii na
mwana au ngombe atumbukii pa luchii lichuba lya sabato amuuta
panja mara yimo?" **6** Bembe babi ni uwezo kwaa wa pia jibu
kewa mambo ago. **7** Yesu pakwipilwe kwamba bachawii itii ya
heshima, abakiye mfano, Ngabakiya, **8** Wakati pankokelwa ni
mundu kundoa kana utume katika nafasi ya heshima kwasababu
iwezekana akokilwe mundu ambaye mwene heshima muno
kuliko wenga. **9** Wakati mundu ywa mkokite mwenga mwaabele
paaicha akubakia wenga, "upiyee mundu yo nafasi yako" ni
kwa oni watumbwa tola nafasi ya kumwisho. **10** Lakini wenga
mana ukokilwe, uyende ukatame nafasi ya mwisho, linga wakati
yulo ywa kukokite manaaichile awecha kukubakiya wenga,
"Mbwiga, uyende nnongi, zaidi," apo wabaa utieshimika nnongi
ya boti bautaminabo pameza. **11** kwa maana kila ywa ikwiya
bapakumuuluya ni nywaa iuluya bapa kunkwiya.' **12** Yesu kae
aabakiye mundu ywankokite, papia chakulya cha mutwe kati
au cha kitamwiyo, kana uakoke mabwigalyo au alongo au
anunabo au majirani bako matajiri, linga kwamba bembe kana
kukoke wenga kwa pata malipo. **13** Badala yake, paunga sheree
wakoke masikini, ilema, iwete ni ipofu. **14** Ni wenga wabarikiwa,
kwa sababu bawecha kwaa kukulipaa. Kwa maana walipilwa
katika ufufuo wa bene haki." **15** Wakati umo wa balo babatami
mezani pamope ni Yesu, payowine ago, ni ywembe aamakiye,
Atibarikiwa yolo ywa lyaa nkate katika ufalme wa Nnongo!" **16**
Lakini Yesu aamakiye mundu yumo aandayite sheree ngolo
akokite bandu baingi. **17** Wakati sheree paibile tayari, amtumite
mmanda wake kuabakia balo babakokilwe, muiche, kwa sababu
ile yoti ibekilwe tayari **18** Boti batumbwi luba radhi, ywa kwanza

aamakiye mpanga kachi, mbinike nng'unda, lazima niyende
nikalibone tafadhali unisamee,' **19** Ni ywenge abayite mbimike
jozi tano ya ngombe ni nenga niyenda kuwapaya. Tafadhali
uniwie radhi.' **20** Ni mundu ywenge kabaya, “nikobike nnwawa,
kwa nyoo ngwecha kwaa icha.' **21** Mmanda kabuya ni kummakiya
ngwana wake makowe ago, ngwana mwene nyumba atikasirika
atikummakiya mmanda wake, Yenda uoesi mumitaa uichochoro
ya mji ukabatole kwango maskini, ilema, ipofu ni babalemile.”
22 Mmanda ngabaya, nwana hago gaulagya gapangilwe ni
hata nambiambi balo kui na nafasi. **23** Ngwana ngamakiya
mmanda, yenda katika ndela ngalu ni muichocholo bandu ni
ubalazimishe bandu bajingii, linga nyumba yango itwetii. **24**
Kwa maana nenda kuwa bakiya, katika balo babakokilwe ba
kwanza ntopo ywapaya sheree yango.' **25** Nambeambe bandu
banyansima babile kabayenda nakwe pamope agalambwike
ni aabakiye, **26** Mana mundu kaicha kwango ni amchukya
kwaa tate bake, mao bake, nnyumbo we, bana bake, anunabe,
alalome ni alwawa ndio, ni hata maisha gake awecha kwaa
panga mwanapunzi bango. **27** Mundu ywaapotwa kwaa msalaba
wake ni icha ichungu yango hawecha kwaa panga mwanapunzi
bango. **28** Maana nyai nkati yinu, ambaye atamaniya chenga
nnara hatamaa kwa akadilii galamaa kwa mahesabu kati ai na
chilo chakipala linga alikamilishe lyo? **29** Vinginevyo baada
ya bika nsingi ni chindwa yomolya, boti bababweni batumbwa
kum'dhihaki. **30** Kabaya, mundu yu alumbwi chenga wakati
ntopo ngupu ya yomolya. **31** Au mfalme ywako mana kaapala
yenda, kumbwana ni mfalme ywenge katika vita ambae hatama
kwaa pae kwanza ni tola ushauli usu mana awecha, pamope
ni bandu elfu komii kumbwana ni mfalme ywenge kaicha usu

ywembe ni bandu elfu ishirini? **32** Ni mana nyoo kwaa, wakati
jeshi lya bengi balo li kutalu utuma mjumbe pala masharti ga
amani. **33** Kwa nyoo basi yoyoti kati yinu ambaye haaleka kwaa
yoti yabile nayo, hawecha kwaa, panga mwanapunzi bango. **34**
Mwinyo ni nzuri, lakini iobiye ladha yake, panga kitiwe panga kai
mwinyo kae? **35** Ntopo matumizi kwa bui au hata kwa mbolea
undataikwa kutalu. Ywabile na makutu, ni ayowe."

15 Bai batoza ushuru boti ni benge bene sambi baichile kwa
Yesu ni kumpekania. **2** Mafarisayo ni baandishi batinung'unika
kababaya, mundu yoo hubakaribisha bene sambi ni lya nabo."
3 Yesu kabaya mfano wono kwabe, kabaya, **4** "Nyai kwinu,
kati abi ni ngondolo mia jimo ni mei teo anobite yumo kati
yabo, apala kuwaleka balo tisini na tisa mupongote, ni ayende
kumpala yolo ywanobite mpaka kumbona? **5** Ni ywewmbe maite
mpatike umbeka mulipamba lyake ni pulaika. **6** Paika kunyumba,
ubakema mbwiga kwa yango ni jirani yake nakuwabakiya
mupurahi pamope ni nee, kwa kuwa nimpatike ngondolo ywango
ywaobite.' **7** Nindakuwabakia nyonyonyo kupabaa ni puraha
kumaunde kwaajili ya mwene sambi yumo yatubu, zaidi ya bene
haki tisini na tisa babile ntopo hoha ya tubu. **8** Au kuna nnwawa
gani ywabile ni sarafu komi za mbanje, payaobite ni sarafu jimo,
hapa washa taa ni pyaya nyumba ni kuipala kwa bidii hadi
kuipata? **9** Ni paibona hubakema mbwiga kwaa yake majirani
bake kuwabakia mpurahi pamope ni nee, kwa kuwa niipatike
sarafu yango yaniobite. **10** Hata nyoo nindakuwabakiya ibile
puraha nnonge ya malaika wa Nnongo kwaajili ya mwene sambi
yumo tubu." **11** Ni Yesu atibaya, "mundu yumo abile ni bana abele
12 Yolo nchunu atikum'bakiya tate bake, tate unipei sehemu
ya mali yango yoti kuirithi. Nga atibagana mali yake kati yabo.

13 Machoba ganambone kwaa yolo nchunu atokusanya vyoti
anavyomiliki naboka kilambo cha mbale, na kwoo atitapanya
mbanje yake, kwa pema ilebe yaipalite kwaa, na tapanya mbanje
yake kwa anasa, **14** Naye pabweni ayomwile tumiya yoti njala
kolo itiyingya pakilambo chelo nayembe atumbwile panga abi
na uhitaji. **15** Atiyenda ni kuajiri mwene kwa yumo wa raia wa
kilambo chelo, ni yembe atikumpeleka kumng'unda wake lisha
magobe. **16** Ni atitamani kuishibisha kwa maakapi yabalile kwa
sababu ntopo mundu ywampei kilebe chochoti cha lya. **17** Ila
yolo mwana nchunu patambwile mwoyoni mwake, abaite ni
atumishi alenga wa tate bango bana chakulya chanambone
cha tosha ni nenga nibile pano, ni waa na njala! **18** Nipala
boka ni yenda kwa tate bango, ni umbakiya, “Tate nikosite
kunani ya maunde ni nnongi ya minyo gako. **19** Nistahilli kwaa
kemelwa mwana wako kae, unipange kati yumo wa atumwa
bako.” **20** Ndipo atiboka ni yenda kwa tate bake, pabile angaliu
palipite napatate bake amweni akiya ayei lubela ni kumkumbatiya
ni kumnoniya. Yolo mwana atikum'bakiya, **21** “Tate nikosite
kunani ya maunde ni nnonge ya minyo gako nistaili kwaa
kemelwa mwana wako.' **22** Yolo tate atikuwabakiya atumishi
bake,'mulileti upesi nganju ya ibile bora, mukamuwalike mujei ni
pete mu'ingonji ni ilatu mumagolo. **23** Boka po munileti ndama
yolo yanonite nakumchinja uliye ni kupurai. **24** Kwa kuwa mwana
wango atiwaa naywembe abi hai. Ati oba nakwe atibonekana
batumbwile shangilia. **25** Bai yolo mwana wake mpendo abile
kumngunda. Pabayowine ni karibia kunyumba ayowine malobe
ya nyambo ni ng'anda. **26** Amkemite mtumishi yumo nakumlokiya
makowe gano maana yake namani” **27** Mtumishi akam'bakiya
mnunako haichile ni tate bako atikumchinjia ndama yanenipe

kwasababu atibuya salama,' **28** Mwana mpendo atikasirika
akani jingiya nkati ni tate bake apitike panja kumpembeya.
29 Ila atikuyangwa tate bake baya, “lola nenga nitikutumikiya
miaka yanambone, wala nikosite kwaa amri yako, lakini unipei
kwaa mwana mbui lenga niweche sherekea ni rafiki zango.
30 Lakini paichile yono mwana wako watapakinye mali yako
yoti pamope ni makahaba atikunchinjia ndama yanenipe. **31**
Tate akabakiya,'mwana wango, wenga u pamope ni nenga kila
machoba goti ni vyoti yanibile vyo vyako wenga. **32** Ila yapangite
vyema kwitu kumpangiya sherehe ni purai, yono mbwiga wako
atiwaa, nanambeambe abi nkoti, ni atioba ni ywembe apatikine.”

16 Yesu atibabakiya kae benepunzi bake, “Pabile ni mundu
yumo tajiri abile ni meneja, ni apeilwe habari ya kwamba
meneja yono atapanya mali yake. **2** Nga nyoo tajiri atikumkema,
nikum'bakiya, “nga namani yeni yaniipekania kunani yako?
Upiye hesabu ya umeneja wako, kwa kuwa uwecha kwaa panga
wameneja kae.” **3** Yolo meneja atibaya kumoyo wake, nipala
panga namani, mana ngwana wango anikonyie kazi yango ya
umeneja? Ntopo ngupu ywa lema, ni loba loba nibona oni. **4**
Nilitangite lanipala panga lenga panipoyelwa kukazi yango ya
uwakili bandu banikaribishe kunyumba yabe. **5** Nga nyoo wakili
atikubakema adeni wa ngwana wake kila yumo akam'bakiye wa
kwanza,'udaiwa kiasi gani ni ngwana wango?' **6** Atibaya ipimo
mia jimo ya mauta akambakiya 'utole upesi hati yako utame
upesi uyandike hamsini.' **7** Boka po atim'bakiya ywenge ni
wenga udaiwa kiasi gani? 'atibaya 'ipimo mia jimo vya bwembe
wa ngano, akam'bakiya,'utole hati yako uyandike themanini.'
8 Yolo ngwana atikumsifu meneja dhalimu cha pangite kwa
weleu, kwa kuwa bana ba'kilambo wono ni werevu wanambone

nashughulika kwa ung'anga ni bandu baupande wabe kuliko
bababile bona banuru. **(aiōn g165)** **9** Ni nenga nindakuwabakiya
muipange ambwiga kwa mali ya udhalimu lenga baikosike
babakaribishe katika makao ga milele. **(aiōnios g166)** **10** Ywa
abiile mwaminifu katika lalibile lichunu muno upanga uaminifu
katika likolo, ni abile dhalimu katika kichunu muno na katika
kikolo pia. **11** Mana mwenga mpangile kwaa uaminifu katika
mali ya udhalimu ni ywako apalakukuamini katika mali ya kweli?
12 Na mana mwabile kwaa baaminifu katika tumia mali ya
mundu ywenge nyai ywapala kuwapea yaibile ya kwinu bene?
13 Ntopo mtumishi ywaweza tumikia ngwana wanaibele, kwa
maamna apala kumchukia yumo ni kumpenda ywenge, ama
apala chikamana ni yolo ni kumdharau hayo. Hawesa kwaa
kumtumikia Nnongo ni mali." **14** Bai Mafarisayo, bababile apenda
mbanje bayowine ago goti ni chalawa. **15** Ni atiabakiya, "mwenga
mwamuipunia haki nnonge ya bandu, lakini Nnongo aitangite
mioyo yinu, kwa kuwa latitumikite kwa bandu upanga chukizo
nnonge ya Nnongo. **16** Saliya na manabii vyabile mpaka Yohana
paichile. Boka wakati wolo, habari njema ya ufalme wa Nnongo
utitangazwa, ni kila mundu upaya jingya kwa ngupu. **17** Lakini ni
rahisi ka kumaunde ni pakilambo viboke kuliko hata herufi yimo
ya saliyakosekana. **18** Kila ywanneka nnyumbowe ni kobeka
nnwawa ywenge azini, nayomkobeka ywembe ywalekwite ni
nchengowe azini. **19** Pabile ni mundu yumo tajiri awalite ngobo
za rangi ya zambarau ni kitani safi ni abile atipurai kila lichoba
utajiri wake nkolo. **20** Ni maskini yumo lina lyake Lazaro abekitwe
muligeti lyake, ni ana ilonda. **21** Ni ywembe atitamani yukuta kwa
makombo yatambwike katika meza ya yolo tajiri hata mapwa
waichile ni kumlambata ilonda yake. **22** Ikawa yolo maskini

awile ni tolekwa ni malaika mpaka pakiuba cha Ibrahimu. Yolo
tajiri pia awile nachikwa. **23** Ni kolo kumambe abile kumateso
aobwile minyo gake ni kum'bona Ibrahimu kuutalu ni Lazalo
pakiuba chake. **(Hadēs g86)** **24** Atilela ni kubaya, Tate Ibrahimu,
unihurumie unlei Lazaro achuye ncha ya lukonji lwake mumache,
auburudishe ulimi wango, kwa sababu nindateswa katika mwoto
wono. **25** Lakini ibrahimu abayite, “mwana wango ukumbuke ya
kwamba katika maisha yako utipokiya makowe yako mema,
ni Lazaro nyo apatike mabaya. Ila nambeyambe abile pano
anafarijiwa ni wenga unalumia. **26** Ni zaidi ya ago, kubekitwe
liembwa likolo ni lilacho kati yitu, lengo balo bapala boka kono
icha kwoo kana bawechange wala bandu wa kwinu kana baloke
icha kwitu.” **27** Yolo tajiri abayite,'nindakuloba tate Ibrahimu,
kwamba umtume kunyumba ya tate bango. **28** kwa kuwa nibile
nabo anunango atano linga abaonye, kwa hofu kwamba nabo
baicha mahali pano nateseka.' **29** Lakini Ibrahimu abayite, “babile
Musa ni manabii babapekani bao. **30** Yolo tajiri atibaya, “nyoo
kwaa, tate Ibrahimu, lakini mana ayendile mundu boka kono
kwa wafu bapala tubu.' **31** Lakini Ibrahimu atikum'bakiya,'kana
bakani kuwa pekania Musa ni manabii bapala shawishika kwaa
ni mundu hata mana atiuluka boka mu'kiwo.

17 Yesu atikuwabakiya benepunzi bake, “makowe
yagasababisha bandu bapange sambi hana budi pitya,
lakini ole winu mundu ywasababisha! **2** Bora panga nyoo
mana mundu yoo atitabilwa liwe lanatopa lya yagio paingo
ni kumtaika mu'bahari, kuliko kumpanga yumo wa haba
achunu atenda sambi. **3** Muilindange, mana nnongo wako
atikukosea umketeboye, ni ywembe akitubu umsamehe. **4**
Mana akukoseite mara saba kwa lichoba limo ni mara saba

kwa lichoba limo aichile kwako baya,'nindatubu,'umsamee”
5 Mitume bak batikum'bakiya Ngwana, “utuyongekee imani
yitu,” **6** Ngwana abayite, “mana mwabile na imani kati
punje ya haradari, mwawezite kuubakiya nkongo wono wa
munene, kuutapwa ni ukabolike mubahari, nakwe ungebatii.
7 Lakini nyai kati yinu, abile ni mtumishi ywalema mng'unda
wake ama ywachunga ngondolo, apala kum'bakiya pabuya
kung'unda, uwiche haraka ni keti uliye chakulya. **8** Je apala
kum'bakiya,'uniandalie chakulya nilye, ni uitabe mkanda ni
unitumikie mpaka paniyomwa lya na nywaa. Badala ya poo apala
lya na nywaa? **9** Hapakumshukuru mtumishi ywoo kwasababu
atimizite galo abakilwe? **10** Nyonyonyo ni mwenga mana
mupangite yaniwalagile mubaye twenga tu atumishi tustahili
kwaa, tupangite tu galo gatupasayo panga.' **11** Yatikuwapitya
kwamba pabile safarini yenda Yerusalemu, atipita mpakani
mwa Samaria ni Galilaya. **12** Pajingile pakijiji chimo, kwoo
atikoliana ni bandu komi bababile ni ukoma, atiyema kuutalu. **13**
Batondobiye lilobe baya, “Yesu Ngwana hutuhurumiye.” **14**
Pababweni atikuwabakiya, “Muyende mukailaye kwa makuhani,”
nabo pababile andayenda batitakasika. **15** Yumo wabe pabweni
kwamba aponi, atibuya kwa lilobe likolo atikumsifu Nnongo.
16 Atikilikita mumagolo ya Yesu atikushukuru, yembe abile
Msamaria. **17** Yesu kayangwa, kabaya, “Je batakasike kwaa
boti komi? babile kwako balo benge tisa? **18** Ntopo hata yumo
ywabonekine buya lenga kumtukuza Nnongo, bali yono mgeni?
19 Ammakiye, “Ukatuke ni uyende zako imani yako ikuponyile.”
20 Palokiye ni Mafarisayo ufalme wa Nnongohiucha lichoba
lyako? Yesu atibaya, “Ufalme wa Nnongo kilebe cha wezekana
kwaa bonekana. **21** Wala, bandu bapala baya kwaa, “mulinge

pano! ama, mulinge kolo! kwa maana ufalme wa Nnongo ubile
nkati yinu” **22** Yesu atikuwabakiya anapunzi bamke, wakati
upalaika ambapo mpala tamani kuibona yumo la lichoba la
mwana wa Adamu, lakini mupala kulibona kwaa. **23** Wapala
kum'bakiya, mulinge, kolo! mulinge pano!' Lakini kana muyende
linga, wala kubakengama. **24** Kati umeme wa njai umulikao
katika anga tumbulia upande umo hadi wenge. Nga nyoo hata
mwana wa Adamu aba nyo katika lichoba lyake. **25** Lakini
kwanza impasa teseka katika makowe yanambone ni kumkana
ni kizazi cheno. **26** Kati yalibile lichoba lya Nuhu, ngaipalanga
katika lichoba lya mwana wa Adamu. **27** Walile, na nywaa,
bakikobeka ni konda mpaka lichoba lelo ambalo Nuhu pajingie
katika safina ni mafuriko paichile ni kubaangamiza boti. **28**
Nga chaibile katika lichoba lya Ruthu, babile nywaa, pema ni
pemeya, lema ni chenga. **29** Lakini lichoba lelo latu paboi
Sodoma, wanyei ula wa moto ni kiberiti boka kumaunde ni
kubaangamiza boti. **30** Nga nyo yaipala panga lichoba lelo
lya mwana wa Adamu paumukulwa. **31** Lichoba liyo kana
umruhusu ywabile mudari ya nyumba auluka tola bidhaa yake
nkati ya nyumba. Ni kana umruhusu ywabile kumnguta buya
kaya. **32** Mkumbukiya mnyumbowe Ruthu. **33** Yeyoti ywapala
kuyalopya maisha gake apala kuya abiya, lakini yeyoti yayaobiya
maisha gake apala kugalopwa. **34** Nindakuwabakiya, kilo cheno
kupabaa ni bandu abile katika kindanda chimo, yumo apala
tolekwa, ni yenge apala lekwa. Pulabaa ni anwawa abele
bandaaga nafaka pamope, yumo apala tolekwa ni yenge lekwa.”
37 Bannobiye, “Wapi Nnongo?” Kaayangwa, “Palo pabile mzoga,
ndipo tai kabakusanyika pamope.”

18 Boka po atikuwabakiya mfano wa namna babapali kwa loba
daima, ni kana bakate tamaa. **2** Atibaya,'Pabile ni hakimu katika
mji fulani, ambaye atimwogopa kwaa Nnongo ni kubaheshimu
bandu. **3** Panile ni mjane katika jiji lyo, nayemba atiyenda
mara nyingi, abaya, uniyangatiye pata haki dhidi ya mpinzani
wango.' **4** Kwa muda mrefu abi tayari kwaa kumyangatia,
lakini baada ya muda atibaya kumoyo bake,'ingawa nenga
nimyogopa kwaa Nnongo ama kubaeshimu bandu, **5** lakini
kwa lale yono mjane andakunichumbwa nipala kumnyangatia
pata haki yake, kana iche nichosha kwa kuniichilia mara kwa
mara." **6** Boka po Ngwana abaite,'mpekani chabaite hayo hakimu
dhalimu. **7** Je Nnongo apaleta kwaa haki kwa bateule haki
kwa bateule bake babaleliya mumtwekati ni kitamunyo? Je
ywembe apala baa mwaminifu kwabe? **8** Ninda kuwabakiya
kwamba apaleta haki kwabo upesi. Lakini wakati mwana wa
Adamu paicha, Je apala kolya imani mukilambo?' **9** Ngapa
abakiya mfano wono kwa baadhi ya bandu babakuibona bene
baa na haki ni kubacharawa bandu benge, **10** Bandu abele
baabwike yenda mulihekalu sali, yumo mfarisayo ywenge mtola
ushuru. **11** Farisayo atiyema kaloba makowe haga kunani
yake mwene,'Nnongo, nindakushukuru kwa vile nenga si kati
bandu benge ambao ni nianyang, anyi, bandu basio wadilifu,
azinzi, ama kati yono mtoza ushuru. **12** Nindataba mara ibele
kila wiki. Nipiya zaka katika mapato yoti yaniyapata. **13** Lakini
yolo mtoza ushuru, atiyema kuutalu, bila yawecha kakatuya
minyo gake kumaunde, atikopwa kiuba chake nabaya, "Nnongo,
nirehemu nenga mwene sambi. **14** Nindakuwabakiya, "Mundu
yolo atibuya kaya abi atibalangilwa haki kuliko yolo ywenge,
kwa sababu kila ywa ikweza apala uluywa, lakini kila mundu

ywa nyenyekeya apala kakatuliwa. **15** Bandu batimletia bana
babe achanga, linga aweze kubakamua, lakini anapunzi bake
pababweni ni galo, Batibakanikiya. **16** Lakini Yesu atikubakema
ni kubaya, “Mubaleke bana achunu baichange kwango nee, wala
kanamubakanikii. Maana ufalme wa Nnongo ni wa banda kati
abo. **17** Amin, nindakuwabakiya, mundu yeyoti ywapokeite kwaa
ufalme wa Nnongo kati mwana ni dhahili apala jingya kwaa.' **18**
Mtawala yumo atikumlokiya, akibaya,'Mwalimu mwema, nipange
namani lenga niurithi ukoti wanga yomoka?' **(aiōnios g166)** **19**
Yesu atikum'bakiya,'kitumbwe namani kunikema mwema? Ntopo
mundu ywabile mwema, ila Nnongo kichake. **20** Uzitangite amri-
kana uzini, kana ujibe, kana ubulage, kana ubaye ubocho,
ubaheshimu tate ni mao bako. **21** Yolo mtawala atibaya,'makowe
aga goti nikuyakamwa panibile kijana.' **22** Yesu payowine ago
ammakiye, “utipongokiwe ni kikowe chimo, lachima upeyeme
vyoti vya ubi navyo ni ubagane kwa maskini, ni mwenga upala
baa ni hazina kumaunde, boka po uiche, unikengame.' **23**
Lakini tajiri payowine ago, atiuzunika muno kwa sababu abile
tajiri wanambone. **24** Boka po Yesu, amweni pauzunike muno
atibaya,'Jinsi gani yaipalanga mgumu kwa matajiri jingya katika
ufalme wa Nnongo. **25** Maana ni rahisi muno kwa ngamya
petamu, liembwa lya sindano, kuliko tajiri jingya mu'ufalme
wa Nnongo.' **26** Balo babayowine ago, batibaya,'nganyi bai,
ywawecha lokolelwa?' **27** Yesu kayangwa,'makowe yagawecha
kanika kwaa kwa mundu kwa Nnongo yanda wechekana.” **28**
Petro kabaya,'Naam. twenga tutileka kila kilebe ni kukukengama
wenga.' **29** Boka po Yesu atikuwabakiya, Amin, nindakuwabakiya
kwamba ntopo mundu yailei nyumba ama nnyumbowe, ama
anunage, ama alongowe ana bana, kwa ajili ya ufalme wa

Nnongo, **30** ywembe ywapokiya ganambone zaidi mu'kilambo
cheno, ni mu'kilambo chaicha, ukoti wangayomoka.' **(aiōn g165,**
aiōnios g166) **31** Baada yakubakusanya balo komi ni ibele,
atikuwabakiya,'lola, tupala panda yenda Yerusalemu, ni makowe
yoti yatiyandikwa ni manabii husu mwana wa Adamu yapata
timiya. **32** Kwa maana apajeilwa mumaboko ga bandu bamataifa
ni apatendelwa dhihaka ni pyata, ni kumtemiya mmate. **33**
Baada ya kumkombwa iboko kum'bulaga ni lichoba lya tatu
apauluka.' **34** Baelewite kwaa, makowe aga, ni neno labile liiywa
kwabe, ni baelewite kwaa, makowe yabaite. **35** Yabile Yesu
karibia Yeriko, mundu yumo kipofu abile atamite mbwega ya
ndela kaloba msaada, **36** Payowine bandu banyansima bapeta
atilokya namani chakipitike? **37** Batikum'bakiya kwamba Yesu
mwana wa Nazareti andapeta. **38** Nga yolo kipofu atilela kwa
lilobe, nabaya, Yesu, mwana wa Daudi, unirehemu.' **39** Balo
bababile kabatwanga batikumkalipiya yolo kipofu, nakum'bakiya
ndooti, lakini yembe atizidi lela kwa lilobe mwana wa Daudi,
unirehemu. **40** Yesu kayema niamuru mundu yolo aletwe kwake
boka po yolo kipofu atikuyogeliya, Yesu atikunlokiya. **41** Upala
nikupangiye namani?' Atibaya,'Ngwana, nipala bona.' **42** Yesu
atikum'bakiya,'upate bona. Imani yako ikuponyile.' **43** Mara
yeyelo apatike bona, akamkengama Yesu atimtukuza Nnongo
pabamweni lelo, bandu boti batikumsifu Nnongo.

19 Yesu atijingya ni peta katikati ya Yeriko. **2** Napo pabile
ni mundu yumo akemelwa Zakayo, ywembe abile nkolo wa
watoza ushuru kae mundu tajiri. **3** Abile kapaya kubona Yesu
ni mundu wa namna gani, lakini awezite kwaa kum'bona
kwasababu ya bandu banyanisima, kwa kuwa abile mwipi wa
kimo. **4** Nga nyo, atilongoliya lubelo nnonge ya bandu, anaoboka

kunanin ya mkuyu lenga aweche kum'bona, kwasababu Yesu
atikaribiya pita kundela yelo. **5** Wakati Yesu paikite mahali
palo, atilinga kunani ni kum'bakiya, Zakayo, uluka upesi, maana
leno ni lachima shinda kunyumba yako! **6** Apangite haraka,
uluka ni kumkaribisha kwa puraha. **7** Bandu boti pababweni
galo, batilalamika, nabaya,'Ayei kutembelia mundu mwene
sambi.' **8** Zakayo atiyema nakum'bakiya Ngwana, lola Ngwana
nusu ya mali yango nibapeya maskini, ni ikiwa nimpokonyite
mundu yeyoti kilebe, mnakumkeboliya mara ncheche.' **9** Yesu
atikum'bakiya,'leno wokovu uikite katika nyumba yeno, kwa
sababu yembe ni mwana wa Ibrahimu. **10** Kwa maana mwana wa
mundu aichile pala ni lopwa bandu babaobite.' **11** Pabayowine
aga, atiyendeliya longela ni piya mfano, kwa sababu abii papii ni
Yerusalemu anabo batangite ya kuwa ufalme wa nnonge wabile
papipi na bonekana mara jimo. **12** Nga atikuwabakiya,'afisa yumo
atiyenda kukilambo chakulipite lenga pokiya ufalme ni boka po
buya. **13** Atikubakema atumishi bake komi, nakubapeya mafungu
komi, nakuabakiya, mukapangie biashara mpaka panibuya!
14 Lakini bananchi bake batikasirika ni kwa nyoo batilagiya
ajumbe bayende, kumkengama ni buya,'atakiwa kwaa mundu
yono kututawala,' **15** Pabile pabuite kaya baada ya pangilwa
mpwalme, atiamuru balo atumishi abapeile mbanje bakemelwa
kwake, apate tanga faida gani yabaipatike kwa panga biashara.
16 Wa kwanza aichile, nabaya, Ngwana, fungu lyako lipangite
mafungu komi zaidi, **17** Yolo afisa atikum'bakiya, vema, wa
mmanda mwema, kwasababu wabile mwaminifu katika kikowe
kichunu, upala panga ni madaraka kunani ya miji komi.' **18**
Wa na ibele, abaite, Ngwana, fungu lyako lipangite mafungu
matano.' **19** yolo afisa atikumbakiya,'tola mamlaka ga kunani ya

miji itano.' **20** Ni ywenge aichile, ni baya,'Ngwana yeno pano,
banje yako, naibekite salama katika kitambala. **21** kwa maana
natiyogopa kwa sababu, wenga nga mundu nkale, undaboya
chelo cha ukibekite ni una chaupandike kwaa.' **22** hayo afisa
atikum'bakiya, kwa maneno yako mwene, nipala kumhukumu,
ewe mtumishi mbaya, watangite nenga na mundu nkale, nitola
chani bekite kwaa ni una chanipandike kwaa. **23** Bai mbona
wabekite kwaa mbanje yango katika benki, lenga paniboya
nitole pamope ni faida? **24** Afisa atikubabakiya bandu bababile
batiyema hapo,'munyang, anye alyo lifungu ni kumpeya yolo
mwene mafungu komi. **25** Bakam'bakiya,'Ngwana, yembe abi
na mafungu komi.' **26** Nindakuwabakiya kila mundu ywabile
nacho apala peilwa zaidi, lakini ntopo, hata kiche kilebe abile
nacho kipala tolekwa. **27** Lakini aba maadui bango, babakani
nipange mpwalume wabe, baletwe pano ni kuba bulaga nnonge
yango." **28** Baada ya baya gano, atiyendeleya nnonge panda
yenda Yerusalemu. **29** Pabile pakaribie Bethfage ni Bethania,
papipi ni kitombe cha mizeituni, atikubatuma anapunzi bake
abele, **30** Atibaya,'Muyende katika ijiji ya jirani, pamujingya,
mpala kumkoliya mwana mbunda anapandilwa kwaa balo,
muyogoli, mumleti kwango. **31** Kati mundu abalokiye, "Mbona
mundakumyogoliya" mubaye, "Ngwana andakumpala". **32** Balo
babalagilwe batiyenda nakum'bona mwana mbonda kati Yesu
chabakiye. **33** Babile banda kumyogoliya mwana mbonda
wamiliki baka wabakiya,'kitumbwe namani munda kumyogoliya
mwana mbunda yono? **34** Batibaya, "Ngwana andakumpala." **35**
Bai, batikumpelekia Yesu, batikumtandika ngobo yabe kunani
ya mwana mbonda ni bakamoboya Yesu kunani yake. **36**
Pabile kayenda bandu batitandza mavazi yabe mundela. **37**

Pabile anatelemka pakitombe sa mizeituni, jumuiya yoti ya
benepunzi bake batumbwile shangiliya ni kumtukuza Nnongo
kwa lilobe likolo, kwa sababu ya makowe makolo bayabweni.
38 Batibaya, “nga yembe mbarikiwa mpwalume yaichile kwa
lina Ngwana! Amani kumaunde, ni utukufu kunani!' **39** Baadhi
ya Mafarisayo katika makutano batikum'bakiya, mwalimu,
ubanyamazishe benepunzi bako. **40** Yesu kayangwa ni kubaya,
“nindakuwabakiya, kati haba batituliya, maliwe yapala kombwa
malobe.' **41** Yesu paaukaribiye mji atiuleliya. **42** Atibaya, “Laiti
mwatangite hata wenga, katika lichoba lino makowe gagaleta
amani! lakini nambeambe yatiya mminyo pako. **43** Kwa kuwa
lichoba lindaicha ambapo adui bako apala chenga boma papipi
ni wenga, ni kukutindiya ni kukukandamiza boka kila upande. **44**
Bapala kutomboya pae wenga na bana bako. bapala kukuleka
kwaa hata liwe limo kunani ya jenge, kwa sababu upala tambwa
kwaa wakati Nnongo pabile kapaya kukulopwa!' **45** Yesu ajingile
muhekalu, atumbwi kuwabenganga balo babile bakipemeya, **46**
Atikuwabakiya, “Itiandikwa, nyumba yango ipala panga numba
ya sala, lakini mwenga muipangite kuwa likolo lya anyang'anyi.'
47 Kwa nyoo, Yesu abile atipundisha kila lichoba muhekalu,
Makuhani akolo ni Alimu ba saliya ni iongozi ba bandu bapalite
kumuhukumu. **48** Lakini wawezite kwaa pata ndela ya panga
nyoo, kwa sababu bandu boti babile bakimpekaniya kwa makini.

20 Lyabile lichoba limo, Yesu abile akipundisha bandu Muhekalu
ni hubiri Injili, Makuhani ni Baalimu basheria batikunyendelia
pamope ni apendo. Batilongela, bakim'bakiya, **2** 'Utubakiye
ni kwa mamlaka yaa'ko upanga makowe aga? Ama ni nyai
agwa ywakupei mamlaka aga?” **3** Ni ywembe kayangwa,
nakuwabakiya,'na nenga nipala kuwalokiya swali, Munibakiye **4**

ubatizo wa Yohana, Je wabokite kumaunde ama kwa bandu?
5 Lakini batijadiliana bene kwa bene, nabaya,'Mana tubaite,
ubokite kumaunde, apala kutulokiya, bai mbona mumwamini
kwaa?' **6** Ni mana tubaite, uboka kwa bandu, bandu boti
pano bapala kutukombwa na maliwe, maana boti baamini
kwamba Yohana abile nabii.' **7** Bai, batiyangwa ya kwamba
batangite kwaa kwaibokite, **8** Yesu atikuwabakiya, “Wala nenga
niwabakiya kwaa mwenga ni kwa mamlaka yaa'ko nipanga
makowe aga.” **9** Atikuwabakiya bandu mfano wono, “Mundu yumo
atipanda nng'unda wa mizabibu, nakulikodisha kwa akolema wa
mizabibu, ni yenda kukilambo chenge kwa muda mrefu. **10** Kwa
muda waupangilwe, atatikumlayagi mmanda kwa akolema ba
mizabibu, kwamba wampei sehemu ya matunda ya nng'unda
wa mizabibu, lakini akolema ba mizabibu batikumkombwa,
nakum'buyanganiya maboko yabure. **11** Boka po amtumite
kae mmanda ywenge na ywaa batikumkombwa, kumpangia
ubaya ni kum'buyanganiya maboko yabule. **12** Atumilwe kae
mmanda wa itatu ni haywo kunnimiya ni kumtaikwa panja. **13**
Nga nyo ngwana wa nng'unda abaite,'Nipange namani? Nipala
kumtuma mwana wango mpendwa. Labda bapala kumweshimu.'
14 Lakini akulima ba mizabibu pamweni, batijadiliana bene kwa
bene bakibaya,'haywa nga mrithi, tum'bulage, lenga urithi wake
upange witu.' **15** Bampiite panja na nng'unda wa mizabibu na
kum'bulaga, Je ngwana shamba apala kuwapanga namani? **16**
Apala yenda kubaangamiza akolema ba mizabibu, ni kubapea
bengr nng'unda, wolo”. 'nabo pabayowine ago, babaite,'Nnongo
aakani' **17** Lakini Yesu atikuwalola, na baya, Je andiko leno
libii na maana yaa'ko? 'lwe labalikani achengi, lipangite liwe
la kumbwega? **18** Kila mundu ywatomboka kunani ya liwe

lyoo, atekwanika ipande ipande, lakini yolo latimtombokeya,
lendakumlebata **19** Hivyo Aandishi ni akolo ba Makuhani bapali
tendelaya kumboya wakati wowowo, batangite abaite mfano
wolo dhidi yabe, lakini babayogopile bandu. **20** Balingite kwa
makini, nakubatuma apelelezi baipangite kuwa bandu ba haki,
lenga bapate likosa kwa hotuba yake, lenga nakumpeleka
kwa atawala na bene mamlaka. **21** Nabo balokite, bakibaya,
“mwalimu, tutangite kwamba ubaya na kupundisha makowe
ga kweli na shawishi kwaa ni mundu yeyoti, lakini wenga
ufundisha kwelu husu ndela ya Nnong. **22** Je, ni halali kwetu
lepa kodi kwa Kaisari, ama la? **23** Lakini Yesu atangite mtego
wabe, atikuwabakiya, **24** Munilage dinari, Minyo ni chapa ya
nyai ibile kunani yake? batibaya!”Ya Kaisari.” **25** Ni ywembe
akawabakiya, Bai, mumpei ya Kaisari yagabile yake Kaisari, ni
Nnongo yagabile ya Nnongo.' **26** Aandishi ni akolo ba Makuhani
balilendapo uwezo wa kosoa chelo chakibaite nnonge ya bandu,
batishangala majibu gake babaite kwaa kilebe. **27** Baadhi ya
Masukayo bayendeli, balo babaya ntopo ufufuo, **28** Bakamlokiya,
bakibaya,'mwalimu, Musa atikutuyandikiya kwamba mana mundu
awelikwe na munage mwene nnyumbowe ntopo mwana bai
apalikwa kumtola nnyumbowe nunage ni yenda papa nakwe
kwaajili ya kaka bake. **29** Pabile ni alongo saba wa kwanza
atikobeka, na waa bila leka mwana, **30** ni ywana ibele pia.
31 ywa tatu atikumtola nyanya, nganyonyo boti saba balekite
kwaa mwana ni waa. **32** Baadaye ni yolo nnwawa ati waa.
33 Katika ufufuo, apala panga nyumbo wa nyai? maana boti
saba batikumkobeka.' **34** Yesu atikuwabakiya, “bana ba kilambo
cheno ukobeka na konda. **(aiōn g165)** **35** Lakini balo babastaili
pokiya ufufuo wa kiwo ni jingya muukoti wangayomoka bakobeka

kwaa wala kondelwa. **(aiōn g165)** **36** Wala bawecha kwaa waa
kae, kwa sababu bala baa sawaswa ni malaika na ni bana ba
Nnongo, bana ba ufufuo. **37** Lakini hayo wafu banafufuliwa, hata
Musa atilaya mahali katika habari ya mmwitu, palo atikumkema
Ngwana kati Nnongo wa Ibrahimu ni Nngongo wa Isaka ni
Nnongo wa Yakobo. **38** Nambeambe, yembe Nnongo kwaa wa
wafu bali wa wabile akoti, kwa sababu boti hiushi kwa ywembe."
39 Baadhi ya baalimu ba sheria batiyangwa, "Mwalimu, uyangwite
vema.' **40** Bateyhubutu kwaa kumlokiya liswali lyenge zaidi. **41**
Yesu atikuwabakiya,'ki vyaa'ko bandu babaya kwamba Kristo ni
mwana wa Daudi? **42** Maana Daudi mwene abaya katika Zaburi:
Ngwana atikumbakiya Ngwana wango: utamae luboko lwa
mmaliyo, **43** mpaka nibabeke adui zako baye ya magolo gako.'
44 Daudi amkema Kristo 'Ngwana', bai yapanga kitiwi mwana wa
Daudi?" **45** Bandu boti bababile kabampekaniya batikumbakiya
anapunzi bake, **46** Jihadhalini ni Aandishi, apenda tanga bawalite
mavazi maracho, ni apenda salamu maalumu musoko ni iteo ya
heshima Mumasinagogi, ni maeneo ya heshima mukaramu. **47**
Habo kae uliya munyumba ya ajane, ni kuipanga bandasali, sala
ndacho. Haba bapala pokiya hukumu ngolo zaidi.'

21 Yesun atilinga am'bweni analome matajiri, bababile kababika
zawadi yabe mu akiba. **2** Amweni ywa wilikwe yumo
maskini kabika senti yake ibele. **3** Nga nyo ngabaya kweli
wendakuwabakia, hayu ngwelekwa maskini abika yanambone
kuliko benge boti. **4** Haba boti bapiyite bayi zawadi buka
katika yanambone yababile nayo, lakini hayu n'gwelekwa katika
umaskini wake, apiyite mbanje yoti yabile nayo kwaajili ya
lama kwake," **5** Wakati wenge pababile kababaya usu hekalu,
namna mwalibile litipambilwe na maliwe yananoga ni matoleo

atibaya, **6** “Kwa habari ya makowe aga mwamugabona, machuba
gaicha ambayo ntopo liwe limo ambalo lalekelwa panani ya liwe
lyinge ambalo lya bomolelwa kaa,” **7** Nga nyoo, batikunnokia
babayite, “Mwalimu, makowe aga gapita lichuba gani? namani
yabaa ishara kwamba aga makowe gai karibu pitya. **8** Yesu
ayangwi, “Mube aangalifu kwamba kana mukongelwe, kwa
sababu baingi baicha kwa lina lyangu, kababaya Nenga nga
naywembe, ni muda utikaribia.'kana muakengame. **9** Mana
muyowine vita ni vurugu vurugu kana mwayogope, kwa sababu
aga makowe agapiti kwanza lakini mwisho wapitya kwaa upesi.”
10 Kai ababakiye, Taifa lakakatuka kumbwana ni taifa lenge,
ufalme ni ufalme wenge. **11** Pabaa ni malendemo makulu,
ni njala ni tauni katika maeneo mbalembale bapaa matukio
yatisha ni ishara yatisha buka kumaunde. **12** Lakoni kabla
makowe aga goti, babika maboko gabe panani yinuni kubatesa
kubapelekanga mu'masinagogi ni mumagereza, kunneta nnongi
ya ufalme ni bene mamlaka kwasababu ya lina lyangu. **13** Ayii
ipakunyoghulyanga mwenga nafasi kwa ushuhuda winu. **14**
Kwaiyo muamue mumyoyo yinu aandaa kwaa kwinu mapema,
15 Kwasababu nampea maneno aga hekima, ambago adui
zinu boti bawecha kwaa kuipinga au kuikana. **16** Lakini mwa
kanilwa kae ni azazi binu anunabinu, alongo binu ni mabwiga ni
bapakumulaga baadhi yinu. **17** Mwatolelwa ni kila yumo kwa
sababu ya lina lyangu. **18** Lakini ntopo hata unywi kwaa umo wa
mitwe yinu waupala oba. **19** Katika vumilia mwaipanga nafsi yinu.
20 Pampala bona Yerusalemu baitindiike majeshi, basi mutange
kwamba ualibifu wake ukalibiye. **21** Hapo balo babile Yudea
babutukii muitumbii, ni balo bababile pakatikati ya jiji babuke, ni
kana mwaleke bababile muijiji jingya. **22** Mana aga nga machuba

ga kisasi, linga kwamba makowe goti gagaandikilwe gapate
timya. **23** Ole kwa balo bene ndumbo ni kwa balo babayongeya
katika machuba aga! kwa maana pabaa ni tabu nkolo muilambo
ni nyongo kwa bandu haba. **24** Ni batumbuka kwa ncha ya
lipanga na batolelwa mateka kwa mataifa goti, ni Yerusalemu
yalibatilwa ni bandu ba mataifa, mpaka wakati wa bandu ba
mataifa paupala timilika. **25** Yapanga ni ishara katika liumu, mwei
ni ndondwa. Ni katika ilambo papabaa ni dhiki ya mataifa, katika
kata tamaa bukana lilobe lya habari ni mawimbi. **26** Panga ni
bandu kabainduka kwa yogopa ni katika tarajia mambo gagapita
duniani. Kwa maana ngupu ya mbingu ya tikwa tikwa. **27** Nga
bamona mwana wa Adamu kaicha kumaunde katika ngupu
ni utikufu mkulu. **28** Lakini makowe aga gapatumbwa pitya
muyimee mukakatuye mitwe yinu kwa sababu kombolelwa kwinu
kwanda egelwa karibu." **29** Yesu aabakiye kwa mfano, "Muulinge
mtini, ni mikongo yoti. **30** Paiipuka, mwenda kuiboniya mwabene
ni tanga kwamba mpenja tayari ui karibu. **31** Nyonyo, pamona
makowe aga kagapitya mwenga mutange ya kuwa ufalme wa
Nnongo utikaribiya. **32** Kweli, nenda kuwabakiya, ubeleko wuno
wapeta kwaa, mpaka mambo aga goti mpaka gapita kwaa. **33**
Kumaunde ni kilambo gapeta, lakini maneno gangu gapita kwaa
kabisa. **34** Lkini muilinge mwa bene linga kwamba mioyo ginu
kana yalemewa ni ufisadi, ulevi, ni mahangaiko ga maisha aga.
Kwa sababu lilo lichoba yabaichilya gafula. **35** Kati ntego, kwa
sababu yabaa kwa kila yumo ywaishi katika kuminyo ya kilambo
choti. **36** Lakini mube tayari wakati woti, mulobe kwamba mwaba
imara ya kutosha kugaepuka aga goti pagapita, na yima nnongi
ya mwana wa Adamu." **37** Nga nyo wakati wa mutwekati abile
kafundisha muhekalu ni kiloo apitike panja ni yenda keleka katika

kitumbi chakikemelwa cha Mizeituni. **38** Bandu boti bamwichi
kwaa kindai na mapema linga kumpikaniya nkati ya hekalu.

22 Basi sikuuu ya nkate yangali yiyilwa lola yabile ikaribiye,
ambago ikemelwa Pasaka. **2** Makuhani akolo ni aandishi bati
jadiliana namna ya kumulaga Yesu, kwa sababu baayogwipe
bandu. **3** Nchela ajingii nkati ya Yuda Iskariote, yumo ba balu
benepunzi komi ni abele. **4** Yuda ayei jadiliana ni akolo ba
Mkuhani namna ambavyo abakabizi Yesu kwabe. **5** Batipulaika ni
yikityana kumpea mbanje. **6** Ywembe atiyikitya, ni apalae nafasi
ya kuakamukiya Yesu kwabe kulipau ni likundi lya bandu. **7**
Lichuba lya mikate yangali yiyilwa lula yaikite, ambapo ngondolo
wa Pasaka lazima apiyilwe. **8** Yesu awatumite Petro ni Yohana
abayite, “Muyende mukatualie chakulya cha Pasaka linga tuiche
tulyee.” **9** Banokiye “kwako upala tugapangi ago maandalizi?”
10 Ayangwi, mupikani, pampala jingya mjini mnalome ambaye
apotwi kibega sa mase akolyana namwe. Munkingame pene
nyumba ambayo ajingya. **11** Boka po mummakiye bwana wa
nyumba, “Mwalimu akubakiya, ki kwako chumba cha ageni,
mahali ambapo nalya pasaka ni benepunzi bango?” **12** Aalangya
chumba cha ghorofa ambacho kibile tayari, mupange maandalizi
mwoo. **13** Nga nyo bayei, ni kolya kila kilebe kati mwabayite,
Nga andaa chakulya cha Pasaka. **14** Muda pauikite atamii ni
balo mitume. **15** Nga aabakiya nina umu ngolo ya lya sikukuu yii
ya Pasaka ni mwenga kabla ya teselwa kwango. **16** Kwa maana
nenda kuwabakiya nilya kae mpaka paipatimizwa katika ufalme
wa Nnongo.” **17** Boka po Yesu atitola kikombe, napayomwile
shukuru, ngabaya mutole chei ni mmagane mwenga kwa
mwenga. **18** Kwa maana nenda kuwabakiya ninywaa kwaa kae
mzao wa mzabibu, mpaka ufalme wa Nnongo paupalaicha.”

19 Nga atola nkate ni payomwile shukuru ngaumetwa nkate
ni kuapeya ngabaya yinu nga ambayo upiyilwe kwa ajili yinu,
mupange nyaa kwa kunikumbukya nenga. **20** Atweti kikombe
nyonyo baada ya chakulya cha kiloo abayite, “kikombe chii nga
lilagano lya yambe. Katika damu yango ambayo ipenganike
kwaajili yinu. **21** Lakini mulinge, Yulo ywanisaliti abile pamope
namwe pameza. **22** Kwa maana mwana wa Adamu wa kweli
ayenda zake kati mwaamulikwe. Lakini ole kwa mundu yulo
ambaye pitya ywembe mwana wa Adamu asalitiwa!” **23** Batumbwi
lokiana bene kwa bene nyai miongoni mwabe ywa panga
jambo leno. **24** Kisha wapitike ntau katikati yabe kwamba ni
nyai ywatu kitya panga jambo lino. **25** Aabakiye, “Afalme ba
bandu ba mataifa baina ubwana usu bembe, na balo bene
mamlaka usu bembe, bakemelwa aheshimiwa atawala. **26** Lakini
ipalikwa kwaa kabisa nyaa kwinu mwenga. Badala yake, lika
yulo ambaye nga nkolo kati yinu abe kati nchini. Ni yolo ambaye
nga wa muhimu muno abe kati ywatumukya. **27** Kwasababu
ywaku nkolo, yolo ywatama pameza au yolo ywatumika? Buli
yolo kwaa ywatama pameza? Ni nenga balo ni kati yinu ywa
tumika. **28** Lakini mwenga nga ambao muyendelya na nee
katika majaribu yango. **29** Nenda kuwapea mwenga ufalme
kati nyalo Tati pambeile nenga ufalme, Kwamba mupale lya na
nywa pameza yango kwene ufalme wango. **30** Ni mwatamaa
kwene iti ya enzi kamuhi hukumu kabila komi ni ibele ya Israeli.
31 Simoni, Simoni, utange kwamba, nchela alobite abatweti ni
abapepete kati ngano. **32** Lakini natiloba kwaajili yawenga,
kuwa imani yako kana ishindilwe. Baada ya ubi ukelebukye
kae, waimarishe alongo bako.” **33** Petro kammakiya, “Ngwana,
nibile tayari yendya ni wenga mu'rigereza ni hata nkati ya

kiwo,” **34** Yesu kanyangwa, “Nakubakiya, Petro, nkoko awikile
kwaa lino, kabla ya wenga kunikana mara tatu kati unitangite
nenga.” **35** Boka po Yesu ngaamakiye, “Niwapelekile mwenga
bila mfuko, itondo cha chakulya, au ilatu, je mwapungukilwe
ni milebe? Kabayangwa “Ntopo” **36** Boka po atikwabakiya,
“Lakini, kila ywabile ni mfuko, ni autole pamope ni itondo ya
chakulya. Yolo ywabile kwaa ni kyembe impalike auze nganju
yake na apeme limo. **37** Kwa mana nendakwabakiya, gote
gaandikilwe nnani yango lazima gapangilwe,'Na atolelwa kati
mundu ywavunja torati.' Kwa mana chelo chatabililwe nnani
yangu chalowa timizwa.” **38** Boka po kababaya, “Ngwana. lola!
Pabile ni panga ibele pano.”Na atikwabakiwa “Yatosha.” **39**
Baada ya chakulya sa kitamunyo, Yesu ayei, kati yabile panga
kila muda, kayenda kukitombe sa Mizeituni, ni anapunzi bake
kabakangama. **40** Pabaikite, atikwamakiya,'Mulobe kwambe
kana muyingii mu'majaribu.” **41** Ayei mbale ni anapunzi kati
patomboka liwe laulwilwe, kapiga magoti ni kuloba, **42** kabaya,
“Tate, mana upala, ukiboi chelo kikombe. Lakini kati nipala kwaa
nenga, lakini mapenzi gako gapangike.” **43** Boka po malaika
boka kumaunde atikuntokiya, kampeya ngupu. **44** Pabile nkati
ya minya, kaloba kwa dhati muno, ni liyasho lyake libile kati
matone akolo ga mwai yatombwike pae. **45** Palo akelebuke boka
kuloba kwake, atiisa kwa anapunzi bake, ni kaakuta bagonzike
kwa kuwa babile ni huzuni yabe. **46** na kabanaluya, “mwanja
namani mwagonzike? Mukelebuke mulobe, kuba kana muyingii
mu'majaribu.” **47** Wakati babile bado batilongela, llinga, kipenga
kikolo sa bandu satibuya, ni Yuda, yumo ywa mitume komi ni ibele
abile nabo kabaongoza. Kabuya karibu ni Yesu ili kunnoniya,
48 lakini Yesu kammakiya, “Yuda, je watikunsaliti Mwana wa

Adamu kwa kunnoniya?” **49** Wakati balo babile karibu ni Yesu
kabalola ago gapangike, kababaya, “Ngwana, je twakombwe kwa
kyembe?” **50** Boka po yumo kankombwa mmanda ba makuhani
akolo, atikunkata likutu lyake la kummalyo. **51** Yesu kabaya,
“yayosha, ni kankamwa likutu lyake ni kumponiya. **52** Yesu
kabaya kwa kuhani nkolo, ni kwa akolo ba hekalu, na kwa apindo
baisile kinchogo yake, “Je mwaisile kati mwaisi kupambana ni
mwii, ni marungu ni mapanga? **53** Nabile pamope ni mwenga
masoba gote mu'hekalu, muwekite kwaa maboko ginu nnani
yango. Lakini yeno nga saa yako, ni mamlaka ga lubendo.” **54**
Kabantaba, ni kunkengama, kabanneta mu'nyumba ya kuhani
nkolo. Lakini Petro atikuakengama kwa mbale. **55** Baada ya
kuba bawashile mwoto mu'wolo uwanda wa ndani ni pabaikite
batami pae pamope, Petro abile nkati yabe. **56** Mmanda yumo
nnawa amweni Petro atami mu'bwee ubuyite mu mwoto, kanlola
ni kummakiya, “Ayoo mundu abile pamope ni ywembe.” **57** Lakini
Petro kankana, kabaya, “wa nnwawa, nenga nintangite kwaa.”
58 Baada ya muda nchunu, mundu ywenge amweni no baya,
“Wenga kae ni yumo nkati yabe.” Ila Petro kannyangwa, “Wa
nnalome, nenga kwaa.” **59** Bada ya kati lisaa limo, nnalome yumo
atikwasisitiza kabaya, “Kweli kabisa ayoo mundu abile pamope
ni ywembe, maana nga Mgalilaya. **60** Lakini Petro kabaya,
“Nnalome ndangite kwaa lya ulibaya.” ni mara wakati atilongela,
ngoko ngaabeka. **61** Kakelebuka, Ngwana kanlola Petro. Ni
Petro akombokii neno lya Ngwana, palo atikumbakiya, “Kabla
jogolo ngaweka leno, walowa kunikana nenga mara itatu.” **62**
Kayenda panja, Petro kalela kwa minya muno. **63** Boka po balo
analome babile bakinlinda Yesu, kaban'geya ni kunkombwa. **64**
Baada ya kumfunika minyo, kabannaluya, kabakoya, “Tabiri! Nyai

ywakukombwile? **65** Kabalongela makowe yenge ganansima
nchogo sa Yesu ni kumkupuru ywembe. **66** Paikite kindae, apindo
ga bandu bakusanyite pamoper, akolo ba makuhani ni baandishi.
Batikumpeleka nnonge ya Baraza, **67** kababaya, “Kati wenga wa
Kristo, tubakiye.”Lakini ywembe kaamakiya, “Mana niamakiye,
muniamini kwaa, **68** na kati natikuanaluya muyangwa kwaa.” **69**
Lakini boka saa yino ni yendelya, Mwana wa Adamu abile atami
luboko lwa mmalyo wa ngupu ya Nnongo.” **70** Bote kababaya,
“Kwa eyo wenga wa Mwana wa Nnongo?” Ni Yesu kaayangwa,
“Mwenga mwabaya nga nenga.” **71** Kababaya, “Mwanja namani
kae tupala ushahidi? Kwamana twenga twabene tuyowine boka
mu'nkano wake mwene.”

23 Kipenga soti sayemi, kabampeleka Yesu nnongi ya Pilato.
2 Kabatumbwa kunshutumu, kababaya, “Twankutike mundu
yolo atilipotosha taifa litu, kwa kuabakiya bandu baneke kutoa
kodi kwa kaisari, no baya kuwa ywembe mwene nga Kristo,
Mpwalume.” **3** Pilato kannaluya, no baya, “Je wenga nga
mpwalume ba Ayahudi? Ni Yesu kanyangwa no baya, “Wenga
wabaya nyoo.” **4** Pilato kammakiya kuhani nkolo ni kipenga
sa bandu.”Nibona kwaa likosa lya mundu yolo.” **5** Lakini
balo batikunsisitiza, kababaya, “Abile akiachochea bandu,
atikwapundisha mu'Uyahudi woti, boka Galilaya ni saa yeno
abile pano.” **6** Pilato ayowine ago, kayangwa kati mundu ywoo
ni a'Galilaya? **7** Pabaatangite kuwa abile pae ya utawala wa
Herode, atikumpeleka Yesu kwa Herode, ywabile niywembe
ywabile Yerusalemu kwa masoba ago. **8** Herode paamweni
Yesu, atipulaika muno kwamana apalike kumwona kwa masoba
ganansima. Ayowine habari za ywembe, ni atamaniye kubona
yumo ywamuujiza wapangilwe ni ywembe. **9** Herode kannaluya

Yesu kwa maneno ganansima, lakini Yesu kannyangwa kwaa
chochote. **10** Makuhani akolo pamope ni baandishi bayemi
kwa ukali kabanshitaki. **11** Herode pamope nia askari bake,
kabantukana ni kun'geya, ni kummwika ngobo nzuri, boka
po atikunrudisha Yesu kwa Pilato. **12** Herode ni Pilato babile
mbwiga boka lisoba lelo, (kabla ya ago babile maadui) **13** Pilato
kabakema pamope makuhani akolo ni atawala ni kipenga sa
bandu, **14** Kabaakokeya, “Mwaniletii mundu yoo kati mundu
ywaongoza bandu bapange abaya, no linga, baada ya kuba
ninnaluye nnonge yinu, nibona kwaa likosa kwa mundu yoo
husu makowe gote ambago mwenga mwamshitaki ywembe.
15 Hapana, Herode kwaa, mana ambuyanganiye kwitu, ni
linga ntopo chochote chaakipangite chaastahili adhabu ya
waa. **16** Kwa eyo npala kumwadhibu ni kunneka. **17** (Pilato
atiwajibika kunneka mfungwa yuno kwa Ayahudi wakati wa
sikukuu) **18** Lakini bote bakombwi lilobe lyampamo, bakibaya,
“Mmulage yoo, ni kunneka Baraba!” **19** Baraba abile mundu
ywatabilwe mu'ligereza kwa sababu ya ubou pulani nkati ya
ijiji na kubulaga. **20** Pilato kaabakiya kae, atamaniye kunneka
Yesu. **21** Lakini bembe bakombwi lilobe, babaya, “Mmulage,
mmulage.” **22** Kabanaluya kwa mara ye itatu, “mwanja namani,
mundu yoo, apangite baya lya namani? mbatike kwaa likosa
lyastahili adhabu yo kiwo kwa ywembe. Kwa eyo mana niyomwile
kumwadhibu nalowa kunneka.” **23** Lakini kabasisitiza kwa lilobe
lya kunani, baloba asulubilwe. Ni lilobe lyao lyatikunshawishi
Pilato. **24** Nga nyo Pilato atiamua kuwapeya kati kabapala.
25 Kanneka yolo ywampala ywabile atabilwe kwa kupanga
ghasia ni kubulaga. Lakini atikuntoa Yesu kati kabapala bembe.
26 Pabannyongoli no yendya, bakwembine ni mundu yumo

ywakemilwe Simoni ba Ukirene, kaboka mu'kilambo, kabampeya
msalaba apotwi, kunkengama Yesu. **27** Kipenga kikolo sa bandu,
ni annwawa babile batihuzunika no kwomboleza kwaajili ya
ywembe, babile batikunkengama. **28** Lakini atikubakelebukia,
Yesu no kuabakiya,'Mwannwawa ba Yerusalemu, kana mulele
kwaajili yango, ila mulele kwaajili yinu bene ni kwaajili ya
bana binu. **29** Linga, masoba gaisa ambazo balowa baya,
“Watibarikilwa balyo agumba ni ndumbo yange beleka, ni mabele
yangenyonyesha. **30** Nga kabatumbwa kuikokeya itombe,
“Mututombokii,'na itombe,'Itufunike.' **31** Mana kati bapangite
makowe aga kwa nkongo mbichi, ipalika kwaa wo'ubile nkavu?”
32 Analome wenge, aharibifu abele, batipelekwa pamope ni
ywembe ili kababulagilwe. **33** Pabaikite mahali pakemelwage
Livufu lya ntwe, nga kabansulubisha pamope ni balo aharibifu,
yumo upande wa kummalyo ni ywenge upande wenge. **34** Yesu
kabaya, “Tate, ubasamei, kwa mana payowa kwaa bapanga
namani.”Bembe bapiyite kura, kutaikulya nganju yake. **35**
Bandu babile bayemi kabalola ni atawala kaban'geya, kababaya,
“Uwalopolile benge. Nga ujilopwe wa mwene, kati wenga wa
Kristo wa Nnongo, uchaulilwe.” **36** Ni akari kabandharau,
kabankaribia ywembe ni kumpea siki, **37** kababaya, “Kati wenga
wa Mpwalume ba Ayahudi jilopwe wa mwene.” **38** Pabile ni alama
nnani yake yaiyandikilwe, “AYOO NGA MPWALUME AYAHUDI.”
39 Yumo nkati ya baarifu balo basulubilwe atikuntukana kabaya,
“Wenga wa Kristo kwaa? jilopwe wa mwene ni twenga” **40**
Lakini yolo ywenge kayan'yangwa, atikunkemya no baya, “Je
wenga wamwishimu kwaa Nnongo, ni ywembe ubile mu'hukumu
yeyelo? **41** Twenga twabile pano kwa haki, kwa mana twenga
twapoki chelo twastahili kwaajili ya makowe yitu. Lakini mundu

yoo apangite kwaa chochote kibaya." **42** Atiyongeyekeya, "Yesu
nikumbuke nenga mana uyingii mu'upwalume wako." **43** Yesu
kaankokeya, "Amini nendakumakiya, leno walowa tama pamope
ni nenga mu'Paradiso." **44** Muda woo yabile karibu lisaa lya
sita, libendo lyaisa nnani ya nchi yote mpaka saa yo tisa,
45 Bwee wa liumu wateyima. Boka po pazia lya mu'hekalu
latipapwanika nkati boka kunani. **46** Kalela kwa lilobe likolo,
"Tate umaboko gako nibeka roho yango," baada yabaya nyoo,
awile. **47** Muda woo akida abweni galo gatendike atikuntukuza
Nnongo kabaya, "Hakika ayoo abile mundu mwene haki." **48**
Wakati woo kipenga sa bandu balo bayei mpamo shuhudia
makowe gapangilwe, babuyangine kabakombwa ifua yabe. **49**
Lakini mbwiga bake, ni alwawa balo bankengame boka Galilaya,
bayemite kwa mbale kabalola makowe ago. **50** Linga pabile ni
mundu ywakemelwa Ysufu, ywabile yumo wa baraza, mundu
nzuri ni mwene haki, **51** (abile akubaliana kwaa ni maamuzi au
makowe ago), boka Armathaya, ijiji sa Uyahudi, wabile utisubiri
upwalume wa Nnongo. **52** Mundu yoo, akwembine ni Pilato,
kaloba atole bwega wa Yesu. **53** Kantombwa, ni kumwalisha
sanda, ni kam'beka mu, likaburi lyabile lyatichongwa mu'liwe,
lyabile ntopo mundu asikilwe nkati yake. **54** Lyabile lisiku lya
maandalizi, ni sabato yabile karibu. **55** Alwawa, baisile nakwe
boka Galilaya, batikunkengama, ni babweni likaburi ni mwanja
bwega wake waugonjike. **56** Kababuyangana ni tumbwa andaa
manukato ni marashi. Boka po lisiku lya sabato kabapunzika
lingana na saliya.

24 Mapema muno lisiku lya kwanza laya wiki, baisile mu'likaburi,
kabaleta manukato yalowa kumwandaliya. **2** Kabalola liwe
latigalambulilwa mbali ni likaburi. **3** Kabayingii nkati, lakini

baukwembite kwaa bwega wa Ngwana Yesu. **4** Yapangite
kwamba, wakati kabasangala kuhusu chelo, ghafla, bandu abele
bayemi nkati yabe bawalike ngobo ga'ng'ara muno. **5** Alwawa
babile ni hofu muno ni kabaunika minyo gabe pae, kababakiya
balo alwawa, “Mwanja namani mwampala yolo ywabile nkoti nkati
ya babile mu'kiwo? **6** Abile kwaa pano, ila atiyoka! mkumbukye
chelo akibaya ni mwenga mu'Galilaya, **7** kabaya kwamba Mwana
wa Adamu lazima alekwilwe mu'maboko ga bandu babile ni
sambi ni asulubilwe, ni siku ye itatu, alowa yoka kae.” **8** Balo
alwawa bakomboki maneno gake, **9** na kababuyangana boka
mulikaburi na kabakokeya makowe aga goti balo komi ni yimo
benge bote. **10** Bai Maria Magdalena, Joana, Maria mao ba
Yakobo, ni alwawa wenge mpamo batitangaza makowe aga
kwa mitume. **11** Lakini abari yee yatibonekine kati mzaha
tu kwa mitume, ni kababaamini kwaa balo alwawa. **12** Hata
nyoo Petro atiyumuka kuyendya mulikaburi, na chungulya ni
kulola nkati yake, abweni sanda kichake. Petro kaboka kuyenda
munyumba yake, atishangala chelo chabile chakipangike. **13**
Linga, abele nkati yabe babile kabayenda lisoba lyoo muijiji chimo
chakemelwa Emmau, chabile maili sitini boka Yerusalemu. **14**
Kabajadiliana bene kwa bene kuhusu makowe goti gapangite. **15**
Yapetike kwamba, wakati babile bakijadiliana ni kunaluyana bene
maswali, Yesu kaisa karibu kabakengama nakwe. **16** Lakini minyo
gabe kabanlola kwaa y6ange kuntambwa ywembe. **17** Yesu
kabakokeya, “Namani ambacho mwenga abele mwatilongela
kamuyenda?” Bayemi palo kababonekine babile ni huzuni.
18 Yumo kati yabe, lina lyake Cleopa, kayangwa, “Je wenga
wa nyai mwene pano Yerusalemu uyowine kwaa makowe
gapangike masoba aga?” **19** Yesu kammakiya, “Makowe gani?”

Kabanyangwa, “Makowe husu Yesu ywa Nazareti, ywabile
nabii, muweza mu'matendo ni maneno nnongi ya Nnongo ni
bandu bote. **20** Ni kwa namna ambayo akolo ba Makuhani ni
Iongozi bitu banlekile hukumilwa kiwo ni kunsulubisha. **21** Lakini
twatitamani kwamba ywembe nga atikuibeka huru Israeli. Eloo,
mbale ni aga goti, muda ni lisoba lya tatu boka makowe aga
gapangilwe. **22** Lakini pia, baadhi ya alwawa boka mu'likundi litu
batitushangaza, baada yo yenda mulikaburi kindai ni mapema.
23 Kabaukosite bwega wake, kababuya, kababaya kwamba
babweni malaika babayite yu nkoti. **24** Baadhi ya analome
ambao babile mpamo natwenga kabayenda mulikaburi, ni kukuta
ni kati balo alwawa kababaya. Lakini bamweni kwaa ywembe.”
25 Yesu kaabakiya, “Mwenga mwa bandu bajinga ni mubile ni
mioyo mizito ya kuamini yote ambago manabii babayite! **26** Je
ipalike kwaa lazima Yesu kuteseka kwa makowe aga, ni kuyingya
mu'utukupu wake?” **27** Boka kwa Musa ni manabii woti, Yesu
atikwatafsiriya makowe gamuhusu ywembe mu'maandiki yote.
28 Batikaribia chelo ijiji, huko kababile kabayenda, Yesu kapanga
kati kwamba atiyendelya nnonge. **29** Lakini kabanlazimisha,
kababaya, “Tama pamope nitwenga, mana ielekile mukitamunyo
na lisoba lya kati lyaishile.”Nga nyo Yesu kayingi yenda tama
nakwe. **30** Yaipangite kwamba, muda atama nakwe kalya,
atitola nkate, atiubariki, ni kuutekwana, kawapea. **31** Boka
po minyo gabe ngabakelebeka, kabantanga, ni kaboka gafla
nnongi ya minyo gabe. **32** Kabalongela bene kwa bene,
mu'atilongela natwenga mundela, muda atiyogolya maandiko?”
33 Kabanyanyuka saa yeyelo, ni kubuyangana Yerusalemu.
Kabakwembana balo komi ni jimo kabakusanyilwe mpamo, ni
balo babile mpamo nakwe, **34** kababaya, “Ngwana atiyoka

kwelikweli, ni kanlokiya Simoni.” **35** Nga nyoo kabamakiya
makowe gapangilwe mundela, na namna Yesu atikujidhihirisha
kwabe ni kuutekwana nkate. **36** Muda kabalongela makowe
ago, Yesu mwene ayemi nkati yabe, ni kammakiya, “Amani ibile
kwinu.” **37** Lakini batiyogopa ni kuba ni hofu ngolo, ni kabawaza
kwamba baibweni roho. **38** Yesu kabakokeya, kwa mwanja
namani mwatifazaika? **39** Mwanja namani maswali gayoka
mumyoyo yinu? Mulinge maboko gangu ni magolo gango,
kwamba nenga namwene. Muniguse ni mulole. kwa mana roho
yabile kwaa ni mifupa wala nyama, kati mwanibweni nenga
nibile.” **40** Ayomwile baya nyoo, atikwabonikiya maboko gake ni
magolo gabe. **41** Pababile bado ni puraika yayanganikilwe ni
yange aminiya, ni kushangala, Yesu kabakokiya, “Je mubile
ni kilebe chochoti chakulya?” **42** Kabampei ipande ya nkate
ni omba asomwile. **43** Yesu katola, ni kulya nnongi yabe. **44**
Atikum'bakiya, “Nabile ni mwenga, natikuabakiyanga kuwa goti
gaandikilwe mu saliya ya Musa ni manabii ni Zaburi lazima
gapangike. **45** Boka po kabayogoli malango gabe, kuwa baweze
kugaelewa maandiko. **46** Kaabakiya, “Kuwa iandikilwe, Kristo
lazima ateseke, ni kuyoka kae boka mu'kiwo lisoba lya itatu.
47 Na Toba ni msamaha wa sambi lazima ihubirilwe kwa lina
lyake kwa mataifa gote, boka Yerusalemu. **48** Ni mwenga
mwamashahidi ga makowea ga. **49** Mulinge niakuapeya ahadi
ga Tate bango nnani yinu. Lakini mwisubiri pano muijiji, mpaka
palo mwamuwalikwa ngupu boka kunani. **50** Yesu kabakengama
panja mpaka pabakaribie Bethania. Atiinua maboko gake kunani,
ni kuabariki. **51** Yapangite kuwa, muda waabile atikwabariki,
atikuaneka ni kutolelwa kuamaunde. **52** Bai kabamwabudu, ni

kubuya Yerusalemu ni puraha ngolo. **53** Kabayendelya tama
muhekalu, kabambariki Nnongo.

Yohana

1 Kiogo sa kale pabile ni neno, ni ywa neno abile pamope ni
Nnongo, nga ywa Neno abile Nnongo. **2** Aywoo, Neno, palyo
kinchogo abile pamope ni Nnongo. **3** Ilebe yoti gatipangilwa
petya ywembe, mana ntopo ywembe chalowa pangika kwaa
hata kilebe chimo. **4** Nkati yake ngaubile ukoti, ni wolo ukoti
wabile bweya ya bandu boti. **5** Bweya yating'ala mulubendo,
wala lubendo lwaloweza kwaa kwiima. **6** Pabile ni mundu
ywatumilwe kuoma kwa Nnongo, lina lyake akemelwa Yohana.
7 Ywaisile kati shaidi woshuhudia husu yelo bweya, ili bote
baweze amini petya ywembe. **8** Yohana abile kwaa yelo bweya,
ila aisile ili shuhudia husu yelo bweya. **9** Eyo yabile bweya
ya kweli yabile yaisa mu'dunia niyembe yampea bweya kila
yumo. **10** Abile mu'dunia, ni dunia iumbilwe petya ywembe,
ni dunia yantangite kwaa. **11** Aisile kwa ilebe yake, ni bandu
bake bampokya kwaa. **12** Ila kwa balo baingi babampokile, balo
baamini lina lyake, kwa balo kabapeya haki ya kuwa bana ba
Nnongo. **13** Bababelekilwe, kwa mwai kwaa, wala kwa mapenzi
ga yega, wala kwa mapenzi ga mundu, ila kwa Nnongo mwene.
14 Ni ywembe Neno apangilwe yega ni tama nkati yitu, tuubweni
utukufu wake, kati utukufu wa mundu kichake wa kipekee ywabile
kuoma kwa Tate, atwelile neema ni kweli. **15** Yohana atishuhudia
husu ywembe, ni akoiye kwa lilobe kabaya, “Ayoo nga ywembe
nimmakiye habari yake nibayite, “Yolo ywaisa baada yango nga
nkolo kuliko nenga, kwa maana abile kabla yango.” **16** Kwa
mana kuoma mu'utimilifu wake, twenga twaboti, twapoki bure
ipawa baada ya ipawa. **17** Kwa mana saliya yatiisa petya Musa.
Neema ni kweli yaisile petya Yesu Kristu. **18** Ntopo mundu
ywamwonile Nnongo muda wowoti. Mundu pekee ywabile nga

Nnongo, abile mu'kifua sa Tate, apangite ywembe ayowanike.
19 Awoo nga ushuhuda ba Yohana palyo makuhani ni alawi
bantumilwe kwake ni Ayahudi kubamwuliza."Wenga wa nyai?"
20 Bila kusitasita ni kakana kwaa, ila kaayangwa, "Nenga na
Kristo kwaa." **21** Eyo kabannokiya, "kwa eyo wenga wanyai?
wenga wa Eliya?" Kabaya, "Nenga kwaa" Kababaya, "Wenga wa
nabii?" Kayangwa, "Hapana." **22** Boka po kabammakiya, "Wenga
wa nyai, ili tubapei jibu balo batutumile?" Kabaujishuhudie kwaa
wenga wa mwene?" **23** Kabaya, "Nenga nga lilobe lyake ywabile
mmwitu:'Mwinyoshe ndela ya Ngwana,'kati nabii Isaya abayite."
24 Bai pabile ni bandu batumilwe palyo kuoma kwa Mafarisayo.
Kabannobiya no baya, **25** "Kwa mwanja namani wabatiza bai
kati wenga wa Kristo kwaa wala Eliya wala nabii?" **26** Yohana
kaayangwa kabaya, "Nabatiza kwa mase, Hata nyoo, nkati yinu
atiyema mundu muntangite kwaa. **27** Aywoo nga aisa baada
yango, Nenga nastahili kwaa kuilegeza gidamu ya ilatu yake."
28 Makowe aga gapangike Bethania, ng'ambo ya Yordani, pandu
Yohana abile atibabatiza bandu. **29** Lisoba lya naibele Yohana
amweni Yesu aisa kwake kabaya, "Linga mwana ngondolo wa
Nnongo ywaitola sambi ya dunia! **30** Aywoo nga ywembe ywa
nilongela makowe gake natibaya, "Ywembe ywaisa kunchogo
kwango nga nkolo kuliko nenga, kwa mana abile kabla yango.'
31 Hata nenga nintangite kwaa ywembe, lakini ipangilwe nyoo ili
aitambulishe mu'Israeli, naisile kwabatiza kwa mase." **32** Yohana
atishuhudia, "Namweni Roho kuoma kumaunde mpwano wa ua,
ni abile nnani yake. **33** Nenga nintangite kwaa lakini ywembe
ywanitumile ili niabatize kwa mase anibakiye,'yolo ywabile lola
Roho kauluka no tama nnani yake, Aywoo nga aabatiza kwa
Roho Mtakatifu.' **34** Namweni na kumshuhudia yolo nga Mwana

wa Nnongo.” **35** Kae lisoba lyanaibele Yohana ayemi pamope ni
anapunzi bake abele, **36** bamweni Yesu katyanga ni Yohana
kabaya, “Linga mwana ngondolo wa Nnongo!” **37** Anapunzi
abele kaban'yowa Yohana kabaya aga kaban'yangwa Yesu. **38**
Kae Yesu atikelebuka ni kuabona anapunzi balo bakinkengama,
ni kabammakiya, “Mwapala namani? Kaban'yangwa, “Rabbi,
(maana yake 'mwalimu,' utama kwaako?” **39** Kaabakiya, “Muiche
na mubweni, “Boka po kabayenda ni kubona pandu abile
akitama, batitama pamope naywembe lisoba lelo, kwa mana
ibile kati saa komi. **40** Yumo nkati ya balo abele kaban'yowa
Yohana kalongela ni boka po kankengama Yesu abile Andrea,
nnuna wake Simoni Petro. **41** Amweni nnongo bake Simoni
ni kummakiya, “Tumweni masihi” (maana yake Kristo) **42**
Atikunneta kwa Yesu. Yesu atikunlola ni kubaya, “Wenga wa
Simoni mwana wa Yohana “wakemilwe Kefa,” (maana yake
'Petro') **43** Lisoba lya isile palyo Yesu kabapala kuboka kuyendya
Galilaya, ampatike Filipo no kum'bakiya, “Ngengame nenga.”
44 Filipo ywabile mwenyeji wa Bethsaida mji wa Andrea ni
Petro. **45** Filipo ampatike Nathanaeli ni kummakiya, Tuweni yolo
ywaandikilwe habari zake mu saliya ya manabii. Yesu mwana
wa Yusufu, kuoma Nazareti. **46** Nathanieli kammakiya, “Je
kilebe kinoite chalowa boka Nazareti?” Filipo kammakiya, Uiche
ni ubone.” **47** Yesu amweni Nathanieli kaisa kwake nobaya,
“Linga, mwisaeli ywa kweli abile kwaa ni ubocho nkati yake! **48**
Nathanieli kammakiya “Unitangite kwaa nenga?” Yesu kayangwa
ni kummakiya, “Kabla Filipo akukema kwaa paubile pae ya
mtini, natikubona.” **49** Nathanieli kayangwa, “Rabbi wenga wa
mwana wa Nnongo! wenga wa mpwalume wa Israeli”! **50** Yesu
kayangwa ni kummakiya, kwa mana nikumakiye,'natikubona

pae ya mtini' je waamini? walowa bona makowe makolo kuliko
aga." **51** Yesu kabaya, Amini amini naabakiya mwalowa kubona
maunde gayongolilwe, ni kubona malaika kabaoboka ni uluka
nnani ya mwana wa Adamu."

2 Baada ya lisoba lya itatu, pabile ni arusi kolyo Kana ya
Galilaya ni mao bake Yesu abile kolyo. **2** Yesu ni anapunzi bake
babile kabakokwa mu'arusi. **3** Palyo gayomwi divai, mao bake
yesu kammakiya, "Babile kwaa ni divai." **4** Yesu kanyangwa,
"Nwawa yoo inihusu namani nenga? muda wango nenga bado
timiya." **5** Mao bake kaamakiya atumishi, "Mupange chochote
chaamakiye." **6** Bai pabile ni mitungi sita ya maliwe palo
yatibekwa kwaajili ya tawadha mu'sikukuu ya Ayahudi, kila limo
lyabile ni ujazo wa nzio ibele itatu. **7** Yesu kaamakiya, "Mutweleye
mase mumitungi ya maliwe." Kabatweliya mpaka nnani. **8**
Boka po kaabakiya balo atumishi, "Mutole kiasi nambeambe
ni mwipeleki kwa mhudumu nkolo ywa mesa." Bapangite kati
kabalagilwa. **9** Ywa mhudumu nkolo paagayite galo mase
gabile gagapangilwe divai, ila atangite kwaa chapangilwe (Lakini
atumishi baletike mase batangite goti gapangike). Boka po
kankema ngwana arusi ni **10** kummakiya, "Kila yumo huanza ni
divai inoyite ni baada ya nyaa nga kubapea divai inoite kwaa.
Lakini wenga utikwitunza divai inoite mpaka nambeambe. **11**
Muujiza woo wa Kana ya Galialaya, wabile nga mwanzo ya
ishara ya miujiza yaaipangite Yesu, atikuupunua utukufu wake,
nga banapunzi bake kabamwamini. **12** Baada ya yee, Yesu, mao
bake, alongo bake ni anapunzi bake kabayenda mu nnema wa
Kapernaum ni tama kwoo kwa masoba gachene. **13** Bai Pasaka
ya Bayahudi yabile itikaribia, kwa eyo Yesu kayenda Yerusalemu.
14 Kababweni bandu kabapemea ng'ombe, ngondolo ni ngunda

nkati ya Hekalu. Ni badilishana mbanje babile batama nkati ya
Hekalu. **15** Yesu apangite mjeredi waubile ni ifundo, ababoite boti
babile mu'lihekalu, mpamo ni ng'ombe ni ngondolo. Katomboya
mbanje ya baabadili mbanje ni kuipindua mesa yabe. **16** Kwa
bapemea ngunda kaamakiya, “Muiboye ilebe yee kutalu ni pano,
muleke kwipanga nyumba ya Tate bangu kati pandu palisoko.” **17**
Anapunzi bake kabakombokya panga yabile iandikilwe, “Bwigu
wa nyumba yako upani lyaa.” **18** Akolo ba Kiyahudi kabayangwa,
kabammakiya, Ni saliya gani ywalowa kwiobenekeya kwa mana
ugapanga makowe aga?” **19** Yesu kabayangwa, mlitekwane
Hekalu lee ni nenga nalowa kulichenga baada ya masoba atatu.”
20 Boka po akolo ba Ayahudi kababaya, “Itigarimu miaka arobaini
na sita kulichenga hekalu lee ni wenga wabaya upala kulichenga
kwa masoba gatatu? **21** Ila, ywembe abayite hekalu kamaanisha
yega yake. **22** Baadae baada ya kuyoka kwake mu kiwo,
anapunzi bake kabakombokya kuwa abayite nyoo, kabaamini
maandiko ni longelo lee lyabayilwe tayari ni Yesu. **23** Bai paabile
Yerusalemu muda wa Pasaka, muda wa sikukuu bandu baingi
batiamini lina lyake, bapabweni ishara ga miujiza aipangite. **24**
Lakini Yesu abile kwaa ni imani nabo mana abatangite bandu
boti. **25** Atimuhitaji kwaa mundu yoyoti kummakiya husu ya
babile bandu kwa mana atangite chabile nkati yabe.

3 Abile Farisayo ywakemilwe lina lyake Nikodemo, yumo ya
ajumbe ba baraza lya Ayahudi. **2** Mundu yoo atin'yendya
Ngwana Yesu kilo ni kummakiya”Rabi, tutangite kuwa u mwalimu
kuoma kwa Nnongo, kwa mana ntopo mundu ywaweza panga
ishara zeno zoti abile pamope ni Nnongo.” **3** Yesu kayangwa,
“Amini, amini, mundu aweza kwaa jingya mu'upwalume wa
Nnongo mana abelekwile kwaa mara ya ibele.” **4** Nikodemo

kabaya, “Mundu awesa kinamani belekwa muda abile mpindo?
Aweza kwaa jingya mu'ndumbo lya mao bake mara ya na'ibele ni
belekwa, je ywaweza? **5** Yesu kan'yangwa, “Amini amini mundu
ywa abelekwile kwaa mu'mase ni kwa Roho, aweza kwaa jingya
mu'upwalume wa Nnongo. **6** Chabile belekwa ni yega nga yega,
na chabelekwile ni Roho nga roho. **7** Kana ushangae kwa mana
natikukumakiya,'lazima kubelekwa mara ya ibele.' **8** Mbepo ipuma
popoti paupendile ni lilobe lyake mwaiyowa, lakini mtangite kwaa
pa'ubokile wala kwouyenda. Nga ibile hali ya kila ywabelekwile ni
Roho. **9** Nikodemo kayangwa, no baya, “Makowe aga gapangika
kinamani? **10** Yesu kannyangwa, “Wenga wa mwalimu wa Israeli,
hata ugatangite kwaa makowe aga? **11** Amini, amini nakumakiya,
chelo tukiyowine twaishuhudia kwa chelo twakibweni. Lakini
upokea kwaa ushuhuda witu. **12** Kati niabakiye makowe ya pano
pa'nnema ni mwamini kwaa, muwesa kinamani kuamini kati
natikuabakiya makowe ga kumaunde? **13** Mana ntopo ywapanda
nnani kuoma kumaunde ila ywembe ywauluka, mwana wa
Adamu. **14** Kati Musa mwaankakatuye nngambo mulijangwa,
nyonyo Mwana wa Adamu lazima akakatuyilwe, **15** ili bote
balowa kumwamini bapate ukoti wangayomoka. **(aiōnios g166)** **16**
Kwa mana nga namna yee Nnongo aipendile dunia, kam'boywa
mwana wake wa pekee, ili mundu yeyoti ywamwamini kana
aangamiye ila abe ni ukoti wangayomoka. **(aiōnios g166)** **17**
Kwa mana Nnongo amtumite kwaa mwana wake mu dunia
ili kuihukumu dunia ila dunia ilopolewe pitya ywembe. **18**
Ywamwamini ywembe alowa hukumilwa kwaa. Ywembe ywange
mwamini tayari atihukumilwa kwa mana aliamini kwaa lina lya
Mwana pekee ywa Nnongo. **19** Ayee nga sababu ya hukumu, ya
panga bweya uisile mu'ulimwengu, Lakini bandu kabapenda

muno libendo kwa mana makowe gabe gabile mabou. **20** kila
mundu ywapanga mabou uitola bweya wala aisa kwaa mu'bweya
ili makowe gake gabonekane kwaa. **21** Lakini, ywembe ywapanga
kweli uisa mu'bweya ili makowe gake gabonekane gapangilwe
kwa eshima ya Nnongo. **22** Baada ya aga, Yesu pamope ni
anapunzi bake batiyenda mu'nnema ya Yudea. Kolyo kabatumia
muda pamope nabo ni abile atiabatiza. **23** Nambeambe Yohana
abile atikwabatiza kolyo Ainea papipi ni Salim maana pabile ni
mase ganansima palyo. **24** Kwa mana Yohana abile atabilwe
kwa muligereza. **25** Pabile papangilwe mabishano nkati ya
anapunzi ba Yohana na Myahudi husu sikukuu ya utakaso. **26**
Kabayenda kwa Yohana kabammakiya, “Rabi, ywembe waubile
niywembe ng'ambo ya mto Yordani, ywembe ywashuhudia
habari yake, linga, aabatiza ni bote bayenda kunkengama.” **27**
Yohana kayangwa mundu aweza kwaa pokya kilebe chochote
ila kati ywapeilwe kuoma kumaunde. **28** Mwenga mwabene
mwatishuhudia kuwa nabayite kuwa,'nenga kwaa Kristo,'badala
yake nabayite,'Nitumilwe nnonge yake.' **29** Ywembe ywabile ni
bibi arusi nga ngwana arusi. Nambeambe mbwiga wa ngwana
arusi, ywayema ni kuyowa upulaiya muno kwa sababu ya lilobe
lya ngwana arusi. Ayee nga puraha yango ya itimilike. **30**
Apalikwa yongeya, ni nenga nipalikwa pongwa. **31** Ywembe
ywaboka kunani, abile nnani ya yoti. Ywembe ywabile ba
ulimwengu abaka mu'ulimwengu. Ywembe ywaboka kumaunde
abile nnani ya goti. **32** Ywembe ushuhudia galo agabweni ni
kugayowa, lakini ntopo ywapokya ushuhuda bake. **33** Ywembe
ywapokya ushuhuda bake atihakikisha kuwa Nnongo nga mkweli.
34 Kwa mana yolo ywatumilwe ni Nnongo ulongela maneno ga
Nnongo. kwa mana ampeya kwaa mu'kipimo. **35** Tate umpenda

mwana ni kumpeya ilebe yoti mumaboko gake. **36** Ywembe
ywaaminiye mwana abile ni ukoti wanga yomoka, lakini kwa
ywembe ywa mweshimu kwaa mwana aubweni kwaa ukoti, ila
ghadhabu ya Nnongo ubile nnani yake. **(aiōnios g166)**

4 Yesu atangite kuwa Mafarisayo bayowine kuwa Yesu abile
abafundisha ni kuabatiza zaidi ya Yohana. **2** (Ila Yesu mwene
abatiza kwaa ila banapunzi bake), **3** Aboi Yudea no yenda
Galilaya. **4** Ibile muhimu peta Samalia. **5** Paikite mu. nnema
wa Samaria, wakemelwa Sikari, papipi ni lieneo lya Yakobo
atikumpea mwana wake Yusufu. **6** Ni kiembwa cha Yakobo
chabile palyo. Yesu achokite kwaajili ya safari ni kutama papipi
ni kiembwa. Ubile muda wa mutwekati. **7** Nwawa Msamalia
aisile kutola mase, ni Yesu kammakiya, “Unipei mase niywee.”
8 Kwa kuwa anapunzi bake babile batiyenda mjini kupemea
chakulya. **9** Yolo nnwawa atikummakiya, “Ipalika namani wenga
wa Myahudi, kunloba nenga Msamaria, kilebe cha nywaa?”
Kwa mana Ayahudi kabachangamana kwaa ni Asamalia. **10**
Yesu kannyangwa, “mana utangite karama ya Nnongo, ni yolo
ywakumakiye “Mbei mase,' ywalowa kunnoba, ni kukupeya
mase ga ukoti.” **11** Nwawa kayangwa, “Ngwana ubile kwaa
ni ndoo yochotya, ni kilose sabile kirefu. Walowa kugapata
wapi mase ga ukoti? **12** Je wenga nga nkolo, kuliko tate bitu
Yakobo, ywatupeile kiembwa, ni ywembe mwene ni bana bake
pamope ni mifugo yake banywea mase ga kisima chino?” **13**
Yesu kanyangwa, “Yeyoti ywanyaa mase aga alowa pata kiu
kae? **14** lakini ywembe ywa nywaa mase ganipea nenga alowa
pata kwaa kiu kae. Badala yake mase ganimpeya yapangika
chemchem yaibubujika hata milele.” **(aiōn g165, aiōnios g166)**
15 Yolo nnwawa kammakiya, “Ngwana, naloba ago mase ili

kana niipate kiu, ili kana niangaike kuisa pano kutola mase.”
16 Yesu kammakiya, “Uyende ukankeme nchengo wako.” **17**
Nwawa kammakiya, “Nibile kwaa ni nchengo.” Yesu kanyangwa,
“Ubayite sapi,'Nibile kwaa ni nchengo,' **18** Mana ubile ni analome
atano, ni yumo ywabile naye nambeambe ni nchengo wako
kwaa. Katika lelo ubayite ukweli!” **19** Nwawa kammakiya,
“Ngwana nabweni kuwa wenga wa nabii. **20** Tate bitu babile
bakiabudu mu'kitombe chelo. Lakini mwenga mwabaya ya kuwa
Yerusalemu nga pandu ambapo bandu bapaswa kuabudu.”
21 Yesu kanyangwa, “Nwawa, niamini, muda uisile mwalowa
abudu kwaa Tate mu'kitombe chelo au Yerusalemu. **22** Mwenga
bandu mwakiabudu kilebe chamukitangite kwaa, lakini twenga
twaabudu chelo twakitangite, kwa mana wokovu uboka kwa
Ayahudi.” **23** Hata nyoo, muda waisa, ni mbeambe ubile pano,
muda balo baabudu kweli balowa kumwabudu Tate atikuwapala
bandu wa aina yee kupangika bandu babile bamwabudu. **24**
Nnongo ni Roho, ni balo bamwabudu bapalikwa kumwabudu
kwa roho ni kweli.” **25** Nnwawa kammakiya, “Nitangite kuwa
Masihi anaisa, (Ywakemelwa Kristo). Aywo mana aisile alowa
kutubakiya yoti.” **26** Yesu kammakiya, “Nenga ubayite ninenga
nga ywembe.” **27** Muda woo anapunzi bake babuyangine.
Nabo batishangala kwa namani abile kaalongela ni nwawa,
lakini ntopo ywathubutu kunnobia, “Upala namani?” au “Kwa
mwanja namani ulongela ni ywembe?” **28** Yolo nnwawa aulekite
mtungi wake ni kuyenda mjini kuamakiya bandu, **29** “Muise
kunlola mundu ywanibakiye makowe gangu yoti ganipangite, je
yawezekana kuwa nga Kristo?” **30** Baboi mjini ni kuisa kwake.
31 Muda wa mutwe kati anapunzi bake batikunnoba kababaya,
“Rabi ulye chakulya.” **32** Lakini ywembe kaabakiya, “Nenga

nibile ni chakulya mukitangite kwaa mwenga,” **33** Anapunzi
bake kabakokeyana, ntopo ywaletike kilebe chochote kulya,” je
baletike? **34** Yesu kaamakiya, “Chakulya chango ni kugapanga
mapenzi gake ywembe ywanitumile ni kwitimiza kazi yake.
35 Je mulongela kwaa,'Bado miezi itano ni mauno gapangika
tayari?' Naabakiya mulinge migunda yabile tayari kwa mauno.
36 Ywembe ywauna upokya mishahara ni kukusanya matunda
kwaajili ya ukoto angeyomoka, ili ywembe apandae ni ywembe
ywauna bapuraike mpamo. **(aiōnios g166)** **37** Kwa mana lilongelo
lee ni lya kweli,'Yumo ywapanda ni ywenge auna.' **38** Natikwatuma
una chabile mwakihangaikia kwaa. Benge bapangite kasi ni
mwenga mujingya mu'puraha ya kasi yabe.” **39** Asamaria baingi
mu'mji wolo batimwamini kwa taarifa ya yolo nnwawa ywabile
atishuhudia.”Ywanibakiye makowe goti yanigapangite.” **40** Nyoo
Asamaria baisile kunnoba atame pamope nabo ni katama
kwao kwa masoba abele. **41** Ni baingi muno batikumwanini
pitya neno lyake. **42** Bammakiye yolo nnwawa, “Tutiamini kwa
maneno gako kwaa kae, kwa mana twenga twabene tuyowine,
nambeambe tuyowine kuwa hakika ywembe nga mwokozi wa
ulimwengu.” **43** Baada ya masoba ago abele, atiboka ni kuyenda
Galilaya. **44** Kwa mama ywembe mwene abile atitangaza
kuwa nabii abile kwaa ni heshima mu'nnema wake mwene.
45 Paaisile kuoma Galilaya, Agalilaya batikumpokya. Babile
babweni makowe goti agapangite Yerusalemu mu'sikukuu, kwa
mana na bembe babile mu'sikukuu. **46** Aisile kae Kana ya
Galilaya kolo atigabadilisha mase kuwa divai. Pabile ni ofisa
mwana wake abile mtamwe kolyo Kapernaumu. **47** Payowine
kuwa Yesu aboi Yudea ni yenda Galilaya, kayenda kwa Yesu ni
kumsihi auluke kumlopwa mwana wake, ywabile karibu ya kiwo.

48 Nga Yesu kammakiya, “Mwenga pamwaibweni kwaa ishara ni
maajabu muweza kwaa aminiya. **49** Kiongozi kabaya, “Ngwana
uluka pae kabla mwana wangu kuwaa.” **50** Yesu kammakiya,
“Uyende mwana wako ni nkoto.” Yolo mundu aaminiya neno
lyalibayite Yesu ni yenda zake. **51** Paabile auluka, amanda
bake kabampokya ni kummakiya mwana wake abile nkoto. **52**
Kaalaluya ni muda gani aupatike ukoto. Kabannyangwa, “Jana
muda wa saa saba homa yanlekite.” **53** Nga tate bake atangite
kuwa ni muda wowolo Yesu abayite, “Mwana wako nga nkoto.”
Nyoo ywembe ni familiya yake baaminiye. **54** Ayee yabile nga
ishara yana ibele yapangite Yesu palo aboite Yudea yendya
Galilaya.

5 Baadae pabile ni sikukuu ya Ayahudi, ni Yesu aboi kuyenda
Yerusalemu. **2** Kolyo Yerusalemu pabile ni birika pa'nnyango wa
ngondolo, lyabile likemelwa kwa lugha ya Baebrania Bethzatha,
nalo lyabile ni matao matano. **3** Idadi ngolo ya atamwe babile,
ipofu, iwete, au babile batipooza babile bagonjite mu'matao ago.
(Uzingatie: Maneno ga mstari wa 3 kabaonekana kwaa mu'nakala
inoite ya kale. “Batikugasubiri mase kutibuliwa.”) **4** Kwa hakika
muda fulani malaika auluka nkati ya Ngwana ni kuyatibua mase.
Kwa nyoo. yolo ywabile wa kwanza kujingya nkati yake baada
ya mase kutibuliwa apangilwe nkoti bokana na chochote chabile
kintabile kwa muda woo. **5** Ni mundu yumo ywabile ntamwe
kwa miaka thelathini na minane abile nkati ya matao. **6** Yesu
paamweni agonjike nkati ya matao ni baada ya kutanga kuwa
agonjike kwa muda mrefu Yesu kammakiya, “Je wapala kuwa
nkoto.” **7** Yolo ntamwe kannyangwa, “Ngwana nabile kwaa
na mundu, wa kunibeka mu'birika muda yabile yatitibulilwa.
Muda kabanijaribu jingya mundu ywenge atikuntangulia.” **8** Yesu

aamkiye, “Uluka ulipotwe litandiko lyako na uyende.” **9** Mara
yolo mundu aponywile, alitweti kindanda sake no yenda. Lelo
labibe lisoba lya sabato. **10** Nga Ayahudi bammakiuye, yolo
mundu ywaponywile, “leno ni lisoba lya sabato, ni halalli kwaa
kupotwa litandiko lyako.” **11** Kayangwa, ywembe ywaniponyile
animakiye, “Tola litandiko lyako no uyende.” **12** Kabanlaluya,
“Nyai ywakumakiye,'tola litandiko lyako no uyende.” **13** Ingawa,
yolo ywaponywile antangite kwaa mana Yesu aboi kwa siri.
Kwa mana pabile ni bandu banyansima. **14** Baada ya ago Yesu
amkolile yolo mundu mu'lihekalu ni kummakiya, “Linga upangite
nkoto! kana upange sambi kae kana likupate likowe libaya muno.”
15 Mundu yolo kayenda ni kuamakiya Ayahudi kuwa Yesu nga
amponyile. **16** Kwa mwanja wa makowe ago Ayahudi bantesike
Yesu, kwa mana apangite makowe aga lisoba lya sabato. **17**
Yesu kaamakiya, “Tate bango apanga kazi nambeambea ni
nenga napanga kazi.” **18** Kwa sababu yee Ayahudi kabampala
muno ili kumulaga yapanga kwaa kae atekwile Sabato, ila
kwa kunkema Nnongo Tate bake, kuipanga abile sawa ni
Nnongo. **19** Yesu kabayangwa, “Amini, amini, mwana aweza
kwaa panga ilebe yeyoti ila chelo amweni Tate bake apangite,
kwa mana chochote Tate akipangite nga mwana akipanga. **20**
Kwa kuwa Tate ampenda mwana, ni kunlolekeya kila kilebe
akipangite ni kunlolekea makowe makolo kuliko aga ili muzidi
shangala. **21** Kwa kuwa kati Tate atikwafufua bandu mu kiwo ni
kuwapea ukoto, nga mwana umpeya yeyote ywampendae. **22**
Kwa kuwa Tate amuhukumu kwaa yeyote, ila umpeya mwana
hukumu yoti **23** ili kwamba boti bamweshimu Mwana kati yo
panga Mwana atikumweshimu Tate. Ywembe ywamuheshimu
kwaa Mwana amuheshimu kwaa ni Tate ywantumite. **24** Amini,

amini, ywembe ywaliyowine neno lyango ni kuliaminiya abile ni
ukoto wangayomoka ni aukumilwa kwaa. Badala yake, atipeta
boka mu'kiwo no jingya mu'ukoto. **(aiōnios g166)** **25** Amini,
amini, naabakiya muda waisa nambeambe ubile ambapo bandu
ba mu'kiwo balowa kuiyowa sauti ya Mwana wa Nnongo, ni
boti baiyowine walowa tama. **26** Kwa mana kati Tate abile
ni ukoto nkati yake mwene, **27** pia ampei Mwana kuwa ni
ukoto nkati yake, Tate ampei mwana mamlaka ili ahukumu
kwa kuwa ni Mwana wa Adamu. **28** Kana mshangae lelo, kwa
mana muda waisa ambao bandu bote baabile mu'makaburi
walowa kuliyowa lilobe lyake **29** nabo baboite panja: kwa balo
bapangite mema kwa ufufuo wa ukoto, na balo bapangite
mabaya kwa ufufuo wa hukumu. **30** Naweza kwaa kupanga
chochote boka kwango mwene. Kati niyowine, nga nalowa
kuhukumu na hukumu yango ni ya haki kwa mana nipalike kwaa
mapenzi yango, ila mapenzi yake ywanitumile. **31** Kati ya panga
nishuhudia mwene, ushuhuda wango wabile kwaa wa kweli.
32 Kwabile ni ywenge ywanishuhudia nenga na nitangite kwa
hakika kuwa ushuhuda waaushudie ni wa kweli. **33** Mumtumile
kwa Yohana ni ywembe atikwashuhudia kweli. **34** Hata nyoo,
ushuhuda waniupokeile uboka kwaa ka mundu. Niabaya aga ili
muweze kulopolelwa. **35** Yohana abile taa yaiyaka na ng'ara,
na mwabile tayari kuipuraia kwa muda nkolo bweya yake. **36**
Ushuhuda wanibile nao ni nkolo kuliko wolo wa Yohana kwa
kasi ambazo Tate anipei kuikamilisha, izo kazi nizipangite kwa
ushuhuda kuwa Tate anitumile. **37** Tate ywanitumile ywembe
mwene atikwashuhudia kuhusu nenga. Muyowine kwaa lilobe
lyake wala kubonekeya liumbo lyake wakati wowote. **38** Ntopo
neno lyake nkati yinu kwa mana mumwaminiye kwaa ywembe

ywanitumile. **39** Mugachunguza maandiko mkidhani mwabile ni
ukoto wangeyomoka nkati yake, na maandiko ago yaashuhudia
habari yango na **(aiōnios g166)** **40** mukani kuisa kwango ili mpate
ukoto wangeyomoka. **41** Nenga nipokya kwaa sifa boka kwa
bandu. **42** Lakini nitangite kuwa ntopo upendo wa Nnongo yinu
mwenga mwabene. **43** Nenga niisile kwa lina lya Tate bango,
muweza kwaa kunipokya. Kati ywenge aisa kwa lina lyake
mwalowa kumpokya. **44** Je muweza kwaa kuamini mwenga
ambao mpala kwaa sifa iboka kwa Nnongo wa pekee? **45** Kana
muwaze nenga nitabashitaki nnonge ya Tate. Ywaabashitakiya
mwenga ni Musa, ambaye mwenga mubekite matumaini yinu
kwake. **46** Kati mwatikumwamini Musa, mwalowa kuniamini
nenga kwa kuwa ywembe aandikile habari zangu nenga. **47**
Muyaamini kwaa maandiko gake, mwaweza kwaa kugaamini
maneno yango?

6 baada ya makowe aga, Yesu kayenda kwiye ya bahari ya
Galilaya, pia ukemwa bahari ya Tiberia. **2** Kipenga kikolo sa
bandu satikunkengama kwa mana babweni ishara azipangite
kwa babile atamwe. **3** Yesu aobwike nnani hadi upande wa
nnani ya kitombe ni tama kwoo ni anapenzi bake. **4** (Ni Pasaka,
Sikukuu ya Ayahudi yabile imekaribia) **5** Yesu paatondobiyea
minyo gake nnani kubona kipenga kikolo sa bandu waisa kwake,
kammakiya Filipo."Tuyende kwaako kupemea mikate ili haba
pandu baweze lyaa?" **6** (Lakini Yesu kalongela aga kwa Filipo
kwa kumgeya kwa mana ywembe atangite chakukipanga). **7**
Filipo kanyangwa, "Hata mikate ya garamia dinari mia ibele
itosha kwaa hata kila yumo lya kipande kichunu." **8** Andrea
yumo ywa anapunzi bake nnongowe Simoni Petro kammakiya
9 Yesu, "pabile ni nnalome pano abile na mikate mitano ni

omba abele, lakini yafaa namani kwa bandu banyansima namna
yee?” **10** Yesu kaabakiya, “Muamakiye batami pae” (pabile ni
manyei yanansima pandu palo). Pabile ni analome kati elfu tano
batami pae. **11** Yesu kaitola yelo mikate mitani kashukuru ni
kubagea balo babile batami. Nyo nyonyo kabagawia ni omba
kadri yabapala. **12** Bandu pabayukwite, atikuamakiya anapunzi
bake, “Mwikusanye ipande ya mabaki, yalekwile ili kana kipotee
chochote.” **13** Bai kabakusanya ni kuijaza itondo komi ni ibele,
ipande ya mikate mitano ya shahiri-ipande yalekwile ni balo
babile lyaa. **14** Boka po bandu kababweni ishara yee yaaipangite
kababaya, “Kweli yolo nga yolo nabii ywaisa mu'ulimwengu.”
15 Yesu paatangite kuwa bapala kuntaba ili bampange kuwa
mfalme wabe, atikuitenga, kae na kuyenda pakitombe ywembe
kichake. **16** Paiikite kitamwinyo, anapunzi bake batiuluka yenda
mu'bahari. **17** Bateobuka mu'ngalaba ni babile kabaloka yenda
Kapernaumu. (Libendo lyabile lajingya ni Yesu abile bado
kaisa kwabe) **18** muda wowo pabile ni upepo mkale uisile, ni
bahari yaibile itisapuka. **19** Anapunzi bake babile bakombwile
makasia kati ishirini na tano au thelathini, bamweni Yesu ayenda
kunani ya bahari kuikaribia ngalaba, ni kuogopa. **20** Lakini
kaamakiya, “Ni nenga! kana muyogope.” **21** Kae babile tayari
kumpotwa mu'ngalaba, ni mata ngalaba yaikite mu'nnema wabile
kabayenda. **22** Lisoba lya naibele, kipenga sa bandu sayemi
upande wa bahari sabweni kuwa ntopo ngalaba yenge ila wolo
ambao Yesu ni anapunzi bake babile baupandile kwaa lakini
anapunzi bake baboi bembe. **23** (Ingawa, pabile ni baadhi ya
ngalaba yabokite Tiberia papipi ni pandu palyaa mikate baada
ya Ngwana kutoa shukrani). **24** Wakati bandu batangite kuwa ni
Yesu kwaa wala anapunzi bake babile kolyo, bembe baobite

mu'ngalaba ni kuyenda Kapernaumu kunkengama Yesu. **25**
Baada ya kumpata upande wenge wa bahari kabanlaluya, “rabi
uisile lini kuno?” **26** Yesu kabayangwa, kaamakiya, Amini, amini,
mwalowa kunipala nenga, kwamana muibweni ishara, ila kwa
mana mulya mikate na kuyukwita. **27** Muleke kukipangia kazi
chakulya chaharibika, ila mkipangie kazi chakula cha haribika
kwaa hata milele chelo ambacho mwana wa Adamu awapeya,
kwa kuwa Nnongo Tate aubekite muhuri nnani yake.” **(aiōnios
g166)** **28** Boka po kabammakiya, “Tupange namani ili kuzipanga
kazi za Nnongo? **29** Yesu kayangwa, “Ayee nga kazi ya Nnongo:
mmwamini ywembe ywaatumite.” **30** Atikwabakiya, “Ni ishara
yaako walowa kwipanga, ili twaweza kuibona ni kuiaminiya?
Walowa panga namani? **31** Tate bitu walya manna mu'lijangwa,
kati yabile yaandikwile, “Atikwapeya mikate boka kumaunde
ili balyee.” **32** Yesu kanyangwa, “Amini, amini, Musa kwaa
ywaawapeya mkate boka kumaunde, ila Tate bango nga awapeile
mkate boka kumaunde. **33** Kwa kuwa mkate wa Nnongo nga
wolo uulukile boka kumaunde ni kuupata ukoto mu'ulimwengu.
34 Kammakiya,'Ngwana utupeye woo mkate wote.” **35** Yesu
aamakiye, “Nenga nga mkate wa ukoto, ywembe ywaisa kwango
apatike kwaa njala ni ywembe ywaniaminiye aibweni kwaa
kiu kamwe.” **36** Ingawa natikuabakiya kuwa, muibweni, na
bado muamini kwaa. **37** Bote ambao Tate anipeile balowa isa
kwango, ni yeyote ywaisa kwango nalowa kuntaikwa panja. **38**
Kwa kuwa natiuluka boka kumaunde, kwaajili ya panga kwaa
mapenzi yango, ila mapenzi yake ywanitumile. **39** Nga aga nga
mapenzi gake ywanitumile, kana nimpoteze hata yumo wa balo
anipeile, ila nalowa kubafufua lisoba lya mwisho. **40** kwa mana
aga nga mapenzi ga Tate bango, kuwa yeyote ywanlolekeya

Mwana ni kumwamini apate ukoto wanga yomoka; ni nenga
nalowa kubafufua lisoba lya mwisho. **(aiōnios g166)** **41** Ayahudi
kabanung'unika kuhusu ywembe kwa mana abayite, “Nenga nga
mkate uboka kumaunde.” **42** Kababaya, “Ayo Yesu kwaa mwana
wa Yusufu, ywabile tate bake ni mao bake twawatangite? Ipalikwa
namani nambeambe abayite,'Natiuluka kuoma kumaunde?” **43**
Yesu kaayangwa, kaabakiya, “Kana mnung'unike nkati yinu
mwabene. **44** Ntopo mundu ywaisa bila potwa na Tate bango
ywanitumile, ni nenga nalowa kumfufua lisoba lya mwisho. **45**
Kwa kuwa iandikilwe mu'manabii,'balowa pundishwa ni Nnongo.'
Kila ywayowine ni kuipundisha kuoma kwa Tate, uisa kwango.
46 Ntopo mundu ywamweni Tate, ila ywembe ywaisa boka kwa
Nnongo-amweni Tate. **47** Amini, amini ywembe aaminiye abile
ni ukoto wange yomoka. **(aiōnios g166)** **48** Nenga nga mkate
wa ukoto. **49** Tate binu kabalya manna mu'lijangwa, no waa.
50 Awoo nga mkate uboite kuoma kumaunde, ili mundu aulye
ipande yake ili kana abulagilwe. **51** Nenga nga mkate watama
wabile uulukite kuoma kumaunde. Kati mundu yoyote ywaalya
ipande ya mkate woo, alowa tama milele. Mkate waniuboile
nga yega yango kwaajili ya ukoto wa Ulimwengu.” **(aiōn g165)**
52 Ayahudi kabakasirika bene kwa bene ni kuanza bishana no
baya, “Mundu yolo aweza kinamani kutupeya yega yake tuulye?”
53 Boka po Yesu kaamakiya, “Amini amini, mana muuliye kwaa
yega ya mwana wa Adamu ni kuinywea mwai yake, kana mubile
kwaa ni ukoto nkati yinu. **54** Yeyote ywalyaa yega yango ni
kwinywea mwai wango abile ni ukoto wangeyomoka, ni nenga
nalowa kumfufua lisoba lya mwisho. **(aiōnios g166)** **55** Kwa kuwa
yega yango ni chakulya cha kweli, ni mwai wango ni kinywaji
cha kweli. **56** Ywembe ywaulyaa yega yango ni kwinywea mwai

yango aloa tama nkati yango, ni nenga nkati yake. **57** Kati
Tate ywabile ni ukoto ywanitumile, na kati nenga niishivyo kwa
sababu ya Tate, ni ywembe pia atama kwa sababu yango.
58 Awoo nga mkate uboite kuoma kumaunde, kati yabile tate
balye kababulagilwa. Ywembe ywaulyaa mkate woo alowa tama
milele. **(aiōn g165)** **59** Yesu abayite makowe aga nkati ya sinagogi
abile akipundisha kolyo Kapernaumu. **60** Bengi ba anapunzi
bake kabayowine aga, kababaya, “Alee lipundisho gumu nyai
ywaweza kulipokya?” **61** Yesu kwasababu atangite ya kuwa
anapunzi bake babile batikulinung'unikya likowe lee, Kaamakiya
je likowe lee lyatikuwakwaza? **62** Ipangika buli pabamweni
mwana wa Adamu atiuluka kuoma kwaabile kabla? **63** Roho
nga ayeya ukoto. Yega ufaidi kwaa kilebe chochote. Maneno
yaniyabayite kwinu nga roho nga ni ukoto. **64** Bado kwabile
na bandu kati yinu baaminiye kwaa. kwasababu Yesu atangite
tangu mwanzo yolo ywabile aweza kwaa kuaminiya ni ywembe
ywamsalitiye. **65** Kam'bakiya, ni kwa sababu yee nikubakiyange
kwamba ntopo mundu ywaweza kuisa kwango ibile kwaa apeilwe
ni Tate.” **66** Baada ya aga anapunzi bake baibgi batibuyangana
nnchogo ni batikengamana nakwe kwaa kae. **67** Yesu kaamakiya
balo komi na ibele, “Je ni mwenga mwapala kuboka?” **68** Simoni
Petro kannyangwa, “Ngwana tuyende kwa nyai kwani wenga
ubile ni maneno ga ukoto wangeyomoka, **(aiōnios g166)** **69** ni
twatuaminiya ni kuyowa kuwa wenga nga Mtakatifu wa Nnongo.”
70 Yesu kaamakiya, “Je nenga niwachawile kwaa mwenga, ni
yumo winu nga ibilisi? **71** Nambeambe abile kalongela kuhusu
Yuda, mwana wa Simoni Iskariote, kwa kuwa abile ni ywembe
abile yumo wa balo komi ni ibele, ywabile ywamsalitie Yesu.

7 Na baada ya makowe aga Yesu atisafiri mu'Galilaya, kwa
sababu apendile kwaa kuyenda Uyahudi kwa sababu Bayahudi
babile bakipanga mipango ya kummulaga. **2** Nambeambe
sikukuu ya Ayahudi, sikukuu ya vibanda, yabile papipi. **3**
Nga alongo bake batikummakiya, “Uboke pandu hapa uyende
Uyahudi, ili kwamba anapunzi bako nyonyonyo bayabone
makowe uyapangayo. **4** Ntopo ywapanga lolote kwa siri iwapo
ywembe mwene apala kutangikana wazi. Iwapo upanga makowe
aga, ujibonekeye wamwene kwa ulimwengu.” **5** Hata nnongo
bake bamwaminiye kwaa. **6** Nga Yesu kammakiya, “Muda
wango uikite kwaa bado, lakini muda winu kila mana ubile
tayari. **7** Ulimwengu waweza kwaa kubachukiya mwenga, ila
wanichukiya nenga kwa kuwa niashuhudia kuwa makowe gake
ni mabou. **8** Mubokange kuyenda mu'sikukuu: nenga niyenda
kwaa mu'sikukuu yee kwa sababu muda wangu ukamilika bado.”
9 Baada ya kulongela makowe ago kwabe, atami Galilaya. **10**
Hata nyoo, nongo bake pababile mu'sikukuu, nga ni ywembe
atiyenda, sio kwa wazi bali kwa siri. **11** Ayahudi pabile pakimpala
mu'sikukuu no baya, “Abile kwaako?” **12** Pabile ni malongelo
ganyansima nkati ya makutano nnani yake. Benge batibaya,
“Ni mundu mwema,” Benge babayite, “Hapana, uwapotosha
bandu.” **13** Hata nyoo ntopo ywalongela wazi nnani yake kwa
kuwaogopa Ayahudi. **14** Muda wa sikukuu waikite katikati,
Yesu kayenda mu'hekalu ni kuanza kupundisha. **15** Ayahudi
babile batishangala no kubaya, “Kwa jinsi yanamani mundu yee
ayatangite makowe ganyansima? Asoma kwaa kamwe.” **16**
Yesu kabayangwa ni kuamakiya, “Mapundisho gango nga yango
kwaa, ila ni ya yolo ywanitumile. **17** Iwapo yeyote ywapenda
panga mapenzi gake ywembe, atangite kuhusu mapundisho aga,

kati yatiboka kwa Nnongo, au kati nialongela kuoma kwango
mwene. **18** Kila ywalongela yaboite kwake mwene upala utukufu
wake, ila kila yaa aupala utukufu wake ywembe ywamtumile,
mundu yoo nga wa kweli, ni nkati yake ntopo kutenda ubou.
19 Musa awapeile kwaa mwenga saliya? Lakini ntopo hata
yumo nkati yinu ywaipangite saliya. Mwanja namani mwapala
kunibualaga? **20** Bandu kabannyangwa, “Ubile ni nchela, nyai
ywapala kukubulaga? **21** Yesu kayangwa ni kuamakiya, nipangite
kazi yimo, ni mwenga mwabote mwatishangala kwa sababu ya
yelo kazi. **22** Musa atikuwapea mwenga tohara (iboite kwaa
boka kwa Musa, ila yelo yaboite kwa tate), ni nkati ya Sabato
mwastahili mundu. **23** Mana abile mundu ywapokya tohara
mu'siku ya Sabato ili saliya ya Musa itekwanike, kwa mwanja
namani mwanikasirikya nenga kwa sababu nimpangite mundu
kuwa nkoto kabisa mu'sabato? **24** Kana mhukumu lengana na
mwonekano, ila muhukumu kwa haki. **25** Baadhi yabe baboka
Yerusalemu kababaya, “Yolo kwaaa wampala kummulaga? **26**
No linga, alongela waziwazi, nga balongela kwaa chochote
nnani yake. Iwezekana kwaa ibile kwamba atawala batangite
kweli kuwa ayoo nga Kristo, yawezana batangite? **27** Twayowine
kuwa mundu yolo aboka kwaako. Kristo paaisa, hata nyoo, ntopo
ywatangite abokakwaako. **28** Yesu abile akombwa lilobe lyake
mu'hekalu, kapundisha no baya, “Mwenga mwabote mtangite
paniboka. Niisile kwaa kwa nafasi yango, ila ywembe ywanitumile
nga wa kweli, na muntangite kwaa ywembe. **29** Nintangite
ywembe kwa mana niboka kwake nga anitumite.” **30** Babile
kabajaribu kuntaba, lakini ntopo hata yumo ywauluwa luboko
lwake nnani yake kwa kuwa saa yake yabile bado iikite. **31** Hata
nyoo, baingi mu'bandu baaminiya. Kababaya, “Kristo paaisile,

alowa panga ishara zanyansima kuliko za azipangite mundu
yolo?” **32** Mafarisayo babayowine bandu kabalongela bembe
makowe aga husu Yesu, ni akolo ba makuhani ni Mafarisayo
watikubatuma maafisa ili kuntaba. **33** Palyo Yesu kabaya, “Bado
kwabile ni muda nchunu nabile pamope ni mwenga, ni baadae
nalowa boka kuyenda kwake ywembe ywanitumile. **34** Mwalowa
kunipala ila munibweni kwaa; kolyo kaniyenda, muweza kwaa
kuisa. **35** Kwa nyo Ayahudi kabalongela bene kwa bene, “Mundu
yoo ayenda kwaako ambako twaweza kwaa kummona? Ayenda
kwa batawanyike nkati ya Ayunani ni kubapundisha Ayunani? **36**
Ni neno lyaako lee alibayite,'Mwalowa kunipala wala mwanibweni
kwaa, kolyo niyenda muweza kwaa kuisa?” **37** Nambeambe
mu'lisiku lya mwisho, lisoba likolo lya sikukuu, Yesu ayemi
kakombwa lilobe, kabaya, “Mana itei yeyote abile na kiu, aise
kwango anywe. **38** Ywembe ywaniaminiye nenga, kati maandiko
gabayite, kuoma nkati yake yatitiririka mito ya mase ya ukoto. **39**
Lakini abayite aga kuhusu Roho, ywabile wao watikumwamini
walowa kumpoteza; Roho abile bado tolewa kwa sababu Yesu
abile atukuzwa kwaa bado. **40** Baadhi ya bandu, pabayowine
maneno aga, babayite, “Kweli yolo ni nabii.” **41** Benge babayite,
“Ayoo nga Kristo.” Lakini benge babayite, “Kristo aweza kwaa
boka Galilaya? **42** Maandiko gabayite kwaa kuwa Kristo aboka
mu'lukolo lwa Daudi ni kuoma Bethlehemu, kijiji ambacho Daudi
abile? **43** Nyo, patiuluka mgawanyiko nkati ya bandu kwa
ajili yake. **44** Benge nkati yabe balowa kuntaba, lakini ntopo
ywauluwa maboko gake nnani yake. **45** Nga balo maofisa
kababuyangine kwa akolo ba makuhani ni mafarisayo, nabo
wakaakokeya, “Kwa mwanja namani munletike kwaa? **46** Maofisa
kaayangwa, “Ntopo mundu ywaweza longela kati yolo kabla.” **47**

Nga mafarisayo kabayangwa, “Ni mwenga pia mwatipotoshwa?
48 Kwabile ni yoyoti nkati ya atawala amwaminiye, au yeyote
wa Mafarisayo? **49** Ila aba bandu baitangite kwaa saliya-
balaanilwe.” **50** Nikodemo kaabakiya (ywembe atikunyendea
Yesu zamani, abile yumo ywa Mafarisayo), **51** “Je saliya yitu
yaweza kumhukumu mundu ila abile atikusikilizwa kwanza ni
kuyowa chaakipangite? **52** Kabanyangwa ni kummakiya, “Ni
wenga uboka Galilaya? Tafuta ni ubone kwamba ntopo nabii
ywaboka Galilaya.”

8 Yesu aboi mu'kitombe sa Mizeituni. **2** Bwamba aisa mu'lihekalu,
ni bandu bote kabankengama, atami na kubapundisha. **3**
Baandishi ni Mafarisayo kabannetya Nwawa ywaatabilwe
mu'kitendo sa'umalaya. Kabamweka nkati yabe. **4** Nga
kabammakiya Yesu, “Mwalimu, nnwawa yolo atabilwe
mu'umalaya, paabile apanga umalaya. **5** Nambeambe, mu'saliya
ya Musa atituamuru kuwapondanga maliwe bandu kati aba,
ubaya namani nnani yake? **6** Kabagabaya aga ili kuntegeya ili
bapate likowe lya kumshitaki, lakini Yesu kainama ni kuandika
pae pa'bui kwa kidole sake. **7** Pabayendelea kunnaluya,
ayemi ni kuabakiya, “Ywembe abile kwaa ni sambi nkati yinu,
abile wa kwanza kumpondanga maliwe.” **8** Ainamite kae pae,
atiandika mu'dunia kwa kidole chake. **9** Kabayowine ago,
batiboka yumo baada ya ywenge, kuanzia ywabile mpindo.
Mwisho Yesu alekilwe kichake, pamope ni yolo nnwawa ywabile
nkati yabe. **10** Yesu ayemite ni kummakiya “Nnwawa, balo
bakushitakiya babile kwaako? Ntopo hata yumo ywakuhukumu?
11 Kabaya, “Ntopo hata yumo Ngwana.” Yesu kabaya, “Hata
nenga nalowa kukuhukumu kwaa, uyende mundela yako;
kuanzia nambeambino ni kuyendelea kana upange sambi kae.”

12 Yesu kalongela na bandu kae kabaya, “Nenga na mbeya ba
ulimwengu; ywembe ywanikengamite atyanga kwaa mulibendo
ila abile ni ukoto,” **13** Mafarisayo kabammakiya, “Wajishuhudia
wa mwene, ushuhuda wako nga wa kweli kwaa.” **14** Y6esu
kaayangwa ni kuwamakiya, “Hata kati nalowa kujishuhudia
mwene, ushuhuda wango ni kweli. Nitangite pandu nibokite ni
kolyo kaniyenda, lakin i mwenga mutangite kwaa pandu nibokite
au kolyo kaniyenda. **15** Mwenga mwatihukumu mu'yega; nenga
nahukumu kwaa yeyote. **16** Nenga hata mana nihukumule,
hukumu yango ni kweli kwa sababu nabile kwaa kichango,
nibile pamope ni Tate ywanitumile. **17** Eloo, na mu'saliya
yinu iandikilwe kuwa ushuhuda wa bandu abele ni kweli. **18**
Nenga nga nishuhudiae, ni Tate ywanitumile atikunshuhudia.”
19 Bakammakiya, “Tate bako abile kwaako?” Yesu kayangwa,
“Nenga mwanitangite kwaa nenga, mana munitangike nenga,
mwalowa kuntanga ni Tate bango kae.” **20** Abaya maneno aga
abile papipi ni hazina abile atifundisha mu'lihekalu, na ntopo
hata yumo ywantabile kwa sababu saa yake ibile bado iikite.
21 Bai kammakiya kae, “Niyenda zangu; mwalowa kunipala
na mwatiwaa mu'sambi yinu. Kolyo kwaniyenda, mwaweza
kwaa kuisa.” **22** Ayahudi kababaya, “Alowa tanga mwene,
ywembe ywabile akibaya,'kolyo kaniyenda muweza kwaa kuisa'?”
23 Yesu kaamakiya, “Mwaboka pae, nenga niboka kunani.
Mwenga ni ba Ulimwengu; nenga na wa ulimwengu kwaa. **24**
Kwa eyo, natikuwabakiya kuwa nalowa waa mu'sambi yinu.
Vinginevyo mwaminiya kuwa NENGA NGA, mwalowa waa
mu'sambi yinu.” **25** Kwa eyo kabammakiya, “Wenga wa nyai?”
Yesu kaamakiya, galo ganiabakiya tangu mwanzo. **26** Nabile ni
makowe ganansima gakulongela ni kuhukumu nnani yinu. Hata

nyoo, ywembe ywanitumile ni wa kweli; ni makowe nigayowine
kuoma kwake, makowe aga niabaya kwa ulimwengu." **27**
Kabamwelewa kwaa kuwa abile kalongela nabo kuhusu Tate.
28 Yesu kabaya, "Pamwalowa kumwinua kunanu Mwana wa
Mundu, nga mwalowa tanga NENGA NGA, ni kwamba nipangite
kwaa lolote kwa nafsi yango. Kati Tate ywanipundisha, nalowa
longela makowe aga. **29** Ywembe ywanitumile abile pamope
ni ywembe, na ywembe anilekite kichango, kwani kila mara
napanga galo gabampendeza." **30** Palyo Yesu abaya makowe
aga, baingi batikumwaminiya. **31** Yesu kabaya kwa balo Ayahudi
baaminiye, "Mana ibile mwatama mu'neno lyango, nga mubile
anapunzi bango kweli, **32** mwenga mwalowa kuitanga kweli, ni
kweli yalowa kwabeka huru." **33** Kabanyangwa, "Twenga twa
ubeleko wa Ibrahimu ni kamwe tuwaike kwaa pae ya utmumwa
wa yeyote; wabaya kwaa, "Twalowa bekwa huru?" **34** Yesu
kaayangwa, "Amini, amini, naamakiya, kila ywapanga sambi ni
mmanda wa sambi. **35** Mmanda atama kwaa munyumba wakati
wote; mwana hudumu masoba yote. **(aiōn g165)** **36** Kwa eyo,
mana itei Mwana abekilwe huru, mwalowa pangika huru kweli
kabisa." **37** Nitangite kwamba mwenga ni ubeleko wa Ibrahimu;
mwanipala kunibulaga kwa sababu neno lyango labile kwaa
ni nafasi nkati yinu, **38** Nalongela makowe ambayo niyabweni
pamope ni Tate bango, ni mwenga nyonyonyo mwapanga
makowe ambayo mwagayowine kuoma kwa tate yinu." **39**
Kbanyangwa ni kummakiya, "Tate yitu nga Ibrahimu."Yesu
kaamakiya, kati mwabile ni bana ba Ibrahimu, mwalowa panga
kazi ya Ibrahimu. **40** Hata nambeambe mwalowa pala kunibulaga,
mundu ywabakiye ukweli kuwa nayowine kuoma kwa Nnongo.
Abrahamu apangite kwaa ayee." **41** Mwapanga kazi ya tate

yinu."Kabammakiya, Tubelekwile kwaa mu'umalaya, tubile ni Tate
yumo Nnongo." **42** Yesu kammakiya, "Mana itei Nnongo nga Tate
yinu, mnipendile nenga, kwa maana niboite kwa Nnongo; wala
niisile kwaa kwa nafsi yango, ila ywembe ywanitumile. **43** Kwa
namani mwelewa kwaa maneno yango? Kwa sababu muweza
kwaa vumiliya kugayowa maneno yango. **44** Mwenga ni wa
tate yinu, nchela, nga mpala kuipanga tamaa ya tate yinu. Abile
ywamulaga tangu mwanzo ni aweza kwaa kuyema mu'ukweli
kwa mana kweli yabile kwaa nkati yake. Kabalongela ubocho,
alongela kuoma kwa asili yake kwa sababu ni mmocho nga tate
ba ubocho. **45** Nambeambe, kwa sababu nibayile yaibile kweli,
muniamini kwaa. **46** Ywa nyai nkati yinu ywanishuhudia kuwa
nibile ni sambi? mana itei nibile yaibile kweli, kwa mwanja namani
mwaniamini kwaa? **47** Ywembe ywabile wa Nnongo hugayowa
maneno ga Nnongo; Mwenga muyayowine kwaa kwa mana
mwenga mwa wa Nnongo kwaa." **48** Ayahudi kabanyangwa ni
kummakiya, twabaya kwaa kweli kuwa wenga wa Msamaria na
ubile ni nchela?" **49** Yesu kayangwa, nibile kwaa ni pepo; lakini
namweshimu Tate bango, ni mwenga mwaniheshimu kwaa. **50**
Nipala kwaa utukufu wango; kwabile yumo ywapala ni hukumu.
51 Amini, amini, nakubakiya, ywabile yeyote ywalikamua neno
lyango, akibweni kwaa kiwo kamwe." **(aiōn g165)** **52** Ayahudi
kabammakiya, "Nambeambe tutangite kuwa ubile ni nchela.
Abrahamu ni manabii kabawaa, lakini wabaya,'Mana itei mundu
alikamwile neno lyango, aonjile kwaa kiwo.' **(aiōn g165)** **53** Wenga
nkolo kwaa kuliko tate bitu Abrahamu ywati waa? Manabii pia
bawile. Wenga ujipanga kuwa wa nyai?" **54** Yesu kanyangwa,
"Mana itei nalowa kuitukuza mwene, utukufu wango ni bure; Tate
bango ywanitukuza-yolo mwamum'bayite kuwa ni Nnongo winu.

55 Mwenga mwamyowa kwaa ywembe, lakini nenga namyowa
ywembe. Mana itei nibayite,'nimtangite kwaa,' nalowa pangilwa
kati mwenga, nambocho. Hata nyoo, nimtangite na maneno yake
nigakamwile. **56** Tate yinu Ibrahimu atishangilia yatikulibona
lisoba lyango, aibweni na atipulaika." **57** Ayahudi kabammakiya,
"Uikite kwaa umri wa miaka hamsini bado, ni wenga umweni
Ibrahimu?" **58** Yesu kammakiya, "Amini, amini, nakumakiya,
kabla Abrahamu abelekwile kwaa. NENGA NIBILE." **59** Nga
kabalokota maliwe bapala kumpumunda, lakini Yesu atikuificha
ni kuboka panja ya hekalu.

9 Palyo, kati Yesu kapeta, amweni mundu ipofu tangu kubelekwa
kwake. **2** Anapunzi bake kabannaluya, "Rabi, nyai ywapangite
sambi, mundu yoo au wazazi bake, hata abelekwile ipofu?" **3**
Yesu kannyangwa, "Ayoo mundu kwaa wala azazi bake bapangite
sambi, ila kazi ya Nnongo ipalikwe kuyogoliwa petya kwake. **4**
Yatupasa kupangakazi zake ywembe ywanitumile muda bado ni
mutwekati. Kilo chaisa wakati wabile ntopo ywaweza panga kazi.
5 Wakati wanibile mu'ulimwengu, nenga na bweya ya ulimwengu."
6 Baada ya Yesu baya maneno aga, alitema pa nnema, apangite
litope lya mate, ni kumpaka yolo mundu kuminyo lile litope. **7**
Kammakiya, uyende kuoga mu'lose lya Siloamu(ititafsirilwa kati
'ywaatumilwe')."Kwa eyo mundu yoo atiyenda, ni kunawa ni
kubuyangana, atibona. **8** Majirani wa mundu yoo ni balo bamweni
mwanzo kati mwambaji kababaya, Je! ayoo nga yolo kwaa
mundu ywabile atama na loba?" Benge kababaya, "Ni ywembe."
9 Na benge babaya "yolo kwaa, ila afanana ni ywembe."Lakini
ywembe abaya, "Ni nenga." **10** Kabammakiya, "Nambeambe
minyo gako gayongolilwa namani?" **11** Kayangwa, mundu
ywakemelwa Yesu apangite litope ni kulibeka mu minyo gango

ni kunibakiya, “Yenda Siloamu unawe.” Kwa eyo natiyenda,
ninawite, nga nipalike kubona kae,” **12** Kamammakiya “Abile
kwaako?” Kayangwa, “Ndangite kwaa.” **13** Kabampeleka mundu
yolo ywabile ipofu kwa Mafarisayo. **14** Lyabile lisoba lya Sabato
palyo Yesu apangite litope ni kun'yongolya minyo gake. **15** Nga
kae Mafarisayo kabannaluya apatike kinamani bona. Kaamakiya,
“Abekite litope mu'minyo gango, ninawite, nambeambea naweza
bona.” **16** Baadhi ya Mafarisayo kababaya, “Mundu yoo abokite
kwaa kwa Nnongo kwa mana aikamwi Sabato.” Benge babayite,
“Iwezekana kinamani mundu ywabile ni sambi kupanga ishara
kati yee?” Kwa eyo kwabile na mgawanyiko nkati yabe. **17**
Nga kabannaluya yolo ipofu kae, “Ubaya kele nnani yake kwa
sababu akuyongoli minyo gako?” Ipofu kabaya, “Ni nabii.” **18**
Hata muda woo Ayahudi bamwamini kwaa kuwa abile ipofu ni
ywembe apatike bona mpaka kabakema azazi bake ywembe
ywapatike kubona. **19** Kabaanaluya azazi, Je, ayoo nga mwana
winu mwamubaya abelekwile ipofu? aweza kinamani kubona?”
20 Nga azazi bake kabanyangwa, “Tutangite kuwa ayoo ni
mwana witu na kuwa abelekwile ipofu. **21** Kinamani nambeambe
atibona, tutangite kwaa, ni ywembe an'yongoliya minyo gake,
tuntangite kwaa, Munnaluye mwene, Ni mundu nkolo. Aeza
kuielezea mwene.” **22** Azazi bake babayite makowe aga,
kwa kuwa batiyogopa Ayahudi. Kwa mana Ayahudi babile
batikubaliana kuwa, mana itei yoyote ywabaya kuwa Yesu nga
Kristo, alowa tengwa mu'sinagogi. **23** Kwa sababu yee, azazi
bake kababaya, “Ni mundu nkolo, munnaluye mwene.” **24** Kwa
eyo kwa mara ya na'ibele, kabankema mundu yoo ywabile ipofu
ni kummakiya, Umpei Nnongo utukufu. Tutangite kuwa mundu
yoo nga mwene sambi.” **25** Yolo mundu kaayangwa, “Mana abile

ni sambi, nenga nitangite kwaa. Kilebe chimo nikitangite: nabile
ipofu, nambeambe nabona." **26** Nga kabammakiya, "Akupangie
namani? Agayongoli kinamani minyo gako?" **27** Kanyangwa,
"Niabakiye tayari, ni mwenga muyowine kwaa! Kwa namani
mpala kuyowa kae? Mwenga mpala kwaa kuwa anapunzi bake
kae, kele? **28** Batikuntukana no baya, "Wenga nga mwanapunzi
bake, lakini twenga ni anapunzi ba Musa. **29** Tutangite kuwa
Nnongo atilongela ni Musa, lakini kwa yolo, tutangite kwaa
abokite kwaako. **30** Yolo mundu kaayangwa ni kuabakiya, "Kwa
namani, lee nga likowe lya kushangaza, kuwa mutangite kwaa
aboka kwako, na bado aniyongolii minyo gango. **31** Tutangite
kuwa Nnongo aasikilizi kwaa babile ni sambi, lakini mana itei
yeyote atikumwabudu Nnongo ni kugapanga mapenzi gake,
Nnongo unsikiliza. **32** Tangu mwanzo wa ulimwengu iyowanika
kwaa kuwa kwabile mundu ywa ayongoli mino ga mundu ywa
abelekwile ipofu. **(aiōn g165)** **33** Mana itei mundu yoo aboka
kwaa kwa Nnongo, kana apange chocho." **34** Kabanyangwa no
kummakiya, "Ubelekwile ipofu mu'sambi kabisa, na wenga waloa
kutupundisha twenga?" Nga kabampukuza kuoma mu'lisinagogi.
35 Yesu ayowine kuwa batikumwondoa mu'lisinagogi. Ampatike
ni kummakiya, "wenda kumwamini Mwana wa mundu?" **36**
Kanyangwa no baya, "Ni nyai, Ngwana, ili ni nenga nipate
kumwaminiya?" **37** Yesu kammakiya, "Umweni, ni ywembe
ywalongela naye nga ywembe." **38** Yolo mundu kabaya,
"Ngwana, Naamini," Nga akamsujudia. **39** Yesu kabaya, "Kwa
hukumu niisile mu'ulimwengu woo ili balo babweni kwaa bapate
kubona na balo balo babweni bawe Ipofu." **40** Baadhi ya
Mafarisayo babile pamope ni ywembe bayowine maneno ago ni
kunnaluya, "Na twenga kae ni ipofu?" **41** Yesu kaamakiya, "Kati

mutangite ipofu, mwabile kwaa ni sambi. Hata nyoo, nambeambe
mwabaya,'Tubweni sambi yinu itamile."

10 Amini, amini naabakiya, yolo ywajingya kwa petya nnango
wa zizi lya ngondolo, lakini ywapanda kwa ndela yenge, mundu
yoo ni mwii na nnyang'anyi. **2** Ywembe ywajingii munnango
ni ywabachunga wa ngondolo. **3** Kwa mlinzi wa nnango
un'yongolya. Ngondolo kabaliyowa lilobe lyake ni kubakema
ngondolo bake kwa maina yabe ni kuaboywa panja. **4** Palyo
aaboywa panja abo babile bake, utama nnonge yabe, ni
ngondolo unkengama, kwa sababu balitangite lilobe lyake. **5**
Bankengamile kwaa ageni lakini badala yake kabamwepuka,
kwa kuwa balitangite kwaa lilobe lya ageni." **6** Yesu atibaya
kwa mpwano woo kwabe, lakini bayatangite kwaa makowe
aga yabile atikugabaya kwabe. **7** Yesu kalongela nakwe kae,
"Amini, amini, naamakiya, Nenga na nnango wa ngondolo. **8**
Boti bapitike nnonge yango babile anyang'anyi, lakini ngondolo
kabayowine kwaa. **9** Nenga na nnango. Yeyote ywajingya petya
kwango, atilopolelwa; alowa jingya ndani ni kuboka, ni ywembe
ywaipatia malisho. **10** Mwii aisi kwaa bila jiba, na kubulaga.
Niisile ili kwamba bapate ukoto ni bawe nabo wanansima.
11 Nenga na mchungaji mwema. Mchunga mwema uuboywa
ukoto wake kwa ajili ya ngondolo. **12** Mmanda ywaajililwe,
nga mchungaji kwaa, ywabile ngondolo nga mali yake kwaa,
ugabona mabwaa mwitu kabaisa na hubaleka ni kubatila balo
ngondolo. **13** Na mabwaa mwitu ubataba ni kubatawanya. Utila
kwa sababu ni mmanda wa ajililwa na abajali kwaa ngondolo.
14 Nenga na mchungaji mwema, na niatangite babile wango,
nabo babile wango wanitangite nenga. **15** Tate anitangite, ni
nenga nintangite Tate, nenga nalowa kuuboywa ukoto wango

kwa ajili ya ngondolo. **16** Nabile ni ngondolo wenge wabile
mulizizi lee. Balo pia, ipalikwa kubaleta, nabo balowa kuliyowa
lilobe lyango ili kuwa kubile ni likundi limo na mchungaji yumo.
17 Ayee nga sababu Tate anipenda: Niuboywe ukoto wango
alafu niutole kae. **18** Ntopo ywautolae kuoma kwango, lakini
nenga nauboywa mwene. Nibile na mamlaka ya kuuboywa,
na nibile na mamlaka ya kuutola kae. Natilipokya liagano lee
boka kwa Tate." **19** Mgawanyiko kae uboka nkati ya Ayahudi
kwa sababu ya maneno aga. **20** Benge babayite, "Abile ni
nchela na abile ni uchizi. Kwa namani mwati kunyowanikiya?" **21**
Benge babayite, "Aga ni mano kwaa ga mundu ywapagawile
ni nchela. Nchela lyaweza kwaa yogoliya minyo ga ipofu?" **22**
Nga yabuya Sikukuu ya kuibeka wakfu Yerusalemu. **23** Wabile
muda wa mbepo, ni Yesu abile akityanga mu'lihekalu mu'ukumbi
ba Selemani. **24** Bayahudi kabamzunguka na kummakiya,
"Mpaka lini alowa kutubeka mu'mashaka? Kati wenga ni Kristo,
tubakiye wazi. **25** Yesu kanyangwa, "Niamakiye lakini muaminiye
kwaa. Kazi nizipangite kwa lina lya Tate bango, zatikushuhudia
nnani yango. **26** Hata nyo muamini kwaa kwa mana mwenga
mwa ngondolo wango kwaa. **27** Ngondolo wango baliyowa
lilobe lyango; Naatanga, nabo banikengama nenga. **28** Niapeya
ukoto wanga yomoka; balowa bulagwa kwaa kamwe, na ntopo
hata yumo ywalowa kubatola mu'maboko gango. **(aiōn g165,
aiōnios g166)** **29** Tate bango, ywanipeile, abo, ni nkolo kuliko
wenge wote, na ntopo hata yumo ywabile ni uwezo wa kubatola
kuoma mumaboko ga Tate. **30** Nenga na Tate yumo kae. **31**
Kabapotwa maliwe ili kumpondanga kae. **32** Yesu kaayangwa,
"Niabonekiya kazi yanansima inoite kuoma kwa Tate. Kwa kazi
ipi nkati ya yake mwalowa kunikombwa ni maliwe?" **33** Ayahudi

kabanyangwa, “Twakukombwa kwaa ni maliwe kwa kazi yeyote
inoite, lakini kwa kupulu, kwa mana wenga, wa mundu, uyipanga
kuwa Nnongo.” **34** Yesu kaayangwa, “Iandikilwe kwaa mu'saliya
yinu,'Nibayite, “Mwenga mwa nnongo?” **35** Mana itei abakemite
nnongo. kwa balo babile ni Neno lya Nnongo latikuwaisilya(na
maandiko gaweza kwaa tekwanika). **36** Mwabaya nnani ya yolo
ywabile Tate ywamboyile ni kuntuma mu'ulimwengu,'Wenda
kupuru', Kwa sababu nibaite,'Nenga na mwana wa Nnongo?' **37**
“Mana itei nipanga kwaa kazi ya Tate bango, muniaminiya kwaa.
38 Hata nyo, mana itei niipanga, hata mana muniaminiya kwaa,
muiaminiye kazi ili muweze kuitanga ni kuyowa kuwa Tate abile
nkati yango ni nenga nibile nkati ya Tate.” **39** Kabajaribu kae
kuntaba Yesu, lakini atiyenda boka mu'maboko gabe. **40** Yesu
kayenda zake kae nngambo ya Yordani pandu ambapo Yohana
abile atikuabatiza kwanza, ni kutama kwoo. **41** Bandu baingi
kabaisa kwa Yesu. Batiyendelya kubaya, “Yohana apangite kwaa
ishara yeyote, lakini makowe yote ayabayite Yohana nnani ya
aywoo mundu nga ga kweli.” **42** Bandu banyansima batikuwamini
Yesu kae.

11 Mundu yumo lina lyake Lazaro ywabile nng'onjwa. Abokite
Bethania, ijiji sa Mariamu na dada yake Martha. **2** Abile ni
Mariamu yolo ywampakile Ngwana Marhamu ni kumputa magolo
gake kwa nywili yake, ywabile nnongowe Lazaro ywabile ni
nng'onjwa. **3** Nga dada bake aba batumile ujumbe kwa Yesu
ni kubaya, “Ngwana, umlinge yolo ywampendile andaminya.”
4 Yesu pabayowa abayite, “Utamwe woo ni wa kiwo kwaa,
lakini, badala yake ni kwa ajili ya utukufu wa Nnongo ili kuwa
Mwana wa Nnongo apate kutukuzwa pitya utamwe woo.” **5** Yesu
ampendile Martha ni dada bake Lazaro. **6** Paayowine kuwa

Lazaro ni ntamwe, Yesu atami masoba ibele mahali paabile.
7 Nga baada ya lee atikuabakiya anapunzi bake, “Tuyende
kae uyahudini.” **8** Banapunzi kabammakiya, “Rabi, ayahudi
babile bakijaribu kukukombwab ni maliwe, ni wenga upala
buyangana kwoo kae?” **9** Yesu kaayangwa, “Mutwekati wabile
ni masaa komi ni ibele? Mundu ywaatyanga mutwekati aweza
kwaa kuikwala, kwa mana abona kwa bweya lya mutwekati.
10 Hata nyoo, mana itei atyanga kilo, alowa kuikwala mana
bweya yabile kwaa nkati yake.” **11** Yesu abayite makowe aga, ni
baada ya makowe aga, kaabakiya, “Rafiki yitu Lazalo agonjike,
lakini nayenda ili nipate kumuuluya kuoma mu'lugono.” **12** Nga
anapunzi bake kabankokeya, “Ngwana, kati agonjike, alowa
yumuka. **13** Muda woo Yesu atilongela habari ya kiwo sa
Lazaro, lakini balo batangite alongela nnani ya kugonja lugono.
14 Nga Yesu kaamakiya wazi, kuwa “Lazaro awile. **15** Nibile
ni puraha kwa ajili yinu, kwamba nibile kwaa kolyo ili mpate
aminiya. Tuyende kwake.” **16** Bai Tomaso ywakemelwa Pacha,
aamakiye anafunzi benge, “Ni twenga tuyende kuwaa mpamo
ni Yesu.” **17** Wakati Yesu aisile, akutike Lazaro tayari abile
mu'likaburi lisoba lya nchenche. **18** Ni Bethania ibile papipi
ni Yerusalemu kati kilomita arobaini na tano. **19** Baingi nkati
ya Ayahudi baisile kwa Martha ni Mariamu kuafariji kwa ajili
ya nongo wabe. **20** Nga Martha ayowine kuwa Yesu andaisa,
atiyenda kukwembana naye, lakini Mariamu atiyendelea kutama
munyumba. **21** Martha kammakiya Yesu, “Ngwana kati wabile
pano, kaka yango alowa waa. **22** Hata nambeambe, nitangite
kuwa lolote lya ulilobite boka kwa Nnongo, atakupeya.” **23** Yesu
kammakiya kaka bako alowa yoka kae.” **24** Martha kammakiya,
nitangite kuwa alowa yoka mu'ufufuo lisoba lya mwisho.” **25** Yesu

kammakiya, “Nenga na ufufuo na ukoto; ywembe ywaaminiye,
ingawa alowa waa, ywabile nkoto atama; **26** ni ywembe ywatama
ni kuniaminiya nenga alowa waa kwaa, Uliaminiye lee?” **(aiōn
g165)** **27** Kammakiya, “Eloo, Ngwana naaminiya kwamba wenga
ni Kriso, Mwana wa Nnongo, ywembe ywaisa mu'ulimwengu.”
28 Paayomwile baya lee, atiyenda kunkema dada yake Mariamu
mu'faragha. Kabaya, “Mwalimu abile pano na akukema.” **29**
Mariamu paayowine aga, kauluka upesi no yendya kwa Yesu.
30 NI yesu paabile bado jingya mu'ijiji, ila abile bado pandu
pa akwembine ni Martha. **31** Nga Ayahudi babile ni Mariamu
mu'nyumba na balo babile bakimfariji, pabamweni kauluka
upesi ni kuboka panja, kabankengama, bayowine kuwa ayenda
kulikaburu ili alele kwoo. **32** Nga Mariamu, paaikite palyo Yesu
abile amweni ni, kutomboka pae ya magolo gake ni kummakiya,
“Ngwana, kati wabile pano, nongo wango alowa waa kwaa.” **33**
Yesu paamweni atilela, ni Ayahudi waisile pamope naye wabile
wakilela kae, atiomboleza mu'roho ni kufadhaika; **34** Kabaya,
“Mumgonjike kwaako? Kabammakiya, Ngwana, uise ulole. **35**
Yesu kalela. **36** Ayahudi babaya, “Lola yaampendile Lazaro!” **37**
Lakini benge kati yabe babayite, “yolo kwaa, mundu abayongoli
minyo ga yolo ywabile ipofu, aweza kwaa kumpanga mundu
yoo awile kwaa?” **38** Nga Yesu, abile akiomboleza mu'nafsi
yake kae, kayenda mu'likaburi. Nambeambe labile lipango, na
liwe libekilwe nnani yake. **39** Yesu kabaya, “Muliboywe liwe.”
Martha, dada bake Lazaro, ywembe ywaawile, ammakiye Yesu,
“Ngwana, kwa muda woo, yega yake wabile umioza, kwa sababu
abile mu'kiwo kwa masoba ncheche.” **40** Yesu kaammakiya,
“Nenga nikumakiye kwaa ya kuwa, mana uniaminiye, walowa
bona utukufu wa Nnongo?” **41** Kwa eyo batikuliboywa liwe.

Yesu atiuluwa minyo gake kunani no baya, “Tate, niakushukuru
kwa mana wenda kuniyowa. **42** Nitangite kuwa unaniyowa
mara yoti, lakini nga kwasababu ya bandu bayemi kunizunguka
kuwa nialongela aga, ili kwamba bapate kuamini kuwa wenga
unitumile. **43** Baada ya kubaya nyoo, atilela kwa lilobe likolo,
“Lazaro, boka panja!” **44** Mundu ywabile mu'kiwo abokite panja
atabilwe maboko na magolo kwa sanda za kuyikia, na minyo
wake utabilwe ni kitambaa,” Yesu kaamakiya, “Mumpunguwe ni
kunleka ayende.” **45** Ayahudi banyansima baisile kwa Mariamu
ni kubona Yesu chaakipangite, batikumwaminiya, **46** Lakini
baadhi yabe batiyenda kwa Mafarisayo ni kuamakiya makowe
agapangite Yesu. **47** Nga akolo ba Makuhani ni Mafarisayo
kabakusanyika pamope mu'libaraza no baya, “Tupange namani?
Mundu ywoo apanga ishara zanyansima. **48** Mana itei tunlekite
nyoo kichake, bote balowa kumwaaminiya; Arumi walowa isa
ni kutola yoti mahali yitu ni litaifa litu.” **49** Hata nyoo, mundu
yumo nkati yabe, Kayafa, ywabile kuhani nkolo mwaka woo,
kaamakiya, “Mutangite kwaa chochote kabisa. **50** Muwasa kwaa
kuwa ipalikwa faa kwa ajili yinu kuwa mundu yumo apangika
kuwaa kwa ajili ya bandu kuliko litaifa lyoti angamiya.” **51**
Agabaya aga kwa sababu yake mwene, badala yake, kwa
kuwa abile ni kuhani nkolo mwaka wolo, atitabiri kuwaYesu
alowa waa kwa ajili ya litaifa; **52** Ni kwa taifa kwaa kichake, ila
Yesu apatike nyonyonyo kubakusanya bana ba Nnongo babile
batitawanyika sehemu mbale mbale. **53** Kwa eyo kuoma lisoba
lee ni kuyendelya kabapanga namna ya kum'bulaga Yesu. **54**
Yesu atyanga kwaa wazi wazi nkati ya Ayahudi, ila atiboka
palyo no yenda nnema yabile papipi ni lijangwa mu'ijiji ikemelwa
Efraimu. Atami palo ni anapunzi. **55** Pasaka ya Ayahudi yabile

papipi, na banansima batiyenda Yersalemu panja ya mji kabla ya
Pasaka ili bapate kuitakasa bene. **56** Babile bakinkengama Yesu,
ni kulongela kila yumo babile bayemite mu'lihekalu, “Muwasa
namani? kuwa alowa isa kwaa mu'sikukuu?” **57** Wakati woo
akolo ba makuhani ni Mafarisayo babile batiboya amri kuwa
mana itei yumo atangite paabile Yesu, apalikwa kubapea taarifa
ili bapate kuntaba.

12 Siku sita kabla ya Pasaka, Yesu kayenda Bethani kwa
abile Lazaro, ywembe ywabile atikumfufua boka mu kiwo.
2 Bai kabamwandalia chakulya cha kitamwinyo, ni Martha
atikuntumikya, wakati woo Lazaro abile yumo wa balo batamile
mu'chakulya pamope ni Yesu. **3** Boka po Mariamu atitola rati
ya manukato gapangitwe kwa nardo safi, yabile ya thamani
ngolo, atikumpaka Yesu mumagolo, ni kunputa magolo kwa
nywili yake; nyumba yoti yatinungya harufu ya galo manukato.
4 Yuda Iskariote, yumo ywa balo anapunzi bake, ywabile nga
ywaamsaliti Yesu, kabaya, **5** “Kwa mwanja namani manukato
aga gapemewa kwa dinari mia tatu ni kuapeya maskini?” **6** Ni
ywembe ywabaya ago, nga kwa kubahurumia kwaa maskini,
ila kwa sababu abile mwii: ywembe nga ywakamwile mpuko
wa mbanje ni abile atitola baadhi ya ibekwile moo kwa ajili
yake mwene. **7** Yesu abayite, “Nleke abeke chaabile nacho
kwa ajili ya lisoba lya masiko yango. **8** Maskini mwabile nabo
masoba yoti; lakini mwatama kwaa ni nenga masoba yoti.” **9** Bai
kipenga kikolo sa ayahudi bayowine kuwa Yesu abile kwoo,
nabo baisile, kwa ajili ya Yesu, ili bamlole ni Lazaro ywamfufue
Yesu kuoma mu'kiwo. **10** Na akolo wa Makuhani kabapanga
shauri ili wamukage Lazaro; **11** mana kwa ajili yake banyansima
mu'uyahudi batiyenda na kumwaminiya Yesu. **12** Na lisoba lya

ibele kipenga kikolo sa bandu saisile mu'sikukuu. Kabaypwine
kuwa Yesu andaisa Yerusalemu, **13** Kabatola matawi ya nkowa
wa ntende ni kuoma panja kuyenda kumlaki ni kukombwa lilobe,
“Hosana! Atibarikiwa ywembe ywaisa kwa lina lya Ngwana,
Mpwalume wa Israeli.” **14** Yesu ampatike mwana mponda ni
kumpanda: kati yaiandikilwe, **15** “Kana uyogope, binti Sayuni;
linga. Mpwalume bako andaisa, atikumpanda mwana mbonda.”
16 Anapunzi bake baelewite kwaa makowe aga apo kwanza;
lakini Yesu paatukuzwe, nga kabakombokya ya kuwa makowe
aga gatiandikilwa ywembe na ya kuwa bapangite makowe aga
kwake. **17** Bai lelo likundi lya bandu babile pamope ni Yesu
wakati paakemile Lazaro kuoma mu'likaburi, kabashuhudia
kwa wenge. **18** Na yabile kwa sababu yee kuwa likundi lya
bandu baisile kumlaki kwa sababu bayowine kuwa aipangite
ishara yee. **19** Mafarisayo kababakiyana bene kwa bene, “Linga
nambeambe muweza kwaa kupanga lolote; linga ulimwengu
uyendike kwake.” **20** Nambeambe baadhi ya Ayunani babile
nkati ya balo babile batiyenda ku'sikukuu. **21** Aba kabamwendea
Filipo, ywabile aboka Bethsaida ya Galilaya, kabanloba bakibaya,
“Ngwana, twenga twatamaniya kumwona Yesu.” **22** Filipo
kayenda kummakiya Andrea; Andrea ni Filipo kabayenda
kummakiya Yesu. **23** Yesu kaayangwa ni kubaya, “Saa iikite kwa
ajili ya mwana wa Adamu kutukuzwa. **24** Amini, amini, naabakiya,
chembe ya ngano mana itei itomboka kwaa mu'nnema na
waa, utama nyonyonyoo kichake; ila mana itiwaa, ipambika
matunda ganyansima. **25** Ywembe ywaupenda uhai wake alowa
kuupoteza; ila ywembe ywauchukyanga uhai wake mu'ulimwengu
woo alowa kuusalimisha hata ukoto wange yomoka. **(aiōnios
g166)** **26** Mundu yoyote ywanitumikiya nenga, na anikengame,

nenga panibile, nga na mmanda wango apalikwa kuwa. Mundu
yeyote ywanitumikiya, Tate alowa kumweshimu. **27** Nambeambe
roho yango itifadhaika; nenga nabaya kinamani?'Tate unilopwe
mu'saa yee?' Lakini ni kwa kusudi lee niikite saa yee. **28** Tate,
ulitukuze lina lyako," Boka po lilobe liisile kuboka kumaunde
no baya, "Natikulitukuza na nenga natikulitukuza kae." **29** Bai
bandu bayemite papipi ni ywembe kabayowa ni kubaya kuwa
kwabile ni ngurumo. Wenge watibaya, "Malaika atilongela na
ywembe." **30** Yesu kaayangwa no baya, "Lilobe lee lyaisilee
kwaa kwa ajili yango, ila kwa ajili yinu. **31** Nambeambe hukumu
ya ulimwengu woo ibile: Nambeambe nkolo wa ulimwengu woo
alowa tekwanilwa panja. **32** Na nenga mana niinuliwe nnani
ya nnema, nalowa kuwavuta woti kwango." **33** Atibaya nyoo
akibabonekeya aina ya kiwo alowa waa. **34** Bandu kabanyangwa,
"Twenga tuyowine mu'saliya ya kuwa Kristo alowa tama hata
milele. Ni wenga wabaya kinamani, "Mwana wa Adamu lazima
ainulilwe kunani? Ayoo mwana wa Adamu ywa nyai?" **(aiōn g165)**
35 Bai Yesu kaamakiya, "Bweya ibile pamope ni mwenga muda
nchunu. Muyendeli maadamu mubile ni bweya, ili libendo kana
liise kwaa kubaweza. Ywembe ywayenda mu'libendo atangite
kwaa paaayenda. **36** Mwabile mu'bweya, muiamini bweya yee ili
mpate kuwa bana ba bweya." Yesu kaabaya aga na boka poo
kayenda kuificha kna bamweni. **37** Ingawa Yesu apangite ishara
zanyansima namna yee nnonge yabe, bado bamwaminiye kwaa.
38 Ili litimye neno lya nabii Isaya, abayite: "Ngwana, ywa nyai
ywa sadiki habari yitu? Ni luboko lwa Ngwana atifunulilwa nyai?"
39 Nga sababu bembe baaminiye kwaa, maana Isaya abayite
kae, **40** "Atikwapanga ipofu mu minyo yabe, na aipangite mioyo
yabe migumu, ili bamweni kwaa mu'minyo yabe ni kuyatanga

kwa mioyo yabe, ni kabalopolelwa ni nenga kuwaponya." **41**
Isaya abayite maneno ago kwa kuwa aubweni utukufu wa
Yesu ni atilongela habari zake. **42** Lakini hata akolo banansima
batikumwamini Yesu; ila kwa sababu ya Mafarisayo, kabakiri
kwaa ili kana batengwe na lisinagogi. **43** Bapendike sifa za
bandu kuliko sifa zibokite kwa Nnongo **44** Yesu kakombwa
lilobe no baya, "Ywembe ywaaniminiye nenga, aniaminiye kwaa
nenga kichangu ila ni ywembe ywanitumile nenga. **45** ni ywembe
ywaanibona nenga ambona ni ywembe ywaanitumile. **46** Nenga
niisile kati bweya ya ulimwengu ila kila mundu ywaniaminiye
nenga atame kwaa mu'libendo. **47** Mana itei mundu ywoywoti
ywaayowine maneno yango lakini kana agakamwe, nenga
nalowa kumhukumu; mana niisile kwaa kuhukumu ulimwengu ila
kuulopwa ulimwengu. **48** Yeyote ywanipala kwaa nenga kana
ayakubali maneno yango, abile ni ywamuhukumu: neno lee
nalibayite nga lalowa kumhukumu lisoba lya mwisho. **49** Mana
nenga nabaya kwaa kwa nafsi yango kae. Ila ni Tate ywanipeleki,
ywembe mwene ywanitumile kugabaya yanilongela. **50** Nenga
nitangite ya kuwa liagizo lyake ni ukoto wangeyomoka; bai
ayoo niyabayite nenga-kati Tate anibakiye, nga nenga nibayite
kwabe." **(aiōnios g166)**

13 Nambeambe kabla ya sikukuu ya Pasaka, kwa kuwa Yesu
atangite kuwa saa yake iikite ambayo ataboka mu'dunia yee
kuyenda kwa Tate, abile atikuwapenda bandu bake ambao wabile
mu'dunia, awapendike muno. **2** Na nchela abile atibekwa tayari
mu'mwoyo wa Yuda Iskariote, mwana wa Simoni, kumsaliti Yesu.
3 Yesu atangite kuwa Tate abekite ilebe yoti mu'maboko yake ni
kuwa abokite kwa Nnongo ni abile atiyenda kae kwa Nnongo. **4**
Atiuluka mu'chakulya ni kuitandaza pae ngobo yake ya panja.

Boka po katola litaulo na kuitaba mwene. **5** Boka po kabeka
mase mu'libakuli ni katumbwa kuwa osha magolo anapunzi bake
ni kuiputa ni litaulo lyabile ajitabile mwene. **6** Kaisa kwa Simoni
Petro, ni Petro kammakiya, “Ngwana, upala kuniosha magolo
gango?” **7** Yesu kannyangwa ni kummakiya, “Ulitangite kwaa
nambeambe lanilipangite, lakini walowa yowa baadae.” **8** Petro
kammakiya, “Uweza kwaa kuniosha magolo gango kamwe,”
Yesu kannyangwa, “Mana itei nalowa kukuosha kwaa, kana ubile
ni mahali pamope na nee.” **(aiōn g165)** **9** Simoni Petro kammakiya,
“Ngwana, kana unioshe magolo gango kichake, ila pia maboko ni
ntwe wango.” **10** Yesu kaabakiya, “Yeyote ywabile ayomwi kuoga
aitaji kuoga kae ila magolo gake, ni ywabile safi yega yake yoti,
mwenga mwabile safi, lakini mwenga kwaa.” **11** Kwa mana Yesu
atangite ywa apala kumsaliti; yee nga sababu abayite, mwote
kwaa mwabile safi.” **12** Wakati Yesu abile atikuwabonikiya magolo
gabe ni paaikite tola ngobo yake ni tama kae, atikwabakia, “Je
Mutangite chelo chabile niapangia mwenga? **13** Mwanikema
nenga, “Mwalimu” ni Ngwana yee mwabaya kweli, maana nibile
nyoo. **14** Mana itei nenga Ngwana na Mwalimu, natiwaosha
magolo yinu, mwenga pia iapalikwa kuwaosha wenge magolo
yinu, mwenga pia iapalikwa kuaosha benge magolo. **15** Kwa
kuwa natikuwapeya mpwano ili kuwa mwenga kae mpange kati
nenga nipangite kwinu. **16** Amini, amini, naabakiya, mmanda
nga nkolo kwaa kuliko ngwana wake; wala yolo ywabile atumilwe
ni nkolo kuliko yolo abile mmanda. **17** Mana itei uyayowine
makowe aga, ubarikilwe kugapanga. **18** Nabaya kwaa kuhusu
mwenga mwa bote, kwa kuwa naatanga balo ambao niachawile-
ila nabaya aga ili kuwa maandiko gaweze kutimia:'Ywembe ywa
lyaa mkate wango atikuniinua isigino sake.' **19** Niabakiye lee

nambeambe kabla ipangite nyoo ili kwamba mana lipangike,
muweze kuaminiya kuwa nenga nga YWEMBE. **20** Amini, amini,
naabakiya, ywanipokyange nenga upokya ywabile nimtumile, ni
yolo anipokyange nenga umpokya yolo ywanitumile nenga."
21 Palyo Yesu abayite aga, atisumbuka muno mu'nafsi gake,
atishuhudia no baya, "Amini, amini, niabakiya kuwa yumo winu
alowa kunisaliti." **22** Anapunzi bake kabalokiana, kabashangala
ni kwa ajili ya nyai ywalongela. **23** Pabile mu'meza, yumo wa
anapunzi bake yatiegama pakifua sa'Yesu yolo ywampendile
Yesu. **24** Simoni Petro annobiye mwanapunzi yoo no baya,
"Tubakie ni yupi ywabile kwake ywamlongela." **25** Mwanapunzi
yolo ywabile egama pa'kifua sa Yesu na kam'bakiya, "Ngwana,
ywa nyai?" **26** Boka po Yesu kanyangwa, "Ni kwake yolo
nipalae chovya ipande ya mikate ni kumpeya." Nga nyoo paabile
chovya mkate, atikumpeya Yuda mwana wa Simoni Iskariote.
27 Na baada ya mkate, nchela atikun'jingya. Boka po Yesu
kammakiya, "chelo chabile ukipala kukipanga ukipange upesi."
28 Nambeambe ntopo mundu mu'meza ywatangite sababu
ya Yesu kubaya likowe lee kwake. **29** Baadhi yabe balidhani
kuwa, kwa sababu Yuda akamwile mfuko wa mbanje, Yesu
kammakiya, "Upemeye ilebe twavipala kwa ajili ya sikukuu," au
kwamba apalikwa kuboywa ilebe kwa maskini. **30** Baada ya
Yuda kutola mkate, atiboka panja haraka mana ibile kilo. **31**
Palyo Yuda paabile atiboka, Yesu abayite, "Nambeambe mwana
wa Adamu atitukuzwa, ni Nnongo atitukuzwa nkati yake. **32**
Nnongo atikumtukuza mu'ywembe mwene, ni alowa kumtukuza
upesi. **33** Bana achunu, nabile pamope ni mwenga kitambo
kichunu. Mwanipala, ni kati natikuabakia Ayahudi.'Paniyenda,
muweza kwaa kuisa.'nambeambe niabakiya mwenga, pia. **34**

Natikuwapea amri yambeambe, kwamba mupendane; kati
nenga nabile natikuapenda mwenga, nyonyonyo mwenga pia
iapalikwa kupendana mwenga kwa mwenga. **35** Kwa ajili ya
lee bandu kabayowa kuwa mwenga mwa anapunzi bango,
mana itei mwabile ni upendo kwa kila yumo ni ywenge."
36 Simoni Petro kammakiya, "Ngwana, uyenda kwaako?"
Yesu kaanyangwa, "Pandu natiboka nambeambe uweza kwaa
kunikengama, lakini mwalowa kunikengama baadae." **37** Petro
atikumbakiya, "Ngwana, kwa mwanja namani nikukengame kwaa
hata nambeambe? Nenga nalowa kugaboywa maisha gango
kwaajili yako." **38** Yesu kanyangwa, "Je walowa kugaboywa
maisha yako kwaajili yango? Amini amini niakubakiya, jogoo
abeka kwaa kabla kunikanikya kwaa nenga mara tatu."

14 Kana uuruhusu mwoyo wako kuwa mu'mahangaiko.
Umwaminiya Nnongo niaminiye ni nenga. **2** Mu'nyumba ya Tate
bango kwabile na makazi ganansima ya tama; kati yaibile kwaa
nyoo, nabile natikwaminiya, kwa mwanja nayenda kuandalia
pandu kwa ajili yako. **3** Kati nalowa yenda ni kuaandalia mahali,
nalowa isa kae kuwa karibisha kwango, ili palyo nanibile ni
mwenga mube mpamo ni nenga. **4** Mutangite ndela ya pandu
nilowa boka." **5** Tomaso ammakiye Yesu, "Ngwana, tutangite
kwaa mahali pa tuyenda; Je! Twaweza kuitanga ndela? **6** Yesu
kammakiya, "Nenga na ndela, kweli, ni ukoto; ntopo ywaweza
kuisa kwa Tate bila pitya kwango. **7** Kati mwamunitangite nenga,
mwalowa kuntanga ni Tate bango pia; nambeambe ni kuyendelya
mwani tanga na mumbwenile ywembe." **8** Filipo atikum'bakiya
Yesu, "Ngwana, na eyo yaliwa kupangika yatutosha." **9** Yesu
kammakiya, "Niisile kwaa pamope ni mwenga kwa muda mrefu,
ni bado unitangite kwaa nenga, Filipo? Yeyote ywanibweni nenga

mweni Tate; mwanja namani wabaya,'Tubonekeye Tate'? **10**
Muaminiye kwaa kuwa nenga nibile nkati ya yango? Maneno
yanilongela kwinu nigabaya kwaa mu'makusudi gango mwene;
badala yake, ni Tate ywatama nkati yango ywapangite kazi
yake. **11** Niaminiye nenga, kuwa nibile nkati ya Tate, ni Tate
abile nkati yango, kadhalika niamini nenga kwa sababu ya
kazi yango. **12** Amini, amini, niabakiya, ywembe ywaniaminiye,
nenga yaniipangite, alowa kuipanga kazi yee kae; na napanga
kazi ngolo kwasababu nalowa kuyenda kwa Tate. **13** Chochote
cha mukiloba mu'lina lyango, nalowa kulipanga ili Tate aweze
tukuzwa nkati ya mwana. **14** Kati mwamuloba kilebe chochote
mu'lina lyango, alee nilowa kulipanga. **15** Kati mwamunipendile,
mwalowa kuikamwa amri yango. **16** Na nalowa kumloba Tate,
Ni ywembe alowa kuapeya Msaidizi ywenge ili kuwa aweze
kuwa pamope ni mwenga milele, **(aiōn g165)** **17** Roho wa
kweli. Ulimwengu uweza kwaa kumpokya ywembe kwa sababu
mumweni kwaa, au atama pamope ni mwenga abile nkati
yinu. **18** Naaleka kwaa peke yinu; Nalowa isa kwinu. **19** Kwa
muda nchunu, ulimwengu unibonikeya kwaa kae, lakini mwenga
mwanibweni. Kwa sababu natama, ni mwenga mwalowa tama
kae. **20** Nkati ya lisoba lee mwaatanga kuwa nenga nibile nkati
ya Tate, na kuwa mwenga mwabile nkati yinu, na kuwa nenga
nibile nkati yinu. **21** Yeyote ywaikamwile amri yango ni kuipanga,
nga yumo ywanipenda nee; ni ywanipenda nenga alowa pendwa
ni Tate bango, na nalowa kumpenda na nalowa kuibonekeya
nenga mwene kwake." **22** Yuda (Iskariote kwaa) kammakiya
Yesu, "Ngwana, Je! chalopangika kinamani ili kuibonekeya wa
mwene kwitu na ni kwa ulimwengu kwaa? **23** Yesu kanyangwa
ni kumbakiya, "Kati yeyote ywanipendae, alowa kulikamwa neno

lyangi, Tate bango alowa kumpenda, ni tuisa kwake ni kupanga
makao yitu pamope ni ywembe. **24** Yeyote ywanipendi kwaa
nenga, akamwi kwaa aneno yango. Neno lyabile mwaliyowa
lyango kwaa ila lya Tate ywanitumile. **25** Niabayite makowe
aga kwinu, wakati bado natama nkati yinu. **26** Hata nyoo,
Mfariji, Roho Mpeletau, ywabile Tate alowa kumtuma kwa lina
lyango, alowa kuapundisha makowe yoti na alowa kuapanga
mumkombokii yoti yaniabaya kwinu. **27** Amani niapeya amani
yango mwenga. Niapeya kwaa lee kati ulimwengu uboywite.
Kana muipange moyo yinu kuwa ni mahangaiko, ni woga. **28**
Muiyowine yee niabakiya,'Nalowa kuyenda zango, na nalowa
isa kwinu.'Kati mwamunipendile nenga, mwabile ni puraha kwa
sababu nayenda kwa Tate, kwa kuwa Tate nga nkolo kuliko
nenga. **29** Nambeambe niamakiyange kabla ipangike ili kwamba,
wakati yaipangike, muweze kuaminiya. **30** Nilongela kwaa ni
nenga maneno yanyansima, kwa kuwa nkolo wa dunia yee
ywaisa. Ywembe abile kwaa ni likakala nnani yango, **31** lakini ili
kwamba ulimwengu upate kuyowa kuwa nampena Tate, nenga
napanga ywaniagizile Tate, kati ywanipeile amri. Muinue, ni
tuboke mahali pano.

15 Nenga na mzabibu wa wolo kweli, na tate bango nga
mkulima wa mzabibu. **2** Kila tawi nkati yango lyabile lipambika
kwa matunda, ni kulisafisha kila tawi lyabile ulibeleka tunda
uliondoa ili kuwa liweze kubeleka muno. **3** Mwenga tayari
mwabile safi kwa sababu ya ujumbe wabile niamakiye tayari.
Mtame nkati yango, na nenga nkati yinu. **4** Kati tawi lya liweza
kwaa kupambika kichake ilamana ubile mu'mzabibu, kadhalika ni
mwenga, mana mutami kwaa nkati yango. **5** Nenga na mzabibu;
mwenga mwa matawi. Ywadumiye nkati yango ni nenga nkati

yake, mundu ywoo alowa pambika matunda ganyansima, kwa
mana bila nenga muweza kwaa panga likowe lolote. **6** Mana itei
mundu atama kwaa nkati yango, alowa tombokelwa kati tawi ni
kukauka; bandu ugakusanya matawi ni kugaboywa mu'mwoto,
ni teketea. **7** Mana itei mwadumu nkati yango, na kati maneno
yango yatidumu nkati yinu, mulobe lolote mwamulipala, ni nenga
mwalowa pangilwa. **8** Mu'lee tate bango atitukuzwa, kwamba
mwapambika matunda yanyansima ni kuwa ni anapunzi bango.
9 Kati tate bango ywanipendile nenga pia niapendike mwenga;
mudumu mu'lipendo lyango. **10** Mana itei mwaikamwa amri
yango, mwalowa dumu mu'lipendo lyango kati niikamwile amri ya
tate bango na kudumu mu'lipendo lyake. **11** Niabayite makowe
aga kwinu ili kuwa puraha yango ibe nkati yinu ili puraha yinu
ipangike kuwa timilifu. **12** Ayee nga amri yango, kuwa mpendane
bene kwa bene kati yaniwapendile mwenga. **13** Ntopo mundu
ywabile ni upendo nkolo kuliko woo, kuwa agaboywe maisha
gake kwa ajili ya mbwiga bake. **14** Mwenga mwa mbwiga
bango mwalowa panga goti yaniamakiaye nenga. **15** Niakema
kwaa amanda ajui chelo chaapangite Ngwana wake. Niakemile
mwenga mambwiga, kwa sababu niamakie makowe yoti yabile
niayowine kuoma kwa Tate. **16** Munichawa kwaa nenga, ila nenga
niachawile mwenga ni kuabeka muyende pambika matunda, ni
litunda linu lipate tama. Ibile nyoo ili chochote cha mukiloba kwa
Tate kwa lina lyango, alowa kuwapeya. **17** Makowe aga niaagize
mwenga, kuwa mpendane kila mundu ni ywenge. **18** Kati
ulimwengu utabachukia, mtange kuwa unichukiite nenga kabla
kubachukia mwenga. **19** Kati mwabile ba ulimwengu, ulimwengu
ulowa kubapenda kati wa kwao. Lakini kwa kuwa mwenga mwa
ulimwengu kwaa ni kwa kuwa niachawile kuoma mu'ulimwengu

ni kwa ajili yee ulimwengu ubachukyanga. **20** Mulikombokyange
neno lyaniamakiye, “Mmanda nga nkolo kwaa kuliko ngwana
wake,'Mana itei balinitesa nenga, walowa kubatesa ni mwenga;
kati batikulikamwa neno lyango, bangelikamwa ni lya kwinu.
21 Mubapangiye makowe aga yoti kwaajili ya lina lyango kwa
kuwa muntangite kwaa yolo ywanitumile. **22** Mana niisile kwaa ni
kuamakiya, bapangite kwaa sambi; lakini nambeambe babile ni
udhuru kwa ambi yabe. **23** Ywanichukyange nenga umchukiya ni
Tate. **24** Mana itei nipangite kwaa kazi nkati ya bembe ambayo
ntopo yumo ywaipanga, babile kwaa ni sambi, lakini nambeambe
bapangite yoti yanaibele babweni na batinichukyanga nenga ni
Tate bango. **25** Alee lipangite ili neno litimye ambalo liandikilwe
mu'saliya yabe:'Banichukyanga nenga bila sababu.' **26** Muda
mfariji atiisa, ywabilenimtumile kwinu kuoma kwa Tate, ayee nga,
Roho wa kweli, ywabile abokile kwa Tate, alowa kunishuhudia.
27 Mwenga mwanishuhudia kwa sababu nibile pamope ni nenga
tangu mwanzo.

16 Niabakie makowe aga ili muweze kwaa kukwazwa. **2**
Walowa kuwaboywa panja ya sinagogi; hakika saa inda isa
yabile kila ywaababulaga alowa waza kuwa apanga kazi inoite
kwa ajili ya Nnongo. **3** Balowa kuapangia makowe aga kwa
sababu bantangite kwaa Tate wala banitangite kwaa nenga.
4 Niabakiye makowe aga ili muda mana uikite wa pangika
aga, mwaweza kugakombokya ni namani niabakiye muwese
wabe. Niabakie kwaa makowe aga boka mwanzo kwa mana
nabile pamope ni mwenga. **5** Ingawa, nambeambe niyenda kwa
yolo ywanitumile; lakini ntopo nkati yinu ywanilaluye, “Uyenda
kwaako?” **6** Kwa mana nilongela maneno aga kwinu, uzuni ubile
mioyoni mwinu. **7** Hata nyoo, naabakiya ukweli; inoyite kwinu

mana niboi; kwa kuwa mana niyei kwaa, mfariji aisa kwaa kwinu;
lakini mana niyei nalowa kuntuma kwinu. **8** Mana aisile, aywoo
mfariji alowa kuuthibitishia ulimwengu kuhusu sambi, kuhusu
haki na husiana na hukumu. **9** Husiana na sambi, kwa kuwa
baniaminiya kwaa nenga, **10** husiana na haki, kwa kuwa niyenda
kwa Tate, na munibona kwaa kae; **11** na husiana na hukumu
kwa kuwa nkolo wa ulimwengu woo ahukumilwe. **12** Nabile
na yanyansima kuabakiya, lakini mwalowa kugaelewa kwaa
nambeambe, **13** Lakini, ywembe, Roho wa kweli, mana aisile,
alowa kuayongolya mu'ukweli woti; kwa kuwa alongela kwaa
kwaajili yake mwene; lakini yoyote ywagayowine, atagabaya
makowe ago; ni kugadhihirisha kwinu makowe gaisa. **14** Ywembe
alowa kunitukuza nenga, kwa kuwa alowa kugatola makowe
gangu ni kugatangaza kwinu. **15** Ilebe yoti yaabile nayo Tate
ni yango; kwa eyo, nibayite kuwa Roho alowa tola makowe
gango ni kugadhihirisha kwinu. **16** Bado muda mwipi, mwalowa
kunibona kwaa kae, ni baada ya muda mwipi kae, mwalowa
kunibona. **17** Baadhi ya anapunzi bake kabakokeyana, “Namani
atubakiya, “muda mwipi, mwalowa kunibona kae,'na boka po,
muda mwipi mwalowa kunibonekeya,'ni kwa kuwa niyenda kwa
Tate? **18** Kwa eyo kababaya, “Ni kilebe gani akibaya,'Bado
muda mwipi'? Tutangite kwaa abaya buli.” **19** Yesu abweni
kuwa bapala kunnaluya, ni ywembe kaabakiya, “Mwailaluya
bene kuhusu lee, lyanilibayite,'Bado muda mwipi, munibonekeya
kwaa kae; na baada ya muda mwipi mwalowa kunibona'? **20**
Amini, amini, naabakiya, mwalowa lela ni kulomboleza, lakini
ulimwengu walowa puraikia, mwapangilwa kuwa ni huzuni lakini
huzuni yinu yalowa galambuka kuwa puraha. **21** Mwanamke
apangilwa kuwa ni huzuni paabile ni uchungu kwa kuwa muda

wo beleka uikite; lakini mana abelekile mwana, akombokya kwaa
matamwe kwa sababu ya puraha yake kuwa mwana abelekwile
mudunia. **22** Mwenga kae mwabile ni huzuni nambeambe, lakini
nalowa kuabona kae; ni mioyo yinu yalowa puraika na ntopo
ywaweza kuiboywa puraha yinu. **23** Lisoba lyoo mwanilaluya
kwaa maswali, Amini. amini, naabakiya, Mukiloba lolote kwa
Tate, awapea kwa lina lyango. **24** Mpaka nambeambe mulobote
kwaa lolote kwa lina lyango, mulobe, ni mwenga mwapokya
ili puraha yinu ibe kamili. **25** Nilongela ni mwenga kwa lugha
iyowanika kwaa, lakini saa yaisa ambapo nilongela kwaa kwa
lugha ieleweka kwaa lakini badala yake nitaamakiya wazi wazi
husu Tate. **26** Lisoba loo mwalowa loba kwa lina lyango, na
niabakiya kwaa kuwa nalowa loba kwa Tate kwa ajili yinu;
27 Kwa kuwa Tate mwene abapendike mwenga kwa kuwa
munipendike nenga ni kwa kuwa muaaminiya kuwa niboka
kwa Tate. **28** Nibokite kwa Tate ni kuisa ku'ulimwengu; kae;
naboka mu'ulimwengu na kuyenda kwa Tate." **29** Anapunzi
bake kabammakiya, "Linga, nambeambe ulongela wazi wazi na
utumii kwaa mafumbo. **30** Nambeambe tutangite kuwa utangite
makowe yote, na umpala kwaa mundu yeyote akulaluye maswali.
Kwa kuwa lee twaliaminiya kuwa laboka kwa Nnongo. **31** Yesu
kaayangwa, "Nambeambe mwaniaminiya?" **32** Linga, saa yaisa,
nga hakika iikite, ambapo mwalowa tawanyika kila yumo ni
kwabe mwalowa kunileka mwene. Lakini nibile kwaa kichango
kwa sababu Tate abile ni nenga. **33** Naabakiya makowea aga ili
mube ni amani nkati yango. Mu'dunia mwabile ni matatizo, lakini
muipeye mwoyo, niushindile ulimwengu.

17 Yesu agabayite makowea aga; boka po atiuluya minyo
gake kuelekea kumaunde no baya, "Tate saa iikite; umtukuze

mwana wako ili ni mwana ni ywembe akutukuze wenga **2** kati
yaumpeile mamlaka nnani ya yoti yabile ni yega ili abapeye
ukoto wangeyomoka balo bote umpeile. **(aiōnios g166)** **3** Awoo
nga ukoto wange yomoka: kuwa bakuyowe wenga, Nnongo wa
kweli ni wa pekee, ni ywembe ywaumtumile, Yesu Kristo. **(aiōnios**
g166) **4** Natikutukuza pano pa'dunia, ni kuiyomwa kazi yaunipeile
niipange. **5** Nambeambe, Tate, untukuze nenga pamope ni
wenga wa mwene kwa utukufu wolo wanibile nao pamope ni
wenga kabla ya ulimwengu umbilwa. **6** Natilifunua lina lyako
kwa bandu baunipeile pano pa'dunia. Babile bandu bako; lakini
unipeile nenga. nabo balikamwile neno lyako. **7** Nambeambe
batangite kuwa kila kilebe chaunipeile nenga chabokite kwako,
8 kwa maneno yaunipeile nenga-niapeile bembe maneno ago.
Banipokile na kweli patangite kuwa nenga niboka kwako, na
baaminiya kuwa wenga nga ywaanitumile. **9** Nialobya bembe.
Niulobya kwaa ulimwengu ila balo unipeile kwa kuwa bembe
ni bako. **10** Ilebe yoti yaibile yango ni yako, ni ilebe ya ubile
nayo wenga ni yango, nenga nalowa tukuzwa kwa ilebe yoo. **11**
Nenga nibile kwaa kae mu'ulimwengu, nenga nambeambe naisa
kwako. Tate mtakatifu, ubatunze kwa lina lyako lelo lyaunipeile
ile bembe bawe ni umoja, kati nenga na wenga tubile ni
umoja. **12** Panibile ni bembe, natikubalinda kwa lina lya unipeile;
Natikualinda, ni ntopo hata yumo wabe apoteile ila ywa mwana
wa upoteu, ili kuwa maandiko gatimye. **13** Nambeambe naisa
kwako; lakini nabaya aga mu'ulimwengu ili puraha yango itimiye
mu'ulimwengu nkati yabe wabene. **14** Niwapeile neno lyako;
ulimwengu utikuwachukiya kwa sababu bembe ni ba'ulimwengu
kwaa, kati nenga nibile kwaa wa ulimwengu. **15** Nialobya
kwaa uaboywe mu'ulimwengu ila ubalinde ni yolo mwou. **16**

Bembe ni ba dunia kwaa kati nenga nibile kwaa wa ulimwengu.
17 Uwabeke wakfu kwako mwene mu'kweli, neno lyako nga
kweli. **18** Unitumile nenga mu'ulimwengu, ni nenga niatumite
mu'ulimwengu. **19** Kwa ajili ya bembe nenga mwene naitoa
kwako ili ni bembe wajitoe kwawenga kwa yelo kweli. **20** Ni aba
kae kwaa nialobya, ila ni balo baloa aminiya petya neno lya
bembe. **21** ili nibembe bawe ni umoja, kati wenga Tate, ubile
nkati yango. Nialobya ili ni bembe kae baweze kuwa nkati yitu
ili ulimwengu uweze aminiya kuwa wenga nga ywaunitumile.
22 Utukufu wolo wa unipeile nenga-niapeile bembe, ili baweze
kuwa ni umoja, kati twenga ya tubile ni umoja. **23** Nenga nkati ya
bembe, wenga nkati yango. ili baweze kukamilishwa mu'umoja;
ili ulimwengu utange kuwa hakika wenga nga ywaunitumile, ni
kuapenda kati wenga waunipendile, nenga. **24** Tate, chelo cha
unipeile nenga-Natamaniya ni bembe kae baweze kuwa pamope
ni nenga mahali panibile ili baweze kuubona utukufu wango,
wolo waunipeile: kwa kuwa wenga unipendile nenga kabla ya
umbilwa kwa misingi ya ulimwengu. **25** Tate waubile ni haki,
ulimwengu ukutangite kwaa wenga, lakini nenga nikutangite
wenga, na batangite kuwa unitumile. **26** Nilipangite lina lyako
liyowanike kwabe, na nalowa kulipanga liyowanike ili lelo lipendo
lyaunipendile nenga liweze kuwa nkati ya bembe, ni nenga
niweze kuwa nkati yabe.

18 Yesu paayomwile kubaya maneno aga, abokite ni anapunzi
bake kuyenda likonde lya Kidron, ambako kwabile ni bustani,
ambako ywembe ni anapunzi bake bajingya nkati yake. **2**
Nambeambe yolo Yuda, ywapala kunsaliti, ni ywembe atangite
eneo lee, mana Yesu abile akiyenda eneo lee mara kadhaa
paabile ni anapunzi bake. **3** Ni ywembe Yuda, baada kuwa

apatike likundi lya askari ni maofisa boka kwa akolo ba makuhani,
kababuya babile ni taa, kurunzi ni silaha. **4** Ni ywembe Yesu,
abile atangite kila kilebe chabile kipangika nnani yake, aitokeza
nnonge yabe ni kuayangwa, “Nyai mwampala? **5** Ni bembe
kabanyangwa, “Yesu ywanazarethi” Yesu kaabakiya, “Nenga
nga ywembe” Ni Yuda kansaliti, abile ayemi pamope ni balo
askari. **6** Kwa eyo paabakiye, “Nenga nga ywembe” kabarudi
kunchogo ni kutomboka pae. **7** Kaalaluya kae, “Nyai ywa
mwampala? Ni bembe kabanyangwa kae “Yesu ywanazareth.” **8**
Yesu kaayabngwa, “Niabakiye kuwa Nenga nga ywembe; kwa
eyo kati mwamunipala nenga, mubaleke aba benge bayende.
9 Aga gabile nyoo ili lelo neno litimye, palo paabayite;”Nkati
yabe baunipeile, nampoteza kwaa hata yumo.” **10** Nga Simoni
Petro, ywabile ni lipanga, kauputa ni kunkata likutu la kummalyo
mmanda wa Kuhani nkolo. Na lina lyake mmanda yolo libile
Malko. **11** Yesu kambakiya Petro, “Beka lipanga lyako mu'ala
yake. Mwanja namani nikinywee kwa kikombe chelo chaanipeile
Tate?” **12** Bai lelo likundi lya askari ni ajemedari, ni atumishi
ba Ayahudi, bankamwile Yesu ni kuntaba. **13** Ni bembe
kabamwongoza kwanza mpaka kwa Anasi, mana ywembe
abile mkwe wa Kayafa, ywabile Kuhani nkolo kwa mwaka
woo. **14** Nambeambe Kayafa nga ywaapeile ushauri Ayahudi
ya kuwa impalika mundu yumo awee kwa ajili ya bandu. **15**
Simoni Petro ankengamite Yesu, na nyonyonyo mwanapunzi
ywenge. Ni mwanapunzi yolo ywabile atangitwe ni kuhani nkolo,
ni ywembe kajingya pamope ni Yesu mu'libehewa lya kuhani
nkolo; **16** Lakini Petro abile ayemi panja ya nnango. Bai yolo
mwanapunzi ywabile antangite kuhani nkolo, abokite panja
kuyenda longela ni nwawa mmanda ywabile akilinda nnango ili

petro ajingii mu'nyumba. **17** Bai yolo kijakazi ywabile akilinda
nnango, kammakiya Petro, “Je wenga yumo kwaa wa afuasi
ba yolo mundu?” Ni ywembe kabaya, “Nenga kwaa.” **18** Na
balo atumishi ni akolo babile bayemi mahali palo; bakokite
mwoto kwa mana, pabile ni mbepo, ni nyoo babile bakilota
mwoto ili kupata lyoto. Ni ywembe Petro abile nabo, akilota
mwoto abile ayemile. **19** Kuhani nkolo annaluya Yesu nnani
ya anapunzi bake ni mapundisho gake. **20** Yesu kanyangwa,
“Niubakiye waziwazi ulimwengu; nenga natiipundisha mara kwa
mara mu'masinagogi ni mu'lihekalu mahali ambapo Ayahudi
bakusanyike. Nenga nilongela kwaan lolote mu'siri. **21** Kwa
namani mwatikunilaluya? Mualaluye balo baniyowine nnani ya
chalo chanikibayite. Aba bandu batangite makowe yaniabakiye.
22 Yesu kaayomwile kubaya nyoo, yumo ywa akolo ayemile ni
unkombwa Yesu kwa luboko lwake ni kubaya, “Je, eyo nga
ikupasa kunyangwa kuhani nkolo?” **23** Ni yesu kanyangwa,
“mana nilongela likowe lolote linoite kwaa upangike shahidi kwa
ajili ya ubou, na mana niyangwite ya inoite mwanja namani
kunikombwa? **24** Nga Anasi kampeleka Yesu kwa Kayafa kuhani
nkolo paabile atabilwe. **25** Nambeambe Simoni Petro abile
ayemi akiipasha lyoto. Balo bandu kabammakiya.”Je wenga
kae yumo kwaa wa anapunzi bake?” Akani kabaya “Nenga
kwaa.” **26** Yumo wa amanda ba kuhani nkolo, ywabile nongowe
yolo nnalume ambe Petro ankatile likutu lyake, kabaya, “Je
wenga kwaa ywanim'bonile ni ywembe kolo ku'bustani.” **27**
Petro akani kae, ni mara jogolo kabeka. **28** Boka po kabantola
Yesu boka kwa Kayafa mpaka kwa Praitorio. Ibile bwamba
ni mapema. Bembe bene bajingya kwaa Praitorio ili kana
baise najisika ni kuilya pasaka. **29** Kwa eyo Pilato kaayendea

ni kubaya."Ni lishitaka lyaako lyamuhusu mundu ywoo?" **30**
Kabanyangwa ni kummakiya, "Kati ayoo mundu abile kwaa
mpanga mabou, tumletike kwaa kwako." **31** Pilato kaabakiya,
"Muntole ni mwenga wene, mukamuhukumu lingana na saliya
yinu." Ni bembe Ayahudi kabammakiya, "Saliya ituruhusu kwaa
twenga kum'bulaga mundu ywoywoti." **32** Babayite aga ili neno
lya Yesu litimii, neno lyabile alibayite nnani ya aina ya kiwo
chake. **33** Bai Pilato kayingya kae Praitorio kankema Yesu;
kammakiya, "Je wenga wa mpwalume wa Ayahudi?" **34** Yesu
kanyangwa, Je wenga unilaluya swali lee kwa sababu upala
yowa au kwasababu benge wakutumile kuninaluya nenga?" **35**
Ni ywembe Pilato kanyangwa, "Nenga na Myahudi kwaa, au
namani? Taifa lyako na kuhani nkolo nga bakuletike kwango;
wenga upangite namani? **36** Yesu kanyangwa, "Upwalume
wango ni wa ulimwengu wolo kwaa, kati upwalume wango
ubile ni pandu mu'ulimwengu amanda wango bangenipigania
ili niboyilwe kwaa mu'Ayahudi. Kwa kweli upwalume wango
uboka kwa pano" Bai **37** Pilato kammakiya, "Je wenga wa
mpwalume?" Yesu kanyangwa, "wenga nga wabaya kuwa nenga
na mpwalume, kwa sababu yee nenga nibelekwile ni kwa sababu
yee nenga niisile mu'ulimwengu ili nipangike kuwa shahidi wa
yelo kweli. Yeyote ywaabile wa yelo kweli uliyowanikia lilobe
lyango. **38** Pilato kammakiya, "Kweli ni namani?" Ni ywembe
paayomwile baya aga kayenda kwa Ayahudi ni kuabakiya,
"Nilibonya kwaa likosa lyolyote kwa mundu yolo. **39** Mwenga
mwabile ni utamaduni wanipanga nimpungulie mtabilwa yumo
muda wa Pasaka. Je mupala nimpungulie mpwalume Ayahudi"
40 Boka po bakomwa lilobe kababaya, ayoo kwaa, umpunguli
Baraba."Ni ywembe Baraba abile mwii.

19 Bai Pilato atikumtola ni kumkombwa. **2** Balo askari
kabasokota miimwa ni kulichenga litaji. Baibeka nnani ya ntwe wa
Yesu ni kun'walisha livazi lya rangi ya dhambarau. **3** Kabaisa ni
kubaya, “Wenga mpwalume wa Ayahudi! ni boka po kunkombwa
kwa maboko yabe. **4** Pilato kaboka panja ni kuabakiya bandu,
“Linga nialetya mundu yoo kwinu ili mutange kuwa nenga
niiboniya kwaa hatia yoyote nkati yake.” **5** Kwa eyo Yesu kaboka
panja; abile atiwala litaji lya miimwa ni ngobo ya zambarau.
Pilato kammakiya, Mulinge mundu uyu pano! **6** Kwa eyo muda
kuhani nkolo ni akolo pabamweni Yesu, kabakombwa lilobe no
baya, “Mmulage, mmulage.” Pilato kaamakiya “Muntole mwenga
mwabene mukammulage, kwa kuwa nenga niibweni kwaa hatia
nkati yake. **7** Ayahudi kabanyangwa Pilato, “Twenga twabile ni
saliya, ni kwa saliya eyo impalika kuwaa kwa sababu ywembe
aipangite kuwa mwana wa Nnongo.” **8** Pilato paayowine maneno
aga ayogopile muno, **9** kayingya Praitorio kae ni kummakiya
Yesu, “Wenga uboka kwako? Hata nyo, Yesu anyangwa kwaa. **10**
Boka po Pilato kammakiya, “Je wenga ulongela kwaa ni nenga?
Je, wenga utangite kwaa kuwa nenga nabile ni mamlaka ga
kukuyongoli ni mamlaka ga kukusulubisha?” **11** Yesu kanyangwa,
“Mana ubile kwaa ni likakala dhidi yango kati upeyelwa kwaa
boka kunani. Kwa eyo, mundu ywanibokite kwako abile ni sambi
ngolo.” **12** Bokana na lijibu lee, Pilato apala kunneka huru, lkini
Ayahudi akombwile lilobe kabaya, “Kati unneka huru baai wenga
wa rafiki kwaa ba Kaisari: Kila ywapangaye kuwa upwalume
ubaya kunchogo ya Kaisari.” **13** Pilato paayowine maneno aga,
kamnetya Yesu panja boka atama mu'itego sa hukumu mahali
palo payowanike kati sakafu, lakini kwa Kiebrania Gabatha. **14**
Lisoba lya maandalizi lya mashaka yaiikite, pabile muda wa saa

ya sita. Pilato aabakiya Ayahudi, “Mulinge mpwalume winu ayoo
pano!” **15** Kabakombwa ndoti, “Mboywe, mboywe, mmulage!”
Pilato kaabakiya, “Je, nimmulage mpwalume winu?” N i ywembe
kuhani nkolo kayangwa, “Twenga twabile kwaa ni mpwalume
ila Kaisari.” **16** Nga Pilato abapeile Yesu ili bam'bulage. **17**
Ni bembe kabantoloa Yesu, ni ywembe kaboka, abile autweti
msalaba wake mwene mpaka ku'lieneo lyakemelwa Fuvu lya
ntwe, kwa kiebrania ukemwa Golgotha. **18** Nga kabamsulubisha
Yesu, pamope ni yweme analomea bele, yumo upande wa
kummalyo ni ywenge upange wenge, ni Yesu nkati yabe. **19** Boka
po Pilato atiandika alama ni kuibeka nnani ya msalaba. Palyo
paandikilwe: YESU YWANAZARETH, MPWALUME AYAHUDI.
20 Baingi ba Ayahudi baisomite alama yee mana mahali palyo
paasubilishwe Yesu pabile papipi ni mji. Alama yee iandikilwe
kwa Kiebrania, kwa Kirumi ni kwa Kiyunani. **21** Boka poo
akolo ba makuhani ba'Ayahudi kabammakiya Pilato, “Kana
uandike,'Mpwalume wa Ayahudi; ila ywembe abayite nenga
na mfalme wa Ayahudi.” **22** Ni ywembe Pilato kanyangwa,
“Yaniiandikiye niiandikyange.” **23** Baada ya askari kum'bulaga
Yesu, kabantola ngobo gake ni kuagawa mu'mafungu ncheche,
kila askari lifingu limo, nyonyonyo ni nganju, Nambeambe yelo
nganju yabile kwaa itishonwa ila yabile ipumilwe yote boka
kunani. **24** Boka po kabakokeyana bene kwa bene, “Kana
tuipapue ila tuipigiye kura ili kubona yabi ya nyai.” Lee lapangite
ili lelo liandiko litimye, lelo lyabaya kabagawana ngobo yango, ni
nganju yangu waipigiya kura. **25** Askari bapangite makowe aga.
Mao bake Yesu, dada wa mao bake, Mariamu nnyumbo bake
Kleopa ni Mariamu Magdalena-anwawa aba babile bayemile
papipi ni msalaba wa Yesu. **26** Yesu paamweni mao bake

pamope ni yolo mwanapunzi bake ywampendile bayemite papipi,
kamakiya mao bake, “Nwawa, linga, lola mwana wako ayoo
pano!” **27** Boka po kammakiya yolo mwanapunzi, “Linga, aywoo
pano mao bako.”Boka saa yee yolo mwanapunzi kamtoloa
kuyenda munyumba yake. **28** Baada ya lelo, Yesu abile atangite
kuwa yote yayomwike ili kugatimiza maandiko, kabaya, “Nabona
kiu.” **29** Iombo yaibile imejaa Siki chabile kibekilwe palyo, kwa
eyo bakabeka sifongo yaijaile siki nnani ya ufito wa hisopo,
kabambekeya mu'nkanwa wake. **30** Ni ywembe Yesu aionjile
yoo, kabaya, “Iyomwike.” Boka po kaiinamisha ntwe wake, ni
kumpeya roho yake. **31** Kwa kuwa ibile ni muda wa maandalio,
na kwa kuwa yega ipalikwa kwaa kubaki nnani ya msalaba muda
wa sabato(kwa mana Sabato yabile siku ya muhimu), Ayahudi
bamloba Pilato kuwa magolo gake balo babile batisulubishwa
itekwanike, ni kuwa yega yabe itombolewe pae. **32** Nga askari
bapaisile ni kugatekwana magolo ga bandu ba kwanza na wa
ibele ywabile atisulubiwa pamope ni Yesu. **33** Pamuikile Yesu,
batimkuta tayari ywabile tayari atiwaa, kwa eyo kabatekwana
kwaa magolo gake. **34** Hata nyo, yumo wa askari atikunchoma
Yesu mu'ubavu wake kwa mkuki, ni mara kababoka mase ni
damu. **35** Ni ywembe ywalibonekeya lee aboite ushuhuda,
ni ushuhuda bake ni wa kweli. Ywembe ywatangite kuwa
chaakibaya ni cha kweli ili mwenga muamini kae. **36** Makowe
aga gapangite ili litimye lelo lineno lyalibayite lipate timya, “Ntopo
hata wake yumo wautekwanike.” **37** Kae liandiko lyenge gabaya,
“Balowa kulinga ywembe ywamchomile.” **38** Baada ya makowe
aga Yusufu wa Arimathaya, kwa kuwa abile mwanapunzi wa
Yesu, lakini kwa siri kwa kuaogopa Ayahudi, atikunloba Pilato
kuwa autole yega wa Yesu. Ni ywembe Pilato kampeya Ruhusa.

Kwa eyo Yusufu kaisa kuuboywa yega wa Yesu. **39** Ni ywembe
Nikodemo ywabile hapo awali atikunkengama Yesu kilo ni
ywembe kaisa. Ywembe aaletike mchanganyiko wa manemane
ni udi, yapata uzito wa ratili mia jimo. **40** Kwa eyo kabautola
yega wa Yesu bautabile mu'sanda ya kitani pamope ni galo
manukato, kati yaibile desturi ya ayahudi muda wa kusika. **41**
Mahali ambapo Yesu atisulubilwa pabile ni bustani; nkati ya
yelo bustani pabile ni likaburi lyaayambe ambalo ntopo mundu
ywabile amewai kusikwa mu likaburi lee. **42** Bai kwa kuwa yabile
ni lisoba lya maandalio kwa Ayahudi, ni kwa nyonyonyo likaburi
lyalibile papipi, bai kabam'beka Yesu nkati yake.

20 Bwamba lisoba lya kwanza lya wiki, kubele bado ni libendo,
Mariamu Magdalena aisile mu'likaburi; abweni liwe lationdolewa
pa'libaburi. **2** Kwa eyo katiila mbio kuyenda ka Simoni Petro
ni kwa yolo mwanapunzi ywenge ywampendli Yesu, boka po
kaabakiya, “Batikuntola Ngwana mu'likaburi, ni twenga tutangite
kwaa palyo ban'gonjike. **3** Petro ni yolo mwanapunzi ywenge
babokite, kuyenda palikabuli. **4** Bote batitila mpamo; yolo
mwanapunzi ywenge atitila kwa kasi muno zaidi ya Petro nakuika
mulikaburi wa kwanza. **5** kayema ni kulola mu'likaburi; abweni
yelo sanda ya kitani igonjike, lakini ajingya kwaa mulikaburi.
6 Simoni Petro ni ywembe kaisa ni kuyingya nkati ya likaburi.
Abweni yelo sanda ya kitani igonjike pae **7** ni yelo leso yabile
mu'ntwe wake yabile kwaa pamope ni sanda ila yabile igonjike
pembeni kichake. **8** Nga yolo mwanapunzi ywenge ni ywembe
paajingii nkati ya likaburi; abweni ni aminiya. **9** Kwa kuwa
mpaka muda woo watangite kwaa maandiko kuwa ipalikwe
kuwa Yesu ayoke kae mu'kiwo. **10** Boka po anapunzi bayei
kae kichabe. **11** Hata nyoo, Mariamu abile ayemi palikaburi

atilela, kaayendeleya kulela ayemite ni kulolekeya mu'likaburi.
12 Abweni malaika abele waibe ni sura nyeupe batami yumo
pa'ntwe ni yumo mumagolo palyo agonjike Yesu. Ni bembe
kaamakiya, “Nwawa, kwa mwanja namani walela?” **13** Ni ywembe
kammakiya, “Kwa sababu batikuntola Ngwana wango, nenga
nitangite kwaa bam'bekite kwaako. **14** Paayomwile kubaya ago,
atikelebuka ni ambweni Yesu abile atiyema. Lakini atangite kwaa
kati ayoo abile Yesu. **15** nI Yesu kam'bakiya, “Mao, kwa mwanja
namani ulela? Umpala nyai?” Ni ywembe huku akidhani kuwa
ni mtunza bustani kamakiya, “Ngwana, kati wenga utikuntola,
nimakiyange umbekite kwaako, ni nenga nalowa kuntola.”
16 Yesu kammakiya, “Mariamu.” Ni ywembe atikelebuka ni
kummakiya kwa Kiaramu, “Raboni,” ayee nga kubaya, “Mwalimu.”
17 Yesu kammakiya, “Kana unikamwe, mana bado niboka kwaa
kuyenda kwa tate; ila uyende kwa alongo bango ni kuabakiya
kuwa nalowa boka kuyenda kwa Tate yango ambae pia nga
Tate winu.” **18** Mariamu Magdalena kaisa kuabakiya anapunzi,
“Nimweni Ngwana,” na kuwa ambakiye makowe aga. **19** Paiikite
kitamwinyo, lisoba lee, lisoba lya kwanza lya wiki, ni nnango
wabile utabikwe palo babapunzi babile kabahofia Ayahudi,
Yesu aisile ni kuyema nkati yabe ni kuabakiya, “Amani ibe
kwinu,” **20** Paayomwile baya nyoo atikuwabonekeya maboko
yake ni ubau wake. Ni anapunzi pabamweni Ngwana batipurai.
21 Boka po Yesu kavamakiya kae, “Amani ibe ni mwenga.
Kati ya Tate ywanitumile nenga, nyonyonyo nenga naatuma
mwenga.” **22** Yesu paayomwile kubaya nyoo, atikubavuvia ni
kuabakiya, Mumpoki Roho Mtakatifu. **23** Yeyote ywaamsamehe
sambi, batisamehelwa; ni balo mwalowa kuwa punguliya
balowa pungulilwa.” **24** Thomaso, yumo wa balo komi ni ibele,

ywakemelwa Didimas, abile kwaa ni anapunzi benge pa Yesu
aisile. **25** Balo anapunzi benge bammakiye baadae, “Tumweni
Ngwana.” Ni ywembe kaabakiya, “Mana nibweni kwaa alama za
misumari mu'maboko gake, na kubeka idole yango mu'alama, ni
kuweka maboko gango mu'ubau wake naaminiya kwaa.” **26**
Baada ya masoba ncheche anapunzi bake babile mu'nyumba
kae, ni Thomaso abile mpamo nabo. Muda woo nnango utabilwe
Yesu ayemi nkati yabe. No baya, “Amani ibe kwinu.” **27** Boka
po kammakiya thomaso, beka kidole sako ni ubone maboko
gango; wala kana ube wauaminiya kwaa ila uaminiye.” **28** Ni
ywembe Thomaso kanyangwa ni kummakiya, “Ngwana wango
ni Nnongo wango.” **29** Yesu kammakiya, kwa kuwa unibweni,
uaminiya. Batibarikiwa balo baaminiya, bila kunibonekeya. **30**
Yesu apangite ishara zanyansima nnonge ya anapunzi bake,
zabile zaandikwa kwaa mu kitabu chino; **31** Ila za ziandikilwe ili
muweze aminiya kuwa Yesu nga Kristo, mwana wa Nnongo, na
kwamba muwe ni ukoto mu'lina lyake.

21 Baada ya makowe ago Yesu atikuidhihirisha kae kwa
anapunzi bake mu'Bahari ya Tiberia; ayee nga aidhihirisha
mwene: **2** Simoni Petro abile pamope ni Thomaso ywakemelwa
Didimas, Nathanieli kana ya Galilaya, bana ba Zebedayo ni
anapunzi wenge abele ba Yesu. **3** Simoni Petro kaabakiya,
“Nenga niyenda kuvua omba.” Nabo kabammakiya, “Twenga, lae
twayenda ni wenga.” Kabayenda ni kujingya mu'ngalaba, lakini
kilo chee boti bapatike kwaa chochote, **4** Bwamba paakite, Yesu
ayemite ufukweni, nabo anapunzi batangite kwaa kuwa abile
Yesu. **5** Boka po Yesu kaabakiya”Ainja, mwabile ni chochote
chakulya?” Ni bembe kanyangwa, “Hapana.” **6** Kaabakiya,
“Muuluye wavu upande wa kummalyo wa ngalaba, ni mwenga

mwalowa pata kiasi.' Kwa eyo kabauluya wavu ni bembe aweza
kwaa kulivuta kae kwa kuwa yabile ni omba wanyansima. **7** Bai
yolo mwanapunzi ywabile ampendile Yesu kammakiya Petro, “Ni
Ngwana.” Ni ywembe Simoni Petro paayowine kuwa ni Ngwana,
kaitaba nganju yake(maana abile awala kwaa inoite), Boka po
kaitosa mubahari. **8** Balo anapunzi bake baisa mu'ngalaba (mana
babile kwaa kutalu ni pwani, yapata mita mia jimo boka ufukweni),
ni bembe babile bakivuta nyavu zabile zitopii omba. **9** Paikite
ufukweni, babweni mwoto wa mkala palo nnani yake pabile ni
samaki mpamo ni nkate. **10** Yesu kaamakiya, “Munnete baadhi
ya omba mwamuapatike nambeambe.” **11** Bai Simoni Petro
atipanda ni kuutola wavu waubile utopii omba akolo, kiasi cha
omba 153; japo babile banyansima, ila wavu upapwanike kwaa.
12 Yesu kaamakiya, “Muiche mpate kipungwa nkanwa.” Ntopo
hata yumo wa anapunzi bake ywathubutu kunnaluya, “Wenga wa
nyai?” Batangite kuwa abile Ngwana. **13** Yesu kaisa, katola wolo
nkate, ni kuapeya, apangite nyonyonyo ni kwa balo omba. **14**
Ayee yaibile mara ya itatu kwa Yesu kuidhihirisha kwa anapunzi
bake baada ya boka mu'kiwo. **15** Baada ya kuwa batabilwe
mikanwa yabe, Yesu kammakiya Simoni Petro, “Simoni mwana
wa Yohana je, wanipenda nenga kuliko aba?” Petro kayangwa,
“Eloo, Ngwana; Wenga utangite kuwa nenga nakupenga.” Yesu
kammakiya, “Balishe wana ngondolo wango.” **16** Kamakiya
mara ya ibele, “Simoni mwana wa Yona, je wanipenda?” Petro
kammakiya, “Eloo, Ngwana; wenga utangite kuwa nakupenda.”
Yesu kammakiya, “Sunga ngondolo wango.” **17** Kamakiya kae
mara ye itatu, “Simoni mwana wa Yohana, je wanipenda?” Ni
ywembe Petro atihuzunika kwa yaammakiye mara ya itatu, “Je
wenga wanipenda? Ni ywembe kammakiya, Wenga utangite

yote; utangite kuwa nakupenda."Yesu kammakiya. Ubalishe
ngondolo bango. **18** Amini amini nakubakiya, paubile muinja
ulizoea kuwala ngobo mwene na kuyenda kokote paupala
yenda; lakini mana ubile mpindo, walowa nyoosha maboko
gako, ni ywenge alowa kukuwalisha ngobo ni kukupeleka
upalike kwaa kuyenda." **19** Yesu kabaya nyoo ili kubonekeya ni
aina gani ya kiwo ambacho Petro alowa kumtukuza Nnongo.
Baada ya kugabaya ago, ammakiye Petro, "Nikengame." **20**
Petro atikelebuka ni amweni yolo mwanapunzi ywapendilwe ni
Yesu atikubakengama-Ayoo nga abile atikuiegemeza mu'kifua
sa Yesu wakati wa chakulya cha kitamwinyo ni kunnaluya,
"Ngwana, ywa nyai ywapala kukusaliti? **21** Petro amweni ni
kunnaluya Yesu, Ngwana ayoo mundu apanga namani? **22**
Yesu kanyangwa"Mana nipala abaki mpaka paniisile, lyakuhusu
namani?" Nikengame." **23** Kwa eyo habari yee ibayilwe nkati ya
balo alongo, kuwa mwanapunzi yoo awaa kwaa. Lakini Yesu
ammakiya kwaa Petro kuwa mwanapunzi yoo awaa kwaa, "Kati
nipala ywembe atame mpaka paniisile yakuhusu namani?" **24**
Ayee nga mwanapunzi ywatoa ushuhuda wa makowe agna nga
ywaa aandikile makowe aga, ni tutangite kuwa ushuhuda wake
ni kweli, **25** Kwabile ni makowe yenge yanansima yaapangite
Yesu. Kati kila limo mana liandikilwe, ulimwengu wote utosha
kwaa kuibeka vitabu vya viandikilwe makowe gake.

Matendo ga Mitume

1 Kitabu cha kwaembo nikiandikie, Thefili, kanibaya goti
Yesu atumbwi kugapanga na pundisha, **2** mpaka lisoba
ambayo ywembe atipokelewa kunani. Ayee yabile payapitike
amri pitya kwa Roho mtakatifu kwa mitume bayomwile
kuwachawaa. **3** Baada ya teswa kwake, Jwembe abonekine
panga aikoti nathibitika kwanansima kaishuhudia. Kwa masoba
arobaini abonekine kasabe na alongela likowe lya Nnongo. **4**
Napabakwembine nabo pamope nabo, abakiye kana babuke
Yerusalemu, ila balende kwa ajili ya ahadi ya Tate, bembe,
batibaya, “Mwayowine boka kwango **5** panga Yohana alibatiza
kabisa kwa mase, lakini ywabatizwa kwa Roho Mtakatifu
katika masoba aga machunu.” **6** Napabakwembine pamope
batikwinaluya, “Ngwana muda go ngawa kelebukeya Israel
ufalme?” **7** Jwembe atikwabakia, lyengo lino mwangali tanga
majira ambayo Tate atikusudia kwa mamlaka gake mwene.” **8**
Lakini mwapokya ngupu, wakati walowa icha Roho Mtakatifu
kunani yinu na mwenga mwalowa panga masaidi bango
mwabote mu'Yerusalemu na Uyahudi yoti na Samalia mpaka
mwiso wa nchi.” **9** Ngwana Yesu payomwile longela goo,
pababile kabalolekeya kunani, ywembe apotwilile nnani, na
liunde lyatikumwekelya bamweni likae kwa minyo gabe. **10**
Wakati kabalolekeya kunani kayenda gapula, Bandu abele
bayemi pakatikati yabe baweti mangobo mauu. **11** Batibaya,
“Mwenga mwabandu ba Galilaya, mwanja namani muyema
pa kumlolekeya kumaunde?” Ayoo Yesu ywangulwike kunani,
alowa buyangana nyonyo kati mwamumweni kayenda kunani.
12 Ngababuyangana Yerusalemu boka pa kitombe sa Mizeituni,
ambao ubile papipi ni Yerusalemu, mwendo wa lisoba lya Sabato.

13 Pabaikite bayei mughorofa mwabatamage. Na bembe ni
Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomaso, Batholomayo,
Mathayo, Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni Zelote na Yuda
mwana wa Yakobo. **14** Boti babile mpamo kati mundu yumo,
kwa juhudi babile batiyendelya katika maombi pamope na ago
babile anwawa, Mariamu mao gake Yesu, na anja bake. **15**
Katika masoba ago Petro ayemi katikati ya alongo, kati bandu
120, abaya, **16** Alongo, ibile lazima panga maandiko gatimizwe,
ambapo zamani Roho Mtakatifu abaya kwa nkanwa wa Daudi
husiana na Yuda, ambaye abaelekeza balo bankamwile Yesu.
17 Mana ywembe abile yumo witu na apeyilwe lifungu lyake na
faida ya ayee huduma." **18** (Nambeambe yoo apemite lieneo
kichelo chapeyilwe kwa ubaya wake atitumbuka alongwiye
ntwee, yega yatipapwanika matumbu panja gatipekanika. **19**
Bote babatamaye Yerusalemu bayowine kuhusu likowe lee,
na lieneo lyoo balikemite kwa lugha yabe "Akeldama" ango ni
"ngunda wa myai.") **20** "Mu kitabu sa Zaburi iandikilwe," Lenda
lenda lieneo lyake ube hame na kana iruhusiwe hata yumo
tama palo,'na 'Ruhusa mundu ywenge aitole nafasi ya utawala.'
21 Ayoo nga muhimu, kwa eyo, yumo wa alalome ambao
batiambatana natwenga wakati Ngwana Yesu aboi na kujingya
kati yitu, **22** tumbwile mu'ubatizo wa Yohana mpaka lisoba
lelo lyapotwilwe kunani, lazima abe shahidi ba ufunuo pamope
ni twenga. **23** "Babekite nnongi yabe analome abele, Yusufu
ywakemelwa Barnaba, ambae ywakemelwa Yusto na Mathia. **24**
Bembe balobite kababaya, "Wenga, Ngwana, uitangite mioyo
ya bandu bote, nga nyoo beka mbolika ywaako kati ya abele
aba abachawile **25** kuitola nafasi katika huduma na utume,
ambayo Yuda apangite ubou na yendya mahali pake." **26**

Bapigite kura kwa ajili yabe, na kura yatimwangukia Mathia
ywabile atibalangilwa pamope na balo mitume komi na jimo.

2 Paikite lisoba lya Pentekoste, bote babile pamope sehemu
imo. **2** Ghafla lyapitike limbonga boka kunani kati mbepo kale,
ngautweliya nyumba yote mwababile batami. **3** Hapo kabapitya
lulimi, kati lulimi lwa mwoto zatigawanyika, ibile nnani yabe kila
yumo wabe. **4** Bembe bote batwelilwe na Roho Mtakatifu na
batumbwile baya kwa lugha yenge, kati yelo Roho atibajalia
longela. **5** Babile Ayahudi babatamage Yerusalemu bandu
ba Nnongo, boka kila litaifa pae ya kumaunde. **6** Nundumo
paziwowanike, likundi lya bandu liisile pamope na babile ni
wasiwasi kwa sababu kila mundu bayowine bakilongela kwa
lugha yake mwene. **7** Batisangala muno, bembe kababaya, “Kweli
aba bote balongela Baagalilaya kwaa? **8** Kwa mwanja namani
twayowine, kila yumo katika lugha tubelekilwe nayo? **9** Waparthia
na Bamedi na Baelamu, na bembe batama Mesopotamia,
Uyahudi, na Kapadokia, na katika Ponto na Asia, **10** katika
Frigia, Pamfilia, katika Misri, na sehemu ya Libya hata Kirene, na
ageni boka Rumi, **11** Ayahudi na baongofu, Bakrete na Baarabu,
twayowa bakilongela katika lugha yitu kuhusu kazi ya uweza wa
Nnongo.” **12** Bote babile batishangala na tatanishwa; balongela
bembe, “Ayee ibile na maana gani?” **13** Lakini benge batidhihaki
kababaya, “Aba banywile mvinyo wa ayambe.” **14** Lakini Petro
ayemi pamope na balo komi na jimo, ngabendya kaabakiya,
“Bandu ba Yudea na bote mwatama pano Yerusalemu, lee
liyowanike kwinu, muliyowe kwa makini maneno gango. **15**
Bandu aga batangite kwaa kati yamugawaza, kwa sababu ayee
nga bwamba wa saa tatu. **16** Lakini lee libile latilongelwa pitya
kwa nabii Yoeli. **17** Yalowa katika masoba ga mwisho, Nnongo

abaya, napengana Roho bango kwa bandu bote. Bana binu
na alombo binu balowa piya unabii, anchembe binu balola
maono, na apindo binu walowa lota ndoto. **18** Nyonyonyo nnani
ya batumishi bango ba kale katika masoba ago, naapekaniya
Roho wango, bembe balowa tabiri. **19** Nalowa kuwabonekeya
maajabu nnani ya'anga na ishara pae ya dunia, myai, mwoto
na mapundisho ga lyoi. **20** Liumu lalowa badilishwa na kuwa
libendo na mwei kuwa myai, kabla kuisa kwa lisoba likolo na ya
ajabu ya Ngwana. **21** Yalowa pangika ya kwanza kila yumo
ywabile alikema lina lya Ngwana alowa lopolelwa.' **22** Bandu
ba Israeli, mugayowe maneno aga: Yesu wa Nazareti, mundu
ywathibitishwa na Nnongo kwinu kwa matendo ga uweza na
maajabu, na ishara ambazo Nnongo pitya ywembe katikati yinu,
mana mwenga mwabene mutangite. **23** Kwa sababu ya mpango
waukusidiwa tangu mwanzo, na maarif ga Nnongo apiyilwe na
mwenga, kwa maboko ga bandu baarifu, mwatikunsulubisha
na kumulaga. **24** Ywabile Nnongo atikundondobeya, aboyele
uchungu wa kiwo chake, kwa sababu iwezekana kwaa kwake
kumilikiwa nabo. **25** Nga nyo Daudi abaya kuhusu ywembe,
“Nimweni Ngwana daima nnongi ya minyo bango, ywembe abile
luboko lwangi lwa mmaliyo nga nyoo bai nasogezwa kwaa.
26 Kwa eyo mwoyo wango ubile na puraha na lulimi lwango
watipuraishwa. Yega yango kae walowa tama katika ujasiri. **27**
Uileka kwaa nafsi yango iyende kuzimu, wala uruhusu kwaa
Mtakatifu wako kubona uozo. **(Hadēs g86)** **28** Wenga utijidhihirisha
kwango ndela ya ukoto, walowa nipanga nijae puraha nnongi ya
minyo gako.' **29** Mwalongo, naweza longela kwinu kwa ujasiri
kuhusu tate bitu Daudi, ywembe awile na sikwa, na kaburi lyake
libile pamope ni twenga hata nambeambe. **30** Nga nyo abile

nabii na atangite kuwa Nnongo atilapa kwa kilapo sake, panga
alowa beka yumo katika ubeleki wake katika iteo sa enzi. **31**
Alibweni lee mapema, na abayite kuhusu ufufuo wa Kristo,'wala
abile alekwa kwaa kuzimu **(Hadēs g86)** **32** Ayoo Yesu-Nnongo
atimfufua, ambaye twenga twabote ni mashahida. **33** Kwa
eyo, abile atiinulilwa katika luboko lwa kummalyo ba Nnongo,
na abile atimpokya ahadi ya Roho Mtakatifu boka kwa Tate,
Ywembe atimimina ahadi yee, ambaye mwenga mwabona na
kuyowa. **34** Mana Daudi angolwike kwaa yendya kumaunde,
lakini abaya,'NGWANA abaya kwa Ngwana wango. **35** “Tama
luboko lwango lwa kummalyo, mpaka panibapanga maadui bako
kigoda kwa ajili ya magolo gako. **36** Kwa eyo nymba yote ya
Israeli na itange kwa hakika panga Nnongo abapangite ywembe
kuwa Ngwana na Kristo, yolo Yesu ambaye mwatimsulubisha.”
37 Pabayowine nyoo, basonywi katika mioyo yabe, kabammakiya
Petro na mitume yenge, “Mwalongo, tupange namani?” **38** Na
Petro kaabakiya, “Muipange toba na Mbatizwe, kila yumo winu,
katika lina lya Yesu Kristo kwa ajili ya msamaha wa sambi yinu,
na mwalowa pokya zawadi ya Roho Mtakatifu. **39** Mana kwinu ni
ahadi na kwa bana binu na kwa balo bote babile kutalu, bandu
banyansima kwa kadri Ngwana Nnongo witu paakema.” **40**
Kwa maneno ganyansima ashuhudia na kubasihi, “Muilopwe
boka katika ibeleko yee kiovu.” **41** Nga kabapokii maneno gake
na kaabatiza, hapo kabaongezeka katika lisoba lee kati nafsi
elfu tatu. **42** Kabayendelya katika mapundisho ya mitume na
ushirikiano, katika kuumega mkate na katika maombi. **43** Hofu
yaisa nnani ya kila nafsi, na maajabu ganyansima na ishara
zapangika pitya mitume. **44** Bote baaminiya babile pamope na
kuwa na ilebe yabembe pamope, **45** na bapemeya ilebe na milki

yabe na kugawanya kwa bote lingana na hitaji lya kila yumo.
46 Nga nyoo lisoba baada ya lisoba kabayendelea babile na
lengo limo katika hekalu, na batiumega mkate mu'nyumba, na
batishiriki chakulya kwa puraha na unyenyekevu wa mwoyo; **47**
Batimsifu Nnongo na babile na kibali na bandu bote. Ngwana
atibaongeza lisoba kwa lisoba ambao babile batilopolwa.

3 Pita na Yohana babile banaelekya katika hekalu muda wa
maombi, saa tisa. **2** Mundu fulani, kiwete tangu belekwa,
abile alibebwa kila masoba na abile agonjike katika nnango
wa hekalu akemwa mzuri, ili aweze kuloba sadaka boka kwa
bandu babile bakielezwa mu'lihekalu. **3** Abweni Petro na
Yohana batikaribia kujingya mu'lihekalu, alobite sadaka. **4** Petro
atimkazia minyo, pamope na Yohana, abayite, “Tulole twenga.”
5 Kiwete ngamlolekeya, atazamiya kupokya kilebe fulani boka
kwa bembe. **6** Lakini Petro kabaya, “fedha na dhahabu nenga
nibile kwaa, lakini chelo nibile nacho naitoa kwako. Katika lina
lya Yesu Kristo wa Nazareti, utyane.” **7** Petro nga nkamwa
kwaluboko lwake lwa mmalyo, na kunkakatuya nnani: mara jimo
magolo gake na vifundo vya mifupa gake vyapatike ngupu. **8**
Karuka kunani, mundu iwete ayemi na tumbwa tyanga; kajingya
mu'lihekalu pamope na Petro na Yohana, atyanga na kuruka, na
kumsifu Nnongo. **9** Bandu bote bamweni katyanga na kumsifu
Nnongo. **10** Kabayowa panga abile ni yolo mundu ambaye abile
atama kaloba sadaka mu'nnango mzuri wa hekalu; batishangala
muno na kustaajabu kwa sababu ya chelo chaboka kwake. **11**
Namna abile abakamwile Petro na Yohana, bandu bote kwa
pamope kabatila mu'ukumbi ukemwa wa Sulemani, batishangala
muno. **12** Petro paaibweni lee, ywembe kabayangwa bandu,
“Mwenga bandu ba Israeli, kwa mwanja namani mwatishangala?

Kwa mwanja namni mugaelekeza minyo yinu kwitu, kati panga
tumpangite yolo atyange kwa nguvu yitu bene au uchaji witu?”
13 Mungu wa Ibrahimu, na wa Isaka, na wa Yakobo, Nnongo wa
Tate yitu, atimtukuza mmanda wake Yesu. Ayoo nga ambaye
mwenga mwampeya na kumkamwa nnongi ya minyo wa Pilato,
japo ywembe abile atiamua kumleka huru. **14** Mumkanikiya
Mtakatifu na ywabile na haki, na badala yake mkataka muuaji
alekwe huru. **15** Mwenga mwatimbulaga Mpwalume wa ukoto,
ambaye Nnongo atimfufua boka kwa bandu ba kiwo-Twenga ni
mashahidi ba lee. **16** Nambeambe, kwa imani katika lina lyake,
mundu yoo ambaye mwamweni na kuyowa, apangite kuwa na
nguvu. Imani ambayo yapitya kwa Yesu impeya ywembe afya
yee kamilifu, nnongi yinu mwenga mwabote. **17** Nambeambe,
mwalongo, nitangite panga mupangite katika ujinga, nga nyoo
bapangite viongozi winu. **18** Lakini makowe ambayo Nnongo
atiabakiya mapema kwa mikanwa ya manabii yote, panga yolo
Kristo atateseka, nambeambe atiyatimiza. **19** Kwa eyo, mutubu
na mkerebuke, ili panga sambi yinu iweze kuondolewa kabisa,
kusudi iise nyakati za kuburudika bokana na uwepo wa Ngwana;
20 na panga aweze kumtuma Kristo ambaye achawilwe kwa
ajili yinu, Yesu. **21** Ywembe ywabile ambae lazima kumaunde
impokee mpaka muda wa kukerebuliwa kwa ilebe yote, ambayo
Nnongo atilongela zamani za kale kwa mikanwa ya manabii
batakatifu. **(aiōn g165)** **22** Hakika Musa abaya, “Ngwana Nnongo
alowa inua nabii kati nenga boka katika alongo binu, Mwalowa
yowa kila kilebe ambacho alowaabakiya mwenga. **23** Yalowa
tokya panga kila mundu ywabile ayowine kwaa nabii yolo alowa
bulagwa kabisa aboke kati ya bandu.' **24** Nga nyoo, manabii
bote boka Samweli na balo baliofuata baada yake, balongela

na kutangaza masoba aga. **25** Mwenga mwa bana ba manabii
na ba liagano ambalo Nnongo alipangite pamope na apindo,
kati yaabayite kwa Ibrahimu,'Katika, mbeyu yako familia yote
ya dunia yalowa barikiwa, **26** Baada ya Nnongo kuntondobiya
mtumishi bake, atintuma kwinu kwanza, ili awabariki mwenga
kwa kerebuka boka katika ubou winu."

4 Muda Petro na Yohana babile kabalongela na bandu,
makuhani na mlinzi wa lihekalu na masadukayo batibayendea. **2**
Babile bateuzika muno kwa sababu Petro na Yohana babile
kabapundisha bandu kuhusu Yesu na tangaza nnani ya fufuka
kwake boka mu'kiwo. **3** Baatabile na kuwabeka muligereza
mpaka bwamba watifuata, mana tayari ibile kitamwinyo. **4**
Lakini bandu banyansima bayowine ujumbe batiaminiya; na
idadi ya analome babile baaminiya batikadiliwa kuwa elfu tano.
5 Paiikite bwamba lisoba lyanyaibele, panga akolo babe, apindo
na baandishi, pamope batikusanyika Yerusalemu. **6** Anasi kuhani
nkolo abile, na Kayafa, na Yohana, na Iskanda, na bote babile
na alongo ba kuhani nkolo. **7** Paababile kabambeka Petro
na Yohana katikati yabe, kabannaluya, "Kwa uwezo gani, au
kwa lina lya nyai mupangite lee?" **8** Petro, abile atwelile Roho
Mtakatifu, kaabakiya, "Mwenga akolo wa bandu, na apindo, **9**
Kati twenga lisoba lya lino mwatulobya kuhusu tendo linoite
lalipangwa na mundu yolo nng'onjwa-kwa namna gani mundu
apangilwe nkoto? **10** Ebu liyowanike lelo kwinu na kwa bandu
bote katika Israeli, panga kwa lina lya Yesu Kristo wa Nnazareti,
ywabile mwatimsulubisha, ywabile Nnongo atimfufua boka mu
kiwo, ni kwa ndela yake panga mundu yolo ayemi pano nnongi
yinu abile na afya. **11** Yesu Kristo nga liwe ambalo mwenga
ajenzi mwatilizarau, lakini ambalo lipangilwe kuwa liwe kolo lya

mbembeni. **12** Ntopo wokovu katika mwingine awaye yote. Kwa
mana ntopo lina lyenge pae ya kumaunde bapeyilwe bandu,
ambalo kwa lelo twaweza lopolelwa." **13** Pababweni ujasiri
wa Petro na Yohana, na batigundua panga babile ni bandu
bakawaida babile kwaa na elimu, batishangala, kabafahamu
panga Petro na Yohana babile pamope na Yesu. **14** Kwa sababu
bamweni yolo mundu ywaponywa ayemi pamope nabembe,
babile kwaa na kilebe cha baya dhidi ya lee. **15** Lakini pababile
bayomwile kubaamuru mitume babutuke nnongi ya likutano lwa
baraza, kabalongela bene kwa bene. **16** Babaya, tuwapange
namani bandu aba? Ni kweli panga muujiza wa ajabu baupangite
pitya bembe wayowanika na kila yumo ywatama Yerusalemu;
twaweza kwaa kulikana lee. **17** Lakini, ila panga likowe lee
lienee kwaa nkati ya bandu, ebu tuwakanye kana balongele kae
kwa mundu yeyote kwa lina lee. **18** Baakemite Petro na Yohana
nkati na kubaamuru kamwe kana balongele wala pundisha
kwa lina lya Yesu. **19** Lakini Petro na Yohana bayaangwa na
kuabakiya, "Mana ni sahihi kuminyo pa Nnongo kuwaheshimu
mwenga kuliko Nnongo, muhukumu mwabene. **20** Maana
twenga twaweza kwaa kuleka kugalongela makowe ambayo
tugabweni na kugayowa." **21** Baada ya kubakanikiya muno
Petro na Yohana, batibaleka bayende. Baweza kwaa kupata
sababu yoyote ya kubaadhibu, kwa sababu bandu bote babile
kabamsifu Nnongo kwa chelo chabile kipangilwe. **22** Mundu
ywabile apoki muujiza wa uponyaji apatike kuwa na umri zaidi ya
myaka arobaini. **23** Baada ya kubaleka huru, Petro na Yohana
babile kwa bandu babe na kuwabakiya yote ambayo makuhani
akolo na apindo baamakiyange. **24** Pabayowine, bakombwile
lilobe lyabe pamope kwa Nnongo no baya."Ngwana, wenga

waumbile maunde na dunia na bahari na kila kilebe kibile nkati
yake, **25** Wenga ambaye, kwa Roho Mtakatifu, kwa nkano wa
tate bitu Daudi, mtumishi bako, abaya, “Kwa mwanja namani
bandu ba mataifa bapangite ghasia, na bandu bawaza makowe
gafaika kwaa? **26** Bapwalume ba dunia bajipanga pamope, na
atawala batikusanyika pamope dhidi ya Ngwana na dhidi ya
masihi bake.” **27** Hakika, bote Herode na Pontio Pilato na bandu
ba mataifa na bandu ba Israeli, batikusanyika kwa pamope
katika mji woo dhidi ya mtumishi wako mtakatifu Yesu, ambaye
watimpaka mafuta. **28** Batikusanyika pamope kupanga gote
ambayo luboko lwako na mapenzi gako gatiyaamuru tangu awali
kabla gapangika kwaa. **29** Nambeambe, Ngwana, ugalinge
matisho yabe, na ukawajalie atumishi wako kulongela neno
lyako kwa ujasiri wote. Ili **30** panga pauunyosha luboko lwako
kuponya, ishara na maajabu iweze baka pitya lina lya mtumishi
wako mtakatifu Yesu.” **31** Pabayomwile kuloba, eneo ambalo
batikusanyika kwa pamope lyatitakaswa, na bote batijazwa na
Roho mtakatifu, na balongela neno lya Nnongo kwa ujasili. **32**
Idadi ngolo ya bandu baaminiya babile na mwoyo umo na roho
jimo: na ntopo hata yumo wabembe ywabaya panga chochote
chaakimiliki kibile chae mwene; badala yake babile na ilebe
yote shirika. **33** Kwa nguvu kolo mitume babile bakiutangaza
ushuhuda wabe kuhusu ufufuo wa Ngwana Yesu, na neema
ngolo yaibile nnani yabe yote. **34** Pabile kwaa na mundu yoyote
nkati yabembe ywapungukiwa na mahitaji, kwa sababu bandu
bote babile na hati ya viwanja au nyumba, baipemeya na kuleta
mbanje ya ilebe yaibile yatipemewa **35** na kuibeka pae ya magolo
ga mitume, Na mgawanyo upangilwe kwa kila muumini, lengana
na kila yumo ywabile na lihitaji. **36** Yusufu, mlawi, mundu boka

Kipro, apeyilwe lina lya Barnamasi na mitume (ayoo yatitafsiriwa,
ni mwana wa faraja? **37** Abile na ngunda, atilipemeya na kailetya
mbanje, kaibeka pae ya magolo ga mitume.

5 Nga nyoo, mundu yumo ywakemelwa Anania, na Safira
nyumbo wake, bapemei sehemu ya mali, **2** Na kuificha sehemu
ya mbanje yakupemeya (Nnyumbo bake atangite), na kaletya
sehemu yenge na kuibeka mumagolo ga mitume. **3** Lakini Petro
kabaya, “Anania, kwa mwanja namani nchela atiutweliya mwoyo
wako kubaya ubocho kwa Roho Mtakatifu na kuficha sehemu ya
mali ya nngunda? **4** Palyo paibile ipemewa kwaa, ibile kwaa mali
yako? Na baada ya kupemea, ibile kwaa pae ya uamuzi wako?
Ipangike namani uwaze likowe lee mumwoyo wako? Upanga
ubocho kwa mwanadamu kwaa, ila upangia ubocho Nnongo.” **5**
Katika kuyowa maneno aga, Anania atombwike pae na kukata
roho. Na hofo ngolo iisile kwa bote bayowine lee. **6** Amisembe
baisile nnongi na kuntia mu'sanda, na kumpeleka panja na
kumsika. **7** Baada ya masaa matatu, nnyumbo wake ajingii
mulihekalu, atangite kwaa chakipangike. **8** Petro kamakiya,
“Nibakie, mana mupemii ngunda kwa thamani yelo.” Kabaya,
“Eloo, kwa thamani yelo.” **9** Petro kammakia, “Ipangika kwaa
panga mwapatana kwa pamope kumjaribu Roho wa Ngwana?
Linga, magolo ga balo batinsika nchengo bako ibile pannango,
na balowa kukutola na kukupeleka panja,” **10** Ghafla atomboki
pa magolo ga Petro, kakata roho, na balo amisembe baisile
mu'nyumba batinkuta awile. Kabantola ni kumpeleka panja,
ni kunsika papipi ni nchengo wake. **11** Hofu ngolo iisile nnani
ya likanisa zima, na nnani ya bote bayowine makowea ga. **12**
Ishara za nyansima na maajabu gapangilwe nkati ya bandu
pitya maboko ga mitume, Babile pamope katika ukumbi wa

Sulemani. **13** Lakini, ntopo mundu ywenge tofauti ywabile na
ujasiri wa kuambatana nabo; hata nyo, bapeilwe heshima ya
kunani ya bandu. **14** Na pia, baamini banyansima batiyongekea
kwa Ngwana, idadi ngolo ya analome ni anwawa, **15** kiasi panga
hata baapotwi atamwe mu'mitaa, na kuagonjekea mu'indanda na
mu'makochi, ili panga Petro mana itei apeta, kivuli chake kiweze
kuashukia nnani yabe. **16** Muda woo, idadi ngolo ya bandu
baisile bako mumiji yaizunguka Yerusalem, kabaleta atamwe
na bote babile na nchela achapu, na bote bapatike ukoto. **17**
Lakini kuhani nkolo atiinuka, na bote babile pamope niywembe
(bandu ba dhehebu la Masadukayo): na batwelilwe wivu. **18**
Kabanyoosha maboko gabe kuwakamwa mitume na kuwabeka
mu'ligereza lya jumla. **19** Na muda wa kilo malaika wa Ngwana
kafungua nnango wa ligereza na kuakengama panja no baya,
20 "Muyende, muyemi mulihekalu na kuwabakia bandu maneno
yote ya ukoto wolo." **21** Kabayowine lee, bajingii mulihekalu
muda wa pambazuka na kuapundisha. Lakini, kuhani nkolo
aisile na bote babile ni ywembe, na kulikema libaraza lyote
kwa mpamo, na apindo bote ba bandu ba Israeli, na kuatuma
mu'ligereza ili kualeta mitume. **22** Lakini batumishi batiyenda,
waakuta kwaa muligereza, bakerebuka na kutoa taarifa. **23**
"Tulibweni ligereza litabilwe salama, na alinzi bayemi pannyango,
lakini patuliyongoli, tummweni kwaa mundu mu'ligereza." **24**
Nambeambe wakati jemedari wa lihekalu na makuhani akolo
pabayowine maneno aga, shaka ngolo ibajingii kwa ajili yabembe
bawaza likowe lee lipangika namani. **25** Boka poo aisile na
kuamakiya, "Bandu babile mu'ligereza bayemi mu'lihekalu
na bapundisha bandu." **26** Jemedari kayenda pamope na
batumishi, na kualeta, lakini bila panga vurugu, kwa sababu

batibayogopa bandu baweza kuwakombwa kwa maliwe. **27**
Bayomwile kubaleta, bayemi nnongi ya libaraza. Kuhani nkolo
kaanaluya **28** kabaya, “Twatibaamuru kana mpundishe kwa
lina lee, na bado muitweli Yerusalemu kwa lipundisho linu, na
tamaniya kuleta myai ya mundu ayoo nnani yitu.” **29** Lakini
Petro na mitume bayangwa, “Lazima tumheshimu Nnongo
kuliko bandu. **30** Nnongo wa Tate bitu atimfufua Yesu, ywa
mwatimbulaga, kwa kuntundika nnani ya nkongo. **31** Nnongo
atintukuza mu'luboko lwake lwa mmaliyo, na kumpanga kuwa
nkolo na nkochopoli, kutoa toba kwa Israeli, na msamaha wa
sambi. **32** Twenga ni mashahidi wa makowe aga, na Roho
Mtakatifu, ambaye Nnongo atimtoa kwa balo bamweshimia,” **33**
Bajumbe ba baraza bayowine nyoo, babile na hasira bapala
kuwabulaga mitume. **34** Lakini farisayo ywakemelwa Gamalieli,
mwalimu wa saliya, ywaheshimiwa na bandu bote, ayemi na
kuamuru mitume babekwa panja kwa muda mwipi. **35** Boka
poo kaamakiya, “Analome ba Israeli, mube makini muno na
chelo chamukipendekeza kubapangia bandu aba. **36** Kwa
sababu, zamani yaipeta, Theuda aliinuka na kujidai kuwa
nkolo, na idadi ya bandu, bapata mia ncheche batinkengama.
Awile, na bote babile batimweshimia batawanyika na kupotea.
37 Baada ya mundu yoo, Yuda Mgalilaya, aliinuka masoba
gakuandikisha sensa, kaavuta bandu banyansima kunchogo
kwake. Ni ywembe atipotea na balo babile bakimweshimiya
batitawanyika. **38** Nambeambe naabakiya, mujiepushe na bandu
aba na mubaleke bene, kwa sababu, mana mpango woo au
kazi yee ni ya bandu yalowa tupwa. **39** Lakini mana ni ya
Nnongo, mwaweza kwaa kuwazuia; mwaweza kujikuta hata
mwampinga Nnongo.”Nga nyo, batishawishika na maneno gake.

40 Boka po, baakema mitume mu'nyumba na kubakombwa na
kubaamuru kana balongele kwa lina lya Yesu, na batibaleka
bayebde zao. **41** Batiboka nnongi ya libaraza bapuraika kwa
sababu batibalangilwa kuwa wastahili teseka na hesjimiwa kwaa
kwa ajili ya Lina lee. **42** Kwa eyo, kila lisoba, mu'lihekalu na
boka nyumba hadi nyumba bayenda kupundisha na hubiri Yesu
kuwa ni Masihi.

6 Nambeambe katika masoba yee, muda idadi ya anapunzi
ibile iyongekeya, lalamiko lya Ayahudi wa Kiyunani liytumbwi
dhidi ya Baebrania, kwa sababu bajane babe babile bsahaulika
katika mgao wa kila lisoba lya chakulya. **2** Mitume komi ni
ibele balikema likusanyiko lyote lya anapunzi na baya, “Ibile
kwaa sahihi kwitu kulileka neno lya Nnongo na kuhudumia
mezani. **3** Kwa eyo, mwalongo, muchawe, analome saba, boka
nkati yinu, bandu banoite, batwelile Roho na hekima, ambao
twaweza kubakabidhi huduma yee. **4** Na twenga, twatendea
daima katika kuloba na katika huduma ya neno.” **5** Hotuba
yabe yatiupendeza mkutano wote. Nga nyo, wakamchawa
Stephano, mundu ywatwelile imani na Roho mtakatifu, na Filipo,
Prokoro, Nikanori, Timoni, Paemena, na Nikolao, mwangofu
boka Antiokia. **6** Baumini batileta bandu aba nnongi ya mitume,
baalobya na baadae kuabekya maboko gabe. **7** Nga nyo neno
lya Nnongo lyatienea; na idadi ya anapunzi ilizidi yongekeya
kolyo Yerusalemu; na idadi ngolo ya makuhani baiheshimiya
imani. **8** Stephano, ywatwelile neema na ngupu, abile akipanga
maajabu na ishara ngolo nkati ya bandu. **9** Lakini apo bainuka
baadhi ya bandu afuasi ba Sinagogi lya Mahuru, na lya Bakirene
na lya Baeskanderia, na baadhi boka Kilikia na Asia. Bandu
aba babile bakilongela na Stephano. **10** Lakini, baweza kwaa

shindana na hekima na Roho ambayo Stephano abile akitumia
katika longela. **11** Boka po batiashawishi baadhi ya bandu kwa
siri no baya, “Tuyowine Stephano kalongela maneno ga kufuru
dhidi ya Musa na dhidi ya Nnongo. **12** Batibashuhudia bandu,
apindo, na baandishi, na kuyenda kwa Stephano, wantabile na
kunneta nnongi ya libaraza **13** batibaleta mashahidi ba ubocho,
babaya, “mundu yoo akani kuleka longela mabaya dhidi ya
eneo lee takatifu na saliya. **14** Mana tumyowine kabaya panga
ayoo Yesu wa Nazareti alowa kuharibu mahali hapa na kuibadili
desturi tuliyokabodhiwa na Musa,” **15** Kila yumo ywabile katika
libaraza, kaelezea minyo yake kunlolekea Stephano, na bembe
baubweni minyo gake ubile kati minyo ga malaika.

7 Kuhani nkolo kabaya, “makowe aga ni ya kweli?” **2** Stephano
kabaya, “Mwalongo na atate bango, muiniyowine nenga:
Nnongo wa utukufu atimtokea tate yitu Abrahamu muda paabile
Mesopotamia, kabla atama kwaa Harani,' **3** kammakiya,'Boka
katika nchi yako na alongo bako na uyende katika nchi yanilowa
kukubonekeya.' **4** Boka po kaboka katika nchi ya Ukaldayo atama
Harani, boka poo, baada ya tate bake kuwaa, Nnongo kamleta
mu'nchi yee, batama nambeambe. **5** Ampeya kwaa chochote
kati urithi wake, pabile kwaa na sehemu hata ya kubeka magolo.
Lakini Abrahamu atiahidiwa hata kabla apata kwaa mwana
kuwa apeyelwa nchi kati miliki yake na ubeleki wake. **6** Nnongo
alongela ni ywembe, panga abeleki bake batame katika nchi ya
ugeni, na panga wenyeji wa kolyo wapanga kuwa atumwa wabe
na kuwapanga vibaya kwa muda wa miaka mia ncheche. **7** Na
Nnongo kabaya, nalowa kulihukumu taifa ambalo labapanga
mateka, na baada ya hapo balowa boka na kuniabudu katika
sehemu yee,' **8** Na kampeya Abrahamu liagano lya tohara,

nga nyo Abrahamu abile tate ba Yakobo, na Yakobo abile tate
ba apindo bitu komi na ibele. **9** Mababu bitu bamwonea wivu
Yusufu bampemea katika nchi ya Misri, na Nnongo abile pamope
ni ywembe, **10** na kanlopwa katika mateso gake, na kumpeya
fadhili na hekima nnongi ya Farao mpwalume wa Misri. Farao
ampangite abe ntawala nnani ya Misri na nnani ya Nyumba yake
yote. **11** Bai babile na njala kolo na mateso ganyansima katika
nchi ya Misri na Kanani, na tate bitu bapata kwaa chakulya. **12**
Lakini Yakobo paayowine kubile nafaka Misri, atibatuma tate
bitu kwa mara ya kwanza. **13** Katika safari ya ibele Yusufu
akajionyesha kwa alongo bake, familia ya Yusufu yayowanike
kwa Farao. **14** Yusufu aatumite alongo bake kwenda kummakiya
Yakobo tate babe aise Misri, pamope na alongo bake, jumla ya
bandu bote ni sabini na tano. **15** Nga nyo Yakobo aisile Misri;
boka po awile ywembe pamope na apindo bitu. **16** Batitolelwa
hata Shekemu na kusikwa katika kaburi ambalo Abrahamu
apemi kwa ipande ya mbanje boka kwa bana ba Hamoni kolyo
Shekemu. **17** Muda wa yelo ahadi ambayo Nnongo amwahidie
Abrahamu paubile papipi, bandu batiyongekeya kolyo Misri, **18**
muda wo aliinuka mpwalume ywenge nnani ya Misri, mpwalume
ywatangite kuhusu Yusufu. **19** Ayoo mpwalume ywenge alongela
ubocho kwa bandu bitu na kuwapanga mabaya tate bitu, na
kuwatupa bana babe achanga ili atame kwaa. **20** Katika kipindi
chelo Musa abelekilwe; abile mzuri nnongi ya Nnongo, atilelewa
miei itatu katika nyumba ya tate bake. **21** Muda alipotupwa, binti
Farao atimtola na kunleta kati mwana wake. **22** Musa atipundisa
mapundisho yoti ya Kimisri; abile na ngupu katika maneno
na matendo. **23** Lakini baada ya timiya miaka arobaini, iisole
katika mwoyo wake kuatembelea alongo bake, bana ba Israeli.

24 Pamweni Mwisraeli apangiwa mabaya, Musa atimtetea na
lipiza kisasi kwa ywamwonea kwa kunkombwa ywa Mmisri: **25**
atangite kuwa alongo bake batangite panga Nnongo awalopwa
kwa maboko gake, lakini batangite kwaa. **26** Lisoba lya nyaibele
kayenda kwa baadhi ya Baisraeli babile bakombwana; na jaribia
kuapatanisha, kabaya, “Mangwana, mwenga ni alongo; mbona
mwakoseana mwenga kwa mwenga? **27** Lakini ywamkosea
jirani yake atimsukuma kutalu, no baya,'Nyai apanga mtawala na
muhukumu witu? **28** Wenga upala kunibulaga, kati yaumulaga
yolo Mmisri jana?” **29** Musa katila baada ya kuyowa nyoo;
abile mgeni katika nchi ya Midiani, ambayo abile tate wa bana
abele. **30** Baada ya miaka arobaini pitya malaika akamtokea
katika lijangwa lya kitombe sa Sinai, katika mwali wa mwoto
mu'kichaka. **31** Musa aubweni mwoto, atishangala na kustaajabia
chelo cha akibona, na paatijaribu kuisogelea ili kukilola, lilobe
lya Ngwana limuisile no baya, **32** 'Nenga na Nnongo wa tate
bako, Nnongo wa Abrahamu, na wa Isaka, na wa Yakobo.'Musa
atilendema na athubutu kwaa kulola. **33** Ngwana kammakiya,'Ula
ilatu yako, sehemu pauyemi ni mahali patakatifu. **34** Niabweni
mateso ga bandu bango babile Misri; Niyowine kuugua kwao,
nenga natiuluka ili nialopwe; nambeambe uise, nalowa kukutuma
wenga Misri. **35** Ayoo Musa ambaye ywatimkanikiya, wakati
balongela,'nyai kakupanga kuwa mtawala na mwamuzi witu?'
abile nga ywembe Nnongo alimtuma abe mtawala na mkochopoli.
Nnongo atimtuma kwa maboko ga malaika ambaye atiboka
nnongi ya Musa mmwitu. **36** Musa atibakengama boka Misri
baada ya kupanga miujiza na ishara katika Misri na katika bahari
ya Shamu, na katika lijangwa kwa kipindi cha miaka arobaini.
37 Musa nga yolo ywaamakiye bandu ba Misri kuwa,'Nnongo

abapeya nabii boka nkati ya alongo binu, nabii kati nenga.' **38**
Ayoo ni mundu ywabile katika mkutano mu'lijangwa na malaika
ywalongela ni ywembe katika kitombe sa Sinai. Ayoo nga mundu
ambye abile na tate bitu, ayoo nga mutu ywalipokya neno libile
likoto na kutupea twenga. **39** Ayoo nga mundu ambae tate
bitu bakani kumweshimu; batimsukuma mbale, na katika mioyo
yabe batikerebukia **40** Misri. Katika kipindi chelo bammakiya
Haruni, “tupangie nnongo yakutukengama, Ayoo Musa, abile
atukengama boka katika nchi ya Misri, tuyowine kwaa sampatike.
41 Ayoo bampangite ndama kwa masoba ago na kutoa sadaka
kwa eyo sanamu na bapuraika kwa sababu ya kazi ya maboko
gabe. **42** Lakini Nnongo atibakerebuya na kuapeya baabudu
tondwa ya kumaunde, mama yaiandikilwe mu'itabu sa manabii,
“Je Mwanitolea nenga sadaka ya banyama mwamuachinja
mulijangwa kwa muda wa miaka arobaini, nyumba ya Israeli?
43 Muliyeketya lihema lya kutania lya Moleki na tondwa ya
nnongo refani, na picha muichengite na kuwaabudu bembe:
na nalowa kuapeleka kutalu muno ya Babeli.' **44** Tate bitu
babile na hema ya kwembana ya ushuhuda mulijangwa, kati
Nnongo yaabaamuru paalongela na Musa, panga aichenga
kwa mfano wa wolo uubweni. **45** Ayee ni hema ambalo tate
bitu, kwa muda wabe, watiletwa katika nchi na Joshua. Ayee
ipangika muda pajingii kumiliki taifa ambalo Nnongo atibafukuza
kabla ya uwepo wa tate bitu. Ayee ibile nyoo mpaka masoba ga
Daudi. **46** Ywabile apatike kibali muminyo ga Nnongo,'na kaloba
kutafuta makao kwa Nnongo wa Yakobo. **47** Lakini Selemani
atimchengea nyumba ya Nnongo. **48** Hata nyoo ywabile kunani
mu'nyumba ichengwile kwa maboko; ayee ni kati nabii abayite,
49 Kumaunde ni iteo chango cha enzi, na dunia ni sehemu

ya beka magolo gango. Nyumba ya aina gani yamuichengite?
abaya Ngwana: au ni wapi sehemu yango ya kupomoli? **50**
Maboko gango kwaa gapangite ayee ilebe yote?' **51** Mwenga
mwa bandu mubile na ingo ngumu mwatahiriwa kwaa mioyo na
makutu, kila mara mwampinga Roho Mtakatifu,' mwapanga kati
tate bitu bapangite. **52** Ni nabii gani katika manabii ambaye tate
tate binu bamtesa kwaa? Baabulaga manabii gote batitokea
kabla ya ujio wa Yumo mwenye Haki,'nambeambe mubile asaliti
na bauaji bake kae, **53** Mwenga mwa bandu mupokya saliya
yelo yatiagizwa na malaika lakini muikamwa kwaa." **54** Boka po
ajumbe ba baraza payowine makowe aga, batichomwa mu'mioyo
yabe, kabamsagia meno Stephano. **55** Lakini ywembe, abile
atwelilwe Roho Mtakatifu, alolekeya kumaunde kwa makini na
aubweni utukufu wa Nnongo,'na amweni Yesu ayemi luboko lwa
kummalyo lwa Nnongo. **56** Stephano kabaya, "Linga nibweni
kumaunde zatiyongoliwa, na Mwana wa Adamu ayemi luboka lwa
kummaliyo lwa Nnongo." **57** Lakini ajumbe ba libaraza bakombwa
ndoti kwa sauti lya kunani, wakaziba makutu yabe, kabantila
pamope, **58** kabantupa panja ya mji na kunkombwa maliwe: na
mashahidi baula ngobo yabe ya panja na kuibeka pae papipi na
magolo ga kijana akemelwa Sauli. **59** Pabankombwile maliwe
Stephano, ayendelea kunkema Ngwana nobaya, "Ngwana Yesu,
pokya roho yango," **60** Kapiga magoti na kukema kwa lilobe
likolo, "Ngwana, ubasamehe sambi yee," Paalongela nyoo,
akakata roho.

8 Sauli abile mu'makubaliano ya kiwo chake, lisoba lee nga
atumbwile kuwatesa kinyume cha likanisa lyalibile Yerusalemu;
na baaminio bote batawanyika katika majigambo ga Yudea
na Samaria, ila mitume. **2** Bandu bacha'Nnongo balimsika

Stephano na kupanga maombolezo makolo nnani yake. **3**
Lakini Sauli atilidhuru muno likanisa. Ayenda mu'nyumba kwa
nyumba na kubaburuza panja anwawa na analome, na kuwabeka
muligereza. **4** Baaminio ambao babile batitawanyika bado
balihubili neno. **5** Filipo atiuluka katika mji wa Samaria na
kuntangaza Kristo kolyo. **6** Baada ya bandu kugayowa na
kubona ishara azipangite Filipo; babekite umakini nnani yake
chalo chaakibaya. **7** Boka po bandu banyansima bayowine,
nchela achafu bakibatoka bandu huku wakilela kwa lilobe likolo,
na benge batipooza na iwete baponile. **8** Na pabile na puraha
ngolo katika mji. **9** Lakini pabile na mundu yumo katika mji wolo
lina lyake Simon, ambaye akipanga bwabe, ambao atiutumya
kubashangaza bandu ba litaifa lya Samaria, muda abaya kuwa
ywembe ni mundu wa muhimu. **10** Basamalia bote tangu
nchunu hata mkolo kamsikiliza; babaya;"mundu yolo ni yelo
ngupu ya Nnongo ambaye ni kolo." **11** Bamsikiliza, kwa maana
atibashangaza muda mrefu kwa bwabe wake. **12** Lakini muda
pabaaminiya kuwa Filipo ahubiri nnani ya ufalme wa Nnongo
na nnani ya lina lya Yesu Kristo, batiabatiza, analome kwa
alwawa. **13** Na Simoni mwene aaminiya, baada ya kubatizwa,
aliendelea kuwa na Filipo; abweni ishara na miujiza yaibile
ikipangika, atishangala. **14** Mundu mitume ba Yerusalemu
bayowine kuwa Samaria yapokya neno lya Nnongo, baatuma
Petro na Yohana. **15** Muda babile bauluka kabalobya; panga
wamokee Roho Mtakatifu. **16** Mpaka muda woo, Roho Mtakatifu
abile amshukia kwaa hata yumo wabe; babile batibatizwa kwa
lina lya Ngwana Yesu. **17** Petro na Yohana baabekeya maboko,
na bembe bampokya Roho Mtakatifu **18** Muda Simoni abweni
Roho Mtakatifu atitolewa pitya kuwekewa maboko na mitume;

apala kuwapeya mbanje, **19** Kabaya, “Munipei ayee ngupu, ili
kila ywanimbekya maboko apokee Roho Mtakatifu.” **20** Lakini
Petro ammakiye; mbanje yako pamope na wenga ipotee kutalu,
kwa sababu utangite kuwa karama ya Nnongo yapatikana kwa
mbanje. **21** Ubile kwaa na sehemu katika likowe lee, kwa sababu
mwoyo wako ni mnyoofu kwaa nnongi ya Nnongo. **22** Nga
nyo bai tubu maovu yako na kunloba Nnongo labda walowa
samehewa fikra ya mwoyo wako. **23** Kwa maana nibona ubile
katika sumu ya uchungu na kifungo cha sambi.” **24** Simoni
kanyangwa na kubaya, Munlobe Ngwana kwa ajili yango, kwa
mana makowe gote yamuyabaya yaweza pangika kwango. **25**
Muda Petro na Yohana babile batishuhudia na kuhubiri neno lya
Ngwana, batikerebuka Yerusalemu kwa ndela yoo; batihubiri
injili katika vijiji vyanyansima vya Basamaria. **26** Bai malaika ba
Ngwana kalongela na Filipo no baya, “Angza na uyende kusini
katika ndela ya'iyenda pae ya Yerusalemu kuelekea Gaza.”
(Ndela yee ibile katika lijangwa). **27** Kaangaza na yenda. Linga,
pabile na mundu wa Ethiopia, towashi abile na mamlaka kolo
pae ya kandase; malkia ba Ethiopia. Ywatibekwa nnani ya
hazina yake yote, ni ywembe abile ayenda Yerusalemu kuabudu.
28 Abile akerebuka atami mu'gari yake kasoma chuo cha nabii
Isaya. **29** Roho kalongela na Filipo, “Sogea papipi na gari lee
ukengamane nalo. **30** “Nga nyo Filipo kayenda mbio, atimsika
kasoma katika chuo cha nabii Isaya, kabaya, Je utangite cha
ukisomile?” **31** Muethiopia kabaya, “Naweza kinamani bila
ongozwa na mundu?” Kamsihi Filipo apande garini na atami
pamope ni ywembe. **32** Nambeambe lifungu lya maandiko
lyalibile atilisoma Muethiopia ni lee; Ationgozwa kati ngondolo
kuyenda machinjioni chinjwa; na mana ngondolo atinyamaza

kimya, afungua kwaa nkano wake: **33** Kwa huzunikiya kwake
hukumu yake itiondolewa: Nyai ywaeleza kizazi chake? maisha
yake yationdolewa katika nchi." **34** Ayoo towashi kannaluya
Filipo, no baya, "Nakuloba, ni nabii yupi ambaye ilongelwa
habari yake, ni kuhusu ywembe, au za mundu ywenge"? **35**
Filipo atumbwi kulongela, atumbwile kwa liandiko lee la Isaya
kumhubiria habari ya Yesu. **36** Babile mundela, baika pabile na
mase,'towashi kabaya, "Linga, pabile na mase pano namani
chakengama nibatizwe kwaa?" **37** maneno aga, "Nga nyo
Muethopia kanyangwa "naaminiya panga Yesu Kristo ni Mwana
wa Nnongo," gabile kwaa mu'maandiko ga kale) nga Muethiopia
kaamuru gari lisimame. **38** Batiyenda nkati ya maji, pamope
Filipo na towashi, Filipo kambatiza. **39** Muda babokite mu'mase,
Roho wa Ngwana yatimpeleka Filipo kutalu; towashi amweni
kwaa, kayenda mu'ndela yake kashangilia. **40** Lakini Filipo
katokea Azoto. Apeta katika nkoa wolo kuhubiri injili katika miji
yote mpaka paaikite Kaisaria.

9 Lakini Sauli, kayendelea longela vitishi hata kwa kiwo cha
banapunzi ba Ngwana, atiyenda kwa kuhani nkolo **2** na kunnaba
barua kwa ajili ya Masinagogi kolyo Dameski, ili panga mana
ampatike mundu ywabile katika ndela yelo, awe nnalome au
nnwawa, abatabe na kubaleta Yerusalem. **3** Paabile katika
safari, ipangite kuwa paakaribie Dameski, gafla utimwangazia
kotekote bweya boka kumaunde,' **4** ni ywembe atomboka pae na
ayowine lilobe lambakiye, "Sauli, Sauli, mbona wanitesa nenga?"
5 Sauli kayangwa, Wenga wa nyai Ngwana? Ngwana kabaya,
"Nenga ni Yesu waniudhi. **6** Lakini inuka, jingya mjini, wenga
walowa bakilwa ya upalikwa kuyapanga. **7** Balo bandu batisafiiri
pamope na Sauli batami kimya, kabayowa lilobe ila bamweni

kwaa mundu. **8** Sauli atiinuka katika nnema na paayongoli minyo
gake, aweza kwaa bona kilebe, kabankamwa luboko bannetike
Dameski. **9** Kwa masoba atatu abweni kwaa, alya kwaa wala
anywa kwaa. **10** Abile mwanapunzi Dameski lina lyake Anania,
Ngwana alongela nae katika maono, “Anania.” No baya, “Linga,
nibile pano, Ngwana. **11** “Ngwana kammakiya, Inuka uyende
zako katika mtaa waukemelwa Nyofu, na katika nyumba ya
Yuda na ukannaluye mundu boka Tarso ywakemelwa Sauli;
mana angali aloba: **12** Na amweni katika maono mundu lina
lyake Anania kajingya na kumbekya maboko nnani yake ila
panga aweze kubona. **13** Lakini Anania kanyangwa, “Ngwana,
niyowine habari za mundu yoo kwa bandu banyansima, kwa
kiasi gani abatendea mabaya batakatifu na kolyo Yerusalemu;
14 Pano abile na mamlaka boka kwa kuhani nkolo kuntaba
kila yumo ywalikema lina lyako. **15** Lakini Ngwana kammakiya,
“Uyende, mana ywembe ni chombo kiteule sango, alitole lina
lyango nnongi ya Mataifa na apwalume na bana ba Israeli. **16**
Maana nalowa kuwabonekeya yabile ganyansima yaapalikwa
kuteswa kwa ajili ya lina lyango.” **17** Anania kayenda, ajingii
mu'nyumba; Kambekeya maboko kabaya, ndugu Sauli, Ngwana
Yesu, ywakutokya katika ndela paubile waisa, anitumile upate
kubona kae na utolilwe na Roho Mtakatifu. **18** Gafla vyatomboka
ilebe kati magamba, apatike kubona, ayemi, akabatizwa; kalyaa
chakulya na kupata ngupu, **19** Atami pamope na banapunzi
bake kolyo Dameski kwa masoba ganyansima. **20** Muda wowolo
kantangaza Yesu katika masinagogi, kabaya panga ywembe ni
Ngwana wa Nnongo. **21** Na bote bayowine batishangala no
baya, “Abile mundu yolo kwaa ywaatibaharibu bote balikemile
lina lee kolyo Yerusalemu? Na pano kaisa kwa kusudi lya

kuwafunga na kuwapeleka kwa makuhani,” **22** Lakini Sauli
atiwezeshwa hubiri na kubapanga Bayahudi batami Dameski
basanganyikilwe na kuthibitisha ya kuwa ayoo nga Kristo. **23**
Baada ya masoba ganansima, Bayahudi bapanga shauri pamope
ili wamulage. **24** Lakini mpango wabe utiyowanika na Sauli.
Kabamvizia pannango mutwekati na kilo bapate kumulaga. **25**
Lakini banapunzi bake kabantola kilo na kunshusha pitya ukutani,
kabanneta pae mu'kitondo. **26** Na sauli paaikite Yerusalemu,
atijaribu kujiunga na banapunzi lakini babile bakimwogopa,
basadiki kwaa kuwa ywembe ni mwanapunzi. **27** Lakini Barnaba
kantola na kumpeleka kwa mitume, na aabakiye jinsi Sauli
yaamweni Ngwana mu'ndela na Ngwana yaa alongela nakwe, na
jinsi Sauli atihubiri kwa ujasiri kwa lina lya Yesu kolyo Dameski.
28 Atikwembana nabembe kabajingya na boka Yerusalemu,
abaya kwa ujasiri kwa lina lya Ngwana Yesu. **29** Kabalongela na
Ayahudi wa Kiyunani lakini batijaribu mara kwa mara kumulaga.
30 Muda palitangite likowe lee, kabantola mpaka Kaisaria, na
batimpeleka ayende Tarso. **31** Bai likanisa lyote katika Uyahudi,
Galilaya na Samaria, libile na amani, lichengwite, na tyanga
katika hofu ya Ngwana na faraja ya Roho Mtakatifu, likanisa
latikuwa na yongekeya idadi ya bandu. **32** Boka po itokii Petro
paabile kazunguka zunguka pande zote za mkoa, akabateremkia
baumini batama katika mji wa Lida. **33** Amweni kolyo mundu
yumo lina lyake Ainea, mundu yolo abile pakindanda myaka
nane; mana abile atipooza. **34** Petro kammakiya, “Ainea, Yesu
Kristo akuponye; amka ni uyitandikiye kindanda sako.” mara
atiamka. **35** Na bandu bote batami Lida na Sharoni pabamweni
mundu yolo, batimkerebukya Ngwana. **36** Pabile na mwanapunzi
Yafa akemelwa Tabitha, ambalo mana yake “Dorcas” Ayoo

nnwawa atwelilwe kazi inoite na matendo ga rehema aipangite
kwa maskini. **37** Yatipangika katika masoba ago abile ntamwe
na awile, pabamsafisha, no kumpandisha chumba cha kunani
na kumgonjekea. **38** Kwa namna Lida abile papipi na Yafa,
banapunzi bayowine panga Petro abile kolyo, batibatuma bandu
abele kwake, kabamsihi, “Uise kwitu bila kuchelewa.” **39** Petro
atiamka na kaboka pamope nabembe. Paaikite, bannetike katika
chumba cha kunani. Na ajane bote bayemi papipi niywembe
niywembe kabalela, bakinlolekeya koti na ngobo ambazo Dorcas
atibashonea muda abile pamope nabo. **40** Petro kabatoa
bote panja ya nyumba, kapiga magoti na kuloba, boka po,
atiukerebukya yega, “Tabitha, amka.” Ayongoli minyo gake na
paamweni Petro atami pae. **41** Boka po ampeya luboko lwake
na kumwinua, na paabakema baamini na bajane, atibakabidhi
kwabe abile nkoto. **42** Likowe lee liyowanike Yafa yote, na bandu
banyansima bamwaminiya Ngwana. **43** Ipangite Petro atama
masoba ganyansima Yafa pamope na mundu ywakemelwa
Simoni, ywatengeneza ngozi.

10 Pabile na mundu pulani katika mji wa Kaisaria, lina lyake
akemelwa Kornelio, abile nkolo wa kikosi sa Baitalia. **2** Abile
ancha Nnongo na atimwabudu Nnongo na nyumba yake yoti;
atitoa mbanje yanansima kwa Ayahudi na aloba kwa Nnongo
masoba gote. **3** Muda wa saa tisa ya mutwekati, abweni
maono malaika wa Nnongo kambakiya, “Kornelio! **4** Kornelio
kamlolekeya malaika na abile na hofu ngolo muno kabaya “Ayee
nga namani nkolo?” Malaika kammakiya Maombi ni sadaka yako
kwa maskini zimepanda nnani kati kumbukumbu mu'uwepo wa
Nnongo.” **5** Nambeambe ubatume bandu yendya mji wa Yafa
kunneta mundu yumo ywakemelwa Simoni ywabile ukemelwa

Petro. **6** Atama na nchenga ngozi ywakemelwa Simoni ambaye
nyumba yake ibile kando ya bahari." **7** Baada ya malaika
ywabaya ni ywembe kuboka, Kornelio abakema batumishi ba
mu'nyumba yaker abele, na askari ywatimwabudu Nnongo
kati ya askari babile bamtumikya. **8** Kornelio kaabakiya gote
yapangike na kabatuma Yafa. **9** Lisoba lya nyaibele saa sita
babile mundela na babile papipi na mji, Petro kapanda nnani
mu'dari loba. **10** Na abile na njala na apala kilebe cha kulya, lakini
muda bandu bateleka chakulya, kabonekeya maono, **11** Abweni
anga liyongoliwe na chombo chatiuluka na kilebe fulani kati
ngobo kolo yatiuluka pae pa'nnema katika kona zote ncheche.
12 Nkati yake pabile na aina yoti ya anyama babile na magolo
ncheche na batambaa nnani ya nnema, na iyuni ba angani. **13**
Lilobe lyabaya kwake, "amka, Petro chinja na ulyee." **14** Lakini
Petro kabaya "nga nyoo kwaa, Ngwana kwa sababu nalowa
lyaa kwaa kilebe chochte kinajisi na kichapu. **15** Lakini lilobe
lyaisa kwake kae kwa mara yana ibele "Chaakitakasa Nnongo
kana ukikeme najisi wala kichafu." **16** Ayee ipangika mara tatu,
na chelo chombo chatitolwa kae angani. **17** Palyo petro abile
katika hali ya changanyikiwa nnani ya ago maono yatimaanisha
namani, Linga bandu batumilwe na Kornelio bayemi nnongi ya
18 nnango, kannaluya ndela ya kuyenda mu'nyumba. Bakema
na kunnaluya mana Simoni ywakemelwa Petro atama palo. **19**
Muda woo Petro abile awasa nnani ya ago maono, Roho kabaya
na ywembe, "Linga bandu atatu bakupala. **20** Amka na uuluke
pae na uyende nakwe. Uyogope kwaa yenda nabembe, kwa
mana niatumile." **21** Petro atiuluka pae kwao na baya "Nenga nga
yolo mwamumpala. kwa mwanja namani muisile?" **22** Babaya,
"Akida yumo lina lyake Kornelio, mundu wa haki na hupenda

kumwabudu Nnongo, na bandu ubaya vema katika litaifa lyote
lya Ayahudi, abakilwe na malaika ba Nnongo kututuma twenga
ili kuyenda mu'nyumba yake, ili ayowe ujumbe boka kwako." **23**
Petro kabakaribisha jingya mu'nyumba na tama pamope nakwe.
Bwamba ya lisoba lyanaibele atiyumuka kayenda pamope nakwe,
na alongo achache boka Yafa batikengamana naywembe. **24**
Baikite Kaisalia lisoba lyanaibele. Na Kornelio abile atibalenda
abakema pamope alongo bake na mbwiga bake ba karibu.
25 Petro pajingii mu'nyumba, Kornelio atikumlaki na kuinama
mpaka pae mu'magolo gake kwa kumweshimu. **26** Lakini Petro
kamwinua no baya "Yema; nenga namwene na mundu kae."
27 Palyo Petro atilongela naywembe, atiyenda mu'nyumba
kaakuta bandu batikusanyika pamope. **28** Kaamakiya, "Mwenga
mwabene mutangite panga ibile kwaa saliya ya kiyahudi
shirikiana na tembeleana na mundu ywabile kwaa wa taifa
lee. Lakini Nnongo kanibonekeya nenga kuwa nipalika kwaa
kumwita mundu yeyote najisi au mchafu. **29** Nga nyoo niisile
bila kubisha, panitumilwe kwa ajili yelo. Kwa eyo naanaluya
kwa mwanja namani mwatumilwe kwa ajili yango?" **30** Kornelio
kabaya, "Masoba ncheche ganchogo bka leno, muda kati wolo
nibile naloba muda wa saa tisa mutwekati mu'nyumba yango:
Nibweni nnongi yango mundu ayemi abile na ngobo nyuepe, **31**
Kanibakiya "Kornelio maombi gako gatiyowanika na Nnongo,
na sadaka zako kwa maskini zibile kati ukumbusho nnongi ya
Nnongo. **32** Kwa eyo batume bandu Yafa na bankeme mundu
yumo ywakemelwa Simoni aise kwako, ambaye ukemwa Petro,
ambaye atama kwa ywachenga ngozi yumo ywakemelwa Simon
ambae nyumba yake ibile pembeni ya libahari. **33** Zingatia mtari
wolo, "Ni ywembe paaisa alowa baya nimwenga" ubile kwaa

mu'maandiko ga kale. **34** Petro ayongoli nkano wake no baya,
“Kweli, naaminiya kuwa Nnongo aweza kwaa kuwa na upendeleo.
35 Badala yake, kila taifa mundu yeyote ywamwabudia na
kupanga matendo ga haki anakubalika kwake. **36** Uutangite
ujumbe ulioutoa kwa bandu ba Israeli. abile akitangaza habari
njema ya amani pitya Yesu Kristo ywabile ni Ngwana wa bote. **37**
mwenga mwabene mutangite tukio lyalipangite, ambalo lipangite
Yudea yote na litumbwile Galilaya, baada ya ubatizo ambao
Yohana atiutangaza. **38** likowe lyalibile linamuhusu Yesu Kristo
jinsi Nnongo atimtia mauta kwa Roho Mtakatifu na kwa nguvu.
Apangite mema na kuponya bote bateswile na ibilisi, kwa mana
Nnongo abile pamope naywembe. **39** Twenga ni mashaidi ba
makowe yote yaapangite katika nchi ya Uyahudi na katika
Yerusalemu-ayoo ni Yesu ywamulaga na kuntundika mu'nkongo.
40 Ayoo mundu Nnongo atikumfufua lisoba lya tatu na kumpeya
kuyowanika. **41** Kwa bandu bote kwaa, lakini twenga twabene,
twalya naywembe na nywaa niywembe baada ya kufufuka boka
mu kiwo. **42** Atituagiza kuhubiri kwa bandu na kushuhudia kuwa
ayoo nga Nnongo ywamchawile kuwa mwamuzi wa babile akoto
na babile mu'kiwo. **43** Katika ywembe manabii bote bashuhudie,
ili panga kila ywaaminiye katika ywembe alowa pokya msamaha
wa sambi pitya lina lyake. **44** Palyo Petro kayendelya longela
nyoo, Roho Mtakatifu kaatweliya bote babile bauyowine ujumbe
wake. **45** Bandu balo bahusika na likundi lya baaminiya babile
atahiriwa-balo bote baisile na Petro-batishangala, kwa sababu ya
karama ya Roho Mtakatifu ywatimwagwa kwa mataifa. **46** Kwa
kuwa bayowine aba bamataifa balongela kwa lugha yenge na
kumwabudu Nnongo. Petro kayangwa, **47** “Abile mundu yoyote
ywaweza kuzuia maji ili bandu babatizwe kwaa. Bandu aba

batimpokya Roho Mtakatifu kati twenga?” **48** Nga kabaamuru
babatize kwa lina lya Yesu Kristo. Baadaye banobite atame nabo
kwa masoba kadhaa.

11 Mitume na alongo balo babile kolyo Yudea bayowine
kuwa bataifa batilipokya neno lya Nnongo. **2** Petro paisile
kolyo Yerusalemu, lelo likundi lya bandu batitairiwa batumbwi
kumkosoa, Kababaya, **3** “Utikengamana na bandu batairiwa
kwaa na kulya nabo!” **4** Lakini Petro atumbwi kulielezea likowe
kwa kina; kabaya, **5** “Nibile naloba katika mji wa Yafa, na kubona
maono ya chombo chauluka pae kati ngobo kolo yatiuluka
boka kumaunde katika pembe zake zote ncheche. Chatiuluka
kwango. **6** Natikilola na kukiwasa nnani yake. Nabweni anyama
babile na magolo ncheche batami katika nchi, na anyama
ba kumwitu na anyama batambaabo na iyuni ba angani. **7**
Boka po niyowine lilobe lyabaya nanenga, “Amka, Petro, chinja
na ulye!” **8** Nibayite, “Nyoo kwaa, Ngwana, nkanwa wango
ujingya kwaa kilebe chochote kibile kwaa kitakatifu au kichafu”
9 Lakini lilobe lyayangwa kae boka kumaunde, chelo Nnongo
chaakitangaza kuwa ni safi, kana ukikeme najisi. **10** Ayee yaboka
mara tatu, na kila kilebe chatolwa kumaunde kae. **11** Linga,
muda woo bandu atatu babile bayemi nnongi ya nyumba yelo
mwatubile; batumwile boka Kaisaria kuisa kwango. **12** Roho
anibakiye kuyenda nabembe, na kana nitofautiane nabo, Aba
analome sita bayenda pamope na nenga na tuyende mu'nyumba
ya mundu yumo. **13** Ywatubakiye nyoo paamweni malaika
ayemi mu'nyumba yake kabaya, “Nitume Yafa kunneta Simoni
ambaye lina lyake lyenge ni Petro, **14** Alowa baya ujumbe
kwako katika wolo alowa lopolelwa na nyumba yako yote.” **15**
Panitumbwile longela nabembe, Roho Mtakatifu kaisa nnani

yabe kati yaatiisa kwitu mwanzo. **16** Nakombokya maneno
ga Ngwana, yaayabaite, “Yohana atibatiza kwa mase; lakini
mwalowa batizwa katika Roho Mtakatifu. **17** Mana Nnongo
atupea zawadi kati ya atupei twenga patuaminiya katika Ngwana
Yesu Kristo, nenga na nyai, panga naweza kumpinga Nnongo?
18 Pabayowine makowe aga, barudisha kwaa, ila batimsifu
Nnongo no baya, “Nnongo atiitoa toba kwa ajili ya mataifa kae”
19 Bai baamini ambao mateso gatumbwile mu'kiwo cha Stephano
batitawanyika boka Yerusalemu-baaminia aba batiyenda mbale,
hadi ku'mpaka ba Foinike, Kipro na Antiokia. Baabakiya ujumbe
kuhusu Yesu kichake ka bayahudi na ywenge kwaa yoyote. **20**
Lakini baadhi yabe ni bandu boka Kipro na Krene, baisile Antiokia
no baya na ayunani na kumhubiri Ngwana Yesu. **21** Na luboko
lwa Ngwana libile pamope nabembe, na bandu banyansima
baaminiya na kumkerebukya Ngwana. **22** Habari yabe ziikite
mu'makutu ga likanisa lya Yerusalemu: na kabantuma Barnaba
ayende mpaka Antiokia. **23** Paaisile na bona karama ya Nnongo
atipuraika; abatia mwoyo bote kubaki na Ngwana katika mioyo
yabe. **24** Kwa mana abile mundu mwema na atwelile Roho
Mtakatifu na imani ya bandu banyansima batoyongekeya katika
Ngwana. **25** Baadae Barnaba atiyenda Tarso kumbonekeya
Sauli. **26** Paampatike, kanneta Antiokia. ipalike kwa mwaka
mzima kabakusanyika pamope na likanisa na kubafundisha
bandu banyansima. Na banafunzi bakemelwa bakristo kwa mara
ya kwanza kolyo Antiokia. **27** Na atika masoba aga manabii
batiuluka boka Yerusalemu mpaka Antiokia. **28** Yumo wabe ni
Agabo lyalibile lina lyake, ayemi atiashiriwa na Roho panga
njala ngolo yalowa tokea mu'ulimwengu wote. Ayee ipangike
wakati wa masoba ga Klaudio. **29** Kwa eyo, banafunzi, kila yumo

abile atifanikiwa, baliamua kupeleka misaada kwa ndugu babile
Uyahudi. **30** Bapangite nyoo; Baituma pesa kwa luboko lwa
Barnaba na Sauli.

12 Wakati huo mpwalume Herode kanyosha luboko lwake kwa
baadhi ya balo baboka mu'likusanyiko ili kubatesa. **2** Kamulaga
Yakobo nongo wake Yohana kwa upanga. **3** Baada ya kubona
kuwa yawapendeza Ayahudi, kamkamwa na Petro kae. Ayee
ibile muda wa mikate ibile kwaa na chachu. **4** Paamkamwile,
kambeka muligereza na kubeka vikosi ncheche vya askari
ili kumlinda, abile akitarajia kumpeleka kwa bandu baada ya
Pasaka. **5** Petro abekwa mu'ligereza, lakini maombi kapangwa
kwa bidii na kusanyiko kwa ajili yake kwa Nnongo. **6** Lisoba kabla
Herode kuyenda kumtoa, Kilo yee Petro abile agonjike katikati ya
maaskari abele, abile atabilwe na nyororo yanaibele, na balinzi
nnongi ya nnango babile bakililinda ligereza. **7** Linga, malaika
wa Ngwana gafla atimtokya na bweya uting'ara mu'ligereza.
Kankombwa Petro mu ubau na kumwamsha kabaya, “Amka
haraka,” Nga nyororo yabile atabilwe nayo itomboka boka
mu'maboko gake. **8** Malaika kambakiya, “Uwale ngobo zako
na uwale ilatu yako.” Petro kapanga nyoo. Malaika kambakiya,
“Uwale ngobo yako ni unikengame.” **9** Petro kankengama
Malaika na katoka panja. Aaminiya kwaaa chakipangilwe na
malaika mana ni cha kweli. Atangite panga abona maono.
10 Baada ya pitya mu'lindo lya kwanza na lya ibele, baikite
pa'nnango nkolo wa chuma wa jingya mjini, lyatifunguka lyene
kwa ajili yabe. Babokite panja na kuuluka mu'mitaa, mara
Malaika annekite. **11** Petro paajitangite, kabaya, “Nambeambe
naaminiya kuwa Ngwana amtumile Malaika bake ili kuntoa
katika maboko ga Herode, na kwa matarajio ga bandu bote

na Uyahudi,” **12** Baada ya kugatanga aga, kaisa mu'nyumba
ya Mariamu mao bake Yohana ambaye ni Marko, Bakristo
banyansima batikwembana nakunloba Nnongo. **13** Paatibisha
pa'nnango wa kizuizi, mtumishi yumo nwawa ywakemelwa Roda
atiisa na kufungua. **14** Paatangite kuwa ni lilobe lya Petro, kwa
puraha kashindwa kufungua nnango; badala yake atibutuka
mu'chumba; kubajulisha kuwa Petro ayemi nnongi ya Nnango.
15 Nga nyo, kababaya kwake, “Wenga wa mwendawazimu” lakini
atikazia kuwa kweli ni ywembe. Babaya “Ayoo ni malaika bake.”
16 Lakini Petro kayendelea kombwa odi, kabamfungua nnango,
bamweni na kushangala muno. Petro kaanyamazisha kwa
maboko kimya kimya na kuwabakiya namna Ngwana atimtoa
boka mu'ligereza. kabaya, **17** “Mubajulishe makowe aga Yakobo
na alongo bake.”Boka po atiboka no yenda sehemu yenge. **18**
Paiikite mutwekati, pabile na huzuni ngolo kati ya askari, husiana
na chakipangite kwa Petro. **19** baada ya Herode kumpala
na amweni kwaa kaanaluya balinzi na atiamuru baabulage.
Kayenda na kuboka Uyahudi mpaka Kaisaria na tama kolyo.
20 Herode abile na hasira nnani ya bandu ba Tiro na Sidoni.
Bayenda pamope kwake. Babile na urafiki na Blasto msaidizi ba
Mpwalume, ili abasaidie. Boka po batiloba amani, kwa mana
nchi yabe ipokile chakulya boka mu'nchi ya mpwalume. **21**
Lisoba lyalikusudiwa Herode abile kawala ngobo ya kipwalume
na tama mu'iteo chake cha kipwalume, na kabahutubia. **22**
Bandu bakombwa ndoti, “Ayee nga lilobe lya nnongo wala lya
mundu kwaa!” **23** Mara ghafla Malaika ankombwile, kwa mana
ampeya kwaa Nnongo utukufu; kaminya ndumbo na awile. **24**
Lakini neno lya Nnongo likakua na lyatisambaa. **25** Baada ya
Barnaba na Sauli kamilisha huduma yabe babokite kolyo na

kerebukya Yerusalemu, kabantola na Yohana ambaye lina lyake lyaubeleki ni Marko.

13 Nambeambe katika likanisa lya Antiokia, pabile na baadhi ya manabii na baalimu. Babile Barnaba, Simeoni(ywakemwa Nigeri). Lukio ba Kirene, Manaeni (nongowe abile wa myai kwaa Herode kiongozi wa mkoa), na Sauli. **2** Pababile bakimwabudu Ngwana na kufunga, Roho Mtakatifu kabaya, “Munitengee pembeni Barnaba na Sauli, baipange kazi yaanibakemule kuipanga.” **3** Baada ya likanisa kufunga, kuloba na kubeka maboko gabe nnani ya bandu aba, batibaleka bayende. **4** Kwa eyo Barnaba na Sauli batimweshimu Roho Mtakatifu na batiuluka kuelekea Seleukia; boka kolyo balisafiri mu'bahari kuyenda kisiwa cha Kipro. **5** Pababile katika mji ba Salami, batilitangaza neno lya Nnongo mu'masinagogi ga Ayahudi. Babile pamope ni Yohana Marko kati msaidizi wabe. **6** Pabayenda mu'kisiwa chote mpaka Pafo, bakwembine na mundu fulani mwaabe, Myahudi nabii wa ubocho, ambaye lina lyake lyabile Bar Yesu. **7** Mwaabe yolo atishirikiana na Liwali Sergio Paulus, ywabile mundu ywaabile na malango. Mundu yolo atibaarika Barnaba na Sauli, kwa mana atipala kuliyowa neno lya Nnongo. **8** Lakini Elima “yolo mwaabe” (alee nga lina lyake lyatitafsiriwa) atibapinga; ajaribie kumgeuza yolo liwali aboke mu'imani. **9** Lakini Sauli ywakemwa Paulo, abile atijazwa na Roho Mtakatifu, kamtumbulya minyo **10** no baya “Wenga wa mwana wa ibilisi, utwelilwe na aina zote za udanganyifu na udhaifu. Wenga ni adui wa kila aina ya haki. Ukoma kwaa kuzigeuza ndela za Ngwana, zazinyoka, je walowa weza? **11** Nambeambe linga, luboko lwa Ngwana libile nnani yako, na upangika ipofu. Walowa libonekeya kwaa liumu kwa muda”mara yimo ukungu na libendo

lyatomboka nnani ya Elimas; atumbwi zunguka palyo aaloba
bandu bamwongoze kwa kunkamwa luboko. **12** Baada ya liwali
kubona chakipangike, aaminiya, kwa mana atishangala kwa
mapundisho kuhusu Ngwana. **13** Nambeambe Paulo na mbwiga
bake batisafiri mu'mase boka Pafo na baikite Perge katika
Pamfilia. Lakini Yohana abalekite na kukerebuka Yerusalemu.
14 Paulo ni mbwiga wake batisafiri na baikite Antiokia ya Pisidia.
Kolyo batiyenda mu'lisinagogi lisoba lya Sabato na tama pae.
15 Baada ya kuisoma saliya ya manabii, viongozi ba lisinagogi
batumite ujumbe kababaya, “Alongo, mana mubile na ujumbe
wa kutia mwoyo bandu pano, muubaye” **16** Kwa eyo Paulo
kayema na kubapungia luboko; kabaya, “Analome ba Israeli
na mwenga mwamuheshimia Nnongo, sikilizeni. **17** Nnongo
wa aba bandu ba Israeli awachawi tate bitu na kuwapanga
bandu banyansima batami katika nchi Misri, na kwa luboko
lwake kuinuliwa na kubakengama panja yake. **18** Kwa miaka
arobaini atibavumilia mu'lijangwa. **19** Baada ya kugaharibia
mataifa saba katika nchi ya Kaanani, abapeya bandu bitu
nchi yabe kwa urithi. **20** Matendo aga gote gapangike zaidi
ya miaka mia ncheche na hamsini. Baada ya ilebe yelo yote,
Nnongo abapeile baamuzi mpaka Samweli nabii. **21** Baada ya
aga, bandu batinloba mpwalume, nga nyoo Nnongo abapea
Sauli mwana wa Kishi, mundu wa likabila lya Benjamini, kuwa
mpwalume kwa miaka arobaini. **22** Boka po baada ya Nnongo
kumwondoa mpwalume, atimwinua Daudi kuwa mplwalume
wabe. Ibile ni kuhusu Daudi panga Nnongo kabaya, “Nimpatike
Daudi mwana wa Yese kiwa mundu ywaapendezwaye na mwoyo
wango; ambaye alowa panga kila kilebe chanikipendile.' **23** Boka
mu'ukoo ba mundu yolo Nnongo atiiletya Israeli mkochopoli,

Yesu, kati yaatiahidi kupanga. **24** Alee litumbwile pangika, kabla
ya Yesu kuisa, Yohana kwanza atitangaza ubatizo wa toba kwa
bandu bote ba Israeli. **25** Ni ywembe Yohana paabile atimaliza
kazi yake, abayite,'Mwawaza nenga na nyai? nenga na yolo
kwaa. Lakini muisikilize, yolo ywaisa kunchogo yango, nastahili
kwaa hata legeza ilatu ya magolo gake.' **26** Alongo, bana ba
ukolo ba Abrahamu, na balo ambao kati yinu mwamwabudu
Nnongo, ni kwa ajili yitu panga ujumbe woo wa ukombozi
utumilwe. **27** Kwa balo batama Yerusalemu, ba batawala babe,
bantangite kwa kwa uhalisia, na wala bautangite kwaa ujumbe
ba manabii abao husomwa kila Sabato; kwa eyo batiutimiza
ujumbe wa manabii kwa kumhukumu kiwo Yesu. **28** Japokuwa
bapatike kwaa sababu inoite kwa kiwo nkati yake, batinloba
Pilato amulage. **29** Payomwile makowe gote yaandikilwe kuhusu
ywembe, batiuuluya yega yake boka mu'nkongo na kagonja
mu'likaburi. **30** Lakini Nnongo atimfufua boka kwa bandu ba
kiwo. **31** Atibonekana kwa masoba ganyansima kwa balo
bayenda pamope ni ywembe boka Galilaya yenda Yerusalemu.
Bandu aba nambeambe nga mashaidi ba bandu. **32** Nga
nyo twaletya habari njema kuhusu ahadi yawapeilwe apindo
bitu. **33** Nnongo abekite ahadi yee kwitu, bana babe, katika
lee atimfufua Yesu na kukerebuka kae katika ukoto. Alee
liandikilwe kae katika Zaburi ya pili;'Wenga mwana wango,
leno nibile Tate bako' **34** Kuhusu ukweli ni panga atimfufua
boka mu'kiwo ili panga yega yake uharibike kwaa, atilongela
nyoo:'Nalowa kukupeya utakatifu na baraza halisi za Daudi'
35 Ayee nga sababu abaya katika Zaburi yenge,'Huruhusu
kwaa mtakatifuwako kuubonekeya uozo." **36** Kwa mana baada
ya Daudi tumikiya mapenzi ga Nnongo katika ubeleki wake,

agonjike, atigonja pamope na tate bake, na aubweni uharibifu,
37 Lakini ywafufuliwe na Nnongo aubweni kwaa uharibifu. **38** Nga
nyoo iyowanike kwinu, alongo, pitya mundu yolo, msamaha wa
sambi watihubiriwa. **39** Kwa ywembe kila aminiye abalangilwa
haki na makowe yote ambayo saliya ya Musa yawapeya kwaa.
40 Nga nyo bai mube baangalifu panga kilebe saakilongela
manabii kana kiboke kwinu. **41** 'Linga, mwenga mubile na
dharau, na mwamushangala na kuangamiya; kwa mana napanga
kazi katika masoba yinu, Kazi ambayo mwaweza kwaa kuiamnia,
hata mana mundu alowa kubaeleza." **42** Muda Paulo na Barnaba
babokite, bandu baalobite balongele maneno aga lisoba lya
Sabato yenge. **43** Muda mkutano wa lisinagogi pauyomwile
thabiti batibakengama Paulo na Barnaba, ambao batilongela
nabo na babahimiza bayendelee katika neema ya Nnongo. **44**
Sabato yenge, karibu mji mzima watikwembana kulisikiliza lineno
lya Nnongo. **45** Bayahudi paababweni makutano, batolilwe ni
wivu na longela maneno yagapinga ilebe yatilongelwa na Paulo
na kuntukana. **46** Lakini Paulo na Barnaba batilongela kwa
ujasiri no baya, "Ibile muhimu panga neno lya Nnongo lilongelwa
kwanza kwinu. Kwa mana mwatilisukumiya kutalu boka kwinu
nakuibona kuwa mwastahili kwaa ukoto wangayomoka, mulinge
twalowakerebukya Mataifa. **(aiōnios g166)** **47** Kati ambavyo
Ngwana atituamuru, kabaya,'Niabekite mwenga kati bweya
kwa bandu ba mataifa, panga mlete wokovu kwa pande zote
za dunia." **48** Mataifa pabayowine lee, batipuraika na kulisifu
neno lya Ngwana. Baingi batichauliwa kwa ukoto wangayomoka
baliaminia. **(aiōnios g166)** **49** Neno lya Ngwana lilienea nchi yote.
50 Lakini Ayahudi batibasihi baliojitoa na anwawa muhimu, na
viongozi wa mji. Aga yalichochea mateso dhidi ya Paulo na

Barnaba na baliatupa panja ya mipaka ya mji. **51** Lakini Paulo na
Barnaba batikung'uta vumbi lya magolo gabe. Boka po batiyenda
katika mji wa Ikonia. **52** Na banafunzi batweliwe na furaha
pamope na Roho Mtakatifu.

14 Ipalikwa katika Ikonia panga Paulo na Barnaba bajingii
mpamo katika lisinagogi lya Ayahudi balongela namna ambayo
likundi likolo lya bandu Ayahudi na Bayunani. **2** Lakini Ayahudi
baheshima kwaa balibachochea akili bamataifa na kuwapanga
kuwa dhidi ya alongo. **3** Kwa eyo batama kolyo kwa muda
mrefu, balongela kwa ujasiri kwa nguvu ya Ngwana, huku akitoa
uthibitisho nnani ya ujumbe wa neema yake. Apangite nyoo kwa
kutoa ishara na maajabu vipangwe kwa maboko ga Paulo na
Barnaba. **4** Lakini eneo likolo lya mji lyatigawanyika: baadhi ya
bandu babile pamope na Ayahudi, na benge babile pamope na
mitume. **5** Muda bamataifa na Ayahudi bajaribia kubashawishi
viongozi wabe kubatendea vibaya na kubakombwa maliwe
Paulo na Barnaba. **6** batangite lee na kubutukya katika miji ya
Likaonia, Listra na Derbe, na maeneo yatilizunguka eneo lee.
7 na kolyo batihubiri injili. **8** Na kolyo Listra pabile na mundu
yumo ywatama, abile kwaa na ngupu mumagolo gake, kilema
boka mundu lya mao bake, ywatyanga kwaa. **9** Mundu yolo
amyowine Paulo paalongela. Paulo atumbwi minyo na kubona
panga abile na imani ya kupona. **10** Nga nyoo abayote kwake
kwa lilobe lya nnani, “Yema kwa magolo gako,” Ni yolo mundu
attiruka kunani na atumbwile tyanga. **11** Kipenga sa bandu
pakibweni saakipangite Paulo, batiinua lilobe lao, kababaya
katika lahaja ya Kilikaonio, “nongo itituulukia kwa namna ya
mundu.” **12** Bamkemile Barnaba “Zeu” na Paulo “Herme” kwa
mana abile nkolo wa kulongela. **13** Kuhani wa Zeu, ywabile

lihekalu lyake libile panja ya mji, aletike fahari lya ng'ombe na
mtungo wa maua mpaka pa'nnango wa mji na kipenga sa bandu
bapala kutoa sadaka. **14** Lakimi mitume, Barnaba na Paulo,
payowine lee, batirarua ngobo yao na kwa haraka batiyenda
panja mu'kipenga sa bandu, batilela **15** no baya, “Mwenga mwa
bandu, kwa mwanja namani mugapanga makowe aga? Na
twenga twaabandu kae tubile na hisia kati mwenga. Twaaletea
habari njema, panga mukerebuke boka mu'ilebe yoo ifaika
kwaa na kumkerebukiya Nnongo ywabile nkoto, ywaiumbile
mbingu, dunia na bahari na kila kilebe kibile nkati yake. **16**
Katika nyakati ya nchogo, atibaruhusu mataifa kutyanga katika
ndela zao bembe. **17** akini bado, aondoa kwaa bila shahidi,
katika lee apangite vizuri na kuwapeya uula boka kumaunde
na nyakati za mazao, abatweloe mioyo yinu kwa chakulya
na puraha” **18** Hata kwa maneno aga, Paulo na Barnaba
kwa shida batikikanikia kipenga sa bandu kubatolea sadaka.
19 Lakini baadhi ya Ayahudi boka Antiokia na Ikonio baisile
kubashawishi bandu. Bamkombwile maliwe Paulo na kumburuta
hadi panja ya mji, bakidhani awile. **20** Hata nyoo banafunzi babile
bayemi papipi naywembe, aliamka, nabajingii mjini. Lisoba lya
nyaibele, atiyenda Derbe na Barnaba. **21** Baada ya kufundisha
injili katika mji wolo na kuwapanga banafunzi banyansima,
batikerebukya Listra, mpaka Ikoniamu, na mpaka Antiokia. **22**
Batiyendelya kuimarisha nafsi ya banafunzi na kubatia mwoyo
kuyendelya katika imani, kabaya.”Lazima tuyingii katika ufalme
wa Nnongo kwa pitya mateso ganyansima.” **23** Paabanchawile
kwa ajili yao apindo ba kila likuanyiko lya baaminio, na babile
batiloba na kufunga, batikuakabithi kwa Ngwana, ambae bembe
batikumwaminiya. **24** Boka po baptya ku'Pisidia, pabaikite

Pamfilia. **25** Muda balongela maneno katika Perga, batiuluka
kuyenda Atalia. **26** Boka kolyo batipanda Antiokia ambako babile
bamejitoa kwa neema ya Nnongo kwa ajili ya kazi ambayo
nambeambe babile watiikamilisha. **27** Pabaikite Antiokia, na
kulikusanya likusanyiko lya mpamo, batitoa taarifa ya makowe
ambayo Nnongo agapangite kwa bandu ba mataifa. **28** Batitama
kwa muda mrefu na banafunzi.

15 Bandu fulani batiuluka boka Uyahudi na kuwafundisha
alongo, babaya, “mana mwatairiwa kwaa kati destruri ya Musa,
mwaweza kwa lopolelwa.” **2** Muda Paulo na Barnaba babile na
mapambano na mjadala pamope nao, alongo batiamua panga
Paulo, Barnaba, na benge kadhaa bayende Yerusalem kwa
mitume na apindo kwa ajili ya swali lee. **3** Kwa eyo kutumwa
kwao na likanisa, bapetya Foinike na Samaria batitangaza
kukerebukya nia kwa mataifa. Baletike puraha kolo kwa alongo
bote, **4** Baisile Yerusale, batikaribishwa na likanisa na mitume
na apindo, na batiwasilisha taarifa ya makowe gote ambayo
Nnongo apangite pamope na bembe. **5** Lakini bandu fulani
batiaminia, babile katika likundi lya Mafarisayo, bayemite nobaya,
“ni muhimu kubatahiri na kubaamuru baikamwe sheria ya Musa.”
6 Nga nyo mitume na apindo bayemi pamope kulifikiria swala lee.
7 Baada ya malongelo ago marefu, Petro ayemi na kulongela
kwao, “Alongo mutangite panga kitambo kinoite cha peta Nnongo
apangite lichagu kati yinu, panga kwa nkano wango Mataifa
baliyowe neno lya injili, na aminia. **8** Nnongo, ywautangite
mwoyo, atishuhudia kwabe, abapeya Roho mtakatifu, kati ya
apangite kwitu. **9** na atuchengya kwa utofauti kati yitu ni bembe,
aipangite mioyo yabe safi kwa imani. **10** Kwa eyo kwa namani
mwamjaribu Nnongo panga muibeke nira nnani ya ingo ya

banafunzi ambayo hata tate bitu wala twenga twaweza kwa
kustamili? **11** Lakini twaaminiya panga twalowa lopolelwa kwa
neema ya Ngwana Yesu, kati ya babile. **12** Likusanyiko lyote
lyatinyamaza pababile bakimsikiliza Barnaba na Paulo pababile
bakitoa taarifa ya ishara na maajabu ambayo Nnongo apangite
pamope nabo kati ya bandu ba mataifa. **13** Pabalekite longela,
Yakobo kayangwa nobaya, “Alongo munisikilize. **14** Simoni
atielezea jinsi kwanza Nnongo kwa neema atibasaidia Mataifa
ili panga ajipatie boka kwao bandu kwa ajili ya lina lyake. **15**
Maneno ga manabii yanakubaliana na lee kati lyaliandikilwe.
16 'Baada ya makowe aga nalowa kerebukya na kulichenga
kae lihema lya Daudi, lyalitombokya pae; na nalowa kuiinua
na kuhuisha uharibifu wake, **17** ili panga bandu balo batisalia
bampale Ngwana, pamope na bandu ba mataifa bakemilwe kwa
lina lyango.' **18** Nga nyo alongela Ngwana ywapangite makowe
aga yayowanike tangu enzi ya zamani. **(aiōn g165)** **19** Nga nyoo
bai, ushauri wangu ni, panga kana tuwapeye shida bandu ba
mataifa bamkerebukia Nnongo; **20** Lakini tuandike kwabe panga
bajiepushe mable na uharibu ba sanamu, tamaa za uasherati,
na nyongeza, na myai. **21** Boka ibeleki ga apindo babile bandu
katika kila mji wahubiria na kumsoma Musa katika masinagogi
kila Sabato.” **22** Kwa eyo itibonekana kuwa yatibapendeza
mitume na apindo, pamope na likanisa lyote, kuchawa Yuda
ywakemelwa Barsaba na Silas, babile viongozi ba likanisa, na
kubatuma Antiokia pamope na Paulo na Barnaba. **23** Batiandika
nyoo, “Mitume, apindo na alongo, kwa alongo ba Mataifa babile
Antiokia, Shamu na Kilikia, salamu **24** Tuyowine panga bandu
fulani ambao batibapatia kwaa amri yee, baboka kwitu na
watibataabisha kwa afundisho galetayo shida mu'nafsi yinu.

25 Kwa eyo ibonekana vyema kwitu twabote kuchawa bandu
na kubatuma kwinu pamope na apendwa witu Barnaba na
Paulo, **26** bandu babile bahatarisha maisha yabe kwa ajili ya
lina lya Ngwana Yesu Kristo. **27** Kwa eyo twatimtuma Yuda
na Sila, balowa kuwabakiya makowe hago ago. **28** Kwa kuwa
itibonekana vyema kwa Roho Mtakatifu na kwitu, kubeka kwaa
nnani yinu mzigo nkolo kuliko makowe aga gabile ya lazima:
29 panga mkerebuke boka mu'ilebe yatitolewa kwa sanamu,
myai, ilebe ya kunyonga, na umalaya. Mana mwalowa jibeka
kutalu na ayee, ipalika vyema kwinu. Kwa heri." **30** Nga nyo
bai, pabatawanyishwa, batiuluka Antiokia; baada ya kukusanya
likusanyiko mpamo, batiwasilisha barua. **31** Pababile baisoma,
batipuraika kwa sababu ya kutiwa mwoyo. **32** Yuda na Sila,
na manabii balibatia mwoyo alongo kwa maneno ganyansima
na kubapeya ngupu. **33** Baada ta tama kwa muda fulani
kolyo, batibatawanyisha kwa amani boka kwa alongo kwa balo
babatumile. **34** (Lakini ibonekana vyema Sila kubaki kolyo) **35**
Lakini Paulo na benge batami Antiokia pamope na benge bengi,
ambapo batifundisha na kuhubiri neno lya Ngwana. **36** Baada ya
masoba kadhaa Paulo kambakiya Barnaba, "Tukerebukyange
nambeambe na kubatembelea alongo katika kila mji twalihubiri
neno lya Ngwana, na kuabona babile namani. **37** Barnaba apala
kuntola Yohana pamope ni bembe ywakemwa Marko. **38** Lakini
Paulo kawaza kuwa inoite kwaa kuntola Marko, ywaalekite
Pamfilia na ayendelea nabo kwaa katika kazi. **39** Pabile na
mabishano makolo kwa eyo batitengana, na Barnaba atintola
Marko na kusafiri kwa meli mpaka Kipro, **40** Lakini Paulo
atimchawa Sila na kuboka, baada ya kukabidhiwa na alongo

katika neema ya Ngwana. **41** Na atiyenda pitya Shamu na
Kilikia, atiimarisha makanisa.

16 Paulo paaisile Derbe na Lystra; linga, palo pabile na
mwanafunzi ywakemelwa Timotheo, ni muinja ywabelekwile na
mao wa Kiyahudi ambaye ni muumini na tate bake ni Mgirki. **2**
Bandu ba Listra na Ikonio batimshuhudia vizuri. **3** Paulo atimpala
ili asafiri niywembe, nga nyo atimtola na kumtahiri kwa sababu
ya Bayahudi babile kolyo mana baote bantangite kuwa tate bake
ni Mgiriki. **4** Pabayenda bapetya katika miji na kutoa maagizo
kwa makanisa ili kugatii maagizo ayo yaandikilwe na mitume na
apindo kolyo Yerusalemu. **5** Nga nyo makanisa yatiimarishwa
katika imani na baamini bationgezeka kwa idadi kila lisoba. **6**
Paulo na mwenzake batiyenda Firigia na Galatia, mana Roho
wa Nnongo atibakanikia kuhubiri neno kolyo katika jimbo lya
Asia. **7** Pabakaribia Misia, batijaribu yenda Bithinia, lakini Roho
wa Yesu atibakanikia. **8** Kwa eyo bapeta Misia baisa mpaka
Mji wa Troa. **9** Maono gatimtokya Paulo kilo, pabile na mundu
ba Makedonia ayemi, akimkema no baya, “Muise mtusaidie
huku Makedonia.” **10** Paulo paabweni maono mara twatijiandaa
kuyenda, Makedonia, atangite panga Nnongo atukemle kuyenda
kubahubiria injili. **11** Nga nyoo tubokite boka Troa, kuyenda
moja kwa moja Samothrake, na lisoba lyanyaibele tuikite mji
wa Neapoli. **12** Boka hapo twatiyenda Filipi ambao ni yumo
wa ga Makedonia, mji muhimu katika wilaya na utawala wa
Kirumi na twatitama masoba kadhaa. **13** Lisoba lya Sabato,
twatiyenda panja ya nnango kwa ndela ya mto, sehemu ambayo
twatidhani pabile na mahali pakupanga maombi. Twatitama
pae na longela na alwawa baisile mpamo. **14** Nwawa yumo
ywakemelwa Lidia, ywapemeya zambarau, boka katika mji wa

Tiatira, ywatimwabudu Nnongo, atitusikiliza. Ngwana atimfungua
mwoyo wake na kubeka maanani maneno yabayilwe na Paulo.
15 Baada ya batizwa, ywembe na nyumba yake yote, balitusihi
akibaya, “kati mwamunibweni kuwa nenga na mwaminifu katika
Ngwana, bai nawasihi mujingii na tama kwango.”Atitusihi muno.
16 Ipalike panga, patubile twayenda mahali kuloba, nwawa
yumo ywabile na nchela lya utambuzi atikwembana natwenga.
Atimletea ngwana wake faida yanyansima kwa kubashiri. **17**
Nwawa yolo atimkengama Paulo pamope na twenga, akombwa
ndoti no baya “Haba alalome ni batumishi ba Nnongo ywabile
nkolo, watibatangazia mwenga habari ya wokovu.” **18** Apangite
nyoo kwa masoba ganyansima, lakini Paulo abile amekasirishwa
na likowe loo, atikerebuka kunchogo na kummakiya nchela,
“Nakubakiya kwa lina lya Yesu uboke nkati yake.” Ni ywembe
atiboka ma kunleka mara jimo. **19** Angwana bake pabamweni ya
kuwa litumaini lya faida yabe latibutuka, batimkamwa Paulo na
Sila na kubaburuza kulisoko nnongi yababile na mamlaka. **20**
pabaikilwe kwa mahakimu, babaya, “Aba alalome ni Ayahudi
na batipanga ghasia ngolo katika mji witu. **21** Bafundisha
makowe ambayo nga saliya kwaa twenga kugapokya wala
kugakengama kati Arumi.” **22** Kipenga chatiinuka nchogo ya
Paulo na Sila, mahakimu batirarua ngobo zao na kubavua na
kubaamuru babakombwe bakora. **23** Baada ya kubakombwa
bakora zanyansima batibatupa muligereza na kumuamuru askari
ba ligereza kubalinda vyema. **24** Baada ya kupokya amri
yee, askari wa ligereza atibatupa katika chumba cha nkati ya
ligereza na kubataba magolo gabe katika sehemu yaatibahifadhi.
25 Muda wa kilo ya manane, Paulo na Sila babile batiloba
na kuimba nyimbo za kunsifu Nnongo, huku afungwa benge

bakibasikiliza. **26** Ghafa patitokya lilendemo kolo na misingi
ya ligereza yatitikisika, nnango wa ligereza watifunguka, na
minyororo ya bafungwa bote yatilegezwa. **27** Mlinzi wa ligereza
atiamka boka mulugona na kubona milango yote ya ligereza
yatifunguka: nga nyo atitola upanga wake mana apala kujibulaga
kwa sababu atangite kuwa afungwa bote batitorka, **28** Lakini,
Paulo kakombwa ndoti kwa lilobe likolo, kabaya "Kana ujidhuru
kwa mana twabote tubile mahali pano." **29** Mlinzi wa ligereza
aloba taa iletwe na kujingya nkati ya ligereza kwa haraka,
atirendema na kuogopa, atitomboka pae ya Paulo na Sila, **30**
na kubatoa panja ya ligereza nobaya, "Waheshimiwa, nipange
namani ili nipate kuokoka?" **31** Na bembe bammakiya, "Muamini
Ngwana Yesu niwenga walowa kuokkoka pamope na nyumba
yako." **32** Batilongela neno lya Ngwana kwake, pamope na
bandu bote ba nyumba yake, **33** Mlinzi wa ligereza atibatola kilo
yelo na kuwaosha sehemu baumile, ywembe pamope na bandu
ba munyumba yake batibatiza mara. **34** Atibaleta Paulo na Sila
mu'nyumba yake na kubaandalia chakulya. Ni ywembe abile na
puraha kolo pamope na bandu ba mu'nyumba yake kwa sababu
balimwamini Nnongo. **35** Paiikite mutwekati, mahakimu batituma
ujumbe kwa yolo mlinzi ba ligereza bakibaya, "Baruhusu balo
bandu bayende," **36** Mlinzi wa ligereza kammakiya Paulo nnani
ya maneno ago ga kuwa, "Mahakimu batituma ujumbe niruhusu
mwondoke: nga nyoo muboke panja na muyende kwa amani." **37**
Lakini Paulo ammakiye, "Balitukombwa hadharani, bandu ambao
ni Arumi bila kutuhukumu na batiamua kututupa mu'ligereza;
alafu nambeambe bapala kututoa kwa siri? Ntopo, yawezekana
kwaa, bembe babene baise kututoa mahali pano." **38** Balinzi
batibajulisha mahakimu nnani ya maneno ago, mahakimu

batiyogopa muno palo batangite kuwa Paulo na Sila ni Arumi.
39 Mahakimu baisile na kuwasihi baboke, na batibatoa panja ya
ligereza, batibaloba Paulo na Sila batoke panja ya mji wabembe.
40 Kwa eyo Paulo na Sila batiboka panja ya ligereza baisa
mu'nyumba ya Lidia. Paulo na Sila pababweni alongo, batibatia
mwoyo na boka po batiboka katika mji woo.

17 Muda bapeta katika niji ya Amfipoli na Apolonia, baisile
mpaka mji wa Thesalonike ambao pabile na sinagogi lya
Ayahudi. **2** Mana yaibile kawaida ya Paulo, ateyenda kwao, na
kwa muda wa masoba matatu ga Sabato atijadiliana nabo nnani
ya maandiko. **3** Abile akibafungulia maandiko na kubaelekeza
kuwa, impalike Kristo ateseke na boka po atifufuka kae na
boka kwa bandu ba kiwo. Atiamakiya, “Yolo Yesu ywaniabakiye
habari yake nga Kristo” **4** Baadhi ya Ayahudi batishawishika na
kukengama na Paulo na Sila, pamope na Agiliki achaNnongo,
alwawa banyansima baongofu na likundi likolo lya bandu.
5 Lakini baadhi ya Ayahudi baaminiya kwaa, batwelile na
bwiu, batiyenda kusoko na kubatola baadhi ya bandu baovu,
batikusanya kipenga sa bandu pamope, na kusababisha ghasia
mjini, boka po batiivamia nyumba ya Jason, bapala kubakamwa
Paulo na Sila ili kubaleta nnongi ya bandu. **6** Lakini batiwakosa,
bankamwile Yasoni na baadhi ya alongo benge na kubapeleka
nnongi ya maofisa ba mji, bakombwa ndoti, “Aba analome
batiupimdua ulimwengu baikite mpaka huku pia, **7** Analome
aha batikaribishwa na Yasoni batiiharibia saliya ya Kaisaria,
babaya pabile na mpwalume ywenge ywakemelwa Yesu. **8**
Kipenga sa bandu na maofisa ba mji pabayowine makowe ago,
bajingii na wasiwasi. **9** Badala ya kuwa bayomwile kutola mbanje
ya thamani ya ulinzi boka kwa Yasoni na benge, batibaachia

bayende. **10** Kilo chelo alongo batintuma Paulo na Sila Beroya.
Na balipofika kolyo batiyenda katika lisinagogi lya Ayahudi.
11 Bandu balo babile na uwerevu nkolo kuliko balo bandu
ba Thesalonike, kwa sababu babile na utayari wa kulipokya
neno kwa ajili yabe, na kuchunguza maandiko kila lisoba ili
kuona mana maneno galongelwa nga yabile kati yayabile.
12 Kwa eyo baingi babe batiamini, babile na anwawa babile
na ushawishi nkolo ba Kigiriki na analome banyansima. **13**
Lakini Ayahudi na Thesalonike pabatigundua panga Paulo
anatangaza neno lya Nnongo kolyo Beroya, batiyenda kolyo na
kuchochea na boka po kuanzisha ghasia kwa bandu. **14** Kwa
haraka, alongo batimpeleka Paulo kwa ndela ya ziwa, Lakini
Sila na Timotheo babaki kolyo. **15** Balo alongo batimpeleka
Paulo batiyenda niywembe hadi Athene, banlekite Paulo kolyo,
batipokya maagizo boka kwake kuwa, Sila na Timotheo baise
kwa haraka yaiwezekana. **16** Na muda akibalenda kolyo Athene,
roho yake itikasirishwa nkati yake kwa namna yaaubweni
mji utwelilwe sanamu zanyansima. **17** Nga nyoo atilongela
katika sinagogi na Ayahudi balo batincha Nnongo na kwa balo
akwembine nabo kila lisoba mu'soko. **18** Lakini baadhi ya
Banafalsafa ba Baepikureo na Wetoiko batibakabili. Benge
babaya, “Namani chaakilongela yolo mlongelaji nchunu? Benge
babaya, “Ibonekana atihubiri habari ya nnongo mgeni,” kwa
sababu ahubiria habari ya Yesu na ufufuo. **19** Kabantola Paulo
na kunneta Areopago, babaya, “Twaweza yowa aga mafundisho
mapya yaugalongela? **20** Kwa mana waletya makowe gayambe
katika makutu yitu. Kwa eyo twapala kugatanga makowe yabile
ba maana gani?” **21** (Na bandu bote ba Athene pamope na
ageni babile kwao, utumia muda wao katika longela na kusikiliza

nnani ya likowe lya ayambe. **22** Kwa eyo Paulo ayemi nkati
ya bandu ba Areopago no baya, “Mwenga mwa bandu, naboa
kuwa mwenga mwa bandu ba dini kwa kila namna, **23** Kwani
katika pitya kwango na kulola ilebe yinu ya kuabudu, niabweni
maneno yatiandikwa katika jimo ya madhabahu yinu, labaya,
“KWA NNONGO YWAJULIKANA KWAA,” Nga nyo bai, yolo
mwamumwabudia bila tanga, ywamwajulisha mwenga. **24**
Nnongo ywaiumbile dunia na kila kilebe chabile nkati, kwa
mana ni Ngwana wa kumaunde na nchi, aweza kwaa tama
mu'mahekalu gachengwile na maboko. **25** Na utmikiwa kwaa
na maboko ga bandu kati panga wahitaji kilebe kwabe, kwani
ywembe mwene awapeya bandu na pumzi na ilebe yenge
yote. **26** Pitya mundu yumo, apangite mataifa gote ya bandu
batama nnani ya minyo ga dunia, na atibabekya muda na mipaka
katika maeneo batama. **27** Kwa eyo, baloba kumpala Nnongo,
na yamkini bamfikie na kumpata, na kwa uhakika abile kwaa
mbale na kila yumo witu. **28** Kwake twatama, twatyanga na
kuwa na ukoto witu, mana chelo mtunzi winu yumo wa shairi
alongela 'tubile abelekwi bake'. **29** Kwa eyo, mana itei twenga
nin abelekwi ba Nnongo, twapalikwa kwaa kufikiri kuwa uungu ni
kati dhahabu, au shaba, au maliwe, sanamu yaichongwa kwa
ustadi na malango ga bandu. **30** Kwa eyo, Nnongo atinyamaza
muda wolo wa ulalo, lakini nambeambe atiamuru bandu bote kila
mahali bapate kutubu. **31** Ayee nga sababu atibeka lisoba lyapala
kuihukumu dunia kwa haki kwa mundu ywabile atimchawa.
Nnongo atitoa uhakika wa mundu yolo kwa kila mundu kolyo
atiyoka boka mu'kiwo. **32** Na bandu ba Athene bayowine habari
ya kufufuliwa kwa bandu ba kiwo, baadhi yao batimdhihaki
Paulo, ila benge babaya, “Twalowa kukuyowa kae kwa habari ya

likowe lee” **33** Baada ya hapo, Paulo atibaleka. **34** Lakini baadhi
ya bandu batikengamana niywembe baaminiya, na Dionisio
Mwareopago, na Nwawa akemelwa Damari na ywenge pamope
nabembe.

18 Baada ya makowe ago, Paulo ayei Athene kuyenda
Korintho. **2** Kolyo atimpata Myahudi ywakemelwa Akwila mundu
wa likabila lya Ponto, ywembe na nyumbo wake ywakemelwa
Prisila baisile boka kolyo Italia, kwa sababu Klaudia atiamuru
Ayahudi bote bayende Roma; Paulo aisa kwao; **3** Paulo atami na
kupanga kazi nabembe mana ywembe apanga kazi yatilingana
na bembe. Bembe babile na achenga mahema. **4** Paulo
alongela nao mu'lisinagogi kila lisoba lya Sabato. Atibashawishi
Ayahudi pamope na Bagiriki. **5** Lakini Sila na Timotheo pabaisile
boka Makedonia, Paulo atisukumwa na Roho kubashuhudia
Ayahudi kuwa Yesu nga Kristo. **6** Muda Ayahudi batimpinga na
kumdhihaki, nga nyo Paulo atikung'uta ngobo yake nnongi yabe,
na kubamakiya, “Myai yinu na ibe nnani ya ntwe yinu bene;
Nenga nibile kwaa na hatia. Boka nambeambe na kuendelea,
nabayendea Mataifa.” **7** Nga nyo atiyenda kuboka pale kayenda
mu'nyumba ya Tiro Yusto, Mundu ywamudu Nnongo. Nyumba
yake ibile papipi na lisinagogi. **8** Krispo, kiongozo ba lisinagogi
pamope na bandu ba nnyumba yake bamwaminiya Ngwana.
Bandu banyansima ba Korintho bamyowine Paulo akilongela
batiaminiya na kubatizwa. **9** Ngana kalongela na Paulo kilo
kwa ndela ya maono, “Kana uyogope, lakini ulongele na kana
unyamae. **10** Mana nenga nibile pamope na wenga, na ntopo
ywalowa jaribu kukudhuru, mana nibile na bandu banyansima
katika mji wolo. **11** Paulo atama kwoo kwa muda wa mwaka na
miei sita atifundisha neno lya Nnongo nkati yabe. **12** Lakini Galio

paapangilwe mtawala wa Akaya, Bayahudi bayemi pamope
kunchogo na Paulo na kumpeleka nnongi ya iteo sa hukumu, **13**
babaya, “Mundu yolo ubashawishi bandu bamwabudu Nnongo
kinchogo na saliya.” **14** Muda Paulo abile apala kubaya, Galio
kaabakiya Ayahudi, “Mwenga mwa Ayahudi, mana ibile ni likosa
au uhalifu, ibile halali kubashuhulikia. **15** Lakini kwa sababu ni
maswali, yabile nnani ya maneno na maina, na saliya yinu, bai
muhukumu mwenga mwabene. Nenga natamaniya kwaa pangika
hakimu kwa habari ya makowe ayo.” **16** Galio atibaamuru baboke
nnongi ya iteo sa hukumu. **17** Nga nyo bantabile Sosthene,
kiongozi ba lisinagogi, bankombwile nnongi ya iteo sa hukumu.
Lakini Galio ajali kwaa bakipangite. **18** Paulo baada ya tama
palo kwa muda mrefu, abalekite alongo na kuyenda kwa meli
Siria pamope na Prisila na Akwila. Kabla ya boka bandarini,
atinyoa nywili yake mana abile atilapa kuwa Mnadhiri. **19**
Pabaikite Efeso, Paulo amlekite Prisila na Akwila palo, lakini
ywembe mwene ajingii mu'lisinagogi na kulongela na Ayahudi. **20**
Bammakiye Paulo atame nabembe kwa muda mrefu, ni ywembe
akani. **21** Lakini atiboka kwao, kaabakiya, “Nalowaakerebukiya
kae kwinu, mana itei ni mapenzi ya Nnongo.”Baada ya hapo,
ayei kwa meli boka Efeso. **22** Paulo paaikite Kaisaria, atipanda
no yenda likanisa lya Yerusalemu, boka po atiuluka pae kwa
likanisa lya Antiokia. **23** Baada ya tama kwa muda kolyo,
Paulo ayei pitya maeneo ga Galatia na Frigia na kubapeya
mwoyo banapunzi bote. **24** Myahudi yumo ywakemelwa Apolo,
aisileb Efeso. Abile na ufasaha katika kulongela na hodari katika
maandiko. **25** Apolo abile ameelekezwa katika mafundisho ga
Ngwana. Kwa namna abile na bidii katika roho, alongela na
kubafundisha kwa usahihi makowe yanayomuhusu Yesu, ila

atangite tu ubatizo wa Yohana. **26** Apolo atumbwi longela kwa
ujasiri katika hekalu. Lakini Prisila na Akwila pabamyowine,
bapangite urafiki niywembe na kumweleza nnani ya ndela ya
Nnongo kwa usahihi. **27** Paatamaniya kuboka kuyenda Akaya,
alongo bampeya mwoyo na kubaandikiya barua banafunzi babile
Akaya ili bapate kumpokya. Paaisile, kwa neema atibasaidia
muno balo baaminiya. **28** Kwa nguvu yake na maarifa. Apolo
alibazidi Ayahudi hadharani atibonekeya pitya maandiko yakuwa
Yesu nga Kristo.

19 Mana itei panga Apolo abile Korintho, Paulo apeta nyanda
za nnani na aikite katika mji wa Efeso, na akwembine na
banafunzi bake badhaa. **2** Paulo kaamakiya, “Je, mwatimpokya
Roho mtakatifu pamuaminiya?” Bammakiya, “Hapana, twaweza
kwaa kuyowa nnani ya Roho Mtakatifu.” **3** Paulo kabaya,
“Nambeambe mwenga mwabatizwa kinamani?” Babaya, Katika
ubatizo wa Yohana.” **4** Bai Paulo kaayangwa, “Yohana alibatiza
kwa ubatizo wa toba. Kaabakiya balo bandu panga bapalikwa
kumwamini yolo ywaisa baada yake, yaanu, Yesu.” **5** Bandu
bayowine habari yee, batibatizwa kwa lina lya Ngwana Yesu.
6 Ipangike Paulo paabekite maboko gake nnani yabe, Roho
Mtakatifu kaisa nnani yabe na batumbwile longela kwa lugha na
kutabiri. **7** Jumla ya bembe babile analome komi ni ibele. **8**
Paulo atiyenda katika lisinagogi kalongela kwa ujasiri muda wa
miezi mitatu. Abile akiongoza kalongela na kuwavuta bandu
kuhusu makowe yanayohusu ufalme wa Nnongo. **9** Lakini
Ayahudi benge babile makaidi na basalitia kwaa, batumbwile
baya mabaya kuhusu ndela ya Kristo nnongi ya kipenga sa
bandu. Bai Paulo aliachana na bembe na kubatenga baaminio
kutalu na bembe. Ywembe atumbwile longela kila lisoba katika

ukumbi wa Tirano. **10** Ayee itiyendelea kwa miaka ibele, kwa eyo
bote babile batama katika Asia baliyowine neno lya Ngwana,
bote Bayahudi na Bayunani. **11** Nnongo abile akipanga matendo
makolo kwa maboko ga Paulo, **12** panga hata atamwe bapatike
ukoto, na kubabutua roho achafu, muda batitola leso na ngobo
zazibokite mu'yega ya Paulo. **13** Lakini pabile na Ayahudi
batipunga mbepo bakisafiri pitya lieneo lee, batilitumya lina lya
Yesu kwa ajili ya matumizi yabe bene. Bakiabakiya balo babile
na nchela achafu; Babaya, “Nabaamuru mboke kwa lina lya Yesu
ywamuhubiria Paulo” **14** Bapangite aga babile bana saba ba
kuhani Nkolo ba Kiyahudi, Skewa. **15** Roho achafu bayangwa,
“Uesu nimtangite, na Paulo nimtangite, lakini mwenga mwa
nyai?” **16** Yolo roho nchafu nkati ya mundu atiabutukia bapunga
nchela na atibashinda nguvu na kuakombwa. Nga batibutuka
boka yolo nyumba baile atopo na jeruhiwa. **17** Likowe lee
lyatiyowanika kwa bote. Ayahudi na Bayunani, ambao batami
kolyo Efeso. Babile na hofu muno, na lina lya Ngwana lyatizidi
kuheshimiwa. **18** Pia, baingi ba baumini baisile na bakaungama
na batidhihirisha matendo mabaya bayapangite. **19** Baingi babile
bapanga uganga batikusanya itabu yabe, batiitiniya mwoto
nnongi ya kila mundu. Muda wabe batilangilwa thamani ya ilebe
yoo, ibile ipande hamsini elfu ya mbanje. **20** Nga nyo Neno lya
Ngwana lyatienea kwa upana muno katika nguvu. **21** Baada ya
Paulo kamilisha huduma yake kolyo Efeso, Roho atimwongoza
kuyenda Yerusalemu pitya Makedonia na Akaya; Kabaya, “Baada
ya tama kolyo, ipalikwa kuibona Rumi kae.” **22** Paulo atibatuma
Makedonia banfunzi bake abele, Timotheo na Erasto, ambao
babile batimsaidia. Lakini ywembe mwene atitama Asia kwa
muda. **23** Muda woo itipangika ghasia ngolo kolyo EFeso kuhusu

yelo ndela. **24** Sonara yumo lina lyake Demetrio, ywachenga
sanamu ya mbanje ya nongo Diana, aletike biashara ngolo
kwa mafundi. **25** Nga nyo atibakusanya, mafundi ba kazi yee
nobaya, “Baheshimiwa, mutangite panga katika biashara yee
twenga twapata mbanje yanyansima. **26** Mwalola na muyowine
panga, twenga kwaa pano Efeso, ila karibia Asia yoti, ayoo
Paulo atibashawishi na kubakerebuya bandu banyansima. Abaya
panga ntopo nnongo ambayo ichengwa kwa maboko. **27** Na ibile
kwaa hatari panga biashara yitu yalowa itajika kwaa kae, lakini
pia na lihekalu lya nnongo nyumbo ywabile nkolo Diana aweza
tolwa kwa mana abile kwaa na maana. Kae aweza kupoteza
ukolo wake, ywembe ambae Asia na dunia yatimwabudu.” **28**
Pabayowine aga, batwelilwe na hasira na bakombwa ndoti,
babaya, “Diana wa Efeso ni nkolo.” **29** Mji woti utwelile ghasia,
na bandu batibutuka pamope nkati ya ukumbi wa michezo,
baakamwa basafiri na Paulo, Gayo na Aristariko, babokite
Mekedonia. **30** Paulo apala kujingya katika kipenga sa bandu,
lakini banafunzi batimzuia. **31** Pia, baadhi ya maafisa ba mkoa
wa Asia ambao babile mambwiga bake batimpelekea ujumbe
kwa nguvu kunnoba kana ajingii kayika ukumbi ba michezo. **32**
Baadhi ya bandu babile babaya kilebe chelo na benge likowe
lelo, kwa sababu kipenga sa bandu satichanganyika. Baingi
babe baweza kwaa hata kuyowa kwa mwanja namani baisile
pamope. **33** Bayahudi bannetike Iskanda panja ya kipenga sa
bandu na kumbeka nnani nnongi ya bandu. Iskanda aboite
ishara kwa luboko lwake kutoa maelezo kwa bandu. **34** Lakini
batilitambua kuwa ywembe ni Myahudi, bote baikombwa ndoti
kwa likowe limo kwa muda wa masaa ibele, “Diana nga nkolo
ba Efeso.” **35** Baada ya karani ba mji kukinyamazisha kipenga

sa bandu, abaya,'Mwenga mwaalalome ba Efeso, ywa nyai
ywatangite kwaa panga mji ba Efeso ni mtunza wa lihekalu lya
Diana nkolo na yelo picha yatitomboka boka kumaunde? **36**
Kubona bai panga makowe aga yawezekana kwaa, tupalika
kuwa na utulivu na kana mupange chochote kwa haraka. **37**
Kwa mana mwaakema bandu aba pano mahakamani ambao ni
anyang'anyi kwaa ba lihekalu wala babile kwaa kumkufuru nongo
witu nyumbo. **38** Kwa eyo, mana Demetrio na mafundi babile
pamope niywembe babile na mashitaka nnani ya mundu yeyote,
mahakama ibile wazi na maliwali babile. Na baletwe nnongi ya
lishauri. **39** Lakini mana wenga upala chochote kuhusu makowe
genge, yalowa shughulukiwa katika kiako halali. **40** Kwa kweli
tubile katika hatari ya tuhumiwa kuhusu ghasia ya lisoba lee.
Ntopo sababu ya machafuko aga, na tubile kwaa na uwezo wa
kugaelezea. **41** Baada ya kubaya aga, atibatawanya bandu.

20 Baada ya ghasia kuyomoka, Paulo alibakema banafunzi
na kupeya mwoyo. Boka po atibaaga na kuboka kuyenda
Makedonia. **2** Niywembe paapeta mikoa yee na abile akibapeya
mioyo baumini, kajingya Yunani. **3** Baada ya ywembe kuwa
palo kwa muda wa miei itatu, njama zichengwite dhidi yake
na Ayahudi paabile atikaribia kusafifiri kwa ndela ya bahari
elekya Shamu, ayee atiazimia kerebuka pitya Makedonia. **4**
Bakengamana na ywembe mpaka Asia babile Sopatro, mwana
wa Pirho boka Berea; Aristariko na Sekundo, bote boka baamini
ba Thesalonike; Gayo ba Derbe; Timotheo; Tikiko na Trofimo
boka Asia. **5** Lakini bandu aba bayomwile tangulia na babile
batulenda kolyo Troa. **6** kwa ndela ya Bahari boka Filipi baada
ya masoba ga mikate yaibekwa kwaa chachu, na katika masoba
matano tuikite kolyo Troa. Tutama kolyo kwa masoba saba.

7 Hata lisoba lya kwanza lya wiki, patubile twatikwembana
pamope ili kuutekwa mkate, Paulo atilongela na Baamini. Abile
akiwza kuboka malabo yake, nga nyo atiendelea longela mpaka
kilo ya manane. **8** Pabile na taa zanyansima katika chumba
cha nnani ambapo tubile twatikwembana pamope. **9** Katika
lidirisha abile atami muinja yumo lina lyake Utiko, ywabile na
lugono likolo. Hata Paulo paabile akilongela kwa muda mrefu,
muinja yolo, agonjike, atitomboka pae boka lighorofa lya tatu
na atilokotwa abile tayari awile. **10** Lakini Paulo atiuluka pae,
atijinyoosha ywembe mwene nnani yake, atimkumbatia. Katika
baya, “Kana mkate tamaa, kwa kuwa abile nkoto.” **11** Boka
po atipanda kae kulighorofa na atiutekwana mkate, no lyaa.
Baada ya longela kwa muda mrefu mpaka lyamba, atiboka. **12**
Bannetike yolo muinja abile nkoto batifarijika muno. **13** Twenga
twabene twatitangulia nnongi ya Paulo kwa meli na yenda
Aso, ambapo twenga tulipanga kuntola Paulo kolyo. Ayee nga
ywembe mwene ywapala kupanga, kwa mana atipanga yenda
pitya nnema nkavu. **14** Paatuikite twenga kolyo Aso, twatimtola
mu'meli kuyenda Mitilene. **15** Boka po twenga twatitweka kolyo
na lisoba lyanyaibele tuikite upande wanyaibele wa kisiwa cha
Kio. Lisoba lyanyaibele, tuikite kisiwa cha Samo, na malabo take
tuikite mji wa Mileto. **16** Kwa mana, Paulo abile atiamua safiri
pitya Efeso, ili panga kana atumie muda wowote katika Asia; kwa
mana abile na haraka ya kuwai Yerusalemu kwa ajili ya sikukuu
ya Pentekoste, mana yawezekana ywembe kupanga nyoo.
17 Boka Mileto atibatuma bandu mpaka Efeso na kubakema
apindo ba likanisa. **18** Paaikite kwake, kammakiya, mwenga
mwabene mutangite tangu lisoba lya kwanza panikanyaga
hapa Asia, jinsi ya nibile kwinu muda wote. **19** Namtumikya

Ngwana kwa unyenyekevu wote na kwa machozi, na **20** mateso yanipatike nenga kwa hila za Ayahudi. Mutangite namna ambayo naizuia kutangaza kwinu ilibe chochote ambacho kibile muhimu, na namna nenga natibafundisha waziwazi na kuyenda nyumba kwa nyumba. **21** Mutangfite namna nenga mayendelya kubaonya Ayahudi na Ayunani nnani ya toba kwa Nnongo na imani katika Ngwana witu Yesu. **22** Nambeambe, muilinge, nibile namtii Roho Mtakatifu kuelekea Yerusalemu, niyatangite kwaa makowe ambayo yanipangikie nenga kolyo, **23** Ila kwa mana Roho Mtakatifu unishuhudia nenga katika kila mji no baya panga minyororo na mateso nga nyoo vyatinilenda. **24** Lakini nenga nafikiria kwaa panga maisha yangu ni kwa yeyote ya thamani kwango, ili niweze kuyomwa mwendo wango na huduma yanipeyilwe boka kwa Ngwana Yesu, kuishuhudia injili ya nema ya Nnongo. **25** Nmabeambe, linga, nitangite panga wote, nkati ya balo baniyendike kuhubiri Ufalme, mwanibona kwaa minyo kae. **26** Kwa eyo nabashuhudia leno yee, panga nibile kwaa na hatia ya myai ya mundu yeyote. **27** Kwa mana naizuia kwaa kubatangazia mapenzi yoti ya Nnongo. **28** Kwa eyo muwe baangalifu nnani yinu mwenga mwabene, na nnani ya likundi lolote ambalo Roho Mtakatifu atiabeka mwenga kuwa waangalizi. Mube aangalifu kulichunga likusanyiko lya Ngwana, ambalo atilipemya kwa myai yake mwene. **29** Nitangite panga baada ya kuboka kwango, mapwa ba mwitu akale balowa jingya nkati yinu, na baliwa kulihurimya kwaa likundi. **30** Nitangite panga hata nkati yinu mwabene baadhi ya bandu baisa no baya makowe mabou, ili kuwavuta banafunzi babakengame bembe. **31** Kwa eyo mutame minyo. Mukombokye panga kwa miaka mitatu naweza kwaa kuleka kuwafundisha kila yumo winu kwa

machozi kilo ni mutwekati. **32** Nambeambe nenga nawakabidhi
kwa Nnongo, na kwa neno lya neema yake laweza kuachenga
na kuwapea urithi pamope nabo bote batiwekwa wakfu kwa
Nnongo. **33** Natamaniya kwaa mbanje, dhahabu, au ngobo.
34 Mutangite mwenga mwabene panga maboko aga inipeya
mahitaji yango mwene na mahitaji ya balo babile pamope ni
nenga. **35** Katika makowe yote naapeya mfano wa namna
mupalikwa kuwasaidia anyonge kwa kuipanga kazi, na namna
mupalikwa kukombokya maneno ya Ngwana Yesu, maneno
ambayo ywembe mwene abayite: “Ni heri kutoa kuliko pokya.” **36**
Baada ya kubaya namna yee, apiyite magoti na kuloba pamope
na bembe. **37** Bote batilela muno na kumtombokya Paulo paingo
na kumbusu. **38** Batihuzunika muno ya yote kwa mana ya chelo
bambonekeya kwaa kuminyo pake kae. Boka po batimsindikiza
Mumerikebu.

21 Muda tubile twatilekana nabo, na twatisafiri mubahari, tuiikite
moja kwa moja pa'mji wa Kosi, na malabo yake tuikite mji wa
Rodo, na boka kolyo tuikite mji wa Ptara. **2** Tupatike meli yayoka
kuyenda Foinike, twatisafiri na meli yoo. **3** Patuikite nnongi ya
kisiwa cha Kipro, tuilekite upande wa mashoto, tuikite mpaka
Siria, twaitosa nanga katika mji wa Tiro, kwa mana kolyo nga meli
yatipakulilwa lishehena lyake. **4** Baada ya kuabona banafunzi,
twatama masoba saba. Banafunzi aba bammakiya Paulo pitya
kwa Roho panga ywembe kana ayende Yerusalemu. **5** Hata
patuitimize masoba ago, twenga twatiboka kuyenda zetu. Bote
pamope, na alwawa babe na bana babe, batitusindikiza katika
ndela yitu mpaka patuboi panja ya mji. Boka po twatipiga magoti
pwani, na kuloba, twatiagana kila yumo. **6** Twapanda mu'meli, na
bembe batikerebuka kae munyumba yabe. **7** Patuyomwile safari

yitu boka Tiro, tuikite Tolemai. Palo tuasimamii alongo, na tama
nabo kwa lisoba limo. **8** Malabo yake tubokite kuyenda Kaisaria.
Twenga tujingii munyumba ya Filipo, muhubiri wa injili, ywabile
yumo wa balo saba, ni twenga tutami pamope naye. **9** Mundu
yolo abile na alombo ncheche makikra ambao baritabiri. **10**
Baada ya tama kwa masoba kadhaa, atiuluka boka Uyahudi nabii
yumo ywa kemelwa Agabo. **11** Ywembe atiisa kwitu na atiutola
mkanda wa Paulo. kwa huo atiyataba magolo na maboko gake
mwene nobaya, “Roho Mtakatifu abaya nyoo,” “Bayahudi ba
Yerusalemu balowa kuntaba mundu ywamilikiya mkando wolo,
nibembe balowa kunkabidhi mumaboko ga bandu ba mataifa.”
12 Patuyowine makowe aga, twenga na bandu babile atama
mahali palo twatimsihi Paulo kana ayende Yerusalemu. **13** Nga
Paulo kayangwa, “Mupanga kele, mwalela na kunivunja mwoyo
wango? Kwa mana nibile tayari, kufungwa kwaa kae, lakini pia
bulagwa kolyo Yerusalemu kwa ajili ya lina lya Ngwana Yesu.”
14 Kwa mana Paulo apala kwaa kushawishiwa, tulekite no baya,
“Bai mapenzi ya Ngwana yapangike.” **15** Baada ya masoba aga,
tutolile mifuko yitu na kupanda kuyenda Yerusalemu. **16** Baadhi
ya banafunzi boka Kaisaria pia batikengamana na twenga.
Batinneta mundu yumo ywakemelwa Mnasoni, mundu wa Kipro,
mwanafunzi wa zamani, ambaye tutami naye. **17** Patuikite
Yerusalemu, alongo balitukaribisha kwa puraha. **18** Malabo yake
Paulo atiyenda pamope na twenga kwa Yakobo, na apindo bote
babile poo. **19** Baada ya kuwasalimu, alibapeya taarifa yimo
baada ya yenge ya makowe ambayo Nnongo apangite nkati
ya mataifa kwopitya huduma yake. **20** Muda bayowine ago,
batimsifu Nnongo, na kummakiya, “Ubweni, alongo, kubile na
maelfu ilenga baaminiya nkati ya Ayahudi. Bembe bote babile

na nia ya kuikamwa saliya. **21** Babakilwe kuhusu wenga, panga
wafundisha Ayahudi batama kati ya mataifa kunleka Musa, na
panga uwabakiye kana baatahiri bana babe, na kana baipange
desturi ya zamani. **22** Tupalikwa panga namani? Bila shaka
balowa yowa kuwa weka uisile. **23** Nga nyo upange chelo
ambacho twenga twakubakiya nambeambe: tubile na bandu
ncheche ambao batiweka nadhiri. **24** Watole bandu aba na
ujitakase mwene pamope nabembe, na uwalipiye gharama
yabo, ili waweze kunyoa ntwe wabe. Nga nyoo kila yumo apate
kuyowa panga makowe gaamakiwe kuhusu wenga ni ubocho.
Balowa kujifunza panga wenga kae uikengama saliya. **25** Lakini
kwa habari ya mataifa ambao babile baumini, twaandikiye na
kutoa maagizo panga bapalikwa kujiepusha na ilebe vyatitolewa
dhabihu kwa sanamu, na myai, bokana na chelo chakinyongwa,
na bajiepushe na umalaya." **26** Nga nyo, Paulo atibatola analome
na lisoba lya nyaibele, atijitakasa mwene pamope nabembe,
na kujingya mu'hekalu, kutangaza kipindi cha masoba ya
kujitakasa, mpaka sadaka yatolewa kwa ajili ya kila yumo wao.
27 Masoba ago saba payakaribie yomoka, baadhi ya Bayahudi
boka Asia bamweni Paulo mu'lihekalu, na makutano batikasirika,
na kunnyoshea maboko. **28** Babile bakikombwa ndoti, "Bandu
ba Israeli, mutusaidie. Ayoo nga yolo mundu ywafundisha bandu
kila mahali makowe ambayo ni kunchogo na bandu, saliya, na
mahali pano. Pia atibaleta Ayunani katika lihekalu na kupanajisi
mahali pano patakatifu." **29** Kwa mana mwanzo babile bamweni
Trofimo Muefeso abile pamope niywembe mjini, na bembe
patangite panga Paulo annetike mulihekalu. **30** Mji wote ubile
na taharuki, na bandu babutuka pamope ni kunkamwa Paulo.
Patintoa panja ya lihekalu, na nnango mara itabilwe. **31** Pababile

bakijaribu kummulaga, habari iikite kwa nkolo wa jeshi lya
alinzi kuwa Yerusalemu yote ibile itwelilwe ghasia. **32** Mara
iyo atibatola askari na jemedari atikibutukia kipenga sa bandu.
Muda bandu bamweni nkolo ba jeshi na askari atimkaribia na
kunkamwa Paulo. **33** Boka po nkolo wa jeshi atiamuru atabwe
minyororo ibele. Kannaluya wenga wa nyai na upangite kele. **34**
Baadhi ya bandu katika kipenga babile batipayuka kilebe cheno
benge chelo. Kwa mana jemedari aweza kwaa kuwamakiya
chochote kwa sababu ya yelo ndoti, atiamuri Paulo aletwe mkati
ya ngome. **35** Bai paakite mu'ngazi, atitolewa na askari kwa
sababu za kipenga sa bandu. **36** Maana kipenga sa bandu
batikengamana na yendelea kukombwa ndoti, “muntole yolo!” **37**
Paulo paabile atiletwa nkati ya ngome, atimmakiya nkolo wa
jeshi, “Naweza kukumakiya kilebe?” Yolo nkolo wa jeshi kabaya,
“Je walongela kiyunani? **38** Je wenga wa Mmisri ambaye awali
utiongoza uasi na kubatola magaidi elfu ncheche mmwitu?” **39**
Paulo kabaya, “Nenga na Myahudi, boka mji wa Tarso ya Kilikia.
Nenga ni raia wa mji maarufu. Naaloba, mniruhusu nilongele na
bandu.” **40** Muda jemedari ampeya ruhusa, Paulo ayemi pa'ngazi
na kutoa ishara kwa bandu kwa luboko lwake. Muda woo pabile
na ukimya muno, akalongela nabo kwa Kiebrania. kabaya.

22 “Alongo na tate bango, muupekanie utetezi wango wanalowa
kuupanga kwinu nambea, mbe.” **2** Kipenga sa bandu pakiyowine
Paulo akilongela nabo kiebrania, batinyamaza. Kabaya. **3** “Nenga
na myahudi, nibelekwile mji wa Tarso eneo lya Kilikia, ila niipatike
elimu katika mji wolo, mu'magolo ga Gamalieli. Natifundishwa
lingana na ndela sahihi ya saliya ya tate bitu. Nenga nibile na bidii
ya Nnongo, kati mwenga mwabote mwamubile leno. **4** Natibatesa
kwa ndela yee mpaka kubulagwa, natibakamwa analome na

alwawa na kubatupa mu'ligereza. **5** Hata kuhani nkolo na apindo
bote baweza kutoa ushahidi panga natipokya barua boka kwabe
kwa ajili ya alongo babile Dameski, kwango nenga kusafiri
kuyenda kolyo. Ibile nialete bandu Yerusalemu kwa ndela yee
ili batabilwe no adhibiwa. **6** Itokea panga panibile nikisafiri
no karibia Dameski, majira ya mutwekati ghafla bweya nkolo
uisile boka kumaunde natumbwa kuniangaza. **7** Natitomboka
pae na kupekaniya lilobe lyabaya,'Sauli, Sauli kwa mwanja
namani waniudhi?' **8** Nkayangwa,'wenga wa nyai, Ngwana?'
Kanibakiya,'Nenga na Yesu Mnazareti, ambaye wenga waniudhi.'
9 Balo babile na nenga baibweni bweya, ila bayowine kwa lilobe
lya yolo ywalongela na nenga. **10** Nikabaya,'Nipange namani,
Ngwana?' Ngwana kanibakiya,'Yema na ujingye Dameski; kolyo
walowa bakiwa kila kilebe chaupalikwa kukipanga.' **11** Naweza
kwaa kubona kwa mana ya mwangaza wa bweya wolo, bga
nibokite Dameski kwa kuongozwa na maboko ga balo babile na
nenga. **12** Kolyo natikwembana na mundu ywakemelwa Anania,
ywabile mundu ywaikamwa saliya na mwene kuheshimika nnongi
ya Bayahudi bote batami kolyo. **13** Kaisa kwango, na ayemi
nnongi yango, no baya,'nongo wango Sauli, upate kuona.'Kwa
muda wowolo natibona. **14** Akabaya,'Nnongo wa tate yitu
atikuchawa wenga upate kugatanga mapenzi gake, kumwona
yolo ywabile na haki, na kuiyowa lilobe yaiboka mu'nkanwa wake.
15 Kwa mana walowa pangika shahidi kwake kwa bandu bote
nnani ya uyabonekeya na kugapekaniya. **16** Bai nambeambe
kwa namani wasubiri? Amka, ubatizwe, ukaoshe dhambi yako,
ukilikema lina lyake.' **17** Baada ya kukerebuka Yerusalemu, na
panibile nikisali nkati ya lihekalu, ikatokea panga nipeilwe maono.
18 Namweni kanibakiya,'Hima na utoke Yerusalemu haraka,

kwa sababu balowa kuuyeketya kwaa ushuhuda wako kuhusu
nenga.' **19** Nikabaya,'Ngwana, bembe bene batangite kuwa
natibafunga muligereza na kuwakombwa balo baaminiya katika
lisinagogi. **20** Na myai ya Stephano shahidi wako yatimwagwa,
Nenga pia nibile nayemile papipi na kuyeketya na nibile nalinda
ngobo ya balo babile bakimulaga.' **21** Lakini atinibakiya, “Uyende
kwa sababu nenga nalowa kukutuma uyende mbale kwa bandu
ba mataifa.'" **22** Bandu batinruhusu alongele nnani ya neno lee.
Lakini badae patilipaza lilobe no baya, mwondoe mundu yolo
katika nnema”kwa sababu ni sahihi kwaa atame.” **23** Pababile
bakipaza lilobe, na kutupa ngobo yabe na kutupa mavumbi
nnani, **24** jemedari nkolo atiamuru Paulo aletwe mu'ngome.
Atiamuru analuywe huku akikombwa mijeredi, ili ywembe mwene
atange kwa namani babile babile bakikombwa ndoti ya naman
yelo. **25** Hata pababile batimfunga kwa kamba, Paulo ammakiye
yolo akida ywayemile papipi ni ywembe, “Je! ni haki kwinu
kunkombwa ywabile Mrumi na bado ahukumilwa kwaa?” **26** Yolo
akida paayowine maneno aga, kayenda kwa jemedari nkolo
na kummakiya, abaya, “Upala kupanga namani? Kwa maana
mundu yolo mrumi.” **27** Jemedari nkolo kaisa na kummakiya,
“Nibakiye, je wenga ni raia ba Rumi?” Paulo kabaya, “Eloo.”
28 Jemedari kayangwa, “Kwo pitya kiasi kikoro cha pesa nga
nilipata uraia.” Lakini Paulo kammakiya, “Nenga na mrumi wa
kubelekwa.” **29** Bai balo babile tayari kuyenda kumuuliza kuboka
na kumwacha wakati wowolo. Na jemedari niywembe atiyogopa,
paayowine kuwa Paulo ni Mrumi, na kwa sababu amtabile **30**
Lisoba lyanyaibele, jemedari nkolo apala kutanga ukweli kuhusu
mashtaka ga Bayahudi dhidi ya Paulo. Nga nyoo atimfungua

vifungo vyake ni kuamuru akolo ba makuhani na baraza lyote
bakwembane. Kanneta Paulo pae, ni kumbeka katikati yabe.

23 Paulo kaalolekea moja kwa moja bandu ba libaraza no baya,
“Mwaongo bango, natitama nnongi ya Nnongo kwa dhamira
inoite hadi leno.” **2** Kuhani nkolo Anania atiamuru balo bayemi
papipi ni ywembe bankombwe munkano wake. **3** Nga nyo
Paulo kammakiya, “Nnongo alowa kukukombwa wenga, ukutwa
watipakwa chokaa. Uyemi utinihukumu kwa saliya, ni ywembe
waamuru nikombwe kunchogo na saliya?” **4** Balo babile bayemi
papipi ni ywembe babaya, “Nga nyoo wamtukangana kuhani
nkolo wa Nnongo?” **5** Paulo kabaya”mwalongo bango, nenga,
nitangite kwaa panga yolo ni kuhani nkolo. Kwamana iandikwile,
walowa longela vibaya nnani ya mtawala wa bandu bako.” **6**
Paulo paabweni panga upande umo wa libaraza ni Masadukayo
na benge Mafarisayo, kapaza lilobe no baya, “alongo bango,
nenga na Mfarisayo, mwana wa Mfarisayo. Ni kwa sababu yee
nategemea kwa ujasiri ufufuo wa bandu ba kiwo natihukumilwa
nabo.” **7** Paabaya nyoo, malumbano makolo yapangite kati
ya Mafarisayo na Masadukayo, na mkutano utibaganyika. **8**
Mana Masadukayo ubaya ntopo ufufuo, na malaika wala ntopo
roho, ila Mafarisayo ubaya aga gote gabile. **9** Ghasiua ngolo
yatitokea na baadhi ya baandishi babile upande wa Mafarisayo
bayemi na kujadili, babaya, “tubweni kwaa chochote kibaya dhidi
ya mundu yolo. Namani mana roho au malaika alongela na
ywembe?” **10** Muda pabile na hoja ngolo, nkolo wa majeshi
ayogope panga Paulo alowa papuliwa ipande ipande na bembe,
nga nyo atiamuru anajeshi bauluke pae na kuntola kwa nguvu
boka kwa ajumbe ba libaraza, na kunneta katika ngome. **11**
Kilo yanyaibele Ngwana ayemi karibu ni ywembe no baya,

“Kana uyogope, kwa kuwa wanishuhudia katika Yerusalemu,
nga nyo walowa panga ushahidi katika Roma kae.” **12** Paikite
bwamba, baadhi ya Ayahudi bapangite liagano na kukema laana
nnani yabembe bene: babaya panga balyaa kwaa wala nywaa
chochote mpaka pabambulaga Paulo. **13** Pabile na bandu zaidi
ya arobaini ambao bapangite njama yee. **14** Bayenda kwa akolo
ba makuhani na apindo no baya, “Tujibekite bene katika lana
kolo, tukyee kwaa chochote mpaka tumulage Paulo. **15** Nga
nyo nambeambe, libaraza lyatimmakiya jemedari nkolo annete
kwinu, kati panga mwaiamua kesi yake kwa usahihi. Kwitu tubile
kwaa tayari kumulaga kabla aisa pano.” **16** Lakini mwana wa
dada bake na Paulo ayowine pabile na njama, atiyenda kajingya
ndani ya ngome na kummakiya Paulo. **17** Paulo kankema
akida yumo kabaya, “Mtole muinja yolo kwa jemedari, maana
abile na neno lya kummakiya. **18** Bai akida kantola yolo kijana
ni kumpeleka kwa jemedari nkolo kammakiya, “Paulo yolo
ywatabilwe anikemile kapala nikuletee kijana yoo kwako. Abile
na neno lya kummakiya.” **19** Yolo jemedari nkolo kamkamwa kwa
maboko kajitenga ni ywembe kando, na kunnaluya, “Ni kilebe
gani ywapala kunibakiya?” **20** Yolo kijana kabaya, “Bayahudi
bampatike kukuloba unnete Paulo malao katika libaraza kati
panga wapala kupata habari yake kwa usahihi muno. **21** Bai
wenga kana ukubali mana bandu zaidi ya arobaini bamvizia.
Batijifunga kwa laana, balyee kwaa wala nywaa mpaka palo
bambulaga. Hata nambeambe babile tayari, bakilinda kibari
boka kwako.” **22** Bai yolo jemedari nkolo annekite kijana ayende
zake, baada ya kumwagiza “kana ubakiye mundu yeyote panga
umeniarifu aga.” **23** Abakema maakida abele kabaya batayarishe
askari mia ibele kabaya na askari apanda farasi sabini, na babile

na mikuki mia ibele, mwalowa boka zamu ya tatu ya kilo. **24**
Kaabakiya kubeka banyama tayari ambaye Paulo alowa kuntuma
na kuntola salama kwa Feliki Gavana. **25** Atiandika batua kwa
namna yee, **26** Klaudio Lisia kwa Liwali mtukufu Feliki, salamu.
27 Mundu yolo akamwile na bayahudi babile karibu kumulaga,
nga po nayenda pamope na kikosi cha askari na kumwokoa,
paniipatike habari ya kuwa ywembe ni raia wa kirumi. **28** Nipala
kutanga kwa namani watimshitakia, nga nyo natimpeleka katika
libaraza. **29** Nibweni panga abile ameshitakiwa kwa ajili ya
maswali ga saliya yabe, wala ashitakiwa kwaa kwa neno lolote
lyastahilia kubulagwa. **30** Boka po itangike kwango panga pabile
na njama dhidi yake, nga nyo kwa haraka natimtuma kwako,
na kubaagiza wamshitakia balete mashitaka dhidi yake nnongi
yako. Batiagana. **31** Bai balo askari bakatii amri: batimtola Paulo
bakampeleka hata Antipatri kilo. **32** Lisoba lyanyaibele, maaskari
banyansima baalekite baloa apanda farasi bayende pamope
ni ywembe, na bembe batikerebuka zao katika ngome. **33** Na
bapanda farasi pabaikite Kaisaria, na kumpeya liwali yelo barua,
wambekite Paulo nnongi yake. **34** Ni ywembe liwali paaisomile
barua, kannaluya Paulo atiboka jimbo gani; paatangite panga
ni mubdu wa Kilikia, **35** kabaya, “Nalowa kukupekania wenga
pabaisile balo bakushitakiya,” atiamuru abekwe katika ikulu ya
Herode.

24 Baada ya masoba matano. Anania kuhani nkolo, baadhi ya
apindo na msemaji yumo ywakemelwa Tertulo, bayenda palo.
Bandu aba banetike mashitaka dhidi ya Paulo kwa Gavana. **2**
Paulo paayemi nnongi ya Gavana, Tertulo atumbwile kunshitaki
no baya kwa gavana, “Kwa sababu yako tubile na amani kolo;
na kwa maono yako yatileta mageuzi yanoite katika litaifa lyetu;

3 Bai kwa shukrani yote twapokya kila kilebe chaakipangite,
Wasalam mheshimiwa Feliki. **4** Lakini kana nikuchoshe muno,
nakusihi ugapekanie maneno machunu kwa fadhili yako. **5**
Kwa maana tumpatike mundu yolo nkorofi, na ywasababisha
Ayahudi bote kuiasi dunia. Kae ni kiongozi wa madhehebu ya
Wanazorayo. **8** Ukinnaluya Paulo kuhusu makowe aga, hata
waweza kujifunza ni kilebe gani twamshitakia." **9** Bayahudi nabo
batimshitaki Paulo, babaya panga makowe gabile kweli. **10**
Liwali paampungia luboko ili Paulo alongele, Paulo kayangwa,
"Nitangite panga kwa miaka yanyansima ubile mwamuzi wa litaifa
lee, na nibile na furaha kujieleza mwene kwako. **11** Waweza
kuhakikisha kuwa yayomwike kwaa masoba zaidi ya komi ni
ibele boka panatipanda kuyenda kuabudu Yerusalemu. **12** Na
banikwembine katika lihekalu, nabisha kwaa na mundu yoyote,
na nipangite kwaa fujo katika mkutano, wala katika masinagogi
wala nkati ya mji; **13** na wala baweza kwaa kuhakikisha kwako
mashitaka wanayoyashitaki dhidi yango. **14** Ila nakiri lelo kwako,
ya panga kwa ndela yelo ambayo dhehebu, kwa ndela yeyelo
natimtumikia Nnongo wa tate bitu. Nenga na mwaminifu kwa
yote yabile katika saliya na maandiko ya manabii. **15** Nibile na
ujasiri wowolo kwa Nnongo ambao hata abo nao batilenda,
kuisa kwa ufufuo wa bandu ba kiwo, kwa bote bene haki na
babile kwaa na haki kae; **16** na kwa lee, napanga kazi ili niwe na
dhamira ibile kwaa na hatia nnongi ya Nngongo na nnongi ya
bandu pitya makowe gote. **17** Nambeambe baada ya miaka
ganyansima niisile kuleta msaada kwa litaifa lyango na zawadi ya
fedha. **18** Nipangite nyoo, Bayahudi fulani ba Asia banikwembine
nkati ya sherehe ya utakaso ndani ya lihekalu, bila likundi lya
bandu wala ghasia. **19** Bandu aba ambao ipalikwe kuwapo

nnongi yako nambeambe na babaye chelo wakibona nnani
yango kati babile na neno lolote. **20** Au bandu aba bene babaye
ni likosa gani balibweni kwango paniyemite nnongi ya libaraza
lya kiyahudi; **21** Ila kwa ajili ya kilebe chimo nikibayite kwa lilobe
paniyemi katikati yao,'ni kwa sababu ya ufufuo ba bandu ba
mu'kiwo mwenga mwanihukumu." **22** Feliki abile atitaarifiwa
vizuri kuhusu ndela, na atiuahirisha mkutano, Kabaya, "Lisia
jemedari paaisa pae boka Yerusalemu nitatoa maamuzi dhidi ya
mashitaka yinu." **23** Nga nyo atiamuru akida amlinde Paulo,
ila abe na nafasi na hata abile kwaa mundu bakiwakanikiya
marafiki bake bamsaidie wala bamtembelee kwaa. **24** Baada
ya masoba kadhaa, Feliki atikerebukia na Drusila nyumbowe
ywabile Myahudi, atimtuma kumwita Paulo na akibapekania
boka kwake habari za imani nkati ya Kristo Yesu. **25** Ila Paulo
paabile akijadiliana naywembe kuhusu haki, kuwa na kiasi na
hukumu yaisile, Feliki akapata hofu kayangwa, "uyende kutalu
kwa nambeambe, ila nikipata muda kae, nalowa kukukema." **26**
Muda wowolo, atitegemea panga Paulo ampeya mbanje kwa
eyo amkemile mara zanyansima akilongela naywembe. **27** Ila
miaka ibele yapeta, Porkion Festo abile Liwai baada ya Feliki, ila
Feliki atipala kujipendekeza kwa Bayahudi, nga nyo atinleka
Paulo pae ya uangalizi.

25 Nga Festo ajingii mu'jimbo lee na baada ya masoba matatu
kayenda boka Kaisaria mpaka Yerusalemu. **2** Kuhani nkolo na
Bayahudi mashuhuri bannetike mashitaka dhidi ya Paulo kwa
Festo, na batilongela kwa nguvu kwa Festo. **3** Na bannobia Festo
fadhili nnani ya habari za Paulo apate kunkema Yerusalemu ili
bapate kumulaga mundela. **4** Lakini Festo kaayangwa panga
abile mfungwa katika Kaisaria, na panga ywembe mwene alowa

kerebuka kolyo haraka. **5** Abaya “Kwa eyo, balo ambao baweza,
waweza kuyenda kolyo ni twenga. Mana kibile kilebe kibaya
kwa mundu yolo, mpalikwa kunshitakia.” **6** Baada ya tama
masoba nane au komi zaidi, atikerebuka Kaiaria. Na lisoba
lyanyaibele atami katika iteo cha hukumu na kuamuru Paulo
aletwe kwake. **7** Paaikite, Ayahudi boka Yerusalemu bayemi
papipi, batoa mashitaka ganyansima mazito ambayo baweza
kwaa kugathibitisha. **8** Paulo atijitetea no baya,'ni nnani kwaa
ya lina lya Ayahudi, nnani kwaa ya lihekalu, na nnani kwaa ya
Kaisari, nipangite mabaya.' **9** Lakini Petro apala kujipendekeza
kwa Ayahudi, na nyoo kayangwa Paulo kwa baya,'Je, upala
kuyenda Yerusalemu na hukumilwa na nenga kuhusu makowe
aga huko?' **10** Paulo kabaya,'Nayema nnongi ya iteo cha hukumu
cha Kaisari ambapo nipalikwa hukumilwa. Nawakosea kwaa
Ayahudi, kati wenga utangite vema. **11** Mana itei nimekosa na
mana nipangite chastahilia kiwo, nikanikiya kwaa kubulagwa.
Lakini mana mashitaka gabe ni kilebe kwaa, ntopo mundu
ywaweza kunikabidhi kwao. Nannoba Kaisari.' **12** Baada Festo
kulongela na libaraza kayangwa, “unnoba Kaisari, walowa
yenda kwa Kaisari.” **13** Baada ya masoba kadhaa, mpwalume
Agripa na Barnike baikite Kaisara kupanga ziara rasmi kwa
Festo. **14** Baada ya tama hapo kwa masoba ganyansima, Festo
atiwasilisha kesi ya Paulo kwa Mpwalume, Kabaya,'Mundu yumo
alekitwe pano na Feliki kati mfungwa. **15** Panibile Yerusalemu
makuhani akolo na apindo ba Ayahudi bannetike mashitaka
nnani ya mundu yolo kwango, na bembe banaluya nnani ya
hukumu yake. **16** Kwa lee nenga naayangite panga ni desturi
kwaa ya Aroma kumtoa mundu kwa upendeleo badala yake,
mtuhumiwa apalikwa kuwa na nafasi ya kugakabili bashitaki bake

na kujitetea nnani ya tuhuma zake. **17** Kwa eyo pabaisile pamope
pano. niweza kwaa subiri, lakini lisoba lyake lyanyaibele natama
pa iteo cha hukumu na kuamuru mundu yolo aletwe ndabi. **18**
Muda bashitaki bake bayemi na kunshitaki, nilifikiri panga ntopo
mashitaka makolo gabile nnani yake. **19** Badala yake, babile
na mabishano fulani pamope ni ywembe kuhusu dini yao na
kuhusu Yesu ambaye ywaawile, lakini Paulo abaya kuwa abile
nkoto. **20** Nibile nitangite kwaa namna ya kuchunguza likowe
lee, na ninnaluye mana alowa yenda Yerusalemu kuhukumilwa
nnani ya makowe aga. **21** Lakini Paulo paakemelwa abekwe
pae ya ulinzi kwa ajili ya uamuzi wa Mpwalume, niliamuru
abekwe hata panimpelekeye kwa Kaisari.' **22** Agripa atilongela
na Festo, “nipala yenda nanenga kumpekania mundu yolo.”
Festo kabaya, “walowa mpekania malabo.” **23** Malao yake, Aripa
na Bernike baikite na sherehe yanyansima; baikite katika ukumbi
na maafisa ba majeshi, na bandu mashuhuri ba mji. Na Festo
alipotoa amri, bannete Paulo kwao, Paulo aisile kwao. **24** Festo
kabaya, “Mpwalume Agripa, na bandu bote ambao mubile pano
pamope natwee, mwalolekeya mundu yolo; jumuiya yote ya
Ayahudi kolyo Yerusalemu na pano bapala nibashauri, na bembe
bakombwa ndoti kwango panga kana atame. **25** Nibweni panga
apangite kwaa lolote lyastahili bulagwa; lakini kwa sababu **26**
akemelwa na Mpwalume, niliamua kumpeleka kwake. Lakini
nibile ntopo kilebe cha kuandika kwa Mpwalume. Kwa sababu
yee, ninnetike kwako, hasa kwako wenga, Mpwalume Agripa,
ili nipate kuwa na kilebe sa kuandika kuhusu kesi. **27** Kwa
mana nibweni ibile kwaa na maana kumpeleka mfungwa na bila
kugabona mashitaka yanayomkabili.

26 Nga nyo, Agripa kammakiya Paulo,'Unaruhusiwa
kujitetea.'Nga nyo Paulo kanyosha luboko lwake akajitetea
nyoo. **2** “Najibonekeya mwenye furaha, Mpwalume Agripa,
ili kupanga kesi yango nnongi yako leno dhidi ya mashitaka
yoti ya Ayahudi. **3** Hasa, kwa mana wenga ni mtaalamu wa
desturi za Ayahudi na maswali. Nga nyo naloba unipekaniye kwa
uvumilivu. **4** Kweli, Ayahudi bote batangite namna natama tangu
uinja wango katika litaifa lyango kolyo Yerusalemu. **5** Banitangite
tangu mwanzo na bapalikwa kuyeketya panga natama kati
Mfarisayo, dhehebu lyalibile msimamo mkale katika dini yetu.
6 Nambeambe niyemi pano nihukumiwe kwa sababu nenga
natiilinga ahadi ambayo Nnongo apangite na tate bitu. **7** Ayee
nga ahadi ambayo makabila yitu komi na ibele yatumaini pokya
kati bamwabudu Nnongo kwa bidii kilo na mutwekati. Ni kwa ajili
ya litumaini lee, mpwalume Agripa, panga Ayahudi banishitaki. **8**
Kwa mwanja namani yeyote kati yinu anafikiri ni ajabu panga
Nnongo hufufua bandu ba kiwo? **9** Muda umo niikite mwene
panga nipangite makowe ganansima dhidi ya lina lya Yesu wa
Nazareti. **10** Nipangite aga katika Yerusalemu; Naatabike baamini
banyansima muligereza, na nibile na mamlaka boka kwa akolo ba
makuhani kupanga nyoo; na muda wa babulagwa, nipigire kura
nnani yao. **11** Mara yanansima natiwaadhibu katika masinagogi
yote na nilijaribu kuwapanga baikane imani yao. Nibile na hasira
muno nnani yao na natiabutukiya hata katika miji ya ugenini.
12 Muda panibile napanga aga, niyenda Dameski, nibile na
mamlaka na maagizo boka kwa makuhani akolo, **13** nibile
mundela muda wa mutwekati, Mpwalume, nibweni mwanga boka
kumaunde ubile mkale kuliko liumu na lyating'ara kutuzunguka
nenga na bandu batisafiri pamope na nenga. **14** Twenga twabote

twatitomboka pae, niyowine lilobe lyatibaya na nenga ikabaya
katika lugha ya kiebrania,'Sauli, Sauli kwa mwanja namani
wanitesa? Ni vigumu kwako kuukombwa teke mchokoo. **15** Nga
nikabaya,'Wenga wa nyai, Ngwana?' Ngwana kayangwa,'Nenga
na Yesu ambaye wanitesa. **16** Nambeambe inuka uyemi kwa
magolo gako; sababu kwa likusudi lee nenga natibonekana
kwako, natikuchawa kuwa mtumishi na shahidi nnani ya makowe
ambayo utangite kuhusu nenga nambeambe na makowe nalowa
kukubonekeya baadae; **17** na Nalowa kukulopwa boka kwa
bandu ba bandu ba mataifa ambapo nakutuma, **18** Kufungua
minyo yabe na kubatoa mulibendo kuyenda mu'bweya na boka
mu'nguvu ya nchela nakunkerebukiya Nnongo, ili bapate pokya
boka kwa Nnongo msamaha ba sambi na urithi ambao niwepeya
balo banibatengile kwa imani yaibile kwango. **19** Nga nyo
mpwalume Agripa, naweza kwaa kuasi maono ga kumaunde,
20 lakini, kwa balo babile katika Dameski kwanza, na boka
po Yerusalemu na nchi yote ya Yudea, na pia kwa bandu
ba mataifa yenge, natihubiri panga batubu na kunkerebukia
Nnongo, bapange matendo yastahiliya toba. **21** Kwa mana
eyo Ayahudi bakamwile mulihekalu, bakajaribu kunibulaga. **22**
Nnongo amenisaidia mpaka nambeambe, nga nyo nayema na
kushuhudia kwa bandu ba kawaida na kwa balo akolo nnani ya
yalo ambayo manabii na Musa bagabaya yalowa pangika na
vingine kwaa; **23** Panga Kristo lazima alowa teseka na alowa
wa kwanza kufufuka boka mu'kiwo na kutangaza bweya kwa
Ayahudi na bandu bamataifa. **24** Paulo paayomwile kujitetea,
Festo abaya kwa lilobe likolo,'Paulo wenga wa mwenda wazimu!
masomo gako gakupangite uwe mwendawazimu. **25** Lakini
Paulo kabaya, Nenga na mwendawazimu kwaa, mheshimiwa

Festo; lakini kwa ujasiri nabaya maneno ga ukweli mtupu.
26 Kwa mana mpwalume atangite kuhusu makowe aga; nga
nyo, nilongela kwa uhuru kwake, kwa mana nibile na uhakika
panga ntopo lolote lyalifichika kwake; kwa mana lee lipangikwa
kwaa pembeni. **27** Je, ubaaminiya manabii, mpwalume Agripa?
Nitangite panga uaminiya.' **28** Agripa kammakiya Paulo,'kwa
muda mwipi waweza kunishawishi nenga na kunipanga Mkristo?
29 Paulo kabaya, “Nannoba Nnongo panga, kwa muda mwipi
au mrefu, wenga kwaa, ila pia bote mwamuniyowine leno,
mupangike kati nenga, lakini bila yelo minyororo ya muligereza.”
30 Nga nyo mpwalume ayemi, na liwali, na Bernike kae, na balo
babile batama pamope nao. **31** Batiboka ukumbini, walilongela
bembe kwa bembe no baya,'Mundu yolo astahili kwaa kiwo
wala kifungo'. **32** Agripa kammakiya Festo, “mundu yolo aweza
kubekwa huru mana aikanikiya rufani kwa Kaisari.”

27 Paiamuliwe panga tupalikwa tunasafiri kwa mase kuyenda
Italia, watimkabidhi Paulo na afungwa benge kwa afisa yumo wa
jeshi lya Kiroma ywakemelwa Julio, wa Kikosi cha Agustani.
2 Tukapanda meli boka Adrmitamu, ambayo ibile itisafiri
kandokando ya pwani ya Asia. Nga nyo tujingii mubahari. Aristaka
boka Thesalonike ya Makedonia kayenda pamope natwee. **3**
Lisoba lya nyaibele tuikite katika mji wa Sidoni, ambapo Julio
atimpangia kwa ukarimu na atibaruhusu kuyenda kwa rafiki zake
kupokya ukarimu wabe. **4** Boka po twayenda mu'bahari tukasafiri
kuzunguka kisiwa cha Kipto ambacho kibile kimeukinga mbepo,
kwa mana mbepo ubile ukitukabili. **5** Baada ya kuwa tumesafiri
katika mase yabile papipi na Kilikia na Pamfilia, twaisa Mira, mji
wa Lisia. **6** Palo yolo afisa wa jeshi lya Kiroma, akaikuta meli boka
Alexandria ambayo ibile itisafiri kuelekea Italia. Akatupandisha

ndani yake. **7** Baada ya kusafiri mbolembole kwa masoba
ganyansima na hatimaye tuikite kwa taabu karibu na Kinidas,
mbepo waruhusu kwaa kae kuelekea ndela yoo, nga nyoo
tukasafiri kandokando ya kivuli cha Krete tukiukenga mbepo,
mkabala na Salmone. **8** Twatisafiri kandokando ya pwani kwa
ugumu, mpaka tuikite mahali pakemelwa Fari Haveni ambayo
ibile papipi na mji wa Lasi. **9** Tutweti muda mwingi muno, na
muda wa mfungo wa Ayahudi ubile umepita pia, nambeambe
ibile ni hatari kuyendelea kusafiri. Nga nyo Paulo atitukanikiya,
10 no baya, “Alalome nibweni safari ambayo twapala kuitola
ywalowa kuwa na madhara na hasara yanyansima, ni kwamizigo
kichake kwaa na meli, lakini pia maisha yitu.” **11** Lakini afisa
yumo wa jeshi la Kiroma atimpekaniya muno ngwana wake na
mmiliki wa meli, kuliko makowe ambayo galongelwa na Paulo.
12 Kwa sababu bandari ibile kwaa sehemu rahisi tama kipindi
sa mbepo, mabaharia banyansima batisauri tusafiri boka palo,
ili kwa namna yoyote tukiweza kuika mji wa Foinike, tutame
palo kipindi sa mbepo, Foinike ni bandari kolyo Krete, na itilinga
kaskazini na kusini mashariki. **13** Mbepo ya kusini pautumbwile
kuvuma mbolembole, mabaharia bapatike chelo ambacho babile
bakihitaji. Bating'oa nanga na kusafiri kandokando ya Krete
papipi na pwani. **14** Lakini baada ya muda mwipi mbepo nkali,
waukemelwa wa kaskazini mashariki, utumbwile kutukombwa
boka ng'ambo ya kisiwa. **15** Muda meli yatilemewa na kushindwa
kuikabili mbepo, twatikubaliana na hali yee, tukasafiri nao.
16 Tukabutuka pitya wolo upande ubile utiukenga mbepo wa
kisiwa kikemelwa Kauda; na kwa taabu muno twatifanikiwa
kuuokoa mtumbwi. **17** Baada ya kuwa tumeivuta, balitumia
kamba kuifunga meli. Batiyogopa panga tungeweza kuyenda

katika eneo lya mchanga wanyansima wa Syiti, nga nyo batiulua
nanga na batiendeshwa kandokando. **18** Tukombwile kwa
nguvu muno na dhoruba, nga nyo lisoba lyanyaibele mabaharia
batumbwile kutupa miziogo boka mu'meli. **19** Lisoba lya tatu,
mabaharia batumbwile kuyatoa mase kwa maboko gabe bene.
20 Muda ambao liumu na ndondwa yatuangazia kwaa masoba
ganyansima, bado dhoruba ngolo itukombwile, na matumaini
panga twalowa lopolelwa yatiboka. **21** Baada ya kuwa batiyenda
muda mrefu bila chakulya, nga Paulo ayemi katikati ya mabaharia
kabaya, “Alalome, mpalikwa kunipekaniya, na kana tuiboite
nanga boka Krete, ili kupata madhara aga na hasara. **22**
Nambeambe naafariji panga mube na mwoyo, kwa sababu
pabile kwaa na upotevu wa maisha kati yinu, ila hasara ya meli.
23 Kwa mana kilo chakipitike malaika wa Nnongo, ambaye yolo
Nnongo nenga ni wake, na ambaye namwabudia kae-malaika
bake ayemi pembeni yango **24** no baya, “Kana uyogope Paulo.
Lazima uyemi nnongi ya Kaisari, linga, Nnongo katika wema
wake akupeile aba bote ambao wasafiri pamope nawenga. **25**
Nga nyo, alalome, mujipe mwoyo, kwa sababu namwaminiya
Nnongo, panga ipalika kati yaanibakiye. **26** Lakini lazima tuumie
kwa kukombwa katika baadhi ya visiwa.” **27** Pauikite kilo ya komi
na ncheche, patubile tukiyendeshwa kolyo na kolyo mu'bahari
ya Adratik, kati kilo ya manane nyoo, mabaharia batifikiri panga
batikaribia nchi kavu. **28** Balitumia milio kupima kina cha mase
na kupata mita thelathini na sita, baada ya muda mwipi bapema
bapatike mita ishirini na saba. **29** Batiyogopa kwanza twaweza
kugonga miamba, nha nyo bakaulua nanga ncheche boka katika
sehemu ya kuwekea nanga no kuloba panga bwamba uise
mapema. **30** Balo mabaharia batiipala namna ya kuitelekeza

yelo meli na balizishusha majini boti njunu na kulopwa maisha,
na bapangite kuwa wanatupa nanga boka sehemu ya nnongi ya
boti. **31** Lakini Paulo kambakiya yolo askari wa jeshi la Kiroma
na balo askari, “Muweza kwaa kuilopwa ila aba bandu babakia
mu'meli.” **32** Boka po balo askari bakatike kamba na yelo boti
ilekitwe itolwe na mase. **33** Muda mwanga wa bwamba paubile
utijitokeza, Paulo atibasihi bote angalau balyee kisunu. Kabaya,
“Ayee nga lisoba lya komi na ncheche mwalenda bila kulyaa,
mwalyaa kwaa kilebe. **34** Nga nyo nawasihi mtole chakulya
kisunu, kwa sababu yee ni kwaajili ya tama kwinu; na ntopo hata
nywili yimo ya ntwe winu yalowa potea. **35** Paayomwile baya
nyoo, atitola mkate na kumshukuru Nnongo nnongi ya minyo ga
kila mundu. Boka po kaetekwana mkate no tumbwa lyaa. **36**
Boka po bote batiwa mwoyo na bembe batola chakulya. **37**
Tubile bandu 276 nkati ya meli. **38** Paayomwile lyaa pakayukwita,
baipangite meli nyepesi kwa kutupa ngano nkati ya mase. **39**
Paibile mutwekati, paibweni kwaa nchi kavu, lakini babweni
sehemu ya nchi kavu yaijingya mumase yaibile na mchanga
wanyansima. batilongela kati baweza kuiendesha meli kuelekea
palo. **40** Nga nyoo batizilegeza nanga bazilekite mumase. Katika
muda wowolo batizilegeza kamba za tanga na kuiinua sehemu
ya nnongi kuelekea katika mbepo, nga nyo batielekea katika
iyo sehemu yabile na mchanga wanyansima. **41** Lakini baisile
mahali ambapo mikondo ibele ya mase itikwembana, na meli
ikaelekya mchangani. Na yelo sehemu ya nnongi ikakwama
palo na iweza kwaa boka, lakini sehemu ya mbele uya meli
itumbwile kutekwanika kwa sababu ya ukale wa mawimbi. **42**
Mpango wa balo askari ubile ni kuwabulaga wafungwa, ili panga
ntopo ywaweza ogelea na kutoroka. **43** Lakini yolo askari wa

jeshi la Kiroma apala kumwokoa Paulo, nga nyo akausimamisha
mpango wabe; na akaamuru balo ambao baweza kuogelea
baruke boka melini kwanza bayende nchi kavu. **44** Boka po
alalome benge balowa kunkengama, benge nnani ya ipande ya
mbao na benge nnani ya ilebe yenge boka mu'meli. Kwa ndela
yee ipangike panga bote twalowa ika salama nchi kavu.

28 Patuikite salama, tutangite panga kisiwa kikemelwa Malta.
2 Bandu batama poo ni balo patupeya ukarimu wa kawaida
wa kwaa, ila baliwasha mwoto na kutukaribisha twabote, kwa
sababu ya ula na mbepo yaibile itiendelea. **3** Lakini Paulo paabile
atikusanya mzigo wa anju na kuubeka pamwoto, nng'ambo
nchunu ywabile na sumu aboka mu'yelo anju kwa sababu ya
lelo lijoto, na akajizungusha mu'maboko gake. **4** Bandu wenyeji
wa palo pabamweni yolo mnyama atining'ia boka mu'maboko
gake, babaya bene kwa bene, “Mundu yolo hakika ni muuaji
ambaye aboka mulibahari, lakini haki haimuruhusu tama.” **5**
Lakini ywembe atintupia yolo mnyama katika mwoto na apata
kwaa madhara yoyote. **6** Bembe batimgojea avimbe kwa homa
au atomboke gafla na kubulagika. Lakini baada ya kunlolekeya
kwa muda mrefu na kubona panga ntopo likowe ambalo ni
lakwaida kwaa kwake, balibadilisha malango yabe no baya
abile nongo. **7** Bai mahali palo papipi pabile na bui ambayo
ubile mali ya nkolo wa kisiwa, mundu ywakemelwa Pablio.
Atitukaribisha na kutukarimu kwa masoba atatu. **8** ipalike panga
tate ba Pablio abile na homa na ugonjwa wa kuhara. Na Paulo
pmwendea, akiloba, kabeka maboko nnani yake, na kumponya.
9 Baada ya lee pangika, bandu benge palo pakisiwa baabile
atamwe batiyenda na kuponelwa. **10** Bandu batimuheshimu kwa
heshima yanyansima. Tubile twatijiandaa kusafiri, batupeya yelo

twahitajia. **11** Baada ya miei itatu, twatisafiri nkati ya meli ya
iskanda ambayo ibile imepigwa mbepo kolyo pakisiwa, ambayo
viongozi wake babile alongo abele mapacha. **12** Baada ya kuwa
twatua katika mji wa Sirakusa, twatama kolyo masoba atatu. **13**
Iapangike palo twatisafiri katika mji wa Regio. Baada ya lisoba
limo mbepo wa kusini uboite ghafla, na baada ya masoba abele
tuikite katika mji wa Putoli. **14** Kolyo twatikwembana baadhi ya
alongo na twatikaribishwa na tama nao kwa masoba saba. Kwa
ndela yee tuisile Rumi. **15** Boka kolyo balo alongo, baada ya
kuwa wayowine habari zetu, baisile kutupokya kolyo kulisoko lya
Apias na Hotel tatu. Paulo paabweni balo alongo atimshukuru
Nnongo kajipea ujasiri. **16** Patujingii Roma, Paulo atiruhusiwa
tama kichake pamope na yolo askari ywabile akinlinda. **17** Bai
ibile baada ya masoba atatu Paulo atibakema pamope balo
alalome babile viongozi kati ya Ayahudi. Pabaisile pamope,
abaya kwao, “Alongo, pamope na panga nipangite kosa lolote
kwa bandu aba au panga kinchogo na taratibu za apindo
bitu batuyongolya, natitolewa kati mfungwa boka Yerusalemu
mpaka katika maboko ga Arumi. **18** Baada ya kunnaluya,
batamaniya kunileka huru, kwa sababu kwabile ntopo sababu
kwango nenga yastahili adhabu ya kiwo. **19** Lakini balo Ayahudi
pabalongela kinyume cha shauku yabe, nililazimika kukata rufaa
kwa Kaisaria, ila ibile kwaa kati panga naleta mashitaka nnani
ya litaifa lyango. **20** Kwa sababu ya kukata kwango rufaa, nga
nyo, niloba kubabona na longela namwenga. Kwa sababu ya
chelo ambacho Israeli abile na ujasiri nacho, nitabilwe na kifungo
chee. **21** Boka po bammakiya, “Twapokya kwaa barua boka
Yudea kuhusu wenga, wala ntopo nongo ywaisa na kutoa taarifa
au baya neno lolote linoite kwaa nnani ya wenga. **22** Lakini

twapala kuyowa boka kwako wawaza namani kuhusu lee likundi
lya bandu aba, kwa sababu iyowanike kwetu panga lalongela
kinyume kila mahali." **23** Pababile batitenga lisoba kwa ajili yake,
bandu banyansima baisa mahali paabile atama. Kabaya lelo
likowe kwao na kushuhudia kuhusu ufalme wa Nnongo. Atijaribu
kubashawishi kuhusu Yesu, kwa namna zote ibele boka katika
saliya ya Musa na boka kwa manabii, toka bwamba mpaka
kitamwinyo. **24** Baadhi ya bembe batishawishika kuhusu makowe
yalo yabayilwe, na benge baaminiya kwaa. **25** Pabatishindwa
yeketyana bene kwa bene, batiboka baada ya Paulo kulibaya
likowe lee limo, "Roho Mtakatifu abaya vyema pitya Isaya nabii
kwa tate bitu, **26** Abaya,'Yenda kwa bandu aba ubaye, "Kwa
makutu yinu mwalowa sikia, lakini mupekania kwaa; na kwa
minyo yinu mwalowa lola lakini mutangite kwaa. **27** Kwaajili
ya mioyo ya bandu aba ibile dhaifu, makutu gabe gapekanie
kwa taabu, watifunga minyo yabe; ili panga kana patange kwa
minyo yabe, na kupekania kwa makutu gabe, na kutanga kwa
mioyo yabe, na kerebuka kae, na nalowa kubaponya." **28**
Kwa eyo mpalikwa kutanga panga awoo wokovu wa Nnongo
utipelekwa kwa bandu ba Mataifa, na balowa kuwapekania." **30**
Pulo atami mu'nyumba yake ya kupanga kwa miaka yote ibele,
na atibakaribisha bote baisile kwake. **31** Abile akihubiri ufalme
wa Nnongo na abile akifundisha makowe nnani ya Ngwana Yesu
Kristo kwa ujasiri wote. Ntopo ywankanikiya.

Arumi

1 Paulo Tarisi waYesu Kirisitu, ywakemilwe panga mtumishi ywa
bagulilwe mwanja likewe lya Nnungu. **2** Alinga likowe lyalibaite
zamani pityabkwa manabii bake mumaandiko matakatifu. **3**
Yaihusu mwana wake lwabelekwimulukolo lwa Daudi kwafano
wa yenga. **4** Ywembe atangasilwe mwana wa Nnungu kwa
ngupu ya Roho mtakatifu kwa ufunuo wa wafu Yesu Kirisitu
Ngwana witu. **5** Pitia kwa ywembe tupejyilwe upendeleo na
utumisi kwa utii wa aminia nkati ya bandu boti, kwa mwanja
yalimo lyake. **6** Nkati ya bandu'bo na mwenga kai mukemilwe
mwa ba Yesu Kirisitu. **7** Barua ye jinu mwa botimwabubile
Rumi, mwa mupendilwe na Nnungu, mwa mukemilwe panga
mwabandu mwa atakatifu. Neena ibe kasinu, na amani buka
kwa Nnungu Tate bitu na Ngwana Yesu Kirisitu. **8** Wite, nenda
kusukuru Nnungu wangu nkati ya Yesu Kirisitu kwaajli jyinu
mwaboti, mana aminia kwinu kwenda hubililwamulunia lwote.
9 Na Nnongo ga shaidi wango, na ywembe ngamtumika kwa
mwoyo wango nkati ya Injili ya mwana wake na mwanidumu
kutabwa. **10** saa yote nenda loba nkati ya loba kwango kwandela
yeyote mwiso wake nipate fanikiwa saa yeno kwa mapendo ga
Nnongo kwa isa kasino. **11** mana napenda kumona, lenga nani-
nipate kupeya mwenga baadhi ya karama ya mwoyo, mbate
kwaimaimalisha. **12** Mana nipendi kunipeya mwoyo pamoja
pamope na mwee, kwandela ya imani kwa kilammoja winu,
jinuna yango. **13** Tubwe mwalongo, nipendeli nkewe tangu
nyanya, Malaya na chima nende kusulya Isa kasinu, Lakini
natikani kilwa mpalimo. Hivi napendiba na matunda kachino Kati
mwaibile kwa bandu ba mataifa. **14** Nilongelwa na Wayunani
na ageni na bembe, mwerufu nalo. **15** kwa-nyo, kwopenda

kwang'o, nenga nimitayari kwilonga Injili kasinu mwenga mubile
kwo Roma. **16** Maana niboni ya kwako oni Injili, Mana uwezo
was Nnongo woleta wokopu kwa kill jwa-aminiya, kwakene
myahudi wete na kwa bembe Myunani. **17** Mana haki ya Nnongo
ibiwazi buka imani hata Imani, Kati mwaba-andike, “Mwene
haki atama kwa Imani”. **18** Mana ukale was Nnongo ubi wazi
baka kunani juyaasi na sambi yoti ya bandu, nayo kwandela ya
udhalimu kwi-ibiya kweli. **19** Sababu yayee, ngote ngange za
tanga nikilwa juu ya Nnongo kasabi wazi na Nnongo abakiye.
20 Mana mambo gake kewe ngabonekane kinanoga, angabiki
tiwazi buka umbilwa kwa Dunia ngena tanganikwa ilebe pilya
kwa ilebe ya umbilwe. mambo gani uwezo wake wangaliyomoka
na wa-asili ya Nnongo. namatokeo gake, bandu ba tupu lyo
baya. **(aïdios g126)** **21** Asababu yayee, ingawa batabgite kuhusu
Nnongo Bantu kinelili jwembe Kati Nnongo, Wala bampelili
shukurani. kichongo chake babile apumbapu mumawazo gabe,
na mioyo yabeyene ulalo na yayeyilwe lubendo **22** baikemite
panga beelevu, kumbe bai alalo. **23** Bangalabwi utukufu was
Nnongo jwa kotoka alabika kwa mfano was kuminyo ya Mundu
jwa alabika, na ya kiyuni, na ya ki-inyama bene magulu mane, na
yaiumbe yetambala. **24** kwa-nyo Nnongo alikwaleka baikengame
tamaniya kwa mioyo yabeyene kwo-usapu, kwayinga yabe
yo fezeheka Kati yabe. **25** Na bembe ngabalabwile kweli ya
Nnongo-baubuso Naga abudu na kwitumikiya iumbe badala ya
mwuumbaji na jwembe gasifilwa milele. Amina. **(aiōn g165)** **26**
kwa sababu Yee, Nnongo atikwa leka baikote tamaa yabe ya
oni, mana alwawa babe bakulei tumya kwa zamani kwa chill Cha
kibile chachoguza zamani. **27** Nagembe kaie, alalume nembe
bagalei matumizi gabe ga zamani kwa alwawa na ngalambu kwa

na bene kwa bene. Habaa babile analome babapate na alalome
ayabe ambayo gabile Lili na boobapejyilwe azabu yayastaili-lii
oba kwabe. **28** sababu bati kana bana Nnongo muhufahamu
wabe aliwaleka bakote lunda lwabe lwange faika bapange ikowe
ngalonga faika. **29** batweli na zuluma boti, tamaniya na ubaya
batweli being, bulangana, bulwe, ubochobocho, na kusulya
ubaya. **30** kaibembe abai benda kopekeana, hata apindo babe
ebayowa lii. **31** Bembe hata tunda ntupo, hata ba-aminika lii,
upendo wa samani ntupu. hata huruma ntupu. **32** Batabgite
kanuni ya Nnongo bandu babapanga makowe go bapalikwa
waa, Ila sio babapanga bai, hata babayeketyana na balobaba
panga makowe gaa.

2 Kwa-iyo ntupu uzuru, wenga woukumu, Mana bukana galugo
mwukumu jwenge with ya hatia was mwene. Kwamana wenga
wauukumu upanga ikowe yeyeluyelu. **2** Ila tutangite ukumu ya
Nnongo ya kweli kwa bandu babapanga makowe Kati goo. **3** Ila
wenga uwasilii, wenga waukumu balo babapanga makowe kati
gaa ingawa wenga na wenga wendapanga makowe gogogo.
Je walama na ukumu ya Nnongo. **4** Au uwasa nchini sana juu
ya wananchima wa wema wake, chelewa kwa adhabu yake,
napumilia kwake? Je utangitelii wema wake ukupanga wiyendeli
toba? **5** Ila kwa nonopa kwa mwoyo wako na kwa mwoyo
wako waukotoka tubu wibekya wa mwene akiba ya ukali kwa
lisoba lilo lya ukumu, yani, lisoba lilo lya ufunuo wa ukumu
ya kweli ya Nnongo. **6** Jwembe alowa kunnepa kila mundu
kipemo sawa na gagapangage. **7** Na balo bembe kwa usafi
wa tenda kwabe kunanoga bapalike lumbilwa, heshimilwa na
kotoka haribika, alowa kwapeya ukoto wangeyomoka. **(aiōnios
g166)** **8** Lakini kwa balo baimi, babakotoka kutii ukweli ila bailii

dhuluma, nyango na ukale walowa isa. **9** Nnongo alowaleta
dhiki na shida kwa kila nafsi ya mundu jwapangite sambi,
bakwanza Ayahudi na Ayunani nembe. **10** Lakini lumbilwa,
heshima na amani yalowa isa kwa kila mundu ywapanga wema,
wakwanja Myahudi nembe. **11** Mana ntupu pendeyelwa kwa
Nnongo. **12** Mana kati mwebile bananchima babakosike bila
salia balowa aba obabila seliya, na kati benge bananchima
babakosike lengana na seliya balowa ukumilwa kwa seliya. **13**
Mana sio babayowene seliya nga kwa panga bene hakinonge
ya Nnongo, Ila babaipanga seliya nga babalangilwa haki. **14**
Mana bandu baluniani, babakotwike bas na seliya, bapanga
kwa asili ya mambo ga seliya, bembe, babi kwa seliya mioyo
yabe, ingawa bembe ntupu seliya. **15** Kwa-lii babo enekana
matendo gagapalikwe kwa wajibu wa wa seliya baandike nkati
mumioyo yabe. Zamiri yabe nembe yenda kwashuudia benabe,
na mawazo gabe bene au genda kwashitakya au'ngalendela
bene. **16** na kai kwa Nnongo. Haha gapita masoba ambayo
Nnongo alowa kwiiukumu sili ya bandu boti sawasawa na injili
yango, kwa ndela ya Yesu Kirisitu. **17** Tunkoye mwikoga mwa-
Ayahudi, mwamutani kalimu seliya uopuli kwa kuisifu Kati ya
Nnongo. **18** tungatangite mapenzi gake, Nolinga ikowe ambayo
yetotautiana nayo, bada yolangilwa na seliya. **19** Natubaye witi
wina ujasili panga wenga wamwene wa korongosi wa bange
minyo, bweya kwa balo bababile mulubindo, **20** wawasaisha
alalo, mwalimu wa bana, nanyinyo ubile nayo museliya kati
mwi ilimu na kweli. **21** Wenga bai, waumwukumu jwenge, Je,
wifundisha wa mwene? wenga wa uhubiri kutokajiba, wenga
ujiba lili? **22** Wenga wauba kana mube mwamalaya, je, wenga
wa malaya-lii? wenga wawichukya sanamu, je ujiba mu nyumba

ya Nnongo? **23** Wenga wawiluma mu seliya, je hufedheesha lili
Nnongo kwa kwitenda kana seliya? **24** Mana “lina lya Nnongo
lyenda fedheheshwa kali ya bandu bange aminiya jinu,” kati
mwabaandike. **25** Kwa inilwa likombe kwenda faika mene
kotii seliya, lakini wenga Mana ubile kawi kana seliya, Inilwa
kwako kulowa pangilwa ntupu inilwa. **26** Bai, banaibile, mundu
jwenge inilwa kayendelwa kuikamwa mwaipalikwa seliya, je,
kotoka kwake inilwa kwaputolwalii panga ainilwe? **27** Na jwembe
jwaibado inilwa kwa asili alowa lii kuku-ukumu mana utimisite
seliya? haye kwa sababu ubi na maandiko gaga andikilwe na
likombe lakini bado wikana seliya! **28** Mana jwembe Myahudi
jwabele kwa hali ya panja, Wala inilwa sio kwapanja bailii. **29**
Lakini jwembe Myahudi jwabile jwankate, nalikombe lya mwoyo,
mumoyo, sio mumaandiko lii, sifilwa kwa mundu kwa nyoibukana
lii na bandu Ila kwa Nnongo.

3 Hivi ni faiga gani ya bile nayo Myahudi? Na faida likokombi
namani? **2** Inogite kwa kila ndela, Awali ya goti, Ayahudi
bapejilwe ufunuo buka kwa Nnongo. **3** Lakini, ibikiliwi kubina
Ayahudi benge ntupu imani? Je, kotoka aminiya kwabe aminiya
kwa Nnongo ba ubocho? **4** Ntupu, badala yake, uneke
Nnongo abonekane nkweli, hataitei kila mundu mmocho kati
mweandikilwe, “uwese baurekana panga wa mwene haki.
Mumakowe gako nawawezeshinda mewe kojingya muhukumuni”.
5 Lakini mana ibile dhambi jitu walowa bonekana haki ya
Nnongo, Tubaye buli? Nnongo mdhalimu Lili papiya ukale wake,
je abile nyoo? Nilongela bukana na mantiki ya kimundu. **6**
Ntupu, Ibinyoli kwa ndela gani basi Nnongo alu ukumu lunia?
7 Namana itei kweli ya Nnongo pitya umubuchu wango piya
lumbilwa kwananchima kwajili yake, mwanja namani nibii bado

Kani hukumilwa kati na mwene dhambi? **8** Mwanja namani kana
tubaye, kati mwa batukopiye na kati benge mwabathibilisha
panga twenda longela, “Tupange dhambi linga gananoga gaise”?
Ukumilwa kwabe sawasawa. **9** Kinamani kai? Twitetee twabene?
Ntupu kabisa. Kwasababu twabene tayari tutikwalaumu Ayahudi
na Ayunani boti mpamo, panga babii pae ya dhambi. **10** Haye
kati mweandikilwe: “Ntupu mwene haki hata yumo. **11** Ntupu
mundu ywa tangite. Ntupu mundu jwa mpala Nnongo. **12** Boti
bagalambwike. Bembe kwa pamope babile Ntupu maana. Ntupu
ywa panga wema, kabisa, hata yumo. **13** Makolomelo gabe
kati likabuli lyange kulya. Milimi yabe itikombiya. Sumu ya
ng'ambo ibii pae ya maboko gabe. **14** Mikano gabe ilweli laana
na uchungu. **15** Magulu Gabe gai na lubele yo pengana mwai.
16 Ubau na mateso gabi mundela gabe. **17** Bandu baa batangite
lii ndela ya amani. **18** Ntupu kunyogopa Nnongo nnongeya
minyo Gabe”. **19** Pano lelo tutangite kumbe chochote seliya
chakilongela ilongela na balo bababile pai ya seliya. Lenga
kila nkano banine, na lunga lunia yoti tuwajibike kwa Nnongo.
20 Ajii ni kwasababu ntupu mwili wawabalangilwa haki kwa
kwipanga matendo ga seliya nnunge ya minyo gake. Mana pitya
seliya isa kwitanga dhambi. **21** Ila bila seliya, haki ya Nnongo
itanganikwa lii. Tabakijilwe kwa seliya ya manabii, **22** iyo ni,
haki ya Nnongo pitya kwa imani ya Yesu Kirisitu kwa balo boti
babaaminiya. Mana ntupu tofauti. **23** Kwasababu boti bapangite
dhambi na pungukilwa na balaka ya Nnongo. **24** Babalangilwe
na haki bule kwa neema yake kwa ndila yakombolelwa na
Kirisitu Yesu. **25** Kwa mana Nnongo alikupiya Kirisitu Yesu
satupatanise kwa ndela ya imani kwa myai yake. Ampiyite
Kirisitu kati usaidi wa haki yake, kwasababu kutulekelea dhambi

yepite **26** katika pumiliya kwake. Aga gati pitya lenga bonekana
balangilwa kwa haki, mundu ywoywete kwasababu ya imani
kwa Yesu. **27** kubii kwa'ko basi kwilumba? Batibagana. Kwa
misingi gani? misingi ga matendo? Hata, ila kwa singi was
imani. **28** Tumbwe tuyomolwa nyanya mundu abalangilwa haki
kwa imani bila makowe ga seliya. **29** Au Nnongo ni Nnongo
Ayahudi bai? je jwembe si Nnongo wabandu bange aminiya
na bembe? Ngamwebile, Nabange aminiya na bembe Nnongo
wabe. **30** Mana ibi kweli Nnongo yumo, alowa kwabalangwa
ya haki nababa inilwe likambi kwa imani, na bange inilwa kwa
ndela ya imani. **31** Au twenga twibadilisha seliya kwa imani?
Ata! nchogo ya ago, twenga twikong'ondya seliya.

4 Tulowa longela namani kai panga Abraham, Tate bitu kwa
ndela yenga, Apatikine? **2** Kwa Mana manaitei Abraham
abalangilwe haki kwa matendo apeba na sababu ya kulumba, ila
sio nnonge ya Nnongo. **3** Kwani maandiko gabaya buli?"Abraham
amwamini Nnongo, na abalangilwe panga abi na haki". **4**
Tumbwe kwa mundu jwa pangage lyengo, libilwa kwake kwa
ubaya lili kwa bule ila ni haki yake. **5** Ila kwa mundu jwange
panga lyengo ila amwombilwa jwembe amalangwa haki jwa bile
Lili mcha Nnongo, imani yake mundu jwo ibalangilwe panga
ibi na haki. **6** Daudi na jwembe alongela kuhusu baraka kwa
mundu ambae Nnongo amalanga haki bila matendo. **7** Akojike,
"Babalikilwe balo masambi gabe basamiilwe na bembe nembe
ubaya wabe utiwikejelwa. **8** Atibalikilwa mundu julo ambae
Nnongo amalangwa lili na dhambi. **9** Buli baraka yii ibii'kwaajili
ya bandu babainilwe bai, au na babakotwike inilwa? mana
twenda longela, "Kwa Abraham aminia kwake yabalangilwe
panga haki". **10** Ivi twabalangilwe kitiwi? Wakati Abraham ainilwe

au bado inilwa? Yabilelii ainilwe, Ila abi bado inilwa. **11** Abraham
apoki alama ya likombe. Agogo wabile muhuri yelo haki ya
imani abile nayo tayari kabla ana inilwa-lii. Matokeo gake ga
alama aye abalangilwe panga Tate ba bahamini, hata bange
inilwa kwinama panga hakinga yabalangilwa. **12** Ayiee inamana
Abraham bampangite tate ba torati sio bainama babainilwe bai,
ila hata balo babakotwike kwikote njayo lati bitu Abraham. Nayee
nga imani yabile nayo kwa bange inilwa. **13** Mana yabile-lii kwa
seliya kwamba ahadi ipiyilwe kwa Abraham na kwa lukolo lwake,
ahadi panga barithi lunia. Ilaa yapitya mu haki ya imani. **14** Mana
itei mana ya panga balo ba seliya ga'barithi, imani ibile ya bule,
Na mwatu aidile ingalabwike. **15** Mana seliya ileta ukale, lakini
palo panga seliya ntupu. napabile kotoka utii. **16** Kwasababu
yeipitya kwa imani, linga ibe kwa neema. Matokeo gake, ahadi
ibii dhaili kwa lukolo lwote, Na lukolo lokisabe ngabatangite
seliya bai-lii, ila na balo ba imani ya Abraham. Mana jwembe
Tate bitu twa boti. **17** Kati mwaiandikilwe, “Nikupangite panga
tate ba nnema goti”. Abraham abile nkati ya upeo wa julo
jwa aminile, yani, Nnongo jwapeya maiti ukoto na kugayeya
makowe gaga kotwike bali ngagaweze baa. **18** Licha ya ali yoti
ya panjaa, Abraham kwojasili aliaminiya Nnongo kwa machoba
gagaisa. Ndomana abile tati ba mataifa ganansima. bokana silo
sakilongelikwe “Ngamwalowa baa lukolo lwako. **19** Jwembe
abile-lii mpungufu muimani. Abraham ayeketi panga kuwa jenga
yake mwene iyomwile was abile na miaka karibu mia jimo.
Kaibile na hali yowa ya ndumbo ya Sara. **20** Lakini mwanja
mwa mwaidi Nnongo, ... **21** Atangite yo panga che'lo cha
mwaidi, Nnongo kaiabi na uwezo wo kamilisha. **22** Naji nembe
yabalalangilwe kasake panga haki. **23** Naandikilwa soon kwa

faida yake bai. **24** Yaandikilwe kwa faida jitu twenga. Kwabakilwe
balangilwa, Twenga twatuaminiya nkati ya jwembe jwa mfufuwite
Nngwana witu Yesu buka mukiwo. **25** Ajo nga yolo jwapijilwe kwa
mwanja ga makosa gitu na kunyonya lenga tupate balangilwa
kwa haki.

5 Kwasababu tubalangilwe na haki kwandela ya imani, twina
amani na Nnongo kwa ndela ya Nngwana witu Yesu Kirisitu.
2 Kwopitya jwembe twenga na twabembe tupatike tusa kwa
ndela ya imani kwa huruma ye ambayo nkati yaka twenda jima.
Twenda pulahi mujasili watupeya Nnongo kwa ajili wakati wengi,
ujasili ambao twasiriki mu utukufu wa Nnongo. **3** Ale bai-lii, lakini
twalowa pulaika mu mateso ngitu. Tutangite teseka nga kubeleka
pumilia. **4** Puliya nga kubeleka jeketelwa, najiketelwa beleka
ujasili kwa ajili ya woti wenge. **5** Ujasili ango ukukatisha lii tamaa,
kwa mwanja upendo wa Nnongo upange ni kemu mioyo jitu pitya
kwa roho mtakatifu jwa pijilwe kasitu. **6** Palwa bile tutuwesalii,
kwa muda wake Kirisitu ati'waa kwaajili ya wokovu. **7** Yalowa
bangumu yumo kwaajili ya mundu mwene haki. Ibinyonyo, mara
yenge mundu alweza thubutu was kwa ya mundu mwema.
8 Lakini Nnongo atu akikishi upendo wake mwene kasitu,
mwanja patwabile bado twabene dhambi, Kirisitu ati'waa kwaajili
yitu twenga. **9** Nazaidi ya goti, nambiyambi tubalangilwe haki
kwa mai yake, twalowa pona buka mu nyongo ya Nnongo.
10 Mana, wakati wa twabile twa madui, twapatanisilwe na
Nnongo kwa ndila ya kiwo sa mwana wake, na Sana, baada ya
panga tupatanisilwe, twalowa lopolwa kwa maisha gake. **11**
Nganyo bai-lii, ila kai tupulaika na nkati ya Nnongo pitya kwa
Nngwana witu Yesu Kirisitu, kwo pitya ywembe ambaye siku
yeno tupokile upatanisho-goo. **12** Nganyo lelo, mana pitya kwa

mundu yumo dhambi ya jingi mu dunia, kwa ndela yee kiwo
cha jingi kwa ndela ya dhambi. Na kiwo chatienea kwa bandu
bote maana boti bapangite dhambi. **13** Kwa kuwa mpaka seliya,
dhambi yabile mu dunia, lakini dhambi ibalangilwa-lii Mana
ntupu seliya. **14** Hata nyoo, kiwo chalawalike buka Adam mpaka
Musa, hata kunani ya balo babakotwike panga dhambi kati
kwa kanitii Adam, na ywenbe ga mfano wa ywalowa. **15** Lakini
hata nyoo, zawadi yabule si kati likosa. Mana itei kwalikosa
lwajumo bananchima batiwa, zaidi sana urumu ya Nnongo na
zawadi kwa uruma mundu yumo, Yesu Kirisitu, itizidi yongezeka
kwananchima. **16** Kwasababu siyo panga gayulo jwapangite
dhambi. Lakini kwa penda kwananchima, ukumu ya dhambi
yatiisa kwa mwanza kosa kwa mundu yumo, ila kwa upande
wenge kipawa chabule chakibukana balangilwa haki saisii baada
gamakosa gananchima. **17** Kwa maana, mana itei kwalikosa
lya mundu yumo, kiwo chatawalike pitwa kwayumo saidi sana
balo baba uruma yananchima pamope na kipawa cha haki
balowa tawala pitya maisha ga yumo, Yesu Kirisitu. **18** Nyanyo
basi, mana itei pitya kwa likosa limo bandu boti icha kuukumu,
kwapitya kwa kitendo chio cha haki kwaisile balangilwa kwa
haki ya maisa ya bandu boti. **19** Mana kwo pitya kotoka lii kwa
mundu yumo bananchima balangilwe bene sambi, kwa nyo pitya
kwa utii wa mundu yumo aingi balangilwe bene haki. **20** Lakini
seliya yayingi pajimo, lenga likosa-lii wesa landala. Lakini bandu
pebisambi yananchima, uruma yatiyongeyeka muno. **21** Aye
yapiyilwe lenga wite, Kati sambi mwetalite mukiwo, ngamwebile
hata uruma yenda weza tawala pitya mu haki kwasababu gage
yomoka pitya kwa Yesu Kirisitu Nngwana witu. **(aiōnios g166)**

6 Tubaye buli? Tuyendeli musambi lenga uruma iyongeseke? **2**
Ata. twenga twatuwile musambi, tulowa wesa buli Kai tama mo?
3 Mutangite Lili balo baba batisilwe nkati ya Kirisitu babatizwi
mumaiti gake? **4** Twabile twasikilwa pamope na jwembe pitya mu
utizo mukiwo. Ayee yapangilwe linga Kati Kirisitu mwajumwike
buka mukiwo pitya mu utukufu wa Tate, lenga na twenga tuweze
tyanga mu wayambie wa maisa. **5** Mana mana-tuunganisilwe
pamope na jwembe katika mfano wa kiwo sake, tuunganisilwe
mu ufufuo wake. **6** Twenga tutangite nyonyo, umundu witu
wa zamani wati sulubiswa pamope na jwembe lenga yega ya
sambi ualibikwe. Aye yabu nkati lenga wite kana tuyende lii
batwa utumwa ba sambi. **7** Jwembe ywabile apangilwe mwene
haki lingana sambi. **8** Lakini mana tuwile pamope na Kirisitu,
tuaminiya panga twalowa tama na jwembe kai. **9** Tutangite
panga Kirisitu atijifufulilwa buka mukiwo, na jwembe maiti-lii.
Kiwo kitawala lili kae. **10** Mana kwa abari ya kiwo chabwile
mu sambi, awhile mara jimo kwaajili ya boti, hata nyoo maisa
gatama, atama kwajili ya Nnongo. **11** Kwa ndela yoo, na mwenga
na mwemupalikwa kwibalanga muwile katika sambi, ila mwakoto
kwa Nnongo nkati ya Kirisitu Yesu. **12** Kwasababu yo kana
uyeketi sambi itawale payega yako lenga uweze kwitii tamaa
zake. **13** Kene wapiye seme ya yenga yako musambi kati
yombo yange haki, ila wipiye wamwene kwa Nnongo, kati
bababile akoto buka mukiwo. Namwipeye sehemu ya yenga
jinu kati yombo ya haki kwa Nnongo. **14** Kana mwileke sambi
itawale kwa kuwa mubili paie ya seliya, ila pae ya uruma. **15**
Kinamanile? Tupange sambi kwa sababu tubuli-lii pae ya seliya,
ila pae ya uruma? Ataa. **16** Mutangitelili panga kwake jwembe
jwa ipiya mwene Kati atumishi jwembe ngamupanga mtumisi

wake jwo, jwembe ngamupalikwa kumtii? Ayee kweli hata kwa
mwenga mwatumwa a'sambi yaipelekya kukiwo, kutumwa wautii
waukepeleka ku haki. **17** Lakini tushukuru Nnongo! Kwa kuwa
mwabi mwatumwa ba sambi, lakini muyomwile tii buka kumwoyo
kati mapundiso ga mpokile. **18** Mupangilwa uru buka mu sambi
na mutangite mwatumwa ba haki. **19** Ninalongela kati na mundu
kwasababu ya mapungufu nga miili yinu. Kwa mana kati mwebile
mwamwipiyele iungo ya yenga jino, ba mwatumwa wa haki kwa
takasika. **20** Kwa kuwa mwapoki atumwa ba sambi, mwabile uru
kutolu na haki. **21** Kwa muda woo, mwabile na litunda gani kwa
makowe na kwa saa yeno mwibona oni kwa ago? Kwasababu
matokeo ga makowe ago ni kiwo. **22** Lakini kwa saa yeno
mupangilwe uru kutolu na sambi na mupangike mwa atumwa
kwa Nnongo, mubi na litunda kwa ajili ya utakaso. Buka ukoto
wangeyomoka. **(aiōnios g166)** **23** Kwasababu msaala wa sambi ni
kiwo, ila sawadi ya bure ya Nnongo ni bwomi wangeyomoka
kwa Kirisitu Nngwana witu. **(aiōnios g166)**

7 Au mutangite kwako, (kwa kuwa nikoya na babatangite
seliya), kwa kuwa seliya itawala mundu yes bile mwomi? **2**
Mana ajwo nwawa jwakondeke atabilwe na seliya kwa another
nchengowe mana abile nkoti, ili mene ayomwike mene awile,
alowa panga mutabilwe ya seliya ya ndoa. **3** Tumbwe kae,
wakati about asengo babe babi aomi, mene itei atama na
nalume jwembe akemelwa mmalaya. Ila mene abo asengo babe
bawile, nai lusa kwa seliya, hapo apangali mmalaya, mene itei
akonda kwa nnalume ywenge. **4** kwa-nyo, mwalongo bango,
mwapangilwe maiti kwa seliya kwa ndila ya yega ya Kirisitu. Ibile
nyoo lenga mupale unganishwa na jwenge kwa ywembe jwa
fufuliwe buka kiwo lenga tuweze ku-papya Nnongo matunda. **5**

Mana patwabile haya payiga nkati ya mwili, tamaa ya sambi
yatijumukilwa muiungo yoti kwa ndila ya seliya na kwipapya maiti
matunda. **6** Ila saa yeno tuyong'olilwe buku mu seliya. Tuweli
mulo hali yayatupingite. Lenga twenga tupate tumika mu hali
yayambe ya Roho, nasi hali ya zamani ya andiko. **7** Tulongele
buli? seliya sambi? Ataa, Alanyo, mbele kwitangalii sambi, ila
kwa ndela ya seliya. Kwa kuwa mbele tangalii tamaniya bila
seliya ika kotoka baya, “Uneutamani”. **8** Lakini sambi yapatike
nafasi kwa yelu amri ni takatifu ya haki na ukoto. **9** Nanenga
nabi na koti hapo zamani bila seliya, lakini payaichi yelu amri,
sambi yapatike ngupu, na nenga nganawile. **10** Yelo amri ye
peleleta ukoto yatigalambuka yabi kiwo kasango. **11** Kwa mana
sambi yapatike nafasi kwa yelu amri na yatigonga pitya mulo
mu'amri yatimbulaga. **12** Kumbe seliya takatifu, na yelo amri
nembe takatifu, ya haki, na ukoto. **13** Kumbe iyo ya ibele ya
ukoto yabile ya kiwo kasango nenga kana ibe nyoo kabisa.
Lakini sambi, yabonekine panga sambi hasa pitya kwa yalo
njema, yaileta kiwo ngati yango. Ayee yabile pitya kwa yelo
amri, sambi kene ya pange mbaya muno. **14** Mana tutangite
panga seliya tubwa kwake ni ya mwoyo, lakini nenga na mundu
wa payenga, mpemejilwe pa'e ya utumwa wa sambi. **15** Mana
lanilipanga nilitangite-lii kabisa, mana lelo lyanipendile kulipanga-
kwako na lyanichukya, nganilipanga. **16** Lakini mana nilipangite
lelo lyanikotwike kulipenda, seliya yenda kuniyeketya yo panga
seliya ni nkoto. **17** Ila nenga lili nafsi yango yanipangalyo, ila yelo
sambi yaitama nkati yango. **18** Kwa Mana ndangite nkati yango,
yani, nkati ya payenga yango, litama kwako likowe linanoga.
kwa kuwa tamaniya kwa linanoga ibi kati yango, ila nipanga-
lii. **19** Kwa maana lelo linanoga lyanilipendile nilipanga kwako,

ila lelo libaya lyangotwike kulipenda ngalyo ndenda. **20** Tubwe
Mana kandenda lelo lyangotwike kulipenda si nenga kiyango
nganipanga, kumbe yelo sambi yango yaitama nkati yango. **21**
Ndangite ibile haki ngati yango yaipala panga lyalibile lizuri,
lakini ubaya ubile nkati yango. **22** Mana Nenda kuipulaikya seliya
ya Nnongo kwa mundu jwa nkati. **23** Lakini mbona tofauti nkati
ya viungo ya yega yango. Ingawa kwina ngonda juyo kanuni ya
yambi na mulunda lyango. **24** Need na mundu wene uruma!
nyai jwaweza kunilopwa yega ya kiwo? **25** Lakini ni shukuru
Nnongo na Yesu Kirisitu Nngwana witu! Nga-nyo. Nenga na
mwene kwa akili yango nitumikiya seliya ya Nnongo. Ila kwa
yenga nitumikiya kanuni ya sambi.

8 Tumbwe lelo tupu azabu nkati ta bababile nkati ya Kirisitu
Yesu. **2** Kwasababu kanuni ya Roho ni wankoto waubile katika
Kirisitu Yesu inipangite nenga ba uru kutalu na kanuni ya sambi
na kiwo. **3** Mana kila sasasindwi seliya panga Mana Yabilelii
na ngupu mu yega, Nnongo apangite. Atumite wana wake
wakiyake kwa mfano wa yega ya sambi na kwi-ukumu sambi
kwa yega. **4** Apangite nyoo langwa kwa seliya gatimu nkati jitu
tenga twatujenda bila fuata makowe gamuyega, Ila kwa kotea
makowe ga Roho. **5** Baba-ikoteya yega waza kwabe makowe ga
yenga, lakini ywa ifuata Roho bagawaza ga mwoyo. **6** Sababu
kusudi lya yega ni kiwo, ila nia ya Roho ni ukoto na amani. **7**
Hayeye kwasababu niya ya yega adui wa Nnongo, sababu itilili
seliya ya Nnongo, wataiweza kwa eshimu. **8** Balo baufuata yega
baweza kwa kumpendeza Nnongo. **9** Hata nyo, paba bamuyega
ila mumwoyo mana itei kweli mu Roho wa Nnongo tama nkati
jino. Lakini mundu mana ntupu Roho wa Kirisitu jwembe jwake
kwako. **10** Mana Kirisitu abi nkati yino yega iwile kwa ikowe ya

sambi ila mwoyo ubi nkoti kwa ikowe ya haki. **11** Mene itei Roho
wa yolo jwa mfufuwite Yesu buka mu kiwo atama nkati yinu,
jwembe jwa mfufuwite Yesu buka mukiwo alowa kwipeya yega
yinu ya kiwo ukoto kwa ndela ya Roho wake, jwa tama nkati
yinu. **12** Nga nyo bai, mwalongo bangu, twenga tubi na deni,
lakini kwa yega kwa tutame kati mwaipendi yega. **13** Maana
mana itei tama kaa ndela ya yega, mwikalibu yo'waa, lakini kwa
Roho mugayebeya makowe ga yega, namwenga mwalama.
14 Mana Kati benge bananchima babe ongozwa na Roho wa
Nnongo, haba bana ba Nnongo. **15** Mana mupoki kwa mwoyo
wa utumwa kai hata muyogope. Badala yake, mupoki mwoyo
wa panga mwabene, kwako twondolela, “Abba, Tati!” **16** Roho
mwene enda kutuakikishia nanyine Roho yito yo panga twenga
twabana ba Nnongo. **17** Mana itei kweli twalowa teswa na
jwembe lenga tupate lumbilwa pamope na jwembe. **18** Kwa
kuwa indabalangilwa mateso ya wakati ngo panga ntupu kilebe
nikifananise na utukupu wa wwbonekana kasitu. **19** Mana iumbe
yoti yenda tazamia kwa tamania kwananchima bonekana kwa
mwana wa Nnongo. **20** Mana umba na kwembe pangite pae ya
ubocho, sio kwa penda mwene, Ila kwa sababu yake jwembe jwa
itiisike, Na muli tumaini. **21** Uumbaji wene na wembe wapikitwa
uru na buyelwa mu utumwa wo alibika, na kujingiya mu'uru
wa utukupu wa bana ba Nnongo. **22** Tutangite panga umbilwa
na wembe wenda minya na teswa kwo minya pamope hata
leno. **23** Nga nyo bai-lii, ila twabene twatubi twa milembo ya
Roho- twenga twabembe twenda minya mu nafsi yitu, katulenda
pangilwa twa bana, yani kombolelwa kwa yega yitu. **24** Kwa
tegemea kwo twati okoyelwa. Lakini satukilandage sabonekine
ntupu chatukilendage mana nyai jwakilenda chakibonekana? **25**

Ila makatukilenda kilebe cha tukotoka kukibona ntupu saburi.
26 Ila nanyonyo-nyo, Roho nembe kutuyangatia kwo dhaifu
witu. mana tumanyi lii yupo kati mwaipangilwa, lakini Roho
mwene kutulobya kwo minya uweza lii atabaya. **27** Naywembe
kwilingulya mioyo na kwitanga akili ya Roho, ywembe loba
kwaniaba ya baba aminile, lengana na mapenzi ga Nnongo. **28**
Natwenga tutangite panga bote babampendi Nnongo, jwembe
tenda kila kilebe pamo na wema, kwa balo babakemilwe kwa
likusudi lyake. **29** Mana balo boti bapangite buka zamani, atikwa
sawa buka zamani afananisa na mwana wake, lengo jwembe
Abe mwelewa kwanza nkati ya alongo baingi. **30** Na balo
basawile buka zamani, na bembe akemite, na balo bakemilwe,
habo abatangite bai na haki. Na balo babalangilwe muhak, na
bembe atikwalumba. **31** Tubaye buli kuhusu ikowe yee? Nnongo
Mana abile upande witu, nyai jwa ba kunani jitu? **32** Jwembe
jwa kotwike kuneka mwana wake mwene ila atikumpiya kwa
ajili yitu twenga twaboti alowa kosa buli kutukilimia na makowe
goti pamoja na jwembe? **33** Nyai awesa kuwasitaki ateule wa
Nnongo? Nnongo mwene kwaesabia haki. **34** Nyai jwalowa
kumwukumu adhabu? Kirisitu Yesu nga jwawile kwaajili yinu, na
zaidi ya goo, jwembe nembe atiyolelwa. Enda tawala pamope
na Nnongo na pandu pa heshima, na kai ngatulobya twenga.
35 Nyai jwaweza kutubuya mupendo wa Kirisitu? Sikikwa, au
utumwa, au tesekwo, au njala, au bula, au hatari, au lipanga? **36**
Kati mwaiandikilwe “Kwa faida yako ni minya lisoba lyoti kutwa.
Twabalangilwe nkati ngondolo jwo chinjilwa.” **37** Katika ikowe
yee yoti twenga twashindi nkati ya jwembe jwatupendile. **38**
Mana niyomwile kongeka panga at ntuwi, wala ukoto, wala
malaika, wala utawala, wala ilebe yaibile, wala ilebe yai isa wala

ngupu, **39** Wala yaibi kunani, Wala gagabile pae wala kyumbe
sengi chote, kiweza-kwa kutubangania no upendo wa Nnongo,
jwembe nga Kirisitu Yesu Nngwana witu.

9 Nilongela kweli nkati Kirisitu. Nilingela lii uboso, na dhamiri
yango hushudia pamo na nee nkati Roho Mtakatifu, **2** Kuwa
kwina huzuni ngolo na minya kwangekotoka nkati ya mwoyo
wango. **3** Mbeletamaniya nenga na mwene laaniwa na benge
lwa ekutalu na Kirisitu kwasababu ya alongo bango, balo baubile
nabo pamope kwa payiga. **4** Bembe ni Baisraeli. Baba bi na ali
ya pangika bana, wa utukufu wa malagano, na sawadi ya seliya,
kunnoba Nnongo, na ahadi. **5** Bembe bati longolwa bembe
Kirisitu ati icha kwa heshima kuwala mwili goo-na jwembe ni
Nnongo wa yoti. na jwembe alumbilwe bila yomoka. Amina.
(aiōn g165) **6** Lakini si ahadi ya Nnongo itishindwa timya. Mana
sio kila mundu jwabile Israel ga Mwisrael halisi. **7** Lili hata
kibelekwi wa Abraham ni baba bake halisi. Ila, “pitya kwa Isaka
lukolo walowa kemelwa.” **8** Ibi nyanya, bana ba yega si bana
ba Nnongo. ila bana ba twahadi babonekana ba kati lukolo.
9 Mana ale ga likowe lya ahadi: Muda wa majira go nalowa
icha, na Sara apeyelwa mwana.” **10** Ngaale bai, lakini baada ya
Rebeka jingya ndumbo kwa mundu jumo, Isaka tate bitu- **11**
“Kwamba bana babi bado bana belekwa kwoko na aina panga
lili lyolyote linanoga aulibaya, lenga likusudi lya Nnongo lengana
na chawa liyeme, wala kwa makowe lili. **12** Ila kwasababu
gayule jwa kemilwe. Jabaite, “Nkolo atumikia nnuna.” **13** Kati
mwaiandikilwe: “Yakobo nampendike Ila Esau nimpendikwo.” **14**
Bai lelo tukoyekwa? Je kwinaiba kwa Nnongo? Ata. **15** Mana
alongei na Musa, “naba na samaha kwa jolo jwa nasamya, naba
na uruma kwa jolo jwa namulumiya”. **16** Kwa-nyo, sio kwasababu

ya jwembe jwa pala, sio kwasababu ya jwembe jwa tila, lakini
kwa mwanza Nnongo, ngabi uruma **17** Mana maandiko longela
kwa Farao, “likusudi-lee malum natikundobeya, lengo nikulaye
ngupu yango kasako, lenga Lina lyango balitangaze panepa
wote”. **18** Nganyo bai, Nnongo abi na uruma kwo jwojwote jwa
mpendile, na jwapala kupenda, humpanga kuwa kiburi. **19** Mwiso
wabaya kasango, “mwanja namani bado kalibona likosa? jwaa'ko
jwabile sawasawa na mwapendi jwembe? **20** Chachongo chake,
mundu wenga wauyangwa kina chogo cha Nnongo? Kwanda
wezekana cha kiukulikwe, longela kwa jwa mwikwile, mwanza
namani uniukwi nyoo?” **21** Tutangite kwa jwa ukwa aina haki
kwa kitope lengeneza kikowe kwa mwa tumizi gapendi mwene.
22 Buli Nnongo, jwabi tayali jwo laya ukali wake napanga ngupu
yake tanganikwa, atistaili kwa pumiliya wa lengana yombo
yaibelikwe kwa kwitiniya? **23** buli mana waipangite yananchima
lenga wilaye yananchima kwa utukufu wake juu ya yombo ya
uruma ya yomwile kibika kwaajili ya utukufu? **24** buli mene
apangite nakanchime na twenga twatukemite, siyo buka kwa
ayahudi bai, ila buka na amataifa? **25** Kat mwabaite Hosea:
nalowa kwakema bandu bango baba bile lii bandu bango, na
jwaa nipendile jwa abile adui jwango. **26** Nayalowa ba palo
pababaite kasabe, mwenga mwabangu bango kwa hopo bolowa
ukemelwa mwabana ba Nnongo. **27** Isaya andalela juu ya Israel
“Kati isabu ya bana ba Israel ipeleke ba kati mwangi ya kubali,
yalowaba kati linena babaokolewa. **28** Mana Nngwana alowa
kulipotwa likewe lyake kwa nnema, mapena na kwatulia. **29**
Maana kati Isaya alongei hapo zamani panga Nngwana wa
majeshi atuleki kwako lukolo kwaajili yitu, tulwe panga kati
Sodoma na Gomola. **30** Tukoya lwaku oti, bandu ba mataifa

bababkotwike pala haki, pabapatike haki, haki kwaaminiya. **31** Lakini Israel jwa ipalae seliya ya haki, haipatike kwa. **32** mwanja namani? sababu baibalikwe kwa kwa imani, ila kwo tenda, bati kwikobola muliwe. **33** Kati mwaiandikiwe “lollekeya, niligonjike liwe liwe la kwikobala, lya sayuni na mwamba wa kosea jwembe jwa aminiya muhe hapata kwa oni”.

10 mwalongo, niya yamoyo wangu na mwaniluba kwa Nnongo kwa ajiyabe, kwaajili ya wokovu wabe. **2** Mana nabakya panga bai na bidii kwa Nnongo, ila sio kwa ajili yo tanga. **3** Kwa kuwa matangite lii haki ya Nnongo, na bapala haki yabe bene, babile lii ati bahaki ya Nnongo. **4** Kwakuwa Kirisitu ndo timwa kwa seliya kwa ajili ya haki ya kila mundu jwa aminiya. **5** Musa aandike yaihsu haki ya isa buka ku seliya “mundu jwa panga haki yaseliya alowa tama kwa haki yee” **6** Lakini haki ya bukana na imani ilongela nyoo “kana ulongele mumwoyo wako nyaijwa nguluka jenda kunani? (aye kumwuluya Kirisitu pae) **7** Na kana ubaye nyai jwa uluka mulebwa?” (aye nga kupeleka Kirisitu kunani buka mu kiwo) **(Abyssos g12)** **8** lakini ilongela namani? likowe libii karibu na wenga, mukano na mumwoyo wako.”ale likowe lya imani, ngatu litangaza. **9** Mana itei kwa mukane wako unyeketeya Yesu yopanga ni Nngwana, nakumwaminiya mu mwoyo wako panga Nnongo ati kufufua buka mukiwo, walowa okoka. **10** sababu kwa mwoyo mundu aminiya na pata haki na kano yeketya na pata okoka. **11** Kuba liandiko likoya, “Kila jwaaminiya hapatulioni” **12** Mana ntupu tafauti kati ya Myahudi wala Myunani mana Nngwana yoyo yonga Nngwana wa bote, nintajiri wa bote bankemao. **13** Kubaa kila mundu ywa nkema lina lya Amwenye ataokolewa. **14** kwa kitiwi benda weza kukema jwembe jwa bakotwike kumwaminiya? na kwakitiwi baweza

amini kwa jwembe na banan-nyowa kwa nabalowa yowa buli
bila kwa hubiri? **15** Na kwa kitiwi baweza hubiriwa, bila tumilwa
kati mwaba andike jinsi gani mwanga ngolwike magulu gabalo
ga batangaza likowe lya mema. **16** Ila boti bana yowa lii Injili.
Kwasababu Isaya abaite Nngwana nyaijwa yowine ujumbe
witu?" **17** kwa hiyo imani iicha bada yo yowa, na yowa kwa
likowe lya Kirisitu. **18** Lakini nenda longela, je bana yowa kwa?
Ena kwa hakika sana lelobe lyabe lipelike panja munema wete"
19 Zaid ya yoti, nenda longela "je Israel batangite kwa? na Musa
andalongela nalowa kwa chokosa kwa yeya bwigu kwa bandu
bababile taifa lyangetanganikwa. **20** Na Isaya ni jasiri sana enda
longela napatikine na balo ba banipalike kwaa. **21** Lakini Israel
koya "masoba goti na yopite maboko lango kwa babakotoka
yogopa na kwa bandu agumu"

11 Bai nilongela, buli, Nnongo atikwa kana bandu boti? hata
pasene mana nanenga na Muisreal wa lukolo lwa Ibrahimu
wa kabila ya Benyamini. **2** Nnongo hakanikwa bandu bake,
batangite buka samani, je? mutangite kwa liandiko likoya buli
usu jyo Eliya, jinsi mwampembelike Nnongo kuhusu Israel?
3 Nngwana babulige kinabii bako, na batibomwa madhabau
gako. Nenga kiyango ngani igalile, na bembe bapala bwomi
wango." **4** Na lijibu lya nnongo likoya buli kayako?"nitebeka
kwaajili yango bandu elfu saba babakotoka kunkilikitya Baali". **5**
Nga ata nyoo, masiku yeno babile baba igalile sabato ya sawo
wa uruma. **6** Lakini mana ibii kwa uruma, twenga le kupendelwa.
kichongo chanyo uruma yabakai uruma. **7** Namani kae basi?
likowe ambalo Israel abile kalipala aina kipata kwa alababa
cahaulilwe ngabakipatike, na benge bayejilwe lubendo. **8** Nakati
mwaiandikikilwe, Nnongo apei mwoyo wo pwindala, minyo lenga

kene balole na masikio kene bayowe, mpaka lino. **9** Nembe
Daudi enda baya, “wileke meza yabe ibe lupelele, ntego, pandu
pokubala, na poleya kisase sabe. **10** Waleke minyo gembe
gambe na lubendo linga kene babone ukapindeya migonga
sayote” **11** Bai nenda longela, je/bakobile mpatulapai? kana
ibenyo, badala yake, kwoshindwa kwabe wokovuwikite kwa
amataifa, lenga bene kwa yeya bwingu. **12** Mana itei shindwa
kwabe kasabe utajiri wa Dunia na mana hasara yabe utajili wa
mataifa, wikiasi gani zaidi yaba ukamilifu kasabe. **13** Na saa
yino nalonngela na mwenga bandu ba mataifa kwa sababu ni bii
mtume wa mataifa ngenge nipuniya uduma yango. **14** Lakini
mbala kwa yeya bwigu baba bile yega jino na nenga kwale tulowa
kwalopwa baadhi yabe. **15** Mana kanilwa kwabe ni ridhiana na
Dunia pokelelwa kwabe kwalowa isa bili ila bwomi buka mu
kiwo? **16** Mana matunda ga kwanza akiba, ngamwebile kwa
litongi lya bwembe mana ndandai akiba, ndambi nembe kazalika.
17 Lakini mana itei badhi ya ndambi itikatibwa kati wenga,
lutambe mwitu lwa mzeituni, lwati pandikiswa nkati yake, na
mana watishiriki pamope na bembe katika mundandai ya utajiri
wa mzeituni, **18** Kana wilumbe ju ndambi. Ila mene kawilumba,
wenga liwa winyangata ndandai, ila ndandai ikuyagate wenga.
19 Bai lwalongela, “ndambi yatitemelwa lenga nipate pandikizwa
mukipeto”. **20** Ayo kweli sababu yokotoka aminiya kwabe bati
lemelwa, lakini wenga wayeni imara kwasababu ya imani yako.
kana wiwase wamwene kwa aliya kunani sana ila uyogope. **21**
Mana manaitei Nnongo mene ailekalii ndambi ya asili, huku
urumiya lii na wenga. **22** Linga wete, mayenda gana noga na
ukaliwa Nnongo kwo pande ngumo, ukale waisi kwa Ayahudi
ngabembe batitumbuka. Ila kwo upande wenge, uluma ya

Nnongo lwisa kunani yako, mene waigala mu wema wake.
malayenge wenga na wenga alowa kukana kutalu. **23** Na kai,
mana bayendelelwa kwa mwo kutoka aminiya kwambe. Balowa
pandikizwa kai mana Nnongo abile nowo uwezo wopandikiza kai.
24 Mana manaitei mwenga mwati temelwa panja kwa uliokwa
zamani mzeituni wa mwitu, na chachungu cha zamani mwati
pandikizwa mu mzaituni wabe bene. **25** Mana mwalongo nipendi
kwa kene mutange, usikakana na siri yee. lenga wete kene
mwabe na isima nkati ya wasa kwinu mwabene. Siri yeye ni
kuwa nonopa kupitike Israel, mpaka kamilika kwa mataifa pwa
kwagapala isa. **26** Nanyo Israel bote baokoka, kati mweandikilwe,
"buka Sayuni alowaisa jwa kutulopwa. Alowa kubuya ubaya
buka kwa Yakobo. **27** Na ate alelya panga lilagano lyango
pamope na bembe muda panalowa kwibuya zambi yabe". **28**
kwo upade wenge husu injili, benda kasirika kwaajili yinu. Kwo
upande wenge buka na kuchawa kwa Nnongo, batipendelwa
kwa mwanza ya kibokulo. **29** Kwa kuwa sawali ya kemelwa na
Nnongo igalambuka kwako. **30** Kwa mana hapo zamani mwate
kunkana nnongo, ila nambe yambe mujogoprte rehma sababu
ya asi kwabe. **31** Kwa anda yoyo-yo, tubwe aba Ayahudi batiasi.
Chakipitike kumbe buka na huruma ya muyaliwite mwenga
bendo weza kai pokya rehema. **32** Mana Nnongo atabite bandu
bote muasi, lenga awese kubahurumia bote. **(eleēsē g1653)** **33**
Jinsi mwebile ngolo utajili na hekima na malipwa ga nnongo!
Ichunguzika kwako ukumu yake, na ndela ya ichunguzika kwako!
34 Mana nyai lwaitangite liwazo lwa Nngwana? au nyai lwabile
shauli wake? **35** Au nyai lwabijwa kwanza kupeya kilebe Nnongo,
lenga alepelwe kai? **36** Kwa mana buka kayake, nakwa ndela

yake ya kasake, ilebe yoti ibile kasake ube utukufu wange yomoka. Amina. **(aiōn g165)**

12 Kwa nyo nenda kunoba, mwalongo, kwa huruma yake Nnongo, mwipiyi yega yinu ibe sadaka yebi ngoto, yepeletike, yaiyeketya Nnongo, Aye nga ibada yinu yene mana. **2** Wala kene mupwatise na muna ya lunia yii, ila mugalambuke kwopangilwa mwayambe niya jino. Mupange nyoo mupate tanga pulaika kwa Nnongo gaga bile mazuri, ga kupulaisa na gabi kamili. **(aiōn g165)** **3** Mana nendo koya. kwa sababu ya uruma ya anipeyilwe, panga kila mundu ambae abile nkati yinu apalikwa kwa wasa sana usu juu ya mwene kuliko mwapalikwa wasa. Ila apalikwa wasa kwa hekima, katu mwaibile Nnongo apei kala yumo kiasi pulani cha aminiya. **4** Kwa kuwa twina iungo ya nannchima mu yega jimo, ila sio iungo yoti i na lyengo limo. **5** Nga nyonyo, twenga twotubi bingi twi mundu yumo nkati ya Kirisitu, na iungo kila simo na nyine. **6** Twii na makalama gana nchima kwa kati urumo mwa mupeyilwe mana itei kalama ya mundu ni unabii, na ipangilwe kwa kadili ya aminiya kwake. **7** Mene itei kalama ga mundu ga huduma na atumike. mana itei jwenge aina kalama ga pundisa bai apundise. **8** Mana itei mungu jwenge kalama gake faliji, bai afaliji, Mana itei kalama ga mundu piya, apange nyo kwa karimu, mana itei mundu jwenge kalama gake ongosa, na ayendeli kwa uangalifu. mana itei mundu jwenge bonekana na huruma na iyendeli kwa pulaika. **9** Penda kana kube na ubocho, muchukii ubou, mukamwe gagabi gananoga. **10** Husu pendana alongo, mupendane mwabene na mwabene husu isima, mwisimiane wene kwa wene. **11** Husu bidii, kene mulegeleke wamubile nawo husu roho mube na hamu husu Nngwana, mutumikie. **12** Mupalaike mu ujasili wa mubile nawo

husu masoba gagaisa. Muba na lenda kwa matatiso ngino musinde loba. **13** Musiliki muga basikikwe baamini. Mupale ndela yanachima ya bonekana ukarimu. **14** Mwarobi baraka boti babatesa mwenga, mwabariki wala kene mwalaani. **15** Mupulai pamope na babapulaika, mulele pamope na babalela. **16** Mube na nia yimo mwenga kwa mwenga. kana muwase kwa kwipuna, mwayeketi bandu ba hali ya pae. Kene mube na hekima kwa mawaso yinu mwabene. **17** Kana mwanepe mundu ywoywote ubaya kwa ubaya. Mupange makowe gananoga paminyo ga bandu boti. **18** Mene ke wezekana, kati mwaibikilwe kayino mube na amani na bandu boti. **19** Wopendilwe, kamwilepi kisasi mwabene ila mwipeye nyongo ya Nnongo. mana itiandikilwa "kisasi chango, nenga nalowa lepa, alongei Nngwana". **20** Ila mmaya wako abi na njala, unise. Mana abi na nyota, mpei mache kwa mwanza mana apangite nyoo, ukalya makaa ga mwoto mu nde wake. **21** Kana ushindwe na ubaya, ila ubaya ushindwe kwa wema.

13 kila nafsi ibe na utii kwa bene madalaka ga kunani, mana utupu utawala ila uboi kwa Nnongo. Nasilikali yebile aibekite Nnongo. **2** Nga jwa penga selekali hajwo apenga amri ya Nnongo; na balo babapinga balowa pokya ukumu juu ya be bene. **3** sababu atawala si botisa kwa babapanga gananoga-lii, ila babatenda mabaya. je utamaniya kotoka selekali/ upange gagabile mazuri na walowa lumbilwa kwa goo. **4** Nembe kumtumikia Nnongo, wenga kwa ajili ya wema, Ila mana wapanga bila likosa kwa sababu mtumwa wa Nnongo, kunepa kisasi cha ukali kunani ya jule jwa panga mabaya. **5** Nganyo ipalikwa utii, siyo tu kwa mwanja ukale, ila kai sabau ya dhamili. **6** Aye nembe go lipa kodi. Na bembe utawala ni batumilwe na

Nnongo, na bembe benda yendelya panga likowe lee. **7** Munepe
kila mundu jwa mdai: kodi jwa takilwa kodi, ushuru jwa pala
usuru, kumnyogopa jwa palikwa yopelwe, heshima jwa palikwa
heshimilwa. **8** Kana mdaiwe kilebe sosote sa na mundu, ila
mpendane bene ni bene. kuba ywembe ate kumpenda jirani
yake atekamilisha seliya. **9** Kwa kuwa wapanga kwa umalaya
wabulagakwa wajibu kwa, watamaniya kwa, na mana kwi na amri
tenye nembe, iyanga banike mumakowe ga, walowa kupenda
jirani jwako wa mwene. **10** Upendo umega kwa jirani wa mundu
kwa nyoo, upendo ngai kamilishe seliya. **11** sababu ya yee,
mutangite muda, kwamba tayari muda wa buka mulugono,
mana wokovu witu ubi karibu sana ya watu ngolu patwa ami
mwanzo. **12** Kilo kitiyendely a na mutwekati kwi karibu na
tugabike pabwega atenda ga mulobendo, natuwale silaha ya
papyeya. **13** tuyende bila kosea, kati mubweya, kene kwa
masikukuu ga madhambi no lobya. Na kana tuyende kumalaya
na tamaniya yaikotoka keleboyelwa, na kwileka pitina na bwingu.
14 Ila tuwa mwale Nngwana Yesu KIrisitu, na twileke nafsi kwa
ajili ya yega, kwa tamaniya kwake.

14 Mumpoki jwembe jwabinele katika aminiya, bila piya ukumu
husu tubwa kwake. **2** Mundu yumo atiaminiya juyolya chochoti,
na jwenge jwa binnele alya mboga bai. **3** Mundu jwa alya
kila kilebe kene wasalawe yulyu jwa kotoka lya kila kilebe. Na
jwembe jwa lya lii kila kilebe kene amuhukumu jwe jwa lya
kila kilebe mana Nnongo ayomwile kwipokya. **4** Wenga wa
nyai, wenga wa hukumu mtumwa wa mtawala mundu jwenge?
nnonge ya Nngwana wake panga yema au tumbuka. lakini
alowa kuntukuya, mana Nngwana inda wesa kupanga ayeme.
5 Mundu yumo kuithamini lisiku limo kuliko yenge, jwenge

kwithamini siku yoti sawasawa. Hebu kila mundu aishawishi
muakili yake mwene. **6** Jwembe ywa kamwa lisoba, alikamwa
kwandela ya awana. Na kwa yolo jwalya alya kwa sababu ya
Nngwana. Na jwembe nembe piya sukuru kwa Nnongo. **7** Mana
ntopo jwa tama kwa nafsi yake, na ntupu jwa waa kwajili yake
mwene. **8** Mana itei twenda lama tulama kwa ajili ya Nngwana.
Mana ibii Katu waa, tuwaa mwalo wa Amwenye. Mana ibii
katuishi Ni ku'waa mali ya Amwenye. **9** Kwasababu kwalikudi ale
Kirisitu atiwa na alowa tama kae, linga abe Nngwana wa bote
babawile babatama. **10** Ila wenga mwanja namani mwukumu
Nnongo? utage twenga twabote twalowa yema Nnongo go?
utage twenga twabote twalowa yema nnonge ya kitego cha
ukumilwa cha Nnongo. **11** Mana iandikiwe, kati mwanitama
“galongula Nngwana “kachango nenga kila lingoti lya ngilikilya,
na kila lulimilwa numba Nnongo”. **12** Tumbe kila yumo alowa
piya hesabu yake mwene kwa Nnongo. **13** Kwa nyo kana
tuyende lii kae ukumwana, ila badala yake tuamwe nyonyo.
Ntupu jwa beka kikobala au tengo kwa nongo we. **14** Ndangite
na nitishawika kwa Nngwana Yesu, panga ntupo kilebe cha
kibi kichapu ni kwa jwembe tu jwa wasa kila kilebe usapu kwa
sababu kasake usapu. **15** Mana itei sababu ya chakulya nongo
go alowa huzunika, utyanga lii kwopendana kanaumualabiye
kwa chakulya sako mundu kwa ajili yake Kirisitu ati waa. **16**
Hivyo kana mulusu yendo nginu gana nnoga gasababise bandu
kwa tania. **17** kwa sababu utawala wa Nnongo si kwa ajili ya
chakulya na nywa, ila kwa ajili ya haki, amani, pulaika pulaika na
Roho mpeletau. **18** Mana jumbe jwa mtumikiya Kirisitu kwa hali
ye anyeketile Nnongo kwa bandu banyeketile. **19** Nga nyo bai,
tubwate makowe ga Imani na makowe ga kusenga mundu na

bembeke. **20** kana wa alabiye lyengo lya Nnongo kwa mwanja
chakulya. Ilebe yote kweli nnjap, ila mbaya kwa mundu yolo jwa
lya na kupanga jwembe kwikobala. **21** Bola kotoka lya nyama,
wala nywa wembe, wala chocho chalowa Nnongo wanga kubala.
22 hiye imani malumu yabile nayo, ukati yako wa mwene na
Nnongo. Utibalikilwa yolo jwa i ukumu mwene mu chelo cha
kiyeketya. **23** Jwa bi na masaka ayomwile ukumilwa mwene
kalya, sababu itokana kwa aminiya na sosote cha kikotwike
aminiya ni sambi.

15 Tubwe twenga twabi na ngupu tupalikwe kuputwa udhaifi
wa babile adhaifu, na tupali kwali kwipendekeza mwabene. **2**
Kila jumo ampendi jirani jwake kwani likowe linanoga, kwania
ya chenga. **3** Kwani hata Kirisitu haipendi lii mwene. Badala
yake, yabi kati yaiandikilwe, “matukano gabalo gamakutukine
ganipatike nenga. **4** Kwa chochote cha andikilwe kutubakiya,
kwo husu lyaa kwopetya pumulia na petya kupeya mwoyo na
mwandiki na ujasili. **5** Tumbwe na Nnongo jwo pumulia na
kuyeya mwoyo apiba na lenga kwa kila yumo lengana Yesu
Kirisitu. **6** Awese pnga nyoo kwa nia jimo muwese kunemba
kwa nkano ngumo Nnongo na Tate ba Nngwana witu Yesu
Kirisitu. **7** Nga nyo mukalibishe kila jumo, kati Kirisitu mwapokile,
kwa utukufu wa Nnongo. **8** mwanja namani Kirisitu apangilwe
mtumwa wa likombe kwa lenge lya ukweli wa Nnongo. Apangite
lenga awese thibitisha aidiyayabakilwe kwa akina tati, **9** Na kwa
mataifa kunumba Nnongo kwa uruma yake kati mwabaandike,
“nga nyo nipia sifa kayako kati ya mataifa na yembesifa kwa lina
lyake”. **10** Kae yenda baya, “mupulaike mwenga mwa bandu
mwa mataifa pamope na bandu bake” **11** Na kai, munnumbe
Nngwana, mwenga mwa mataifa gote, leka bandu ba mataifa

bati munumbe jwembe”. **12** Na Isaya alonga, kulowa ba kike
cha Yese, na yumo jwa katuka tawala mataifa. Mataifa balowa
kutumainiya jwembe”. **13** Tubwe Nnongo watu tumaini alweleye
pula yoti na amani kwo aminiya, lenga muwese yongekelwa
aminiya. Kwa ngupu ya Roho mpeletau. **14** Ata nenga na
jwembe, muni utike namwe, mwalongo bango, nitishawisika
panga, mwenga mwabenemmejazwa na wema, mejazwa na
mataifa goti. Mutinishawishi panga, mwenga mwenda wesa ata
imizana kila jumo na nnyine. **15** Ila niandika kwo ujasili sana
kachinu husu ikowe fulani lenga kunkombokeye kae, sababu
ya kipawa chanipejilwe na Nnongo. **16** Kipawa ache chabile
lenga niwese bana tumwa wa Yesu Kirisitu jwatumilwe kwa
amataifa, kwipiya kati kuhani wa injili ya Nnongo. Mbele wesa
panga nyo lenga kwipiya kwango kwa mataifa kube kuyeketilwe,
ibekilwe bwega na Nnongo kwa ndela ya Roho mpeletau. **17** Hivi
pura yango ibi na Kirisitu Yesu na katika makowe ga Nnongo.
18 Kwani gwesa kwapaya longela lyolyoti ila kwa Kirisitu ati
kamilisha petya kasangu tii kwa mataifa. Aga makowe gatimile.
19 Kwa makowe na panga, kwa ngupu ya dalili na maajabu,
na kwa ngupu ya Roho mpeletau. Aye yabile lenga buka
YErusalemu, ndindikiya kutalu kati mwalibile niwese kwiputolya
panja kwa timiya injili ya Kirisitu. **20** Kwa ndela yee, lengo
lyangu libile kwitangaza injili, lakini sio patanganikwe Kirisitu
atanganikwe kwa lina, lenga wete kana ngwese senga singiwa
mundu jwenge. **21** Kati mwa ba andike kwa jwembe “Jwembe
ntupu abali yake aichile balowa kumona na lalu babakotweke
kumona, na balo baba kotwike kunyowa balowa kutanga. **22**
Kwa nyo nabile kai nitizuiliwa mala yananchima icha kachinu. **23**
Lakini leno, ntupu kai semu yeyote mumikoa, nanende tamaniya

kwa iaka yana nchima icha kajino. **24** hivo mara goti mana nijei
Hispania, ndegemea kumona mana nipetile, na wesa pelekelwa
ndela yango na mwenga, bada ya pulaikya shiriki na mwe kwa
wakati. **25** Lakini niyei Yerusalem kwa udumia aminia. **26** mana
yati kwapendeza bandu makedonia na akaya panga nchango
malum kwa masikini nkati yake bahamini ba Yerusalem. **27** Ayo
yabile kwa penda kwabe, na kweli babile wadeni babe. Mana
mana itei mataifa bati shiriki makowe gabe ga imani, benda
longelwa na bembe nembe kwa yangatia cha bapongokiwe kwa
ilebe. **28** Nga nyo muda wanikamilise haye noba. kila kilibe
litundale kachabe, nenga nalowayenda mundela na mwenga na
nenga Hispania. **29** Ndangite panga wakati wanaicha kachinu
naicha kwo kamilika na barikilwa na kirisitu. **30** Tubwe nenda
kunnoba, mwalongo mwa bwana witu Yesu Kirisitu, nakwopenda
wa Roho, mushiriki pamope na nenga mulubya kwinu kwa
Nnongokwasababu yango. **31** Mulobe na'nee nipate lopolwa
buka kasabe baba kani yeketya Yudea, na uduma yango akwo
Yerusalem iwese pokolelwa na baba aminile. **32** Mulobe panga
niche kachinu kwo pulaika kwo petya mapenzi ga Nnongo, na
niwese ba pamope na mwee, pata mpomolya. **33** Na nnongo wa
amani abe pamope na mwenga mwabote. Amina.

16 Nine katachinu fiba mnombo wito na tumishi wa kanisa
lyabilekenkrea, **2** lenga wete mwaweza kupokya nakati gwana
mupange nyo mu kicho cha dhamani cha baba-aminite na
mayeme pamote najwembe kwa likowe lyolyoti lyabalipala,
maana jwembe mwene abi mwadumu wa bamachima na
kwa ajili yango na mwene. **3** Salamu yake Priska na Akila
bapanga lyengo pamote na nenga nti ya Kristo Yesu. **4** Ago
kwa maisha gango batigaharisha maisa gabebene. Nipiya

sukulani kabase, nanengabaikwa, ilana Makanisa gote ga-
amataifa. **5** Mulisalimu kanisa lyalibile kachino, musalimie
Epanieto npendwa wango, jwembe mwele wa Kristo akwo Asia.
6 Musalimu Mariamu jwapangite lyengo kwa Kanisa kwa ajili
jino. **7** Musalimie Androniko na Yunia, alongobango na-atabilwa
twaboti na nenga. Wa muhimu pamope na mitume, ngabo
nabembe batilongalya kutanga Kristo kabla yangone. **8** Musalimie
Ampliato, jwanipendile nkati ya gwana. **9** Musalimie Urbano,
mpanga kasi nyango nkiya Kristo na Stakis npendwa wango. **10**
Musalimu Apele, jwa yuketilwe katika Kristo, Mwasalimu bote ba-
babile mu nyumba ya Aristobulo. **11** Msalimu Heroditoni, nongo
wango, muwasalie bote ba-babile mu nyumba ya Narkiso, baba-
bile mu nyumba ya Gwana. **12** Musalimie Trifaina na Trifosa,
baba-panga lyungo kwo kasana kwa Gwana. Muwasalimu **13**
Muwasalimu Persisi jwani npendile, nembe apangite lyengo sana
kwa Gwana. Muwasalimie Rufo, jwachaulilwe kati Gubwana na
maa-bakena bango. **14** Muwasalimu Asinkrito, Frego, Herme,
Paroba, Herma na alongobote baba-bile pamope. **15** Munisalimie
Filologo na Yulia, Nerea na lalabake, na OLipa, na bamini
boti baba-bile pamope, **16** Munisalimie kilayumo kwa busu
takatifu. Makanisa gote katika Kristo ngunda kusalimu. **17**
Tubwe nendakunoba, Mwalongo, Mukufikilie ku-usu ya-bo-baba-
sababisa N-gawanyiko na ipingamizi. Bagunda kuchongu na
mapundiso na gamupundisilwe, Mwagalambuke mwabuke akwo
kwabe. **18** Mana bandu katibo-batumikia kwa Kristo Gwana, ila
matumbo gabe bene. Kwo longula kwabe terebu pongesana kwa
uboso bekonga myoyo ya baba-bile kwa na atia. **19** Kwa Liano
watiikwinu mumwikya kila jumo. Kwanyo, nipulaike mwanjamwe,
ila nipala mwemube na busala mubehali inanoga, nakotokabana

halia nnongiya ubaya. **20** Nnongo wa amani achelewa kwa
kumwangamiza chula pai ua lwayo lwinu. Uruma ya Gwana
witu Yesu Kristo ibe-pamoja na mwenga. **21** Timotheo, mpanga
lyengo pamope na nenga, enda kusalimu, na Lukio, Yosini na
Sospeter, alongabango. **22** Nenga, Terto, wanuandika ujumbe
go nundakusalimu kwa Linalya Gwana. **23** Goya, jwa -nitunjike
na kwa likanisa lyote lyenda kusalimu, Erasto, mbeka akiba wa
mji, enda kwa salimu, Pamopena kwarto jwai nongo. **24** (Uruma
ya Gwana Yesu Kristo itame namwe. Amina **25** Sayino kwake
jwembe jwebinauwezo kupanga muyeme na injili na mapundisho
ga Yesu Kristo tigana na funulijwa kwa sili ya yaiji liwe kwa
wakati wamachima. **(aiōnios g166)** **26** Kwo kwi-ti-imani pamope na
mataifa ngote. **(aiōnios g166)** **27** Kwa Nnongo kiyake mwewe
hekima, pulya Yesu Kristo, kubena lumbilwa kwangaliyo moka.
Amina **(aiōn g165)**

1 Akoritho

1 Paulo ywakemilwe ni Kristo pangika Mtume kwa mapenzi ga
Nnongo, ni Sosthene nnuna witu. **2** Kwa likanisa lya Nnongo
lyalibile Korintho, kwa balo ambabo babekilwe wakfu mu Yesu
Kristo, babakemilwe panga bandu atakatifu twaandikya kae
balo boti babakema lina lya Ngwana witu Yesu Kristo mahali
palo, Ngwana wabe ni witu. **3** Neema na amani ibe kwinu
buka kwa Nnongo tate bitu ni Ngwana witu Yesu Kristo. **4**
Masoba gote nimsukuru Nnongo wango kwa ajili yinu, kwa
sababu ya neema ya Nnongo ywabile awapeile Yesu Kristo. **5**
Abapangite kuwa matajiri mu'kila ndela, katika longela pamope
maarifa gake. **6** Abapangite matajiri, kati ushuhuda kuhusu
Kristo wautithibitisha kuwa kweli nkati yinu. **7** Kwa eyo ipungwa
kwaa karama ya kiroho, kati samubile na kilulu so kuulinda
ufunuo wa Ngwana witu Yesu Kristo. **8** Alowa kumwimarisha
mwenga mpaka mwisho, ili kana mukaumilwe lisoba lya Ngwana
witu Yesu Kristo. **9** Nnongo ni mwaminifu ywabile abakemile
mwenga mu'ushirika wa mwana wake, Yesu Kristo Ngwana witu.
10 Nambeambe niasihi mwainja ni numbwango, pitya lina lya
Ngwana witu Yesu Kristo, panga mwabote muyikityange, ni
panga kana kube ni banganika nkati yinu. Niasihi muungane
pamope mu'nia jimo. **11** Mana bandu ba nyumba ya Kloe
batumakiye kuwa kubile ni banganika nkati yinu. **12** Nibile na
mana yee: Kila yumo abaya “nenga na ywaa Paulo”, au “nenga
ni ywaa Apolo,” au nenga nI ba Kefa” au “nenga ni wa Kristo.”
13 Je! Kristo atebanganika? Je Paulo atisulubilwa kwaajili yinu?
Je! mwatibatizwa kwa lina lya Paulo? **14** Nenda kumshukuru
Nnongo kuwa nimbatiliza kwaa yeyete, ila Krispo ni Gayo. **15**
Yee yabile panga ntopo ywoywoti aweza baya mwabatizwa kwa

lina lyango. **16** (Pia natekuabatiza ba nyumba ya Sephania.
Zaidi ya palo, nitangite kwaa kati nambatiza mundu ywenge
yeyote). **17** Kwa kuwa, Kristo antumile kwaa batiza ila ubili
injili. Antumile longela kwa maneno ga ekima ya kimundu, ili
panga ngupu ya msalaba wa Kristo kana ubuke. **18** Kwa kuwa
ujumbe wa msalaba ni upuuzi kwa balo batiwaa. Lakini kwa
balo ambabo Nnongo atikwalopwa, ni ngupu ya Nnongo. **19**
Kwa kuwa iandikilwe, “Nalowa kuiharibu hekima ya ywabile ni
busara. Nalowa kuuharibu ufahamu wa babile ni malango.” **20**
Abile kwako mundu ywabile ni busara? ywabile kwako ywabile
ni elimu? ywabile kwako ywabaya nga mshawishi wa dunia
yee? Je Nnongo aigalambwile kwaa hekima ya dunia yee no
pangika ulalo? **(aiōn g165)** **21** Buka dunia ipangika mu'hekima
yake intangite kwaa Nnongo, impendeza kwaa Nnongo mu'ulalo
wabe wa hubiri ili kubalopwa balo baaminiya. **22** Kwa Ayahudi
kulokiya ishara ya miujiza ni kwa Ayunani upala hekima. **23** Lakini
tumuhubiri Kristo ywaatisulubilwa, ywabile kikwazo kwa Ayahudi
na nga ulalo kwa Ayunani. **24** Lakini kwa balo babakemile ni
Nnongo, Ayahudi ni Ayunani, twamuhubiri Kristo kati ngupu ni
hekima ya Nnongo. **25** Kwa kuwa ulalo wa Nnongo wabile ni
hekima kuliko ya bandu, ni udhaifu wa Nnongo wabile ni ngupu
kuliko ya bandu. **26** Lola wito wa Nnongo nnani yinu, ainja ni
nnumbwa ngo. Ni baingi kwaa nkati yinu mwabile ni hekima
mu'viwango vya bandu. Ni baingi kwa nkati yinu mwabile ni
ngupu. baingi kwaa nkati yinu mubelekwi mu ukolo. **27** Lakini
Nnongo asawile ile ya kilalo ya dunia ili kwiaibisha yabile ni
hekima. Nnongo asawile sa'kinyatike mu'dunia kukiabisha sa
kibile ni ngupu. **28** Nnongo asawile chelo cha hali ya pae ni
chabile chakisalaulilwe mu'dunia. Asawile ata ilebe ambayo

yabalangilwe kwaa pangika ilebe, kwa kuipanga ilebe kwaa
yabile ni yhamani. **29** Apangite nyoo ili kana abe yeyote ywabile
ni sababu ya kuipunia nnonge yake. **30** Kwa sababu ya chelo
chaakipangite Nnongo, nambeambe mubile nkati ya Kristo Yesu,
ywabile apangike hekima kwa ajili yinu kuoma kwa Nnongo.
Abile nga haki yitu, utakatifu ni ukombozi. **31** Kati matokeo, kati
liandiko lyatibaya, “Ywaisipu, aisipu mu'Nngwana.”

2 Paniisile kwinu ainja ni akinalumbwango, niisile kwaa ni
maneno ga usawishi ni hekima kati mwanilongela kweli yaiilwe
kuhusu Nnongo. **2** Niiamuile nitange kwaa sosote panibile nkati
yinu ila Yesu Kristo, ni ywembe ywasulubilwe. **3** Nibile ni mwenga
mu'udhaifu, ni mu'hofu, ni mu'lendema muno. **4** Ni ujumbe
wango nolongela kwango kwabile kwaa mu'longela ushawishi
ni hekima. Badala yake, yabile mu'kumdhihirisha Roho ni ya
ngupu, **5** ili panga imani yinu ibe kwaa mu'hekima ya bandu, ila
mu'ngupu ya Nnongo. **6** Nambeambe twendalongela hekima
nkati ya bandu apindo, lakini hekima kwaa ya dunia yee, au ya
utawala wa muda woo, ambao wapeta. **(aiōn g165)** **7** Badala yake,
twalongela hekima ya Nnongo mu'ukweli wabonekana kwaa,
hekima ibonekana kwaa ambayo Nnongo aisawile kabla ya
muda wa utukufu witu. **(aiōn g165)** **8** Ntopo ywoywote ywa atawala
ba muda woo ywatangite hekima yee, Kati waitangite mu'muda
golwa, kana bansulubishe Ngwana wa utukufu. **(aiōn g165)** **9**
Lakini kati yaiandikilwe, “Makowe yabile ntopo minyo yagabona,
ntopo likutu lyagayowa, malango gawasa kwaa, makowe ambayo
Nnongo atikuyaandaa kwa ajili ya balo bampendile ywembe.
10 Aga nga makowe amabayo Nnongo atigaumwa petya kwa
Roho, kwa mana Roho uchunguza kila kilebe, hata makowe
gabile nkati ya Nnongo. **11** Kwa kuwa nyai ywatangite malango

ga mundu, ila Roho ya mundu nkati yake? Nga nyo kae, ntopo
ywatangite makowe ga nkati ya Nnongo, ila Roho wa Nnongo.
12 Lakini tupoki kwaa roho ya dunia, lakini roho ywabilke aboka
kwa Nnongo, ili tuwese tanga kwa uhuru wa makowe aga
tupeilwe ni Nnongo. **13** Twabaya makowe aga kwa maneno,
ambayo Roho utupundisha. Roho ugatafsiri maneno ga kiroho
kwa hekima ya kiroho. **14** Mundu ywabile kwaa wa roho apokii
kwaa makowe ambayo ni ya Roho wa Nnongo, kwa kuwa
ago nga upuuzi kwake. Aweza kwaa kugatanga kwa sababu
yatangika kwa roho. **15** Kwa yolo wa kiroho huhukumu makowe
yote. Lakini huhukumilwa ni wenge. **16** "Ywa nyai ywaweza
kuyatanga malongo ga Ngwana, ambae ywaweza kumpundisha
ywembe?" Lakini twabile ni malango ga Kristo

3 NI nenga, ainja ni alombo bango, nibayite kwaa ninenga kati
bandu bakiroho, lakini kati ni bandu ba yega. Katu ni bana
bachunu mu'Kristo. **2** Nibanyweishe maziwa na nyama kwaa, ka
mana mubile kwaa tayari kwa lyaa nyama. Na hata nambeambe
mubile kwaa tayari. **3** Kwa kuwa mwenga bado ba yega. Kwa
kuwa bwiu ni majiuno yatibinekana nkati yinu. Je mutama kwaa
lingana na yega, ni je, mutyanga kwaa kati kawaida ya bandu?
4 Kwa mana yumo abaya, "Namkengama Paulo" Ywenge ubaya,
"Nampala Apolo," mutama kwaa kati bandu? **5** Apolo ywa nyai?
na Paulo ywa nyai? Amanda ba yolo ywamwaminiye, kwa kila
ambaye Ngwana ampeile lijukumu. **6** Nenga nipandike, Apolo
abeka mase, lakini Nnongo kaikuza. **7** Kwa eyo, ywabile kwaa
panda wala ywabeka mase abile ni chochote. Lakini Nnongo
ywaikuzile. **8** Nambeambe ywapandae ni ywabeka mase bote ni
sawa, ni kila yumo alowa pata ujira wake lingana na kazi yake.
9 Kwa kuwa twenga twa atendaji ba Nnongo, mwenga mwa

bustani ya Nnongo, nyumba ya Nnongo. **10** Bokana na neema
ya Nnongo yanipeilwe kati mjenzi nkolo, naubekite msingi, ni
ywenge ywachengite nnani yake. Lakini mundu abe makini jinsi
ywachenga nnani yake. **11** kwa kuwa ntopo ywenge ywaweza
chenga msingi wenge zaidi ya uchengwite, ambao ni Yesu. **12**
Nambeambe, kati yumo winu achenga nnani yake kwa dhahabu,
mbanje ya thamani, nkongo, manyei, au manyei, **13** Kazi yake
iyowanike, kwa bweya wa mutwekati walowa dhihirika. Kwa
kuwa yalowa dhihirika ni mwoto. Mwoto walowa jaribu ubora wa
kazi ya kila yumo apangite. **14** Kati chochote mundu ywachengite
chalowa tama, ywembe alowa pata zawadi. **15** Lakini kati kazi ya
mundu yatitinia kwa mwoto, alowa pata hasara. Lakini ywembe
mwene alowa lopolelwa, kati yakuepuka ni mwoto. **16** Mutangite
kwaa kuwa mwenga ni lihekalu lya Nnongo ni kwamba Roho wa
Nnongo atama nkati yinu? **17** Kati mundu ywaliharibu lihekalu
lya Nnongo, Nnongo alowa kumwaribu mundu yoo. Kwa mana
lihekalu lya Nnongo ni litakatifu, nga nyoo ni mwenga. **18** Mundu
alongele ubocho kwaa mwene, kati yeyote nkati mwinu anadhani
abile ni hekima mu'nyakati zino, ube kati “mlalo” nga apalikwa
kuwa na hekima. **(aiōn g165)** **19** Kwa kuwa hekima ya dunia yee
ni ulalo nnonge ya Nnongo, kwa kuwa iandikilwe, “Hubanasa
babile ni hekima kwa hila zabe.” **20** Ni kae “Ngwana atangite
malango ga babile ni busara ni ubatili.” **21** Nga nyo mundu
aipunie kwaa bandu! kwa mana ilebe yote ni yinu. **22** Kati ni
Paulo, au Apolo, au Kefa, au dunia, au maisha, au kiwo, au
ilebe yaibile, au yalowa tama. Yote ni yinu, **23** ni mwenga ni ba
Kristo na Kristo ni ba Nnongo.

4 Ayee nga mundu ywatubalanga twenga, kati amanda ba Kristo
ni mawakili ba siri ya kweli ya Nnongo. **2** Katika lee, chakipalikwa

kwa uwakili ni kwamba bawe ba kutumainiya. **3** Lakini kwango
nenga ni kilebe kichunu muno kuwa nendahukumilwa ni mwenga
au hukumu ya bandu, kwa kuwa naihukumu kwaa nenga na
mwene. **4** Naihukumu kwaa nenga na mwene, ayee ibile kwaa na
mana kuwa nenga na mwene haki. Ila Ngwana nga anihukumuye.
5 Kwa eyo, kana muipale hukumu nnani ya lolote kabla ya muda,
kabla ya kuisa Ngwana. Alowa kubaleta mu'bweya makowe
gaabile mu'libendo ni kuipunua kusudi ya mwoyo. Nga kila
yumo apokya sifa yake kwa Nnongo. **6** Nambeambe, ainja ni
alombo bango, nenga namwene na Apolo niitumi kanuni yee
kwa ajili yinu, ili kuoma kwitu mwaweza kuipunza maana ya
baya, “Uyende kwaa zaidi ya yaiandikilwe.” Ayee nga kuwa
ntopo yumo winu ywaipunia nnani ya ywenge. **7** Maana ywa
nyai ywabona tofauti nkati yinu ni ywenge. Ni namani chaubile
nacho chaukipokya bure? Kati uyomwa pokya bure kwa namani
mwaipunya kati mwapanga kwaa nyoo? **8** Tayari mubile ni yoti
mpala! Tayari mwabile ni utajiri! Mtumbwa tawala ni kwamba
mwamiliki zaidi yitu twenga! Kweli, napala umiliki mwema ili
kwamba tumiliki pamope ni mwenga. **9** Kwa eyo nawasa Nnongo
atubekite twenga twa mitume kati kutubonesha wa mwisho
mu'mistari ya maandamano ni kati bandu bahukumilwe ku'waa.
Twabile kati tamasha kwa ulimwengu, kwa malaika ni kwa
anadamu. **10** Twenga twaalalo kwa ajili ya Kristo, lakini mwenga
mwa mubile ni hekima mu'Kristo. Tu anyonge, lakini mwenga
mwabile ni ngupu. Mwaheshimilwa, lakini twenga twadharauliwa.
11 Hata saa ino twabile ni njala ni kiu, tubile kwaa ni ngobo,
tubile ni mapigo, ni kae ntopo makazi. **12** Twapanga kazi kwa
bidii, kwa maboko yitu wene. Mana tudharaulilwe, twabariki.
Muda tubile ni mateso, tugapumiliea. **13** Mana tutukanganwe,

tugarudishe kwa upole. Tubile, ni bado twabalangilwa kuwa kati
tukanilwa ni dunia ni uchapu kwa makowe gote. **14** Niandika
kwaa makowe aga kuaaibisha mwenga, lakini kuarudi mwenga
kati bana bango waniwapendile. **15** Hata kati mwabile ni baalimu
komi elfu mu'Kristo mwabile kwaa ni tate baingi. Kwa kuwa nabile
tate yinu mu'Yesu Kristo petya injili. **16** Naasihi munigeye nenga.
17 Ayee nga sababu nimtumile kwinu Timotheo, mpendwa wango
ni mwana mwaminifu mu'Ngwana. Alowa kuakombokya ndela
yango mu'Kristo, kati yaniapundisha kila mahali na kila likanisa.
18 Nambeambe baadhi yinu kabajisifu, batenda kati nalowa isa
kwaa kwinu. **19** Lakini nendaisa kwinu kitambo, kati Ngwana
atipenda. Nga nalowa kuitanga maneno yabe kwaa balo bajisifu,
lakini nalowa kuibona ngupu yabe. **20** Kwa kuwa upwalume wa
Nnongo ubile kwaa mu'maneno ila katika ngupu. **21** mupala
namani? Niise kwinu ni fimbo au kwa upendo ni katika roho ya
upole?

5 Tuyowine taarifa kuwa kwabile ni umalaya nkati yinu, aina ya
umalaya ambayo ibile kwaa hata nkati ya bandu wa Mataifa.
Tubile ni taarifa kuwa yumo winu gonja ni nyumbo wa tate bake.
2 Mwenga mwaisifu! Badala ya huzunika? Yolo ywapangite nyoo
apalikwa kuondolewa nkati yinu. **3** Ingawa nabile pamope ni
mwenga kwa yega lakini nibile ni mwenga kiroho, niyomwile
kumhukumu ywembe ywapangite nyoo, kati yaibile. **4** Mana
mukengamite pamope kati lina lya Ngwana witu Yesu, ni roho
yango ibile palyo kati kwa ngupu ya Ngwana witu Yesu, niyomwile
kunhukumu mundu yoo. **5** Niyomwile kunkabidhi mundu yolo kwa
nchela ili yega yake iharibiwe, ili roho yake iweze kulopolelwa
mu'lisoba lya Ngwana. **6** Maipuno yinu nga ilebe inoite kwaa.
Mutangite kwaa chachu njene uharibu donge zima? **7** Muisapishe

mwenga mwene chachu ya kunchogo, ili mube donge lyayambe,
ili mube nkate wauchakachuliwa kwaa. Kwa kuwa, Kristo,
Mwana Ngondolo witu wa pasaka ayomwi kuchinja. **8** Kwa eyo
tusherehekee karamu ni achachu kwaa ya kinchogo, chachu
ya tabia mbaya ni abou. Badala yake, tushehekee ni nkate
ubekelwa kwaa chachu ba unyenyekevu ni kweli. **9** Niiandikile
mu'barua yango kuwa kana muichangabane ni amalaya. **10**
Nibile kwaa ni maana ya bamalaya ba dunia yee, au na babile
ni tamaa au anyang'anyi au abudia sanamu kwa tama kutalu
ni bembe, bai ipalikwa mtoke mudunia. **11** Lakini nambeambe
naandikia kana muyangabane na yoyote ywakemelwa muinja
ni alombo mu'Kristo, lakini atama katika umalaya ywabile ni
mwene kutamani, au nnyang'anyi, au mwaabudu sanamu, au
atukangana au alevi. Wala mulye kwaa ni ywembe mundu
wa namna yee. **12** Kwa eyo naiuluya kinamani kubahukumu
balio mkati ya likanisa? **13** Lakini Nnongo enda hukumu babile
panja."Umboywe mundu mwovu nkati yinu"

6 Yumo winu mana abile ni tatizo na ywenge, ni ywenge
atithubutu kuyenda ku'mahakama ya babile kwa na haki kuliko
nnongi ya baaminiya? **2** Mutangite kwaa kuwa baumini walowa
kuuhukumu ulimwengu? Ni kati mwenga mwalowa hukumu
ulimwengu. muweza kwaa amuliya makowe gabile kwaa ni
muhimu? **3** Mutangite kwaa kuwa twalowa kubahukumu malaika?
Kwa kiasi gani zaidi, twaweza amua makowe ya maisha aga? **4**
Kati twaweza hukumu makowe ga maisha aga, kwa mwanja
namani mwathubutu peleka mashitaka nnongi ya bayemile kwaa
mulikanisa? **5** Nilongela aga kwa aibu yinu. Ntopo ywabile ni
busara nkati yinu wa kutosha beka makowe sawa kati ya alongo
ni alongo? **6** Lakini kati ya ibile nambeambe, mwaminiya yumo

uyenda mu'mahakama dhidi ya muumini ywenge, ni mashitaka
ago ubekwa nnongi ya hakimu ywange aminiya! **7** Ukweli ni
kuwa kubile ni matatizo nkati ya Bakristo yatetike usumbufu
tayari kwinu. Kwa mwanja namani muteseke kwaa ni ganoite
kwaa? Kwa mwanja muyeketya ubocho? **8** Lakini mwapangite
ubou ni kuabocholia wenge, ni habo nga aija ni alombo binu! **9**
Mutangite kwaa kuwa babile kwaa ni haki balowa kuurithi kwaa
upwalume wa Nnongo? Kana muaminiye ubocho. Baasherati,
baabudu sanamu, amalaya, afiraji, alawiti, **10** mwii, bachoyo,
balevi, anyang'anyi, batukangana-ntopo kati yabe ywalowa
kuurithi upwalume wa Nnongo. **11** Ni bembe babile baadhi yibe
ni mwenga. Lakini mmoyomwike takasilwa tengwa kwa Nnongo
lakini mpangilwe haki nnongi ya Nnongo pitya lina lya Ngwana
Yesu Kristo na kwa Roho wa Nnongo witu. **12** “Ilebe yoti ni halali
kwango, “lakini kila kilebe kwaa chabile ni faida.”Ilebe yoti ni
halali kwango, “lakini nalowa tawaliwa kwaa ni chimo nkati yake.
13 “Chakulya ni kwa ajili ya ndumbo, ni ndumbo ni kwa ajili ya
chakulya,” lakini Nnongo alowa kuvipotwa vyoti. Yega uumbilwe
kwaa kwa ajili ya ukahaba, badala yake, yega ni kwa ajili ya
Ngwana, ni Ngwana alowa uhudumia yega. **14** Nnongo atemfufua
Ngwana ni twenga kae alowa kutufufua kwa ngupu yake. **15**
Mutangite kwaa kuwa yega yabile ni muunganiko ni Kristo?
Mwaweza kuitola iungo ya Kristo ni kuyenda kuiunganisha ni
kahaba? Iwezekana kwaa! **16** Mutangite kwaa kuwa ywaungana
ni kahaba abile yega yimo ni ywembe? Kati andiko lya libaya,
“Abele balowa kuwa yega yimo.” **17** Lakini ywa ungana ni
Ngwana alowa pangika roho yimo pamope ni ywembe.” **18**
Muutile umalaya! Kila sambi ya aipanga mundu ibile panja na
yega yake. Lakini umalaya, mundu upanga sambi dhidi ya yega

yake mwene. **19** Mutangite kwaa kuwa yega yinu ni lihekalu lya
Roho Mtakatifu. Ywatama nkati yinu, yolo ywamupeilwe kuoma
kwa Nnongo? mutangite kwaa kuwa mwenga kwaa mwabene?
20 Kwa mupemewa kwa thamani. Kwa eyo muntukuze Nnongo
kwa yega yinu.

7 Kuhusu makowe aga mwamuniandikiye: Kwabile ni muda
ambapo unoite nnalome kana agonje ni nyumbo wake. **2** Lakini
kwa sababu ya majaribu ganyansima ga umalaya kila nnalome
abe ni nyumbowe, ni kila mwanamke abe ni nchengowe. **3**
Nchebgo apalikwa kumpeya nnyumbo haki yake ya ndoa, ni
nyonyonyo nyumbo kwa nchengowe. **4** Nyumbo kwaa abile
na mamlaka nnani ya yega yake, ni nchengo. Na nyonyonyo,
nchengo ni ywembe abile kwaa ni mamlaka nnani ya yega
yake, ila nnyumbo abile nayo. **5** Kana munyimane kwaa mana
mugonjike mpamo, ila mana muyeketyana kwa muda pulani.
Mupange nyoo ili kupata muda wa kuloba. Boka po mwaweza
rudiana kae pamope, ili nchela kana abajaribu kwa kukosa kiasi.
6 Lakini nilongela makowe aga kwa hiari ni kwa amri kwaa.
7 Natamaniya kila yumo abe kati nenga yanibile. Lakini kila
yumo abile ni karama yake kuoma kwa Nnongo. Ayoo abile ni
karama yee, ni yolo abile ni karama yenge. **8** Kwa balo baolewa
kwaa ni ajane nabaya kuwa inanoga kwabe kati bakibaki bila
kobekwa, kati yanibile nenga. **9** Lakini kati baweza kwaa kuizuia,
bapalikwa kobekwa. Kwa mana heri kwabe kobekwa kuliko beka
tamaa. **10** Nambeambe kwa balo bakobekwile niapeya amri,
nenga kwaa ila Ngwana."Nnyumbo kana atengane ni nchengo
bake." **11** Lakini kati aitenga boka kwa nchengo wake, atame
bila kobekwa au apatane ni nchengowe. Ni "nchengo kana
ampeye talaka nnyumbo bake." **12** Lakini kwa benge, nalongela

nenga, Ngwana kwaa kuwa kati nongo yoyote abile ni nnyumbo
ywaaminiya kwaa ni aridhika tama naywembe, apalikwa kwaa
kunneka. **13** Kati nnwawa abile ni nchengo ywaaminiya kwaa,
ni mana atiridhika tama niywembe, kana anneke. **14** Kwa
nchengo ywange aminiya alowa takasika kwa sababu ya imani
ya nnyumbo bake. Ni nnwawa ywange aminiya alowa takasilwa
kwa sababu ya nchengo ywaaminiya. Ila bana winu wapalika
pangilwa safi kwaa, lakini kwa kweli batitakasilwa. **15** Lakini
mpenzi ywange aminiya mana abokite ni ayende. Kwa namna
yee, muinja au nnombo atabilwa kwaa ni iapo yabe. Nnongo
atukemile tutame kwa amani. **16** Utanga namani mana nnwawa,
panga waweza kunnopwa nchengowo? Au utanga namani kati
nnalome, panga waweza kunnopwa nnyumbowo? **17** Kila yumo
atama maisha kati Ngwana yaatuchawile, kila yumo kati Nnongo
yaabakemile bembe. Awoo nga mwongozo wango kwa makanisa
goti. **18** Abile ywabile atitahiriwe paakemilwe amini? Kana ajaribu
kuboywa alama ya tohara yake. Abile yeyote ywakemelwa
mu'imani atairiwa kwaa? Apalikwa kwaa tairiwa. **19** Kwa lee aidha
atitairiwa wala ywabile kwaa tairiwa ntopo matatizo. Chabile ni
matatizi ni kuitii amri ya Nnongo. **20** Kila yumo abaki mu'wito kati
yaabile akemilwe ni Nnongo kuaminiya. **21** Ubile mmanda muda
Nnongo akukemile? Kana ujali kuhusu lee. Lakini mana waweza
kuwa huru, panga nyoo. **22** Kwa yumo ywakemilwe ni Ngwana
kati mmanda ni mundu huru katika Ngwana. Kati yelo, yumo
ywabile huru paakemilwe amiya na pangika mmanda wa Kristo.
23 Muyomwile pemewa kwa thamani, nga nyoo kana mube
amanda ba bandu. **24** Ainja ni alombo bango, katika maisha
yoyote kila yumo witu patukemilwe aminiya, tutame nyonyonyo.
25 Nambeambe, balo bote ambao bange kobeka kamwe, nibile

kwaa ni amri boka kwa Ngwana. Lakini niapeya mawazo gango
kati yanibile. Kwa huruma ya Ngwana, zazibile aminilwa. **26**
Kwa eyo, nawaza nyoo kwa sababu ya usumbufu, ni vyema
nnalome abaki kati ya abile. **27** Utabilwe kwa nnwawa ni kiapo
sa ndoa? Kana uupale uhuru boka kwa yoo. Ubile ni uhuru boka
kwa nnyumbo au ukobekwa kwaa. Kana umpale nnyumbo. **28**
Lakini mana ukobike, upanga kwaa sambi. Na mana nnwawa
akobekwa kwaa mana akobekwe, apangite kwa sambi. Bado
balo bakobekane bapata masumbufu ga aina mbalembale.
Ni nenga nataka nibaepushie ago. **29** Lakini nabaya nyoo,
ainja ni alombo bango, muda ni mwipi. Tangu nambeambe ni
kuyendelya, balo babile ni anyumbo babe batame kati babile
nabo kaa. **30** Bote babile ni huzuni baipanga kati babile kwaa ni
huzuni, na bote bapuraike, mana babile ni puaraika, na bote
bapemile kilebe chochote, mana hawakumiliki chochote. **31** Ni
bote baishughulisha ni ulimwengu, bawe kati batishughulika
kwaa nakwe. Kwa mana mitindo ya dunia iikite mwisho wake. **32**
Napala mube huru kwa masumbufu yoti. Nnalome ywakobeka
kwaa ywajisuhulisha na ilebe yaimhusu Ngwana, namna ya
kumpendeza ywembe. **33** Lakini nnalome ywakobike ujihusisha
na makowe ga dunia, namna ya kumpendeza nnyumbo bake,
34 atigawanyika. Nwawa ywakobekwa kwaa au bikra ujihusisha
ni ilebe ya Ngwana, namna yee uitenga mu'yega na katika
roho. Lakini nnwawa ywakobekwile hujiusisha kuhusu ilebe
ya dunia, nmana ya kumpuraisha nchengo wake. **35** Nabaya
nyoo kwa faida yinu mwabene, na naubeka kwaa mtego kwinu.
Nabaya nyoo kwa kuwa ni haki. ili kwamba mwaweza kuibeka
wakfu kwa Ngwana bila kikwazo sosote. **36** Lakini mana mundu
aweza kwaa kumetendea kwa heshima mwana mwali wake, kwa

sababu ya hisia yake zabile ni ngupu muno, leka akobekane ni
ywembe kati apendavyo. **37** Lakini mana apangite maamuzi ya
kobeka kwaa, ni ntopo haja ya lazima, ni mana aweza kuitawala
hamu yake, alowa panga inoite kati ankobeka kwaa. **38** Nga
nyoo, ywamkobeka mwana mwale wake apanga inoite, ni yeyote
ywachawa kobeka kwaa apanga inoite muno. **39** Nwawa atabilwa
ni nchengo wake wakati abile nkoto. Lakini mana nchengowe
awile, abile huru kobekwa na yoyote ywaampenda, lakini katika
Ngwana. **40** Bado mu'maamuzi yango, alowa pangilwa puraha
muno kati aishi kati abile. Na nawasa kuwa nenga pia nibile na
Roho wa Nnongo.

8 Nambeambe kuhusu vyakulya yaiboyilwe sadaka kwa sanamu:
tutangite panga, “Twenga twabote twabile ni maarifa.” Maarifa
uleta maipuno, bali upendo uchanga. **2** Mana itei yeyote
ywawaza panga atangite likowe fulani, mundu yoo bado atangite
kwaa impalika yowa. **3** Lakini mana itei yumo winu ampendike
Nnongo, mundu yoo atangike ni ywenge. **4** Bai kuhusu lya
chakulya yaiboyelwa sadaka kwa sanamu: tutangite kuwa
“sanamu ni ilebe kwaa mu'dunia yee,” ni ya kuwa ntopo Nnongo
ila yumo kae.” **5** Kwa mana kwabile baingi bakemelwa nnongo
mana itei ni kumaunde au mu'dunia, mana ya babile “nnongo ni
mangwana banyansima.” **6** Mana itei kwetu kwabile ni Nnongo
yumo kae ywabile nga Tate, na Ngwana yumo Yesu Kristo,
ywabile ambaye pitya ywembe ilebe yoti ibile, na pitya ywembe
twenga tubile.” **7** Hata nyoo, ujuzi woo ubile kwaa nkati ya kila
yumo. Badala yake, benge batishiriki ibada ya sanamu hapo
zamani, ni hata nambeambe balya vyakula kati panga ni ilebe
chapangilwa sadaka kwa sanamu. Dhamiri yabe itipotoshwa
kwa mana yabile dhaifu. **8** Lakini chakulya chatuthibitisha kwaa

twenga kwa Nnongo. twenga twa'abaya muno kati twaliya kwaa,
wala wema muno mana itei twalyaa. **9** Lakini mube makini panga
uhuru winu kwana ube sababu ya kumkwaza ywabile dhaifu
katika imani. **10** Ebu waza panga mundu akubweni, wenga
waubile ni ujuzi, walya chakulya mu'lihekalu lya sanamu. damiri
yake mundu ywoo ithibitika kwaa hata ywembe ni ywembe alya
ilebe yaitolewa sadaka kwa sanamu? **11** Kwa eyo kwa sababu
ya ufahamu wako wa ukweli nnani ya asili ya sanamu, muinja
ni nnombo wako ywabile dhaifu, ywabile pia Kristo awile kwa
ajili yake, alowa angamizwa. **12** Hivyo, paupangite sambi dhidi
ya muinja ni nlobo bako ni kuzijeruhi dhamiri yaibile dhaifu,
mpangite sambi dhidi ya Kristo. **13** Kwa eyo mana itei chakulya
chasababisha kumkwaza muinja au nlombo, nalowa lyaa kwaa
nyama kamwe, ili kana nimsababishie muinja au nlombo bangu
tomboka. **(aiōn g165)**

9 Nenga na huru kwaa? Nenga na mtume kwaa? Nenga
namweni kwaa Yesu Ngwana witu? Nenga na matunda kwaa
ga kazi yango katika Ngwana? **2** Mana itei nenga na mtume
kwaa kwa wenge, angalau na mtume kwinu mwenga. Kwa
kuwa mwenga ni uthibisho wa utume wango katika Ngwana.
3 Awoo nga utetezi wango kwa balo banichukizabo nenga. **4**
Je twabile kwaa ni haki ya kulyaa na nywaa? **5** Twabile kwaa
haki ya kutola nyumbo ywaaminiya kati apangite mitume benge,
ni alongo wa Ngwana, ni Kefa? **6** Au ni nenga kichango na
Barnaba tupalikwa kuipanga kazi? **7** Ywa nyai ywaipanga kazi
kati askari kwa gharama yake mwene? Ywa nyai ywapanda
mzabibu ni aulye kwaa matunda gake? Au nyai ywachungae
likundi ywanywea kwaa maziwa gake? **8** Je nalongela aga
kwa mamlaka ga mundu? Saliya alongela kwaa aga? **9** Kwa

mana iandikilwe mu'saliya ya Musa, “kana untabe ng'ombe
nkanwa paalya nafaka.” Ni kweli panga pano Nnongo abajali
ng'ombe? **10** Au je alongela kwaa ago kwa ajili yitu? Iandikilwe
kwa ajili yitu, kwa sababu ywembe ywalema nafaka impalika
lema kwa matumaini, ni ywembe ywauna apalikwa aune kwa
matarajio ya shiriki mu'mauno. **11** mana itei tutipanda ilebe ya
rohoni nkati yinu. Je! ni neno kolo kwitu kuipuna ilebe ya yega
boka kwinu? **12** Mana itei benge bapatike haki yee boka kwinu,
Je! Twenga ni zaidi kwaa? Hata nyoo, twalowa kukudai kwaa
haki yee. Badala yake, twatipumiliya makowe yote badala ya
kuwa kikwazo cha injili ya Kristo. **13** Mutangite kwaa ya kuwa
bote bapangao kazi mu'luhekalu upata chakulya chabe boka
mu'lihekalu? Muntangite kwaa ya kuwa bote bapangao kazi
mu'madhabahu? **14** Kwa jinsi yoyoyoo, Ngwana atiagiza ya
kuwa bote baitangaza injili sharti bapate tama bokana na yoo
injili. **15** Lakini niadai kwaa haki yoti yee. Na niandikile kwaa aga
ili likowe lyolyote lipangike kwa ajili yango. Ni heri nibulagwe
kuliko mundu yoyote kubatilisha huku kuisifu kwango. **16** Maana
mana itei naihubiri injili, nibile kwaa sababu ya kuisifia, kwa
mana ni lazima niipange nyoo. Ni ole wangu mana niihubiri
kwaa injili! **17** Kwa mana mana nipanga nyoo kwa hiyari yango,
nibile ni thawabu. Lakini mana itei ni kwa hiari kwaa, bado nibile
na lijukumu lwanipeilwe kuwa wakili. **18** Bai thawabu yango
ni namani? Ya kuwa niubiripo, naitoa injili bila gharama ni bila
tumiya kwa utimilifu wa haki yango yanibile nayo katika injili. **19**
Mana japo nibile huru kwa bote, nipangike mmanda wa bote, ili
panga niweze kuwapata banyansima muno. **20** Kwa ayahudi
nabile kati myahudi, ili niapate Ayahudi. Kwa balo babile pae ya
saliya, nibile kati yumo wabe babile pae ya saliya ili niapate

balo babile pae ya saliya. Niipangite nyoo ingawa nenga binafsi
nibile kwaa pae ya saliya. **21** Kwa balo babile panja ya saliya,
nibile kati yumo wabe panja ya saliya, ingawa nenga binafsi
nibile kwaa panja ya saliya ya Nnongo, ila pae ya saliya ya
Kristo. Napangite nyoo ili niapate balo babile panja ya saliya. **22**
Kwa balo babile anyonge nibile nnyonge, ili niapate balo babile
anyonge. Nipangike hali yote kwa bandu bote, ili kwa ndela zote
nipate kubalopwa baadhi. **23** Nenga napanga makowe yote kwa
ajili ya injili, ili nipate shiriki katika baraka. **24** Mutangite kwaa
kuwa mu'mbio bote bashindana hupiga mbio, lakini ywapokya
tuzo ni yumo? Nga nyoo muipige mbio ili mupate tuzo. **25** Mwana
michezo uzizuia katika yote awapo mumafunzo. Habo upanga
nyoo ili bapokee taji iharibikayo, lakini twenga twatila ili tupate
taji yaiharibika kwaa. **26** Kwa eyo nenga nitila kwaa bila sababu
au nakombwana ngumi kati nakombwa hewa. **27** Lakini naitesa
yega yango na kuupanga kati mmanda, ili panga mana niisile
kuwahubiri benge, nenga namwene kana nibe wa kukanilwa.

10 Napala mwenga muntange muinja ni nlombo bango, ya
kuwa tate bitu babile pae ya liunde ni bote bapeta mu bahari.
2 Bote batibatizwa bawe ba musa nkati ya liunde ni nkati ya
bahari, **3** ni bote balya chakulya chechelo cha roho. **4** Bote
banywea munkanwa chechelo cha roho. Mana banywea kuoma
mu'mwamba wa roho uliobafuata, ni mwamba woo wabile ni
Kristo. **5** Lakini Nnongo apendezwa kwaa muno ni baingi babe,
ni miti zao zabile zatitawanyilwa mu'lijangwa. **6** Bai makowe aga
yote yabile mifano kwitu, ili twenga kana tube bandu ba tamaniya
ganoite kwaa kati bembe bapangite. **7** Kana mube baabuduo
sanamu, kati benge bembe baabile. Ayee nga kati yaaiandikilwe,
“Bandu batame pae kabalya ni nywaa, ni batiuluka ni kucheza

kwa tamaa ya umalaya.” **8** Kana tuupange uasarati kati baingi
bembe baapangite. Bawile lisoba limo bandu ishirini na tatu ka
sababu yee. **9** Kana tumjaribu Kristo, kati baingi babe bapangite
ni batiharibiwa ni nyoka. **10** Na kana munung'unike, kati baingi
babe baanung'unike ni kuharibiwa ni malaika ba mauti. **11**
Bai makowe aga gapangite kati mifano kwitu. Gaandikilwe ili
kutuonya twenga-tuliofikiriwa ni miishio ga zamani. **(aiōn g165)**
12 Kwa eyo kila ywa ajionae kuwa ayemi awe makini kana aje
tomboka. **13** Ntopo lijaribu lyaliwapatike mwenga lyabile lya
kawaida ya bandu. Ila Nnongo nga mwaminifu. Alowa kubaleka
kwaa mjaribiwe pitya uwezo winu. Pamope ni jaribu ywembe
alowa kuwapeya nnango wa pitya, ili muweze kulistamili. **14**
Kwa eyo, apendwa wango, muikimbie ibada ya sanamu. **15**
Nabaya ni mwenga bandu mubile ni malango, ili muamue
nnani lyanilongela. **16** Kikombe cha baraka twatibarikia, nga
ushirika kwaa wa mwai ya Kristo? Mkate wolo tuumegao, nga
ushirika kwaa wa yega ya Kristo? **17** Kwa kuwa mkate ni
umo, twenga twabile banyansima mu'yega pamope. Twenga
twabote twapokeya mkate yumo kwa pamope. **18** Mugalole
bandu ba Israel: Je! balo bote balya dhabihu ni ashiriki kwaa
mu'madhabahu? **19** nilongela namani bai? Ya kuwa sanamu ni
ilebe? Au ya kuwa chakulya chaboyilwe sadaka kwa sanamu ni
ilebe? **20** Lakini nalongela nnani ya ilebe yelo yaiboywile sadaka
bandu apagani ba mataifa, ya kuwa batitoa ilebe yee kwa nchela
na kwa Nnongo kwaa. Ni nenga napala kwaa mwenga shirikiana
na nchela! **21** Muweza kwaa nywea kikombe cha Ngwana ni
kikombe cha nchela. Muweza pangika na ushirika katika meza
ya Ngwana na katika meza ya Nchela. **22** Au twatia Ngwana
wivu? Twabile ni ngupu zaidi yake? **23** Ilebe yote ni halali, “lakini

ni yote yaifaika kwaa. Ilebe yote ni halali," lakini ni yote kwaa
yabachenga bandu. **24** Ntopo hata yumo ywapala yanoite yake
kae. Badala yake, kila yumo ywapala yanoite ya ywenge. **25**
Mwaaweza lyaa kila kilebe chakipemewa kusoko kwa ajili ya
dhamiri. **26** Mana "dfunia ni mali ya Ngwana, ni yooti yaijazayo."
27 Ni mundu ywaaminiya kwaa akibaalika lyaa, ni mwapala
yenda, mulye chochote cha awapeile bila kunaluya maswali
ga dhamiri. **28** Lakini mundu mana aabakiye, "Chakulya chee
chaboka mu'sadaka ya apagani," kana mulyee. Ayee nga kwa
ajili yake ywaamakiye, na kwa ajili ya dhamiri. **29** Ni nenga
nimaanisha kwaa dhamiri yitu, ila dhamiri ya yolo ywenge.
Mana mwanja namani uhuru wango uhukumilwe ni dhamiri ya
mundu ywenge? **30** Mana itei nenga natumya chakulya kwa
shukrani, kwa mwanja namani nitukanilwe kwa ilebe ambayo
nimeshukuru kwacho? **31** Kwa eyo, chochote mwakilya au
kunywa, au chochote chamukipanga, mpange yote kwa ajili ya
utukufu wa Nnongo. **32** Kana mbakoseshe Ayahudi au Ayunani,
au likanisa lya Nnongo. **33** Mujaribu kati nenga yanijaribie
kubapendeza bandu bote kwa makowe yote. Nitafuta kwaa faida
yango mwene, ila ya baingi. Ni nenga napanga lee ili bapate
lopolelwa.

11 Munikengame nenga, Kati na nenga ninkengamite Kristo. **2**
Nambeambe naasifu kwasababu ya yamunikombokii nenga katki
makowe gati. Nabasifu kwa kuwa mugakamwi mapokeo kati
yaniyaletike kwinu. **3** Bai nataka mutange ya kuwa Kristo ni Ntwe
wa kila nnalome, ni ywembe nnalome nga ntwe wa nnwawa, ni
ya kuwa Nnongo nga ntwe wa Kristo. **4** Kila nnalome ywaloba
au ywaboywa unabii mana atipunika ntwe wake atiuabisha ntwe
wake. **5** Lakini kila nnwawa ywaloba au boywa unabii ali abile ni

ntwe wake wazi atiuaibisha ntwe wake. Kwa mana ni sawa na
kati atinyolewa. **6** Mana itei kati nnwawa apunika kwaa ntwe
wake, ni akatwe nywili yake ipangike kuwa mwipi. Mana paibile
ni oni ya nnwawa kukata nywili yake au nyolewa, bai apunike
ntwe wake. **7** Mana apalikwa kwaa nnalome kupunika ntwe
wake, kwa kuwa ywembe mpwano na utukufu wa Nnongo. Lakini
nwawani utukufu wa nnalome. **8** Mana nnalome abokana kwaa
ni nwawa. Ila nwawa abokana ni nnalome. **9** Wala nnalome
aumbilwa kwaa kwa ajili ya nnwawa. Ila nwawa aumbilwe kwa
ajili ya nnalome. **10** Ayee nga sababu nwawa apalikwa kuwa na
ishara ya mamlaka nnani ya ntwe wake, kwa sababu ya malaika.
11 Hata nyoo, katika Ngwana, nwawa abile kwaa kichake bila
nnalome, au nnalome bila nwawa. **12** Maana kati ya nwawa
aboka kwa nnalome, nyonyonyo nnalome aboka kwa nwawa. Ni
ilebe yote uboka kwa Nnongo. **13** Muhukumu mwabene: Je! ibile
sahihi nnwawa annobe Nnongo hali ya ntwe wake ubile wazi?
14 Je hata asili kichake haiwafundishi kwaa ya kuwa nnalome
abile ni nywili ndefu ni oni kwake? **15** Je asili aiwapundhi kwaa
kuwa nwawa mana abile ni nywili ndefu ni utukufu kwake? Mana
apeilwe nywili ndefu kati ngobo yake. **16** Lakini mana itei mundu
yoyote apala bishana nnani ya lee, twenga twabile kwaa ni
namna yenge, wala likanisa lya Nnongo. **17** Mu'maagizo yaaisa,
nenga niasifia kwaa. Mana mana mukusanywike, kwa faida kwaa
ila kwa hasara. **18** Mana kwanza, niyowine ya kuwa mkutanapo
mulikanisa, kwabile ni mgawanyiko kati yinu, ni kwa sehemu
nendaaminiya. **19** Kwa mana ni lazima ibe misuguano nkati yinu,
ili kwamba balo balioyeketelwa bayowanike kwinu. **20** Kwa mana
mana mukutanike, cha mulyaa ni chakulya kwaa cha Ngwana.
21 Mwenda lyaa, kila yumo ulyaa chakulya chake mwene kabla

wenge balyaa kwaa. hata yolo abile ni njala, ni yolo ywalewite.
22 Je ntopo nyumba ya kulyaa ni nywaa? Je mwalidharau
likanisa lya Nnongo ni kubafedhehesha babile kwaa ni kilebe?
Nilongele namani kwinu? Nibasifu? nalowa kwasifu kwaa kwa
lee. **23** Mana natipokya boka kwa Ngwana chelo chanipeilwe ni
mwenga ya kuwa Ngwana Yesu, kilo chelo paasalitilwe, atiutola
nkate. **24** Baada ya shukuru, atiutekwana ni kubaya, “Ayee
nga yega yango, wabile kwa ajili yinu. Mupange nyaa kwa
kunikombokya nenga.” **25** Nga nyonyonyo atitola kikombe baada
ya kulyaa, no baya, “Kikombe chelo nga agano lyayambe katika
mwai bango. Mupange nyoo mara ganansima kila pa'munywea,
kwa kunikombokya nenga.” **26** Kwa kila muda pamulyaa nkate
woo ni kuinywea ikombe, mwaitangaza kiwo sa Ngwana mpaka
paaisile. **27** Kwa eyo, kila ywa alya nkate au nywea kikombe
chelo cha Ngwana istahiliya kwaa, alowa ipatia hatia ya yega ni
mwai ya Ngwana. **28** Mundu kannaluya mwene kwanza, na nyoo
alyee nkate, ni kuinywea kikombe. **29** Maana ywa lyaa ni nywaa
bila kuutafsiri yega, ulyaa ni nywaa hukumu yake mwene. **30**
Ayee nga sababu ya bandu baingi nkati yinu ni atamwe ni dhaifu,
ni baadhi yinu bawile. **31** Lakini mana tuichunguza twabene
twalowa hukumilwa kwaa. **32** Ila twahukumilwa ni Ngwana,
twarudiwa, ili kana tuise hukumilwa pamope ni dunia. **33** Kwa
eyo, ainja ni alombo bango, mana mukwambine mpate lyaa,
musubiriane. **34** Mundu mana abile ni njala, ni alyee munyumba
yake, ili mana mukwembine mpamo ibile kwaa kwa hukumu. Na
kuhusu makowe yenge yamugaandikile, nalowa kuwaelezea
mana niisile.

12 Kuhusu karama ya mu'roho, ainja ni alombo bango nipala
kwaa mkose tanga. **2** Mutangite kuwa pamubile apagani

mukengamine ni kuongozwa nayo. **3** Kwa nyoo, nipala
muitange kuwa ntopo yeyote ywalongela kwa Roho wa Nnongo
kabaya"Yesu atilaanilwa." Ntopo yeyote ywabaya, "Yesu ni
Ngwana," ila katika Roho mpeletau. **4** Bai kwabile ni karama
mbalembale, ila Roho ni ywembe yumo. **5** Ni kwabile ni huduma
mbalembale, ila Ngwana ni ywembe yumo. **6** Ni kwabile ni aina
mbalembale ya kazi, lakini Nnongo ni ywembe yumo ywapanga
kazi zote katika boti. **7** Bai kila yumo upewa ufunuo wa Roho kwa
faida ya wote. **8** Maana mundu yumo apeilwe ni Roho neno lya
hekima, ni ywenge neno lya maarifa kwa Roho yoo yolo. **9** Kwa
ywenge umpeya imani kwa Roho ywembe yolo, ni kwa ywenge
karama ya ponya kwa Roho yumo. **10** Kwa ywenge matendo ga
ngupu, ni ywenge unabii. Na kati ywenge uwezo wa yowa Roho,
ywenge aina mbalembale ya lugha, ni kwa ywenge tafsiri ya
lugha. **11** Lakini Roho ni yoo yolo ywapanga kazi zote, umpeya
kila mundu karama kwa kadiri ya uchaguzi wake mwene. **12**
Kwa mana kati yega ni umo, na ubile ni iungo yanyansima, ni
iungo yoti ni ya yega woo wolo, nyonyonyo na Kristo. **13** Kwa
mana katika roho yumo twenga twabote tutibatizwa kuwa yega
umo, kwamba Ayahudi ni Ayunani kae, kuwa amanda kae au
huru, ni bote tuinyweile Roho imo. **14** Kwa mana yega ni iungo
kwaa chimo, ila ni yanyansima. **15** Mana itei magolo walowa
baya, "kwa mana nenga na luboko kwaa, nenga na sehemu
kwaa ya yega," ipangika kwaa kubile kwaa ni sehemu ya yega.
16 Na mana itei likutu lilowa baya, "kwa kuwa nenga na liiyo
kwaamnenga na seheme kwaa ya yega," yee ailipangi kwaa
kupangika kuwa sehemu ya yega. **17** Kati yega wote ubile liyo,
likutu lyabile kwaako? Kati yega yoti yabile likutu, kwabile kwaako
nungya? **18** Lakini Nnongo abekite kila iungo ya yega mahali

pake kati yaapangite mwene. **19** Ni kati yoti ibile iungo imo, yega
ibile kwako? **20** Nga nyo nambeambe iungo yanansima, lakini
yega ni yimo. **21** Liyo laweza kwaa kuubakiya luboko, “Nibile
kwaa na haja ni wenga.” Wala ntwe uweza kwaa kugabakiya
magolo, nibile kwaa ni haja na mwenga.” **22** Lakini iungo ya yega
yatibonekana kuwa ni heshima yahitajika muno. **23** Na iungo
ya yega yatuwasile vyabile ni hekima njene, twaipea heshima
muno, ni iungo yitu yabile kwaa na mvuto yabile ni uzuri muno.
24 Nambeambe iungo yitu yaibile ni mvuto yabile kwaa ni haja
ya kupeyelwa heshima, kwa kuwa tayari ibile ni heshima. Lakini
Nnongo aiunganisha iungo yote mpamo, ni kuipeya heshima
zaidi yelo yaibile heshimilwa. **25** Apangite nyoo ili pabile kwaa ni
mgawanyiko katika yega, ila iungo yoti itunzane kwa upendo wa
yumo. **26** Ni muda iungo chimo mana kiumile, iungo yoti yalowa
umia mpamo. Au wakati iungo chimo chaheshimilwa, iungo yoti
yalowa puraika mpamo. **27** Nambeambe mwenga mwa yega wa
Kristo, ni iungo kila chimo kichake. **28** Ni Nnongo abekite katika
likanisa kwanza mitume, ibele manabii, tatu baalimu, boka po
balo boti bapanga makowe makolo, boka po karama ya uponyaji,
balo basaidiao, balo bapanga kazi ya kubaongoza, ni boti babile
ni aina mbalembale ya lugha. **29** Je twenga twabote ni mitume?
Twenga twabote twa manabii? twenga twabote ni baalimu? Je
twenga twabote tupanga matendo ga miujiza? **30** Je twenga
twabote tubile ni karama ya uponyaji? Twenga twabote tulongela
kwa lugha? Twenga twabote twatafsiri lugha? **31** Muipale muno
karama yaibile ngolo. Ni nenga nalowa kuabonekeya ndela
yainoyite muno.

13 Tubaye kuwa nilongela kwa lugha ya bandu ni za malaika.
Lakini kati nibile kwaa ni upendo, nibile kati shaba yailela

au upatu wauvuma. **2** Ni kati nibile na karama ya unabii ni
malango ga kweli yaibonekana kwaa ni maarifa, ni mana nibile
na imani ya kuhamisha kitombe. Lakini mana itei nibile kwaa
ni upendo, nenga na kilebe kwaa. **3** Na tubaye kuwa niatoa
milki yango yoti ni kubalisha maskini, ni mana nalowa kutoa
yega yango ili nisonywe ni mwoto. Lakini mana nibile kwaa ni
upendo, ifaika kwaa. **4** Upendo uvumiliya na hufadhili. Upendo
ujisifu kwaa **5** au kuipuna. Ubile kwaa ni kiburi au ukorofi.
Upala kwaa makowe gake, ubona kwaa uchungu haraka, wala
ubalanga kwaa mabaya. **6** Upuraia kwaa udhalimu. Badala yake,
upuraika mu'kweli. **7** Upendo hupumiliya makowe goti; uaminiya
makowe gote, ubile ni ujasiri katika makowe yote, ni ustahimili
makowe gote. **8** Upendo ukoma kwaa. Mana itei kwabile ni
unabii, wote walowa peta. Mana itei kwabile ni lugha, yalowa
koma. Mana itei kwabile ni maarifa, yalowa peta. **9** Kwa kuwa
tutangite kwa sehemu ni twapanga unabii kwa sehemu. **10** Lakini
mana iisile yelo yaibile kamili, yelo yaibile kwaa kamili yapeta.
11 Panibile nchunu, nibayite kati mwana nchunu, natiwasa
kati mwana nchunu, natiamua kati mwana nchunu. Panibile
mundu nkolo, niibekite kutalu ga mwana nchunu. **12** Kwa
mana nambeambe twabona kati kwa kioo, kati sura mulibendo,
lakini muda wolo twalowa bona minyo kwa minyo. Nambeambe
nitangite kwa sehemu, lakini muda wolo nitangite muno kati
nenga yaniyowanike muno. **13** Lakini nambeambe makowe aga
matatu gatidumu: imani, tumaini lyaisa, ni upendo. Lakini lyalibile
likolo zaidi ya aga ni upendo.

14 Muupale upendoni tamaniya muno karama ya rohoni,
zaidi muno mpate kutoa unabii. **2** Mana ywembe ywalongela
kwa lugha ubaya kwaa ni bandu ila ubaya ni Nnongo. Mana

ntopo ywalewa kwa sababu alongela makowe yayowanika
kwaa katika Roho. **3** Lakini ywembe atoae unabii abaya ni
bandu ni kuwachenga, kubatia mwoyo, ni kubafariji. **4** Ywembe
ywalongela kwa lugha uichenga mwene, lakini ywembe ywatoa
unabii kulichenga likanisa. **5** Nambeambe natamaniya panga
mwenga mwabote mulongele kwa lugha. Lakini zaidi ya ago,
natamaniya panga mtoe unabii. Ywembe ywatoa unabii ni nkolo
kuliko ywembe ywalongela kwa lugha(labda abe ni watafsiri), ili
panga likanisa lipate chengwa. **6** Lakini nambeambe, ainja na
alombo bango, niisile kwinu ni longela kwa lugha, nalowa afaidia
namani mwenga? Niweza kwaa, ila nabaya ni mwenga kwa ndela
ya ufunuo, au kwa ndela ya maarifa, au unabii, au kwa ndela ya
lifundisho. **7** Mana itei ilebe ya ibile kwaa ni ukoto kati filimbi au
kinubi paitoa kwaa lilobe lyabile ni tofauti, iyowa tambulikana
namani ni chombo gani chakiweza? **8** Kwa mana manaitei
libaragumu lyatitoa lilobe lyange yowanika, ni jinsi gani mundu
atanga ya kuwa ni muda wa kujiandaa ni vita? **9** Nga nyonyonyo
ni mwenga. Mana mwalowa toa mu'lulimi neno lyalibile kwa
dhahiri, ni jinsi gani mundu alowa elewa chaalongela? Mwalowa
longela, ni ntopo ywaabayowine. **10** Ntopo shaka panga kwabile
lugha zanyansima mbalembale mu'dunia, ni ntopo hata yimo
yaibile kwaa ni maana. **11** Lakini mana itei nitangite kwaa mana
ya lugha, nalowa pangika na mgeni kwa ywembe ywalongela,
ni ywembe ywalongela alowa pangika mgeni kwango. **12** Nga
nyonyonyo ni mwenga. Kwa kuwa mwatamaniya muno kubona
udhihirisho wa Roho, mupale kwamba mzidi muno kulichenga
likanisa. **13** Nga ywembe ywalongela kwa lugha ni alobe apewe
tafsiri. **14** Kwa mana mana nilobite kwa lugha, roho yango uloba,
lakini malango gango gabile kwaa ni matunda. **15** Nipange

namani? Nalowa loba kwa Roho yango, lakini pia nalowa loba
kwa malango gango. Nalowa imba kwa roho yango, nalowa
imba kwa malango gango kae. **16** Vinginevyo, ukimsifu Nnongo
kwa roho, ywembe abile mgeni alowa itika namani "Amina"
mana utoa shukrani, mana itei ugatangite kwaa gaugabaya?
17 Mana ni kweli wenga washukuru vema, lakini yolo ywenge
achengilwe kwaa. **18** Namshukuru Nnongo kwa kuwa nilongela
kwa lugha zaidi ya mwenga mwabote. **19** Lakini katika likanisa
ni heri nalongela maneno matano kwa malango gango ili nipate
kubapundisha benge, zaidi ya longela maneno komi elfu. **20**
Ainja ni alombo bango, kana mube bana achunu longela kwinu.
Badala yake, husiana na ubou, mube kati bana bachunu. Lakini
katika kuwasa kwinu mube bandu akolo. **21** Iandikilwe katika
saliya, "Kwa bandu ba lugha yenge ni kwa mikano ya bageni
nilongela ni bandu haba. Wala hata nyoo alowa niyowa kwaa,"
Abaya Ngwana. **22** Nga nyo, lulimi ni ishara, kwa baliaminiya
kwaa, ila kwa baaminiya kwaa. Lakini kutoa unabii nga ishara,
kwa baaminiya kwaa, ila kwa ajili yabe baaminiya. **23** Aga, mana
itei likanisa lyote limekusanyika pamope ni bote anene kwa
lugha, ni bageni na baaminiya kwaa batijingya, Je baweza kwaa
baya panga mwabile ni uchizi? **24** Lakini mana itei mwabote
mwatoa unabii na ywaaminiya kwaa au mgeni ajingya, alowa
shawishiwa ni yolo ywayowa. Atahukumilwa na yote ya gabayite.
25 Siri za mwoyo wake zatifunuliwa. Matokeo gake, alowa
tomboka kifudifudi ni kumwabudu Nnongo. Alowa kiri ya panga
Nnongo yu kati yinu. **26** Chanamani kifuatacho bai, ainja na
alombo bango? Mana mukengamite pamope, kila yumo abile ni
Zaburi, mapundisho, mafunuo, lugha au tafsiri. Mupange kila
kilebe ili kwamba muichenge likanisa. **27** Kati yeyote ywalongela

kwa lugha, bawe abele au atatu, na kila yumo katika zamu. Ni
mundu lazima atafasiri chakibayilwe. **28** Lakini kati ntopo mundu
wa tafsiri, ila kila yumo wabe atame kimya nkati ya likanisa.
Bai kila yumo alongele kichake ni kwa Nnongo. **29** Na manabii
abele au atatu anene, ni wenge baasikilize kwa kupambanua
chalongelwa. **30** Lakini ywa tama akipunuliwa likowe katika
huduma, yolo ambae abile alongela ni anyamaze. **31** Kwa kuwa
kila yumo winu aweza kutoa unabii yumo badala ya ywenge
ili kwamba kila yumo aweze kuipunza ni bote baweze kutiwa
mwoyo. **32** Kwa kuwa roho ya manabii yabile pae ya uangalizi wa
manabii. **33** Kwa kuwa Nnongo ni Nnongo kwaa wa machafuko,
ila wa amani. Kati yaibile katika makanisa yote ya baumini.
34 Ipalikwa alwawa batame kimya katika likanisa. Kwa kuwa
baruhusiwa kwaa longela. Badala yake, ipalikwa kuwa katika
unyenyekevu, kati saliya yailongela. **35** Kati kwabile ni chochote
balowa tamaniya kuipunza, bai babanaluye analome babe
ku'nyumba. Kwa kuwa ni aibu kwa alwawa longela mu'likanisa.
36 Je neno lya Nnongo liboka kwinu? Je latiafikia mwenga
kae? **37** Kati mundu ywailolekeya kupangika nabii au ba rohoni,
impalika agatange makowe yaniyandikia ya panga ni maagizo
ga Ngwana. **38** Lakini ayowanika kwaa aga, munneke kana
abatambwe. **39** Nga nyo bai, ainja ni alombo bango, mupale
muno kutoa unabii, na kana mubazuie mundu yoyote longela
kwa lugha. **40** Lakini makowe gote gapangilwe kwa uzuri ni kwa
utaratibu.

15 Nambeambe nendakuwakombosha, ainja na alombo, nnani
ya injili yaihubiriwa, ambayo mwaipokile ni yema nakwe. **2** Ni
katika injili yee mwatilopolelwa, kati mwalikamwa imara neno
lyaniwahubirie mwenga, ila muaminiya bure. **3** Kati kwanza

yaniipokii kwa umuhimu niiletike kwinu kati ya ibile: panga
bokana na maandiko, Kristo awile kwa ajili ya sambi yitu, **4**
bokana na maandiko atisikwa, ni panga atifufuka lisoba lya tatu.
5 Ni panga ywamtokii Kefa, boka po kwa balo komi ni ibele. **6**
Boka po atikwatokiya kwa muda umo ba'ainja na alombo zaidi
ya mia tano. Baingi babe babile bado akoto, lakini baadhi yabe
bagonjike lugono. **7** Boka po atikumtokya Yakobo, boka po
mitume yote. **8** Mwisho wa bote, atikunitokya nenga, kati yee
kwa mwana ywabile belekwa katika wakati ubile kwaa sahihi. **9**
Kwa kuwa nenga na nchunu kati ya mitume. Nastahili kwaa
kemelwa mtume, kwa sababu natilitesa likanisa lya Nnongo. **10**
Lakini kwa neema ya Nnongo nibile kati yanibile, na neema
yake kwango yaibile kwaa bure. Badala yake, nipangite bidii
kuliko wote. Lakini ibile kwaa nenga, ila neema ya Nnongo ibile
nkati yango. **11** Kwa eyo kati ni nenga au bembe, twati lihubiri
nyoo na tutiaminiya nyoo. **12** Nambeambe kati Kristo atihubiriwa
kati ywafufuka kwa bandu babile mu'kiwo, ibe namani baadhi
yinu mubaye ntopo ufufuo wa bandu babile mu'kiwo? **13** Lakini
mana ntopo Ufufuo wa bandu babile mu'kiwo, bai hata Kristo
afufuka kwaa kae. **14** Ni mana Kristo afufuka kwaa, nga nyoo
mahubiri yitu ni bure, na imani yitu ni bure. **15** Ni twapatikana
kuwa mashahidi ba ubocho kumhusu Nnongo, kwa sababu
twatimshuhudia Nnongo kinchogo, baya atimfufua Kristo, wakati
atikumfufua kwaa. **16** Kati mana itei bandu bakiwo bafufuliwa
kwaa, Yesu kae afufuliwa kwaa. **17** Ni kati Kristo afufuliwa
kwaa, imani yinu nga ya bure na bado mubile katika sambi
yinu. **18** Nga nyoo hata balo babile batiwaa katika Kristo kae
batiangamia. **19** Mana itei kwa maisha aga kichake tubile ni
ujasiri kwa wakati woisa nkati ya Kristo, bandu bote, twenga

niwakuhurumilwa zaidi ya bandu bote. **20** Lakini nambeambe
Kristo atifufuka boka mu'kiwo, matunda ya kwanza ya balo
babile mu'kiwo. **21** Kwa mana kiwo kiisile pitya bandu, pitya kae
bandu ni ufufuo wa bandu. **22** Kwa mana kati katika Adamu
bote batiwaa, nga nyoo kae katika Kristo bote balowa pangika
akoto. **23** Lakini kila yumo kayika mpango wake: Kristo, matunda
ga kwanza, ni boka po balo babile ba Kristo bapangite ukoto
wakati woisa kwake. **24** Nga po walowa pangika mwisho, palyo
Kristo paakabidhi upwalume kwa Nnongo Tate. Ayee nga palyo
palowa komesha utawala wote ni mamlaka yote ni ngupu. **25**
Kwa kuwa lazima atawale mpaka paalowa beka maadui bake
bote pae ya nyayo yake. **26** Adui wa mwisho uharibiwa ni kiwo.
27 Kwa mana “abekite kila kilebe pae ya nyayo yabe.” Lakini
paibaya “abekite kila kilebe,” ni wazi panga yee iusishe kwaa
balo babekite kila kilebe pae yake mwene. **28** Wakati ilebe yote
ibekilwe pae yake, boka po mwana mwene alowa bekwa pae
kwake ywembe ywabile atikuibeka ilebe yote pae yake. Ayee
nga ipangike ili panga Nnongo Tate abe yote nkati ya gote. **29**
Au kae bapanga namani balo baabatizwile kwa ajili ya bandu ba
kiwo? Kati bandu ba kiwo bafufuliwa kwaa kabisa, kwa namani
kae batibatizwa kwa ajili yabe? **30** na kwa namani tubile katika
hatari kila saa? **31** Ainja ni alombo bango, petya kuisifu kwango
katika mwenga, ambayo nibile nayo katika Kristo Yesu Ngwana
witu, natangaza nyoo: nawaa kila lisoba. **32** Ifaika namani,
katika mtazamo wa bandu, kati bandu ba'kiwo bafufuliwa kwaa?
“Leka bai tulyee ni nywaa, kwa mana malabo twalowa waa.” **33**
Kana mulongele ubocho: “Makundi ganoite kwaa uharibia tabia
inoyite. **34** “Mube na kiasi! mutame katika haki! kana muyendelee
panga sambi. Kwa mana baadhi yinu mubile kwaa ni maarifa ya

Nnongo. Nabaya nyoo kwa oni yinu. **35** Lakini mundu ywenge
abaya,"Jinsi gani bandu ba kiwo balowa fufuliwa? Na bembe
balowa isa na aina gani ya yega?" **36** Wenga wa nlalo muno!
Chelo chaukipandile kiweza kwaa kuanza kukua ila kiwile. **37**
Na chelo cha ukipandike ni yega kwaa ambao walowa kua,
ila mbeyu yaichipua. Iweza kuwa ngano au kilebe chenge. **38**
Lakini Nnongo aipeya yega kati yaapendile, na katika kila mbeyu
yega yake mwene. **39** Yega yote ilandana kwaa, ila, kwabile
na yega imo wa bandu, ni yega yenge ya anyama, na yega
yenge ya iyuni, ni yenge kwa ajili ya omba. **40** Pabile na yega ya
kumaunde kae ni yega ya mu'dunia. Lakini utukufu wa yega ya
kumaunde ni aina yimo na utukufu wa mu'dunia ni wenge. **41**
Kwabile ni utukufu umo wa lilumu, ni utukufu wenge wa mwei, ni
utukufu wenge wa tondwa. Kwa mana tondwa yimo itofautiana
ni tondwa yenge katika utukufu. **42** Nga nyoo ubile kae ni ufufuo
wa bandu ba kiwo. Chelo chakipandwile, na chakiotile kiaribika
kwaa. **43** Kipandilwe katika matumizi ya kawaida, kioteshwa
katika utukufu. Kipandilwe katika udhaifu, kioteshwa katika
ngufu. **44** Kipandilwe katika yega wa asili, kioteshwa katika
yega wa kiroho. Kati kwabile ni yega wa asili, kubile ni yega ya
kiroho kae. **45** Nga nyoo iandikilwe kae,"Mundu wa kwanza
Adamu atipangika roho yaatama." Adamu wa mwisho atipangika
roho yaitoa ukoto. **46** Lakini wa kiroho aisa kwaa kwanza ila
wa asili, ni boka po wa kiroho. **47** Mundu wa kwanza ni wa
dunia, atitengenezwa kwa mavumbi. Mundu wanaibele aboka
kumaunde. **48** Kati ya yolo ywapangilwe kwa mavumbi, nga
nyoo pia balo bapangilwe kwa mavumbi. Kati ya mundu wa
kumaunde abile, nga nyoo kae balo ba kumaunde. **49** Kati
ambavyo tupapike mfano wa mundu wa mavumbi, tupapike kae

mfano wa mundu wa kumaunde. **50** Nambeambe naabakiya,
ainja na alombo bango, panga yega na mwai iweza kwaa kuurithi
upwalume wa Nnongo. Wala wakuharibika kurithi wauharibika
kwaa. **51** Linga! Naabakiya mwenga siri ya kweli: Twawile kwaa
bote, ila bote twalowa badilishwa. **52** Twalowa badilishwa katika
muda, katika kufumba ni kufumbua kwa liyo, katika tarumbeta
lya mwisho. Kwa kuwa tarumbeta yalowa lela, ni banda babile
mu'kiwo balowa fufuliwa na hali ya haribika kwaa, na twalowa
badilishwa. **53** Kwani awoo waharibika ni lazima uwale wa
haribika kwaa, ni wolo wa waa lazima uwale wa waa kwaa.
54 Lakini muda woo wa haribika walowa walikwa wa haribika
kwaa, ni wolo wa kiwo walowa jingya mu'kiwo, nga waisa
msema ambao uandikilwe,"Kiwo chamezwile katika ushindi."
55 Kiwo, ushindi wako ubile kwaako? Kiwo, ubile kwaako ni
uchungu wako?" **(Hadēs g86)** **56** Uchungu wa kiwo ni sambi,
ni nguvu ya sambi ni saliya. **57** Lakini shukrani kwa Nnongo,
ywatupeile twenga ushindi pitya Ngwana witu Yesu Kristo! **58**
Kwa eyo, apendwa ainja na alombo bango, mube imara na
kana mlendeme. Daima muipange kazi ya Ngwana, kwa sababu
mutangite kuwa kazi yinu katika Ngwana ni yabure kwaa.

16 Nambeambe kuhusu michango kwa ajili ya baumini, kati
yanieleza makanisa ga Galilaya, nyonyonyo mupalikwa panga.
2 Katika lisoba lya kwanza lya wiki, kila yumo winu abeke
kilebe fulani kando ni kukihifadhi, kati mwamuweza. Mupange
nyoo ili panga kana kube na michango wakati paniisile. **3** Na
paniikite, yeyote ywamunchawile, nalowa kuntuma pamope ni
barua kutoa sadaka yinu kono Yerusalem. **4** Ni kati ni sahihi kwa
nenga kuyenda pia, balowa yendya pamope ni nenga. **5** Lakini
naisa kwinu, wakati napetya Makedonia. Kwa mana nalowa

pitya Makedonia. **6** Labda naweza tama ni mwenga au hata
kumaliza majira ya mbepo, ili panga muweze nisaidia katika
safari yango. popote paniyenda. **7** Kwa mana nitarajia kwaa
kuabona nambeambe kwa muda mwipi, mana natumainiya tama
ni mwenga kwa muda pulani, kati Ngwana alowa kunruhusu.
8 Lakini nalowa tama Efeso mpaka Pentekoste, **9** kwa mana
nnango mpana utiyongoliwa kwa ajili yango, na kwabile ni
maadui banyansima banipingabo nenga. **10** Nambeambe muda
Timotheo aisa, munlole panga abile ni mwenga bila yogopa,
aipanga kazi ya Ngwana, kati yaniipanga nee. **11** Mundu yoyote
kana amdharau. Mumsaidie katika ndela yake kwa amani ili
panga aweze isa kwango. Kwa mana niamtarajia aise pamope
ni alongo. **12** Nambeambe husiana na nongo witu Apolo.
Natikumtia mwoyo muno kwakuatembelea mwenga pamope
ni alongo. Lakini atiamua kuisa kwaa nambeambe. Nga nyoo,
alowa isa muda apatike nafasi. **13** Mube minyo, muyemi imara,
mpange kati analome, mube ni ngupu. **14** Bai goti yamugapanga
mugapange katika upendo. **15** Mwaitangite nyumba ya Stefania.
Muitangite panga babile baamini ba kwanza kolyo Akaya, ni
panga baibekite bene mu'huduma ya baumini, Nambeambe
naasihi, ainja na alombo bango, **16** mube anyenyekevu kwa
bandu kati abo, na kwa kila mundu ywaabasaidia katika kazi ni
apanga kazi pamope ni twenga. **17** Na nibile na puraha kwa ujio
wa Stefania, fotunato na Akiko. Bayemi mahali ambapo mwenga
mpalikwa kuwa. **18** Kwa mana waipuraisha roho yango ni yinu.
Kwa eyo, nambeambe, mwatambue bandu kati aba. **19** Makanisa
ga Asia batumite salamu kwinu. Akila na Prisca wanaasalimiya
katika Ngwana, pamope ni likanisa lyabile mu'nyumba yabe. **20**
Ainja ni alombo bango bote watiasalimya kwa busu litakatifu. **21**

Nenga, Paulo, naiandikiya nyoo kwa luboko lwango. **22** Kati
yeyote ywampenda kwaa Ngwana, bai laana ibe nnani yake.
Ngwana witu, uise! **23** Neema ya Ngwana Yesu ibe ni mwenga.
24 Upendo wango ube pamope ni mwenga katika Kristo Yesu.

2 Akoritho

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi hga Nnongo, ni
Timotheo nnongo witu, kwa likanisa lya Nnongo lyalibile Korintho,
na kwa baumini bote babile mu'nkoa wote wa Akaya. **2** Neema
na ibe kwinu na amani boka kwa Nnongo Tate yitu ni Ngwana
Yesu kristo. **3** Na asifiwe Nnongo na Tate wa Ngwana Yesu
Kristo. Ywembe ni Tate wa rehema na Nnongo wa faraja yote. **4**
Nnongo utufariji twenga katika mateso yitu yote, ili panga tyweze
kuafariji balo babile katika mateso. Tunaafariji wenge kwa faraja
yeyelo ambayo Nnongo aitumile kutufariji twenga. **5** Kwa kuwa
kati ya mateso ga Kristo uongezeka kwa ajili yitu, nyonyonyo
faraja yitu uongezeka pitya Kristo. **6** Lakini kati twaataabishwa,
ni kwa ajili ya faraja yinu ni wokovu winu. Na mana twafarijiwa,
ni kwa ajili ya faraja yinu. Faraja yinu panga kazi kikamilifu
pamwashiriki mateso kwa uvumulivu kati twenga kae twateseka.
7 Na ujasiri witu nnani yinu ni thabiti. Tutangite panga kati ya
ambavyo mwatishiriki mateso, nyonyonyo mwatishiriki faraja. **8**
Kwa kuwa tupala kwaa mwenga muwe alalo, alongo, kuhusu
matatizo yatubile nayo kolo Asia. Twationewa zaidi ya twatiweza
potwa, kati panga tubile kwaa ni litumaini lya tama kae. **9**
Kweli twabile ni hukumu ya kiwo nnani yitu. Lakini yoo yabile
ni kutupanga twenga tubeke kwaa litumaini nnani yitu wene,
badala yake tubeke litumaini katika Nnongo, ywafufua bandu.
10 Ywatulopwile twenga boka ago maafa ga mauti, na alowa
kutulopwa kae. Tubekite ujasiri witu katika ywembe panga
alowa kutulopwa kae. **11** Alowa panga nyoo kati ya mwenga
yamwatitusaidia twenga kwa maombi ginu. Nga nyoo baingi
baloa toa shukrani kwa niaba yitu kwa ajili ya upendeleo wa
nema tupyilwe twenga pitya maombi ya baingi. **12** Twaipunia lee:

ushuhuda wa dhamiri yitu. kwa mana ni katika nia sapi ni usapi
wa Nnongo panga twatiyenda wene katika dunia. Tupangite
nyoo hasa ni mwenga, na katika hekima kwaa ya ulimwengu,
lakini badala yake ni pitya neema ya Nnongo. **13** Twaandikiya
kwaa chochote ambacho muweza kwaa kukisoma au elewa.
Nibile na ujasiri **14** panga kwa sehemu muyomwile kutuyowa.
Nibile ni ujasiri katika lisoba lya Ngwana Yesu twalowa sababu
yinu kwa ajili ya kiburi chinu, kati yaa mwamubile kwitu. **15** Kwa
mana nibile na ujasiri kuhusu lee, nipala isa kwinu kwanza, ili
panga muweze pakya faida ya tembelewa mara ibele. **16** Nibile
najiandaa kubatembelea kae wakati wakuyenda Makedonia.
Kae nipala isa kubatembelea kae muda nakerebuka boka
Makedonia, na boka po mwenga kunituma nenga wakati niyenga
Uyahudi. **17** Panibile nawasa namna yee, je nibile nasitasita? Je
naandaa nakowe lingana na viwango ya bandu, ili panga nibaye,
“Eloo, eloo” na Hapana, hapana” kwa muda umo? **18** Lakini
kati Nnongo ya abile mwaminifu, twabaya kwaa yoti “Eloo” na
“Hapana.' **19** Kwa kuwa mwana wa Nnongo, Yesu Kristo, ywabile
Silvano, Timotheo ni nenga twabile twantangaza nkati yinu, abile
kwaa “Eloo” na “Hapana.” Badala yake, ywembe wakati woti
ni “Eloo.” **20** Kwa mana ahadi zoti za Nnongo ni “Eloo” katika
ywembe. Nga nyo kae pitya ywembe twabaya 'Amina” kwa
utukufu wa Nnongo. **21** Nambeambe Nnongo ywaatuthibitisha
twenga pamope ni mwenga katika Kristo, nga atutumile twenga.
22 Abekitea muhuri nnani yitu na kutupeya Roho katika mioyo
yitu kati dhamana ya chelo chabile alowa kutupeya baadae.
23 Badala yake, namloba Nnongo anishuhudie nenga panga
sababu yanipangile niise kwaa Korintho panga nibaelemee kwaa
mwenga. **24** Ayee ibile kwaa sababu twajaribu dhibiti jinsi imani

yinu yaipalikwa kuwa, Badala yake, tupanga pamope ni mwenga
kwa ajili ya puraha yinu, kati yamuyemite katika imani yinu.

2 Kwa eyo niamwile kw sehemu yangi mwene panga niise
kwaa kae kwinu katika hali ya uchunhu. **2** Mana natiasababishia
mwenga matamwe, ni nyai ywanipuraisha nenga, lakini ni yolo
ywabile ywaumizwa ni nenga? **3** Niandikile kati ya nipangite
ili panga wakati waniisa kwinu niweze kwaa umizwa na balo
babile panipangite nipuraike. Nibile na ujasiri kuhusu mwenga
mwabote panga furaha yango yeyelo mubile nayo mwenga
mwabote. **4** Kwa kuwa naandikya mwenga lingana na mateso
makolo, na dhiki ya mwoyo, na kwa machozi yanyansima. Nipala
kwaa kuwasababishia mwenga matamwe. Badala yake, nipala
muutange upendo wanyansima wanibile nao kwa ajili yinu. **5**
Mana kwabile ni yeyote ywasababisha matamwe, asababisha
kwaa kwango kae, lakini kwa kiwango pulani bila beka ukale
muno-kwinu mwenga mwabote. **6** Ayee nga adhabu ya mundu
yoo kwa baingi yatosha. **7** Kwa eyo nambeambe badala ya
adhabu, mpalikwa kumsamee ni kumfariji. Mupange nyoo ili
panga aweze kwaa shindwa na huzunu yanyansima. **8** Kwa
eyo naatia mwoyo kuthibitisha upendo winu hadharani kwa ajili
yaywembe. **9** Ayee nga sababu niandikile, ili panga niweze
kuajaribu na kuyowa kuwa mana ni batii katika kila kilebe. **10**
Mana mwaweza msamiya yeyote, ni nenga namsamiya mundu
yoo. Chelo chanikisamiya-kati nakisamiya chochote-kisameelwa
kwa faida yinu katika uwepo wa Kristo. **11** Ayee nga panga
nchela aise kwaa kutupangia ubocho. Kwa kuwa twenga twaalalo
kwaa kwa mipango yake. **12** Nnango utiyongoliwa kwango ni
Ngwana paniisile katika mji wa Troa hubiri injili ya Kristo palyo.
13 Hata nyoo, nibile kwaa na amani ya mwoyo, kwa sababu

nikwembine kwaa ni nongo bango Tito kolyo. Nga nyoo nialekite
na kelebuka Makedonia. **14** Lakini ashukuriwe Nnongo, ywabile
katika Kristo mara yote utuongoza twenga katika ushindi. Pitya
twenga sambaza harufu inoite ya maarifa gake mahali pote. **15**
Kwa mana twenga kwa Nnongo, ni harufu inoite ya Kristo, bote
kwati ya balo babile lopolelwa na kati ya balo baangamia. **16**
Kwa bandu baangamia, ni harufu boka mu'kiwo mpaka kiwo.
Kwa balo balopolwa, ni harufu inoite boka ukoto mpaka ukoto.
Ywa nyai ywastahili ilebe yee? **17** Kwa mana twenga twabile
kwaa kati bandu banyansima bapemeya neno lya Nnongo kwa
faida. Badala yake, kwa usapi wa nia, twabaya katika Kristo, kati
ya tutumilwe boka kwa Nnongo, nnongi ya Nnongo.

3 Je, tutumbwile kuisifia bene kae? Tuhitaji kwaa barua ya
mapendekezo kwinu au boka kwinu, kati baadhi ya bandu, je
twahitaji? **2** Mwenga mwabene ni barua yitu ya mapendekezo,
yaiandikilwe mu'mioyo yitu, yaiyowanika na kusomwa na bandu
bote. **3** Na mwaonesha panga mwenga ni barua boka kwa
Kristo, yaitolewa ni twenga, iandikilwe na wino kwaa ila kwa
Roho wa Nnongo ywabile nkoto. Iandikilwe kwaa nnani ya vibao
ya maliwe, ila nnani ya vibao vya mioyo ya bandu. **4** Na wolo
nga ujasiri tubile nao katika Nnongo pitya Kristo. **5** Twajiamini
kwaa wabene kwa kudai chochote kati boka kwitu. Badala yake,
kujiamini kwitu kwaboka kwa Nnongo. **6** Ni Nnongo ywabile
atupangite tuweze pangika atumishi wa liagano lyayambe. Ayee
nga liagano labile kwaa lya barua ila ni lya Roho. Kwa kuwa
barua ubulaga, lakini roho yatoa ukoto. **7** Nambeambe kazi ya
kiwo itichongwa katika herufi nnani ya maliwe iisile kwa namna
ya utukufu panga bandu ba Israeli balilinga kwaa bene ila pitya
minyo ga Musa. Ayee nga sababu ya utukufu wa minyo gake,

utukufu ambao wabile wafifia. **8** Je, kazi ya Roho ilowa kuwa
kwaa na utukufu muno? **9** Kwa kuwa kati huduma ya hukumu
ibile na utukufu, ni mara ilenga zaidi huduma ya haki huzidi
muno katika utukufu! **10** Ni kweli panga, chelo chakipangilwe
utukufu kwanza kibile kwaa utkufu kae katika heshima yee,
kwa sababu ya utukufu wanansima. **11** Kwa kuwa kati chelo
ambacho chabile chapeta chabile ni utukufu, ni kwa kiasi gani
muno chelo ambacho ni chakudumu kibile na utukufu! **12** Kwa
kuwa twajiamini eyo, tubile ni ujasiri muno. **13** Tubile kwaa kati
Musa, ywabekite utaji nnani ya uso bake, ili panga bandu ba
Israeli baweze kwaa lola moja kwa moja mu'mwisho wa utukufu
ambao ubile watiboka. **14** Lakini malango gabe gatabilwe. Hata
mpaka lisoba lee utaji wowolo bado ulekilwe nnani ya usomaji
wa liagani lya kale. Ibekilwe kwaa wazi, kwa sababu ni katika
Kristo kichake iondolewa kutalu. **15** Lakini hata leno, wakati
wowote Musa asomwapo, utaji utama nnani ya mioyo yabe. **16**
Lakini mundu paakeleka kwa Ngwana, utaji ulowa boka. **17**
Nambeambe Ngwana ni Roho. Pabile ni Roho wa Ngwana,
kubile ni uhuru. **18** Nambeambe twenga twabote, pamope ni
minyo zibile kwaa bekewa utaji, ubona utukufu wa Ngwana.
Twabadilishwa nkati ya muonekano wowolo wa utukufu boka
shahada jimo ya utukufu yenda yenge, kati yaibile kwa Ngwana,
ambaye ni Roho.

4 Kwaeyo, kwa sababu tubile ni huduma yee, na kati yaibile
tuipokii rehema, tukata kwaa tamaa. **2** Badala yake, tumezikana
ndela zote za aibu na ziyowanike kwaa. Twatama kwaa kwa hila,
na tulitumia kwaa lineno lya Nnongo. Kwa kuwasilisha yaibile
kweli, twaibonekeya twabene kwa dhamiri ya kila mundu nnongi
ya Nnongo. **3** Lakini kati ijnili yitu iyowanike kwaa, iyowanika

kwaa kwa balo baangamia kae. **4** Katika uchaguzi wabe, nongo
wa ulimwengu woo atiwapofusha malango gabe ziamiya kwaa.
Matokeo gake, bweza kwaa, kubona bweya ya injili ya utukufu
wa Kristo, ywabile ni mpwano wa Nnongo. **(aiōn g165)** **5** Kwa
kuwa twajitangaza kwaa wene, ila Kristo Yesu kati Ngwana,
ni twenga wene kati atumishi winu kwa ajili ya Yesu. **6** Kwa
mana Nnongo nga ambaye abayite, “Bweya walowa angaza
boka mu'libendo.” Atitangaza katika mioyo yitu, kutoa bweya wa
maarifa ya utukufu wa Nnongo katika uwepo wa Yesu kristo. **7**
Lakini tubile ni hazina yee katika chombo sa ukando, ili panga
iyowanike kuwa ngupu kolo muno ni ya Nnongo na ni yitu kwaa.
8 Twataabika katika kila hali, lakini tusonga kwaa. Twabona
shaka lakini tujawa kwaa na kukata tamaa. **9** Twateselwa lakini
twatelekezwa kwaa. Twatekwanilwe pae lakini twaangamia kwaa.
10 Masoba gote twabeba katika yega yetu kiwo sa Yesu, ili panga
ukoto wa Yesu ubonekane katika yega yetu kae. **11** Twenga
twabile akoto masoba tumetolewa kuwaa kwa ajili ya Yesu, ili
panga ukoto wa Yesu ubonekane katika yega yetu ya bandu
12 Kwa sababu yee, kiwo chapanga kazi nkati yitu, ila ukoto
wapanga kazi nkati yinu. **13** Lakini tubile ni roho yeyelo ya imani
lingana na chelo chaandikilwe: “Naaminiya, nga nyo nibayite.”
Twenga kae twaaminiya, nga nyo twabaya. **14** Tutangite kuwa
yolo ywaamfufuwe Ngwana Yesu kae alowa kutufufua twenga
pamope ni mwenga katika uwepo wake. **15** Kila kilebe ni kwa
ajili yinu ili panga, kwa kadri neema yaibile enea kwa bandu
banyansia, shukrani yazidi yongekeya kwa utukufu wa Nnongo.
16 Nga nyoo tukata kwaa tamaa. Japokuwa panja twachakaa,
nkati ya tupangika wayambe lisoba hadi lisoba. **17** Kwa kipindi
chee kifupi, mateso aga mepesi yalowa kutuandaa twenga kwa

ajili ya umilele nzito wa utukufu wanyansima zaidi ya ipimo
yote. **(aiōnios g166)** **18** Kwa kuwa tulola kwaa kwa ajili ya ilebe
ambavyo vyatibonekana. Ilebe twaweza kuibona ni vya muda,
ila ilebe ambavyo yabonekana kwaa ni ya milele. **(aiōnios g166)**
5 Tutangite panga kati maskani ga ulimwengu ambayo twatama
umo yaharibika, tubile ni lijengo boka kwa Nnongo. Ni nyumba
ichengwite kwa maboko ya bandu, ila ni nyumba yangayomoka,
katika maunde. **(aiōnios g166)** **2** Kwa kuwa katika lihema lee
twaugua twatamaniya kuvikwa kwa maskani yitu kumaunde. **3**
Twatamaniya kwa ajili ya yee kwa sababu kwa kuiwala twalowa
bonekana kwaa kuwa tubile ntopo ngobo. **4** Kwa hakiaka muda
tubile nkati ya hema lee, twaugua mana tukilemewa. Tupala
kwaa kuvuliwa. Badala yake, twapala kuwalishwa, ili panga
chelo chawaa ili kiweze mezwa ni ukoto. **5** Yolo ywatuandaa
twenga kwa kilebe chelo ni Nnongo, ambaye ywatupeile twenga
Roho kati ahadi ya chelo chalowa isa. **6** Kwa eyo mube ni ujasiri
masoba gote. Mube minyo panga wakati tubile munyumba katika
yega, tubile kutalu na Ngwana. **7** Kwa kuwa twatyanga kwa
imani, kwa lolekea kwaa. Kwa eyo tubile ni ujasiri. **8** Ni bora
tube kutalu mu'yega ni nyumba pamope ni Ngwana. **9** Kwa eyo
twaipanga kuwa lengo letu, mana tukiwa mu'nyumba au kutalu,
tumpendeze ywembe. **10** Kwa kuwa lazima bote tubonekane
nnongi ya iteo cha hukumu cha Kristo, ili panga kila yumo aweze
pokya chelo chastahili kwa makowe gapangika katika yega,
mana itei ni kwa uzuri au kwa ubaya. **11** Kwa eyo, kwa kuitanga
hofu ya Ngwana, twaashawishi bandu. Mana yatubile, ibonekana
wazi ni Nnongo. Nendatumainiya kuwa itangike pia mu'dhamiri
yinu. **12** Twajaribu kwaa kuashawishi mwenga kae kutubona
twenga kati wa kweli. Badala yake, twaapeya mwenga sababu

ya kuipunia kwa ajili yitu, ili panga muweze kuwa na jibu kwa
balo baipunia kuhusu ya ibonekana lakini ibile kwaa chabile nkati
ya mwoyo. **13** Kwa kuwa mana itei tumerukwa na malango,
ni kwa ajili ya Nnongo. Na kati tubile mu'akili yitu timamu, ni
kwa ajili yinu. **14** Kwa mana upendo wa Kristo watushurutisha,
kwa sababu tubile na uhakika ni lee: kuwa mundu yumo atiwaa
kwa ajili ya bote, na kwa eyo bote batiwaa. **15** Na Kristo atiwaa
kwa ajili ya bote, ili panga bale batama batame kwaa kae
kwa ajili yabe bene. Badala yake, lazima utama kwa ajili yake
ywembe ambaye atiwaa ni fufuliwa. **16** Kwa sababu yee, kuanzia
nambeambe ni kuyendelea tumuhukumu kwaa mundu lingana
na viwango vya bandu, ingawa hapo kwanza twatimlola Kristo
katika namna yee. Lakini nambeambe twamuhukumu kwaa
yeyote kwa namna yee kae. **17** Kwa eyo, mana itei mundu
yoyote abile nkati ya Kristo, ywembe ni kiumbe chaayambe.
Makowe ya kale yatipeta. Linga, gabile gaayambe. **18** Ilebe yote
yee yatiboka kwa Nnongo. Ywatupanisha twenga kwake mwene
pitya Kristo, na atupile huduma ya upatanisho. **19** Nga nyoo ni
baya, katika Kristo, Nnongo atiupatanisha ulimwengu kwake
mwene, bila balangana makosa gabe dhidi yabe. Atiwekeza kwitu
ujumbe wa upatanisho. **20** Kwa nyoo twasauliwa kati bawakilishi
ba Kristo, kati panga Nnongo abile apanga rufaa yake pitya
twenga. Twaaloba mwenga kwa ajili ya Kristo: “Mpatanishwe kwa
Nnongo!” **21** Ampangite Kristo kuwa sadaka kwa ajili ya sambi
yitu. Ywembe nga ambaye apangite kwaa sambi. Apangite nyoo
ili tuweze kupangika haki ya Nnongo katika ywembe.

6 Na kwa eyo, upanga kazi pamope, twendabasihi mwenga
kana muipokee neema ya Nnongo pabile kwaa ni matokeo.
2 Kwa kuwa abaya, “Wakati waukubalika nibile makini kwinu,

na katika lisoba lya wokovu niliwasaidia.”Linga nambeambe ni
wakati waukubaluka. Linga, nambeambe ni lisoba lya wokovu. **3**
Twaweka kwaa liwe lya kizuizi nnonge ya mundu yoyote, kwa
mana tuitakia kwaa huduma yitu iletwe katika sifa mbaya. **4**
Badala yake, twaihakiki bene kwa makowe yitu yote, panga
tu atumishi ga Nnongo. Tubile atumishi bake katika baingi ba
ustahimilivu, mateso, dhiki, ugumu wa maisha, **5** kukombwa,
vifungo, ghasia, katika panga kazi kwa bidii, katika kukosa
lugono kilo, katika njala, **6** katika usafi, maarifa, uvumilivu,
wema, katika Roho Mtakatifu, katika upendo halisi **7** Tubile
abatumishi bake katika eneo lya kweli, katika ngupu ya Nnongo.
Tubile ni silaha ya haki kwa ajili ya luboko lwa mmalyo na wa
kushoto. **8** Twapanga kazi katika hekima na dharauliwa, katika
kashfa na sifa. Twatituhumiwa kuwa abocho na wakati tubile
wakweli. **9** Tunapanga kazi napanga twajulikana kwaa na bado
twayowanika vizuri. Twapanga kazi kati batiwaa na -Linga!-bado
twatama. Twaipanga kazi kati twaazibiwa kwa ajili ya matendo
yitu lakini kati kwaa yaabahukumilwe hata waa, **10** Twaipanga
kazi kati wenye masikitiko, lakini masoba gote twabile na
furaha. Twaipanga kazi kati maskini, lakini twajihatarisha baingi.
Twaipanga kazi kati panga twapata kwaa kilebe kati twatemiliki
kila kilebe. **11** Twabaya ukweli wote kwinu, Akorintho, na mioyo
yitu yatifunguka kwa upana. **12** Mioyo yinu izuiliwa kwaa na
twenga, ila mwatizuiliwa na hisia yinu wene. **13** Nambeambe
katika badilishana kwa haki nalongela kati kwa bana-muipungue
mioyo yinu kwa upana. **14** Kana mupungamanishe pamope
ni baaminiya kwaa. Kwa mana kwabile ni uhusiano gani kati
ya haki ni uasi? Ni kwabile ni ushirika gani kati ya bweya ya
libendo? **15** Ni makubaliano gani Kristo aweza kuwa nayo na

Beliari? Au ywembe ywaamiye abile sehemu gani pamope ni
ywaaminiya kwaa? **16** Na kwabile na kakubaliano gani yabile
kati ya hekalu lya Nnongo na lisanamu? Kwa mana twanga
ni lihekale lya Nnongo ywabile nkoto, kati ambavyo Nnongo
abayite: “Nalowa tama kati yabembe ni ktyanga kati ya bembe.
Nalowa pangika Nnongo wa bembe, na bembe bapangika kuwa
bandu bango.” **17** Kwa eyo, “Muboke kati yabembe, mkatengwe
nabo,” abaya Ngwana.”Kana mukamwe kilebe kichafu na nalowa
kubakaribisha mwenga. **18** Nalowa pangika kuwa Tate kwinu, ni
mwenga mwalowa pangika bana bango analome na anwawa,
“abaya Ngwana Mwenyezi.

7 Apendwa bango, kwa kuwa tubile na ahadi hizi, na tijitakase
wabene kwa kila likowe lyabile lyatupanga kuwa achafu katika
yegayitu na katika roho. Na tuupale utakatifu katika hofu ya
Nnongo. **2** Mupange nafasi kwa ajili yitu! Twamkosea kwaa
mundu yeyote. Twamdhuru kwaa mundu yoyote. **3** Twainufaisha
kwaa kwa faida ya mundu yeyote. Nabaya lee kwakubalaumu
kwaa. Kwa mana nibayite panga mubile mumioyo yitu, kwetu
twenga kuwaa pamope ni tama pamope. **4** Nibile na ujasiri
wanyansima nkati yinu, na naipunia kwa ajili yinu. Nibile ni
puraha hata nkati ya mateso yitu yote. **5** Twabile Makedonia,
yega yitu ibile kwaa na pumziko. Badala yake, twapatike taabu
kwa namna yoti kwa kombwa vita upande wa panja na hofu
upande wa ndani. **6** Lakini Nnongo, ywafariji bakata tamaa,
atufariji kwa ujio ba Tito. **7** Ibile kwaa kwa ujio wake panga
Nnongo atitufariji, ibile kae faraja za Tito azipokya boka kwinu.
Ywembe atitubakiya upendo nkolo mubile nabo, huzuni yinu, na
abile ni wasiwasi kwa ajili yango. Nga nyo nimezidi kuwa na
puraha muno. **8** Hata ingawa barua yango ibapangite sikitika,

nenga najutia kwaa, lakini niaujutia wakati paniabona barua
yee uwapangite mwenga kuwa ni huzuni, lakini mwabile na
huzuni kwa muda mwipi. **9** Nambeambe nibile na puraha, ni
kwasababu kwaa mubile na shida, lakini kwa sababu huzuni yinu
itiwaleta katika toba. Mwatipatwa na huzuni ya Nnongo, nga nyo
mwateswilwe kwa hasara kwaa kwa sababu yitu. **10** Kwa mana
huzuni ya Nnongo huleta toba ambayo hukamilisha wokovu bila
ya kuwa ni majuto. Huzuni ya kidunia, hata nyo, huleta kiwo. **11**
Muilinge huzuni yee ya Nnongo yatizalisha lengo gani kolo nkati
yinu. Jinsi gani lengo labile kolo nkati yinu thibitisha kuwa mubile
kwaa ni hatia. Kwa jinsi gani uchungu winu ubile nkolo, hofu yinu,
matamanio yinu, bidii yinu, ni shauku yinu kubona panga haki
ipalike pangika! Katika kila likowe mwatithibitishwa wamwene
kutokuwa ni hatia. **12** Ingawa natiwaandikia mwenga, niandike
kwaa kwa ajili ya mkosaji, wala kwa mundu kwaa ywateswile ni
maovu. Niandikile ili panga udhati wa mioyo yinu kwa ajili yitu
ipangwe yowanika kwinu nnonge ya minyo ga Nnongo. **13** Ni
kwa ajili ya yee panga twafarijika. Katika nyongeza ya faraja yitu
wabene, twapuraika kae, hata zaidi kwa sababu ya furaha ya
Tito, kwa mana roho yake itiburudishwa ni mwenga mwabote.
14 Kwa kuwa mana naipunia kwake husiana na mwenga, nibile
kwaa na aibu. Kinyume chake, mana kila neno laulibaya kwinu
labile kweli, Maipuno yitu kuhusu mwenga kwa Tito yatithibitika
kuwa kweli. **15** Upendo wake kwa ajili yinu hata ni nkolo muno,
kati paakumbuka utii winu mwabote, jinsi mwatikunkaribisha
ywembe kwa hofu na lendema. **16** Natipuraika kwa sababu nibile
na ujasiri kamili nkati yinu.

8 Twataka mwenga muitange, ainja na alombo, kuhusu neema
ya Nnongo ambayo ititolewa kwa makanisa ga Makedonia. **2**

Wakati wa lijaribu kolo lya mateso, wingi wa puraha yabe ni
ongezeko lya umaskini wabe upambike utajiri nkolo wa ukarimu.
3 Kwa naaba nashuhudia panga batitoa kwa kadiri ya balioweza,
na hata zaidi ya balioweza. **4** Na kwa hiari yabembe bene kwa
kutusihi kwingi, batulobite kwa ajili ya shiriki katika huduma yee
kwa baumini. **5** Ayee itokana kwaa mana yatubile twatarajia.
Badala yake, kwanza walijitoa bembe bene kwa Ngwana. Boka
po kabajitoa bembe bene kwitu kwa mapenzi ya Nnongo. **6**
Nga twatimsihi Tito, ywaabile tayari atianzisha kazi yee, kuleta
katika ukamilifu tendo lee lya ukarimu nnani yinu. **7** Lakini
mwenga mubile baingi katika kila kilebe-katika imani, katika
usemi, katika maarifa, katika bidii, na katika upendo winu kwa
ajili yitu. Nga nyoo muhakikishe panga mwenga mwabile na
wingi kae katika likowe lee lya ukarimu. **8** Nabaya lee kati
amri kwaa. Badala yake, nabaya lee ili kupima uhalisi wa
upendo winu kwa linganisha na shauku ya bandu benge. **9**
Kwa mana mutangite neema ya Ngwana witu Yesu Kristo. Hata
mana abile tajiri, kwa ajili yinu abile maskini. ili panga pitya
umaskini wake muweze kuwa tajiri. **10** Katika likowe lee nalowa
kuwapea ushauri ambao utabasaidia. Mwaka umo waupitike,
mtumbwe kwaa panga likowe. Lakini mwatitamaniya kulipanga.
11 Nambeambe mulikamilishe, Mana ibile na shauku na nia ya
kulipanga, boka po, je mwaweza kae kulileta katika ukamilifu,
kwa kadri ya mwamuweza. **12** Kwa kuwa mubile na shauku
ya kupanga likowe lee, ni likowe linoite na lyakubalika. Lazima
liyemite nnani ya chelo chabile nacho mundu, nnani kwaa ya
abile nacho kwaa mundu. **13** Kwa mana kazi yee ibile kwaa kwa
ajili panga benge baweze kupata nafuu ni mwenga muweze
lemewa. Badala yake, kube ni usawa. **14** Baingi binu wa wakati

wambeambe utasaidia kwa chelo watikihitaji. Ayee nga nyoo kae
ili panga baingi wabe uweze kuasaidia mahitaji yinu, na panga
kuwe ni usawa. **15** Ayee nga kati yaiandikilwe;"Ywembe ywabile
ni vingi abile kwaa na kilebe chochote chakibakile ni ywembe
ywabile na kichunu chabile kwaa ni uhitaji wowote," **16** Lakini
ashukuriwe Nnongo, ywabekite nkati ya mwoyo wa Tito mwoyo
wowolo kwa bidii ya kujali ambavyo nibile navyo kwa ajili yinu.
17 Kwa mana apokile kwaa kae maombi yitu, ila abile na bidii
husiana na maombi ago. Abile kwinu kwa hiyari yake mwene. **18**
Tumtumite pamope ni ywembe nongo ambaye atisifiwa nkati
mwa makanisa kwa ajili ya kazi yake katika kuitangaza injili.
19 Hivi kwaa kae, lakini achauliwe kae na makanisa kusafiri
nitwenga katika kulipotwa sehemu mbalembale tendo lee lya
ukarimu. Alee ni kwa utukufu wa Ngwana mwene na kwa shauku
yitu ya kusaidia. **20** Twaepuka uwezekano wa panga yoyote
aplikwa lalamika kuhusiana na twenga kuhusiana na ukarimu
woo ambao twaupapite. **21** Twautola uangalifu kupanga cakibile
chaheshima, nnonye kwaa ya Ngwana, lakini nnonge ya bandu
kae, **22** Twantuma nongo ywenge pamope nabo. Twatimpema
mara zanyansima, na tumweni abile ni shauku kwa ajili ya kazi
zanyansima. Hata nambeambe abile na bidii muno kwa sababu
ya ujasiri nkolo waabile nao nkati yinu. **23** Kwa habari ya Tito,
ywembe ni mshirika mwenza wango na mpanga kazi mwenzanu
kwa ajili yinu. Kati kwa alongo bitu, watumwile na makanisa.
Nabaishimiya kwa Kristo. **24** Nga nyo, mubaoneshe upendo
winu, na mubonekeye kwa makanisa sababu ya maipuno yitu
kwa ajili yinu.

9 Husiana na huduma kwa ajili ya baumini, ni bora muno
kwango kubaandikiya. **2** Nitangite kuhusu shauku yinu, ambayo

naipunia kwa bandu ba Makedonia. Niabakiye panga Akaya
abile tayari tangu mwaka waupitike. Hamu yinu itibatia mwoyo
baingi babe panga. **3** Nambeambe, niatumile nongo ili panga
maipuno yitu kuhusu mwenga gabile kwaa ya bure, ni ili panga
mubile tayari, kati yanibayite mana mubile. **4** Vinginevyo, mana
mundu yoyote wa Makedonia mana aisile pamope ninenga na
kubakuta mubile kwaa tayari, twalowa bona oni-nilongela kwaa
chochote kuhusu mwenga-kwa ujasiri muno katika mwenga. **5**
Nga nyo nibweni yabile muhimu kuwasihi alongo kuisa kwinu na
panga mipango mapema kwa ajili ya zawadi zanyansima. Ayee
nga nyoo ili panga ibe tayari kati baraka, na kati kwaa kilebe
chaamriwa. **6** Liwazo nga lee: mundu ywapandae njene alowa
una njene kae, na yeyote ywapendae kwa lengo lya baraka kae
alowa una baraka. **7** Bai na kila yumo ywatoa kati yaatipanga
mumwoyo wake. Bai niywembe atoe kwaa kwa huzuni au kwa
lazimishwa. Kwa mana Nnongo umpenda yolo ywatoa furaha.
8 Nnongo aweza izidisha kila baraka kwa ajili yinu, ili panga,
kila muda. katika makowe goate, muweze pata gote muyahitaji.
Ayee nga ibile ili panga muweze zidisha kila litendo linoite. **9**
Ni mana iandikilwe: “Atitapanya utajiri wake na kuutoa kwa
maskini. Haki yake yadumu milele.” **(aiōn g165)** **10** Ywembe
ywatoae mbeyu kwa mpanzi ni mkate kwa ajili ya chakulya, ni
atoa kae na yongeya mbegu yinu kwa ajili ya kuipanda. Ywembe
alowa yongeya mauno ga haki yinu. **11** Mwalowa tajirishwa
kwa kila namna ili panga muweze pangika bakarimu. Ayee nga
iletya shukrani kwa Nnongo pitya twenga. **12** Kwa kupanga
huduma yee ibile kwaa ikamwa mahitaji ga baumini. Huzidisha
kae katika matendo ganyansima ga shukrani kwa Nnongo. **13**
Kwa sababu ya kupimwa kwinu na thibitishwa kwa huduma yee,

mtatumbukiza kae Nnongo kwa utii kwa baya kwinu kwa ajili ya
Kristo. Mwalowa mtunza kae Nnongo kwa ukarimu wa karama
yinu kwabembe na kwa kila yumo. **14** Batitamaniya, na baloba
kwa ajili yinu. Bapanga nyoo kwa sababu ya neema kolo ya
Nnongo yaibile nnani yinu. **15** Shukrani ibe kwa Nnongo kwa
karama yake yaiwezekana kwaa!

10 Nenga na Paulo, mwene nabasihi kwa unyenyekevu na
upole wa Kristo. Nenga na mpole muda nibile nnongi yinu, Lakini
nibile ni ujasiri kwinu muda nibile kutalu ni mwenga. **2** Naaloba
mwenga panha, muda panibile pamope ni mwenga, nahitaji
kwaa pangika jasiri na kujiamini kwangio mwene. Lakini nawaza
nalowa hitaji kuwa jasiri muda panibapinga balo badhaniabo
panga twatama kwa nmana ya yega. **3** Kwa mana hata kati
twatyanga katika yega, twakombwana kwaa vita ya namna ya
yega. **4** Kwa mana silaha twaitumya kombwana ni ya yega kwaa.
Badala yake, ibile ngupu ya Nnongo ya haribiya ngome. Zalowa
bomwa mijadala yaipotosha. **5** Kae, twajaribu kila chabile ni
mamlaka chakiyemi dhidi ya maarifa ga Nnongo. Tulipangite
mateka kila wazo katika heshima ya Kristo. **6** Na twapata utayari
wa aribya kila matendo gabile kwaa na heshima, mara heshima
yinu kae baibile kamili. **7** Linga chelo chabile wazi nnongi yinu.
Kati yeyote ywashawishika panga ywembe ni wa Kristo, ni
hebu ajikumbushe ywembe mwene panga mana yaabile kae
ni wa Kristo, nga ngoo nga ni twenga kae tubile nyoo. **8** Kwa
mana hata mana niipunie kichunu zaidi kuhusu mamlaka yitu,
ambayo Ngwana atiyatoa kwa ajili yitu kuwachenga mwenga na
kuwaaharibu kwaa, nibona kwaa oni. **9** Naitajia kwaa libonekane
panga nabatisha mwenga kwa barua yango. **10** Kwa yelo baadhi
ya bandu ubaya, “Barua zake zibile kale na zibile ni ngupu,

lakini mu'yega ywembe ni dhaifu. Maneno gake yastahili kwaa
yowanika." **11** Ebu bandu ba namna yee batange panga chelo
chatukibayite kwa barua muda tubile kutalu, ni sawasawa na
yelo yatulowa gapanga muda tubile palo. **12** Tuyenda kwaa
kutalu muno kati kujikusanya bembe au kujilinganisha bembe ni
balo ambabo huisifia bene. Lakini mana bajimite bene ni kila
yumo wabe, babile kwaa na malango. **13** Twenga, hata nyoo,
twaipunia kwaa pitya mipaka. Badala yake, twapanga nyoo kae
nkati ya mipaka ambayo Nnongo atitupimya twenga, mipaka
yafika umbali kati waubile winu. **14** Kwa mana twajizidishia kwaa
bene patuwafikiye mwenga. Twabile wa kwanza kuika kutalu kati
kwinu kwa ajili ya Kristo. **15** Twaipunia kwaa pita mipaka kuhusu
kazi ya benge. Badala yake, twatimainiya kati umani yinu yaibile
ngolo panga lieneo lyetu lya kazi lyapanuliwa muno, na bado
ni nkati ya mipaka sahihi. **16** Twatamaniya kwa lee, ili panga
tuweze hubiri injili hata mu'mikoa zaidi yinu. Twaipunia kwaa
kuhusu kazi ipangilwe katika maeneo yenge. **17** Lakini yeyote
ywaipunia, aipune katika Ngwana." **18** Kwa mana abile kwaa
yolo ywajithibitisha mwene alowa thibitishwa. Ila, ni yolo ywabile
Ngwana humthibitisha.

11 Nahisi panga muvumiliane na nenga katika baadhi ya
upumbavu. Lakini kwa kweli mwavumiliana na nenga. **2** Kwa
kuwa ni ywabile ni wivu kuhusu mwenga. Nibile na wivu wa
Nnongo kwa ajili yinu, tangu natibaahidi mwenga ndoa ya
nsengo yumo. Natibaahidi kubaleta mwenga kwa Kristo kati
bikra safi. **3** Lakini nendayogopa panga kwa namna fulani,
kati nng'ambo ywadanganya Eva kwa hila yake, malango yinu
yaweza kuapotosha kutalu boka mu'ibada halisi na safi kwa
Kristo. **4** Kwa mana kwa mfano panga mundu fulani aisa ni

tangaza Yesu ywenge tofauti ni yolo twatibahubiria. Au kwa
mfano panga mwapokya roho ywenge tofauti ni yolo ywampokile.
Au kwa mfano panga mwapokya injili yenge tofauti ni yelo
yamuipokile. Mwativumilia makowe haga vema yatosha! **5** Kwa
kuwa nadhani panga nenga na nkati ya mwabile duni kwa habo
bakemilwe mitume-bora. **6** Lakini hata mana nenga nifundishwa
kwaa katika kutoa hotuba, nibile kwaa nyoo katika maarifa. Kwa
kila namna na katika makowe gote tulipangite lee kujulikana
kwinu. **7** Je, mupangite sambi kwa kuinyenyekeza mwene ili
mwenga muweze kuinuliwa? Kwa kuwa natihubiri kwa uhuru injili
ya Nnongo kwinu. **8** Natinyang'anya makanisa yenge kwa pokya
msaada boka kwabe ili panga niweza kubahudumia mwenga. **9**
Muda panibile mwenga na nibile katika uhitaji, namlemea kwaa
yeyote. Kwa kuwa mahitaji gango yatitoshelezwa ni alongo baisile
boka Makedonia. Katika kila kilebe nijizuia mwene kutokuwa
mzigo kwinu, na nalowa yendelya kupanga nyoo. **10** Kati kweli
ya Kristo ibile nkati yango, uku kuisifu kwango, kwanyamazishwa
kwaa katika sehemu za Akaya. **11** Kwa mwanja namani? Kwa
sababu napenda kwaa? Nnongo atangite kuwa naapenda. **12**
Lakini chelo chanikipangite, nalowa kukipanga kae. Nalowa
kukipanga ili panga niweze kuipinga nafasi ya balo baatamaniya
nafasi ya kuwa kati tubile katika chelo chelo chawaipunia. **13**
Kwa kuwa bandu balo ni mitume ba uongo na batendakazi
abocho. Baikelebuya benge kati mitume ba Kristo. **14** Nga yee
yashangaza kwaa, kwa kuwa hata nchela hujigeuza mwene
kati malaika ba bweya. **15** Yee yabile kwaa mshangao nkolo
kati batumishi ba haki. Mwisho wabe ipangika kati matendo
gabe kati gastahili. **16** Nabaya kae: Bai na abile kwaa mundu
yeyote ywawaza nenga na mpumbavu. Lakini kati mwapanga,

munipoki nenga kati mpumbavu ili niweze kuisifu kichunu.
17 Chelo chanikipanga kuhusu kwa kujiamini kwa kuipunia
ahukumilwa kwaa na Ngwana, lakini nabaya kati mpumbavu. **18**
Kwa ye bandu baingi huipuniya kwa namna ya yega, nalowa
ipunia kae. **19** Kwa mana mwatichukuliana kwa puraha na
bapumbavu, mwenga mwabene mubile na busara! **20** Kwa
mana mwatichukuliana na mundu mana akikutia atumwani, kati
husababisha mgawanyiko kati yinu, kati akibatumia mwenga kwa
faida yake, kati atijibeka nnani ya hewa, au kati atibakombwa
kuminyo. **21** Nalowa baya kwa oni yitu panga twenga tubile
adhaifu muno kupanga nyoo. Na bado kati yeyote aipunia-
nalongela kati mpumbavu-nenga naipuna kae. **22** Je, bembe ni
Ayahudi? Na mwenga nga nyoo. Je, bembe ni Baisraeli? Na
nenga nga nyoo. **23** Je, bembe ni batumishi ba Kristo? Nalongela
kati nabile kwa na malango gango.) Nenga na zaidi. Nibile hata
katika kazi ngumu muno, mbali zaidi ya kuwa vifungoni, katika
kkukombwa pitya ipimo, katika kuyeketya hatari yanyansima
ya kiwo. **24** Boka kwa Ayahudi natipokya mara tano “mapigo
arobaini kutoa limo.” **25** Mara tatu natikombwa kwa fimbo. Mara
jimo nakombwile maliwe. Mara tatu natinusurika mu'ngalaba.
Natitumya kilo na mutwekati katika bahari wazi. **26** Nibile katika
safari za mara kwa mara, katika hatari za mito, katika hatari
ya majambazi, katika hatari boka kwa bandu bamataifa, katika
hatari ya mji, katika hatari ya lijangwa, katika hatari ya bahari,
katika hatari iboka kwa alongo abocho. **27** Nibile katika kazi
ngumu na katika maisha magumu, katika kilo kikolo cha gonja
kwaa, katika njala na kiu, mara zanyansima katika kufunga,
katika mbepo ni uchi. **28** Kutalu na kila kilebe chenge, kubile na
msukumo wa kila lisoba nnani yango na wasiwasi wango kwa

ajili ya makanisa. **29** Nyai ywabile dhaifu, na nenga nibile dhaifu
kwaa? Nyai ywasababisha benge tomboka mu'sambi, na nenga
nitike kwaa ndani? **30** Mana lazima nenga niipune, nalowa ipunia
chelo chaibonekeya udhaifu wango. **31** Nnongo na Tate ba
Ngwana Yesu, ywembe ywabile atukuzwa milele, atangite panga
nenga nilongela kwaa uboso. **(aiōn g165)** **32** Kolyo Dameski,
nkolo wa nkoa nnema wa mpwalume Areta abileakiulenda mji
wa Dameski ili kunkamwa nenga. **33** Lakini nibekilwe mu'kitondo,
pitya pa'ridirisha katika ukuta, na natinusurika boka mu'maboko
gake.

12 Lazma niipune, lakini ntopo chayongeyeka na lelo. Ila
nayendelea mu'maono na mapunuo boka kwa Ngwana. **2**
Nimtangite mundu yumo katika Kristo ywabile miaka komi na
ncheche yaipitike-mana itei katika yega, au panja pa yega,
nenga nintangite kwaa, Nnongo atangite, atinyakyliwa nnani
katika liunde lyanyaitatu. **3** Nitangite panga mundu yolo-mana
itei katika yega, au panja ya yega, nenga, nintangite kwaa,
Nnongo atangite- **4** atinyakuliwa nnani kuyenda paradiso na
kuyowa makowe matatifu muno kwa mundu yeyote kugabaya.
5 Kwa niaba ya mundu kati yolo naipunia, lakini kwa niaba
ya mwene niipunia kwaa, ila kuhusu udhaifu wango. **6** Mana
nipala kuipuna, nibile kwaa mpumbavu, kwa mana nibile nabaya
ukweli. Lakini nalowa leka kuipuna, ili panga abile kwaa yeyote
ywaaniwazia muno ya ago kuliko chakibonekana nkati yango au
yowanika boka kwango. **7** Naipuna kwaa kae kwasababu ya ago
mapunuo ga aina ya ajabu. Kwa nyo, nalowa jawa kwaa ni kiburi,
mwimwa ubekilwe nkati ya yega yango, mjumbe wa nchela
kunishambilya nenga, ili kana nikelebuke kuwa mu'maipuno.
8 Mara tatu natikumnnoba Ngwana kuhusu lee, ili ywembe

abutuke boka kwango. **9** Ni ywembe kanibakiya, “Neema yangu
yatosha kwa ajili yako, kwa mana ngupu upangwa kamili katika
udhaifu. Nga nyo natamani muno kuipuna zaidi kuhusu udhaifu
wango, ili panga uwezo wa Kristo uweze tama nnani yango. **10**
Kwa nyo natosheka kwa ajili ya Kristo, katika udhaifu, katika
matokangano, katika shida, katika mateso, katika hali ya sikitika.
Kwa mana muda nibibe dhaifu, boka po nibile na ngupu. **11**
Nenga nibile mpumbavu! mwenga mutilazimishwa kwa lee, kwa
mana panibile natisifiwa na mwenga. Kwa mana nibile kwaa
duni kabisa kwa abo bakemilwe mitume-bora, hata mana nenga
na kilebe kwaa. **12** Ishara za kweli za mtume zapangilwe katikati
yinu kwa uvumilivu, ishara na maajabu ni matendo makolo. **13**
Kwa namna gani mubile ni umuhimu wa pae kuliko makanisa
yaliyobaki, ila panga nibile kwaa mzigo kwinu? Mnisemiye kwa
likosa lee! **14** Linga nenga nibile tayari isa kwinu kwa mara ya
tatu. Nibile kwaa mzigo kwinu, kwa mana nipala kwaa kilebe
chinu. Nabapala mwenga. Kwa mana bana bapalikwa kwaa beka
akiba kwa ajili ya azazi. Badala yake, azazi bapalikwa beka akiba
kwa ajili ya bana. **15** Napulaika muno tumya na tumilwa kwa
ajili ya nafasi yinu. Mana nabapenda muno mwenga, nipalikwa
kupendwa kichunu. **16** Lakini mana ibile, nibaelemea kwaa mzigo
mwenga. Lakini kwa mana nenga na mwerevu muno, nenga na
yolo ywaabakamwile mwenga kwa mana nibile ywaabapatike
kwa uboso. **17** Je, nitola kwa kuyipangia faida kwa yeyote
nimtumile kwinu? **18** Nimlobite Tito isa kwinu, na natintuma
nongo ywenge pamope ni ywembe. Je, Tito abapangia faida
mwenga? Je, tutyanga kwaa katika ndela yeyelo? Je, tutyanga
kwa katika magolo yeyelo? **19** Muwaza kwa muda woo bote
tubile tukiitetea twenga twabene kwitu? Nnonge ya Nnongo, na

katika Kristo, tubile twabaya kila kilebe kwa ajili ya kubaimarisha
mwenga. **20** Kwa mana nibile na hofu paniisile naweza niapate
kwaa mwenga kati yanitamania. Nibile na hofu panga mwaweza
munipate kwaa nenga kati mwamutamaniya. Nahofia panga
paweza kuwa na majadiliano, wivu, milipuko ga hasira, tamaa ya
ubinafsi, umbeya, kiburi ni kombwana. **21** Nibile na hofu panga
mana nibuyangine kae, Nnongo wango aweza kuinyenyekeza
nnonge yinu. Nibile na hofu panga naweza huzunishwa na baingi
ambabo batubu kwaa uchapu, ni uasherati na makowe ga tamaa
gawayapangite.

13 Ayee nga mara ya tatu panga naisa kwinu."Kila lishitaka
lazima lichengwe na uthibitisho wa mashahidi abele au atatu." **2**
Nibayite kwa abo batenda sambi kabla na kwa benge bote muda
panibile kolyo mara ya ibele, na niabaya kae: Paniisile kae,
niavumilia kwaa. **3** Naabakiya mwenga lee kwa sababu mwapala
ushaidi panga Kristo alongela pitya nenga. Ywembe abile kwaa
dhaifu kwinu, badala yake, ywembe nga mwenye nguvu nkati
yinu. **4** Kwa mana atisulubiwa katika udhaifu, lakini abile nkoto
kwa ngupu ya Nnongo. Kwa mana twenga kae tu dhaifu nkati
yake, lakini twatama naye kwa ngupu ya Nnongo nkati yinu.
5 Muichunguze mwabene mulole kati mubile katika imana.
Mujipime mwabene. Mugundua kwaa panga Yesu Kristo abile
nkati yinu? Ywembe yumo, vinginevyo mana mwathibitishwa
kwaa. **6** Na nibile na ujasiri panga mwenga mwalowa gundua
panga twenga twakataliwa kwaa. **7** Nambeambe tualoba kwa
Nnongo panga muweze kupanga chochote kinoite kwaa. Niloba
kwaa panga twenga tuweze bonekana kilicho sahihi, ingawa
twaweza kubonekana tumeshindwa jaribia. **8** Kwa mana twenga
tuweza kwaa panga lolote kunchogo na kweli, lakini kwa ajili

ya kweli kae. **9** Kwa mana twapuraika muda watubile dhaifu
mwenga mubile na ngupu. Twaloba panga muweze kupangwa
bakamilifu. **10** Nagaandika makowe aga muda nibile kutalu
ni mwenga, ili panga muda nibile pamope ni mwenga nahitaji
kwaa kubabonekeya ukali mwenga. Nenda hitaji kwaa tumiya
mamlaka Ngwana ywanipeile nenga niachenge na nibaharibie
kwaa pae. **11** Mwisho bake, alongo analome ni anwawa,
mupuraike! mupange kazi kwa ajili ya urejesho, mpeyelwe
mwoyo, muyeketyane mwenga kwa mwenga, mutame katika
amani. Na Nnongo ba upendo na amani alowa tama pamope
ni mwenga. **12** Musalimiane kila yumo kwa libusu takatifu. **13**
Baumini bote nabasalimu. **14** Neema ya Ngwana Yesu Kristo,
upendo wa Nnongo, ni ushirika ba Roho mtakatifu ube pamope
ni mwenga mwabote.

Agalatia

1 Nenga na Paulo mtume. Nenga mtume boka lii kwa mundu
wala lii kwa bandu, lakinji boka kwa Yesu Kristo na Nnongo
Tate aliyemfufua boka kwa nkiwo. **2** Pamope na nnunangu boti
nune, ninda kuwaandikiya makanisa ga Galatia. **3** Neema na
ibe kwinu na amani boka kwa Nnongo Tate bitu na Ngwana
Yesu Kristu, **4** ywaipijite yeyipie mwene kwaajili yitu na dhambi
yitu lenga wete atumbombwe na wakati wono uovu, bokana na
mapenzi ya Nnongo witu na Tate. **(aiōn g165)** **5** Kachake ubi na
utukufu milele na milele. **(aiōn g165)** **6** Ninda shangara kwamba
garambuka kiyongoya kwenye injili yenge ninda shangara
kwamba mbale boka kwake yembe ya akukemite kwa neema
ya Kristo. **7** Ntopo injili yenge, lakini babile babadhi ya bandu
banda sababisha mwenga matatizo bakana badilidisha injili ya
Kristu. **8** Lakini hata mana itei twee ao malaika boka kunani
abaya kwinu injili tofauti na yelo twaitangazie kwinu, na lanilwe.
9 Kati ya twalongei mpolongoi na nambeyambe nilongela kati
mana abile mundu apala longela kwinu injili tofauti na kati choo
mupokile na aalanike." **10** Nambeambe nipala ushaidi wa mundu
au Nnongo? mbala kuwapuraisha bandu? mana kama mbala
yendele paya kuwapulahisha bandu nee na mtumishi lii wa
Kristo. **11** Nunango, nipala mwenga mutange kwamba injili yaa
nibaya iboka lii kwa mundu. **12** mbokii lii kwa mundu, wala
nipundishilwe kwaa. Badala yake, yabile ni kwa ufunuo wa Kristo
kwango nenga. **13** Muyowine habari ya maisha gango gamchogo
katika dini yakiyahudi, mwani litesage kanisa la Nnongo zaidi
ya kalitenga na kulitiniya. **14** Natiyendelia na dini yakiyahudi
zaidi ya kinalongo bango bengi ayahudi. nabile na bidii muno
katika tamaduni za tate bango. **15** Lakini Nnongo atinogelelwa

kunichawane boka ndumbo ya mao. Atinikema nee petiya neema
yake. **16** Ati kumnaya mwana wake kachango, lenga kwamba
nimtangaze yembe katikati ya bandu bamataifa wala mbalike
ushauri wa iyega na damu. **17** Na niobwike lii yenda Yerusalem
kwa wale babile mitume lii kabla ya nee. Badala yake nayei
uarabuni na baadae buya Damesiki. **18** ada ya miaka mitatu nati
boka yenda Yerusalem kumlinga Kefa, natitama na kwe kwa
machoba komi na tano. **19** Lakini na bweni lii mitume yenge
nimweni Yakobo, mnuna wee Nngwana. **20** Lola, nnonge ya
Nnongo, nimkenga lii cha niyandika kwinu. **21** Boka pa nayei
mikoa ya Shamu nakilikia. **22** ndopo ya nitangite kwa liyo kwa
m, akanisa ya uyahudi yabile katika Kristo, **23** Lakini bende
niyowa tu, Ywembe yatutesite nambe yambe na atangaza imani
ya iharibie." **24** Bende kumsifu Nnongo kwa ajili ya nee.

2 Baada ya miaka komi ni ina nayei kae Yerusalem pamope ni
Barnaba. Nampotwi na Tito pamope na nee. **2** Nayei kwasababu
ya Nnongo atibonekana kwamba napalikwe yenda. nabekite
mnonge yabe injili yanitangazile kwa bandu ba mataifa. (Lakini
nalongei kwa siri kwa wabile iyongozi muhimu) napangite nyaa
hakikisha kwamba nabutukite lii, ama natibutuka bure. **3** Lakini
hata Tito, abile pamope nane, yabile myunani, alazimishwe
inilwa. **4** Jambo le lapite kwa sababu nongo wa ubocho yaichile
kwa siri peleka uhuru twabile papalite panga twee tupangilwe
atumwa sheria. **5** Twapejilwe hata kwa saa jimo lenga kwamba
injili ya kweli hii gali bila garambuka kwinu. **6** Lakini ywembe
yabaite abile kiongozi bapiite lii kilebe kwango nee kilebe chaba
kipangite ndopo maana kwango. Nnongo akani upendelelo kwa
bandu. **7** Badala ya ke, babweni kwamba niaminilwe tangaza
injili kwa ba inilwe lii. lenga kama Petro atangaze injili yango

kwa bainilwe. **8** Kwa maana Nnongo, apangite kazi ndani ya
Petro tubwe cha utumwe kwa bainilwe, ende apangite kazi ndani
yango kwa bandu ba'mataifa. **9** Wakati wa Yakobo, Kefa, ni
Yohana, bati tanganikwa kua bati chenga kanisa, batangite
neema ya mbeilwe nee, batitupokiya katika ushirika nenga na
Barnaba. Twapangite nyaa lenga kwamba tuyende kwa bandu
bamataifa, lenga kwamba baweze yenda kwa balo bainilwe.
10 Batitupala twee kuhakombokiya masikini nenga mbalae
panga kikoe Kati cheno. **11** Natikumkanikia wakati Kefa paichile
Antiokia, waziwazi kwa sababu atinikosea. **12** Kabla ya bandu
kadhaa hicho boka kwa Yakobo, Kefa above andelyaa pamope
na bandu bamataifa. Ende yogopa bandu ambao Bapala tohara.
13 onyonyo Bayahudi benge bati yangabanika na unafiki pamope
na Kefa. Matokeo gake yabile kwamba hata Barnaba atitolekwa
na ulau wabe. **14** Lakini panibweni kwamba babile bakengama
lii injili ya kweli, natikumbakia Kefa mnonge yabe boti, kama
mwenga ni Ayahudi lakini mutuma kwa tabia ya bandu ba mataifa
badala ya tabia za kiyahudi." **15** Twenga twabile Ayahudi kwa
belekwa na siyo "bandu ba mataifa benye sambi." **16** Mutange
wite ntopo yabalangiliwa haki kwa matendo ya sheria. Badala
yake, tubulangiliwa haki kwa imani nkati ya Yesu Kristo. Twaichile
kwa imani ndani ya Kristo Yesu lenga kwamba tubalangiliwa
haki kwa imani ya Kristo na siyo kwa itendo ya sheria. Kwa
matendo ya sheria ntopo mwili balanga haki. **17** Lakini kama
tunda kumpala mnongokwe kutubalangia haki ndani ya Kristo,
tujikoliya bene pia tubi bene dhambi, je Kristo atipanga nmanda
wa dhambi? nyonya lii! **18** Maana kama chenga tegemea lango
mnani na beka sheria, tegemeo ambalo natikuliboya, nando
kuilayana mwene kwa tekwana sheria. **19** Mbetiya sheria natiwa

kwa sheria, kwa hiya nipalikwa tama kwa ajili ya Nnongo. **20**
Natibalangilwa pamope ni Kristo. Nenga lii nitama, bali yembe
Kristo atama mkati yango maisha yanitama nkati yango maisha
yanitama katika mwili nitama kwa imani ndani ya mwana wa
Nnongo, atikanipenda na kwa ajili yango. **21** Mpekani uruma ya
Nnongo, maana mana itei haki nibile kupitia sheria bai Kristo
kabahawire bure.

3 wagalatia mwalalo, ni liyo liako ovu laliwaaribu? Je Kristo Yesu
alaite lii kati msulubiwa kunnonge ya minyo yinu? **2** nenga nipala
tutange tena boka kwinu. je mwatipokiya roho kwa makowe ga
saliya ama kwa amini galo gamyowine. **3** Je mwenga ni mwalalo
kiasi che? je mwtumbwile katika Roho lengo muyowe katika
yega? **4** Je mwatiseka kwa makowe genge bure, kati ya kweli
yabile ya bure? **5** Je yolo apiale Roho kwinu napanga makowe
ya ngupu kati yinu upanga kw makowe ga saliy ama kwa
pekania pamope na imani? **6** abrahamu “Atikumuamini nnongo
atibalangiliwa panga mwene haki.” **7** Kwanamna yelo mwelewe
panga, balo ambao bandamini Nibana ba abrahamu. **8** Andiko
latitabili kwamba nnongo atikua balangilia haki bandu badunia
kwandela ya amini. injili hatikuhihubili wete kwa abrahamu:
“katika wenga dunia yoti yabarikiwa.” **9** Lenga baadaye balo
ambao babii naimani uwayali pamope ni abrahamu, yembe
yabile na imani. **10** balo ambao bandategemea makoe ga saliya
babile pae ya laana. kwakua itiandikwa, “amelaaniwa kila mundu
yabakamwana lii na makoe goti gabaandikite katika kitabu cha
salia, kuyapanga goti” **11** Mbeyambe ni ubi wazi kwamba Nnongo
am'balan gia kwaa haki hata yumo kwa saliya, kwa kuwa mwene
haki apala tama kwa imani. **12** salia inokana na imani, lakini
badala yake “yembe yapanga makoe gana katika salia, apala

tama kwasalia. **13** kristo atitukwombwa twenga boka lazi kwajili
yitu. kwakua itiandikwa akoeite lazi kila mundu ywabambilwa
kunani ya mkongo. **14** Nia lyabile lengo labile nyanya baraka
yayabile kwa Ibrahimu yipala yeicha kwa kila mundu wa mataifa
katika Kristo Yesu, lenga kwamba tuweche pokia ahadi ya Roho
petya imani. **15** Nongo, nindalongela kwa namna ya kibinadamu.
Hata muda ambapo patano la kibinadamu litiyomoka bekwa
imara, ntopo ywa wecha chalawa ama yongekea. **16** Mbeyambe
ahadi bahatizibaya kwa Ibrahimu na kwa kizazi chake. Ibaya
kwaa, “kwa vizazi,” imaanisha kwaa bana mbone bali badala
yake kwa yumo kichake, “kwa kizazi chako” ywembe ni Kristo.
17 mbeyambe nibaya, saliya ambayo yaisile miaka 430 baadae,
iboka kwaa patano la kiogo labekite Nnongo. **18** Kwa kuwa kati
urithi isa kwa ndela ya saliya, ipale baha kae aichile kwa ndela
ya ahadi lakini Nnongo yapiite bure kwa Ibrahimu kwa ndela ya
ahadi. **19** mwanja namani saliya batikuipiya? batikuiyongekea
kwa sababu ya makosa, mpaka lubeleko wa Ibrahimu uiche kwa
balo ambao kwabe ati kuwaaidi. Salia yatibekwa katika shinikizo
petiya malaika kwa luboko lwa mapatano. **20** mbeyambe mkengi
amainisa zaidi ya mundu yumo, bali Nnongo ni yumo kichake. **21**
Kwaiyo je saliya ibile kiogo na ahadi za Nnongo/ la hasha! kwa
kuwa kati saliya yayapiyilwe yabile na uweso wa leta ukoti, haki
mana ipatikikine kwa saliya. **22** Lakini bvadala yake, liandiko
lititaba makowe goti pae ya dhambi. Nnongo apangite nyaa
lenga kwamba aadi yake ya kutulopwa twenga kwa imani katika
Yesu Kristo iwese patikana kwa balo baba amini. **23** Lakini
kabala ya imani katika Kristo iichile kwaa, twabile twatitabilwa na
kuwa pae ya saliya mpaka uwise ufunuo wa imani. **24** Kwaiyo
saliya yatipangika kiongozi witu mpaka Kristo paisile, lenga

kwamba tutihalangilwa haki kwa iamani. **25** Mbeyambe kwa
kuwqa imani itiicha tupile kwaa pae ya muangalizi. **26** kwa kuwa
mwenga mwaboti ni bana ba Nnongo petiya imani katrika Kristo
Yesu. **27** Boti ambao twatibatizwa katika Kristo mutikumwala
Kristo. **28** Ntopo myahudi wala Myunani, mtu mwa wala huru,
mnatome wala mnwawa, kwa kuwa mwenga mwaboti katika
Kristo Yesu. **29** Kati mwenga ni wa Kristo, basi n lubeleko lwa
Ibrahimu, warithi kwa mujibu wa ahadi.

4 Nbaya nyanya maalamu ywa'alisi ni mwana, ntopo tofauti na
mtumwa, hata upangite ni mmiliki wa mali yoti. **2** Badala yake,
hai pae ya waangalizi na wajiamini mpaka muda wabekite Tate
bake. **3** Pamope na twenga, twabile twabana, twamkamulikie
katika utumwa na kanuni za kwanza ya ulimwengu. **4** Lakini
wakati muhafaka pawaikite, Nnongo atikumtuma mwana wake,
abelekwe kwa nwawa, belekwa pae ya saliya. **5** Apangite nyaa,
kubakombwa babile pae ya saliya, lenga kwamba tupoki kai
twabana. **6** Sababu mwenga mwabana, Nnongo atikuntuma
Roho wa mwana wake nkati ya mioyo yitu, Roho akemae “Abba,
Tate.” **7** Kwa sababu yo wenge wamtumwa kwaa bali wa mwana.
Kati wa mwana, bai wenga wa mlisi petya Nnongo. **8** Hata
kabla mnamtanga kwaa Nnongo, mwabiole mwatumwa kwa balo
kwa asili miungu kwaa kabisa. **9** Lakini na mbeyambe kwamba
muntangite Nnongo, ama kwamba tanganikwana Nnongo, kwa
mwanja namani mundo buyanga kae kwenye kanuni dhaifu
ya kwanza yangali thamani? Je mpala panga kae mwatumwa
kae? **10** mwanda kuikamwa kwalola lisoba maalum, bonekana
kwa mwei, nyakati na miaka. **11** Ninda yogopa kwaajili yinu.
Ninda yogopa kwamba kwa namna pulani nitikuitabisha bure. **12**
Nenda kuwaloba, mnunango mubii kati sa nibile nenga, kwaiyo

nenga nibile kati chabile mwenga, Munikosile kwaa. **13** Bali
mutitanga kwamba yabile ni kwasababu ya ugonjwa wa yega
kwamba natihubiri injili kwinu kwa mara ya kwanza. **14** Ingawa
hali yenge ya yega yatikuwabeka katika majaribu munisalawile
kwaa ama munikoni kwaa. Badala yake mwati kunipokiya kati
malaika wa Nnongo, kati kwamba nabi Kristo mwene. **15** Kwaiyo
ibi kwako nambeya mbeno furaha yinu? kwa kuwa nanda
shuhudia kwinu kwamba, mana iwesekine, mpale tupwa minyo
ginu na kunipea nenga. **16** Hivyo nambeyambe, Je nibi naadui
winu kwa sababu natikumakia kweli? **17** Banda kuwapaka kwa
amu, ampali ukati kwaa bandupala kuwalekangania mwenga
na nenga lenga muwakengame. **18** Ni vyema daima baa na
shauku sababu, yaibii mzuri, panibile pamope na mwenga.
19 Bana bango basunu, niminya uchungu kwa ajili yinu kae
mpaka Kristo abe nkati yinu. **20** Napendile tube Palo pamope na
mwenga nambeambe na nagalambuka lilobe lango, kwasababu
nitimaanisha kunani yinu. **21** Munibakie, mwenga mwamtamani
baa pae ya saliya, myowa kwa saliya mwaibaya? **22** Kwa kuwa
itiandikilwa kwamba Abrahamu abile na bana analome abele,
yumo kwa yolo nnwawa mtumwa na yenge kwa nnwawa uru. **23**
Hata nyoo, yolo wa mtumwa abele kwile kwa yega tu, bali yolo
wa nnwawa huru abelekwile kwa ahadi. **24** Makowe aga yanda
wezekana simuliwa kwa tumia mifano, kwa kuwa alwawa aba
bana landana na maagano ya yega. Moja wapo boka katika
kitombe Sinai. Papa bana ambao ni watumwa yono Hajiri. **25**
Nambeambe Hajiri ni kitombe Sinai waubile Arabuni. Balandine
na Yerusalem ya mbeyambe kwa kuwa ni mtumwa pamope na
bana bake. **26** Bali Yerusalem yaibii kunani ni huru, na yeno ni
mao bitu. **27** Kwakuwa itiandikilwa, “Pulahika wenga wannwawa

ywa ubile ngumba, wenga waakotwike papa. Upie lilobe na
ukombwe ndoti kwa puraika, wenga wa ukotwike yobelia papa.
kwa mana wanambone ni bana kwa yabile ngum, ba, muno kwa
yolo yengali mnalome." **28** Nambeambe nongo wango, kati Isaka
na mwenga ni bana baahadi. **29** Kwa muda wolo ambao mundu
atibelekwa kwa mujibu wa yega atikumtesa yolo abelekwile kwa
mujibu wa Roho. mbeyambe ni nyonyonyo. **30** Maandiko gabaya
buli? "Mumoye nnwawa mtumwa pamope ni mwana nnalome.
Kwa kuwa mwana wa nnwawa mtumwa inwa kwaa pamope na
mwana wa nnwawa huru." **31** Kwa nyo, nongo, twenga twabana
kwaa ba nnwawa mtumwa, buli ni wa nnwawa huru.

5 Na kwa sababu kristo atapei uhuru lenga tubi huru nyonga,
tugeme imata kana tukole kae katika kongwa la utumwa. **2**
Tulinge nenga paulo nenda kumakia kwamba maana mpala inwa
kristo hatawafaidiwa kwa ndela yeyote ile. **3** Tena nandalenga
kila mnatome ya inite kwamba apalikwa panga kwa sheria
yoti. **4** Kumlenga kulipite na kristo, bale bale mtibalangilwa
haki kwa sheria. mtitomboka mbale na neema. **5** Maana kwa
ndela ya roho kwa imani tundalenda ujasiri wa haki. **6** Katika
kristo yesu ina au kotokaina ndoponmaana yoyote. mi imani
kichake ipanga kazi petiya upendo helo nimaanisha kikowe. **7**
Twabile mwandabutuka lubelo vizur nyoi yabamchibile kotoka
aminia kweli. **8** Ushawishi wa panga nyo uboka lii kwake
yembe yamkemite mwenga. **9** Chachandika pachumu ualibia
lidonge loti. **10** ninda nobeliya mwenge katika ngwana kwamba
munda wacha kwa ndela yenge yoyote. yoyote yolo yabunobea
apalapotwa hukumu yake yamwe. **11** mnunango maana yendeli
longelia inamwanja namani bado kanite seka? kwalikowe liyo
chelo chaniku kanika kwa nsalaba chaweza ulibika. **12** kwa

matakwa gango na mwene balo babaongoza vibaya balwa
leka bene. **13** mnongo atikumkemanga mwenga mwalongo
kwenye uhuru. ila kanamuutamie uhuru kwinu kati fulrsa kwa
payega. badala yake kwa upendo muhudumiane mwenga kwa
mwenga **14** kwakuwa sheria yatikamilika katika amuri jimo
nayo ni lazma umpendo jilani yako katika wamwene **15** lakini
maana kamtaunara naliana muhilinge kwamba kanamuhialibie lii
mwenga kwa mwenga. **16** nandarokela muyende moyo atanyu
mtimizalili tama yege. **17** kwakuwa yega inatama koro zadi
ya moyo na moyo inatama konu zida yega. **18** metei moyo
undakwarokolya mbilelili paye ya sheria **19** napliyano matendo
ya yega gandamonekana ni umalayo, uchafu na ugelegele.
20 libada ya sanamu, mwabe, adui, yomana, husuda, nyongo,
shandana, farakana, tengana kimadhebu. **21** bwiu, ulevi mlafi
na makowe ngenge kati go randa ku kweleka mwenga kati
chonangwlike palongoi, kwamba balo babapango makowe kati
gobaalithi lii ufalme wa mnongo. **22** litunda lamoyoni upendo
furaha, amani, pumilia, mkatimu, ubinu hudumu, imani. **23** mpole
na kiasi ndapo sharia dhidi ya makowe kati go. **24** balo bababile
katika kristo yesu bati sulubiwa yega pa ope na shauku na lamaa
yabe inamnyata. **25** maite tutuma kwa roho kae tipiyange kwa
moyo. **26** kana tuipane kana mchokochane kila yumo na nyine,
kana baboneane bwiu.

6 kinanunanga abile mundu atiboyalwa katika uovu, mwenga
mwabile wa kiroha, mpalikwa kumkereboya mnunango katika
roho ya upole. kono mulinge bene ili msijatibiwe. **2** mkipotoleana
ingombo na kwa hiyo mtaikamilisha sheria ya kristo. **3** mana
mundu yembe aiboba bora wakti si kilebe mwene cha kichake
cha kuipania, **4** bila yakuilenganikia mwene na mundu yenge.

5 maana kila mundu atula mchingo wa kemwene. **6** Mundu
yafundishite likiwe lazima anmakie yanamnowa yoti mwalimu
wake. **7** kanomkongelwe mnongo ataniliwalili. kila apandacho
mundu ndicho chauna pia. **8** kila yapanda mbeya katika asili yake
ya dhambi auna akati wa milele boka kwa roho. mana mundu
yembe aibona bora wakati si kilebe, andakwikonga mwene. kila
yuma na alenge kazi yake lengo mwene chakukilumba kilebe
mwene cha kichake cha kuipania, bila yakuilenganikia mwene na
mundu yenge. **(aiōnios g166)** **9** kunauchoke katika panga makoe
mema maana kwa wakati wake mema maana kwa wakati wake
tupalauna manatukatike lii tamaa. **10** hivyo bisi wakti twatukolana
nafasi tupange mena kila yumo. tupange mena zaidi has kwa
walio mkati ya imani. **11** mulinge ugolo wa barua yaniandike
kwa lubako langanamwene. **12** balo banalapanga mema kwa
kulinga mwili ngababalazimisha inilwa hapanganyo kana banjingi
mmateso ga wakristo munsalabu. **13** maana abo babataililwe
bene bakamua lii sheria badala yake bapalamwe muinwe. **14**
kanaipitelili nikaipuna isipokuwa kwa msalaba wa kwona witu
yesu kristo katika ywebe dunia atisulubiwa kwaajili yako na dunia
kwa kuwa nijalilili inwa ama kotoka inwa panga ni kilebe. **15**
badala yake lubeleko lwayambe ni muhimu. **16** kwa boti balama
kwa kanuii, babe na amai rongo ibekunani yabe na kunanu ya
israli na nongo. **17** boka leno mundu yeyote kanaania ngaishe,
maana nipotwite alama ya yesu muyega **18** yango. neema ya
ngwana witu yesu kristo ibe na roho yetu mnunango Amina

Baefeso

1 Paulo, mmanda wa Kristo kwa mapenzi ga Nnongo, kwa
balo batengwile kwaajili ya Nnongo batami Efeso na babile
baaminifu mu'Kristo Yesu. **2** Neema ibe kwinu ni amani yaboka
kwa Nnongo Tate bitu ni Ngwana Yesu Kristo. **3** Nnongo ni Tate
wa Ngwana witu Yesu apeilwe sifa. Ni ywembe ywatubarikiye
kwa kila baraka ya roho, mu'mahali pa kumaunde nkati ya
Kristo. **4** Kabla ya kuumbwa dunia, Nnongo atuchawile twenga
twaaminiye mu'Kristo. Atuchawile twenga ili tuwezu kupangika
kuwa atakatifu ni tulaumikiwa kwaa nnonge yake. **5** Mu'lipendo
Nnongo atuchawile mwanzo kwa kutulopwa kati bana bake kwa
ndela ya Yesu Kristo. Apangite nyanya kwa mana apendeziwe
panga chelo cha atamaniye. **6** Matokeo gake ni kuwa Nnongo
atitukuzwa kwa neema ya utukufu wake. Cheno nga chaatupeile
bure kwa ndela ya mpendwa wake. **7** Kwa kuwa mu'mpendwa
wake, tubile ni ukombozi petya mwai wake, msamaha wa
sambi. Tubile ni leno kwa sababu ya utajiri wa neema yake. **8**
Apangite neema yee kuwa tanyansima kwa ajili yitu mu'hekima
ni ufahamu. **9** Nnongo apangite iyowanike kwitu yelo kweli
yaiyowanika kwaa ya mpango, bokana ni hamu yaiyowanike
nkati ya Kristo. **10** Muda nyakati zatitimya kwa utimilifu wa
mpango bake, Nnongo alowa kuvibeka mpamo ni kila kilebe
cha kumaunde ni cha kunani ya nnema nkati ya Kristo. **11**
Nkati ya Kristo twabile twachaulilwe ni kukusudiwa kabla ya
muuda. Ayee ibile bokana na mpango wa ywapanga ilebe yoti
kwa kusudi lya mapenzi gake. **12** Nnongo apangite nyoo ili
tuweze kuwapo kwa sifa ya utukufu wake. Twabile wa kwanza
kuwa ni ujasiri nkati ya Kristo. **13** Yabile kwa ndela ya Kristo
kwamba mwaliyowa neno lya kweli, injili ya ukochopoli wenu kwa

ndela ya Kristo. Yabile mu'ywembe pia kwamba mwaaminiya
ni kutiwa mhuri ni Roho Mtakatifu ywabile ahidiwa. **14** Roho
nga dhamana ya urithi witu mpaka umiliki wapatikaane. Ayee
yabile ni kwa sifa ya utukufu wake. **15** Kwa sababu yee, tangu
wakati mwayowanike kuhusu imani yinu nkati ya Ngwana Yesu
na kuhusu pendo lenu kwa balo boti wabile watitengwa kwa ajili
yake. **16** Nilekite kwaa kumshukuru Nnongo kwaajili yinu na
kuwataja mu'maombi yango. **17** Naloba kwamba Nnongo wa
Ngwana witu Yesu Kristo, tate ba utukufu, alowa kuwapeya roho
ya hekima, mafunuo ga ufahamu wake. **18** Naloba kuwa minyo
yinu ya mioyo yaibekwile bweya kwa mwenga kutanga ni waako
ujasiri wa kukemelwa kwinu. Naloba kwamba muuyowe utajiri
wa utukufu wa urithi wake nkati ya balo batengwile kwaajili yake.
19 Naloba kwamba uyowe ukolo uzidio wa likakala kyake nkati
yinu ambao twaaminiya. Wolo ukolo wabokana na kupanga kazi
mu likakala lyake. **20** Ayee na likakala lyapanga kazi nkati ya
Kristo wakati Nnongo ywamfufuile kuoma kwa bandu ba mu'kiwo
ni kunketisha mu'luboko lwake wa kummalyo mu'pandu pa
kumaunde. **21** Atami Kristo kunani kutalu ni utawala, mamlaka,
nguvu, enzi, na kila lina lyalikemelwa. Ywamtamiliye Yesu
mwanja kae kwa wakati kwaa wolo lakini kwa wakati woisa.
(aiōn g165) **22** Nnongo abaite kuitisha ilebe yoti pae a magolo ga
Kristo. Ampangite ywembe ntwe kunani ya ilebe yoti mu'likanisa.
23 Ni likanisa kwamba nga yega wake, ukamilifu wake ambae
hujaza ilebe yote mu'ndela yoti.

2 Kati yelo mwabile mwawile mu'makosa na sambi yinu. **2** Yabile
mu'aga kwanza mwatiyenda lingana na nyakati ya ulimwengu
huu. Mwabile mwatiboka kwa kunkengama ntawala wa mamlaka
ya kumaunde. Ayee nga roho yake yolo apangaye kazi mu,

bana ba kuasi. **(aiōn g165)** **3** Twenga wote twabile nkati ya
balo baaminiya kwaa hapo mwanzo. Twabile tupangite kwa
namna ya tamaa inoite kwaa ya yega yitu. Twabile twapanga
mapenzi ga yega yitu ni ufahamu witu. Twabile kwa asili ya bana
ba dhahabu kati benge. **4** Lakini Nnongo ywabile ni rehema
yanyansima kwa sababu ya lipendo lyake likolo lyaatupendile
twenga. **5** Muda twabile mu'kiwo mu'makosa yitu, atuletya
pamope mu'maisha gaayambe nkati ya Kristo. Ni kwa neema
kuwa nati lopolelwa. **6** Nnongo kayogolya mpamo ni kutupanga
tama pamope mu'pandu pa'kumaunde nkati ya Kristo Yesu. **7**
Apangite nyoo ili muda waisa aweze kutubonekea utajiri nkolo
wa neema yake. Utubonekeya twenga alee kwa ndela ya wema
wake nkati ya Kristo Yesu. **(aiōn g165)** **8** Kwa neema mupangilwe
akochopoli kwa ndela ya imani. Na yee iboka kwaa kwitu. Ni
zawadi ya Nnongo. **9** Itokana kwaa ni makowe. Matokeo gake,
abile kwaa mundu yumo ywa kujisifu. **10** Kwa sababu twenga
twabile kazi ya Nnongo. tuumbilwe mu'Kristo Yesu upanga
makowe yanoite. Ni makowe aga ambayo Nnongo agapangite
tangu zamani za kale kwaajili yitu, ili tutyange mu'agoo. **11** Kwa
nyo mukumbukye kuwa kunchogo mwabile bandu ba mataifa
kwa namna ya yega. Mkemelwa”mbile kwaa ni tohara” kwa
chelo chakemelwa tohara ya yega yapangilwe kwa maboko ga
bandu. **12** Kwa muda woo mwabile mwati tengwa na Kristo.
Mwabile ageni kwa bandu ba Israeli. Mwabile ageni kwa liagano
lya ahadi. Mwabile kwaa ni uhakika wa muda uisile. Mwabile
bila Nnongo mu'ulimwengu. **13** Lakini nambeambe mu'Kristo
Yesu mwenga ambao kunchogo mwabile kutalu ni Nnongo
mpangilwe papipi ni Nnongo kwa mwai ya Kristo. **14** Kwa mana
ywembe nga amani yitu. Apangite abele kuwa yumo. Kwa yega

yake atikuuharibu ukuta wa utengano wabile utitenganisha, huo
uadui. **15** Kwamba atikuikomesha saliya ya amri na kanuni ili
aumbile mundu yumo wayambe nkati yake. Apangite amani. **16**
Apangite nyoo ili kubakwembanisha makundi abele ya bandu
kuwa yega yimo kwa Nnongo petya msalaba. Kwa ndela ya
msalaba aupangite uadui kuwa kiwo **17** Yesu aisile ni kutangaza
amani kwinu mwenga mwabile kutalu ni amani kwa balo babile
papipi. **18** Kwa mana kwa ndela ya Yesu twenga abele tubile
na nafasi kwa yolo Roho yumo kuyingya kwa Tate. **19** Nyoo
bai, mwenga bandu ba mataifa mwasafiri kwaa ni ageni kae. Ila
mwa wenyeji pamope ni balo batengwile kwa ajili ya Nnongo
ni ajumbe mu'nyumba ya Nnongo. **20** Mchengwilwe nnani ya
msingi wa mitume ni manabii. Kristo Yesu mwene abile liwe
kolo lya mbembeni. **21** Mu'ywembe lyengo lyoti latikuunganisha
pamope ni kukua kati hekalu nkati ya Ngwana. **22** Ni nkati yake
mwenga mchengwilwe pamope kati mahali pa tamya pa Nnongo
mu'Roho.

3 Kwa sababu ya lee nenga, Paulo, ni mfungwa wa Yesu
Kristo kwa ajili yinu mataifa. **2** Naaminiya kwamba muyowine
nnani ya kazi ya neema ya Nnongo ywanipeile kwa ajili yinu. **3**
Natikwaandikiya bokana na namna ya ufunuo wabile funuliwa
kwango. Awoo nga ukweli wayowanika kwaa ambao natiuandika
kwa mwipi mu'barua yenge. **4** Pausomile kuhusu aga, waweza
kuitanga busara yango mu'ukweli wolo wayowanika kwaa kuhusu
Kristo. **5** Kwa ibeleko yenge ukweli wolo upangwa kwaa kwa
bana ba bandu. Ila kwa mbeambe ubekilwe wazi kwa Roho kwa
Mitume batengwile ni manabii. **6** Ukweli woo wauyowanike kwaa
ni kuwa bandu ba mataifa ni ashiriki wenzetu ni ajumbe wenzetu
wa yega. Ni bashiriki pamope ni ahadi ya Kristo Yesu petya Injili.

7 Na kwa lee nipangilwe mmanda kwa zawadi ya neema ya
Nnongo yaibekilwe kwango petya panga kwa likakala lyake. **8**
Nnongo aiboite zawadi yee kwango, japo kuwa nenga na mundu
nchunu wa bote mu'balo batengwile kwaajili ya Nnongo. Zawadi
yee ni kuwa nipalikwa kuatangazia mataifa injili yabile ni utajiri
uchunguzike kwaa wa Kristo. **9** Nipalikwa kuatangazia bandu
bote nnani ya namani ni mpango wa Nnongo wa siri. Awoo nga
mpango wabile uyowanike kwaa kwa miaka yanyansima ipitike,
ni Nnongo ywaiumbile ilebe yoti. **(aiōn g165)** **10** Ayee yabile kuwa,
petya likanisa, atawala na mamlaka mu'sehemu ya kumaunde
bapate yowa pande zanyansima za asili ya hekima ya Nnongo.
11 Aga mana yapangilwe petya mpango wangeyomoka nwabile
utikamilishwa nkati ya Kristo Yesu Ngwana witu. **(aiōn g165)** **12**
Kwa mana mu'Kristo twabile ni ujasiri ni uwezo wa jingya kwa
ujasiri kwa sababu ya imani yitu kwake. **13** Kwa nyo nialoba
kana mukate tamaa kwa sababu ya mateso gango kwaajili yinu.
14 Kwasababu yee nakombwa magoti kwa Tate. **15** Ywabile kwa
ywembe kila familiya kumaunde ni kunani ya nnema ikemelwa
lina. **16** Nenda kualoba kwamba apate kuaneemesha, bokana
na utajiri wa utukufu wake, abapange imara kwa likakala petya
Roho wake, ywabile nkati yinu. **17** Nenda kualoba kwamba
Kristo atami nkati ya mioyo yinu petya imani. **18** Nialoba kwamba
mube ni shina na msingi wa upendo wake. Mube mu'lipendo
lyake ili muweze kutanga, pamope ni bote baaminio, jinsi upana,
na urefu ni kimo na kina cha upendo ba Kristo. **19** Nenda
kualoba kwamba muutange ukolo wa upendo wa Kristo, wabile
uyongekeya ufahamu. Mpange aga ili mjaze ni ukamilifu wote
wa Nnongo. **20** Nambeambe kwake ywembe ywaweza kupanga
kila likowe, zaidi ya goti tuyalobite au tuyawezayo, petya likakala

lyake lyatipanga kazi nkati yitu. **21** kwake ywembe kube ni utukufu nkati ya likanisa na mu'Kristo Yesu kwa ibeleko yoti milele ni milele. Amina. **(aiōn g165)**

4 Kwa nyoo, kati afungwa kwa ajili ya Ngwana, natikuasihi mtyange sawasawa ni wito ambao Nnongo abakemile. **2** Mtame kwa unyenyekevu nkolo ni upole ni uvumilivu. Mkichukuliana mu'upendo. **3** Muipange bidii kuutuza umoja wa Roho mu'kipungo sa amani. **4** Kwabile yega yimo ni Roho yimo, kati ambayo kae mwabile mwakemelwa mu'uhakika wa faraja yimo lya wito winu. **5** Kwabile ni Ngwana yumo, imani yimo, ubatizo umo, **6** ni Nnongo yumo na Tate wa bote. Ywembe abile nnani ya yoti, na mu'yoti na nkati ya yoti. **7** Kwa kila yumo witu apeilwe kipawa lingana na kipimo sa kipawa sa Kristo. **8** Ni kati maandiko gabaya, “yaabokite kunani muno, atikuakengama mateka mu'utumwa. Kabapeya vipawa bandu.” **9** Nga namani maana ya, “Atipaa,” ibele kwaa kwamba aulukite pia pandu pa pae ya nnema wa dunia? **10** Ywembe ambae atiuluka ni mundu yoyolo ywabile pia atipaa kutalu ya maunde yoti. Apangite nyoo ili uwepo wake ube mu'ilebe yoti. **11** Kristo abapeile bandu ipawa kati: atume, anabii, ainjilisti, achungaji, na baalimu. **12** Apangite nyoo kubawezesha aumini kwa ajili ya kuuchenga yega wa Kristo. Apanga nyoo mpaka twenga twabote tufikie umoja wa imani ni maarifa ga mwana wa Nnongo. **13** Apanga nyoo hadi tuweze kuwa akomavu kati balo baifikie kimo kamili cha Kristo. **14** Ayee nga ili kwamba tubile kwaa kae kati bana, kana turushwerushwe kolo ni kolyo. Ili kana tutolilwe na kila aina ya mbepo wa lipundisho, kwa hila ga bandu mu'ujanja wa ubocho wapotoka. **15** Badala yake, twalongela ukweli mu'upendo ni kukua zaidi mu'ndela zote nkati yake ambaye nga ntwe, Kristo. **16** Kristo atiunganisha,

kwa pamope, yega yoti ya baumini, Utiunganishwa mpamo ni
kila iungo ili kwamba yega wote ukue ni kuichenga wamwene
u'upendo. **17** Kwa eyo, nibaya lee, nati kuwasihi mu'Ngwana:
Kana mutyange kae kati bandu ba mataifa kabatyanga mu'ubatili
wa malango gabe. **18** Babekilwe libendo mu'malango yabe.
Batifukuzwa kuoma mu'uzima wa Nnongo kwa ulalo wabile
nkati yabe kwa sababu ya ugumu wa mioyo yabe. **19** Bayowine
kwaa aibu. Watikuikabidhi bembe kwa ufisadi mu'makowe yabe
masapu, mu'kila aina ya uchoyo. **20** Lakini, ayee nga muifunza
kwaa kuhusu Kristo. **21** Nadhani kua muyowine kuhusu ywembe.
Nadhani kuwa mwabile mwapundishilwe kuhusu ywembe,
kati kae ukweli wa ubile nkati ya Yesu. **22** Lazima mugaleke
makowe yoti kabakengamana ni mwenendo winu wa kinchogo.
Ni utu wa kunchogo wauharibika kwa sababu ya tamaa za
ubocho. **23** Muuleke utu winu wa kunchogo ili kwamba mpangike
kuwa waayambe mu'roho ya malango yinu. **24** Mupange nyoo
ili muweze kuuwala utu wambeambe, ulandine na Nnongo.
Utiumbwa mu'haki ni utakatifu wa kweli. **25** Kwa nyoo, uibeke
kutalu ni ubocho. “Muulongele ukweli, kila yumo ni jirani yake,”
kwa sababu ni ashirika kwa kila yumo kwa benge. **26** Mube ni
hasira, lakini kana mupange sambi.”Liumu kana lisame mwabile
ni hasira yinu. **27** Kana mummpeye ibilisi nafasi. **28** Yeyote
ywa jiba kana ajibe kae. Badala yake ni lazima apange kazi.
Apange kazi yabile ni manufaa kwa maboko gake, ili kwamba
aweze kumhudumia mundu ywabile ni hitaji. **29** Kauli inoite kwaa
kana iboke mu'mikano yino yapalikwa kwa mahitaji, kuwapeya
faida yake balo babayowanikia. **30** Kana mumuhuzunishe Roho
mpeletau wa Nnongo. Ni pitya ywembe twabekelwa mihuri kwa
ajili ya siku ya lopolelwa. **31** Lazima muubeke kutalu uchungu

wote, ghadhabu, hasira, kombwana, ni matusi, pamope ni kila
aina ya ubou. Iweni wema bene kwa bene. **32** Mube ni huruma.
Musamiyane mwenga kwa mwenga, kati yaa Nnongo pitya
Kristo atikuwasamiya nenga.

5 Kwa nyo, mube bandu ba kunkengama Nnongo, kati mwa
bana bake aapendile. **2** Mutyange mu'lipendo. nyonyonyo kati
yaatupendile Kristo twenga, aijitoa mwene kwa ajili yItu. Ywembe
abile sadaka ni dhabihu, kuwa harufu inoyite ya kumpuraisha
Nnongo. **3** Umalaya ni uchafu wowoti ni tamaa inoyite kwaa
lazima ibalangwe kwaa nkati yinu, kati ipalikwe kwaa baaminiyo,
4 wala machukizo gabalangwe kwaa, malongelo ga kipumbavu,
au mizaha ya udhalilishaji, ambayo yabile sawa kwaa, badala
yake muipange shukrani. **5** Mwaweza kuba ni uhakika ya kuwa
kwabile ni umalaya, uchapu, wala ywatamaniya, aywoo aabudu
lisanamu. abile kwaa ni urithi wowoti mu'upwalume wa Kristo
ni Nnongo. **6** Mundu ywoywote kana akubakiye ubocho kwa
maneno matupu, kwa sababu ya makowe aga hasira ya Nnongo
yaisa nnani ya bana babile kwaa ni utii. **7** Nga nyoo kana
ushiriki pamope nakwe. **8** Kwa kuwa mwenga mwanzo mwabile
libendo, lakini nambeambe mwabile bweya mu'Ngwana. Nga
nyoo mutyange kati bana ba mweya. **9** Kwa kuwa matunda ga
mbeya gatijumuisha uzuri woti, haki ni ukweli. **10** Muipale chelo
chakimpuraisha Ngwana. **11** Kana ube ni ushiriki mu'kazi ya
libendo zabile kwaa ni matunda, badala yake zibekwe wazi.
12 Kwa mana makowe yapangilwe ni bembe mu'siri nga aibu
muno hata kugabaya. **13** Makowe goti, yayowanike pitya bweya,
hubekwa wazi, **14** kwa kuwa kila kilebe chayowanike kwaa
chapangilwa kuwa mu mbeya. Nga nyo ubaya nyoo, “Uluka,
wenga waugonjike, na uluka kuoma mu'kiwo na Kristo alowa

ng'ara nnani yako." **15** Nga nyoo mube makini pamutyanga, kati
kwaa bandu babile kwaa werevu ila kati werevu. **16** Muukomboe
muda kwa kuwa masoba ni ga ubou. **17** Kana Mube ajinga,
badala yake, mutange namani apenzi ba Ngwana. **18** Kana
mulewe kwa wembe, uyongeyekeya mu uharibifu, badala yake
mjazwe ni roho Mpeletau. **19** Mulongele ni kila yumo winu kwa
zaburi, ni sifa, na nyimbo za rohoni. Muimbe ni musifu kwa
mwoyo wa Ngwana. **20** Daima muiboye shukrani kwa makowe
yote mu'lina lya Kristo Yesu Ngwana witu kwa Nnongo Tate. **21**
Mwileke wene kila yumo kwa ywenge kwa heshima ya Kristo. **22**
Anwawa, mwileke kwa alalome wine, kati kwa Ngwana. **23** Kwa
sababu nsengo nga ntwe wa nnyumbo, kati Kristo abile ntwe
wa kanisa. Nga mkochopoli wa yega. **24** Lakini kati likanisa.
Nga mkochopoli wa yega. Lakini kati likanisa lyabile pae ya
Kristo, nyonyonyo wake lazima apange nyoo kwa analome
bako mu'kila likowe. **25** Analome, mwapende anyumbo binu
kati yelo Kristo alipendile likanisa na kuitoa mwene kwa ajili
yake. **26** Apangite nyoo ili libe takatifu. Alilitakasa kwa kuliosha
mu mase mu'neno. **27** Apangite nyoo ili aweze kujiwasilishia
mwene likanisa tukufu, bila kuwa ni lidoa wala waa au kilebe
chakipangilwa ni aga, badala yake ni takatifu libile kwaa ni kosa.
28 Kwa ndela yeyelo, analome bapalikwa kuwapenda anyumbo
wabe kato yega yabe. Yolo ywampenda nnyumbo wake ayipenda
mwene. **29** Ntopo hata yumo ywauchukya yega yake. **30** Badala
yake, huurutubisha na kuupenda, kati Kristo alipendile likanisa.
Kwa kuwa twenga twaashiriki ba yega yake. **31** "Kwasababu yee
nnalome alowa kunleka tate bake ni mao bake ni kwembana
na nyumbo wake, ni bembe abele babile yega yimo." **32** Awoo
wabile ubonekana kwaa. Lakini niabaya kuhusu Kristo ni likanisa.

33 Lakini, kila yumo winu lazima ampende nnyumbo wake kati
mwene, ni nyumbo lazima amweshimu nsengo we.

6 Bana muatii azazi winu mu'Ngwana, kwa mana ayee nga
haki. **2** “Muheshimu tate bako ni mao bako” (Maana ayee nga
amri ya kwanza ya ahadi) **3** “Ili ibe heri kwinu na muweze tama
maisha marefu nnani ya nnema.” **4** Ni mwenga mwa tate, kana
muakwaze bana na kuwasababishia hasira, badala yake, mualee
mu'maonyo ni maagizo ga Ngwana. **5** Enyi amanda, mube atiifu
kwa mabwana winu wa pano pa'nnema kwa heshima ngolo ni
kulrndema kwa yogopa mu'mioyo yinu, mube atiifu kwabe kati
mwatikumtii Kristo. **6** Utii winu ubile tu mabwana winu kabalola
ili kubapuraisha. Badala yake, mube atiifu kati amanda ba
Kristo. Mugapange mapenzi ga Nnongo kuoma mumioyo yinu.
7 mubatumikie kwa mioyo yinu yoti, kwa kuwa mwamtumikya
Ngwana na wala bandu kwaa, **8** mpalikwa kutanga kuwa mu'kila
likowe linoyite mundu alipangile, alowa pokya zawadi boka kwa
Ngwana, mana itei ywa mmanda au mundu ywabile huru. **9**
Mwenga mwa'mabwana mupange nyonyonyo kwa amanda
binu. Kana muwayogopeye mukitanga kuwa ywembe ywabile
Ngwana wa woti nga yolo abile kumaunde. Mtangite kuwa
ntopo upendeleo nkati yake. **10** Hatimaye, mube ni likakala
mu'Ngwana mu'uwezo wa likakala lyake. **11** Muiwale silaha yoti
ya Nnongo, ili mpate yema kunchogo ni hila ya nchela. **12** Kwa
kuwa vita yitu ya mwai kwaa ya mwai ni nyama. ila ni dhidi ya
falme ni mamlaka ya roho ni atawala ba ulimwengu ba ubou ni
libendo, dhidi ya nchela mu'sehemu ya kumaunde. **(aiōn g165)** **13**
Kwa eyo, muiwale silaha yoti ya Nnongo, ili mpate yema imara
zaidi ya ubou mu'kipindi cheno kibou. Baada ya kuyomwa kila
kilebe, mwalowa yema imara. **14** Hatimaye muyeme imara.

Muipange nyoo baada ya kuwa muutabike nkanda mu'kweli ni
haki pa'kifua. **15** Mupange nyoo pamuwalike utayari mumagolo
yinu wa kutangaza injili ya amani. **16** Mu'kila hali mwamutola
ngao ya imani, yabile ikuwezesha kuiyima mishale ya yolo
mwou. **17** Muiwale kofia ya wokovu ni upanga wa Roho, ambao
nga neno lya Nnongo. **18** pamope ni maombi ni dua. Mulobe
kwa Roho kila muda. kwa mtazamo woo mube baangalifu kila
muda kwa uvumilivu woti ni maombi kwa ajili ya baamini boti.
19 Mulobe kwaajili yango, ili nipeilwe ujumbe pakanipundisha
mu'nkano wango. Mulobe kwamba niyowanike kwa ujasiri kweli
wabokanie kwaa kuhusu injili. **20** Ni kwaajili nenga na balozi
ywanitabilwe minyororo, ili kuwa nkati yabo nibaye kwa ujasiri
kati yanipangilwe kubaya. **21** Lakini mwenga pia mugatange
makowe yango na jinsi yaniyendelya. Tikito nnono bango kipenzi
na mmanda mwaminifu mu'Ngwana, alowa kuwabakiya kila
kilebe. **22** Nimtumite kwinu kwa kusudi lee maalumu, ili kwama
muyowe makowe kuhusu twenga, aweze kubafariji mioyo yinu.
23 Amani na ibe kwa alongo, ni upendo mpamo ni imani kuoma
kwa Nnongo tate ba Ngwana Yesu Kristo. **24** Neema na ibe
pamope ni bote bampendile Ngwana Yesu Kristo kwa lipendo
lyabile kwaa na'waa.

Wafilipi

1 Paulo na Timotheo atumwa ba yesu kristo, kwabalo
babatengwile katika kristo baba tana filipi, pamope na babaangalia
na mashemasi. **2** Neema naibile kwinu na amani ya ibaka kwa
nnongo tatebitu na nngwana witu yesu kristo. **3** nimshukuru
nnongo kila panin kombokya mwenga mwabote. **4** Mara yote
katika kila loba kwanga kwaajili yinu mwenga mwabote. Nenda
pulaikaga panimobyaga. **5** Ninashukrani yambone kwa sababu
ya ushirika winu katika injili tango masobagakwanza mpaka
leno. **6** Nina hakika kwamba hwembe hwatumbulisha kazi njema
nkatiyinu ayendelwa kwikamilisha mpaka lisoba la nngana yesu
kristo. **7** Ni sawa kwango kwisikiavyo juu yinu mwanga mwa
bote kwasababu nimekie pamoja wango. mana mwenga mubile
mwaashirika ayango latika neema katika kwitaba kwango na
utetezi na uthibitishaji wango wa injili. **8** Nn”ungo nishahidi
wango, jinsi mwamibile nashauku juu yinu mwabote katika
undani wapendo la kristo yesu. **9** Naniloba kwamba; upendo winu
uyongekeye zaidi katika marifa na ufaham wote. **10** Niloba kaajili
ya neno ilimabe nawezo walengana saw, namambo gagabile
bora sana. kae nenda kanobya ili besafi pasipo bantia yoyote
katika lisoba kristo. **11** Nakae ili mutweleewe nalitunda lahaki
lipatikanelo. katika yesu kristo, kwautukufu na sifa ya nnongo.
12 Sasa mwalongo bango, mbala ntange kuwa mamo gagapitike
kwango gaipangite injili iyendeli sana. **13** Ndio maana kwitabu
kwinu katika kristo, itanganikwe kwa alizi baikulu yote na kwakila
mundu kae. **14** Naa longo bababile kaika nngwana, kwasbabu ya
kwitaba kwango, batishawishika nathubutu kulihubiri neno pasipo
hofu **15** baadhi kweli hala kumtanga kristo kwa fitina naugovi,
na kae benge kwania njema. **16** Balo babalangaza kristo kwa

upendo batangite mbekilwe pano kwaajili ya utetezi wainjili. **17**
Bali bonge matangaza kristo kwa ubinafsi na kwa nia mbaya.
pagani kwasababisha matatizo kwango katika minyororo yango.
18 Kwanyo? mjalili, aidha nijalili ndela hibile kwa hila au kakweli,
kristo ondatangazwa na katika leno nanda palaikya! ndiyo
nenenda palaika. **19** Kwa kwaa ndikite leno laleba yugolekwa
kwango. Jambo lino huapita kwasababu ya malobo binu na
msaada wa roho hua krsisto. **20** Lengana na matarajilo gango
gawakika nagakweli ni kwamba nibonali oni. Badala yake
kwaujqsiri wote kati ambavyo mosabagoli na sasa ndarajila
kuwa kristo apala kakatuliwa katika yoga yango, manaibile
katika ukoto au katika kiwo. **21** Kwa maana kwango, nenga
lamanikistro na waa nifaida. **22** Lakini maa natana katika yoga
mboleke litnda katika kazi ya mnongo, kwanyo ndititeli lyako
lyakulisawa. **23** Maana nenda yaleka yega napanga panope na
kristo, kilebe ambaso chathamani munomuno. **24** Ingawa igala
kwayega yono nijambo la muhimu muna kwaajili yinu. **25** Kwa
kuwa nible nauakika juu yaleno, nitengite naigala nanayendelya
baapamipe namwenga mwbote, kwaajili yamaendeleo na furaha
ya imani yhinu. **26** Nal ino lipaleta furaha yhinu ngolo katika kristo
yesu, kwasababu bakwango panope na mwenga. **27** Mpalikwa
mahishi maisha ginu katika mwenendo. Mzuri wamipasa injili ya
kristo. mpangenyo ilipanaisa kwinu la au mana ninaisali, niyowe
nyemeliko imara katika roho jlmo, mwendashinia, imani ya injili
kwa panope. **28** nakamantishike nakilebe sosote sakipangilwe
na madai ginu. yheno kwabe mishara ya ualibifu. bali kwinu
nilishara ya wokovu bokya kwanaongo. **29** kwamana mwenga
mutipeyeliwa kwaajil ya kristo, nimwanilelibai bali nateseka kai
katika yhwembe. **30** kwamaa mwina mgogoro wolywolya katika

wamubenwikwango namwanda yowa kwamba nibilenao hata
mbiya mbeno.

2 Maana ibile yeyelusa moyo katika kristo. mana ibile falaja
katika pendo lyake maana ibile kwina ushiika wa roho. mana
ibile rehema na lusongo. **2** Mwikamilisho furha yango kwa panga
mamope mubeupondo gumo, mubile mwabano katika riho na
mubile nalikusudi limo. **3** kwa monge kwa ubinafsi na majivuno
isipokuwa kwa linyenyekevu mwana mwabweni benge bora zaidi
yinu. **4** Kila yumo winu kanaalinge baimahitaji gake binafsi, kae
kwaajili mahitaji gabenge. **5** mubee nania kati ya bilenayo yesu
kriisto. **6** Ingawa hwembe nisawa, na nnongo. Lakini ajalileli
kolwa basanu na nnongo nikilebe sakamwana naso. **7** Badala
yake atikwiuluya mwene. atweli umbo la maanda. atitike katika
mfono wa binadamu. **8** Abonikine mwanadamu. Hwembe apeile
lina lalipita kila lina. **9** Nyo basi nnongo atikumtukuzo sana. apale
lina likolo lalipeta kila lina. **10** Apangitenya ilikwamba katika lina
la yesu kila lijua sharti lijinamike. majua gagabile nakunani ya
aridhi. **11** Naapangike nya ilikwamba kila lumi lukiri kwakwansa
yesu kristo ni nngwana, kwa utukufu wa nnongo tate. **12** Kwanyo
basi, mwapendwa bango kati mwanutii masobagoti, situ katika
obile wongo lakini sasa ni zaidi sana hata pange baa ubone
kiniwango, mwaajilibike uwokovu winu mwabene kwayogopa
nalendene. **13** Kwa kuwa nnongo hwapanga kazi nkati yhinu
ilikumwezesha kunia napanga mambo gagamendeza hwembe.
14 Mupange mambo goti bila malaamiko na mitau. **15** Mupange
nyoilikwamba mube bweya wadamia, katika kibelekwe cha
uhasi na wovu. **16** Mukamwe sana neo la ukolo ili kwamba ni
benasababu yatukweza lisiba lya kristo. kisha natanga kwamba
nibutwikeli lubilo bure wala mbalikeli taaba bure. **17** Lakini

atakabanimimin akati sadaka juu ya dhabihu nahuduma ya imani
yinu, nenda pulaika, na nenda pulaika namwenga mwabote. **18**
Nyongo na mwenga kae mwenda pulaika pa mope nanae. **19**
Lakini nenda tumaini katika nngwana yesukumtuma Timotheo
kwinu hivi karibuni, ilikwamba niweze yeyelwa moyo panatanga
mambo ginu. **20** Kwakua bileli nayhwenge mwenye nitazomo kati
wake, mwene nia ya kweli waajiinu. **21** Benge bote nabatuma
kwinu bapala mambo gabe binafsi bai, nasiyo mambo ya
yesu kristo. **22** Lakini nitengite saniini yake, kwassababu kati
mwana mwahudumiwa na tatebake, ngamwatunike pamope
nane katika injili. **23** Kwaiyo nitumaini kumtuma haraka pinditu
pana tanga kilegan chachapitya kwango. **24** Lakimitibile na haki
katika nngana kwamba nenga namwne kae naisa hivikaribuni.
25 Lakini nitikiia ni muhimu kumkeleboya kwinu epatra dito.
hwembe ni nongo wangu na mpanga kazi nyango na skari
nyango, mjumbe namtumishi winu kwaajili ya mahitaji gango. **26**
Kwa saababu abile nahofu na apendile banamwenga mwaboti,
kwakuwa mwayone kwamba endeminya. **27** Maana hakika
endeminya sana kiasi chawai. lakini nnongo amekile lwongo, na
wema wabile kunami yake bai, lakini kae wabile kunami yango
ilikwamba kananibe nahuzuri juu huzari **28** Kwanyo ninkeleboya
kwinu haraka iwezekanavyo ilikwamba panwa mwanajabe
mpate palaika nanenga niboilwe wasiwasi. **29** Mumkaribishe
epakadila katika nngwana kwafuraha yote. mwaheshimu bandu
kati hwembe. **30** Kwa kuwa yabile kwaajili ya kazi ya kristo
akiribia waatarishe maisha gake ilikumiokoa nenga naapangite
sibo ambacho mwakombwili panga katika kunihadumia nenga
kwa mubile kutalu nane.

3 Hatimaye mwalongo bangu mpaluika katika ngwana. nibonali
usumbufu twaandikiya kae manen galyagalya. gano mambo
gapat attumpea uslama. **2** Mwiadharin, nabwa mwiadhari na
apangakazi abaya mwiadhari baba kana yega yabe. **3** Kwa
kuwa twenga ngalikombe. twenga panga ngatamwabada nnongo
kwa msaada wa roho. watuipunga ktika yesu kristo, naambao
tubileli na ujasili katika yega. **4** Hatanyo kama angebaa nundu
yhwo tmainiwa yaga yeno, nangambaleweza panganyo zaidi. **5**
Kwani nainilwe lisoba linensense, labelikwile katika kabila la
baisraeli. niwakabila la Benjamini. nimweblania wawaebrania.
katika kwitimiza haki ya sheria ya musa, nabile nafarisayo. **6**
kwajuudi yango nalitesike kanisa. kwakuitii haki yasheria, nibileli
nalawama kisheria. **7** Lakini katika mambo gote ganigabweni
kwafaida yango nenga, nagabalingile kiti takataka sabbu ya
kutanga kristo. **8** Kwa kweli nigabalanga mambo gote kati
hasra toka na naubara qwakumtanga kristo yesu nnga wango.
Kwa ajili yake nilekite mambo goti, nigabalanga kati takataka ili
nimpate kristo. **9** Nanibone kane katyeke. ndapu haki yangu
binafsi bukana katika sheria bali nibile na haki yelwa yaipatikana
imani katika kristo, yabuka kwa nnongo yone msingi katika
imani. **10** Sasa mbala langa hembe nanguvu ya ufufuo kwake
na ushirika wa mateso gake. mbalabadilishwa na kristo katika
mfano wakiwa chake. **11** angalau nendaweza banamatu, aini
katika ufufuo wawafu. **12** Kwelili kwamba tayari nigapatike
mambogo au kwamba nibile namkamilifu katika mambogo
bali nenda kwitahidi iliniweze pate sile sani patikana na kristo
yesu. **13** Mwolongo bango, ndakiteli kwamba eti njonmwike
pata mbambo gano. Bali mbanga jambo limo ndibalya gasogo
nitazamia gannonge. **14** Niitahidi ikya lengo ilikusudi nipate tuzo

la kunani la kimelwa na nnongo katika kristo yesu. **15** Hwabote
twatuukolile wokovu tupaswa wacha namna yeno. namaibele
yenge afikiria kwamauna yaibile tofauti kuhusu jambo lyolyote,
nnongo kae alifaa alyo kwinu. **16** Hanyo hatuwafikia natuyonde
katika mtindo wo. **17** Mwalongo bangu, munijigene. mwalinge
kwa makini balya babaenenda kwa mifano waubile kwa jinsi
yitu. **18** Hambane babaishi nibalo ambabo mara nyingi nitikunia
kiyanga na sasa nimakiya kwa molibenge maisha kati adui ba
masalaba wa kristo. **19** Mwsho wabe niulibike. kwakua nnongo
wabe nindumbo, na kiburi sabe kibile katika oni yabe. bafikiria
mambo ga tidunia. **20** bali uraia witu ubile mbinguni, ambako
twendatarajia mwokozi witu Yesu kristo. **21** Abadilisha yanga yitu
dhaifu panga kati yega yake ya utukufu; kwaazo wowolyawolya
wa uweza kuidhibitisha ilebe yote.

4 kwaiyo mwapendwa bango, ambabo nenda kumtumaini,
ambabo nifuraha na taji lango. muyeme imara katika nngana,
mwenga mwa mabwaga apendwa. **2** Ninda kushiwenga eudia,
kae nenda kusihiwenga sintike, mukeleboye mahusiano ga amani
kati yinu, kwasababu mwenga, mwabote mwabele mwaunganike
nngwana. **3** Kwa kweli, nenda kumsihi kae mwapanga kazi
ayango, mwasaidi ana akina mao kwa kuwa batumike pampe
nane katika enezo injili ya nngwana tubile na kelementi pamopo
na atumwa benge ba nngwana, ambao maina gabe gaandikilwe
katika kitabu cha ukolo. **4** Katika ngwana masuba yote kae
nenda baya mpalaikange. **5** Upole winu nautanganikwe nabandu
bote nngwana able karibu. **6** Kana mwisumbwe kwa jambo lolote.
badala yake mpange mambo ginu gote kwandela ya sali, naloba
na shukuru. namaitaji ginu gajiuli kane na nnongo. **7** Basi amani
ya nngwana yaibile ngolo kuliko ufahamu wote yalendela myo na

mawazo ginu kwa mssa wa kristo yesu. **8** Hatimaye mwalongo
bango; mugatafakari mambo gote gene ukweli, heshima, haki,
usafi, upendo, ngalya gene tarifa njema, gene busara, pampe
nagalya gagapala lumbilwa. **9** Mugatekelezo mambo golo
gamwiyengne, kamu pokile gamugayone nagalo jamuga bweni
twango nakwembe tatibitu ba imani aba na mwenga. **10**
Nibile nafura ngolo sana juu yinu katika ngwana kwakuwa
mwenga mulaite kae nia yakwihusisha kwinu juu ya maitaji
gongo. kwakweli hapo patumbu mwate tmani kunijali twamaitaji
gango japo mapatikeli fursa yakumsaidia. **11** Ndakite ishi katika
haliyapongekelwa na kae katika hali yaba nagambone. **12** Katika
mazingira gotego nenga nitikwiyengane siri yanamna yolya
wakati wa shibe najinsi yolya wakati wamjala, yaani yambone
napanga wamwiliji. **13** Niweza panga gano kwawezeshwelwa
nahwembe hwanjega ngupu. **14** Hatanyo, mwapangike vema
shirikiana nane katika dhiki yango. **15** Mwenga mwa afilipi
ntangite kwamba mwanzo wa injili panaboi makedonia, ndapo
kanisa laliniwezeshike katika mambo gagahusu piya na pokya
isipokuwa mwenga kisinu. **16** Hata panabile Thethalonike,
mwenga mwanitumike msaada zaidi na marajimo kwaajili ya
maitaji gango. **17** Nimanisha likwamba mbala msaada. bali
mbaya ilimpate matunda gagaleta faida kwinu. **18** Mbokile
ilebe yote, nasasa nitwilile naileba ya mbone. nipokile ilebe
yinu bokya kwa epafradito. nailebe nzuri yenenungwa wabya
manukato, yayekitilwa ambayo yote ni sadaka ya impendeza
Nnongo. **19** Kwa ajili yoa nnongo wango atwiliyanga maitaji
ginu kwaajili ya utukufu wake katika yesu kristo. **20** Sasa kwa
Nnongo natatebitu ube utakafu milele na milele Amina. **(aiōn
g165)** **21** Salama yango imwiki kila matumini katika yesu kristo.

wapendwa lanibile nalo benda kamsa limianga. **22** Kae baamini
bote bapano benda. kumsalimianga balo familia ya kaisari. **23**
Nasasa neema yangwana witu yesu kristo ibena roho yhinu.

Akolosai

1 Paulo mmanda wa Kristo kwa mapenzi ga Nnongo, ni
Timotheo nongo yitu, **2** kwa baumini ni alongo baaminifu
mu'Kristo babile Kolosai. Neema ibe kwinu, na amani kuoma
kwa Nnongo Tate yitu. **3** Twampeya shukrani Nnongo, Tate
wa Ngwana witu Yesu Kristo, ni twalowa kualobia mara kwa
mara. **4** Twayowine imani yinu mu'Yesu Kristo ni upendo mbile
nabo kwa balo bote babile batengwa kwa ajili ya Nnongo. **5**
Mwabile ni upendo woo kwa sababu ya litaraja lya uhakika
lyalibekilwe kumaunde kwa ajili yinu. Muyowine kuhusu litaraja
lee lya uhakika kabla mu'lineno lya kweli, injili, **6** ambayo iisile
kwinu. Injili yee ipambike matunda ni kuenea mu'ulimwengu woti.
Yabile ipanga nyoo nkati yinu kae boka lisoba mwamuiyowine
na kuipunza kuhusu neema ya Nnongo mu'kweli. **7** Ayee nga
innjili mwaifunzile boka kwa Epafra, mpendwa witu mmanda
mwaitu, ywabile ni mmanda mwaminifu wa Kristo kwa niaba yitu.
8 Epafra aupangite uyowanike kwitu upendo winu mu'Roho.
9 Kwa sababu ya upendo woo, boka lisoba twatuyowine lee,
tulekite kwaa kuwalobia. Twabile tukiloa kuwa mjazilwe ni maarifa
ga mapenzi yake mu'hekima yoti ni ufahamu wa kiroho. **10**
Twabile tukiloba kwamba mwalowa tyanga kwa ustahamilivu wa
Ngwana mu'ndela yaipendilwe. Twabile tukiloba kuwa mwalowa
pambika matunda mu'kila likowe linoite ni kuwa mwalowa kuwa
mu'maarifa ga Nnongo. **11** Twatiloba muweze kupeyelwa likakala
mu'kila uwezo lingana na likakala lya utukufu wake mu'uvumilivu
ni ustahamilivu woti. **12** Twaloba kuwa, kwa puraha, mwalowa
mpeya shukrani Tate, ywabapanga mwenga muweze kuwa
ni sehemu mu'urithi wa baumini mu'bweya. **13** Atitulopwa
boka mu'utawala wa libendo ni kutubeka mu'upwalume wa

Mwana wake ywampendile. **14** Pitya mwana wake twabile ni
ukochopoli. msamaha wa sambi. **15** Mwana nga mpwano wa
Nnongo ywabonekana kwaa. Ni mbeleki wa kwanza wa uumbaji
woti. **16** Kwa kuwa kwa ywembe ilebe yoti iumbilwe, vyabile
kumaunde ni vyabile mu'dunia, ilebe ibonekana na ibonekana
kwaa. mana itei ni vya enzi au mamlaka au utawala au wabile
ni likakala, ilebe yoti iumbilwe ni ywembe na kwaajili yake.
17 Ywembe ywabile kabla ya ilebe yoti, ni nkati ya ywembe
vyatishikana mpamo. **18** Ni ywembe nga ntwe wa yega yaani
likanisa, ywembe nga mwanzo na mbeleki wa kwanza kuoma
nkati ya bandu ba kiwo, nga nyoo, abile ni nafasi ya kwanza
nkati ya ilebe yoti. **19** Kwa kuwa Nnongo atipendezwa kuwa
utimilifu wake woti utami nkati yake, **20** ni kupatanisha ilebe
yoti kwake kwa ndela ya mwana wake. Nnongo apangite amani
petya mwai ya msalaba wake. Nnongo atikuwapatanisha ilebe
yoti kwake mwene, mana itei ni ilebe ya mu'dunia au ile ya
kumaunde. **21** Mwenga kae, kwa muda umo mwabile ni ageni
kwa Nnongo, na mwabile maadui wake mu'akili ni makowe
mabou. **22** Lakini nambeambe atikwapatanisha mwenga kwa
yega wake pitya mu'kiwo. Apangite nyoo ili kubaleta mwenga
atakatifu, babile kwaa ni lawama ni bila disari nnonge yake,
23 kati mwatiyendelea mu'imani, mwabile mwatiimarishwa ni
kuwa thabiti, pabile kwaa kudondoshwa kutalu kuoma mu'litaraja
lya ujasiri lya injili mwaiyowine. Ayee nga injili itangazilwe kwa
kila mundu ywaumbilwe pae ya kumaunde. Ayee nga injili
yabile kwake nenga, Paulo nabile mmanda. **24** Nambeambe
napuraikiya mateso gango kwa ajili yinu. Nenga nalitimiza
mu'yega yango chakipungwi kwa mateso ga Kristo kwa ajili ya
yega wake, wabile ni likanisa. **25** Nenga na mmanda wa likanisa

lee, sawa sawa ni wajibu wanipeilwe boka kwa Nnongo kwa
ajili yinu, kulijaza neno lya Nnongo. **26** Awoo nga ukweli wa
siri yaibile iyowanika kwaa kwa miaka yanansima kwa ibeleko.
Lakini nambeambe iyowanike kwa bote baaminio mu'ywembe.
(aiōn g165) **27** Ni kwa balo ambao Nnongo apala kuafunua ubile
utajiri wa utukufu wa siri ya ukweli woo nkati ya mataifa. Ni
kwamba Kristo abile nkati yinu, ujasiri wa utukufu waisa. **28**
Ayoo nga tumbayaye. Twankanikiya kila mundu, na kumfundisha
kila mundu mkamilifu mu'Kristo. **29** Kwa ajili ya lee, nenga
najibadilisha na kujitahidi lingana na likakala lyake lya lipanga
kazi nkati yango mu'uweza.

2 Kwa mana nipala muitange jinsi ambayo nibile na taabu
zanyansima kwa ajili yinu, kwa bote babile Laodikia na kwa bote
ambao babona kwaa minyo yango mu'yega. **2** Napanga kazi
ili kuwa mu'mioyo yabe iweze kufarijiwa kwa kuletwa pamope
mu'lipendo ni mu'utajiri woti wanansima wa uhakika kamili wa
maarifa, mu'kuitanga siri ya kweli ya Nnongo, lwabile ni Kristo.
3 Mu'hazina yoti ya hekima ni maarifa ziyowanika kwaa. **4**
Nilongela nyoo ili kwamba mundu yeyoti kana aise kuwapangia
hila kwa hotuba yabile ni ushawishi. **5** Na ingawa nibile kwaa
pamope ni nenga mu'yega, lakini nabile ni mwenga mu'roho.
Napuraika kuubona utaratibu winu unoite ni ngupu ya imani
yinu mu'Kristo. **6** Kati mwampokii Kristo Ngwana, mutyange
mu'ywembe. **7** Muiimarishe mu'ywembe, muchengwe nkati ya
ywembe, muimarishwe nkati ya imani kati mwamupundishilwe,
kutabilwa mu'shukrani yanyansima. **8** Mulole ya kuwa mundu
yeyote kana abanase kwa falsafa ni maneno matupu ga ubocho
lingana na mapokeo ga bandu, lingana na kanuni ya kidunia,
na lingana kwaa na Kristo. **9** Kwa kuwa mu'ywembe ukamilifu

woti wa Nnongo utamile mu'yega. **10** Mwenga mwatijazwa
mu'ywembe. Ywembe nga ntwe wa kila uweza ni mamlaka. **11**
Mu'ywembe kae mwatitahiriwa kwa tohara ipangilwa kwaa na
bandu mu'kuboyelwa yega wa nyama, lakini nga mu'tohara ya
Kristo. **12** Mwatisikwa pamope ni ywembe mu'ubatizo. Na kwa
ndela ya imani ywembe mwatifufuliwa kwa uweza wa Nnongo,
ywabile atikutufufua boka mu'kiwo. **13** Na mwabile mwatiwaa
mu'makosa yinu na kutahiriwa kwaa kwa yega yinu, awapangite
ukoto pamope ni ywembe ni kuasamehe makosa yitu yote.
14 Atikuifuta kumbukumbu ya madeni yaiandikilwe, ni taratibu
yaibile kunchogo na twenga. Aiboite yote na kuigongomea
msalabani. **15** Atikuiboywa ngupu ni mamlaka. Atikugabeka
wazi na kugapanga kuwa sherehe ya ushaidi kwa ndela ya
msalaba wake. **16** Kwa nyo, mundu kana abamuhukumu
mwenga mu'kulya au mu'kunywa, au kuhusu lisoba lya sikukuu
au mwezi waayambe, au lisoba lya Sabato. **17** Ayee nga ivuli ya
makowe gaisa, lakini kiini nga Kristo. **18** Mundu yeyote kana
anyang'anywe tuzo yake kwa tamaniya unyenyekevu ni kwa
kuabudu mamlaka. Mundu wa jinsi yee ujingya mu'makowe
yaayabonikiye ni kushawishiwa ni mawazo yake kwa yega. **19**
Ywembe aukamwa kwaa ntwe kuwa yega woti pitya viungo
vyake ni mifupa uungwa na kushikamanikiwa kwa mpamo; ni
hukua kwa ukuaji ubokana no Nnongo. **20** Mana itei mwati waa
pamope ni Kristo kwa tabia za dunia, mbona mwatama kati
mwatiwajibika kwa dunia: **21** “Kana muikamwe, wala kuionja,
wala kuigusa?” **22** Aga goti yatiamuliwa kwa ajili ya uharibifu
woisa ni matumizi, bokana na maelekezo ni mapundisho ga
bandu. **23** Saliya zino zabile ni hekima ya dini zabile zatitengwa

kwa ubinafsi ni unyeyekevu ni mateso ga yega. Lakini zabile
kwaa ni thamani dhidi ya tamaa ya yega.

3 Mana itei kae Nnongo atikuwafufua pamope ni Kristo,
mugapale makowe ya kunani ambako Kristo atama luboko lwa
mmaliyo lwa Nnongo. **2** Muwase kuhusu makowe ga kunani
kuhusu kwaa makowe ga dunia. **3** Kwa kuwa mwatiwaa, ni
maisha yinu yayowanike kwaa pamope ni Kristo mu'Nnongo. **4**
Palyo Kristo alowa bonekana, ambae nga maisha yinu, nga
mwenga kae mwalowa binekana niywembe mu'utukufu. **5** Kwa
eyo mugafikishe makowe galiyo mu'nnema yaani, umalaya,
uchapu, shauku inoite kwaa, ni tamaa, ambayo nga ibada ya
sanamu. **6** Ni kwaa ajili ya makowe aga gadhabu yaisa nnani
ya bana babile kwaa nautii. **7** Ni kwa ajili ya makowe aga
mwenga kae mwatityanga kwake mwatamite nkati yabe. **8**
Lakini nambeambe ni lazima mugaboye makowe aga gote.
Yaani, gadhabu, hasira, nia inoite kwaa, matukangano, ni
maneno machapu yaboka mu'mikano yinu. **9** Kana mubaye
ubocho kati yinu mwenga, kwa mana mwatiuuluwa utu winu
wa kinchogo ni makowe gake. **10** Mwatiuwala utu waayambe,
ambao upangika wambeyambe mu'maarifa bokana ni mpwano
wa yolo ywamuumbile. **11** Mu'maarifa aga, ntopo myunani
ni myahudi, tairiwa ni tairiwa kwaa, msomi, ywaabile kwaa
msomi, mmanda, ni ywabile kwaa mmanda, lakini badala yake
Kristo nga makowe goti nkati ya goti. **12** Kati bateule ba
Nnongo, batakatifu ni apendwa, muuwale utu wema, ukarimu,
unyenyekevu, upole ni uvumulivu. **13** Muchukulyane mwenga
kwa mwenga, Muhurumiane kila mundu ni mwenake. Kati mundu
abile ni lilalamiko dhidi ya ywenge, amsamehe kwa namna
yeyelo ambayo Ngwana atikuwa samiya mwenga. **14** Zaidi

ya makowe aga goti, mube ni upendo ambao nga kigezo cha
ukamilifu **15** Amani ya Kriso ni ibaongoze mu'mioyo yinu. Yabile
ni kwa ajili ya amani yee kwamba mwati tiliwa mu'yega umo.
Mube ni shukrani. **16** Na lineno lya Kristo litame nkati yinu
kwa utajiri. Kwa hekima yoti, mupundishane ni kushauriana
mwenga kwa mwenga kwa Zaburi, nyimbo, na nyimbo za
mu'roho. Muimbe kwa shukrani mu'mioyo yinu kwa Nnongo. **17**
Na chochote mukipangite, mu'maneno au mu'makowe, mupange
yote mu'lina lya Ngwana Yesu. Mumpeye shukrani Nnongo tate
pitya Ywembe. **18** Anwawa, muanyenyekee asengo binu, kati
yatipendeza nkati ya Ngwana. **19** Mwenga asengo, mwapende
anyumbo yinu, na kana mube wakali dhidi yabe. **20** Bana, mubatii
azazi winu mu'makowe yoti, mana nga impendeza Ngwana. **21**
Mwa tate kana muwachokoze bana binu, ili kwamba kana baise
kata tamaa. **22** Amanda, mubatii ngwana winu mu'yega kwa
makowe yoti, kana ibe kwa huduma ya minyo kati bandu ba
kupuraisha kae, ila kwa mwoyo wa kweli, Mun]yogope Nnongo.
23 Chochote cha mukipanga, mupange kuoma mu'mwoyo winu
kati Ngwana na kana ibe kati kwa bandu. **24** Mutangite kuwa
mwalowa pokya tuzo ya kumiliki kuoma kwa Ngwana. Ni Kristo
Ngwana ywamwamumtumikya. **25** Kwa sababu yeyote ywapanga
yabile kwaa ga haki alowa pokya hukumu kwa matendo yabile
kwaa haki yaipangite, ni ntopo upendeleo.

4 Ngwana, mwapeye atumwa makowe ga haki ni adili, mutangite
kuwa mwabile ni Ngwana kumaunde. **2** Muendelee kuwa thabiti
mu'maombi. Mutame minyo nkati ya lee kwa shukuru. **3** Mulobe
pamope kwa ajili yitu kae, ili Nnongo atuyogolii nnango kwaajili
ya neno, kubaya siri ya ukweli ya Kristo. Kwa sababu ya lee
nitabilwe minyororo. **4** Ni mulobe kuwa niweze kulibeka wazi,

kati ipalikwa baya. **5** Muyende kwa hekima kwa balo babile
panja, ni muukombwe muda. **6** Maneno yinu yabe nga neema
muda woti, ni yakolee mwinyo mu'majira yoti, ili kuwa muweze
kutanga jinsi iwapalikwa kunyangwa kila mundu. **7** Kwa makowe
ganihusu nenga. Tikito alowa kugapanga gayowanike kwinu.
Ywembe ni nnongo mpenndwa, mmanda mwaminifu, ni mmanda
mwaitu mu'ngwana. **8** Namtuma kwinu kwa ajili ya lee, kuwa
muweze kutanga makowe kuhusu twenga na kae kuwa aweze
kubatia mwoyo. **9** Nimtumite pamope ni Onesmo, alongo bitu
mpendwa mwaminifu, ni yumo winu. Walowa kuabakiya kila
kilebe sa kipangike pano. **10** Aristarko, mtabilwa mwenangu,
atikuasalimya, pia ni Marko ywa binamu wa Barnaba ywapokile
utaratibu kuoma kwake, “Kati aisile kwinu, mumpokii,” **11** Na pia
Yesu ywakemelwa Yusto. Aba kichabe nga tohara ni apanga kazi
wenzango kwa ajili ya upwalume wa Nnongo. Wabile ni faraja
kwango. **12** Epafra atikwasalimu, Ywembe nga yumo winu na
mmanda wa Kristo Yesu. Ywembe upanga bidii mu'maombi kwa
ajili, ili kuwa aweze kuyema kwa ukamilifu ni hakikisha ukamilifu
mu'mapenzi yoti ya Nnongo. **13** Kwa mana ninamshuhudia,
kuwa apanga kazi kwa bidii kwa ajili yinu, kwa abo babile
Laodekia, na kwa balo babile Hierapoli. **14** Luka yolo tabibu
mpendwa, ni Dema bati kwasalimu. **15** Muwasalimu alongo
bango babile Laodekia, na Nimfa, na likanisa lya libile munyumba
yake. **16** Barua yee mana ibile isomwile nkati yinu, isomwe
kae kwa likanisa lya walaodekia, mwenga pia mwakikishe
mwaisoma yelo barua kuoma Laodekia. **17** Ubaye kwa Arkipo,
“Linga yelo huduma yabile uipokile mu'Ngwana, kuwa upalikwa
kuitimiza. **18** Salamu yee nga kwa luboko lwangu mwene-Paulo.
Muikumbukyea minyororo yango. Neema na ibe kwinu.

1 Athesalonike

1 Paulo, Silwano na Timotheo kwa likanisa lya Athesalonike
katika Nnongo Tate ni Ngwana Yesu Kristo. Neema na amani
ibe na mwenga. **2** Twendatoa shukrani kwa Nnongo kila mara
kwa ajili yinu mwabote, muda twatibakema katika maombi
yitu. **3** Twendaikombokya bila kukoma nnongi ya Nnongo ni
Tate yitu kazi yinu ya imani, juhudi ya upendo, na uvumilivu
mu'ujasiri kwa ajili ya baadae katika Ngwana Yesu Kristo. **4**
Alongo mwamupendwile ni Nnongo, tutangite wito winu. **5** Na
namna injili yitu yaibile kwinu kwa neno kwaa kae, ila katika
ngupu, katika Roho Mtakatifu, na katika uhakika. Kwa namna
yee, mutangite twenga tubile bandu ba namna gani nkati yinu
kwa ajili yinu. **6** Mwabile bandu ba kutugeya twenga na Ngwana,
kati ya mulipokile neno katika taabu kwa puraha yaiboka kwa
Roho mtakatifu. **7** Na matokeo gake, mupangilwe mpwano kwa
bote katika Makedonia na Akaiya ambao baaminiya. **8** Kwa
mana boka kwinu neno lya Nnongo lyabaya kote, na Makedonia
kwaa na Akaiya kichake. Badala yake, kwa kila mahali imani
yinu katika Nnongo latienea kwote. Na matokeo gake, tuhitaji
kwaa longela chochote. **9** Kwa mana bembe bene banaarifu
ujio witu waubile wa namna gani kati yinu. Batisimulya jinsi
yamunkerebukiya Nnongo boka katika sanamu na kuntumikia
nnongo ywabile nkoto na wa kweli. **10** Batitoa habari kuwa
mwatimlenda Mwana wakeboka kumaund, ywatifufuliwa boka
kwa bandu ba kiwo. Ayee nga Yesu, ywatubekite huru boka mu,
ghadhabu yaiisa.

2 Kwa mana mwenga mwabene mutangite, alongo, kuwa ujio
witu kwinu ubile kwaa wa bure. **2** Mutangite panga mwanzoni
twatiteseka na batutenda kwa oni kolyo Filipi, kati mutangite.

Tubile na ujasiri katika Nnongo longela injili ya Nnongo longela
injili ya Nnongo hata katika taabu zanyansima. **3** Kwa mana
mahusia yitu yatokana kwaa na ubaya. wala katika uchafu, wala
katika hila. **4** Badala yake, kati twatiyeketilwa na Nnongo na
aminiya injili, nga nyoo tulongela. Twabaya, kwa kubapuraisha
kwaa bandu, lakini kumpuraisha Nnongo. Ywembe kichake nga
achunguzaye mioyo yitu. **5** Kwa mana twatumiya kwaa maneno
ga kujipendekeza muda wote, kati ya mutangite, wala watimiya
maneno kati kisingizio kwa tamaa, Nnongo ni shahidi witu. **6**
Wala tuupalike kwaa utukufu kwa bandu, wala boka kwinu au
kwa benge. Twaweza kudai pandelelwa kati mitume ba Kristo. **7**
Badala yake twabile apole kati yinu kati mao ywaabafairijia bana
bake bene. **8** Kwa ndela yee tubile ni upendo kwinu. Tubile radhi
kubashirikisha na injili kwaa kae ya Nnongo ila na maisha yitu
mwabene. Kwa kuwa mubile apendwa witu. **9** Kwa kuwa alongo,
mwendakombokya kazi na taabu yitu. Kilo ni mutwekati tubile
twapanga kazi kusudi tuise kwaa kunlemeya yeyote. Wakati woo,
twabahubiria injili ya Nnongo. **10** Menga mwa mashahidi, na
Nnongo kae, ni kwa utakatifu wa namna gani, haki, na lawama
ntopo yatuenenda bene nnongi yinu ywa mumwaminiya. **11** Nyo
nyo nyo mutangite ni kwa namna gani kwa kila yumo winu, kati
tate yaabile kwa bana bake yatubahimiza na kubatia mwoyo.
Twashuhudia. **12** Panga mupalikwe yenda kati yaubile mwito
winu kwa Nnongo, ywaabakemile mu'ufalme na utukufu bake.
13 Kwa sababu yoo twamshukuru Nnongo kila wakati. Kwa
mana muda mupkii boka kwitu ujumbe ba Nnongo yamuyowine,
muipokii kati kwaa neno lya bandu. Badala yake, muipokii kati
kweli yaibile, neno lya Nnongo. Ni neno lee lya lipanga kazi
kati yinu mwamuaminiya. **14** Kwa nyoo mwenga, alongo, mube

bandu ba kuiga makanisa ga Nnongo yabile katika Uyahudi
katika Kristo Yesu. Kwa mana mwenga mutesilwe kae katika
makowe yale yale kwa bandu winu, mana ibile kuwa boka
kwa ayahudi. **15** Babile na Ayahudi nga batiamua Ngwana
Yesu pamope na manabii. Ni Ayahudi ambao batitufukuza
tuboke panja. Pambendeza kwaa Nnongo na ni maadui kwa
bandu boti. **16** Batitukenga tubaye kwaa na maarifa ili bapate
kulopolwa. Matokeo gake ni panga batiyendelya na sambi
zabembe. Mwisho ghadhabu yatiisa nnani yabe. **17** Twenga,
alongo, tubile twatitengana ni mwenga kwa muda mwipi, kwa
yega, katika roho kwaa. Tupanga kwa uwezo witu na kwa shauku
ngolo kubona minyo yinu. **18** Kwa mana tupala kuisa, nenga
Paulo, kwa mara jimo na mara yenge, lakini nchela alituzuia. **19**
Kwa mana kujiamini kwitu ni namani kwa baadaye, au puraha,
au taji ya kuipunia nnongi ya Ngwana witu Yesu wakati wa kuisa
kwake? Je mwenga kwaa zaidi kati babile benge? **20** Kwa mana
mwenga ni utukufu na puraha yitu.

3 Kwa eyo, tubiole kuwa twaweza kwaa vumiliya muno,
twatiwaza kuwa inoyite kubaki kolyo Athene twabene. **2**
Tumtumile Timotheo, nongo witu na mtumishi wa Nnongo katika
injili ya Kristo, kubaimarisha na kubafariji husiana na imani
yinu. **3** Tupangite aga ili kusudi kana abe yeyote ywalowa
teteleka bokana na mateso aga, kwa mana mwabene mutangite
panga tuyomwile saulilwa kwa ajili ya lee. **4** Kwa kweli, muda
patubile pamope ni mwenga, twatitangulia kuabakiya kuwa
tubile papipi pata mateso, na ago yapangite kati mupangite.
5 Kwa sababu yee, panibile kuwa naweza kwaa vumulia kae,
natimtuma ili kusudi nipate tanga nnani ya imani yinu. Huenda
nchela abile angalau atiajaribu, na kazi yitu ikawa ni bure. **6**

Lakini Timotheo atiisa kwitu boka kwinu na atituletya twenga
habari inoite nnani ya imani na upendo winu. Atubakiye kuwa
mubile na kumbukumbu nzuri nnani yitu, na kuwa mwatamaniya
kutubona kati ambavyo ni twenga twatamani kubabona mwenga.
7 Kwa sababu yee, alongo twatifarijika muno na mwenga kwa
sababu ya imani yinu, katika taabu na mateso yitu yote. **8**
Nambeambe twatama, kati muyemi imara kwa Ngwana, **9** Kwani
ni shukrani ipi tumpeye Nnongo kwa ajili yinu, kwa puraha yote
tubile nayo nnongi ya Nnongo nnani yinu? **10** Twaloba muni kilo
ni mutwekati ili tuweze kuibona minyo yinu na kubayongekeya
sa kipongwile katika imani yinu. **11** Nnongo witu na Tate mwene,
na Tate witu Yesu atuongoze ndela tufike kwinu. **12** Na Ngwana
awapange muyongeyekeye ni kuzidi katika lipendo, mupendane
na kubapenda bandu bote, kati yatwabapenda mwenga. **13**
Na apange nyoo ili kuimarisha mioyo yinu bila lawama katika
utakatifu nnongi ya Nnongo witu na Tate yitu katika ujio ba
Ngwana Yesu pamope ni batakatifu bake bote.

4 Hatimaye, alongo, twabatia mwoyo na kubasihi kwa Yesu
Kristo. Kati mwatipokya maelezo boka kwitu namna ipalikwa
kuyenda na kumpendeza Nnongo, kwa ndela iyo kae muenende
na kupanga zaidi. **2** Kwa mana mutangite ni maelekezo
gani tubapeile pitya Ngwana Yesu. **3** Kwa mana aga nga
mapenzi ga Nnongo: utakaso winu-panga muukwepe umalaya,
4 Panga kila yumo winu atangite namna ya kumiliki nyumbo
bake mwene katika utakatifu na heshima. **5** Kana ube na
nyumbo kwa ajili ya tamaa ya yega(kati mataifa bamtangite
kwaa Nnongo). **6** Abile kwaa mundu yeyote ywapala yoka
mipaka na kunkosea nongowe kwa ajili ya likowe lee. Kwa
mana Ngwana nga mwene lepa kisasi kwa makowe gote

aga, kati tubile tangulia kuwaonya na shuhudia. **7** Kwa mana
Ngwana atukema kwaa kwa uchafu, ila kwa utakatifu. **8** Kwa
eyo ywalikana lee abakanikiya kwaa bandu. ila amkanikiya
Nnongo, ywaabapeile Roho mtakatifu wake. **9** Kuhusu upendo
wa alongo, ntopo haja ya mundu yeyote kukuandikia, kwa mana
mwatipundishwa na Nnongo pendana mwenga kwa mwenga.
10 Hakika, mupangite aga gote kwa alongo babile Makedonia
yote, lakini twabasihi, alongo, mpange hata na zaidi. **11** Twaasihi
mutamaniye tama maisha ga utulivu, kujali kazi yinu, na kupanga
kazi kwa maboko ginu, kati yatuwaamuru. **12** Panga aga ili
uweze kuyenda vizuri na kwa heshima kwa habo babile panja ya
imani, ili upungukiwe na lihitaji lyolyote. **13** Tupla kwaa mwenga
mugayowe yaibile kwaaa sahihi, mwenga mwalongo, nnani ya
habo bagonjike, ili kana muhuzunike kati benge babile kwaa
na uhakika kuhusu wakati waisa. **14** Mana twaaminiya kuwa
Yesu awile na kuyoka kae, nyonyonyo Nnongo alowa baleta
pamope na Yesu habo bangonjike kiwo katika ywembe. **15**
Kwa ajili ya ago twaamakiya mwenga kwa nebo lya Ngwana,
panga twenga tubile akoto, twalowa tama muda wa kuisa kwake
Ngwana, hakika twayongolya kwa balo bagonjike kiwo. **16** Kwa
mana Ngwana mwene alowa uluka boka kumaunde. Aisa na
lilobe likolo, pamope ni lilobe lya malaika nkolo, pamope na
parapanda ya Nnongo, na bembe bawile katika Kristo walowa
yoka kwanza. **17** Boka po twanga twatubile akoto, twatubile,
twaloyanganika katika maunde pamope nabo kumlaki Ngwana
hewani. Kwa ndela yee tubile na Ngwana masoba gote. **18** Kwa
eyo, mufarijiane mwenga kwa mwenga kwa maneno aga.

5 Nambeambe kwa habari ya muda na nyakati, alongo, ntopo
haja panga kilebe chochote kiandikwe kwinu. **2** Kwa mana

mwenga mwabene mutangite kwa usahihi ya kuwa lisoba lya
Ngwana yaisa kati mwii ywaisa kilo. **3** Palo palongela pabile
“Amani ni usalama”, nga uharibifu huisa gafla. Ni kati utungu
ywauisa kwa mao ywabile ni numbo. Baepuka kwaa kwa ndela
yoyote. **4** Lakini mwenga, alongo mubile kwaa mu'libendo hata
lelo lisoba lyaisa kati mwii. **5** Kwa mana mwenga mwabote ni
bana ba bweya na bana ba mutwekati. Twenga tubile kwaa
bana ba kilo au balibendo. **6** Nga nyo bai, kana tugonje kati
benge bangonjike. Ila tukeshe na kuwa makini. **7** Kwa kuwa
bagonjike ugonja na babalewa ulewa kilo. **8** Kwa mana twenga
ni bana ba mutwekati, tube makini. Tuwale ngao ya imani na
upendo, na, kofia ya chuma, ambayo ni uhakika wa lopolelwa
kwa muda woisa. **9** Kwa mana Nnongo atuchawa kwaa mwanzo
kwa ajili ghadhabu, ila kwa kupata lopolelwa kwa ndela ya
Ngwana Yesu Kristo. **10** Ywembe nga ywaawile ili panga, mana
tubile minyo au tugonjike, twatama pamope ni ywembe. **11** Kwa
eyo, mufarijiane na kuchengana mwenga kwa mwenga, kati
yaibile tayari mwapanga. **12** Alongo, twaaloba mubatangite balo
batumilwe nkati yinu na balo babile nnani yinu katika Ngwana na
balo babile ashauri. **13** Twaaloba kae muwatangite na kuwapeya
heshima katika upendo kwa sababu ya kazi yabe. Mube na amani
nkati yinu mwenga mwabene. **14** Twabasihi. alongo, mubakanye
babile kwaa yenda kwa utaratibu, mubatie mwoyo babile batikata
tamaa. Mubasaidie balo babile anyonge, na mube avumilivu kwa
bote. **15** Mulinge kana abe hata yumo yeyote ywalepa baya kwa
baya kwa mundu yoyote. Badala yake, mupange gabile mema
kwa kila yumo winu na kwa bandu bote. **16** Mupurahi masoba
gote. **17** Mulobe bila kukoma. **18** Munshukuru Nnongo kwa kila
likowe, kwa sababu ago nga mapenzi ga Nnongo kwinu katika

Yesu Kristo. **19** Kana mumzimishe Roho. **20** Kana muudharau
unabii. **21** Mugajaribu makowe gote. Mugakamwe lya libile jema.
22 Muepuke kila mwonekano ba uovu. **23** Nnongo wa amani
abakamilishe katika utakatifu. Roho, nafsi na yega muitunze
bila mawaa katika kuisa kwake Ngwana witu Yesu Kristo. **24**
Ywembe ywaabakemile ni mwaminifu, ni ywembe nga mwenye
kupanga. **25** Mwalongo, mutulobiye kae. **26** Mubasalimye alongo
bote kwa busu litakatifu. **27** Nabasihi katika Ngwana panga
barua yee muisome kwa alongo bote. **28** Neema ya Ngwana
witu Yesu Kristo ibo pamope ni mwenga.

2 Athesalonike

1 Paulo, Silwano na Timotheo kwa kanisa lya atesalonike katika
Nnongo Tate bitu na Nngwana Yesu Kirisitu. **2** Neema na ibe
kwinu Amani yaipita kwa Nnongo Tate bitu na Nngwana Yesu
Kirisitu. **3** Ipalikwa twenga kunshukuru Nnongo machina goti
kwaajili yinu alongo. maana nyaa ngachaipalikwa, kwa kuwa
Imani yinu indakula muno na upendo winu kwa kila mundu
muyokekeye muno. **4** Hata twenga twabene twandalongela kwa
kuipuna usu mwenga katika makanisa ga Nnongo, twandalongela
habari ya komea kwinu na ubilya kwinu katika mateso gahibile
nago goti. Twandalongela kwa habari ya mateso mwanyemii. **5**
Hayii nga ishara ya hukumu ya Nnongo. mateso ga gaaipunga
mwenga mustairi jingya ufalme wa Nnongo ambao kwaajili
yake banda kutesa. **6** Kwa kuwa ibile haki kwa Nnongo
kwa lepa mateso ball babatesa mwenga. **7** na kumpa raa
mwenga mwanteselwa pamo na twee. Apanga nya wakati wa
pamuhumukwa Nngwana Yesu buka kunani pamoja na malaika
bena uwecho wake. **8** Katika mwali mwoto aabalipa kisasi balo
babantangite lii Nnongo na bato babayiketya lii Injili ya Nngwana
witu Yesu. **9** Bapateseka na maangamiso ganga lii yomoka
na kuabeka kulipau na uwepo wa Nngwana na utukufu wa
ngupu yake. **(aiōnios g166)** **10** Apanga paaicha linga nannumbe
bandu bake na changalaa na boti babaaminile. kwa kuwa ukoye
yitu kwinu mwatikulaminiya mwee. **11** kwasababu yino twanda
kunobya mwenga machuba goti. Twandaloba Nnongo witu
amalangi mwende stahili kemelelwa. Twanda luba kwamba
apate timiza kila haja ya wema na kachi ya ubelya kwa ngupu.
12 Twanda loba mambo ga linga mpate kulilumba Lina lya
Nngwana Yesu. Twanda loba kwamba linga mpate lumbilwa

na ywembe, kitumbu cha nema ya nnogina ya Nngwana Yesu
Kirisitu.

2 Tumbwe husu icha kwa Nngwana witu Yesu kwembania pamo
linga tube na ywembe: tunda kunnoba mwenga mwalongo bitu. **2**
kwamba kana bachumbwe na kutabisha kwa rahisi, kwa mwoyo
au habari au kwa barua yaibonekana kuwa ya ipita kwinu, ya
ibaya ya kuwa lichuba lya Nngwana tayari iichile. **3** Mundu
kana ankonge kwa namna yeyote kwa kuwa iicha lii mpaka
wulo mtumboko wa kwanza upite mundu nnau abonekane
yuloo mwana nnau. **4** Hayu nga ywakanaye ywaipuna mwene
ywankana Nnongo na chochote cha kiabudiwa. Na matokeo
gake Tama pahekalu la Nnongo na kuilangiya ywembe kati
Nnongo. **5** mkumbukyali bulii panibile na mwenga na mmakiye
husu ikowe Kati yii? **6** Tumbwe ndangite chilo chakinzuia,
linga aweche kukumukwa kwa wakati wene wapalikwa. **7**
Siri ya yolo mundu nnau ipanga lyengo mpaka nambiambi,
ila kuina ywazuia nambiambi mpaka bamuye mundela. **8**
Nga yulo nnau ngaba pamuhukwa ambaye Nngwana Yesu
apakumulana kwa mbunuo ya nkano wake. Nngwana apangali
apakuchelewa kwa paumukwa kwa icha kwake. **9** Icha kwa
yulo nnau kupapanga kwa lyengo shetani kwa ngupu yote,
ishara na maajabu ga ubochuu, **10** na ubochu woti wene ulau
mambo ga gapabaa kwa balo babaoba kwa kuwa baupoki lii
upendo wa kweli linga kombolewa kwabe. **11** kwa kitumbu
so Nnongo atumiya lyengo lya ubou linga baubili ubuchu. **12**
Matokeo gake bote balau ukumilwa, balu babakotwike aminiya
ukweli ila bembe kwipulaisha na mulau. **13** itubidi tuchukuru
Nnongo kila wakati kwa ajili yinu mwalongo mwampendilwe
na Nngwana maana Nngwana achawi mwenga kati malimbo

kunkombwa kwa kutakasa mwoyo na ubilya Kati yilo kweli. **14** Asii nga sankemi mwenga, kwa ajili muwese pata heshimu kwa Nngwana witu Yesu Kirisitu. **15** Kwa-nyo mwalongo muyime kwa likakala. muutange utamaduni wa mupundishilwe kwa makowe au barua yitu. **16** Twembe lelo Nngwana witu Yesu Kirisitu mwene, Nnongo Tati bitu babatuywa pendile na kumpea pole yangali yomoka na ujasiliwema was maisa gagaisa pitya nema. **(aiōnios g166)** **17** Apei pole na kuupanga yeme ngupu miyo yinu na kila likowe na lyengo linannoga.

3 Nambiambi mwalongo mutulubii, linga likowe lya Nngwana hendelitukuzwa Kati mwaibile kwinu. **2** Mulube tuweze pona buka kwa bandu alau kwa kuwa botilii bene imani. **3** Lakini Nngwana mwaminifu, ywembe ampanga mwinga nyimee na kunendila kwa yulo nnau. **4** Tui na ujasili kwa Nngwana kwa sababu yinu, mpanga maendeleo na mpayendelya panga ghalu gatunagile. **5** Nngwana awese kunongaya mioyo yinu katika upendo na katika komeo kwa Kirisitu. **6** Tunda kunagya mwalongo, katika lina lya Nngwana Yesu Kirisitu, mwepuke kila nongo ywaishi kwa ukata na galuli mwamughapokile ga desturi ya buka kwitu. **7** Kwa kuwa mwabene mutangike sawa kwinu kutujiga twee. Tutamili kwinu Kati balu bangali heshima. **8** Tulileli chakulya cha mundu yeyote bila kunnepa. Badala yake, twapangite kachi kiloo na mutwe Kati kwa kachi ngumu na kwa mataticho linga kana tupange michigo Kwan yeyote katika mwenga. **9** Tupangite ga kwa sababulii twaina mamlakalii, Badala yake, twapangi linga tube mfano kwinu linga mutuyige twee. **10** Palu patubile pamo na mwenga twati kunnogya, “Kati yinu Mana mundu haakani panga kachi kana alye”. **11** Kwa kuwa tuyuwine baadhi yinu bayendelya kwa ukata miongoni mwitu. Bapangalii kachi

lakini badala yake bandu bangali utaratibu. **12** Tumbwe kwa
aboo tunda kualagya na kuabakia katika Nngwana Yesu Kirisitu
bapange kachi lazima kwa utulivu na lya chakulya chabe bene.
13 Lakini mwenga mwalongo kana muuimike mioyo katika panga
gagapalikwa. **14** Mana mundu yeyote hakani panga ga makowe
gitu ga ujumbe wumo, mube nakwe makini na ywembe na kana
mube shirika nakwe pamo linga apate oni. **15** Kana muputulii
kati alui, lakini mukwileke kati nongo. **16** Nngwana wa Amani
ampei Amani wakati woti katika ndila yote. Nngwana abe na
mwenga mwaboti. **17** Yinu nga salamu yangu Paulo kwa luboko
lwangu namwene ambago alamaa kila barua. Nya ngani andika.
18 Neema ya Nngwana Yesu Kirisitu ibe na mwenga mwaboti.

1 Timotheo

1 Paulo ntumwa wa kirisitu Yesu, lingana na amri ya Nnungu
na ywatukombweke Yesu Kirisitu yasili witu, wenga wa mwana
wangu **2** Timotheo wa kweli katika aminia, Nema lwungo na
amani yaibuka kwa Nnungu Tate bitu na Kirisitu Ngwana witu.
3 kati mwatukulobite pamibai yenda makedonia, wigale efeso
lenga panga uweze kwa lasimisa bandu fulani kenebapundise
mapundiso genge. **4** Kae kenebapekani omo na isabu ya
uyomani yange mwisho. aga gasababisa sindana sana kuliko
kwa yangatiya yundeleza mpango wa mnongo wa imani. **5** bai
niya langya nya kwa upenda waupitya mumwongo sati muzamili
inanoga na muiimani ya kweti. **6** Baadhi ya bandu balikosike
lengo ngaba galeka mapundisho hanga na galambu kiiya
malongulo ga kilalo. **7** Bapendi panga balimu ba sheria, lakini
batangitekwa gabalogula ao chabasisitiza. **8** Lakini twatangite
panga sheria ni inanoga manamundu aitumwa kinanoga. **9**
tutangike panga, sheria yatonilwe kwaanyili ya mundu mwenehaki
ila kwasbabu ya tekwana sheria na baasi, bandu bange acha
nuongo na bene dhambi na baba kotwike ba na nuongo na
ubou. itongwile kwaajili ya bababulanga akina tante na babe na
akina mau babe kwaajili ya abulangi. **10** kitumbu Cha umalaya,
kwa ajili ya baru babateka bandu na kuwapanga atumwa,
sababu ya uboso kwaajili yo sindana, ubosu na ywoywote
ywabile kisongu na ukweli. **11** maelekezo ga'gabukana na Injili
gene hemimaya Nnongo gagabalikilye nagoga baga aminile.
12 Nenda kunshukuru Yesu Kirisitu Nngwana wangu ywonipei
ngupu Mana anibalangi nenga panga na mwaminifu na kunibeka
uduma. **13** nai na mundu wokupulu, nai mundu watesa, nai
namundu wa puyo. Ila napatike lwongo sababu ya ulalo kwa

kutoka aminiwa. **14** Lakini nema ya Nnongo witu itwilile upendo
wabile mean Yesu Kirisitu. **15** Habari yeya kwiamini ninayenda
staili na kwipokya kwa boti, Mana Yesu aisi pa Dunia kwalopoa
bene sambi. nee na mmbaya kuliko boti. **16** Ila kwa sababu
yee napatike kwangu lenga ngati yangu nenga, Awali ya got
Yesu Kirisitu abonekane kwokomea goti. Apanga nywo linga
kwa boti baba mwobelwa ywembe kwa ajili wange yomoka.
(aiōnios g166) **17** Nana mbiyambino kwa mtawala ywange mwiso
ywangali was ywana ubonekana Nnongo ywakisake Ibe isima
na utukupu wageyomoka miaka na miaka. Amina. **(aiōn g165)** **18**
Nenada kulangwa wenga wa Timotheo, mwana wangu. Nipanga
nyanya lingana na unabii wabapitiyite apo zamani lenga wenga,
ube mu ngondo inanoga. **19** Upange nyo linga ube na imani na
zamili inanoga, kwabinabandu banikana na atikwa angamisa
kwa Imani. **20** Kati mwana pangite himeneyo na Alekizanda
banapei setani apundise kene bakana kufuru.

2 kwayo kabla ga goti, munilobi Dunia na sukrani mwipange
kwaajili ya bandu bote. **2** kwasababu ya atawala bababile Kati
ya utawala linga lupate Tama ga Amani tuliya na utakatifu
wote na isima. **3** Ali-lina Nnongo na liyikitilwe nnogeya Nnongo
na mkochopoli witu. **4** Sapendi babdu boti baokolewe bapate
tanga kweli. **5** Kwasababu kwi na Nnongo yumo naywatupatani
sayumo Kati ya Nnongo na bandu na ywembe na Kirisitu Yesu. **6**
Aipiteye mwene kwalipya boti, kwa ushuhuda wakati woyikelilwe.
7 Kwasababu yene na mwene napangilwe panga na mjumbe
kwa Injili na mtume. Nilongela kweli ndongela lii ubusu. Nenga
na mwalimu wa bandu ba mataifa katika Imani na kweli. **8**
Kwayo, nipala alalome kila kundi balube na nyosa mabokongabe
mataifa bila nyongo na yogeba. **9** Nyonyonyo nipala alwawa

bawale ngubo yaiyeketilwa, kwa isima na kwiyeleya na kana
babe na nywili yosuka, ao dhahabu ao Lulu ao ngobo yawe
garama ngolo. **10** Kae nipala bawale ngobo yestahili alwawa
babayikilwe kumcha Nnongo kwapitya maisa mazuri. **11** Nnwawa
aijingawe tuliya na kugatii goti. **12** Ninyeketya-lii nnywawafundisa
au panga tawala kwa nchengowe ila atame kwa Hari ya tulia.
13 Sababu Adamu ngapi wa kwanza umbilwa alafu Eva. **14**
Adamu akongwilwe kwaku, ila nnwawa gaywakongilwe sana
muasi. **15** Hatanyo aluwalopolwa kwopitya kwopapa bana
mene balowayendelya mu imani na upendo na musapi na akili
inanoga.

3 likeweli lyenda aminika: mane abile mundu ywa tamani
usimamizi alama nwalyengo linanoga. **2** Kwa-nyo simamizi
lasima keneabe mundu ywolaumilwa. Lasima abe nalume ywa
nwawa yumo. Abe na kiasi. busara, utaratibu, mkarimu. Lasima
Abe na uweso wapundisa. **3** Kene atumii wimbi kene apende
bulwe, ila mpole meene amani. Na lasima kene Abe mwene
penda mbanje. **4** Itakiwa abe mundu ywa yemilika chengo wake
mwene, na bana bake ipalikwa ba muheshimu kwa eshima yoti.
5 Mana Mana itei awezalii kwiongoza nyumba yake mwene,
alowakulilela buli kanisa lya Nnongo? **6** Kene Abe ywaamini
ywayambi, akana kwipuna na tumbu kwimuhukumu kati yule
mpotofu. **7** Lazima kai Abe na tabia inanoga kwa boti bababile
panja, lenga hakana tumbukya mu'oni na mutengo wa upotofu.
8 Na muudumu was kanisa nganyonyo bapalikwa babe na
heshima, na kene babe na makowe gabele, kene banywe
wembe au bana tamaa. **9** Bawese kwilendela kwa zamiri safiyelo
kweli imani ya iumukiwile. **10** Babe babawiti baba akikisilwe
wite, Mana baweza dumu sababu ntupu chabalaumiwa. **11** Na

alwawa na bembe babe na heshima, kene babe abuso, Bene
kiasi na babaaminika kwa kilebe. **12** Batumishi babe alalome
banwawa jumojumo. Lazima bawese kwiyenywa kinanoga bana
babe na banyumba babe. **13** Kwasababu balo babatumika
kinanoga, bapatajima kinanoga na ujasiri kulo ngati ya imani
katika Yesu Kirisitu. **14** Nenda andika makowe ga kasako, na
nitegemea icha kasako masoba ga karibu. **15** Ila mene na
chelewa, nindaandika lenga upate tanga namna yoyenda kati
ya nyumba Nnongo, nalyembe kanisa lya Nnongo lya libile
likoti, mwimili na msaada wa kweli. **16** Uwesalii pinga ukweli
wa Nnongo wa uumukwile ni ukulu: “Abone na yenga na pata
uwakika kwa mwoyo nakumonana malaika, natangaza nkati ya
bandu makotwike aminiya ngati ya mataifa, aliaminilwa na Dunia
na aputwilye kunani kwa ngupu ya Nnongo.

4 Mwoyo Wenda longela kwa wakati woisa, waisa wakati bandu
bataileka Imani na kwipikaniya mno yaikopeya na mafundisho
gakistani. **2** Nganga pundisilwa kwa ubusu na unafiki na
makusudio gabe gagelambuka. **3** Balowayendelya kwanikiya
kobeka na poywa chakulwa ambayo Nnongo atikwiumba kwa
shukurani nkati yinu mwalongo mwa muombilile na bene
kwitanga kweli. **4** Kwasababu kila kilebe chakiumbite Nnongo
kizuri. Ntupu chakupokya kwa shukurani kipalikwalii kukikana.
5 Maana kisapishwa kwalikowe lya Nnongo na kwa ndela
ya loba. **6** Mene waluwakubandika makowegaa Nungi ya
Alongo, Walowapanga watuma nanoga wa Yese Kristo mana
unenepe kwamakowe gaimani na kwa mafundisho magarou
gangakeminge. **7** Lakini wikame umoya kidunia yabai pendike
alwawa Agoi. Badala yake wiyegane wamwene mucha Mungu.
8 Maana kwigolwagolwa kwa payega bendafaika pasene Ila

utawa wendafaika sawa kwa kila kikowe lindila Ahadi na maisha
gambiyambi na galugagaisa. **9** Likowe lilyakuliaminiya na Wenda
stairi kuyeketya muno. Kwasababu yino twanda tabika na panga
kasi kwa bidii sana. **10** Maana twina ujasiri kwa Nnongo ywabile
nkoti, ambae ywa akobwa bandu bote lakini hasa kwa baba
aminile. **11** Ugabaye na kugafundisha ikowe yee. **12** Mundu
ywoywote kana hauzalau ujana wako badala yake ubefano
kwa bote baba aminile kwolongela mayendo gako, upendo
aminilwa na ungosi. **13** M'paka panaisa udumu katika kwilika na
katika pundisa. **14** Kene waisalawe kalama yaibile ngati yako
yawapeilwe pitya unabii, kwa kukubeka kyamoko gapindo. **15**
Ugajali mambo haya utame kwagoo lenga kula kwako ubewezi
kwa bandu bote. U'ulole sana yenda kwako na mafundisho. **16**
Udumu mumakowe gaa mana waluwa kwikobwa wa mwene na
balo bakupekania.

5 Kana ukwilike nalume mpindo. Bali umyei mwoyo kati tati
bako. Ubayei mwoyo achembe kati alongo bako. **2** Ubayei
mwoyo alwawa agai kati mao bako, na alwawa ainja kinadada
bako kwa usafi woti. **3** Kuwaesimu baba wilikwe na kiasengo
bake balu babale ajane kweli kweli. **4** Lakini mjane Mana Abe
na bana au asukulu, baneke wite baiyigane kuilaya heshimu
kwa bandu panyumba bene. Banneke alipe apindo bake mema,
Mana yii inagike mbeye ya Nnongo. **5** Lakini ywawilike wa
kweli ywalekilwe kisake, na ywembe amuumbilya Nnongo.
Masuba goti adumu katika luba kiloo na mutwekati. **6** Hata nyo,
nwawa ywa tama kwa anasa aluwa waa, ingawa balo nkoti. **7**
Ugatangaze makoe linga kana babe na lawama. **8** Ila mundu
akotwike kina alongo'be munomuno bababile munyumba yake
akani imani na mbaya kuliko mundu ywa kotwike aaminiya. **9** Bai

mwananwawa jwabile paiya myaka sitini, kene mwa mwandike
muoroza na nwawa wana lome yumo. **10** Lazima atanganikwe
matendo gake mema, mana iteikajali bana, au angolwa maugulo
baba haminile, au ayaugatia bababile mumateso, au atikijingia
mulyengo linanoga. **11** Lakini kwabaloo ajane ainja, kene
waandike muoloza ya wajane. Mana bajingile mumatamanywe
gapayiga dhiri ya Kirisitu, barakunda kobekwa. **12** Kwa ndela
yii bayingwa muatia batekwani kwipiya kwabe kwa kwanza.
13 Nakae jingya mumazoea ga ukata. Bembe tindia nyumba
kwa nyumba kaisio. Akalilii ila Kae bapala baa abai na bene
jingilwa na ikowe ya bingi. Bembe longela ikowe yaipalikwa
lii longela bembe. **14** Kwa-nyo nenga napala alwawa ainja
bakunde, bapape baba bayimi nyumba yabe, linga kana kupeya
adui nafasi ya kutushitakya kwa panga ulau. **15** Mana bingi
bang'alambuki shetani. **16** Na nwawa ywoywote jwa aminile
abe ajane, bai abayangate, linga kanisa lya kana topelwa,
linga lyayangatie ajane kwelikweli. **17** Na apindo baba ongosa
kinanoga babalangilwe kuwa benda staili eshima maradufu,
hasa balo babaishungulisha fundisha likowe lya Nnongo. **18**
Maandiko genda longela “kana umwibe ng'ombe nkano pakulya
chakulya” na “Na mpanga kazi andastaili msahala wake”. **19**
Kana wapoki mastaka gampindo pasipo masaidi abele au atatu.
20 Wakwilike alau nnongi ya bandu bate linga benge babaigalile
bayogope. **21** Nenda kulangya kwadhati nongiya Nnongo na
Yesu Kirisitu na malaika ba-achawile naugatunze maagizo gaa
bila bagua na kene wapange likewe lyolyote kwapendelea. **22**
Kene wameki mundu ywoywote maboko upesi kene ushiriki
dhambi ya mundu jwenge, ipalikwa kulendela twabene tube Safi.
23 Ipalikwalii nywa mache bai. badala yake, unywe na wembe

pachene kwaajili ya ndumbo na matamwe gako ya mara kwa
mara. **24** Dhambi ya bandu benge itangani kwa wazi, nayenda
kwalongolya kuhukumu. Lakini dhambi yengei ikengama badae.
25 Na nyonyo bazi ya lyenga lya bhandu itanganikwa wazi, lakini
hata yingi iyanikawa-lii.

6 Balo bote bababile na likongwa kati abanda babatolwa
angwana babe Kati bene heshima boti, bapalikwa panga nyo
linga lina lya Nnongo kenelii tukanilwe. **2** Abanda bene angwana
baba aminile kene bachalawe kwa sababu bembe alongo.
Badala bantumikie muno kwasababu angwana babayatia kasi
yabe babaaminile na apendwa. kuapundisa makowe gaa. **3**
Mene haba mundu jwapundisa upotovu agapokyelii maelekezo
ngitu gaga aminike, na ago makowe ga Bwana witu Yesu Kirisitu,
mene bagayeketyalii mapundiso lyalyapeleka kuutakatifu. **4**
Mundu jwo andakwipuna na atangitelii chochote. Badala yake
inda yangabana na shindani juu ya makowe makene gaa
gabeleka bwingu, bulwe, matusi, mawazo gananyata. **5** Na
bulwe want kila chuba kati bandu bene malango yayialabike.
Kuileka kweli. Bapikilia utawa ndila ya utajili. **6** Sasa utauwa
nalizika ni pwala nguloo. **7** Mana twaichilii na kilebe chochote
duniani. Wala tuputwalii kilibe chochote buka duniani. **8** Badala
yake twatosheka chakulya na ngubo. **9** Na boo babapanga
na mali baluatumbukya majalibuni, mutego, Tumbukya mulalo
wananchima tamaa mbaya na kikowe chochote chakibapanga
bandu batumbuki mumaangamizi na ualibifu. **10** Kupenda mbanje
mwanzo wa ualibifu. Bandu babaminyikia haya batikuobeya
kutalu na imani na baiomite bene oni yananchima. **11** Lakini
wenga mundu wa Nnongo, ughatile makowe goo. Ukingame
haki utauwa, uaminifu, upendo, vumilia na upole. **12** Ukumbwe

ngondo inanoga. Umuliye bwumi wangali yomoka. Yabile sababu
you wapiite usaidi nnongi masaidi bananchima kwa chilo chakibii
kigolou. **(aiōnios g166)** **13** Nakupei amri nnongi ya Nnongo,
ywapanga ilibe yoti ilame, na nnongi ya Yesu Kirisitu, ywabaite
nnongi ya kweli kwa Pontio Pilato. **14** Utunze amri kwakamilifu,
bila yogopa, mpaka isa kwa Nngwana witu Yesu Kirisitu. **15**
Nnongo aluathibitisha Isa kwake kwa wakati wake wabile
sawasawa-Nnongo, ywabalikilwe, ngupu ya kichakee, mfalme
ywatawala, Nngwana ywatawala. **16** Kichake ywa lama bila
yomoka ywatama katika bweya wangali alibika. Ntupu mundu
ywaweza kumona wala kunola. Kachake ibe hesima na uwecho
wangeyomoka. Amina. **(aiōnios g166)** **17** mwabakie matajiri ba
dunia tuno kene baipune, na baubilii utajiri, Mana wokakikalii.
Badala yake, palikwa bamuubili Nnongo. Ywembe nga tupea
utajiri wote linga tupuloki. **(aiōn g165)** **18** Mwabakie babange
gananoga, batajirike katika lyengo linanoga, babe babakaribisha
na mwoyo wa piya. **19** Katika ndila yoo baibekya msingi unanoga
kwa jambo lyalya isa linga bawesa tama maisa kamili. **20**
Timotheo, ulindile chaupeilwe. Ughakwepe ga kilalo na taukana
kwa kilogologe na ubuchu makema maarifa. **21** Baadhi ya bandu
batangaza makoe gaa, na nyo bakisiim bakisiim imani. Neema
ibe pamope nawe.

2 Timotheo

1 paulo mtumwa wa yesu kristo kwa mapenzi ganungu. sawasaw
na adi ya ukoto waubile ngati ya kristo yesu. **2** kwa timosea
mwana ywanipendele neema. leema na amani buka kwa nungu
tati na kristo yesu tatibitu. **3** nishukulu nungu, ywembe ywani
tumikia kwa nia njema kati sha pangaite tatibitu panikumbukia
daima katika maombi gangu kile. **4** na mutwe kati nina minyi
klakukubona. ili nenga nibe nafula nina gakumbi kia moli gako.
5 babile bene kuku mbukia usulmani yako ya ukwezi, ambayo
apoosha kwanza ya tatama kwa bibi bake lewisi na mabake
yunisi na bile na uwakika na ywembe imaniyo itama ngati yako
ayo. **6** Yino nga sababu nina kukumbukia kujutia kipaji sha
nungu yaibile ngati yako kwa ndila kwa bikilwa maboko **7** Yangu
kwa sbabu nungu atu peileeli mwoyo wa yogopa, ila ngupu na
upendo n nizamu. **8** kwa agoo kana ubone aga ushuuda kuhusu
tatinitu wala bangu nenga paulo nditabil wa kwake. Ila mwenga
ushiliki mateso kwajili ya injili sawa sawa na uweza wa nungu.
9 Ni nungu ywa tuokowite na kutukema kwa wito mtakatifu
apangiteli nyoo lingana na kazi itu bila lingana na neema na
pango wake mwene. atitupea makowe gano katika kristo yesu
kabula ya mahuda ua. **(aiōnios g166)** **10** Lakin mbia mbi uwekevu
wa nungu uwishlie umukilwa kwa isha kwa mwokozi witu kristo
yesu. kristo ywa ikomesha mauti na kuleta ukoto wa ngali yuwa
kwa bwea wa injili. **11** Kwa manayo natitolekwa mbange na
mubili. mtume na mwalimu. **12** kwa maana yo nina lumia nyo
lakini lili haya kwago nitangite ywembe anawesha kuki tunja
shilusha nakabizile kwake ata lishubalilu. **13** Uniku mbukie mfano
wa ujumbe wauwa minifu wauu yuwine buka kwangu. pamoja na
imani na upendo wa ubilee ngati ya kristo yesu. **14** Ugaa tunze

makowe mazuli gakuka bizile nungu pitia roo mtakatifu ywa tama
ngati itu. **15** utangaze nabaite bote baba tama asiyabati nileka.
nabile palikundi ili babe figelo na emugene. **16** Bwana ati kwa
ponya nyumba ya onesifolo kwango mala nyingi atibudulisha na
aibumenili oni minyololo yake. **17** Pabile leema ati nipala kwa
bidi na anipatike. **18** Nn”ungu anijalile pata leema buku kwake
lishubala lilu. katisha nzaidie pana bilee efeso. wenga utangite
vizuli.

2 kwa hiyo wenga wamwana wangu. ujiliwe ngupu katika neema
yaibike ngati ya kristo yesu. **2** Na makowe gauga yuwine kwangu
miyongoni mwa mshaidi. baingi wakabizi kwa bandu baaminifu
ambayo bawesha kwa fundisha bingii kahi. **3** ushiliki taabu
pamoja nanenga. kati asikali mwema wa kristo yesu. **4** Ndupu
asikali ywa tumika wakati wowo kaii ya ngabana na sgughuli
ya kawaida ya maisha aga. **5** Ili apulaiki tajili wake kuluu. kahi
kati mundu ywa shindana kati mwa kwi kinginama kanuni. **6** ni
muimu ywembee mkulima mwne bidii abe wa kwanza kuipokia
mgaoo wa mazao gakee. **7** ulifikilie ususha nibaya, kwa maana
yesu aisha kuga tanga mambogote. **8** ukumbuki yesu kristo buka
usao wa daudi nywembe atifufuka buka kwa baandu babawile. ili
uaingane na ujumbe wangu wa injili. **9** ambayo kwa sababu
yayooo mbaya mateso natabilwa manyololo kati na mwii. lakini
neno lanungu lita bilwali na minyololo. **10** kwa nyoo nati vumilia
makowe gote kwaijili ya balu ambaye nungu ashawile. ili bembe
babe kahi baupate uwokovu wa ubile katika kilisto yesu pamoja
na fufuka wa milele. **(aiōnios g166)** **11** baya kuno ni kwa aminika
mwenetuwile pame na ywembe twishi na ywembe kah! **12**
mwene tuvumilie. twatawala pamoja na ywembe kaii atukana
twenga. **13** mwene tubilea twa aminifu. ywembe aigala baa

mwaminifu mahana aweshaki kwii kana mwene. **14** vendele kwa
kubkukia nani ya makowe aga. waoonge mbele ya nungu baleke
bishana na usu makowe. kwasbabu ndupu manufa katika likowe
lino. bukana nali kuna alibika kwa balu baba pikania. **15** upange
bidi kuilaya panga uyikitilwe ywa bileli na sabbu ya kunaumu.
ulitumi lineno la kweli kwa usahi. **16** wiepushe na jadili ga duniani
gembe aongoza kwa zaidi nazaidi ga zambi. **17** majadiliano gabe
ga landale kati lilonda ndugu. miongoni mwabe ni imenavyo na
fileto. **18** aba bandu baba kesike ukweli. babaya ya panga fufuka
tayali bapitike baba ipunduwa imani ya bahazi ya baandu **19** ata
nyoo msingi imala wa nungu unayima wene uwandishi wuno.
yesu atangite bababile bake. nakila ywa litambwa linala yesu ni
lazima haleke mabaya. **20** munyumba ya tajili siyo kuna yomboli
ibile yombo ya zabu na shaba bahi kuna yombo ya mikongo na
utupihi. bazi ya yino ni kwajili ya matumizi ya ishima na baazi
yake ni kwa matumizi gaga bileli ya ishima. **21** mwene abile
mungu apakwi takasa mwene buka kwenye matumizi gagabile
ya shima. ywembe ni shombo shaeshi mika ati tengenezwa
malumu. ywa bile na manufa kwa yesu na ywa andaliwe kwa
kazi mzuli. **22** uibutike tamaa ya ujana wako uwikingame haki
imani upendo na amani pamoja na buluu baba kema yesu kwa
woyo safi. **23** lakini ukane ulalo na maswali ya kipuuzi wenga
utangite panga ibeleka bulwe **24** mtumishi wa yesu ibidileli
yumana badala yake ywembe abempole kwa bandala boote.
ywa wesha fundisha na ywa vumiliya. **25** nilazima abakiee kwa
uploeee baluu baba pinga lakini nungu aweshe kwa pea msama
kwa kuwi tanga kweli. **26** uweshe pata tanga kahi na kuikana
mtego wa shetani. bada ya tangabati tekelwa shetani. bada ya
tangabati tekelwa. na ywembe kwaajili ya mapenzi gakee.

3 lakini utange katika lishuba la mwisho kwa panga na mashuba
magumu. **2** kwa maana bandu baaba bene kwipenda beene
beene baba pende elaa benee. kuilumba bene majivuno. benee
shalongoo kwa yuwali apino babbee. baba bilele na shukrani na
baya. **3** baba bileli na upendo wa sili baba palali isi kwa amani na
kwiziwa bene ngupu baba pendileli neema. **4** baba saliti magaidi
benee kwipenda bene na bapende anasa kuliko kupenda nungu.
lakini baikana ngupu yake wiepushe na bandubo. **5** kwa panga
na baba ba sula ya kupenda nungu lakin baikana ngupu yake.
wiepushe na bandupo. **6** kwanyo bazi yabe ni alulume baba
jingia kwenye familia ya bandu kwa shawishi alwahwa alalo.
aba ni alwahwa baba jaliwite nazambi na bene kwa longolia
na tama zakila ainaa. **7** alwahwa ba kuwifundisha mashuba
gotee lakin kahi baweshali kwihikia ufamu wa yulu kweli. **8** kati
nyalu ambayo yane na yabile batitama kinyume na maubushu
batiyima kinyume na kweli na bandu baba yikitiweli usiyana na
imani. **9** lakini bae ndeliyali kulipite. kwa kwa nyo ulalo wabee
wa bikilwa wazi kwa bandu bote kati shaibile baluu bandu. **10**
lakini wengo unga tangite mafundisho gangu. mwendo wangu
makusudi gangu. imani yangu. uvumilivu wangu. upendo wangu.
na uvumilivu wangu. **11** mateso maumivu na gaga mbatike kulu
aitokia ikenia na lisita. nati vumiliaa mateso. yesu ati niokowa
katika gote agoo. **12** botee baba palaa ishi katika maisha ya
kumwamwabudu nungu katika kristo yesu bateselwa. **13** bandu
baovu na abushuuu bazidi panga maovu zaidi bapotosha bingi
bembe bene bati potoshwa. **14** lakini urenga udumu katika
makoe gawi fundishike na kuga aminia kwa zibitisha. kwa nyoo
utangite wifu ndishike kwa nyahi. **15** utangite panga umwana
wako wagatangite maandiko matakatifu agagano gawesha

kukuelimisha kwaajili ya wokovu kwa ndila ya imani katika kristo
yesu. **16** kila andiko liti jihilwa pumzi na nungu. linafaika kwa
mafundisho gene faida. kwa shawishi kwa legebishe makosa na
kwa fundisha aki. **17** yino nikwa mundu wa nungu abekamili
abee ati peelwa nyezo kwajili ya panga kila kazi mzuli.

4 ngupea agizo lino lialibile liali topite mbele ya nungu naa kristo
yesu ywa pata kwa ukumu bababile akoto na baba wilee na kwa
sababu ya umukewa kwake na ufalume wake. **2** ubaye likome
ube tayali kwa wakati waahu faika na wangali faika. wabakie
bandu zambi yabe. wakalipi kwa imizu kwa uvumiliu wote na
mafundisho. **3** kwa maana wakati maisha ambae bandu bashu
kulianali na mafundisho ya kweli badala yake. balpalia balimu
waa kwa fundisha lingana na tama yabe kwa ndila yino mashikilo
gabe matekenywa. **4** baleka pikania mafundisho ya keli na
balekia adisi. **5** lakin wenga ube wa mwa minifu katika makowe
gote. uvumilie magumu upange kazi ya uwinjilisiti utimize uduma
yako. **6** kwa maan anenga tayali nenga ndimimi nwa muda
wa buka kwangu ukalibiee. **7** ndishindana katika aki. **8** taji ya
aki itibikilwa kwa jili yangu ambaye yesu ngaukamu kwa aki.
anipealishubalilu. nasiya kwangu lei na balubote baba nenda
kwa shauku bonekana kwake **9** witaidi ishi kwangu alaka. **10**
kwa nyoo dema atinilek. aipenda dunia yana mbiambino na ayini
sesolonike. kreseni atiyenda galatia na tito atiyenda daimatia.
(aiōn g165) **11** luka tu ywa bile pamoja na nenga. utole maluko
wishe na kwee kwanyoo ywembe muimu kwangu katika uduma.
12 nitimike tikiko efeso. **13** luka joo ambalo natilileka tiloya kwa
kalipo. pawa isha wanete pamoja na yiulu itabu asa yilu ya
ngozi **14** alekezanda mkumbwa yuma atini pangia mashapu
gambone. yesu anepa lingana na matendo gake **15** wenga kai

uwini lindile, nayo ywembe atigakana muno makowe gitu. **16**
katika kuwitetea kwangu wa kwanza tupu mundu yoyote ywaa
yemi pamoja na nenga dadala yake. kila yumo atinikeka nungu
kana asabiee atia. **17** lakini yesu atiyima pamoja nane atiniyiya
ngupu ilinenga patia kwangu likowe lilongelwe kwa uwaminifu na
maataifa bapate yuwa. na tinkolewa mulubeka lwa imba. **18**
yesu aniepusha na matendo gake mashapu na kuniokoa kwaajili
ya ufalme wake wa mbinguni. utukufu ube kwake milele na
milele amina. **(aiōn g165)** **19** usalimie pilisika. kalia na nyumba
ya onesifo. **20** elasito atihigala kwoo kolinso. lakini filifino natii
kuneka mileto abile mtamwee. **21** upange upesi uishee kabla ya
kipindi sha mbepoo eibule anaa kusalimiaa. kahi punde lida.
silaudia na alongo botee. **22** nungu abee pamoja na mwoyo
wako neema ibee pamoja na wenga.

Tito

1 Paulo ntumwa wa Nnungu na ntumwa wa Yesu kilisito kwa
haminia, panga bandu bake Nungu na hakili yake ya uhakika
ya ileta aminia. **2** Babile katika haminia ukoto wa milele wa
Nungu juwa wechali baya ubuchu hatiaidi milele. **(aiōnios g166)** **3**
Kwa wakati wapangite. Hatiumukwa likowe liake katika jukumu
mbeile nenga chimulia likowe liake. yatinibidi panganyo naipeilwe
jukumu na Nnungu nkombochi witu. **4** Kwa tito mwana wangu
kiukwli katika haminia kwitu, Neema, tuipatike uku witu buka
kwa Nnungu tati bitu na Yesu kristu hatitukomboa twenga. Kwa
sababu wenga natikuleka Krete. **5** Kwa sababu mambo uyabike
vizuri gote gagabile bado kamilika natibika bandu mukanisa liak
kwa kila neema ganikulekile wenga. **6** Mzee wa kanisa kana
habe nalikosa lioliote habe na nalume wa nwawa yumo, ywa bile
na bana bakweli banga likupekelwa makowe kumbwali mundu.
7 Ni muimu kwa kiongosi, msimamisi wa nyumba ya Nnungu
kana habe na lawama, kana habe mundu nduti, kana habe na
nyonge, kana hanywe wimbi, kana habe nabulwe, kana habe
natama. **8** Habe mundu wa kalibicha bandu, ywapenda mema,
ywabile na akili na nchima, ywa penda akihamwamini Nnungu,
ywa itawala mwene. **9** Ywa manyi kagayemelya mapandiso
gaga pundisilwe ili awese kubayea moyo kwa mapundiso gana
nnoga nakuagalambwa boti babakana. **10** Maana baba kana
bananchima mno mno babo kotwike pita nikombe makoe gabe
akilalo banda kuakomba na kubaindi bandu kumbu katika
upotofu. **11** Lasima kubakinya bhandu katibo babapundi gangali
na gapaikanagaoni gangali faida na kuibomwana nyumba yoti.
12 Mundu yumo, atibaya ywaabi na busara “Aakrete bai na uboso
wangali mwaiso, anyatau manyama ganatari mkata ywange

yukuta." **13** Aga ganikubakia ga-kweli, kwa iya ubakanikie kwa
ngupu leka balongele ikoe ya kweli katika imani. **14** Wenga
kana ujingie katika adithi ya ubonjo ya kiyaudi au amri ya bandu
bo ikoeya kweli kuipanga ubonjo. **15** Kwa boti baba pelekite
ikowe yote mbeleteka. boti babile asapo bange amini utopo
sakipeletike, kwa kuwa mawaso gabe na fikra yabe itichafuliwa.
16 Baipanga kumtanga Nnungu lakini kwa makowe gabe bana
kumkana bembeni baasi na bangali tii awaku banda bonekalia
kwa kikowe chochoti chana unoga.

2 Lakini wenga ukoye galyo galongwana bwiso, mundu akuyowe.
2 Apendo babe ni kiasi, malango, batolii, bannyogope Nnongo,
babe na moyo bwiso, kana babe na masaka lii. **3** Alwana apendo
baibonekiya bene kana bana ndimi ibele, kana babe amanda
baugembe. **4** Kasi yabe kuayegana aenza galyo gota gonogike
ili batame bwiso ni asengo babe, ni bhana babe. **5** Bwisho
kuayegana kubhaa atwaanzi baapekanye asengo babe ili kna
bhankupulu Nnongo. **6** kati iyeya alogolyae amisembe kana
babe ni batolii. **7** Kwa ndila yeyote ibekaye kulongele bandu
bababone, kwa kasi ntei, mana kamuayagana piyaye, miyegeyo
bwiso bababone bhandu bema. **8** Mulongele ikowe ya ukoto
nayangali kasolo, ili lelo wyowyote wyakana aibone oni kwa
mwanja n'topu libaya kwitu. **9** Atumwa ban'yuwe angwana babe
kwa kila kikowe. pabalikwa kwa y'hegana kwenda taukana nabo.
10 Kana bajibe pale pake bapalikwa bala yee imani hinanoga ili
lelo katiwa ndela yoti baganogeye mapundiso gitu gagamusu
Nnungu mwokozi witu. **11** Kwa mwanja neema ya Nnungu
indabonekana kwa bhandu boti. **12** Itupundisa kana-makowe
gangali ki'Nnungu na taman'iya kulunia. Itupundisa tama kwa
lunda na haki na katika ndela Nnungu mula wono. **(aiōn g165)** **13**

Wakati watulenda pokya watu ubilia litu lene baraka ubonekane
utukupu wa Nnungu witu mkholho na mwokosi witu Yesu kirisitu.
14 Yesu atekwipia mwene kwitu twenga kutulopwa boka kuasi
kutupanga pelete, kwa nia yake. Bandu babasahaulilwe babile na
kilolo cha panga kasi inanoga. **15** Ugalongele na ugakong'ondi
makowe haga, ukalipi kwa amuli yoti. kana un'yeketi mundu
whowhti akusalawe.

3 Wakombokeye kwiuluya pababbile apendo babaisimika,
kwoyowa noyeketya panga kila lyengo ligolou. **2** Wakombokeye
kanabapangi ayabe malau baleke yomana, baleki na benge
amwa makowe gabapalapanga no laya kwiuluya kwabe kwa
benge. **3** Kwa kitumbu na twenga twateoba kwo gania kwitu.
Twaobite muulau no no pangilwa twa abanda kwo minyikiya
malau na kwipulaikya lunia. twatami mu bwigu na ulau twate
kwauchi aitu nouchiana. **4** Kiya sa nnungu nkosopoli witu na
upendo wke kwa bandu pawaboninike. **5** Yabile kwa kitumbu
sopanga magolou kwituli ila kwa Neema, atitukosopolya kwa
kutugolwa kwo belekwa kae na kutupanga twa bayambe kwa
Roho mpeletau. **6** Nnungu anetike Roho mpeletau kunaniyitu
kwapotya Yesu Kristo mkosopoli witu. **7** Apangitenya lenga mana
tubalangilwe haki kwa Neema tube na ukakape woba twamope
mumaisha ga milele. **(aiōnios g166)** **8** Leleno likowe lyo aminika.
Nimpala mulongele kwa likakala makowe gano. Linga balu
babamwubilia Nnungu babe na zamila inanoga yababikite nungi
yabe. Ikowe yino inanoga na ina faida kwa bandu boti. **9** Lakini
wileke ikoye yakilalo na sabana sindana, yumana kwipala selia.
Ikoye yii ntupu maana wala faida. **10** Munkane mundu ywoywote
ywa pala kumagana. baada ya kunkwilika mara jimo au mara
ibele. **11** Maana mundu ywoywo ailei ndila inanoga apanga

sambi na enda kwiukumu mwene. **12** Panantuma Artemi, au
Tikiko wayumbiteke waise kaasangu kuna nikopoli kwa niamuite
tama wakati wa mbepo. **13** Uyunguye untume Zena mtaalam
kwa salia, na Apolo, bila pungwa kilebe. **14** Bandu bitu lasima
bakasane kiyegana lyengo linanoga bakana panga kasi yange
matunda. **15** boti bababile na nenga banda kusalimu. basalimie
bote twatubile na imani jimo. Baraka ibe na mwenga.

Filemoni

1 Paulo mtabilwa wa kristo Yesu na Nnungu, Timotheo kwa
filemoni bwiga litu wa tupanga lyengo pamo. **2** na Afia neno
mbwitu, na Akripas asikari nnyitu wa kanisa lyalikwmbana na
kaachako. **3** Neema ibe kwinu yaipita kwa Nnungu tate bitu
na ngwana Yesu Kristo. **4** Wakati woti nendoshukuru Nnungu
nenda kutamwa panilaba. **5** Njoine obelya kwako na upendo na
upendo waubilenao kwa ngwana Yesu na kwa banamachi boti. **6**
Nduba umope waunogite wa ubelya kwinu kwa kila kikoe kigolou
twenga na kristo. **7** Mbile napulaa telebuu kwa kitumbuu cha
wenga kubatuliza mioyo banamachi. **8** Nibii nangupu lyoti kwa
boti katikaa Kristo ya kukubakia upange chauwecha panga. **9**
Lakini kitumbu cha upendo, nenda kuloba nenga na Paulo nng'oi
wanitabilwe nambiambi kitumbu cha yesu **10** Nenda kuloba usu
mwana wangu Onesmo wanimpapite katika tabilwa kwangu. **11**
Hakupwaikeli lakini nambiambino hakupwaika wenga na nenga.
12 Nintumite ywembe ywapamwoyo wangu abuyangane kwako.
13 Napendi akayendelya tama nanee lenga aniya ngate pandu
pako panitobilwe kwa kitubu liyagayo. **14** Napendi kupanga
kikowe sosate wangali yikilya wenga. **15** Natendika kitumbu
likowe linoguu lipangike kwakuwa muli, ila kati mwaupande wa
mwane. Kitumbu sabukakasako sai kwalioba paumapa na wa
maisa gote. **(aiōnios g166)** **16** Linga kareaba mmanda kai ila aba
mundu yo ngama kati Nnungu ywaapendilwa muna na nenga
munomuno na wenga kuyigana katu za bwana. **17** Kati nyo
mwamba ndolya nenga mshirika kai mwaupala paga kunipokiya
nenga. **18** Lakini mana kukosite likowe l'ol'ote nakulonga kikowe
kuroke kachango nee. **19** Nee na'Paulo niandika kwa luboko
namwene: nenga na'kulipa. Nikoya kwako kwo-longa mu'maisa

g'ako muno. **20** Eelo wanongo, Unileke nipate pula ya'Bwana
boka kwako: uutelebuye moyo wango katika Kristo. **21** Bukana
na amo niywa nikuahidikya wangali kyanyo panga uliapanga pita
ama nikubakia nikuliba. **22** Popo na popo ubike bwiso pandu
pa ugonjo wa ageni kwa kitumbu sangu, nindowasa kwopitia
amo uniliulya nakutyangila papipiino. **23** Epafra ayuu tatabilwa
twatate kitu nibusa kirisitu Yesu endokusalimia. **24** Kati mo
panga Marko, Aristariko, Dema, Luka, bababi mulyangopamope
na nenga. **25** Ngingi ya Bwana bwitu Yesu Krisitu pamope na
mwoyo wako. Amina

Baebrania

1 Zamani Nnongo alongelike ni maokolo kapetya manabii mara
yanyansima ni kwa ndela yanyansima. **2** Eye siku tubinayo
Nnongo alongei ni twee kupetya mwana, aamei mrithi wa ilebe
yoti, iyeya kupetya ywembe aumbile ulimwengu. **(aiōn g165)**
3 mwanage ni nuru ya utukufu wake, tabia pekee asili yake,
ayendeya ilebe kwa liyaulyo lya ngupu yake baada ya kuyomwa
utakaso wasambi aatami pae luboko wa mmalyo wa enzi oko
kunani. **4** Aibora kuloka malaika, kati ya lina arithike ya libii
bora muno kuliko lina lyake. **5** Kwa maana malaika gani akoiye,
"wenga wa mwanangu, leno nibii tate bako?" lelo, "Nabaa tate
kwake, niywqembe aba mwana kwango?" **6** Palyo, Nnongo
ametike mbelekwa wa kwanza duniani akoya, "malaika bote
baNnngo lasima bamuabudu." **7** Kwa malaika akoya, ywembe
atenda malaika bake kuba Roho, ni atumishi bake kuba ndimi ya
moto." **8** Kwa mwana ukoya, "Kiti sako sa enzi, Nnongo, sa mileli
ni milele hukongosoluwa mpwalume wako ni lukongoso lwa haki.
(aiōn g165) **9** Apendike haki ni kukana utekuaji wa saliya, kwa eyo
Nnongo, Nnongo wako, akupayi mauta ga pulaha kuliko ayino."
10 Apo mwanzo Ngwana, atei msingi wa dunia, mbengo ni kasi
ya maboko gako. **11** Zaboka, lakini wenga wayendelya, zote
zasakala kati ngobo. **12** Ulaikonza kati likoto yaa, ni yembe ya
badilika kati ngobo ya wenga wa yoyolyo, ni miaka ya yomoka
kwaa." **13** Kwa malaika gani Nnongo akoiye wakati wowoti,
"Tama luboko lwangu lwa mmaliyo mpaka palyo niatenda adui
bako kuba kiti sa magolo gako?" **14** Je, malaika bote roho kwaa,
itumikwe kubaudumia ni kubatunza balyo arithi ba uokovu?

2 Kwa eyo tugabeke nnonge galyo tuayowine, kana tuise
kulekwa kutalu ni ego. **2** maana sa bakoya malaika ni halali ni

kila likoya ni uasi upokya adhabu bai. **3** Twapata buli kuenguka
mana tayari kwa uokou gono nkolo? Uokou waukoiwe ni Ngwana
ni kuthibitisha kwitu ni balyo baayowine. **4** Nnongo iyeya
atiuthibitisha kwa ishara, kwa maajabu ni itendo mbalembale,
ni zawadi za Roho mtakatifu azibagine kuyendana ni mapenzi
gake mwene. **5** Nnongo aubekite kwaa ulimwengu waisa,
tulongelya habari zake, pae ya mamlaka. **6** Badala yake mundu
pulani ashuhuduli mahali pulani kakoya, “Mundu nyai, mpaka
unkomboki? au mwana wa mundu, hata antunze? **7** Untei
mundu kuba nsunu kuliko malaika, ung'walike taji ya utukufu
ni heshima(Zingatia gano mayaulio; umbei kunani ya kasi ya
maboko gako”ago ago kunakala za kale) **8** Ubei kila kilebe
pae ya magolo gake, “Eyo Nnongo abei kila kilebe pae ya
mundu. Alei kwa kilebe sosote sa kanga bekwa pae yake. Lakini
mbeyambe bado tubona kwaa kila kilebe kibi pae yake. **9** Ata eyo
tubona ywa antei kwa muda, pae kuliko malaika-Yesu mwalowa
kukunda kwake masaka ni kiwo saka wauliywe taji ya utukufu ni
heshima. kwa eyo Yesu apaiye kiwo kiwo mwalo wa kila mundu.
10 Nnongo yabi sawasawa, kila kilebe sabi mwalo wake kupetya
ywembe, aletike bana bingi kuutukufu, yalengani kumtenda
kiongozi kuuokovu wabe kuba mkamilifu kupetya masaka. **11**
Kwa mana bote abele ywaa abeka wakfu ni balyo babeka wakfu,
bote baoma kuasili yimo. Nnongo mwalo gono ywa ababei
wakfu, kwa Nnongo abona kwa oni kuakema alongo. **12** Akoya,
“Nilikoya lina lyako kwa alongo bako nayemba kuhusu wenga pa
kipenga.” **13** Kakoya iyeya, “Niamini ywembe.” lelo, “lola pano
nibile ni bana ambei Nnongo.” **14** Bana bote ba Nnongo hushiriki
yega ni damu, Yesu ni ywembe alishiriki kupitya waa iliapate
kumtombologa ywa abile ni mamlaka baunani ya kiwo, ywenge

kwaa ni ibilisi. **15** Yeno yabi eyo ili kuabeka huru balo bote bai
kabayogopa kiwoo. Maisha gabe goti bai abanda. **16** Balatu
malaika kwa aboayangata. Badala yake, abayangata bana ba
Abrahamu. **17** Kwa eyo yabi lazima ywembe abi kati nlongo
wabe mundila yoti, ili awese kuba kuhani nkolo mwene kuja ni
uaminifu kwa ilebe ya Nnongo iyeya abe ni uweso wakupitya
msaada kwa bandu bene sambi. **18** Mwalo Yesu mwene ikundike
masaka, ni kugeywa, abi ni uweso wa kuwayangata balyo benge
bageywa.

3 Eyo alongo atakatifu, ayeketya nkemo wa kunani, mumlogwe
Yesu, mtume ni kuhani nkolo wa ukiri witu. **2** Aimwaminifu
kwa Nnongo ansangwile, kati Musa ya abi mwaminifu iyeya,
munyumba ya Nnongo. **3** Kuba Yesu atekuhesabiwa kuba ni
heshima ngolo muno kuloka ya abi nayo Musa, mwalo asenga
nyumba abonekana abi ni heshima ngolo kuliko ya nyumba
yene. **4** Kila nyumba usengwa ni mundu, lakini ywa asengite
kila kilebe ni Nnongo. **5** Musa abi mwaminifu kati mtumishi
munyumba ya Nnongo, kapiya ushuhuda wa galyo galongelwa.
6 Kristo ywembe ni mwana wa kuyemia munyumba ya Nnongo.
Twenga twa nyumba yake mana tukamwaminiye kwa haraka ni
kuamini mufahari ya kuyiamini. **7** Kwa eyo, kati Roho mtakatifu
eyo akoya, “Ieno mana uyowine sauti yake, **8** Kana uutende
mwoyo wako kunnonopa kati Aisraeli ya batei muuasi, palyo
kageywa mpongote. **9** Gono wabi wakati Tate binu bateniasi kwa
kunigeya, ni wakati miaka arobaini babweni matendo gango. **10**
Nipulaiswe ni kibelei eso, Nakoiye bandu oba kila mara muminyo
yake ni batangite kwa ndela yango. **11** Kati ya nilapike muhasira
yango, Bajingya kwaa muraha yango.” **12** Mbe ni m, alango,
alongo kwa mwise kuba ni mwoyo mwou wa kutokuyeketya

yumo winu, mwoyo wayenda kutalu ni Nnongo ywa abi nkoto.
13 Mpeyane mayegeyo yanoite kila lisoba kila yumo niayabe, ili
kila lisoba mbe kamupala, nkati yeno hata yumo kana atendwe
mnonou musambi. **14** Mana twi pamope ni Kristomana tuikamana
ninye ni kuyema kwitu kwa ngupu kwake kuoma mwanzo hadi
mwisho. Kwa leno likoiywe, **15** "Leno mana mwapenya sauti
yake, kana muitende mioyo yinu kunonopa, kati ya Aisraeli
yabatei wakati wa uasi." **16** Nyai abo baaniyowine Nnongo
ni kaba muasi? Baikwa balyo alongwiye Musa kuoma Misri?
17 Akina nyai Nnongo atekubakasirikia kwa miaka arobaini?
Sio pamwepe ni balyo batei sambi, palyo bawile yega yabe
yagonzike kulisangwaa? **18** Nyai abo Nnongo aalapile bayingya
kwaa kuraha yake, mana balyo kwaa bankotike ywembe? **19**
Tubona bawesike kwaa kujingya kuraha mwalo bankotike kwaa.

4 Kwa eyo, tube akotei nkati yitu kana abe hata mundu
yumo kushindwa kuikya ahadi ahadi endeleu ya kujingya
lipokolyo lya Nnongo. **2** Tubi ni habari inogike kuhusu lipomolyo
lya Nnongo litanganikwe kwitu kati ya bandu ba Israel ya
bainalo, lakini iyumbe ogo ubasaidia kwaa balyo bayowine lakini
bakamwaminiye kwaa kuimani kwabe. **3** Twenga, tubi ni imani
twayingya kulipomolyo, kati ya ikoya, "kati ya nilapike kwa hasira
yango, bayingya kwaa mulipomolyo lyango" Akoiye leno, ingawa
kasi yote yabi iyomwike kwitengesa tangu palyo mwanzo wa
ulimwengu. **4** Akoiye pandu pulani lisiku lya saba, "Nnongo
apomoli lisiku la saba mukasi ya uatei." **5** Lelo akoiye, "Bayingya
kwa mulipolyo lyango." **6** Mwalo ogo, lipomolyo lya Nnongo
bado like akiba kwa baadhi ya bandu kuyingya, palyo Aisrael
bingi bayowine habari inoike kuhusu lipomolyo lyake bayingii
kwaa mwalo baaminike kwaa, **7** Nnongo abei lisiku lelo ikemwa,

“Leno” Yembe ayongiye lisiku eye palyo alongike ni Daudi, akoiye
kwa muda wa mlaso baada ya nkoyo wa kwanza “Leno mana
muyowa sauti yake, kana ntende mioyo yinu kuba minonou.” **8**
Kati Yoshua aba pati lipomolyo, Nnongo angekoya kwa lisiku
lyenge. **9** Eyo bado kuke sabato ya lipomolyo libekikwe mwalo
wa bandu ba Nnongo. **10** Ywa ajingya mulipomolyo lya Nnongo
ywembe mwene atepomolya itei yake, kati Nnongo ya atei. **11**
Tube ni shauku ya kujingya mwa mulipomolyo, kana abe mundu
wa kutendebuka kuba mwasi. **12** Liyegeya lya Nnongo libi hai
na libi ni gupu ni libi ji ukale kulka upanga wenye ukale kono
ni kono kuoma ni kutenganiya nafsi ni Roho, ni yega lenge
kutanga eso moyo akiwasa. **13** Ntopo sa kiumbikwe kakijingya
kuminyo ya Nnongo, kila kilebe ni dhahiri na kibipala kwa minyo
ya yumo ambaye ni lasima tupiye hesabu. **14** Baadaye kuba ni
kuhani nkolo ateyingya kumaunde, Yesu mwana wa Nnongo,
kwa ungangale tukamuliye imani yitu. **15** mwalo twantopo kuhani
nkolo ywa awesa kwaa kutubonia kuja kwa mapungufu gitu,
lakini ywembe kwa ndela zake zote abi kageywa kati twenga ila
ywembe ntopo sambi. **16** Na tuise kwa ujasiri katika kiti a enzi,
sa neema, ilipokii rehema i tupate neema ya kutuyangata palyo
tupala.

5 Kila kuhani nkolo, atesaguliwa kuoma kwa bandu, atesaguliwa
kuyemia badala yake mulebe ya iyendana ni Nnongo, ili awese
kupiya ka pamwepe sawadi ni zabibu mwalowa sambi. **2**
Awesa kuishughulisha kwa upole ni ayinga ni abishi kwa kuba
ywembe ate tetelekwa ni udhaifu. **3** Mwalowa leno, abi ni wajibu
wakupiya sadaka kwa mwalo wa sambi sake kati ya atenda
kwa sambi sa bandu. **4** Ntopo mundu atola heshima mwalo
wake mwene, lakini badala ya lasima akemwe ni Nnongo, kati

ya ywabii haruni. **5** Hata Kristo aipayikwaa mwene heshima kwa
kuitenda mwene kuba kuhani nkolo Nnongo atekoya kwake,
"Wenga wa mwanango, leno ni bi Tate bako." **6** Kati ya akoya
sehemu yenge, "Wenga wakuhani milele baada ya mfumo
wa Melkizedeki." **(aiōn g165)** **7** Palyo pa kipindi sake sa yega,
ateyopa ni kuyopea, atekun, yogopa Nnongo kwa moli. Ywembe
awesa kumpiya mukiwo. mwalowa kuioloya kwake kwa Nnongo.
8 Japo aimwana, atekuiyegana kutii kwa galyo gaakundiye
masaka. **9** Atekamilishwa kwa ndela yeno atei kwa kila mundu
ywa amwaminiye kuba mwalo wa okovu. **(aiōnios g166)** **10** Kwa
kutengwa ni Nnongo kati kuhani nkolo baada ya samu ya
Melkizedeki. **11** Tubi ni yangansima ya kukoya kuhusu Yesu
lakini iyingya nnonou kwakukeya mwalowa mwenga mwavivu
wakupekaniya. **12** Japokuwa muda gono mwapaliwe kuba
mabalimu, bado kube ni umuhimu wa mundu kubayegana
mayegeyo ga awali ya kanuni ya liyaulio lya Nnongo, muhitaji
mabele ni kilalyo kwaa kinonou. **13** Kuba ywa amnywae mabele
bai ntopo mzoefu muuyumbe wa haki kuba ike mwoto. **14**
Upande wenge, kilalyo kinonou ni sa bandu apendo, balyo
mwalo wa uzoefu wabe wa kutenganinya ni galyo ganoike kwaa,
bateyeganwa kutanga leno linoike ni leno linoike kwaa.

6 Eyo mana tulei galyo tubeiyegana kuhusu uyumbe wa Kristo,
tupalikwa tube ni juhudi kugenda kwenye kukomala, kana tubeke
misingi ya toba kuoma mukasi yelo ntopo uhai ni imani ku
Nnongo, **2** wala misingi ya mayegeyo ya ubatizo, ni kuabekya
maboko, kuyoka kwa bawile, ni hukumu ya milele. **(aiōnios g166)**
3 Twatetende eno mana Nnongo atukanikiye kwaa. **4** Iwesekana
kwaa balyo bapatike nuru awali, bate paya kipawa sa kumaunde,
ni kutendwa kuba ashirika ba Roho mtakatifu, **5** ni ambao

batepaya kunoga liyaulyo lya Nnongo ni kwa ngupu za wakati
uisa. **(aiōn g165)** **6** Kisha kabatomboka iwesekana kwaalelo
kuabakiya kutoba. Yeno mwalo bate kuusulubisa mwana wa
Nnongo kwa mara yana ibele munafsi yabe, kabantenda kigombo
sa zihaka hadharani. **7** Kwa kuwa bwee upokya ula itomboka
mara kwa mara kunani yake, ni kuipya mauno ganoike kwa
abo batei kasi kubwee. kupokya baraka kuoma kwa Nnongo.
8 Lakini mana kubeleka miiba ni manyei, ntopo thamani, lelo
ni ibi muhatari ya kulaaniwa mwiso wake kuteketezwa. **9**
Japo tulongela eno, mambwiga apendwa, twanda shawishiwa
galyo ganoike kwinu ni galyo gauokovu. **10** Kwa kuba Nnongo
dhalimu kwaa aleba kwaa kasi yinu ni kwaupendo wa muuboniye
mwalowa lina lyake, kwaleno mwatumikile baamini na mkebado
mwatumikia. **11** Tupala kila yumo winu abonenye bidii yeyelyo
mpaka mwisho mwa uhakika kuba ngangale. **12** Tukani mube
anyongou, lakini mbe afuasi wa balyo barithio ahadi mwalo wa
imani ni uvumulivu. **13** Mana Nnongo ampayi Ibrahimu ahadi,
alapike kea nafsi yake mwene, mwalo iwesekanike kwaa kulapa
kwa ywenge, maana ntopo ywenge nkolo kuuloka ywembe.
14 Kakoya, “Hakika nakubariki na nayongeya ubelei wako
muno.” **15** Kwa ndela yeno, Abrahamu apokile selo aaidilwe
baada ya kulenda kwa uvumilivu. **16** Maana badu kulapa kwa
yembe nkolo kuloka bembe, ni kwabe kikomo sa masindano
goti ni kulapa kwa kugathibitisha. **17** Palyo Nnongo ateamua
kuboneya kwa uwazi kwa baritrhi ba ahadi kusudi lyake linoike
libadilika kwaa, athibitishe kwa kulapa. **18** Atei eyo kwa ilebe
ibe iwesa kwaa kutendebuka, muengo Nnongo awesa kwaa
kukoya uboso, twenga tubutukii hifadhi tupate kuyeyelwa mwoyo
kukamuliya kwaa ngupu litumaini libekilwe kulonge yitu. **19**

Tubinayo uyasiri kati nanga ngangale ni yakutengema roho yitu,
uyasiri wandoyingiya nkati ukiogo ya pazia. **20** Yesu ayingii
sehemu ya kati nlongoli witu, mana ayomwike kufanyika kuhani
nkolo hata milele baada ya utaratibu wa Melkizedeki. **(aiōn g165)**

7 Yai eno Melkizedeki, mpwalu wa Salemu kuhani wa Nnongo
wa kunani, abwanagine ni Abrahamu kabuya kuoma kuabulaga
apwalume ni kumbariki. **2** Abrahamu kaampaya jimo ya komi ya
kila kilebe sa abi atweti. Lina lake “Melkizedeki” maana yake
“mpwalume wa haki” ni iyeya “mpwalume wa Salemu” ambaye
nga 'mpwalume wa amani.” **3** Ntopo tate ntopo mao, ntopo
abelezi ntopo mwanzo wa siku ntopo mwiso wa lisiku badala
yake aigala kuhani milele kati mwana wa Nnongo. **4** Fikiria
wete yeno mundu eyo ni nkolo, mbelei witu Abrahamu ampayi
yimo ya komi na ilebe inoike atweti kuvita. **5** Hakika, ukolo wa
alawi balyo bapokii ofisi za kikuhani bai ni amri kuoma kusaliya
kutola yimo ya komi kuoma kwa kila bandu, kuoma kwa Aisrael
ayabe, pamope ni bembe, pia ni lukolo kuoma kwa Abrahamu. **6**
Lakini Melkizedeki, ywembe lukolo kwako wa alawi, apokii yimo
ya komi kuoma kwa Abrahamu, ni kaambariki ywembe abi ni
ahadi. **7** Palo ikanikiwe kwaa mundu nchunu barikilwa ni nkolo.
8 Kwa likowe leleno mundu ywa pokya yimo ya komi awaa
lisiku jimo lakini kwa lyenge yumo ywaa apokii yimo ya komi
kuoma kwa Abrahamu kaikoywa kati ya atami. **9** kwa namna ya
kulongela, Lawi apokii yimo ya komi, iyeya apiye yimo ya komi
kwa Abrahamu. **10** Kwa maana Lawi abile mu; iuno ya tate bake
Abrahamu wakati Melkizedeku akwembine ni Abrahamu. **11** Kati
ukamilifu utiwezekana patya kwa ukuhani wa Lawi, (Kwa eyo
pae yake bandu hupokya saliya), pabile ni hitaji lyaako zaidi
kwa kuhani ywenge kuinua baada ya nfumo wa Melkizedeki, na

kemelwa kwaa baada ya mpangilio ba Haruni? **12** Kwa eyo
ukuhani mana ubadilike, yapalikwa na saliya kubadilika. **13** Yumo
ywabile ni makowe aga gabaywa kuhusu kabila lyenge, kuoma
kwabe ntopo ywahukumilwa mu'madhabahu. **14** Nga yabile
wazi kuwa Ngwana witu abokite mu'Yuda, likabila lyabile Musa
alibaya kwaa kuhusu makuhani. **15** Nga aya tugabaya nga wazi
mana itei kuhani ywenge atiboka kwa mpwano wa Melkizedeki.
16 Kuhani yolo wayambe yumo kwaa ywabile kuhani nnani ya
msingi ba saliya zabile husiana na ubeleko wa mundu, lakini
mu'misingi ya ngupu ya maisha gawezekana kwaa haribika. **17**
Kwa eyo maandiko yatishuhudia kuhusu ywembe: “Ywembe nga
kuhani milele boka ku'mfumo wa Melkizedeki.” **(aiōn g165)** **18** Kwa
mana amri yabile ya kwanza yatibekwa pembeni mana yabile
zaifu na yaifaike kwaa. **19** Eyo saliya yapangite kwaa chochoti
sakikamilifu. Ila, pabile ni ujasiri unoyite kwa ago tunkengama
Nnongo. **20** No ujasiri unoyite walowa patikana kwaa ila kwa
ndela ya lapa, kwa likowe lee makuhani wenge bachukianga
kwaa kilapo chochoti. **21** Lakini Nnongo akichukii kilapo palyo
abayite husu Yesu, “Ngwana alapile ni kana abadili malango
gake.'wenga wa kuhani milele.” **(aiōn g165)** **22** Kwa likowe lee
Yesu atiisa kuba kati dhamana ya liagano linoyite. **23** Hakika,
kiwo huzuia makuhani tama milele. Yee nga kwa mana babile
makuhani banansima, yumo baada ya ywenge. **24** Lakini kwa
mana Yesu atama milele, ukuhani wake ubadilika kwaa. **(aiōn
g165)** **25** Kwa eyo ywembe kae ywaweza kwa ukamilifu kamilisha
kwalopwa balo bankaribia Nnongo petya kwake, kwa mana
ywembe atama daima kwa kuloba kwaajili yabe. **26** Kwa eyo
kuhani nkolo wa namna yee atistahili kwitu. Abile kwaa ni sambi,
hatia, nsafi, ywatengwa kuoma kwa babile ni sambi, ni ywabile

nnani kuliko maunde. **27** Ywembe abile kwaa ni lihitaji, mpwano
wa makuhani akolo. kuoma dhabihu kila lisoba, kwanza kwa
sambi yake mwene, ni baadae kwa sambi sa bandu. Apangite
nyoo mara jimo kwa boti, paajilekite ywembe mwene. **28** Kwa
saliya huchawa bandu babile adhaifu kuba nga makuhani, akolo,
lakini neno lya kiapo, lalibile baada ya saliya, ywachaulilwe
Mwana, ywapangilwe kuba nga mkamilifu milele. **(aiōn g165)**

8 Lyabile likowe lyatulibaya nga lino: tubile ni kuhani nkolo
ywatamile pae mu'luboko lya mmalyo wa iteo sa enzi kumaunde.
2 Ywembe nga mtumishi mu'pandu patakatifu, hema lya kweli
ambalo Ngwana alibekite, mundu kwaa yeyoti wa waa. **3** Kwa
mana kila kuhani nkolo ubekwa kutoa zawadi ni dhabihu; kwa eyo
ibile muhimu kuba ni kilebe sa kutoa. **4** Nga kati Kristo ywabile
nnani ya nnema, ywembe mana abile kwaa kuhani zaidi ya palyo.
Kwa mana babile tayari balo balyotoa ipawa lengana ni saliya. **5**
Batihudumu kilebe ambacho chabile nakala ni kivuli sa ilebe ya
kumaunde, sawa kati Musa ywakanyilwe ni Nnongo palyo apala
chenga hema. “Lola,” Nnongo kabaya kuwa, “chenga kila kilebe
lengana ni muundo waubweni nnani ya kitombe.” **6** Lakini Kristo
atipokya huduma yabile bora muno kwa mana ywembe kae nga
mpatanishi wa liagano linoyite, ambalo labile tayari kwa ahadi
inoyite. **7** Eyo kati liagano lya kwanza lyabile kwaa ni makosa,
kubile kwaa ni haja ya kulipala liagano lya ibele. **8** Kwa mana
palyo Nnongo atigundua makosa kwa bandu kabaya, “Linga,
lisoba lyaisa,'abaya Ngwana,'palyo nalowa tengeneza liagano
lyayambe pamope ni nyumba ya Israeli, ni nyumba ya Yuda.
9 Lyabile kwaa kati agano lya nilipangilepamope ni tate babe
masoba amabgo natibatola kwa luboko kuayongolya kuoma
nnema wa Misri. Kwa mana kabayendelya kwaa mu'liagano

lyangu, nanenga nibajali kae,'abaya Ngwana. **10** Kwa mana
yee elo agano nalowa kulipanga kwa nyumba ya Israeli
baada ya masoba ago,'abaya Ngwana,'nalowa beka saliya
zango mu'mawazo gabe, nalowa kuziandika mu'myoyo yabe.
Nalowa kuba Nnongo babe, nabo bababile bandu bango. **11**
Kabapundishana kwaa kila yumo na jirani yake, no kila yumo na
nongowe, yake, kabaya, “Myowe Ngwana,” eyo boti kabanitanga
nenga, boka nchunu mpaka nkolo wabe. **12** Kwa eyo nalowa
kuabonekiya rehema kwa makowe yabe, galyo ya haki, kana
nigakumbukye masambi gabe kae.” **13** Kwa kubaya “Waayambe”
alipangite liagano lya kwanza kuwa lyazamani. Na elo nga
ambalo atilitangaza kuba lyazamani lyalibile tayari yomoka.

9 Hata lyagano lya kwanza lyabile ni sehemu ya ibada pano
pakilambo ni taratibu za ibada. **2** Mana mu'hema kwabile ni
chumba chabile chatiandaliwa, chumba cha panja, pakemilwe
pandu patakatifu. Mu'lieneo lee pabile ni kinara sa taa, meza ni
mikate ya wonyesho. **3** Nga nchogo ya pazia lya ibele pabile ni
chumba chenge, pakemilwe pandu patakatifu muno. **4** Mwabile
ni madhabahu ya dhahabu kwa kufukiza uvumba. Mwabile
lisanduku lya liagano, lyalibile lichengwile kwa dhahabu. Nkati
yake pabile ni bakuli lya dhahabu lyabile ni manna, fimbo ya
Haruni yatiota manyei, ni zabile mbao za maliwe ya liagano. **5**
Nnani ya lisanduku lya liagano maumbo ga maserafi ga utukufu
batifunika mabawa yabe nnongi ya iteo sa upatanisho, ambacho
twaweza kwaa kulielezea muno. **6** Baada ya ilebe yelo kuba
vyaishilwe andaliwa, Makuhani kawaida ujingya mu'chumba cha
panja cha hema kutoa huduma zabe. **7** Lakini kuhani nkolo
ujingya chelo chumba chenaibele kichake mara jimo kila mwaka,
na bila kuacha kutoa sambi kwaajili yake kichake, na kwa sambi

za bandu wazipangite bila kusudia. **8** Roho mpeletau atishuhudia
kuwa, ndela ya pandu patakatifu muno bado yayongoli kwaa
mana lelo hema lya kwanza bado liyemi kwaa. **9** Lee nga
kielelezo sa muda woo waubile. Zawadi zoti ni dhabihu ambazo
zatitolelwa vyaweza kwaa kamilisha dhamiri ya ywaabudu. **10**
Nga chakulya ni kinywaji kichake vyatiyanganiya mu'namna ya
taratibu ya ibada ya kujipanga safi. Vyoti vibile nga taratibu
za yega vyabile vyapangilwa iise amri yaayambe yaipalikwa
bekwa pandu pake. **11** Kristo atiisa kati kuhani nkolo wa makowe
yanoite ambayo yatiisa. petya ukolo ni ukamilifu wa hema kolo
lya lipangilwe kwaa mu'maboko ga bandu, ambao babile kwa
baulimwengu woo waumbilwe. **12** Yabile kwaa ga mwai ya mbuzi
ni ndama, ila kwa mwai yake mwene kuwa Kristo ajingii pandu
patakatifu muno mara jimo kwa kila yumo ni kutuhakikishia
twenga ukombozi wangayomoka. **(aiōnios g166)** **13** Kati kwa mwai
ya mbuzi ni mafahari kaganyunyiziwa kwa majivu ya ng'ombe
achunu mu'balo balyo asafi kwaa batengwilwe ni Nnongo na
kupanga yega yabe inoyite. **14** Je nga muno kwaa mwai ya
Kristo yabile petya Roho wangayomoka ayilekite mwene bila
mawaa kwa Nnongo, panga safisha dhamiri yitu kuoma makowe
gakiwo kuntumikya Nnongo ywabile nkoti? **(aiōnios g166)** **15** Kwa
mana eyo, Kristo nga mjumbe wa liagano lyayambe. A yee nga
sababu kiwo chaalekite huru bote babile mu'liagano lya kwanza
kuoma mu'hatia ya sambi zabe, ili boti balo babakemelwa ni
Nnongo baweze pokya ahadi ya urithi wabe wangeyomoka.
(aiōnios g166) **16** Kati kwabile ni liagano latidumu, lazima thibitisha
kwa kiwo cha mundu yolo ywapangile. **17** Agano lyabile ni
ngupu pandu kwapangite kiwo, kwa mana kwabile kwaa ngupu
mu'mwene kulipanga ywabile nkoti. **18** Eyo hata lelo lkwaa

liagano lya kwanza lyabekilwe bila mwai. **19** Palyo Musa abile
ammoywi kila lyagizo lya saliya kwa bandu boti, katola mwai
wa ng'ombe ni mbuzi, pamope ni mase, kipande sa ngobo
kikele, ni hisopo, ni kwinyunyiza gombo lyene ni bandu boti.
20 Boka po kabaya, “Yee nga mwai ya liagano lyabile Nnongo
kabapea amri kwinu. **21** Mu'hali yeyelo, atinyunyiza mwai nnani
ya hema ni iyombo vyatitumilwa mu'huduma ya ukuhani. **22**
No lengana na saliaya, karibu kila kilebe chatitakaswa kwa
mwai. Bila kumwaga mwai ntopo samehelwa. **23** Kwa eyo yabile
lazima kuba ni nakala ya ilebe ya kumaunde sharti isafishwe
kwa yeno dhabihu ya anyama. Hata eyo, ilebe ya kumaunde
vyene vyapalikwa kusafishwa kwa dhabihu yabile inoyite muno.
24 Mana Kristo ayingya kwaa pandu patakatifu muno papangilwe
ni luboko, ambayo nga nakala ya ilebe halisi. Badala yake
atijingya kumaunde mwene, pandu ambapo ywabile nnongi ya
minyo ba Nnongo kwaajili yitu. **25** Ayingii kolyo kwaajili ya kwitoa
sadaka kwaajili yake mara kwa mara, kati afarisayo kuhani
nkolo, ywabile ajingii pandu patakatifu muno mwaka baada ya
mwaka pamope ni mwai ya ywenge, **26** Kati eyo yabile kweli,
bai yabile lazima kwabe teseka mara ganansima muno tangu
mwanzo wa dunia. Lakini mara yimo mpaka mwisho wa miaka
yayongolelwa kuboywa sambi kwa dhabihu yake mwene. **(aiōn
g165)** **27** Kati yaibile kwa kila mundu alowa waa mara yimo, na
baada ya eyoo yaisa hukumu, **28** Nga eyo Kristo ni ywembe
ywabile ammoyitwe mara yimo kuziondoa sambi za bengi, kwa
kusudi kwaa lya shughulikya sambi, bali kwa ukombozi wa balo
babile bakinsubiri kwa saburi.

10 Kwa yelo saliya nga kivuli cha makowe mema yaisa, yalo
kwaa gabile halisi. Saliya yange wezekana kubakamilisha balo

ambao batikunkaribia Nnongo kwa ndela ya dhabihu zezelo
zabile ni makuhani batiyendelya kutoa mwaka baada ya mwaka.
2 Au vyabile dhabihu izo zawezike kwaa kukoma kutolelwa?
Kwa kigezo chelo batiabudu, babile batisafirishwa mara jimo,
kababile kwa ni utambuzi muno ba sambi. **3** Bali mu'dhabihu
mwabile ni ukumbusho wa sambi zapangilwe mwaka baada ya
mwaka. **4** Kwa mana yatiwezekana kwaa mwai ya mafahari
ni mbuzi kuziondoa sambi. **5** Palyo Kristo paisile mudunia,
kabaya, “Mutamaniye kwaa matokeo au dhabihu, badala yake,
mwatiuandaa yega kwaajili yango. **6** Mwabile kwaa ni thamani
mu'matokeo yoti ya kuteketezwa au dhabihu kwaajili ya sambi.
7 Boka po natibaya, “Lola, pano natiyapanga mapenzi gako,
Nnongo, kati yaiandikilwe kunihusu nenga mu'gombo.” **8** Kabaya
kati abile abayilwe nnani: “Mwatitamani kwaa dhabihu, matoleo,
au sadaka ga kutiniya kwaajili ya sambi, wala kana ubweni
puraha nkati yake” dhabihu yabile yaboywile lengana na saliya.
9 Boka po kabaya, “Lola, nabile pano kupanga mapenzi gako.”
Abekite mbwega taratibu zabile za mwanzo ili kuimarisha zalo
zana ibele. **10** Mu'taratibu zanaibele, twatubile twatitengwa kwa
Nnongo kwa mapenzi gake petya kuyitoa yega ya Yesu Kristo
mara yimo kwa muda woti. **11** Ibile kweli, kila kuhani uyema
kwa huduma lisoba ni lisoba, aboyite dhahabu yeyelo, yabile,
kwa vyovyoti, kamwe ywaweza kwaa kuboywa sambi. **12** Lakini
baada ya Kristo kuboywa dhabihu mara yimo kwa sambi milele
yoti, atitama luboko lwa mmalyo lya Nnongo, **13** atisubiri mpaka
maadui bake babekwe pae ni kupangwa iteo kwaajili ya magolo
gake. **14** Kwa mana kwa ndela ya toleo limo atei kwakamilisha
milele balo babile batengwa ba Nnongo. **15** Nga Roho mpeletau
ywashuhudia kwitu. Kwa mana kwanza kabaya, **16** “Lelo nga

liagano nalowa kulipanga pamope nabo baada ya masoba ago;
abayite Ngwana: nalowa ibeka saliya yango nkati ya mioyo yabe,
nga nalowa andika mu'malango gabe." **17** Boka po kabaya,
"Kabazikumbuka kwaa kae sambi ni makowe gabe ga'kiwo." **18**
Nambeambe pandu pabile ni msamaha kwa aba, ntopo kae
dhabihu yoyoti kwaajili ya sambi. **19** Kwa eyo, alongo, twabile ni
ujasiri ba jingya pandu patakatifu muno kwa mwai ya Yesu. **20**
Eyo nga ndela yabile itabilwe kwaajili yitu kwa ndela ya yega
yake, mbeyambe ni ukoti yapitii mu'pazia. **21** Nga kwa mana
twabile ni kuhani nkolo nnani ya nyumba ya Nnongo. **22** nga
tumkaribiye ni mwoyo wa kweli mu'utimilifu bake ba uhakika ba
imani mana itei twabile ni mwoyo yabilenyunyiziwa safi kuoma
ubou wa dhamiri ni kuba ni yega yitu yapeletike ni mase sapi. **23**
Bai nga tukamwe mu'uthabiti toba ya ujasiri ba tumaini litu, bila
ya kelebuka, kwa mana Nnongo ywaatiahidi nga mwaminifu. **24**
Nga tuyongeye kuiwasa namna ya kumtia mwoyo kila yumo
hupenda ni makowe ganoite. **25** Nga kana tuleke kukusanyika
pamope, kati pakapanga benge. Badala yake, kutiana mwoyo
kila yumo zaidi ni zaidi, kati mwatibona lisoba latikaribia. **26** Kati
twatupanga kusudi kuyendelya kupanga sambi badala ya kuba
twatipokya elimu ya ukweli, Dhabihu yenge ya sambi yasalia
kwaa kae. **27** Badala yake, twabile ni tarajio kichake lya hukumu
ya kutisha, ni ukale wa mwoto wabile utibateketeza maadui ga
Mungu. **28** Yeyoti ywabile aakanikiye saliya ya Musa kabawaa
bila rehema ya ushuhuda wa mashahidi abele au atatu. **29**
Kiwango gani cha azabu muno ywakiwasa chalowa nstahili kila
yumo ywatikumdharau mwana wa Nnongo, yeyoti ywaupangite
mwai wa liagano kati kilebe chabile kitakatifu kwaa, mwai wabile
wabekilwe wakfu ni Nnongo-yeyoti ywabile atikuntukana Roho

ba neema. **30** Kwa mana twatanga yumo ywabile ayemi, “Kisasi
ni chango, nalowa lepa.”Nga kae, Ngwana alowa kwahukumu
bandu bake.” **31** Ni likowe lya kuogopa mundu kutomboka
mu'maboko ga Nnongo ywabile nkoti! **32** Lakini kombokya
masoba gapitike, baada ya kubekwa nuru kwinu, ni namna
ya namani mwawezile kuvumilia makowe gaminya muno. **33**
Mwabile m'bekilwe wazi mu'dhihaka ni matukangano ni mateso,
ni mwabile ashiriki pamope ni balo bapetya mumateso kati ago.
34 Kwa mana mwabile ni mwoyoba huruma kwa abo babile
afungwa, nga mwamupoki kwa puraha adhabu ya urithi winu
mwatangite mwenga mwabene mwabile ni urithi unoite ni wa
kudumu milele. **35** Kwa eyo kana muuleke ujasiri winu, wabile ni
zawadi ngolo. **36** Kwa mana mwahitaji uvumilivu, ili kwamba
mpale kupokya chelo Nnongo atikwaahidi, badala ya kupangilwa
kuyatenda mapenzi gake. **37** Kwa mana baada ya muda nchene,
yumo ywatiicha, alowa icha hakika ni alowa kawia kwaa. **38** Ywa
bile ni haki wango alowa tama kwa imani. Kati ywaboi kunchogo,
nalowa pendezwa kwaa ni ywembe. **39** Lakini twenga twabile
kwaa kati balo bakerebukye kunchogo kwa angamya. Badala
yake, twenga twabaadhi ya balo twabile ni imani ya kuilinda roho
yitu.

11 Nambeambe imani yabile nga hakika yabile nayo mundu
muda atarajia kilebe pulani kwa ujasiri. Ni hakika ya kilebe
chabile bado bonekaniya. **2** Kwa mana yee apindo bitu
batithibitika kwa imani yabe. **3** Kwa imani twatifahamu kwamba
ulimwengu waumbilwe kwa amri ya Nnongo, ili kwamba chelo
chatibonekaniya chatitengenezwa kwaa bonekana ni ilebe
ambayo yabile yatibonekana. **(aiōn g165)** **4** Ibile kwa mana
ya imani kuwa Habili atikumtolea Nnongo sadaka ya kufaa

kuliko kagapanga Kaini. Yaibile ni kwa mana yee atikusifiwa
kuba mwene haki. Nnongo atikumsifu kwa mana ya zawadi
yailetike. Kwa mana yoo, Habili bado abaya, ingawa atiwaa. **5**
Yaibile kwa imani kuba Enoko apotwilwe nnani na abonike kwaa
kiwo."Abonekine kwaa, kwa mana Nnongo atikuntola" kwa mana
yabayilwe nnani yake kuba atikumpendeza Nnongo kabla ya
kuntola kunani. **6** Ntopo imani yatiwezekana kwaa kumpendeza
Nnongo, kwa mana ywaisa kwa Nnongo lazima aaminiye kuba
Nnongo abile nkoti ni huapatia zawadi balo bankengamite. **7**
Yabile kwa imani kuba Nuhu, abile akanyilwe ni Nnongo husiana
na makowe ambago yaibile kwaa yatibonekine kwa heshima
ya Nnongo kachuchengya safina kwaajili ya kulopwa familia
yake. Kwa kupanga yee, atikuihukumu dunia ni kuba mrithi ba
haki yaisa petya imani. **8** Yaibile ni kwa imani kuwa Ibrahimu,
paakemilwe alowa kueshimu no yendya pandu paapalikwa
pokya kati urithi. Ayei bila yowa pandu gani pabile atiyenda. **9**
Yabile ni kwa imani yabile yatiitama mu'nnema ya ahadi kati
mgeni. Atitama mu'lihema pamope ni Isaka ni Yakobo, barithi
babenge ni ahadi yeyelo. **10** Ayee nga sababu atitarajia kuupata
mji ambao ywaubuni na kuuchenga alowa pangilwa Nnongo. **11**
Yabile ni kwa imani panga Ibrahimu, na Sara mwene, wapokii
ngupu ya tunga ndumbo ingawa babile apindo muno, kwa mana
wamweni Nnongo kuwa mwaminifu, ywabile atiwaahidia mwana
nnalome. **12** Kwa eyo kae boka kwa mundu yolo yumo ywaabile
atikaribia kiwo batibelekwa bana babalangika kwaa. Babile
banyansima kati itobdo za kumaunde kati mbeyu ya mchanga
katika fukwe ga bahari. **13** Aba bote bawile katika imani bila
pokya ahadi, ila, babile baibweni ni kuikaribisha kwa kutalu,
batibaya panga babile ageni na apitaji nnani ya nnema, **14** Kwa

balo balongela makowe kati aga babekite bayana kuwa waipala
nchi yabe bene. **15** Kwa kweli, kati babile bakiiwaza nchi ambayo
babokite, babile na nafasi ya kerebuka. **16** Lakini kati ya ibile,
batamaniya nnema waubile bora, ambayo, ni ya kumaunde. Kwa
eyo Nnongo abweni kwaa kiya kemelwa Nnongo wabe, kwa
mana atiutayarisha nnema kwaajili yabe. **17** Yabile ni kwa imani
panga Ibrahimu baada ya jaribiwa, atimtoa Isaka. Nga nyoo,
ywatipokya kwa puraha ahadi, alimtoa mwana wake mwene, **18**
ambaye nnani yake atilongelwa, “Boka kwa Isaka ubeleki wako
walowa kemelwa.” **19** Ibrahimu atangite panga Nnongo abile
na uwezo wa kumfufua Isaka boka mu. kiwo, na kwa longela
kwa lugha ya maumbo, atimpokya. **20** Yabile ni katika imani
panga Isaka atimbariki Yakobo na Esau kuhusu makowe gaisa.
21 Ibile ni kwa imani panga Yakobo abile katika hali ya waa,
atekumbarikiya kila yumo wa bana ba Yusufu. Yakobo aabudiya,
kaegemeya nnani ya fimbo yake. **22** Yabile ni kwa imani panga
Yusufu muda wake wa mwisho ubile papipi, alongela nnani ya
boka kwa bana ba Israel Misri na kabaagiza tola pamope nabo
mifupa gake. **23** Ibile ni kwa imani panga Musa, paabelekilwe,
atibikana kwaa muda wa miyei itatu na azazi bake kwa sababu
bamweni kuwa ni mwana nchunu ywabile mzuri, na bayogopa
kwaa amri ya mpwalume. **24** Ibile ni kwa imani panga Musa
paabile mundu mpindo, akani kukemwa mwana wa nwawa
wa Farao. **25** Badala yake, achawa shiriki mateso pamope ni
bandu ba Nnongo badala ya puraika ni anasa za sambi kwa
muda nchunu. **26** Awazile kiya ya kunkengama Kristo kuwa ni
utajiri nkolo kuliko hazina za Misri kwa mana atumbwi minyo
katika zawadi muda wake woisa. **27** Ibile ni kwa imani panga
Musa aboka Misri. Ahofia kwaa hasira ya mpwalume, kwa

mana atipumilia kwa lolekeya kwa ywabonekana kwaa. **28** Ibile
ni kwa imani panga aikamwi Pasaka na kunyunyiza mwai, ili
panga mharibu wa mbeleki wa kwanza aweze kwaa kubakamwa
wabeleki wa kwanza analome wa baisraeli. **29** Ibile ni kwa imani
panga bapeta katika bahari ya shamu kati pannema nkavu. Muda
bamisri batijaribu peta, balimezwa. **30** Ibile ni kwa imani panga
ukuta ba Yeriko utombwike pae, baada ya kuuzunguka kwa
masoba saba, **31** Ibile ni kwa imani panga Rahabu yolo kahaba
aangamiya kwaa pamope ni balo babile kwaa atiifu, kwa sababu
abile abapokii bapelelezi na kubahifadhi salama. **32** Nibaye
namani zaidi? Mana muda utosha kwaa longela ga Gideoni,
Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli na manabii, **33** ambao
pitya imani batizishinda falme, bapangite haki, bapokya ahadi.
34 Baikanikya mikanwa ya imba, batizima ngupu ya mwoto,
bakwepite ncha ya upanga, baponywa boka mu matamwe, babile
mashujaa vitani, na catisababisha majeshi ga ageni kupiya. **35**
Alwawa bapokii bandu ba kiwo babe kwa ndela ya ufufuo. Benge
bateswile, bila yeketya kulekwa huru ili panga baweze pata
uzoefu wa ufufuo ubile bora muno. **36** Benge batiteswa kwa
dhihaka na kwa kombwa, eloo, hata kwa tabilwa na kwa bekwa
muligereza. **37** Bapondwile maliwe. Batitekwanikwa ipande kwa
misumeno. Batibulagwa kwa upanga. Batiyenda kwa ngozi ya
ngondolo na ngozi ya mbuzi babile babapala, batiyendelya
katika maumivu na mapangilwe yanoite kwaa. **38** (Ambayo
ulimwengu wastahili kwaa kuwa nabo) batitanga tanga mmwitu,
mukitombe, katika mapango na katika mashimo ga nnema. **39**
Ingawa bandu bote aba batiyeketiwa na Nnongo kwa sababu ya
imani yabe, bapokya kwaa chaatiahidia. **40** Nnongo atiyongolya

kutupatia kilebe kibile bora. ili panga bila twenga baweza kwaa
kamilishwa.

12 Kwa eyo, kwa mana tumezungukwa na liunde likolo lya
mashahidi, tutupe kila kilebe chatulemea pamope ni sambi
yaibile yatuzingira kiurahisi. Tupange mbio kwa saburi katika
mashindano yabekilwe nnongi yitu. **2** Tugaelekeze minyo yitu
kwa Yesu, ywabile mwanzilishi na ywaitimiza imani yitu, ambaye
kwa ajili ya puraha ibekilwe nnongi ya ywastamili msalaba,
mana atiidharau kiya yake, na tama pae luboko lwa kummalyo
lwa iteo sa enzi sa Nnongo. **3** Mana mumfikirie ywembe
ywastamili maneno ga chuki boka kwa babile ni sambi, dhidi
yake mwene ili panga muise kwaa muchokite au kuzimya
mioyo yinu. **4** Mwataabika kewaa au teseka pamushindana na
sambi kiasi cha ishiwa na mwai. **5** Mwasahau kae kolo kutiwa
mwoyo ambako kunabaelekeza kati bana analome: “Mwana
wango. kana ugatole kwa wepesi maruda ga Ngwana, wala
kana ukate tamaa paurekebishilwe ni ywembe.” **6** Kwa mana
Ngwana humwazibu yeyote ywaampendile, na kumwadhibu kila
mwana ywabile ampokya kwaa. **7** Mustahimili majaribu kati
kurudiwa. Nnongo hushughulika ni mwenga kati ywashughulika
na bana, mana ni mwana gani ambae tate bake aweza kwaa
kumwazibu? **8** Lakini mana ntopo adhibiwa, ambako twenga
twabote twashiriki, bai ni mwenga ni haramu na bana bake
kwaa. **9** Zaidi ya yote, tubile na tate bitu mu'dunia ba kutuazibu,
na twatibaheshimiya. Je tupalikwa kwaa hata zaidi kumweshimu
Tate ba kiroho na tama? **10** Hakika tate bitu batituazibu kwa
miaka michunu kati yatibenekana sawa kwabe, lakini Nnongo
utuazibu kwa faida yitu ili tushiriki utakatifu wake. **11** Ntopo
azabu yaipuraisha kwa muda woo. Upangika na matamwe. Hata

nyo, baadaye upambika tunda lya amani ya utauwa kwa balo
bapundishilwe nabo. **12** Kwa eyo muinue maboko ginu yailegea
na kupanga magoti yinu gabile dhaifu kuwa gabile ni ngupu kae;
13 Munyoshe mapito ga nyayo yinu, ili panga yeyote ywabile
mlemavu ayongoli kwaa upotevuni lakini apate kuponywa. **14**
Muipale amani na bandu bote, na utakatifu kae ambao bila
huo ntopo ywamwona Ngwana. **15** Mube baangalifu ili panga
abile kwaa ywatengwa kutalu na neema ga Nnongo, na panga
iise kwaa shina lya uchungu lyalowa chipuka na kusababisha
shida na kukerebuya benge. **16** Mulolekeye kuwa ntopo umalaya
au mundu ywabile kwaa mtauwa kati yaa Esau, ambaye kwa
sababu ya mlo umo atipemeya haki yake ya belekwa. **17** Kwa
mana mutangite panga baadaye, atitamaniya kurithi baraka,
atikanikiwa, kwa sababu apatike kwaa fursa ya tubu pamope
ni tate bake, hata ingawa agapalike muno kwa machozi. **18**
Kwa mana muisa kwaa katika kitombe ambazo waweza kwaa
kamwa. Nnema watiyaka mwoto, libendo, kukatisha tamaa
na dhoruba. **19** Mwaisa kwaa kwa lilobe lya tarumbeta, au
kwa maneno gabokana na lilobe ambalo lyatisababisha kila
baliyowine balobe kwaa neno lolote longela kwabe. **20** Kwa
mana baweza kwaa vumiliya chelo chaamuliwa: “Mana itei hata
mnyama ywakamwile kitombe, lazima akombolwe ni maliwe.” **21**
Ya yogopeya muno yaagabweni Musa abayite, “Namuogopeya
muno kiasi cha lendema.” **22** Baada yake, muisile pakitombe sa
Sayuni na katika mji wa Nnongo ywabile nkoto, Yerusalemu
ya kumaunde, na kwa malaika elfu komi batisherehekea. **23**
Muisile katika kusanyiko lya abeleki ba kwanza bote, na kwa
roho ya batakatifu ambao batikamilishwa, **24** Muisile kwa Yesu
mpatanishi ba agano lyaayambe, na kwa mwai yainyunyuzilwe

ambayo ulongela mema zaidi kuliko mwai ya Habili. **25** Linga
kuwa kana uise ukamkataa yumo ywaalongela. Kwa kuwa mana
batiepuka babile kunkataa yumo ywabile baonya dunia, kwa
hakika twaepuka kwaa mana itei twakerebuka kutalu boka kwa
yolo ywatukanya boka kumaunde. **26** Kwa muda woo lilobe lyake
lyatitikisa dunia. Lakini nambeambe atiahidi na longela, “Bado
mara yenge kae nalowa tikisa kwaa dunia kichake, ila maunde
kae.” **27** Maneno aga, “Mara jimo kae,” ibonekeya kutoweshwa
kwa ilebe ya ilendemeshwayo, ayee nga, ilebe ambayo iumbwile,
ili panga yelo ilebe yalendema kwaa vibakie. **28** Kwa eyo, tupokii
upwalume ambao ulendema kwaa, twapuraika katika hali ya
kumwabudu Nnongo kwa yeketya pamope na nyenyekeya katika
chelo. **29** Kwa mana Nnongo witu ni mwoto waulyaa.

13 Bai upendo wa nongo ni uyendeli. **2** Kana msahaulile
kubakaribisha ageni, mana kwa kupanga nyoo, bbadhi
watikwakaribisha malaika bila kuyowa. **3** Kumbukya boti babile
muligereza, kati yamubile nabo kolyo pamope nabo. na kati
yega yinu yatipangilwa kati babe. **4** Bai ndoa ni iheshimilwe ni
boti na bai kindanda sa ndoa kipangwe kuba safi, kwa mana
Nnongo atikuahukumu baasherati ni azinzi. **5** Bai ndela yinu
ya maisha ibe huru mu'upendo ba mbanje. Mube mwatiridhika
ni ilebe mubile nayo, mana Nnongo mwene kabaya, “Nalowa
kuwaleka kwaa mwenga kamwe, wala kubatelekeza mwenga.”
6 Bai tulidhike ili tubaye kwa ujasiri, Ngwana nga msaidizi bango;
kana niyogopile kwaa mundu ywaweza kunipanga namani?” **7**
Muafikirie balo babile kabayongolya, balo kabalongela neno
lya Nnongo kwinu, mukumbukye matokeo ga mienendo gabe;
muiyangate imani yabe. **8** Yesu Kristo nga ywembe, jana, leno
ni aya milele. **(aiōn g165)** **9** Kana uise kuyogoliwa ni mapundisho

mbalembale ga kigeni mana inoyite kwa mwoyo uchengwe kwa
neema, na ibile kwaa saliya kuhusu chakulya ago kababasaidia
balo baishile kwa ago. **10** Tubile ni madhabau yabile ni balo
batumikilwe nkati ya lihekalu babile kwaa ni haki ya kulya. **11**
Kwa mana mwai ya anyama, yatiboywa kati dhabihu kwaajili
ya sambi, yailetike kuhani nkolo nkati ya pandu patakatifu,
lakini yega yabe yatiniywe panja ya kambi. **12** Kwa eyo Yesu ni
ywembe ywatesekile panja ya nnyango ba mji, ili kubeka wakfu
bandu kwa Nnongo petya mwai yake. **13** Nga kwa eyo tuboke
kwake panja ya kambi, twaipotwike fedheha yake. Mana twabile
kwaa makao ya hudumia mu'mji woo. **14** Badala yake tuupalange
mji wauisile. **15** Petya Yesu yatikuapasa mara kwa mara kuyitoa
sadaka ya kuntukuza Nnongo, kumsifu kuwa tunda lya mikano
yitu libaye lina lyake. **16** Nga kana usahau kupanga yanoite ni
kusaidiana mwenga kwa mwenga, kwa mana petya kati yelo
nga Nnongo upendezwa muno. **17** Muieshimu ni kujishusha
kwa iongozi yinu, mana kabayendelya kubalinda kwaajili ya
nafsi yinu, kati balo kabatoa hesabu. Mugaeshimu ili iongozi
binu baweze kubatunza kwa furaha, nga ibile kwaa huzuni,
yabile yatikuasaidia kwaa. **18** Tulobe, mana twabile ni uhakika
kuba twabile ni dhamira inoyite, twatamaniya kuishi maisha ga
heshima mu'makowe goti. **19** Ni boti niakubatia mwoyo muno
mpange yee, ili niweze buyangana kwinu muda nchunu. **20**
Nambeambe Nnongo wa amani, ywabile atibaletya kae kuoma
kwa bawile mchungaji nkolo ba ngondolo, Ngwana witu Yesu,
kwa mwai ya liagano lya milele, **(aiōnios g166)** **21** Kabapeya
uwezo kwa kila kilebe kinoyite kupanga mapenzi gake, kaapanga
kazi nkati yitu yabile inoyite ya kupendeza mu'minyo gake,
petya kwa Yesu, kwake ube utukufu milele ni milele. Amina.

(aiōn g165) **22** Nambeambe nibakuapeya mwoyo, mwalongo,
kuchukulyana nga neno lya kutia mwoyo wabile kwa mwipi
natibaandikya mwenga. **23** Mutangite kuwa nongo bitu Timotheo
ni ywembe nalowa kummona kati atiicha muda nchunu. **24**
Mubasalimii iongozi bako boti ni baumini boti. Balo baboite Italia
kabaasalimia. **25** Ni neema ibe ni mwenga mwaboti.

Yakobo

1 Yakobo mmanda ba Nnongo ni Ngwana witu Yesu Kristu, kwa
makabila komi ni ibele gagatawanyike, salaam. **2** Mubalange
kwamba pulaika muno, alongo bango mwanakamupeta
mumatatizo ga kila aina. **3** mutange panga ipalilwa imani yinu
ipalae pumiliya. **4** Muleke pumilia ili mwikamilishe kasi yake,
ili muweze komala kikamilipu, bila pungukiwa ni loloti. **5** Lelo
mana mundu kati yinu apala hekima ailobe kuoma kwa Nnongo,
ywembe piya kwa wakati ni bila benda kwa boti babannoba, na
apala kwapeya kwa hekima. **6** Lakini mulobe kwa imani, bila
shaka, kwa mana ywembe ywabile ni shaka ni kati mawimbi
mubahari, tolelwa na upepo notaikuilwa kuno ni kuno. **7** Kwa
hakika mundu ywoo kana aweze panga apala pokelelwa likowe
lyake mboka kwa Ngwana; **8** Mundu yoo ai'na nia ibele,
imara kwaa mundela yake yoti. **9** Mwalongo maskini apalikwa
kwipuna kwa yima kwake kunani, **10** Muda wowo mwalongo
tajiri kwo nyenyekea kwake, kwa mana alwambokeka kati liloba
lya mmende lya mung'unda mwapetaa. **11** Lisoba lilwapita
na lyoto liyotinia yumea michee, na lisoba tomboka n goloka
kwake waha. Nganyonyo bandu matajiri bapilya muliyengo
lyabe. **12** Atibarikiwa mundu yolo ywapumilia majaribu, na
mwana baada ya shinda jaribu lee, apala pokya taji ya ukoto,
yaibile itiahidiwa kwa balo babampindile Nnongo. **13** Mundu
ywoywoti apalikwa kwaa baya paajaribiwa, “Jaribu leni liboka
kwa Nnongo,” kwa mana Nnongo ajaribiwa kwaa ni ubou, ni
Nnongo mwene amjaribu kwaa yeyoti. **14** Kila mundu ujaribiwa
ni tamaa yake mbaya yaimshawishi ni kummuta kunanipa. **15**
Baada ya sambi potwa ndumbo sambi loelekwa, ni yolo sambi
komala muno muno, yomokya kwake ni kiwo. **16** mwalongo

bango mwapendwa, kana mukongelwe. **17** Kila zawadi inoyite ni
kila zawadi yabile kamilifu iboka kunani, iuluka pae kuoma kwa
Tate ba nuru, Habadilika kwaa kamwe kati kiwili mwakibadilika.
18 Nnongo atikuchawa kutupeya twenga ukoti pitya Neno lya
ukweli, ili tuwese kuba ubelekwi wa kwanza nkati ya iumbe yake.
19 Mutangite lee, mwalongo bango, Kila yumo apalikwa abe
mwepesi wo yowa, nga mwepesi kwaa longela wala kasilika.
20 Kwa mana hasira ya mundu yaweza kwaa kupanga haki
ya Nnongo. **21** kwa nyo mubeke kutalu uchapu wa sambi ni
ubaya woti wabile sehemu yoyoti, na kwa nyenyekea mulipoki
likowe lyalipendilwe nkati yinu, ambalo libile ni uwezo wokoa
roho yinu. **22** Mulikengame likowe kana muliyowe bai. mwikonga
nafsi yinu mwabene. **23** Kwa mana kati yoyoti ywaliyowa likowe
bila kulipangya kazi ni sawa ni **24** mundu ywailola kuminyo yake
halisi mu'kilolo. Aitasimini kuminyo yake, na kuboka na baada ya
muda mwipi libalya mwaabile. **25** Lelo mundu yoo ywailola kwo
uangalifu saliya toti, saliya huru no yendelya kuiheshimu, kana
iakamwi kwa sababu ywembe ywa mundu wo'sahau, mundu
yoo alowa barikiwa mana aipangite. **26** Mana mundu yeyoti
alwawasa mwene panga ni mundu wa dini, lakini awesa kwaa
kuutawala lulemi lwake, haukonga mwoyo wake ni dini yake ni
yabule. **27** Dini yaibile safi ni iharibike kwaa nnonge ya Nnongo
witu ni Tate nga yee: kuasaidia yatima ni ajane mu'mateso yabe,
no kuilinda mwene ni ufisadi wa dunia.

2 Mwalongo bango kana muibalange imani ya Ngwana witu
Yesu Kristu, Ngwana wa Utukufu, kwopendelea bandu fulani. **2**
Kati mundu fulani ajingii mu'mikutano yinu aweti pete ya dhahabu
no aweti kinanoga, kabee ajingingile maskini ywabile aweti kwaa
kinoyite. **3** no laya kumpala muno yolo mwene aweti ngobo

inoite no baya “Chonde wenga tama pano pandu panoite” lakini
mummakiye yolo maskini, “Wenga yema pano.” au “Tama pae ya
magolo gango.” **4** Je, muhukumiana kwaa mwenga mwabene, ni
kua baamuzi babile ni mawazo mabou? **5** Mupekani, mwalongo
bango mwapendilwe, je, Nnongo achawile kwaa maskini ba
dunia kuapanga matajiri mu imani ni kurithi upwalume waadile
babampindile? **6** Lakini mwasalawile maskini! Je matajiri kwaa
kabawatesa mwenga, na bembe kabaaburuta kwaa mahakamani
mwenga? **7** Je matajiri kwaa babalitukana lina lelo linoite
lyamukemilwe kwake? **8** Hata nyoo, kati mwatiitimiza yelo
saliya ya upwalume kati yaiandikilwe mu'maandiko, “upalikwa
kumpenda jirani yako kati wenga wa mwene,” mwapanga vyema.
9 Lakini kati mwaipendile baadhi ya bandu, mwalowa panga
sambi, mwahukumu ni saliya kuwa ni watekuwa saliya. **10**
Kwanyo ywoywoti ywaifata saliya yoti, na bado akobile nukta
yimo tu, abile ni hatia ya tekwana saliya yoti. **11** Kwamba Nnongo
atebaya, “kana uzini,” nga ywembe abayite, “kana ubulage,”
mana uzini kwaa, lakini wabulaga, utekwanike saliya ya Nnongo.
12 Kwa eyo mulongele no kwiheshimu kati balo mubile karibu
hukumilwa na saliya ya uhuru. **13** Kwa mana hukumu uisa bila
huruma kwa balo babile kwaa ni huruma. Huruma uitukuza
yene nnani ya hukumu. **14** Kwina uzuri gani, alongo bango,
kati mundu abaya nibile ni imani, lakini abile kwaa ni makowe?
15 Je yelo imani yawesa kumlopwa? Kati nongo nnalome au
nnwawa ni mhitaji wa ngobo au chakulya cha kila lisoba, **16** ni
yumo winu kaamakiya, “Muyende kwa imani, mukayote mwoto
ni mulye kunanoga,” lakini kana muapeye mahitaji muhimu ya
yega, ifaike namani? **17** Imani kichake, kati yabile kwaa ni
makowe, ifaike kwaa. **18** Bado mundu fulani aweza baya, “Ubile

ni imani, ni nenga nabile ni makowe." Nilaye imani yako panga
kwaa makowe, ni nenga nalowa kukulaya imani yango kwa
makowe gango. **19** Wendaamini kuwa kwabile ni Nnongo yumo,
ubile sahihi. Lakini nchela nabo batiamini nyoo ni lendema.
20 Je, upala yowa, ywa mundu mpumbavu, namna yolo imani
bila makowe ifaike kwaa? **21** Je Tate bitu kwaa Abrahamu
ywaabalangilwe haki kwa makowe gampiite mwana wake Isaka
nnani ya madhabahu? **22** Mwabweni kuwa imani yake ipangite
kazi ni makowe gake, ni kwa makowe gake, imani yake yaiyikiye
kusudio lyake. **23** Maandiko gatimizwa gagabaya, "Abrahamu
atimwamini Nnongo, ni atibalangilwa kuwa mwene haki."Kwa
eyo Abrahamu atikemelwa rafiki ba Nnongo. **24** Mwamweni
kuwa kwa makowe mundu alowa balangilwa haki, na nga imani
kwaa kichake. **25** Kadhalika, Je abile kwaa Rahabu yolo kahaba
ywabalangilwe haki kwa matendo, ywaakaribisha ajumbe ni
kuapeleka kwa ndela yenge? **26** Kwa mana kati ya yega bila
roho wawile, nyonyo, imani bila makowe iwile.

3 Malongo bango, baingi kwaa nkati yinu bapaswa kuwa balimu,
mtange panga twalowa pokya hukumu ngolo muno. **2** Kwa
mana boti twalowa kosea mu'ndela ganansima. Kati yoyoti
ywabile kwaa ywaajikwaa mu'maneno gake, aywoo nga mundu
mkamilifu, aweza kudhibiti yega yake yoti pia. **3** Nambeambe
kati twatibela lijamu za farasi mu'mikanwa yabe kabatuheshimu,
ni twaweza kuigalambuwa yabe yoti. **4** Utange panga kuwa
ngalaba, ingawa yabile ngolo lakini isukumilwa kwa usukani
nsunu muno yendya popoti apapala nahodha. **5** Nga nyo nyo,
lulimi nga kiungo kisunu sa yega, lakini kwilumba makolo muno.
Linga mwitu nkolo walowa yakilwa kwa cheche njene ya mwoto!
6 Lulimi pia nga mwoto, nga nnema wa ubou, ubekilwe nkati

ya iungo ya yega witu, yabile najisi yega yote ni kulibeka
nnani ya mwoto ndela ya maisha, ni mwene sonywa mwoto wa
kuzima. **(Geenna g1067)** **7** Kila aina ya mnyama ywa mwitu, kiyuni,
chakikwaba ni kuimbe sa mubahari kisibitiwa ni bandu. **8** Lakini
ntopo mundu hata yumo ywaweza dhibiti lulimi, ni ubou wotulia
kwaa, utweli sumu ya kubulaga. **9** Kwa lulimi twatikumtukuza
Ngwana ni Tate bitu, nga kwa wowolo twalowa laani bandu
babile baumbwile kwa mpwano wa Nnongo. **10** Mu'nkanwa
chechelo ubaya maneno ga baraka ni laana. Alongo bango
makowe aga ganike kwaa pangika. **11** Je, lose limo lyaweza piya
mase gananoga na ganababa? **12** Alongo bango, Je nkongo
wa tini waweza pambika matunda ga mzeituni, au mzabibu
waweza pambika matunda ga mtini? wala kinywanyu ya mase
ga mwinyo gapiya mase gangali mwinyo. **13** Ni nyai nkati yinu
ywabile ni hekima ni malango? Mundu yoo ni alaye maisha
ganoite mu'kazi yake kwa nyenyekeya uboka ni hekima. **14**
Lakini kati mwabile wivu nkale ni nia ya ubinafsi mumyoyo
yinu, kana muipune no baya ubocho nokuukana ukweli. **15**
Ayee hekima kwaa yelo yaiuluke kuoma kunani, lakini badala
yake ni ya mudunia, ya roho kwaa, nga ni ya nchela. **16** kwa
mana pandu pabile ni wivu ni ubinafsi ubile, kubile ni vurugu
ni kila likowe bou. **17** Lakini hekima yaiboka kunani, kwanza
ibile sapi, boka po yatipenda amani, upole ni ukarimu, yabile
twilya rehema ni matunda ganoite, bila pendeleya bandu pulani,
ni kweli. **18** Na tunda lya haki upandilwa muu'amani kwa balo
ambabo babapanga makowe ga amani.

4 Bulwe ni migogoro nkati yinu iboka kwaako? Ikakatuka
kwaa kuoma mu'tamaa yinu yainyata yailetike ngondo nkati ya
ashirika binu? **2** Mwalowa tamaniya chelo mwabile nacho kwaa.

Mwaabulaga ni kukikengama chelo mwaweza kwaa kukipanga
chinu. Mwatikombwana ni yomana, ni bado mpatike kwaa
sababu munnoba kwaa Nnongo. **3** Munda loba ila mupokya
kwaa kwa sababu muloba kwaajili ya likowe linoyite kwaa, ili
muwese kwitumya kwa tamaa yinu inoyite kwaa. **4** Mwenga
mwamalaya mutangite kwaa panga umbwiga ni dunia nga
uadui ni Nnongo? kwa eyo, yoyoti ywaamua panga ni ubwiga
ni dunia uipanga mwene adui ba Nnongo. **5** Au mwawasa
maandiko gabile ntopo maana gabalongela kwa roho ywabekilwe
nkati yitu abile ni wivu muno kwaajili yitu. **6** Lakini Nnongo
uwapea neema muno, nga maana maandiko gabaya, “Nnongo
humpinga ywabile ni kiburi, lakini umpeya neema ywabile ni
unyenyekevu.” **7** Eyo, muipiye kwa Nnongo. Mumpinge ibilisi ni
ywembe apalatila boka kwinu. **8** Muegeli papipi ni Nnongo, ni
ywembe alwayegelya papipi nimwenga, musapisa muboko ginu,
mwenga mwabene sambi, na mwalowa teseka mu'miyo yinu,
mwenga mwabile ni nia yanaibele. **9** Muuzunike, muombolese,
no lela! mugalambue heka kwinu kube kulela ni puraha kuba
maombolezo. **10** Muyinyenyekeye mwabene nnongi ya Ngwana,
ni alowa kwainua kunani. **11** Kanamulongeleane kinchogo
yinu mwabene, alongo, mundu ywalongela kinchogo ya alongo
bake, au atikumhukum nongo bake, alongela nchogo ni saliya
ni huihukumu saliya ya Nnongo. Mana muihukumu saliya,
muiheshimu kwaa saliya, ila mwalowa kuihukumu. **12** Ni yumo
ywaweza panga saliya nga hakimu, Nnongo, ywembe ywabile ni
uweso wa kulopwa ni kubulaga. Wenga wa nyai ywahukumu
jirani bako? **13** Mupekanie, mwenga mwamulongela, “Lino au
malabo twalowa yendya mu'mji woo, no tama mwaka kolyo, ni
kupanga biashara, ni kutengeneza faida. **14** Nga nyai ywayowa

namani salowa tokea malabo, ni maisa yitu nga ya namani kae?
Kwa mana mwatilandana kati ukungugi wapeta muda mwipi ni
kuoma. **15** Badala yake mukabaya, “kati ni apenzi ga Ngwana,
tupala ni twalowa panga cheno ni chelo.” **16** Lakini nambeambe,
mwaipuniya nnani ya mipango yinu. Maipuno yinu ago nga ubou.
17 Kwa eyo, kwake ywembe ywatangite panga yanoite lakini
agapangite kwaa, kwake yolo nga sambi.

5 Muise nambeambe, mwwenga mwabile matajiri, mulele
kwa lilobe lya kunani kwa mwanja taabu yaicha kunani yinu.
2 Utajiri winu utiharibika ni mawalo yinu gataunilwe ni ilulu
gaharibifu. **3** Dhahabu yinu ni fedha yinu ikosike thamani, ni
uharibifu wake walowa shuhudia dhidi yinu nga kuangamiza
yega yinu kati mwoto. Mwibekiye hazina yinu mu'masoba ga
mwisho. **4** Mugalinge, malepo ga atendaji balo balepa kwaa
kwaajili ya una mu'nngunda yinu balela! Nga kilelo cha balo
bapuna mazao ginu saikite mumakutu ga Ngwana ba Majeshi.
5 Mutami kwa anasa mu'dunia ni kuipuraisha mwenga wa
mwene. Mwainenepesha mioyo yinu kwa lisoba lya machinjo.
6 Mwatikuhumu ni kummulaga yabile ni haki ywaweza kwaa
kwapinga. **7** Kwa eyo muipumiliye, alongo, mpaka wauisa wa
Ngwana, kati mkulima ywalenda mauno ga thamani kuoma
mu'nnema, ywa lenda kwa pumiliya kwaajili yake, mpaka ula wa
kwanza ni wamwisho waisa. **8** Pia mwenga mube apumilivu:
muitabe mioyo yinu. kwa mana kuisa kwake Ngwana kubile
karibu. **9** Mwalongo, kana munung'unikyane mwenga kwa
mwenga, ili kana muise hukumilwa. Linga, hakimu, ayemi
mu'nnango. **10** Kwa mpwano, mwalongo, mugalinge mateso ni
upumilivu wa manabii walowa bonekana mu'lina lya Ngwana. **11**
Linga twabakema balo batipumiliya, “heri.” Mwayowine upumilivu

ba Ayubu, nga mwalitanga kusudi lya Ngwana kwaajili ya Atubu
nga kwa namna gani Ngwana atwelii huruma ni rehema. **12**
Zaidi ya goti, alongo bango, kana mulape, kwa maunde wala
kwa nnema, au kwa kilapo sa ina yenge. Bali yelo “elo” yinu nga
imaanishe “elo” nga “hapana” yinu nga imaanishe “hapana”,
ili kwamba muise kwaa kutomboka pae ya hukumu. **13** Abile
yeyoti nkati yinu abile ni mateso. Lazima alobe. Je, kwabile
ywachangamka? ni aimbe kwa sifa. **14** Je, kwabile mundu yeyoti
nkati yinu ywabile aminya? Nga abakeme apindo ba'likanisa,
nabo apindo ba'likanisa balobe nnani yake, kabampaka mauta
mu'lina lya Ngwana, **15** nga malobe ga imani yalowa kubaponiya
atamwe, ni Ngwana alowa kwainua. Ni nkati alowa panga sambi,
Nnongo alowa kumsamiya. **16** Kwa eyo muungame sambi yinu
mwenga kwa mwenga, na kulobiana kila yumo ni ywembe, ili
muweze ponyelwa. Malobe ya ywabile ni haki ubeleka matokeo
makolo. **17** Eliya abile mundu ywabile ni hisia kati yitu, alobite
kwa juhudi kwamba ula kana iise, ni yaisa kwaa mu'nnema kwa
muda wa miaka itatu ni miei sita. **18** Nga Eliya alobite kae, ni
maunde gamwaite ula nnani ya nnema ni wapiite sakulya. **19**
Alongo bango, kati yeyote nkati yinu apala kelebuka kuoma
mu'ukweli, lakini ywenge alowa kunlejesha. **20** Ebu ni uyowe
kuwa yeyote ywankengama ywabile ni sambi ni kuoma mu'ndela
yake ya ukosaji alowa kwiponiya nafsi yake kuoma mu'kiwo ni
kwipunika sambi yanansima.

1 Petro

1 Petro mtume wa Yesu Kristo, na ageni ba baganike baba
saulikwe katika Ponto yoti, Garatia, Kapadokia, Asia na Bithinia.
2 Buka nitangite Ninungu, Baba, kwo takaswa na Roho mtakatifu,
kwa kumwubiliya Yesu Kristo, na kwo jitililikwa myai yake.
Neema ibe kwinu na amani yinu iyongekeye. **3** Nnungu tati wa
Bwana witu Yesu Kristo na angali. Katika ukulo wa Rehema yake
atetupapa wayambi na ujasili wa urithi pitya kwo yuke Yesu Kristo
pitya muwafu. **4** Kwa urithi wa wangalilumya, wangalibana na
usapu wa Pungwa, Utibikilwa kwa Nnungu ajili yinu. **5** Kwa uwezo
wa Nnungu tundalindilikwa Pitya imani kwa wokovu ambao ubile
tayali kwa umukulwa katika masoba ya mwisho. **6** Mupulaike
katika lino, mubagane sayeno lazima kwinu bona uzuni katika
kumpaya kwa aina mbalembale. **7** Yino ni kwasababu imani
yinu iyongekeye kumpayanga, imani yoni ya thamani kuliko
Dhahabu ambayo indaoba katika mwoto ambao iipakia imani
yino. Yino tokea imani yino ipate beleka sifa, utukufu, na heshima
katika kumumu kwa Yesu Kristo. **8** Munamonali ywembe lakini
mumpendile, munamonali sayino lakini muamini katika ywembe
na mupulaike kweli kweli kwa pula ambayo ipatike utukufu. **9**
Sayino mwendapokya mwabene matokeo ga imani yino, wokovu
wanafsi yinu. **10** Manabii butepala na lokia kwa umakini usu
wkovu wuno, nusu Neema ambayo yinu. **11** Bupalite tanga ndila
yaku ya wokovu wo isa. Bapalite kae pala tanga muda gani
Roho ya Kristo ywa bile nkati yabe abile kalongela nabo namani,
yino yabile kaipitya wakati Pabile kaba bakiya mapema husu
mateso ga Yesu Kristo na utukufu waupeleke kunkingama. **12**
Baumukulilwe manabii kwamba babile kamatumukia mamba aga
na twenga kwa ajiri yabe bena, ila kwa ajili yinu, simulya kwa

mambo aga pitya kwa balu babaleta injili ya Roho mtakatifu ywa
tumilwe buka Mbinguni, mambo ambayo hata Malaika bapendi
umukulwa kwabe. **13** Kwa njo mutabe iuno yino, kwa malango
ginu. Mutame liki katika wasakwinu. Mube na ujasiri woubelikwa
kwa neema ya Yaisa kwinu wakati wa wamwau mukulikwa
kwa Yesu Kristo. **14** Kati bana babayuwa, kwane mwitabe
mwabone na tamaa mwatikwikingama wakati pamwabile ntupu
tanga. **15** Kwanjo kati mwankemite mwabile mtakatifu, na
mwenga mube mwatakatifukatika tabia yinu yote maishani. **16**
kwa njo batiandika "Mube mwatakatifu kwa sababu ata nenga
nantakatifu". **17** Na mwana mwakwe matate yulu ywa ukumu
kwa haki alinga na kasi ya kila mundu, tutumi muda wa mwanja
witu katika unyenyekevu. **18** Mutangite kwa njo yabile kwa ela,
wa dhahabu -li kwa ilebe yai nyamaruka ambayo ititukombwa
Buka mutabi ya itu ya kijinga ambayo yatuyi ganilwe na "ttati"
bitu. **19** Kwa njo muti kombolekwa kwa miyai ya ishima ya Kristo,
na kati Ngondolo ywa bile na kila li dowa. **20** Kristo ate saulikwa
kabia ya msingi wa lunia, kwanjo sayeno machuba ga mwiso,
muteumukulwa kwinu. **21** Mumwubilya Nn"ungu pitya ywembe
atikumpeya utukufu ili kwamba Imani yinu na ujasiri ube katika
Nn"ungu. **22** Muipangite nafsi kwipanga sodi kwa yikita kwinu
kweli, kwa dhumuni pendo la kiulongo lyalibile na unyofu, kwa
njo mupendane kwa bidii buka pa mwoyo winu. **23** Mubelekwile
mora inebile, sio kwa mbeyu yaiaribike, lakini buka kwa mbegu
yange aribikea, pitya ukoti na neno lya Nn"ungu lyalijingile. **(aiōn
g165)** **24** Kwa njo yega yoti ni makapi, na utukufu wake woti
katimaluba na makapi, makapi yuma na maluba tumbuka. **25**
Kwa njo neno la Bwana igala milele", wono ni ujumbe ambao
watebaakiilwa kati injili kwinu. **(aiōn g165)**

2 Kwa njo mubike pabwega ubovu winu woti na konga, unafiki,
bwigu na kashifa. **2** Kati bana alele mupale mabele supiga
pamwoyo ili kwamba muwesekula nkati ya wokovu. **3** Kwa njo
mubweni Bwana na mwema. **4** Mwise kwa bile ywembe liwe
likoti lyalitama ambalo litikani lwa na bandu, lakini litisaulikwa na
Nn"ungu nanilya thamani kwake. **5** Na mwenga kati maliwe
gagabile makoti gaga senge lwa kunani panga nyumba ya
mwoyo ili panga ukuwani mtakatifu ambao ubuya sambi ya
mwoyo, yai yekitilwa na Nn"ungu pitya Yesu Kristo. **6** Lyandiko
libaya nyanya, mm"lole nibii Sayuni liwe lya pabwega, likulo
lya lisaulikwe na lya thamani. Ywoywoti ywamwobilya ywembe
abona oni. **7** Kwa njo ishima yinu mwenga mwamuamini lakini
liwe lyabalikani Babasenga leno lipangite liwe likulu lya pabwega.
8 Na "liwelyo kubala na mwamba wokubali" Bembe kubala,
Babalikana neno kwa lilu lyalibile kai Batesauli kwa Bembe.
9 Kwa njo mwenga ni lukolo lwalu saulikwe na mpendo wa
Kifalme, taifa, takatifu bandu ba miliki ya Nn"ungu ili pange
muwese tangaza matendo ga ajabu ga yulu ywankemite buka
mulubindu isa kwene mweya wa ajabu. **10** Mwenga mwabile
li mwa Bandu ba Nn"ungu li mwenga mupakile rehema. **11**
Mwolongo nitekunkema kati mwageni mwaz bakwijima buka mwo
jiga tamaa mbaya ya sambi, ambayo yendakubwana na ngodo
ya mwoyo winu. **12** Mupalikwa mube na tabia safi buka mataifa
ili kae mwana babalongela kita mupangite ikowe njapu, Buluwa
bulanga kasi yinu sapi na kunumba Nn"ungu katika masoba go
isa kwake. **13** Muyikiti kila kilebe sa mundu kwa ajili ya Bwana
abile kati mfalme nkulu, **14** ikapanga atawala babatumilwe
kwa nkubwa baba panga ma chapu na kwapulaikya balu baba
panga sapi. **15** Kwa njo mapenzi ya Nn"ungu, kwa panga sapi

mwankanikiaya longela makowo ga kilalo kwa mandu achochi.
16 Mwana bandu bubile hunu, kwane matumihuru winu kati
kiwikilyo cha ubou, basi mube kati mwabanda ba Nn”ungu. **17**
Mwaeshimu bandu boti, mwapende alongo, munjogope Nn”ungu,
mumwesimu mfalme **18** Mwabanda mwayogofe mabwana binu
kwa heshima yoti, siyo tu bwana yu sapi, mpole, lakini kai
nanabile asapu. **19** Kwa njo sifa kati yoyoti ywa vumilia lumya
waka wateseka bila kilebe kwa sababu ya kumpala Nn”ungu.
20 Kwina kilibe gani mwana mwenda dumu pamupanga sambi
buka po mwendelipata azabu? Kwa njo mwana mupangile sapi
naywa pata tabu kwo hukumiwa, yino ni sifa sapi kwa Nn”ungu.
21 Kwa lino mwatikemelwa kwa Kristo ywa tesike kwa ajili yitu,
anekile mfano kwa ajili yinu kingama njayo yake. **22** Ywembe
apangiteli sambi wala abone kineli konga munkano wake. **23**
Wakati ywembe patukanilwe, akilibukieli tukana, hatishikeli ila
atikwipaye mwene kwake ywembe ywa ukumu kwa haki. **24**
Ywembe mwene atiputwa sambi yitu payiga yake munkongo, ili
kwamba kwane tube na pandu kai katika sambi na tutame kwa
ajili ya haki. Kwo kumbulwa kwake twenga tuponi. **25** Mwaboti
mwamwabile kamuangaika kati ngondolo ywaobite, lakini sayino
abuite kwa mchungaji na mlinzi wa mweyo winu.

3 Kwa ndila yii, mwenga mwabubile mwalwawa mupalikwa
kwipiya kwa akinasengo binu mwabena, ili ata baadhi yabe
banaliyikitya li neno, pitya tabia ya akinajumbo babe baweza
utilwa bila neno. **2** kwa sababu balu bene baluwa bona tabia
yinu njema pamope na heshima. **3** Yino ipangike siyo kwa
mapambo ga panja suka njwili, vito vya dhahabu, au ngubo
ya mitindo. **4** Lakini badala yake mupange kwa utu wa nkati
ya mwoyo, na zidi katika goloka ma unyenyekevu na utulivu

wa mwoyo ambani wa thamani mbele ya Nn”ungu **5** Kwa njo
alwawo atakatifu bate kwi pamba bene kwa ajili yino. Bibile na
imani katika Nn”ungu na bate kawatii akina sengo babe bene. **6**
Kwa ndila yino, sana atikujuawa Ibrahamu na kunkema ywembe
“mchengowe” mwenga lelo ni mwabana bake mana mwapanga
ganang'oloka na mwana nyogopali mabaya. **7** Kwa ndila yoyoyo
mwenga mwanalume mupalikwa tamaa na akinajumbo binu
mutangite panga ni ainu alwawani dhaifu, mwatangite bembe
kasi yabe pokya ainu zawadi ya ukoti. Mupange nya ili kwamba
luba kwinu kwane mukotoke. **8** Hatimaye, mwenga mwaboti,
mube na ndelajimo, mwabene huruma, upendo kati mwalongo
mwanyenyekevu, na mwapole. **9** Kwane mulipe kwa mbisi
tukana kwa tukana. Nungi yake muyendeli bariki, kwa sababu
yino mwatekimelwa, ili kwamba muwese kwipata baraka. **10**
Nyembe ywapala kuoenda maisha no bona lisuba sapi lazima
alukilibuye lulime lwake kwa mabaya na mikano yake baya
hila. **11** Na agalabuke na aleke masapuino panga gagabile
mazuri. **12** Mijo ya bwana umona mwene haki na masikio
gake kugayuwa maombi gake. Lakini kuminyo ya Bwana kubile
kinyume na balu babapanga maovu. **13** Nyai ywapala kudhuru
mwe, kanpala tamani lyalibile lizuri. **14** Lakini mwana mwateseka
kwa haki mubarikiwe, Kwane muyogope galu ambapo bembe
banda gayogapa. Kwane mube na sukala. **15** Badala yake
mumeke Kristo Bwana katika mwoyo winu kati mtakatifu kila saa
mupetayari kunyangwa kila munduywa nokiya mwenga kwa
namari mumwobilya Nn”ungu. **16** Mube na dhamini sapi ili panga
bandu babatukana maisha ginu mema katika Kristo bawesa
aibika lwa sababu balongela kinyume dhidi yinu panga mwabile
mwamupanga maovu. **17** Ni vizuri zaidi mwanaipangite Nn”ungu

andapala, kwamba muteseka kwo panga mema kuliko kwo
panga mabaya. **18** Kristo na ywembe atiteseka mara jima kwa
ajili ya sambi. Ywembe ambaye ni mwene haki atiteseka kwa
ajili yetu ambao twabile twabene haki ili kwamba atulete twenga
kwa Nn"ungu. **19** Atiwa katika yiga lakini apangilwa nkoti katika
mwoyo. Katika mwoyo atinda no kwa bakiya mwoyo ambao sasa
utitabilwa. **20** Yubile sapili wakati uvumilivu wa Nn"ungu pawabile
kaulinda wakatiwa nuhu, lichuba lyabarengesage safina na
Nn"ungu atekwaokoa bandu asene nafsi nane buka katika masi.
21 Yino n alama you batizo wawakombwa mwenga sasa, sio leka
usapu buka muyiga, lakini kwo luba dhamini sapi kwa Nn"ungu
pitya yuka Yesu Kristo. **22** Nywemba abile luboko lwa nungi
kwa Nn"ungu ayei mbinguni. Malaika na ngupu lazima inyue
yewmbe.

4 Kwa njo, Kristo atiteseka katika payiga, muwalange silaha ya
ndila yiyiloyilu. Ywembe ywateseke katika yiga abuilwe sambi. **2**
Mundu, yo ayendelyali kai tama katika yiga, ila kwa mapenzi
ya Nn"ungu, kwa maisha yake gagaigie. **3** Kwa kua muda
waupite ulingani panga mambo ambago mataifa gapala panga-
ufisadi, nia mbaya, lobya, ulafi, sherehe za kipangani na ibada
ya sanamu yangali pulaika. **4** Bawasa ajabu pamwiegea panga
mambo aga mwaboti, hivyo balongela masapu juu yinu. **5**
Baluwa balanga kwake ywembe tayari hukumu baba bile akoti
na baba yukite. **6** Kwao kusudia lino injili yatelongelekwa kwabe
babawile, kwamba pamija bayomwile hukumiwa katika yiga
yabe kwa mundu ili bawese tama na Nn"ungu katika mwoyo.
7 Mwisho wa mambo goti wendaisa kwa hiyo mupate tanga
mubile sawa na mubena ndila sapi kwa ajili ya luba kwinu.
8 Kabla ya makowe goti mupe na bidii katika upendo kwa

kila mundu, kwa kuwa upendo upalikwa lii umukwa sambi ya
nine. **9** Mulayange ukarimu kwa kila mundu bila nung'unika.
10 Katika kila mundu winu mwapokile karama mwitumyange
katika peyana, kati mwasi mamizi wema wa kabama yanambone
yaipiyilwe bure na Nn”ungu. **11** Mwana mundu alongei naibe kati
kuntonga Nn”ungu na mwana mundu abaya naibe na uwezo kati
wa Nn”ungu, ili kwamba kwa kila kibe Nn”ungu apate kutukuzwa
pitya Yesu Kristo. Utukufu na uweza wina ywemba milele na
milelel Amina. **(aiōn g165)** **12** Mwalongo, kwane mubalange
mupayilwe ambapo mwabapaite kati kilebe cha kigeni ingawa
kwina kilebe kigeni sasabile kativumika kwinu. **13** Lakini kwa
kadiri ya mupala yobelya na matesi ga Kristo, mupulaike, ili
kwamba mupulaike no shangilia katika umukulwa na utukufu
wake. **14** Iwapa bate kuntukana kwa ajili yalina lyake Kristo,
mubarikiwe kwa sababu ya mwoyo wa utukufu roho wa Nn”ungu
aisa juu yino. **15** Lakini kwa niabe yoyoti mwene ywoteseka
kati muuaji, mwili, ywapanga maovu au ywaishughulisha na
mambo ya bigi. **16** Lakini mwana ipangite mundu dayeselwa kati
mkristo, kwene abone onili, bali antukuze Nn”ungu katika lina
lyo. **17** Kwa kuwa wakati wikite kwo hukumu tumbulya nyumba
ya Nn”ungu na mwana itumbulya kwinu yapamba buli kwa balu
baba kutoka kwiyuwa Injili ya Nn”ungu. **18** Naa mwana mwenye
haki asalimika pitya magumu, yapanga buli kwa mundu ywange
na haki na mwene sambi? **19** Kwa njo poti banda teseka buka na
mapenzi ga Nn”ungu bapei nafsi yabe kwa muumba mwaminifu
ili batange pabapanga mema.

5 Nenda kwa sili apinda bababile miongoni mwinu, nenga
nanibile nampinda nyabe na shaidi mateso ya Kristo na ambaye
vile vile ni mshirki katika utukufu unapatikana. **2** Kwa njo, nipeya

mwoyo mwenga mwaipindo mulikote likundi lya Nn”ungu lyakibile
miongoni mwinu, mulilolange, sio kwa sababy muyeubilikwa
lakini kwa sababu mupalitenjo, tokana na Nn”ungu mulotange sio
kwa penda mbanje ya oni, lakini ka penda. **3** Kwane mwipange
mwamabwana kunaniya bundu bababile payi ya lola kwinu,
lakini mube mfano wa likundi. **4** Palu mchungaji mpindo paluwa
tanganikwa mwapokya mataji go utukufu yaobali uthamani
wake. **5** Namwenga, mwa vijana mwasend, munyenyekeyanga
kwa apindo binu. Mwenga mwabori muwale unyenyekevu
nopeyana mwenga kwa mwenga, kwani Nn”ungu akumbwa
benge yuwa, lakini apeya neema anyenyekevu. **6** Kwa njo
munyenyekeyange paiya makoga Nn”ungu gagabile hodari
ili akakatuye kwa muda wake. **7** Mumiki fadhaa yinu panani
yake, kwa sababu andakuntanga. **8** Mube na busara, mube
mwamuaminika. Yulu adui yinu, ibilisi kati imba ywa kumbwa
nduli kaegelya, kampala mundu wa kunuma. **9** Muyime nchungu
yake, mube na makakala katika imani yinu, mutangite panga
alongo binu bababile ulimwenguni bapitya mateso kati go.
10 Baada ya kuteseka kwa muda nkulu, Nn”ungu wa neema
yoti, ywabakemite katika utukufu wa milele nkati ya Kristo,
ankamilisha, amwimariisha na kumpeya ngupu. **(aiōnios g166)** **11**
Enzi ibe kwake milele na milele. Amina. **(aiōn g165)** **12** Namthamini
silwano kati nn”ongo mwaminifu, na nimwandikile mwenga kaw
kifupi pitya kwake. Nipeyanga mwoyo wa nendashudia ponga
chanikiandike ni neemo ya kweli kwa Nn”ungu. Muyimange nkati
yake. **13** Mwabili mwamubile Babelu baba Sauli kwe na mwenga,
banda kunsalimia, na Marko mwanawangu andankusalimia. **14**
Musalimianane kwa kila jumo kwa busu la upendo. Na Amani
ibe kwinu mwamubile nkati ya Kristo.

2 Petro

1 Simoni Petro, Mmanda na mtume wa Yesu Kristo, kwa balo
baipokile imani yeyelo ya thamani kati twaipokile twenga, imani
yaibile nkati ya haki ya Nnongo na mwokozi witu Yesu Kristo. **2**
Neema ibe kwinu, amani iyongeyekeye pitya maarifa ga Nnongo
na Ngwana witu Yesu. **3** Pitya maarifa ga Nnongo tupatike
makowe gake yote kwa ajili ya uchaji wa maisha. Boka kwa
Nnongo ywatukemile kwa ajili ya uzuru wa utukufu wake. **4** Kwa
ndela yee atitutumanisha ahadi ngolo ya thamani. Apangite nyoo
ili kutupanga barithi ba asili ya Nnongo, kwa kadiri tuyendelya
kuuleka ubou wa dunia yee. **5** Kwa sababu yee, mupange
bidii kuongeza uzuri kwa ndela ya imani yinu, kwa sababu ya
uzuri, maarifa. **6** Pitya maarifa, kiasi, pitya kiasi saburi, na
pitya saburi utauwa. **7** Pitya utuwa upendo wa alongo na pitya
upendo wa alongo, upendo. **8** Mana makowe aga gabile nkati
yinu, yayendelya kukua nkati yinu, bai mwenga mwapangika
kwaa tasa au bandu babeleka kwaa matunda katika maarifa
ga Ngwana witu Yesu Kristo. **9** Lakini yeyote ywabile kwaa
na makowe aga, ugabona makowe ga papipi kae; ywembe
nga ipofu, atisahau utakaso ba sambi yake ya kale. **10** Kwa
eyo, alongo bango, mupange juhudi ili kujihakikishia uteule na
wito kwa ajili yinu. Kati mugapanga aga, mwalowa kuikwaa.
11 Nga nyoo mwaipatia bingi ba nnango wa jingya katika
upwalume wangayomoka wa Ngwana witu na nkochopoli Yesu
Kristo. **(aiōnios g166)** **12** Kwa eyo nenga nalowa pangika tayari
kuwakombokya makowe aga kila mara, hata kama mwayatanga,
nambeambe mubile imara katika kweli. **13** Nawaza kuwa nibile
sahihi kubaamsha na kuwakombokya nnani ya makowe aga,
ningali nibile nkati ya hema lee. **14** Kwa mana nitangite kuwa

muda kwaa mrefu nalowa liondoa lihema lyango, kati Ngwana
Yesu Kristo atubonekeya. **15** Nalowa jitahidi kwa bidii kwa ajili
yinu ili mkombokeye makowe aga baada ya nenga kuboka. **16**
Kwa mana twenga twafata kwaa hadithi zatijingya kwa ustadi
palo patulongela nnani ya ngupu na kujidhihirisha kwa Ngwana
witu Yesu Kristo, ila twenga tubile mashahidi ba utukufu wake. **17**
Ywembe ywapokile utukufu na heshima boka kwa Nnongo tate
palo lilobe liyowanike boka katika utukufu nkolo yatibaya."Ayoo
nga mwana wango, mpendwa wango ambaye ywatipendezwa
niywembe." **18** Tuyowine lilobe lee iboka kumaunde palo tubile
niywembe katika chelo kitombe kitakatifu. **19** Tubile ni lee
neno lya unabii lyalithibitike, ambalo kwa lee mwapanga vyema
kuliteketeza. Kati taa ya'ing'ara mulibendo mpaka bwamba
na ndondwa ga mawio zatibonekana katika mioyo yinu. **20**
Mutangite aga panga, ntopo unabii wauandikilwe kwa sababu ya
kuwaza mwabene kwa nabii mwene. **21** Kwa mana ntopo unabii
wabile kwa mapenzi ga bandu, ila bandu bapangilwe na Roho
mtakatifu ywalongela boka kwa Nnongo.

2 Manabii ba ubocho walowa bokanga kwa Baisraeli, na balimu
wa uongo walowa isa kae kwinu. Kwa siri balowa kuapeya
mapundisho ga ubocho nabo walowa kunkengama Ngwana
ywaabapemeya. Wajiletya uharibifu ba haraka nnani yabe bene.
2 Bingi wapala ndela yabe ya oni na pitya bembe waikufuru
ndela ya ukweli. **3** Kwa uchoyo walowa kubanyonya bandu pitya
maneno ga ubocho. Hukumu yabe ichelewa kwaa, uharibifu
walowa kubakengama. **4** Maana Nnongo abaleka kwaa malaika
balo batikengeuka. Ila abatombwile kuzimu ili batabilwe ni
minyororo mpaka hukumu paiisile nnani yabe. **(Tartaroō g5020)** **5**
Wala Nnongo ativumiliya kwaa ulimwengu wa kunchogo. Ila,

atimuhifadhi Nuhu, ywabile ni wito wa haki, pamope ni benge
saba, muda wailekite garika nnani ya ulimwengu wabaasi.
6 Nnongo atiihukumu miji ya Sodoma na Gomora kiasi cha
kupangika majivu na uharibifu ili ibe mpwano kwa ajili ya
baovu katika masoba gaisa. **7** Lakini paapangite lee, atinlopwa
Lutu mundu ywa haki ywabile atihuzinishwa na tabia chafu za
bakengamite kwaa sheria ya Nnongo. **8** Kwa mana yolo mundu
wa haki, ywatama nabo masoba gatiitesa nafsi yake kwa ajili ya
yalo yaagayowine na kugabona. **9** Kwa eyo Ngwana atangite
jinsi ya kubalopwa bandu bake wakati wa mateso na namna
ya kubavumilia baovu kwa ajili ya hukumu katika lisoba lya
mwisho. **10** Hakika woo nga ukweli kwa balo bayendelya tama
katika tamaa ya yega yee na kugadharau mamlaka. Bandu
ba jinsi yee babile ni ujasiri katika dhamiri yabe. Batiyogopa
kwaa kubakufuru atukufu. **11** Ingawa malaika babile ni uwezo na
ngupu kuliko bandu, lakini baweza kwaa letya hukumu dhidi
yabe kwa Ngwana. **12** Lakini aba banyama babile kwaa na
akili batichengwa kwa asili ya kukamwa na kuangamizwa. **13**
Baumizwa kwa ujira ba mabou gabe. Mutwekati wote utama
kwa anasa. Batijaa ubou na maovu. Upuraikia anasa za
ubocho batisherehekea ni wenga. **14** Minyo gabe yatipunikwa
na umalaya; batosheka kwaa panga sambi. Ubalaghai na
kubatombwa baumini achunu katika sambi. Babile na mioyo
yatijaa tamaa, ni bana balaanilwe. **15** Bailekite ndela ya ukweli.
Batitomboka na kuikengama ndela ya Balaam mwana wa Beori,
ywapenda kupata malipo ga udhalimu. **16** Lakini ywakanikiwa
kwa ajili ya ukosaji wake. Mbonda ywabile bubu alongela kwa
lilobe lya bandu, atiukenga uchizi ba nabii. **17** Bandu aba ni kati
chemichemi ibile kwaa na mase. Ni kati maunde galowa tolwa ni

mbepo. Liunde zito lyatihifadhiwa kwa ajili yabe. **(questioned)** **18**
Ulongela kwa majipuno matupu. Ubatombwa bandu kwa tamaa
ya yega. Ubalaghai bandu bajaribia kutila babo batama katika
ukosaji. **19** Ubaahidi bandu uhuru muda wabe bene ni amanda
ba sambi ya ufisadi. Mana mundu upangwa kuba mmanda wa
chelo chamtawala. **20** Ywembe ywajiepushae ni uchafu ba
ulimwengu kwa kutumia maarifa ga Ngwana na mkochopoli
Yesu Kristo, na boka po atikerebukia uchapu woo kae, hali yake
upangika inoite kwaa kuliko yelo ya mwanzo. **21** Inoite bandu
kati abo baitangite kwaa ndela ya haki kuliko kuitanga na boka
po kuzileka kae amri takatifu zabapeilwe. **22** Mithali yee huwa
na ukweli kwabe."mapwa ukulebukiya matapishi gabe. Ngobe
ywatioshwa ukerebuka kae mu'matope.

3 Nambeambe, nendakukuandikiya wenga, mpendwa yee barua
ya ibele ili kukuamsha katika akili, **2** ili panga uweze kombokya
maneno galongelwa kabla na manabii batakatifu na kuhusu amri
ya Ngwana witu na mkochopoli kwa tumya mitume. **3** Ulitange
lee kwanza, panga basaliti baisa katika masoba ga mwisho
kubasaliti mwenga, kabayenda sawasawa na malengo gabe. **4**
Na pababaya, "Ibile kwaako ahadi ya kerebuka? Tate bitu bawile,
Lakini ilebe yote ibile nyoo tangu mwanzo wa uumbaji. **5** Mana
bapangite kati basahau panga nnema ni kumaunde itumbwilwe
bokana na mase na pitya mase zamani za kale, kwa neno lya
Nnongo, **6** na panga pitya neno lyake na mase gapangite ga
ulimwengu kwa kipindi chelo, mana itei imejaa mase, itiharibika.
7 Lakini nambeambe kumaunde na nnema itunzwile kwa neno
lelo lelo kwa ajili ya mwoti. Yatihifadhiwa kwa ajili ya lisoba
lya hukumu na maangamizi ga bandu babile kwaa Nnongo.
8 Ayee iweza kwaa kuuchenga ujumbe wako, mwapendwile,

panga lisoba limo kwa ngwana ni kati miaka elfu jimo. Na miaka
elfu moja ni kati lisoba limo. **9** Ayee panga kwaa Ngwana
apanga mbole mbole kutimiza ahadi, kati yaifikiriwa kuwa, Lakini
ywembe ni mvumilivu kwa ajili yinu, ywembe utamani kwaa
hata yumo aangamie. Lakini utamaniya kutoa muda ili bote
bapate kutubu. **10** Ingawa, lisoba lya Ngwana ipangike kati mwii,
kumaunde yapeta kwa kukombwa lilobe. Ilebe yalowa tiniwa
mwoto. Nchi ni ilebe yote ibile yalowa bekwa wazi. **11** Kwa kuwa
ilebe yote vyalowa teketea kwa ndela yee. Je wapangika mundu
wa aina gani? Utame kitakatifu na maisha ga ki'Nngongo. **12**
Upalikwa kutanga na kuyowa haraka ujio wa lisoba lya Nnongo.
Lisoba lee kumaunde kwalowa teketezwa kwa mwoto. Na ilebe
yalowayeyuka katika lyoto kali. **13** Lakini bokana na ahadi
yake, twalenda liunde lyayambe na nnema wayambe, ambapo
wabile mu haki walowa tama. **14** Nga nyo bapendwa kwa mana
twatarajia ilebe yee, jitahidi kuwa makini na laumiwa kwaa na
kuwa na amani pamope niywembe. **15** Uzingatie uvumilivu wa
Ngwana witu katika ukochopoli, kati mpendwa muinja witu Paulo,
ywaandikiya mwenga, bokana na hekima ambayo apeyilwe. **16**
Paulo alongela kuhusu ago gote katika barua yake, kubile ni
ilebe ambayo ni igumu kuitanga. Bandu babile kwaa na adamu
na uimara bativiharibu ilebe nga nyo, Na mana bapangite kwa
maandiki. Kueleka maangamizi yabembe. **17** Nga nyo, apendwa
kwa kuwa mugatangite ago. Mujilinde bene ili panga kana
mupotoshwe na abocho wa balaghai na kupoteza uaminifu.
18 Lakini mukue katika neema na ufahamu wa Ngwana na
mkochopoli Yesu Kristo. Nambeambe utukufu ubile ni ywembe
nambeambe na milele. Amina. **(aiōn g165)**

1 Yohana

1 Chelo chakibile tangu mwanzo-chelo chatukiyowine, chelo
tukibweni kwa minyo yitu, chelo chatukilolekeya, na maboko yitu
iyomwike-kuhusu neno lya ukoto. **2** Na wolo ukoto upangite
kutangika wazi, na tuubweni, na kuushuhudia, na kubatangulizia
ukoto wa milele, ambao ubile kwa Tate na upangika kuyowanika
kwitu. **(aiōnios g166)** **3** Chelo chatukibweni na kukipekania
twakitangaza kwinu kae, ili panga muweze kwembana pamope
natwee, na ushirika witu pamope na Tate na mwana wake Yesu
Kristo. **4** Na twabaandikia makowe aga ili panga puraha yitu
ibe timilifu. **5** Awoo nga ujumbe twatiupekania boka kwake na
kubatangazia: Nnongo ni bweya na nkati yake ntopo libendo hata
nchunu. **6** Mana twabaya panga tubile na ushirika niywembe na
twatyanga mulibendo, twalongela ubocho na twapanga kwaa
ukweli. **7** Lakini twatyanga katika bweya mana ibile katika
bweya, twashirikiana twenga kwa twenga, na myai ya Yesu
Kristo, mwana wake yatitutakasa boka sambi yote. **8** Mana
twabaya ntopo sambi, twaibocholea twabene, na kweli ibile kwaa
nkati yitu. **9** Lakini tukizitubu sambi zetu, ywembe ni mwaminifu
na haki kutusamiya sambi yitu na kututakasa na ubou woti. **10**
Tukibaya panga twapanga kwaa sambi, twampanga ywembe
kuwa mbocho, na neno lyake libile kwaa nkati yake.

2 Bana bango apendwa, nabaandikiya makowe aga kwinu ili
mupange kwaa sambi. Lakini mana yumo winu apangite sambi,
tubile na wakili ywabile pamope na Tate, Yesu Kristo-ambaye ni
mwenye haki. **2** Ywembe ni mpatanishi kwa sambi yitu, na kwa
sambi yitu kichake kwaa, lakini pia kwa ulimwengu mzima. **3**
Kwa lee tutangite panga tumtangite ywembe, kati twaitunza amri
yake. **4** Ywembe ywabaya, “Nintangite Nnongo,” lakini azikamwa

kwaa amri zake, ni mbocho, na kweli ibile kwaa nkati yake. **5**
Lakini yeyote ywakamwa neno lyake, kweli katika mundu yolo
upendo wa Nnongo utikamilishwa. Katika lee tutangite panga
tubile nkati yake. **6** Ywembe ywabaya atama nkati ya Nnongo
apalikwa mwene kae kuyenda kati yelo Yesu Kristo atiyenda. **7**
Apendwa, niandika kwaa mwenga amri yambeambe, ila amri
ya zamani ambayo muiyomwile kuwa nayo tangu mwanzo.
Amri ya zamani ni neno ambalo mwatilipekania. **8** Hata nyo
naandikiya mwenga amri yambeambe, ambayo ni kweli katika
Kristo na kwitu, kwa nana libendo lyapeta, na bweya ya kweli
ibile tayari yamulikya. **9** Ywembe ywabaya abile mwene nuru na
kunchukia nongowe abile katika libendo hata nambeambe. **10**
Ywembe ywampenda nongowe atama katika bweya na ntopo
likowe lolote laweza kunkwaza. **11** Lakini ywembe ywamchukiya
nongowe abile mulibendo na atyanga mulibendo; Ywembe
atangite kwaa kolyo ayendamkwa mana libendo lyatimpofua
micho gake. **12** Nabaandikia mwenga, bana apendwa, kwa
sababu mwatisamiwa sambi yinu kwa ajili ya lina lyake. **13**
Nabaandikya mwenga, mwa tate, kwa mana mutangite ywembe
ywabile tangu mwanzo. Nabaandikya mwenga, vijana, kwa
mana mwatimshinda yolo nchela. Natibaandikiya mwenga, bana
achunu, kwa mana muntangite Tate. **14** Natibaandikya mwenga
mwa tate, kwa mana mutangite ywembe ywabile tangu mwanzo.
Nabaandikya mwenga vijana, kwa mana mubile imara, na neno
lya Nnongo litami nkati yinu, na mwatimshinda yolo nchela.
15 Kana muipende dunia wala makowe ambayo yabile katika
dunia. Mana itei yolo atiipenda dunia, upendo ba kumpenda
Tate ubile kwaa nkati yake. **16** Mana kila kilebe chakibile katika
dunia-tamaa ya yega, tamaa ya minyo, na kiburi cha ukoto-

vyabokania kwaa na Tate lakini vyabokana na dunia, **17** Dunia
na tamaa zake zapeta. Ila ywembe ywapanga mapenzi ga
Nnongo yolo atama milele. **(aiōn g165)** **18** Bana achunu, ni
muda wa mwisho. Kati ambavyo muyowine panga ywampinga
Kristo aisa, hata nambeambe bampinga Kristo baisile, kwa
hali yee tutangite panga ni muda wa mwisho. **19** Batiyenda
zao boka kwetu, mana babile kwaa ba kwetu. Mana babile
ba kwetu balowa yendelea kuwa pamope natwe. Lakini muda
batiyenda zao, chelo chakibonekeya kuwa babile kwaa ba
kwetu. **20** Lakini mpeyilwe mauta na yolo Mtakatifu, mwenga
mwabote muitangite kweli. **21** Nabaandikiya kwaa mwenga kwa
sababu muitangite kwaa kweli, ila kwa sababu muitangite na
kwa sababu ntopo ubocho wa yelo kweli. **22** Nyai ni mbocho
ila ni ywembe ywapinga panga Yesu ni Kristo? Ayoo mundu
ni mpinga Kristo, palo paampinga Tate na mwana. **23** Ntopo
ywampinga Mwana atame na Tate. Yeyote ywamkiri Mwana
abile na Tate kae. **24** Mana kwa ajili yinu, chelo mukipekaniya
boka mwanzo leka kiyendelee kuwa nkati yinu. Mana chelo
mukipekaniya boka mwanzo chatama nkati yinu, kae, mwatama
nkati ya Mwana na Tate. **25** Na yee niahadi ywatupeile twenga:
ukoto wa milele. **(aiōnios g166)** **26** Natibaandikiya aga mwenga
kuhusu balo ambao bangebaongoza mwenga katika ubocho. **27**
Kwa ajili yinu, yalo mauta yamugapokii boka kwake yatama nkati
yinu, na mumwitajia kwaa mundu yoyote kuafundisha, ila mana
mauta yake yabafundisha kuhusu makowe yote na ni kweli na
ubocho kwaa, na hata mana yatibafundisha, mutame nkati yake.
28 Nambeambe, bana apendwa, mutame nkati yake, ili muda
paatokeya, tuweze kuwa na ujasiri na kujisika kwaa oni nnongi
yake katika kuisa kwake. **29** Mana mutangite kuwa ywembe

ni mwenye haki, mutangite panga kila yumo ywapanga haki
ateibelekwa ni ywembe.

3 Mulole ni pendo lya namna gani lyatupeile Tate, panga
tukemelwa bana ba Nnongo, na yelo nga tubile. Kwa mana yee
ulimwengu ututangite kwaa mana umtangite kwaa ywembe, **2**
Apendwa twenga nambeambe ni bana ba Nnongo, na yaridhika
kwaa bado jinsi yatubile. Tutangite panga Kristo paabonekana,
twalowa fanana naywembe, mana twambweni kati yaabile.
3 Na kila yumo ambaye abile na ujasiri wolo kuhusu muda
woisa wauelekezwa kwake, hujitakasa mwene kati ywembe
yaabile mtakatifu. **4** Kila undu ywaendelea kupanga sambi
kuitekwaniya saliya. Kwa sababu sambi ni kutekwania saliya. **5**
Mutangite Kristo atidhihirishwa ili kuziondoa sambi kabisa. **6**
Ntopo hata yumo ywadumu nkati yake na kuendelea kupanga
sambi, Ntopo mundu hata yumo ywadumu katika sambi mana itei
amweni au kuntanga ywembe. **7** Bana bapendwa, kana mkubali
kupotoshwa na mundu yeyote. Ywapanga haki ni mwene haki,
mana yelo Kristo ywembe abile mwenye haki. **8** Ywapanga
sambi ni ba ibilisi, kwa sababu ibilisi ni mpanga sambi tangu
mwanzo. Kwa mana yee Mwana wa Nnongo atidhihirishwa ili
aweze kuziharibu ili aweze kuziharibu kazi za ibilisi. **9** Yeyote
ywabelekilwe na Nnongo apanga kwaa sambi, kwa sababu
mbeyu ya Nnongo utama nkati yake. Aweza kwaa kuendelea
kupanga sambi kwa sababu abelekilwe na Nnongo. **10** Katika lee
bana ba Nnongo na bana ba ibilisi abtangitwe Yeyote ywapanga
kwaa chakibile cha haki, cha Nnongo kwaa, wala yolo ambaye
aweza kwaa kumpenda nongowe. **11** Mana wolo nga ujumbe
muuyowine boka mwanzo, panga tupalikwa kupendana twenga
kwa twenga, **12** abile kwaa kati kaini ambaye abile wa nchela

na atimbulaga nongowe. Na kwa mwanja namani atimbulaga?
Kwa mana matendo gake gabile mabou, na yalo ya nongowe
yabile ya haki. **13** Alongo bango, kana mushangae, mana
ulimwengu utabachukiya. **14** Tutangite tuyomwile boka mu'kiwo
na kuyingya mu'ukoto, kwa mana twaapenda alongo. Yeyote
ambaye abile kwaa na upendo utama katika kiwo. **15** Mundu
yeyote ywamchukia nongowe ni muuaji. Na mutangite kuwa
ukoto wa milele utama kwaa nkati ya muuaji. **(aiōnios g166)** **16**
Katika lee tutangite lipendo, kwa sababu kristo atiutoa ukoto
wake kwa ajili yitu. Twenga tupalikwa kuyatoa maisha yitu kwa
ajili ya nongo. **17** Lakini yeyote ywabile na ilebe, na ambona
nongowe mwenye uhitaji, lakini huuzuia moyo wake wa huruma
kwa ajili yake; je upendo wa Nnongo utama kinamani nkati yake?
18 Bana bango bapenzi, tupende kwaa mikano wala kwa maneno
matupu ila katika vitendo na kweli. **19** Katika lee tutangite panga
twenga tubile katika kweli, na mioyo yitu inathibitika katika
ywembe. **20** mana itei kati mioyo yitu yatuhukumu, Nnongo ni
nkolo kuliko mioyo yitu, na ywembe utanga makowe yote. **21**
Apenzi, mana yitu yatuhukumu, tubile na ujasiri kwa Nnongo.
22 Na chochote tukiloba twakipokya boka kwake, kwa sababu
twazikamwa amri yake na tugapanga makowe yagampendeza
nnongi yake. **23** Na yee nga amri yake-ya panga tupalika kuamini
katika lina lya mwana wake Yesu Kristo ma kupendana twenga
kwa twenga kati yatupatia amri yake. **24** Ywaziheshimu amri
zake utama nkati yake, na Nnongo utama nkati yake. Na kwa
sababu yee tutangite panga utama nkati yitu. Kwa yolo Roho
ywatupile.

4 Apendwa, mumwaminiye kwaa kila roho, lakini muijaribu
mubone mana yaboka kwa Nnongo, kwa sababu manabii

wanyansima wa ubocho watitokea mu'dunia. **2** Kwa lee
mumtangite Roho wa Nnongo-kila roho yalowa baya kuwa
Yesu Kristo atiisa katika yega ni ya Nnongo, **3** na kila roho
yabaya kwaa Yesu ni Nnongo kwaa. Ayee ni roho ya mpinga
Kristo, ambayo mupekania kuwa yaisa, nambeambe tayari
ibile mu'dunia. **4** Mwenga ni wa Nnongo, bana apendwa,
na muyomwile washinda kwa sababu ywembe ywabile nkati
yinu ni nkolo kuliko ywembe ywabile katika ulimwengu, **5**
Bembe ni ba ulimwengu, kwa eyo bakiba ni cha ulimwengu, na
ulimwengu wabapekania. **6** Twenga ni wa Nnongo. Ywembe
amtangite Nnongo aweza kutupekania. Ywembe ywabile kwaa
na Nnongo aweza kwaa kutupekania. Katika yee tutangite roho
waa kweli na roho wa ubocho. **7** Mwapendilwe, tupendane
twenga kwa twenga, kwa elo lipendo lya Nnongo, na kila yumo
ywampendae abelekilwe na Nnongo na kuntanga Nnongo. **8**
Ywembe ywampenda kwaa Nnongo amtangite kwaa, kwa mana
Nnpngo ni upendo. **9** Katika lee lipendo lya Nnongo lyatifunuliwa
nkati yinu, panga Nnongo atintuma mwana wake wa pekee
ulimwengu ili tutame pitya ywembe. **10** Katika lipendo lee, ni
panga kwaa twatimpenda Nnongo, lakini ywembe atitupenda
twenga, no ntuma mwana wake awe fidia ya sambi yitu. **11**
Apendwa mana itei Nnongo atupendike twenga, yeyelo tupalikwa
tupendane twenga ka twenga. **12** Ntopo hata yumo ywamweni
Nnongo. Mana twapendana twenga kwa twenga, Nnongo atama
nkati yitu. **13** Katika lee tutangite kuwa twatama nkati yake
na ywembe nkati yitu, kwa mana atupeileRoho wake. **14** Na
tuubweni na kuhushudia kuwa Tate attmtuma Mwana kuwa
mkochopoli wa ulimwengu. **15** Kila ywabaya panga Yesu ni
Mwana wa Nnongo, Nnongo atama nkati yake na ywembe

nkati ya Nnongo. **16** Na tutangite na kuamini upendo abile nao
Nnongo nkati yitu. Nnongo ni pendo, na ywembe atama nkati
ya upendo atama nkati ya Nnongo, na Nnongo utama nkati
yake. **17** Katika pendo lee liyomwike kamilika kati yitu, ili tuwe na
ujasiri lisoba lya hukumu, kwa sababu mana ywembe abile, na
twenga nga tubile ktika ulimwengu wolo. **18** Ntopo hofu nkati ya
pendo. Lakini pendo kamili huitupa hofu panja, kwa mana hofu
huhusiana na hukumu. Lakini ywembe ywaogopeya akamilika
kwaa katika lipendo. **19** Twapenda kwa mana Nnongo atitupenda
kwanza. **20** Mana itei yumo abaya, "Nampenda Nnongo" lakini
anchukya nongowe, ywamweni, aweza kwaa kumpenda Nnongo
ambae ywamwonea kwaa. **21** Na yee nga amri tubile nayo
boka kwake: Yeyote ywampendae Nnongo, apalikwa kumpenda
nongowe pia.

5 Yeyoteb ywaaminiya kuwa Kristo abelekwile na Nnongo.
Na yeyote ywampenda ywembe ambaye aboka kwa Tate
ubapenda bana bake. **2** Kwa lee tutangite panga twawapenda
bana ba Nnongo-patumpendile Nnongo na kuipanga amri
yake. **3** Ayee nga namna ya kumpenda Nnongo panga
twazikamwa amri zake. Na amri zake ni nyepesi. **4** Kwa kuwa
kila ywabelekilwe na Nnongo huushinda ulimwengu. Na wolo
nga ushindi wa kuushinda ulimwengu, imani yitu. **5** Ni nyai
ywaushinda ulimwengu? Na yolo ywaaminiye panga Yesu ni
Mwana wa Nnongo. **6** Ayee nga ywaisile kwa mase na myai-
Yesu Kristo. Aisa kwaa tu kwa mase ila kwa mase na myai. **7**
Kwa mana babile atatu bashuhudiao: **8** Roho, mase na myai.
Haba atatu uyeketyana. Zingatia: Maneno aga "Tate, Neno,
na Roho Mtakatifu" yabonekania kwaa katika nakala bora za
kale) **9** Mana twapokya ushuhuda wa bandu ba Nnongo ni nkolo

kuliko wolo. Kwa mana ushuhuda wa Nnongo ni wolo-panga
abile na ushuhuda kuhusiana na mwana wake. **10** Ywembe
ywamwaminiye mwana wa Nnongo abile na ushuhuda nkati
yake mwene. Na yeyote ywaamwiniya kwaa Nnongo ampangite
kuwa mbocho, kwa mana aaminiya kwaa ushuhuda ambao
Nnongo atiuleta kuhusu mwana wake. **11** Na ushuhuda nga
wolo-panga Nnongo atupeile ukoto wa milele, na ukoto ubile
nkati ya mwana wake. **(aiōnios g166)** **12** Ywabile nae mwana
abile na ukoto. Ywabile kwaa naywembe Mwana wa Nnongo
abile nkoto. **13** Natiwaandikia aga muweze kutanga panga
mubile na ukoto wa milele-mwenga mwamuaminiya katika lina
lya Mwana wa Nnongo. **(aiōnios g166)** **14** Na wolo nga ujasiri
tubile nao nnongi yake, panga mana tukiloba kilebe chochote
sawa sawa na mapenzi gake, hutusikia- **15** Na mana tutangite
panga hutupekania-chochote cha tukiloba kwake tutangite panga
hutupekania panga tubile nacho hicho chatumlobite. **16** Mana
mundu ywanloba nongowe atenda sambi yapelekea kwa kiwo,
apalikwa kuloba na Nnongo alowa kumpeya ukoto. Nalongela
kwa balo ambao sambi yabe ni yelo yaipelekea kwaa kiwo-pabile
na sambi yaipelekea kiwo-nilongela kwaa panga apalikwa kuloba
kwa ajili ya sambi yee. **17** Uasi wote ni sambi-lakini pabile na
sambi yaipelekea kwaa kiwo. **18** Tutangite ya kuwa ywabelekilwe
na Nnongo apanga kwaa sambi. Ila ywabelekilwe na Nnongo
hutunzwa naywembe salama daima, na yolo nchela aweza
kwaa kumdhuru. **19** Tutangite panga twenga ni wa Nnongo na
tutangite panga ulimwengu wote ubile pae ya utawala wa yolo
nchela. **20** Lakini tutangite panga Mwana wa Nnongo aisile
na atupeya ujuzi, panga tuntangite ywembe ywabile mu kweli
na panga tubile nkati yake ywembe ywabile kweli, hata katika

mwana wake Yesu Kristo. Ni Nnongo wa kweli na ukoto wa
milele. **(aiōnios g166)** **21** Bana apenzi, mujiepushe na sanamu.

2 Yohana

1 Bu'ka kwa mpindo, linga kwa nwawa ywa saulilwe na bana
bake, banapenda kitumbu sa kweli, na'penda kwaku kisangu, kwa
bhandu boti baitangite kweli, **2** Kitumbu sa kweli yangayomoka
yaibile nkati yitu yaipala baa pamope natwee. **(aiōn g165)** **3**
Neema, samilwa na amani, yabaa pamope na twee buka kwa
Nnungu Tati bitu na Yesu Kirisitu mwana wa Tati ba kweli na
upendo. **4** Nipulaike muno kwa kitumbu niibweni panga, bingi
ba bana bitu batama mu kweli Kati twenga mwatupoki ayi
amuli Buka kwa Tati. **5** Yambi ino, nendo kuluba wenga wa
nwawa, nikupeya kwaku amuli ya ayambi, yiyilya yatwabi nayo
buka tangu, panga tupalikwa pendana twabene na bene. Na
wuno nga upendo tupalikwa tutame Kati amuli yake mwaipala.
6 Yino nga yilu amuli yamwaiyubwine buka tangu, panga
mupalikwa mutame Kati mwaibaya Ayo amuli. **7** Kwa kitumbu
sa abusu bambone batwilimu Dunia, na bakani yikitya panga,
Yesu Kirisitu aaisi kwa ndila ya yiga, Ayu nga yulu nkongi
ayikitya kwaku ukakapewa Kirisitu. **8** Mwilingu mwabene panga
mwobeya kwa gala gatuyomwile ga pangya lyengo, Lakini
lengapanga muweze kwipokiya zawadi kamili **9** Jwo jwote
jwa nyendelya nnonge adumu mu mupundiso ga Kristo, utupo
Nnongo, jwembe jwadumu mu mupundiso abina tate na mwana
Kai. **10** Mana mundu kaisa kasinu na aletike kwa lipundiso leni,
kana munkaribishe mu nyumba yinu na kana mwampange abari.
11 Kwa sababu jwa usalimia ushirikiana naye na makowe gake
mabou. **12** Nibii na makowe gananchima ga kumwandikiya, na
nigaandike kwa napendi kwa kuga andika kwa karatasi na wino.
Ila nitamaniya isa kayino na longela nkano kwa nkano, panga

pura yinu ipate panga kamili. **13** Bana bannobo winu ncha ulilwa
nenda kwa salimu.

3 Yohana

1 Kwa mpindo Gayo ywanimpendi kwa yilu kweli. **2** Waupendilwe,
nendo kulubya makowe gako gatama bwiso na payiga yako pabe
kati mwoyo wako mwautama bwiso. **3** Kwakitumbu, pamwoyo
wangu pabi telebu bai panibayilwa na alongo babaisi buka akwo
no koya mulu mwaubile na kweli na mwauyendelya na ayo kweli.
4 Sakitelebwiye mwoyo wangu, pita makoye goti, yuwa panga,
bana bhangu batama mu kweli **5** Waupendilwe, wendoyendelya
aminika amo mwawapokya alongo na apita ndila. **6** Ngabo
basimulya no kookeya mukanisa, amo ubile na amo wapenda
bhandu. amo wasailiya bhandu, wendonogeya, waleka kwaku
bhandu babayenda mu myanja ago nga makowe gampulaisa
Nnungu. **7** Buka na lina lako, baayi wangali kikowe buka
kwa bhandu bangali kuntanga Nnungu. **8** Tumbeleo tuaplikwa
kwapokwa bandu kati-baa, linga tupange lyengo twayabe
mwanza kweli. **9** Nauandiki umati likowe furaniila Diotrofe,
jwa-alibile ywakwanja naine, hayakatyanali na twee. **10** Kwa-
nyo, mananiisile nagakumbukya makowe gake nganga panga;
mwalongela makowe gana nyata kutubalatyee. anagajeketyalili
makowe ngakengene maa-na jwembe apokya kwa alongo.
Hata kwa kanikia aine babapala kwapokya alongo babe,
kwapalaganya papabille pamope. **11** Bwigalyangu, kanaujige
kinanyata, bolaujige kinanoga. jwa panga kinanoga jwa Nnungu,
gapanga gananyata anammona-li Nnungu. **12** Demetrio naukweli
wene aubweni na lyenga twamasaili, na-ngote ngatugalongela
ga kweli. **13** Nibile na makowe gananchima gakukulogolya,
nipendi-li kukuandikia kwa ikalamu ya wino. **14** Balo masoba
masene, twaisa bonagana nawe minyo kwa minyo. Amani ibe

na wenga, bakupanga habali akinabwigalyo pakapanga abali mabwigalo kila mundu na lina lyake.

Yuda

1 Yuda, mmanda wa Yesu kiristo, na nnongowe Yakobo,
kwa balo babakemilwe, babapendilwe katika nnongo Tate,
na babatunjilwe mwanja Yesu Kirisitu. **2** Rehema na amani
na upendo iyongekeye kwinu. **3** mwapenzi, panipangaye
kila ndela kumwandikyanga mwenga usu ukochopoli witu,
na bweni lazima nimwandikyange lenga kunkombokea panga
mwilendele kwa uaminipu imani yatwapeile mara jimo bai
twenga twatuobelya. **4** kwa kitumbu kunabanda babajingi
kinyemela abobalembilwe lulembo lenga baukumiwe bandualau
babagalambwa Neema ya Nnungu panga kilebe chobocho
bankana Bwana witu kichake na Bwana Yesu kirisitu. **5** tumbwele
mbenda kunkombokeya mwenga panga inga mutangite kwa
kakape panga kwina wakati Bwana akochopoli, bandu boka Misri,
bokapo babakotwike kumwobelya atekwanganyia. **6** malaika
babakotwikw kwilenndela lenji yabe nakukileka kitamochabe
Nnungu abeimutabilwe wangayomoka mulubendo balende
ukumu ya lichoba lya mwisho. **(aïdios g126)** **7** kati sodoma
na Gomora na ilambo yaiteleta, ambabo na bembe baijingiye
bene muusharati na bakengime mwaba minyikiyage gangaliba
boka patumbu, balayilwe kati mfango wa balo babalumya
mumwoto wangayomoka. **(aiōnios g166)** **8** Nyinyonyo kwa ndela
yeyeloyelo babalota ndoto bachapuya yegayabe kwokana isimu
apendo nolongela bocho usu utukupu. **9** Lakini atamalaika nkolo
Mikaeli, payomine na ibilisi asindinenakwe mwanja yega ya
Musa alowiteli lets likowe lyobocho palipake abaite Nnungu
akubendi. **10** Lakini bandu babalekite ubocho kwa chochote
chabakotwike kitanga nachabakitangite bapangite kati inyama
bangali malango ago ngaalabiye. **11** ole wabe mwanja bapite

mundela ya Kaini, nokengama ulaa wa Balaamu. Balanganyike
muuasi wa Kora. **12** Aba ngababalongolya mucheleko cheleko
yinu yo upendo nopulaika bila oni na kwipeya chakulya bene,
baikati maunde gange mache gagapotolwa na nchunga kati
mikongo yangapambika yaiyoma pabele noyobokolwa ndandae.
13 Ni mawimbi ya bahari yabii Ni ndoti yene, Ni tondwa
zindoranda kunani ambazo upili wa lubendo wabekilwe kwaajili
yabe wangayomoka. **(aiōn g165)** **14** Enoko, jwa saba katika isabu
ya Adamu, atitabili husu bembe, atibaya lola Ngwana andaisa
na maelfu na maelfu ya atakatifu bake, **15** Lenga apange
ukumu kunani ya kila mundu, na kwayeya atiya boti baba kotoka
kun'yowa Nnongo kwa ayendo gabe goti gaba yomwi panga
mundela yaibile kwaa ya utauwa, na kwa makowe goti ga ukale
ambapo babile kwa bali longela kunani yake." **16** Haba gabalo
baba nung'unika, baba lalamika gaba kingama tama yabe yo
ubou, baba ipuna, na bembe kwa faida yabe kwa konga benge.
17 Ila mwenga, mwapenzi, mukomboki yange makowe gaga
bakiyilwe zamani na mitume ba Nngwana Yesu Kristo. **18** Baba
baite kachinu, m muda wa bwiso kwaba na bandu babadhiaki
nabo bakengama tamaa yabe yange utauwa." **19** Bandu ba
batengeneza, benda tawaliwa na tamaa ya asili na wantopo
Roho. **20** Lakini mwenga, mwanipendile, kati mwa mwichewa
mu imani yinu takatifu sana, na panga mwamuloba kwa Roho
mtakatifu. **21** Mwilendele kwene upendo wa Nnongo, na mulende
uruma ya Nngwana witu Yesu Kristo ambayo kumpeya mwomi
wange yomoka. **(aiōnios g166)** **22** Mulangi huruma kwa balo
baba bii na masaka. **23** Mwalopwe benge kwa kwantondobeya
buka kwene mwoto. Kwabenge mulaye lwongo kwa yogopa.
Kamulichukwa hata ngobo ya iyejilwe lilowa lya yega. **24** Sayena

kayake anaweza kunendela mwakana kobala, na kwasabisha
muyeme nnonge ya utukufu wake, bila kiziwi wizi na bapula
ngolo, **25** Kayake Nnongo kiyake mwokozi belya Yesu Kristo
Nngwana witu, Utukupu ube kayake, uwezo na ngupu kabla ya
wekati woti, na sayeno na hata -wanga yomoka. Amina. **(aiōn
g165)**

Ufunuo

1 Nyaa nga cha umukulilwe Yesu Kirisitu ambao Nnungu apelwe
kualangya abandu bake makowew ambago lazima ga pa pilya
karibuni. Apangite gatanganikwe kwabkumtuma malaika wake
kwa mbanda wake Yohana. **2** Yohana apiya ushuhuda wa kila
kilibe cha kibweni usiana na likowe lya Nnungu ni kwa ushuhuda
wa upiite husu Yesu Kirisitu. **3** Abalikiwe ywembe ywa soma
kwa lilobe na balu babayua maneno ga unabii gano na kugatii
chakiandikilwe muno, kitumbu muda uti karibia. **4** Yohana kwa
makanisa saba ga gabile Asia: neema ibe kwinu na amani buka
kwa ywabile, ywapabaa, na ywapaicha na buka kwa Roho saba
bababile nnongi ya kitigo chake cha enzi. **5** Na buka kwa Yesu
Kirisitu ambeye nga shahidi mwaminifu mmelkekwa wa kwanza
ba bawile, na ntawala wa mfalme dunia yino, kwa ywembe
ywatupendile na atubikite huru buka mmalau gitu kwa damu
yake. **6** Atupangite panga ufalme wa makuhani wa Nnungu na
Tate bake kwake panga tukuka na ngupu milelebdaima. Amina.
(aiōn g165) **7** Linga andaicha na maunde kila lio lipakumwona
pamoja boti babamwomite. Na kabila yoti ya dunia bapakukulika
kwake. Ndiyo, Amina. **8** Nenga nga Alfa na Omega abaya
Ngwana Nnungu, ywembe ywabile na ywapabaa, na ambaye
andaicha mwene ngupu. **9** Nenga Yohana nuna winu na kati
yinu ywa shiriki mateso na ufalme na uvumumilia thabiti wa ubile
katika Yesu; nabile pa kisiwa cha kikemelwa Patimo kitumbu
cha neno la Nnungu na ushuhuda usu Yesu. **10** Nabile katika
Roho lichuba la Ngwana, nayuwine nchugu yangu lilobe la
kunani kati ya tarumbeta, **11** Yaibaya, uandike katika kitabu ga
ugabona na ugatume kwa makanisa saba yenda Efeso, yenda
Smima, yenda Pergamo, yenda Thiatira, yenda Sardi, yenda

Philadelphia na yenda Laodikia. **12** Nitigalambuka linga ni lilobe
lya nyai ywabile kalongela na nee, na panigalambwike nabweni
kinara cha dhahabu cha taa saba. **13** Pakatikati ya kinara cha
taa abile yumo kati mwana wa Adamu, aweti ngamu ndacho
yaukite pai ya magulu gake, na mkanda wa dhahabu tindia pa
kiuba. **14** Mtwe wakwe na nywili yake yai uu kati pamba kati
barafu na minyo gake gabi mwali wa mwoto. **15** Njayo yake yabi
kati shaba yahikutilwe sana, kati shaba yaipitile katika mwoto,
na lilobe lyake yabi kati machi maingi gaga yenda kwa haraka.
16 Abi akamwi ndondwa saba katika luboko lwake wa mmalyo,
na buka mukano wake mwabi na lipanga likale wene makale
kuno na kuno. Kuminyo yake kwende ng'araa kati mwenga
nkalee walichuba. **17** Pamweni, natitumbuka pamagulu gake kati
mundu nywa wile. Abikite luboko lwake mmalyo panani yangu
na baya "Kana uyogope" Ninga na wa kwanza na wa mwisho.
18 Na ambaye nenda ishi. Nati waa, lakini linga nenda ishi bila
waa! Na nibile na funguo ya mautiu na kuzimu. **(aiōn g165, Hadēs
g86)** **19** Kwaiyo ugaaandike ga ugabweni nambiambi, na galo
gagapita baadaye, **20** kwa maana yaiyubite husu ndondwa saba
yauibweni katika luboko lwangu lwa mmalyo, na chilo kinara
kinara cha dhahabu cha taa saba: ndondwa saba nga malaika
wa makanisa saba, na kinara cha taa saba nga galo makanisa
saba.

2 "Kwa malaika wa likanisa lya Efeso uandike,'Haga nga
maneno ga yulo ywakamulya yilo ndondwa saba katika luboko
lwake lwa mmalyo. Ywembe ywatyanga kati ya inara ya dhahabu
ya taa saba abaya nyaa, **2** "Ndangite chaupangite na bidii yako
ya lyengo na komea kwako muno, na kwamba huwecha kwaa
husiana nabo bababile alau, na ulikuapaya boti babaikema

panga mitume na nyoo kwaa, nababonekana abocho. **3** Ndangite
uwecha lindaa, na komeya, na upilile maingi kwasababu ya lina
lyangu, na unachoka kwaa bado. **4** Lakini lenga lanibilenalo
kwa ajili yako, ulekite upendo wako wa patumbu. **5** Kwahiyo
ukumbukii pautumbwize, ukatubu na panga matendo ga upangite
tangu patumbuu mana utubu kwaa naicha kwako na kukibaya
kinara chako buka mahali pake. **6** Lakini wenga una lino,
ukachilikia galo ambago wanikulau ghaba ga panga, ambago
hata nenga nenda kachilika. **7** Mana uina lichikilo upikani galo
ambago Roho agabakia makanisa. Na kwa ywembe ywashinda
nampeya kibali cha lya buka katika mkongo wa ukoto wa ubile
katiakparadiso ya Nnungu.' **8** Kwa malaika wa kanisa la Smirna
uandike: 'Haga nga maneno ga yolu ambaye nga ywa tubwa
na mwisho ambaye atiwaa na panga nkoto kaii. **9** Nigatangite
mateso gako na umasikini wako (lakini wenga wa tajiri) na
ubocho wa balo babaikema Mayahudi (lakini bembe kwaa
lisinagogi la nchela). **10** Kana uyogope mateso gaga kupata
linga! ibilisi apata kutahikwa kati yinu muligereza linga apate
kupaya na mpateseka kwa machuba komi. Mube mwaminifu
mpaka waa na napeye kofia ya ukoto. **11** Mana ubile na lichikilo
upikanii Roho agabakiya maknisa ywembe ywa shinda hapata
kwaa matatizo awaa kwaa mara ya ibele. **12** “Kwa malaika
wa kanisa la Pergamo andika: haga ngalongela ywembe na
alyo lipanga lika kwaa, wena maka kwaa kuno na kuno. **13**
“Nipatangite pa tama mahali pa kibile kitigo cha enzi cha nchela.
Hata nyoo wenga wanda kulikamwa sana lina lyangu na huikani
kwaa imani yako ya ibile kwangu, hata machuba galo ga Atipasi
shahid ywangu mwaminifu ywangu, ywawile nkati yinu, hapo
nga nchela pa tama. **14** Lakini ni ikowe njini husu wenga:

ubile nabo kwo bandu babakamwa mafundisho ga Balagumu,
ywembe ywamfundishike Balaki bika ikwazo nnungi ya bana
ba Israel, linga balye yukulya yabapiyite sadaka kwa nnungu
wabe na tenda umalaya. **15** Katika hali yino, hata wenga ubile
nabo baadhi yabe babakamwa mapundisho ga Banikolai. **16**
Basi utubu! na mana upangite kwaa nyoo nenda icha upesi na
napanga vita nawe na lipanga lolipita katika mukano wango. **17**
Mana ui a machikilo upikani Roho chaabakia makanisa. Yulo
ywashinda aampeya baadhi ya yilo mana yaihiyilwe, na nampea
liwe lyu laliandikwe lina lya ayambi manani ya liwe, lina ambalo
ntupu ywalitangite ila ywembe ywalipokya." **18** "Kwa malaika
wa kanisa lya Thiatira uandike: haga nga maneno ga mwana
wa Nnungu, ywembe ywa bile na minyo gake kati mwali wa
mwoto, na njayo kati shaba yabaikulike sana. **19** Ndangite
ambacho chakipangite upendo wako na imani na uduma na
komea kwako imala, na kwamba chilo chaupangite karibuni zaidi
ya chilo chaupangite polongoi. **20** Lakini nina lee husu wenga:
mwenda kunkomeya nnwawa Yezebeli waikema mwene nabii
nnwawa, kwa mapundisho gake, aposha utumishi bandu panga
umalaya na lya chakulya chakipiyilwe sadaka kwa kinyago. **21**
Nampeile muda wa tubu lakini abile kwaa tayari tubu kwa ulau
wake. **22** Linga natikutaikwa pa kindanda cha matamwe, na balo
babapanga wesherati na ywembe katika mateso makali, kwalei
batubu kwa cha bapangite. **23** Naakumbwa banabake bawee
na makanisa goti batanga kwamba nenga nga niyachunguza
mawacho na tamaa. Nampeya kila yumo kadili ya matendo
gake. **24** Lakini kwa baadhi yinu mwamuigabile katika Thiatira
kwa balo boti mwangali kamwa mafundisho kwaa, na mwangali
tanga cholo ambachon baadhi uikemaa mfumbo ga nchela

mbaya kwinu mbikali panani yinu nchigo wowoti. **25** Kwa jambo
lyolyoti lazima mube imara mpaka paniicha. **26** Yeyote ywa
shinda na panga chalo chanikipangite hadi mwisho ywembe
nampeya mamlaka katika ilambo. **27** Abakuatawala kwa bakola
ya chuma, kati bakuli ya ukando, atekwana ipande ipande. **28**
Kati mwaipokile buka kwa Tati bangu nampeya kaye ndondwa
ya kindai. **29** Mana ubile na lichikilo upikani chalo ambacho
Roho aya bakiya makanisa.

3 Kwa malaika wa kanisa la Sardi uandike maneno ya yulo ywa
kumulya yalo Roho saba ya Nnungu ni ndondwa saba "Ndakite
ambacho chaupangite uina sifa ya panga wa ukoto wa wakati
uwile. **2** Uyumuke na ugapange imara gagaisa lile, lakini gai
karibu waa, kwasababu machuba yandabona na itendo yako
ikamilike pa minyo ga Nnungu wangu. **3** Kwahiyo ukumbuki galo
galo gaupokile na yua, ugalii na tubu. lakini mana uyumwike
kwaa mbaicha kati mwii, na watanga kwaa saa yakuuyampaicha
kunani yake. **4** Lakini kui na maina machini ya bandu katika
Sardi ambayo bana chafua kwaa ngobo yabe. Batyanga pamope
na nee, baweti ngobo uu, kwasababu bandastahili. **5** Yulo
ywa shinda bapakun'gwalika ngobo uu, na nilifuata kwaa lina
lyake buka katika kitabu cha ukoto na nalitambua lina lyake
nnongi ya tati bangu, na nnongiya malaika. **6** Mana ubile na
lichikilo, upikani Roho agabakia makanisa." **7** "Kwa makanisa
ga Philadefia uandike: Maneno ga mtakatifu ni kwelii ywabile
ni punguo ya Daudi andayangwa na ntupu ywa wecha yigala.
8 Ndagite chaukipangite linga, nikubiki nnongi yako nnyango
wauyugulikwe ambao ntupu ywa weza yigala. Ndangite ubile ni
ngupu njini lakini utii neno lyangu unalikana kwaa lina lyangu **9**
Ulingee! Boti bababile ba sinagogi la nchela, balo bababayage

bembe nga Ayahudi na kumbe nyoli badala yake babaya ubocho.
Naapanga baiche na bamijinamii nnongi ya magulu gako ni
batanga natikupenda. **10** Kwa kuwa utunzike amri yangu kwa
komea muno nakulindela na saa yako ya kukupaya ambayo
yendaicha katika ulimwengu woti, kuwapaya balo boti babata pa
kilambo. **11** Nenda icha upesi ukamulie muno chalo chaubile
nacho linga kanaubee mundu wa tola kofia yako. **12** Nipala
kumpanga ywembe ywashinda panga lugoma katika hekalu
la Nnungu wangu, na hapala pita kwaa panja kamwe. Nipala
kuliandikia kwake lina lya Nnungu wangu, lina la mji wa Nnungu
wangu (yerusalemuwanyambe, wahuuluka pae poka kumaunde
kwa Nnongo wangu) nalina liake layambe. **13** Yembe yabile
na lichikilo, na yowe chabaya Roho kwa makanisa.' **14** Kwa
malaika wa kanisa lya Laodika uandike: maneno gake ywabile
Amina, ywategemewa ni shahidi mwaminifu, mtawala kunani ya
uumbaji wa Nnungu. **15** Ndangite chaukipangite, ni kwamba
wenga si wa mbepo ama mwoto! **16** Nyo, kwasababu wenga
ni vuguvugu, ntupu mwoto wa mbepo, nipala kukutapika upita
munkano wangu. **17** Kwa kuwa ubaya, “Nenga na tajiri, nibile
na mali ynambone, na nipala kwaa chochote.” Lakini utangite
kwaa kwamba wwnga ni duni muno, wahuchunikiwa, masikiniu,
kipofu na uchi. **18** Upekani ushauri wangu, upeme kwango
dhahabu yaisafishilwe kwa mwoto lenga upate panga watajiri,
na ngobo uuu ya ing'ara lenga ujiwalike mwene na kana ubone
oni ya uchi wako, ni mauti ya pakala katika minyo gako upate
bona. **19** Kila ywanipenda, ninda kumwelekeza ni kumfundisha
namna yaipalikwa tama; kwa nyo, upange mkweli wa tubu.
20 Lola nindayema katika mnyango ni nikombwa odi, yeyoti
ywayowa lilobe lyango ni yogowa mnango, nipala icha na jingiya

munyumba gake ni lya chakulya nokwe ni ywembe pamope na
nee. **21** Ywembe ywashinda, nipala kumpeya haki ya tama pae
pamope ni nee kunani ya kiteo chango cha enzi, kati nenga
chanishindile na tama pae pamope ni Tate bango kunani ya
kiteo chake cha enzi. **22** Ywembe ywabile lichikilo na apekani
ambacho Roho ayabakiya makanisa.

4 Baada ya makowe haga nakilinga, nabweni mnyango
wogolikwe ku'maunde, Lelo lilobe lya kwanza, likilongela na
nee kati tarumbeta, likibaya "Uwiche pano, nipala kulaya yapala
bonekana baada ga makowe haga." **2** Mara jimonabile katika
Roho, nabweni chapite kiteo cha enzi kibekilwe ku'maunde, ni
mundu atitama. **3** Yumo ywakitamilie atibonekana kati liwe lya
yaspi ni akiki. Pabile ni lipeta mnango ukitindiya kiteo cha enzi,
lipeta mnango utibonekana kati zumaridi. **4** Nakukitiandia kiteo
cha enzi kyabile ni iteo ya enzi venge ishirini na ncheche, ni
Tate atamile muiteo ya enzi babile apendo ishierini na ncheche,
batiwalikwa ngobo uu ni taji ya dhahabu mumitwee yabe. **5**
Boka katika kiteo cha enzi yapitika miale ya radi, muungurumo
ni radi. Taa saba yabile yatiyaka nnonge ya iteo ya enzi, taa ni
Roho saba za Nnongo. **6** Kae nnonge ya iteo ya enzi pabile
ni bahari, yabile oni kati kilola. Boti tindiya iteo ya enzi babile
bene ukoti ncheche babatwelile nnonge ni nchogo. **7** Kiumbe
wa kwanza mwene ukoti abile kati imba, kiumbe wana ibele
mwene ukoti abile kati ndama, kiumbe wa tatu mwene ukoti
abile ni minyo kati mundu, ni yolo mwene ukoti wana ncheche
abile kati ta kagoloka. **8** Iumbe bene ukoti ncheche kila yumo
abile ni mabawa sita, batitwelia minyo kunani ni pae, yabe
kilo ni mutwe kati bakoma kwaa baya, "Mpeletau, mpeletau,
mpeletau ni Ngwana Nnongo, ntawala kunani ya yabile na abile

ni yabaicha." **9** Kila wakati iumbe bene ukoti pabapiya utukupu,
hesima, ni kushukuru nnonge ya abile atitama pakiteo chelo cha
enzi ywembe ywaishi milele ni daima. **(aiōn g165)** **10** Apendo
ishirini ni ncheche batisujudu bene nnonge yake yakitamile kiteo
cha enzi bakibaya. **(aiōn g165)** **11** "Wastahili wenga, Ngwana witu
ni Nnongo witu, pokiya utukupu ni heshima ni ngupu. Kwa kuwa
uiumbite ilebe yoti, ni kwa mapenzi gako, vyabile ni viliumbwa."

5 Kisha nabweni katika luboko lwa mmaliyo wa yelo ywatamile
katika iteo ya enzi, gombo latiandikilwe nnonge ni nchogo, ni
iyeile mistari saba. **2** Namweni malaika mwene ngupu atihubiri
kwa lilobe likolo, "Nyai ywastaili yogowa ligombo ni nikuitekua
mihuri yake?" **3** Nntopo mundu kumaunde au mulunia au pae ya
lunia ywawechite yogowa gombo ama kulisoma. **4** Nalelite kwa
uchungu kwa kuwa hapatikwe kwaa yeyoti ywastahili kuliyogowa
gombo ama kulisoma. **5** Lakini yumo wa apendo atikunibakiya,
"Kana ulile, lola! imba wa kabila lya Yuda, Kieke lya Daudi,
ashindile kuliyogowa gombo n mihuri gake saba." **6** kati ya
iteo ya enzi ni benr ukoti ncheche ni miongoni mwa apendo,
namweni mwana ngondolo atiyema, atibonekana kati yawile.
Abile ni pembe saba ni matiyo saba-hayee nga Roho saba
za Nnongo zalagilwe mulunia yoti. **7** Atiyenda natola ligombo,
boka muluboko lya mmalyo ni yelo yatamile katika iteo ya ezi.
8 Palitolile ligombo, bene ukoti ncheche ni apendo ishirini ni
ncheche bainamite mpaka pae nnonge ya mwana ngondolo kila
yumo abile ni kinubi ni kibakuli ya dhahabu lalitwelile uvumba
nga maombi ya baamini. **9** Batiyemba mwimbo wa yambe,
"Undastahili kulitola ligombo ni kuliyogwa mihuri yake, kwa kuwa
atichinjwa, ni kwa damu yako utikunipema Nnongo bandu wa kila
kabila, lugha, jamaa ni taifa. **10** Ukaapanga ufalme ni makuhani

kwa ajili ya kumtumikia Nnongo witu, nabo batawala kunani ya
kilambo." **11** Boka po natilinga ni nayowine lilobe lya malaika
banambone tindia iteo ya enzi-idadi yabe yabile 200,000,000
ni bene ukoti ni apendo. **12** Babaite kwa lilobe likolo,'Astahili
mwana ngondolo ywa chinjwe pokea uwezo, utajiri, hekima,
ngupu, heshima, utukupu ni sifa.' **13** Nayowine kila chumbwile
cha kilebe kumaunde ni mulunia ni pae pakilambo ni kunani ya
bahari, kila kilebe nkati yake kikibaya,'kwake ywembe ywatama
kunani ya iteo ya enzi ni kwa mwana ngondolo, kubi ni sifa,
heshima, utukupu ni ngupu ga kutawala milele ni milele. **(aiōn
g165)** **14** Bene ukoti ncheche batibaya,'Amina! ni apendo bati
inama pae ni abudu.

6 Natilinga wakati mwana ngondolo payogolilwe yumo ya yele
mihuri saba, nayowine yumo wa balo bene ukoti ncheche atibaya
kwa lilobe yailandine ni radi, Muiche!" **2** Natilinga ni pabile ni
farasi muu! yamakile abile ni bakuli ni apeilwe taji. Apite kati
mshindi yashindeye lenga ashinde. **3** Waakati mwana ngondolo
payogwile muhuri wa na ibele, nayowine mwene ukoti wa naibele
akibaya, "Muiche" Boka po farasi ywenge atipita-mwekundu kati
mwoto. **4** Ywamwokile apeilwe ruhusa ya kuboka na amani ya
mulunia, Ili bandu bachinjane. Ywa ampandile apeilwe upanga
nkolo. **5** Wakati mwana ngondolo payogile wolomuhuri wa itatu,
nayowine mwee ukoti wa lutatu akabaya, "Muiche! Namweni
farasi mpili, ni ywampandile abile ni kizani muluboko lwake. **6**
Nayowine lilobe labonekine baa yumo ni balo bene ukoti ikibaya,
"Kibaba sa ngano kwa dinari jimo ni ibaba itatu ya shahiri kwa
dinari jimo, lakini kana uchalawe mauta ni divai." **7** Wakati mwana
ngondolo bayogwile muhuri ywa ncheche, nayowine lilobe lya
bene ukoti ncheche ikibaya, "Muiche"! Bokapo namweni farasi

wa kijivu. **8** Ywampandile akemelwa lina lyake mauti, ni kuzimu
yabile ilifutike. Bapeyilwe mamlaka kunani ya Roho ya kilambo,
bula kwa upanga, kwa njala ni ugonjwa ni kwa anyama wa
mwitu katika kilambo. **(Hadēs g86)** **9** Wakati mwana wa ngondolo
payogwile muhuri wa tano, namweni pae ya madhabahu Roho
za balo balo bababuligwe kwa sababu ya neno lya Nnongo ni
boka ni ushuhuda waukamwile kwa uthibiti. **10** Batilela kwa lilobe
likolo, "mpaka lichoba la kwo, mtawala wa vyoti, mtakatifu na
mkweli, upala hukumu babatama kunani ya kilambo, na lipiza
kisasi damu yitu?" **11** Boka kila yumo apeilwe kanzu nyeupe
na akawabakiya panga bapalikwa tenda pachunu hata mpaka
paitimia hesabu kamili ya watumishi ayabe ni alongo anwawa
ni wanalome paitimia babaligwa, kati bembe bababuligwe. **12**
Wakati mwana ngondolo payogwile muhuri wa sita, natilinga na
pabili ni tetemeko likolo. Lumu labile lipili kati gunia la singa,
ni mwei woti upangite kati damu. **13** Ndondwa ya kumaunde
yititomboka katika kilambo, kati mikongo matunda gake ganda
polota wakati wa mbepo unapotikisa ni kimbonga. **14** Kunani
yatiyomoka kati gombo lalibingi litwa. Kila kitombe ni kisiwa
vyatama mahali pake. **15** Boka po Afalme wa kilambo ni bandu
maarufu ni majemadari, matajiri, bene ngupu, ni kila yumo
yalagilwe ni huru, batikuiya katika makolo ni katika mwamba wa
kilombe. **16** Bati kuibakia itombe ni miamba, "Tumtombokiye
mutuiye dhidi ya minyo bake yatama pa kiteo cha enzi ni boka
hasira ya mwana ngondolo. **17** Kwa kuwa lichoba likolo lya
ghadhabu itikaribia, ni nyai yawecha lima.

7 Baada ya haga nabweni malaika ncheche batiyemanga pa
kona ncheche za lunia, bazaile mbepo ncheche za kilambo
kwa ngupu lenga kwamba upande ndopo mbepo unavuna

katika kilambo, kunani ya bahari ama dhidi ya mikongo goti. **2**
Nabweni malaika ywenge kaicha boka mashariki, abile ni muhuri
wa Nnongo yabile nkoti. Atilela kwa lilobe likolo kwa malaika
ncheche bapapeilwe ruhusa ya katibu kilambo ni bahari. **3** "Kana
muiharibu nchi, bahari, ama mkongo mpaka patuyomwa beka
mihuri katika kibonge ya mutwe ya atumishi wa Nnongo witu.
4 Nayowine idadi ya bacheilwe muhuri: 144,000, babayeilwe
muhuri boka kila kabila lya bandu ba Israel. **5** 12,000 boka katika
kabila lya Yuda bayeilwe muhuri, 12,000 boka katika kabila lya
Rubeni, 12,000 boka katika kabila lya Gadi, **6** 12,000 boka katika
kabila lya Asheri, 12,000 boka katika kabila lya Rubeni, 12,000
boka katika kabila lya Nathali, 12,000 boka kabila lya manase. **7**
12,000 boka katika kabila lya Simoni, 12,000 boka kabila lya
Lawi, 12,000 boka kabila lya Isakari, **8** 12,000 boka kabila
lya Zebuloni, 12,000 boka kabila lya Yusufu, ni 12,000 boka
kabila lya Benjamini bajeilwe muhuri. **9** Baada ya makowe haga
natilola, ni pabile ni umati nkolo ambao ntopo mundu ywa wecha
balanga-boka kila taifa, likabila, jamaa ni lugha-batiyemanga
nnonge ya iteo ya enzi ni nnonge ya mwana ngondolo. Batiwala
nganzu nyeupe ni bana matawi ye ntende muluboko yabe, **10** Ni
babile kabakema kwa lilobe lya kunani: "W2okovu ni wa Nnongo
ywatamile pa iteo ya enzi, ni kwa mwana ngondolo!" **11** Malaika
boti babile bati yemanga tindiya iteo ya enzi ni kubatindia balo
apendo pamope ni balo bene ukoti ncheche, bainamite pae
ardhini ni beka minyo yabe kunani ya ardhi nnonge yaniteo
ya enzi ni kumwabudu Nnongo. **12** Bakibaya "Amina! Sifa,
utukufu, heshima, shukurani, heshima, awecha ni ngupu vibii
kwa Nnongo witu milele ni milele! Amina!" **(aiōn g165)** **13** Boka po
yumo wa balo apendo atinilokiya, "Bano ni akina nyai babawalite

nganzu nyeuoe, ni babokite kwako? **14** Nikam'bakiya, “Ngwana
nkolo, wenga utangite.” ni akanibakiya, “haba ni balo babokite
kudhiki ngolo. Bakuchite nganzu yabe ni kuzipanga nyeupe kwa
damu ya mwana ngondolo. **15** Kwasababu yeno, babile nnonge
ya iteo ya enzi ya Nnongo, ni bana mwabudu ywembe kilo ni
mutwekati katika hekalu lyake. Ywembe ywatamite kunani ya
iteo ya enzi apala sambaza hema lyake kunani yabe. **16** Babona
kwaa njala kae, wala nyota kae, lumu lipala kuwatinia kwaa,
wala lioto lya latinika. **17** Kwakuwa mwana ngondolo ywabile
katikati ya iteo ya enzi apala panga mchungaji wabe, ni apala
kuwalongocha katika kinyanyu sa mase ya ukoti ni Nnongo
apakuwapunwa kila lichozi katika minyo yabe.

8 Wakati mwana ngondolo payogwile muhuri wa saba, kupangite
chichi kumaunde takribani nusu saa. **2** Boka po nabweni
malaika saba babayema nnonge, ni bapeilwe tarumbeta saba.
3 Malaika ywenge aichile, akamwile bakuli lya dhahabu lene
uvumba, atiyema mu madhabahu. Apeilwe uvumba wanambone
ili kwamba apiye pamope ni maombi ya baamini boti katika
madhabahu ya dhahabu nnonge ya iteo ya enzi. **4** Lioi lya
wolo uvumba, pamope ni maombi ya baamini, uhoboka kunani
nnone ya Nnongo boka muluboko lwa malaika. **5** Malaika atolite
libakuli lya uvumba ni kulitwelia mwoto boka mumadhabahu.
Boka po atikulitomboya pae kunani ya kilambo ni yapitike lilobe
lya radi, miale ya radi ni tetemo lya kilambo. **6** Balo malaika
saba babile ni matarumbeta saba babile tayari kuyakombwa. **7**
Malaika wa kwanza atikombwa litarumbeta lyake, ni yapitike ula
wa maliwe ni mwoto wayabanganike ni damu. Vyataikulilwe pae
katika kilambo lenga kwamba thelythi yabe itinike, theluthi ya
mikongo ititomboka ni manyei yoti ya kijani yatinike. **8** Malaika

wa naibele akombwile litarumbeta lyake, ni kilebe kati kitombe
kikulu chakibile chatinike mwoto chatitaikulilwa mubahari. theluthi
ya bahari abile damu. **9** Theluthi ya viumbe akoti katika bahari
vyawile, ni theluthi ya ngalaba zitiharibika. **10** Malaika wana itatu
atikombwa tarumbeta lyake, ni ndondwa ngulu yatombwike boka
kumaunde, kaimulike kati kitunzi, kunani ya theluthi ya mito ni
inyanyu ya mache. **11** Lina lya ndondwa ni pakanga, theluthi ya
mase yapangite pakanga, ni bandu banambone bawile bokana
ni mache yagabile mababa. **12** Malaika wa ncheche akombwile
litarumbeta lyake, ni theluthi ya lumu lakombwilwe, pamope ni
theluthi ya mwei ni theluthi ta ndondwa. Kwa nyo theluthi ya
vyoti igeukile panga lubendo; theruthi ya mutwekati ni theluthi ya
kilo yabile ntopo mwanga. **13** Natilinga, ni yapekanike tai yabela
kagoloka katikati ya anga, kakema lilobe likowe, "Ole. ole, ole,
kwa balo babatama katika kilambo, kwa sababu ya mlipuko wa
tarumbeta yaingali ambayo ikalibie kombolekwa ni mamaika
atatu."

9 boka po malaika wa tano atilikombwa litarumbeta lyake,
Nabweni ndondwa boka kumaunde yaibile yaitomboka pa
kilambo, Ndondwa yapeilwe ufunguo waliembwebwaelekea
kwene liyembwa lalibile ntopo mwisho. **(Abyssos g12)** **2** Atiyogowa
liembwa lalibile ntopo kiemo, nalioi uhoboka kunani kwa safu
boka nkati ya liembwa kati lioi liboka katika tanuru likolo. Lumu ni
anga vitigalambuka vipangite lubendo kwa sababu ya lioi laliboka
muliembwa. **(Abyssos g12)** **3** Nkati ya lioi wapite nzige icha kunani
ya kilambo, nabo bapeilwe ngupu kati yelo ya lupelele kunani ya
kilambo. **4** Babakilwe kababodhuru maakapi katika kilambo ama
mmea, wowoti wa kijani ama nkongo, ilita bandu bababile ntopo
muhuri wa Nnongo katika kibonge chabe cha kuminyo yabe.

5 Bapeilwe kwa ruhusa ya kuwabulaga bandu, bali babatese
bai kwa miei itano. Kubaba kwabe wabile kati wola wa lumwa
ni kipelele pampona mundu. **6** Katika machoba ago bandu
bapala kiwo, lakini bakipata kwaa. Batamani waa, lakini kiwo
kipala kuwabutuka. **7** Nzige bztilzndznz ni farasi batiangaliwa
kwa vita. Mumitwee yabe mubili ni kilebe kati taji ya dhahabu
ni minyo yabe ibile kati ya binadamu. **8** Babile ni nywili kati
anwawa minyo yabe yabile kati imba yaa. **9** Babile ni kiuba kati
ya kiuba ya yumo ni lilobe lya mabawa yabe yabile kati lilobe lya
mamutuka yanambone ya vita ni farasi bababutuka genda vitani.
10 na mikelo iluma kati kipelele; katika mikela yabe babile na
ngupu ya kudhuru bandu kwa miei mitano. **11** Babile nakwe kati
mfalme kunani yabe malaika wa lioi lalibile ntopo mwisho. Lina
lyake katika Kiebrania ni Abadani, ni katika kiyunani ana lina
Apolioni. **(Abyssos g12)** **12** Ole ya kwanza ipitike. Baada ya leno
yabile maafa yapayega yandaicha. **13** Malaika ba sita atikombwa
tarumbeta tarumbeta lyake, ni niyowine lilobe lipita katika pembe
ya madhabahu ya dhahabu ya ibile nnonge ya Nnongo. **14** Lilobe
itikum'bakiya malaika wa sita abile ni tarumbeta, “mubaleke
malaika ncheche babatabile katika mto nkolo Efrata. **15** Malaika
balo ncheche batiandaliwa kwa saa hiyo maalum, lichoba liyo,
mwei woo, ni mwaka woo, batilekelwa bababulage theluthi ya
wanadamu. **16** Idadi ya askari bababile kunani ya farasi yabile
200,000,000. Nayowine idadi yabe. **17** Nganyoo panibweni
farasi katika maono gango ni balo babaobokwile kunani yabe:
Iuba yabe yabile yekundu kati mwoto, buluu yaipite ni njano
yaipite kwaa. Mitwe yabe yafarasi vitilandana ni mitwe ya imba
ni mumaboko yabe upite mwoto, lioi ni salfa. **18** Theluthi ya
anadamu batibulagwa ni gano mapigo matatu: mwoto, lioi ni

salfa yaipitike katika mikano yabe. **19** Kwa kuwa ngupu ya farasi
ibile mumikano yabe ni mikea yabe kwa kuwa mikela yabe
yabile kati mngamba, ni babile ni mitwe yabaitumile kubayea
majeraha banadamu. **20** Bandu babalekwite, balo babaligwe
kwaa ni mapigo haga, batubite kwaa abudu moka ni miungu ga
dhahabu, mbanje, shaba, maliwe, ni mikongo, Ilebe yaibona
kwaa, yowa ama tyanga. **21** Wala hawakutubia kuwabulaga
kwabe, bwabe wabe, uasherati wabe ama ndela yabe ya jiba.

10 Boka po namweni malaika ywenge nkolo kauluka pae
boka kumaunde. Atabilwqe kumaunde, ni abile ni upinde wa
ula kunani ya mtwe wabe. Kuminyo yake abile kati lumu ni
magolo gake yabile kati luyema wa mwoto. **2** Atikamwa ligombo
lichunu muluboko lwake laliumukilwe, ni ywembe abekite ligolo
lyake lya mmalio kunani ya bahari ni ligolo lyake lya mmakea
kunani ya kilomba kiyomo. **3** Boka po atitondobea lilobe kunani
kati imba paunguruma, ni muda patondobiye lilobe radi saba
zatiunguruma. **4** Wakati radi saba paingurumite, nabile kani
karibia andika, lakini nayowine lilobe boka kumaunde kaibaya:
Tunza ipange siri chelo radi saba zaibaya, kana uandike." **5** Boka
po malaika ywa nimweni ayemite kunani ya bahari ni pakilambo
kiyomo, atioboya luboko lwake kunani ya maunde. **6** Ni lapa
kwa yolo twatema milele ni milele-ywaumbile maunde ni vyoti
vya vibile, mukilambo ni vyoti vibile, ni bahari ni vyoti vibile, "Kwa
panga ntopo chelewa kae. **(aiōn g165)** **7** Lakini katika lichoba
lelo, wakati malaika wa saba papala karibia kombwa litarumbeta
lyake, ngaapo siri ya Nnongo ipala timiya, kati patangazile kwa
atumishi bake manabii. **8** Lilobe laniliyowine boka kumaunde
itikunibakiya kae: "Niyende, nitole ligombo lichunu laliumukwile
lalibile muluboko lwa malaika yayemi kunani ya bahari ni kunani

ya kilambo kiyomo.” **9** Boka po nayei kwa malaika ni kum'bakiya
anipei ligombo lichunu. Atikunibakiya, “Utole ligombo ni uliye.
Lipala kulipanga ndumbo lyako libii na baba, lakini munkano
wako lipapanga linanoga kati asali.” **10** Natilola ligombo lichunu
muluboko mwa malaika ni lya, labile tamu kati asali munkano
wango, lakini baada ya lya, mundumbo yango mwatibaba. **11**
Boka po baadhi ya malobe gati kunibakiya, “upalikwa tabiri kae
kuhusu bandu bana mbone mataifa, lugha ni afalme.

11 Napeilwe mnoi wa tumia kati imba ya pemiya. nabila
kilwa,'niboke nikalenge hekalu lya Nnongo ni madhabahu, ni
balo bamwabudu nkati yabe. **2** Lakini kana ulenge eneo lya
luwa wa panja pahekalu, kwa kuwa bapeilwe bandu bamataifa
bapala kuulebata mji mtakatifu kwa muda wa miei arobaini ni
ibele. **3** Nipala kuwapea mashahidi wango abele mamlaka ya
tabiri kwa muda wa machoba 1,260, kana bawalite maguniya.” **4**
Haga mashahidi ni mikongo ibele ya mizeituni ni vinara vyabile
vyaviemite nnonge ya Ngwana wa kilambo. **5** Kati mundu
ywoywoti atiamua kubadhuru, mwoto upala peta mumikano
yabe ni kuwadhuru adui yabe yeyoti ywapala kubadhuru lazima
abulagwe kwa ndela yino. **6** Haba mashaidi bana uwezo wa
taba anga leno kana uniye ulo wakati wa tabiri. Bana ngupu
ya galambua mache panga damu ni kuipanga kilambo kwa
kila aina ya pigo wakati woti babapala. **7** Wakati babayomwa
ushuhuda wabe, yolo mnyama ywapita muliyembwa lalibile
ntopo ni mwisho apanga vita dhidi yabe. apashinda kuwabulaga.
(Abyssos g12) **8** yega yabe ipala gonja katika mitaa ya miji
mikolo (ambao mifani yabe ukemwa Sodoma ni Misri) Nga
Ngwana wabe atisulubiwa. **9** Kwa masoba atatu ni nusu baadhi
pita katika jamaa za bandu, kabila, lugha ni kila taifa bapala

linga yega yabe ni bapala piya kibali bekwa mumakaburi. **10**
Balo babatama pakilambo bapala furaikwa kwaajili yabe ni
shangilia, bate tumiana zawadi kwa sababu haba manabii abele
batikuwatesa balo batami pa kilambo. **11** Lakini baada ya
machoba gatatu ni nusu pumzi ya ukoti boka kwa Nnongo ipala
kuewajingia nabo bapala yema kwa magolo yabe. Hofu ngoro
ipala kuwa tombokiya balo babalola. **12** Boka po bapala yowa
lilobe likolo boka kumaunde kaiwabakiya, “muichange kono!”
Nabo bayenda kunani kumaunde katika liunde, wakati adui yabe
kabalola. **13** Katika saa yoo kupala baa litetemeko likolo lya
mbwee ni jimo ya komi ya miji ipala tomboka. Bandu elfu saba
bapala bulagwa ni tetemeko babaigalo akoti bapala yogopa
ni kumpea utukufu Nnongo wa kumaunde. **14** Ole ya naibele
ipitike. Mulinge! Ole ya naitatu inda icha upesi. **15** Boka po
malaika wa sabaa akombwile litarumbeta lyake, ni lilobe likolo
latilongela kumaunde na baya, “ufalme wa kilambo upangite
ufalme wa Ngwana witu ni Kristo wake. Apala tawala milele ni
milele.” **(aiōn g165)** **16** Boka po apendo ishirini ni ncheche babile
batamile pakiteo ya enzi nnonge ya Nnongo batitomboka pae pa
mbwee, minyo ielekite pae, nao batikumwabudu Nnongo. **17**
Babaite, Tupiya shukrani yitu kwabe, Ngwana Nnongo, mtawala
kunani ya vyoti, yaubile ni yabile, utolile ngupu yako ngolo ni
tumbwa tawala. **18** Mataifa watikasirika, lakini ghadhabu yabe
iichile. Wakati uichile kwa watu hukumiwa ni wenga zawadiwa
atumishi boka ni manabii, waamini ni balo babile ni hofu ya
lina lyako, boti abele babafaike kwa kilebe ni bene ngupu. N i
wakati wako uikite balo babaiharibu lunia. **19** Boka po hekalu lya
Nnongo kumaunde latiumukuliwa ni lisanduku lya agano lyake

latibonekana nkati ya hekalu lyake. Yabile ni miali ya mweya,
ndoti, ngurumo za radi, tetemeko lya mbwee ni maliwe ya ula.
12 Ishara ngolo yaibonekine kumaunde: nwawa yayobikwe ni
lumu, ni mwei pae ya magolo yabe; ni taji lya ndondwa komi ni
ibele yabile kunani ya mtwe wabe. **2** Abile ni ndumbo ni abile
kalela kwaajili ya maumivu ya papa-katika uchungu wa beleka. **3**
Ni ishara yenge yabonekine kumaunde: Lola! Pabile ni ling'ambo
likele nkolo abile ni mitwe saba ni mbembe komi, ni yabile mataji
saba pamutwe yabe. **4** Nkela wabe utikokota theluthi jimo ya
ndondwa kumaunde ni kuitoikwa pae mukilambo. Lingambo
latiyema nnonge ya mwana nnwawa ywa karibie beleka, lenga
wakati wabeleka, apale kummeza mwana wake. **5** Atibeleka
mwana, mwana nnalome, ywapala tawala mataifa yoti kwa imba
ya kiuma. Mwana wake atikakatuliwa kunani ya Nnongo ni pa
iteo ya enzi. **6** Ni nnwawa atibutukiya nyikani, mahali ambapo
Nnongo atiandaa eneo kwa ajili yake, lenga aweche hudumiwa
kwa machoba 1,260. **7** Na mbeyambe yabile ni vita kumaunde.
Mikaeli ni malaika zake batikombwana ni yolo ling'ambo; ni
ywembe ling'ambo likolo ni malaika bake batikombwana nabo. **8**
Lakini ling'ambo labile ntopo ni ngupu yatosha shinda. Kwanyoo
yabile ntopo nafasi kae kumaunde kwaajili yake ni malaika bake.
9 Ling'ambo likolo -ling'ambo lelo lya kunchogo lyakemelwa ibilisi
ama nchela ambalo libaya ubocho-kilambo sote latitaikuliwa
pae mukilambo, ni malaika bake bataikulilwe pae pamope ni
ywembe. **10** Boka po nayowine lilobe likolo boka kumaunde:
“Nambeambe wokovu uichile, ngupu-ni ufalme wa Nnongo witu,
ni mamlaka ya Kristo wabe, Kwa kuwa mshitaki wa anuna
bitu ataikulilwe pae-anda kubashitaki nnonge ya Nnongo witu
mutwekati ni kilo. **11** Batikumshinda kwa damu ya mwana

ngondolo ni kwa neno lya ushuhuda wabe, kwa maana bapendile
kwa muno maisha yabe, hata waa. **12** Kwa nyoo, mushangilie,
mwenga kumaunde, ni boti mwamutama nkati yabe, Lakini
ole wa kilambo ni bahari kwa sababu mwovu atiuluka kwinu
atwelile ni hasira kali, kwa mana atangite kwamba abii ni muda
nchunu. **13** Wakati ling'ambo lyatangite panga lateikulilwe pae
pakilambo, latikunkengama nnwawa ywa atibeleka mwana
nnalome. **14** Lakini nnwawa apeilwe mabawa abele ya tai nkolo,
lenga kwamba aweche goroka hadi ku'lieneo lya liandaliwe
kwa ajili yake kolyo ku'jangwa, eneo ambalo aweza kuitunza
mwene, nyakati ni nusu wakati-mahali pawecha kwaa kaa yolo
ling'ambo. **15** Ling'ambo lyatipengana mache boka pankano
wake kati libende, lenga apange gharika ya kumgharikisha. **16**
Lakini mbwee itikunyangatia nnwawa, Itiumukwa nkano wake
ni milalibende launile ling'ambo boka pankano wake. **17** Boka
po ling'ambo atikumkachilikia nnwawa naywembe atiboka ni
panga vita ni uzao wabe woti-balo babamtii amri ya Nnongo ni
shirikiana ushuhuda kuhusu. Yesu.

13 Boka po ling'ambo latiyema kunani ya miangi ufukweni mwa
bahari. Boka po namweni mnyama kaboka mu'bahari. Abile ni
mbembe komi ni mitwe saba. Katika mbembe yake mwabile ni
litaji komi, na katika mutwe wake mwabile manene yankufuru
Nnongo. **2** Ayu mnyama wanimweni kati hobe. Magolo kati
dubu, nkano wabile kati imba, nayuu ligambo atikumpeya ngupu
ni katika iteo cha enzi, ni mamlaka yene ngupu muno ya tawala.
3 Mtwee wa mnyama yumo kati be chatibonekana nalibokaa
likolo ambalo lipalae sababisha mauti gake. Lakini libanga
lyake latipona. ni kilambo soti satisangala ni kumkengama
mnyama. **4** Eloo ni kumwabudu ling'ambo, apeilwe mamlaka

yolo mnyama. Batiendelea longela, “nyai kati mnyama? ni
nyai wakombwana kwee?” **5** Mnyama apeyilwe nkano linga
alongele makowe ga matusi batikumruusu kuwa ni utawala kwa
miei arobaini na ibele. **6** Nga nyoomnyama atiumukwa nkano
longela matusi baina ya Nnongo, atitukana lina lyake, pakilambo
patamage balo batamage kumaunde. **7** Mnyama atiruhusiwa
kupanga vita ni baamini na kubashinda. Pia, apeilwe mamlaka
kunani ya kila kabila, bandu, lugha ni taifa. **8** Boti batami
mukilambo watamwabudu yembe, boka umbaji kwa kilambo, kati
kitabu cha ukoti ambacho ni cha mwana wa ngondolo, ambaye
atichinjwa. **9** Mana ipangite yeyoti abi ni likutu, ni ayowe. **10**
Mana ipangite mundu yumo batikumtola kwa ngupu, ni atiyenda
kwa ngupu, yumo abulaga kwa lipanga, kwa lipanga ubulagwa.
Hawo nga mkemao wa utlivu ni uvumilivu ni amani haba babile
watakatifu. **11** Namweni mnyama ywenge kaicha boka mu,
kilambo. Abile mwene mbembe ibele kati ngondolo ni atilongela
kati mng'ambo. **12** Atilaya mamalaka yoti ya katika mnyama
yolo ywa kwanza katika uwepo wake, ni panga katika kilambo
na baro baishi wakimuabudu yolo mnyama wakwanza, yolo
libaka lyake liponike. **13** Apangite miujiza yenye ngupu, hata
panga mwoto kuruka nkati ya kilambo boka kumaunde nnonge
ya bandu. **14** ni kwa ishara atiruhusiwa panga, atikuwakonga
balo baatama mukilambo, akiabakiya tengeneza kinyago kwa
heshima a mnyama aba ambaye atijeruiwa kwa lipanga, lakini
bado katama. **15** Atikuruhusu pia mbumo katika kinyango sa
mnyama yolo kinyango iweze baya ni sababisha balo boti bakani
kuabudu mnyama ba'awee. **16** Pia atikuwalazimisha kila yumo,
ngaa abile kwaa samani ni mwene ngupu, tajiri, ni maskini, huru
ni mmanda, poke alama katika luboko lwa kuume au pakibonge.

17 Yabile iwezekana kwaa kila mundu apeme au mbala pema
isipokuwa mwene alama ya mnyama, ni yeno namba yene
indabaya lina lyake. **18** Ayee ipalikwa busara. Ikiwa yeyoti
anafahamu, munleke ili apange hesabu ya namba ya mnyama,
mana namba yakibinadamu. Namba yake 666.

14 Natilinga namweni mwana ngondolo atiyema nnonge yango
kunani ya kitombe sa Sayuni. Pamope nayee twabile twabote,
twabile 144,000 mwene lina lyake lya tate bake atiandika katika
kibonge yake. **2** Nayowine lilobe boka kunani yatiyowanika
kati ngurumo ya mache ganambone na lilobe likolo njai. Lilobe
niyowine kati wakombwa inubi babakombwa inubi yabe. **3**
Kabayemba mwambo wa yambe nnonge ya iteo ya Enzi ni
nnonge ya bene uhai ncheche na apendo. Ntopo ata mwene mali
wa kuipundisha hawo mbambo isipokuwa kwa 144,000 ambapo
batikombolelwa mboka mukilambo. **4** Haba ni balo ambabo
abakujichafulia kwaa bene kwa alwawa, maana batikuitukuza
bene baina ya makowe ya umalaya. Ni haba ambabo batikukota
mwana ngondolo popote payei, haba batikombolelwa boka kwa
mundu babile matunda ga kwanza kwa Nnongo ni kwa mwana
ngondolo. **5** Ntopo ubocho wawapatikine katika mikano yabe,
ntopo wakuwalaumu. **6** Namweni malaika ywenge atiuluka nkati
ya maunde, ywabile ni ujumbe wa habari inoyite kwatangazia balo
batami mulunia kila taifa, kabila, lugha ni kila bandu. **(aiōnios g166)**
7 Kabakema kwa lilobe likolo, “Mun'yogope Nnongo ni mumpei
utukupu. Kwa mana muda wa hukumilwa utikaribia. Mumwabudu
ywembe, ywembe ywaumbile maunde, ni lunia, ni bahari, ni
chemchemi ya mase.” **8** Malaika ywenge-malaika ywana ibele-
kaakengama kabaya, “Utomboki, utomboki, Babeli nkolo, ywabile
utibanywesha divai ya ukahaba, divai yailetike ghadhabu nnani

yake." **9** Malaika ywenge-malaika ywa tatu-atikwakengama,
kabaya kwa lilobe likolo, "Yeywoti ywamwabudu ayoo mnyama ni
lisanamu lyake, ni kupokea alama mu'minyo gake ni mumaboko
gake, **10** Ywembe aywaa divai ya ghadhabu ya Nnongo, divai
yabile iandalilwe ni kutomboka bila changanyilwa mukikombe
sa hasira gake. Mundu ywanywile alowa teswa ni mwoto wa
kiberiti nnongi ya mwana ngondolo. **11** Na lioi lya minya yabe
walowa yendya milele ni milele, ni pabile kwaa ni mapunziko
mchana ni kilo-abo baabuduo mnyama ni sanamu yake, ni kila
mundu ywapokile alama ya lina lyake. **(aiōn g165)** **12** Awoo nga
wito wa subiria ni uvumilivu kwa baamini, balo babile heshimu
amri za Nnongo ni Imani katika Kristo. **13** Nayowine lilobe
kuoma kumaunde latibaya, "Uandike aga: Heri bandu bawaa
mu'Ngwana."Eloo", abaya Roho, "Ili baweze kupomolya kuoma
mu kazi yabe, mana makowe gabe gabakengama." **14** Natilinga
na kubona kubile ni liunde uuu, na ywatama mu'liunde nga
yumo ywabile mpwano wa mwana wa mundu. Ywabile ni taji
ya dhahabu mu'ntwe wake ni mundu kyembe kikale muluboko
lwake. **15** Malaika ywenge kae atiisa kuoma mu'lihekalu ni
kukema kwa lilobe likolo yendya kwa yolo ywatama mu'liunde:
"Tola kyembe sako ni utumbwe kuuna. Kwa mana muda wa
mauno uikite, mana mauno gabile mu'lunia yabile tayari." **16**
Kae yolo ywabile mu'liunde kakipisha sa kyembe nnani ya
lunia, ni lunia yatiunwa. **17** Ni malaika ywenge kaisa kuoma
mu'hekalu lya kumaunde; niywembe abile ni kyembe kikale.
18 Na balo malaika ywenge kaisa kuoma mu'madhabahu, ni
malaika ywabile ni mamlaka ya nnani ya mwoto. Kankema kwa
lilobe likolo malaika ywabile ni kyembe kikale, Tola kyembe kikale
ni ugakuanye matawi ga mzabibu kuoma kwa mzabibu wa lunia,

kwa mana zabibu zabile tayari. **19** Malaika atikipeleka kyembe
sake mu'lunia no kugakusanya mauno ga zabibu ya lunia ni
kwibeka mu'lipipa likolo lya divai ya ghadhabu ya Nnongo. **20**
Lisungilo lya divai lyapondwange panja ya mji ni mwai wake
utitomboka pae mu'chelo kimo cha mwishi wa farasi, kwa stadia
1,600.

15 Nabweni kae ishara yenge kumaunde, ngolo natishangala
muno; Pabile ni malaika saba wenge mapigo saba, ambayo
yabile mapigo ga mwisho (mu'eyo hasira ya Nnongo yabile
ititimya. **2** Nabweni chelo chapangite kuwa bahari ya bilauri
yanganilwe ni mwoto, yayemile mbega ya bahari ya balo
babile ashindi ba mnyama ni sanamu yake, ni nnani ya maliwe
yaiwakilisha lina lyake. Babile bakamwile inubi yapeilwe ni
Nnongo. **3** Babile bakiimba wimbo wa Musa, mmanda wa
Nnongo, ni wimbo wa mwana ngondolo: “Kazi zabe ni ngolo
zabile zatishangaza muno, Ngwana Nnongo, ywatawalaye yoti.
Mwaminifu ni ndela zako ni za kweli, Mpwalume ba mataifa.
4 Nyai ywashinda kukuhofia wenga kichako ywa mtakatifu.
Mataifa goti gaisa ni kukuabudu nnongi yako kwamana ubile
mwema na makowe gako gayowanika.” **5** Baada ya makowe
ago natilinga, ni pandu papeletau muno, pabile ni hema ya
ushuhuda, yayongolikwile kumaunde. **6** Kuoma pandu papeletau
muno kabaisa malaika saba babile ni mapigo saba, bawalikea
ngobo inoyite, kitani yabile ng'ala ni mishipi ga dhahabu mu kifua
yabe. **7** Yumo ywa balo babile ni akoti ncheche kabapeya balo
malaika saba mabakuli saba ya dhahabu yabile ni ghadhabu ya
Nnongo ywatama milele na milele. **(aiōn g165)** **8** Pandu papeletau
muno babile ni lioi kuoma kwa utukufu wa Nnongo na kuoma

kwa uwezo wake. Ntopo hata yumo ywaweza kujingya mpaka magigo saba ga malaika gapangilwe.

16 Nayowine lilobe likolo kuoma kwa pandu paapeletau ni itibaya kwa balo malaika saba, “Uyende ni kumwaga nnani ya lunia mabakuli ga dhahabu ga Nnongo.” **2** Malaika ba kwanza kayenda ni kumwaga bakuli lyake mu'lunia; ilonda mbaya ni yabile ni maumivu makale yatiisa kwa bandu babile ni alama ya mnyama, kwa balo batikumwabudu sanamu ywake. **3** Malaika wanaibele amwayite libakuli lyake mubahari; yabile kati mwai ya mundu ywatiwaa, ni kila kiumbe kibile kikoti mubahari satiwaa. **4** Malaika ba tatu amwayite bakuli lyake mu'mito ni mu'chemichemi za mase; zabile mwai. **5** nayowine malaika wa mase kabaya, “Wenga wa mwaminifu yumo ywaubile ni wabile, Mpeletau-kwa kuwa utuletya hukumu yeno. **6** Kwa mana wamwayite mwai za baamini ni manabii, utikwapeya balo kunywea mwai; nga kabastahili.” **7** Nayowine madhabahu yatikuyanga, “Eloo! Ngwana Nnongo ywabile ni utawala nnani ya ilebe yoti, hukumu zako ni kweli ni zabile ni haki. **8** Malaika wa ncheche ngamwaite kuoma kulibakuli lyake nnani ya liumu, ni kulipeya ruhusa kutiniya bandu kwa mwoto. **9** Batiniyilwe kwa lyoto lyakutisha, na kabakupuru lineno lya Nnongo, ywabile ni ngupu nnani ya mapigo goti. Batubu kwaa wala kumpeya ywembe utukufu. **10** Malaika atano amwayite kuoma kulibakuli lyake mu'iteo ya enzi sa mnyama, ni libendo lyatiunika upwalume bake. Batisaga mino mu'maumivu makale. **11** Kabantukana Nnongo bakumaunde kwamana maumivu yabe ni majeraha yabe, ni balo batiyendelya kutubu kwaa chelo chakipanga. **12** Malaika ba sita kabamwaga mu'bakuli lyake mu'nto nkolo. Frati, ni mache yake yatikauka ili kuweza kuandaa ndela ya apwalume baikite

kuoma mashariki. **13** Naibona roho tatu chapu yatibonekana kati
chura baboka panja ya nkanwa wa yolo ng'ambo, yolo mnyama,
ni yolo nabii wa uongo. **14** Ni roho ya nchela zalowa panga
ishara ni miujiza. Babile kabayenda kwa mpwalume ba lunia
yoti ili weza kubakusanya pamope kwa vita mu'lisoba kolo lya
Nnongo, ywabile ntawala nnani ya goti. **15** (“Linga! Nilowa isa
kati mwii! Heri yolo ywadumu mu'nkesha, ywatunzaye ngobo
yake ili yendya panja bila wala ngobo ni kuionia oni yake.”) **16**
Kabanletike pamope pandu pakemelwage kiebrania Amagedoni.
17 Malaika wa saba amwaite kuoma mu'libakuli lyake mu'anga.
Boka po lilobe lyayowanike kuoma kutakatifu ni mu'iteo ya enzi,
lyabayite, “Iyomwike!” **18** Pabile ni miale ya mbweya ba radi,
ngurumo, ishindo ya radi, ni lilendemo lyakutisha-lilendemo
likolo lya bui lyapangite kwaa mu'dunia tangu bandu babile
tama mu'dunia, eyo nga lilendemo likolo muno. **19** Mji nkolo
wapapwanike mu'ipande itatu, ni ijiji ya mataifa yayogolilwe.
Boka po Nnonga kankumbusha nkolo wa Babeli, ni kuupea
mji woo kikombe chabile ni divai kuoma kwa ghadhabu yake
yabile kale. **20** Kila kisiwa chaboyite na itombe yoti yangana
bonekine kae. **21** Ula ngolo ya maliwe, yabile ni uzito wa talanta,
yatombwike kuoma kumaunde nnani ya bandu, ni kabamlaani
Nnongo kwa mapigo ga ula ya maliwe kwa mana lelo pigo lyabile
baya muno.

17 Yumo ywa malaika saba ywabile ni itasa saba kaisa ni
kunimakiya, “Uichange, nalowa kukubonikiya hukumu ya kahaba
nkolo ywatama nnani ya mase **2** mengi, ywabile mpwalume
ba nnema bapangite makowe ga uzinzi niywembe ni nnani
ya mvinyo wa umalaya bake watama mu'dunia watileweshwa.
3 Malaika kantola mu'roho mpaka mupongote, na nimweni

nnwawa atami nnani ya mnyama nkele ywabile ni maina ga
matukangano. Mnyama ywabile ni ntwe saba ni mbembe
komi. **4** Ywa nnwawa atiwala ngobo ya zambarau ni ngele ni
apambwilwe kwa dhahabu, maliwe ga thamani, ni lulu. Abile
akamwile kikombe sa dhahabu muluboko lwake sabile ni ilebe ya
machukizo ya uchapu wa umalaya wake. **5** Nnani ya paji lyake
liyandikilwe lina lya siri: “BABELI NKOLO, MAO BA MAKAHABA
NI ILEBE YA MACHUKIZO GA NNEMA.” **6** Namweni ya kuba
nnwawa yoo abile atilebata wimbi kwa mwai ya baumini ni mwai
ya balo bawile kwaajili ya Yesu. Mana kabamweni, nabile ni
mshangao nkolo. **7** Lakini malaika kanibakiya, “Kwa mwanja
namani watishangala? Nalowa kukubakiya maana ya yolo
nnwawa ni mnyama ywantolile(mnyama ywabile ni ntwe saba na
mbembe komi). **8** Mnyama ywamweni abile, ni abile kwa leno,
lakini tayari kupanda kuoma mu'yembwa lyange yomoka. Boka
po kayendelya ni uharibifu. Balo batamii nnani ya nnema, balo
babile maina yabe yaandikilwe kwaa mu'kitabu cha ukoti tangu
kubekwa misingi ya nnema-batishangala batimwona mnyama
ywabile, kuwa yabile kwaa leno, lakini ywabile karibu kuyenda.
(Abyssos g12) **9** Wito wolo ni kwaajili ya malango ga hekima.
Mitwe saba nga itombe saba yabile nnwawa atami nnani yake.
10 Ni kae nga apwalume saba. Apwalume atano gatombwike,
yumo abile, ni wenge aichile kwaa bado; muda baichile, walowa
tama kwa muda mwipi. **11** Mnyama ywabile, lakini ywabile,
ywembe kae nga mpwalume wa nane; lakini nga yumo nkati ya
balo apwalume saba, na atiyenda mu'uharibifu. **12** Mbembe
komi wazibweni nga apwalume babapokeyilwe upwalume, lakini
kabapokya mamlaka kati apwalume kwa lisaa limo mpamo ni
mnyama. **13** Haba banashauri yumo, ni kabampeya ngupu yabe

ni mamlaka yolo mnyama. **14** Kabapanga vita kati yabe na
mwana ngondolo. Lakini mwana ngondolo alowa kubashinda kwa
mana nga Ngwana wa mangwana na Mpwalume ba apwalume-
na mu'ywembe twakemilwe, tuchaulilwe, baaminifu." **15** Mamlaka
kanibakiya, "Galo mache gaugabweni, kabatama yolo malaya
nga bandu, makutano, mataifa na lugha. **16** Mbembe komi
zauzibweni-zabile ni yolo mnyama kabanchukiya yolo kahaba.
Na kabampanga kuba kichake ni kana atewala ngobo, kabaulya
bwega wake, ni kabautiniya mwoto. **17** Mana Nnongo abekile
mumyoyo yabe ni kupotwa kusudi lyake kwa makubaliano ga
kumpeya mnyama ngupu kuntawala mpaka maneno ya Nnongo
gabatimya. **18** Yolo nnwawa wamweni nga mji wolo ubile nkolo
wautawala nnani ya afalme ba nnema."

18 Baada ya ilebe yoo namweni malaika ywenge atiuluka pae
boka kumaunde. Ywembe abile ni mamlaka ngolo, ni kilambo
satimulikilwa kwa utukufu wake. **2** Atilela kwa lilobe likolo,
atibaya, "Utitomboka, utitomboka, chelo kilambo kikolo cha
Babeli! papangate mahali patama masetani, ni mahali patama
masetani, ni patama kila mchapu ni iyuni ywabauchi. **3** Kwa
kuwa mataifa goti yanywile wembe ni tamaa ya umalaya wake
umletiya asila. Bafalme wakilambo bapanga nae umalaya.
Bapanga biashara ba kilambo bapangite matajiri kwa ngupu ya
maisha gake ga anasa." **4** Boka po nayowine lilobe lyenge boka
kumaunde kalibaya, "M'bokange kwake bandu bangu, lenga
kana mushiriki katika sambi yake, lenga kana mupoki azabu
yake yeyoti. **5** Sambi yake itilundikana kunani kati maunde, ni
Nnongo atikugakombokiya matendo gake maovu. **6** Munlepe
kati mwabalepi benge, ni munkanlepe mara ibele kwa kadili
muwapangite; katika kikombe chayangabine, mumyangabanie

mara ibele kwa ajili yake. **7** Kati mwaikakatuye mwene, ni atitama
kwa anasa, mumpei mateso genge ni huzunika. Kwa kuwa
abaya kumoyo wake, “Natitama kati malkia; na kati mjane kwaa,
nipabona kwa lombola. **8** Kwa nyoo nkati ya lichoba jimo mapigo
gake galakutolya; kiwo, lomboka, ni njala. Atinike kwa mwoto,
kwa kuwa Nngwana Nnongo ni mwene ngupu, na ni nkolo wake.”
9 Baafalme ba kilambo bapangite umalaya ni nachanganyikiwa
pamope ni ywembe balela ni lombola babona lioi wa tinika
kwake. **10** Batayema nninge ya ywembe, kwa hofu ya maumivu
gake bakibaya, “ole, ole kwa mji nkolo, Babeli, mji wenye ngupu!
kwa saa jimo hukumu yake itiisha.” **11** Bapanga biashara wa
kilambo mulele nalombola kwaajili yake, kwa kuwa ntopo hata
yumo ywapema bidhaa yake kae. **12** Bidhaa ya dhahabu,
mbanje, maliwe ya thamani, lulu, kitani inanoga, zambarau,
hariri, ngeree, aina yoti ya mikongo ya harufu inanoga, kila
yombo cha mbembe za ndembokila yombo chakitengenezilwe
kwa mikongo ya thamani shaba, kiume, liwe, **13** Mdalasini,
viungo, uvumba, manemane, ubani, wembe, mauta, bwembwe
unanoga, ngano, ng'ombe ni ngondolo, farasi ni mutuka, ni
atumwa, ni roho ya bandu. **14** Matunda ga uyaminyike kwa
ngupu yako yatiboka boka kwako. Anasa yako yoti ni mapambo
yatiboka, gapatikana kwaa kae. **15** Bapanga biashara wa ilebe
yeno bapatike utajili kwa mapenzi gake batayema nnonge boka
kwake kwa sababu ya hofu ya maumivu yake, balenga ni lilobe
lya lombola. **16** Bakibaya, “Ole, ole mji wolo nkolo wauwalike
kitani kinanoga, zambarau, ni ngere, ni pambwa kwa dhahabu,
ni vito vya thamani ni lulu!” **17** Nkati ya saa jimo ufahari woti
too watiboka. Kila nahodha wa ngalawa, kila baharia ni boti
bana mache, ni boti babapanga kazi baharini, batiyema mbali **18**

Batilela pabamweni lioi watinika kwake. Batibaya, “Ni mji waa'ko
waulandine ni mji wono nkolo?” **19** Bataikwile mavumbi kunani
ya mitwee yabe, ni batilela, bapitike moli ni lomboka, “Ole, ole
mji pakolo poti babamile ni meli yabe baharini babile mafahari
bokana ni mali yabe nkati ya lisaa limo batikuwangamiya.” **20**
“Mupulaike kunani yake, kunani wenga waamini mitume, ni
manabii, kwa maana Nnongo amemleta hukumu yinu kunani
yake.” **21** Malaika mwene ngupu atikakatuga liwe kati liwe likolo
lya yaga ni taikwa baharini, kabaya'”kwa ndela yino, Babeli, walo
mji nkolo wataikwa pae kwa ukatili ni wabonekana kwaa kae. **22**
Malobe gainanda, bana muziki, bang'anda filimbi, ni itarumbeta
bayowanika kwaa kwinu. Wala lilobe lya litole ywayowanika
kwinu. **23** Bwega wa taa waangaza kwaa nkati yako ni lilobe
ngwana harusi ni bibi harusi hywayowanika kwaa nkati yako,
maana bapanga biashara wako babile wakolo wa kilambo, ni wa
mataifa, batikongelwa kwa bwabe wako. **24** Nkati yake damu
ya manabii ni waamini yabonekine, ni damu ya wote babawile
kunani ya kilambo.”

19 Baada ya makowe gaa nayowine lilobe kati mlelo nkolo wa
kipenga kikolo cha bandu kunani yatibaya, “Haleluya. Wokovu,
utukufu ni ngupu ni vya Nnongo witu. **2** Hukumu yake ni kweli
ni ya haki, kwa kuwa ati hukumu malaya nkolo ywa alibiye
kilambo kwa umalaya wake. Apangite kisasi kwa damu ya
bapangakazi bake, ambayo atikuipengana ywembe mwene.” **3**
Kwa mara yana ibele atibaya, “Haleluya! lioi boka kwake milele
ni milele.” **(aiōn g165)** **4** Balo apendo ishirini ni ncheche ni iumbe
hai ncheche batikumwinamia ni kumwabudu Nnongo ywatama
pakitewo cha enzi, babile bakibaya, Amina. Haleluya!” **5** Ndipo
lilobe labokite pa'iteo ya enzi, yatibaya, mumlumbe Nnongo

witu, enyi bapanga kazi yake yoti, mwenga mnaomcha ywembe,
boti mwamubile ntopo umuhimu ni bene ngupu." **6** Boka po
nayowine lilobe kati lilobe likundi likolo lya bandu, kati lilobe lya
kungulumo lya mache yanambone, ni kati ngulumo lya radi,
yaitibaya, "Haleluya! Ngwana ni Nnongo witu, mtawala kunani ya
boti utawala. **7** Ni tushangilie ni pulai ni kumpa utukufu kwa
sababu harusi ni sherehe ya mwana ngondolo atiicha, ni bibi
harusi abile. **8** Atikumrusu kum'walisha kitani safi ni yaing'ara
ng'ara(kitani safi ni makowe ya haki ya baamini). **9** Malaika
atibaya na nee, "kuwaandika haga; Batibarikiwa babakokwile
kwenye sherehe ya harusi ya mwana ngondolo."Nyonyonyo
atikunibakia, "haga nga makowe ga kweli ga Nnongo." **10**
Natikumwinamia nnonge ya magolo gake nakumwabudu, lakini
atikunibakia, "Kana ubaye nyaa! nenga ni mtumishi nnyino ni
nnunango mwene kamwa ushuhuda wa Yesu ni Roho wqa
unabii." **11** Boka po namweni maunde yatiumukwa, ni natirola
kwabile ni farasi muu! ni yolo ywabile ywamwobokie atikemelwa
mwaminifu ni kweli. Hukumu kwa haki ni panga vita. **12** Minyo
gake ni kati mwali wa mwoto, ni kunani ya mutwee wake ana litaji
ganambone. Ana lina liliandikilwe kunani yake latitanganikwe
kwaa ni mundu yoyoti isipokuwa ywembe mwene. **13** Atiwala
mavazi labandukiye katika damu, ni lina lyake atikemelwa neno
lya Nnongo. **14** Majeshi ya kumaunde yabile gati kumkengama
kunano ya farasi beupe, batiwalikwa kitani kinanoga. **15** Munkano
lwake mwapitike lipanga likale ambao kuyaangamiza mataifa, ni
ywembe atikubatawala kwa fimbo ya kioma, ni ywembe ulebata
yombo ya wembe kwa nyongo kati ya Nnongo, hubatawala
kunani ya boti. **16** Ni ywembe atiandikwa kunani ya vazi lyake
ni katika kibunge chake lina lyake, MFALME WA AFALME NI

NGWANA WA ANGWANA. **17** Namweni malaika atiyema katika liumu. Atikabakema kwa lilobe likolo iyuni boti babagoroka kunani, “Muiche, chamkachanyike pamope kwenye chakulya kikolo cha Nnongo. **18** Muiche mlye nyama ya afalme, nyama ya majemedali, nyama ya bandu bakolo, nyama ya farasi ni bapanda farasi, ni nyama ya bandu boti, bababiole huru ni batumwa, bababile ntopo umuhimu ni bene ngupu.” **19** Natikum'bona mnyama ni Afalme wa kilambo pamope ni majeshi gabe. Babile batikuipanga kwa ajili ya panga vita ni yumo yaomwike farasi ni jeshi lyake. **20** Mnyama abiboyokelwa ni nabii wake waubocho bocho yazipangite ishara katika uwepo wake. Kwa ishara yeno atikubakongo balo batikuipokiya atama ya mnyama ni babaisujudile kinyao yake. Boti babele batitailikwa bangali akoto katika libwawa lya mwoto liyakalo kwa kiberiti. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** Balo baigalile batibulyagilwa kwa lipanga waubokile munkano mwa yumo ywabokite kunani ya farasi. Iyuni boti balile mizoga ya yega yabe.

20 Kisha namweni malaika atiuluka boka kumaunde, abi ni upunguo wa liyembwa lalibile ntopo mwisho ni nyororo ngolo muluboko lwake. **(Abyssos g12)** **2** Atikamwa lelo ling'ambo, mng'ambo lya zamani ngae ni ibilisi au nchela ni kuntaba miaka elfu. **3** Atikulitaikwa muliyembwa labile ntopo mwisho, atikulitaba ni kulibekia mhuri kunani yake. Yeno yabile nyoo lenga kana bakongetwe mataifa kae mpaka miaka elfu paiyomoka. Baada yapoo, bakumnekekeya huru kwa muda nchunu. **(Abyssos g12)** **4** Boka po namweni iteo ya enzi. Babatamile ni balo bababile bapeilwe mamlaka ya hukumu. Nyonyo ni mweni nafsi ya balo babile bakalwile mitwee kwaajili ya ushuhuda kuhusu Yesu na kwa neno lya Nnongo. Babile bamwabudu kwaa mnyama wala

kingao chake, na bakani pokia ye atama kunani ya kibonge yabe
ama muluboko baichile muukoti, batitawala pamope ni Kristo kwa
miaka elfu. **5** Wafu babaigile baichile kwaa muukoti mpaka miaka
elfu paiyomwike. Wono nga ufufuo wa kwanza. **6** Atibarikiwa ni
mataifa ni bandu yoyoti yotolile nafasi katika ufufuo wakwanza!
Kiwo cha naibele ntopo ngupu kunani ya bandu kati bano. Papala
baa ni makuhani wa Nnongo ni wa Kristo ni batawala ni ywembe
kwa miaka elfu. **7** Wakati wa miaka elfu paopala ika mwisho,
nchela ayogolelwa boka gerezani mwake. **8** Apayenda panja
kubakonga mataifa katika kona nchehe za kilambo-Gogu ni
magogu kabaleta pamope kwaajili ya vita. Bapanga banambone
kati miangi ya bahari. **9** Bayeu unani kweni itarumbeta ya
kilambo na tindiya kambi ya baamini, mji waupendilwe. Lakini
mwoto waichile boka kunani ni kubaangamiza. **10** Nchela, ambae
atibaya kwabe ubocho, atitaikulilwa nkati ya ziwa lya kiberiti,
ambapo mnyama ni nabii wa ubocho patiteikulilwe mpamo,
Batesekilwe mutwe nkati ni kilo milele ni milele. **(aiōn g165, Limnē
Pyr g3041 g4442)** **11** Boka po nakibweni kiteo sa enzi kikolo nyeupe
ni yolo ywatamile kunani yake. Kilambo ni kumaunde zatibutuka
kwakulipile boka katika uwepo wake. Lakini pabile kwaa nafasi
ya balo yenda. **12** Natikuwabona babawile-hodari ni babile
ntopo wa umuhimu batiyemanga katika iteo ya enzi, ni itabu
yenge yaukwile-Kitabu cha ukoti. Bandu babawile batiukumilwa
kwa chelo chakiandikwile nkati ya itabu, matokeo ya chelo
chabakipangite. **13** Bahari itikubabaya babawile ambao babile
nkati yake. Kiwo ni kuzimu batikubaboya babawile babile nkati
yake, ni wafu batihukumiwa lingana na chabakipangite. **(Hadēs
g86)** **14** Kiwo ni kuzimu zataikwile nkati ya ziwa lya mwoto. Yeno
nga mauti yanaibele-ziwa lya mwoto. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041**

g4442) **15** Kati lina lya yoyoti lapatikine kwaa litiandikwa nkati ya kitabu sa ukoti, atitaikulilwa nkati ya ziwa lya moto **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Boka po namweni maunde yaayambe ni kilambo chayambe, kwa kuwa maunde ya kwanza ni kilambo sa kwanza ipitike, ni bahari yabile ntopo. **2** Nabweni mji mtakatifu, Yerusalem yayambe, wauichile pae boka kumaunde kwa Nnongo, utiandaliwa kati bibi harusi bampambike kwa ajili ya nchengowe. **3** Nayowine lilobe likolo boka pakiteo sa enzi yatibaya, “Lola! makao ya Nnongo yabile pamope ni wanadamu, naye alwatama pamope nabo. Bapanga bandu bake, ni Nnongo mwene apanga Nnongo wabe. **4** Apakufuta kila moli kutoka katika minyo yinu, ni ntopo kiwo kae ni lombola, ama lela, ama maumivu, makowe ya zamani yapitike. **5** Ywembe ywabile, atamile kunani ya kiteo cha enzi atibaya, Lola! napanga makowe goti panga yayambe.” Atibaya, “Andika leno kwa sababu maneno haga ni ya hakika ni kweli.' **6** Atikunibakiya, “makowe haga yapitike! Nenga ni Alfa na Omega, wanncogo ni wa mwisho. kwa yoyoti ywabona nyota nipala kumpea makano bila ya gharama boka pa kinyanyu sa mache ya ukoti. **7** Ywembe ywashinda apalarithi makowe haga, ni nipala panga Nnongo wake, ni ywembe apalapanga mwana wango. **8** Lakini kati yaibile kwa bayogopa boti, bangaliamini, babauchi, bababulaga, wamalaya, babe, waabudu inyago, ni wabocho boti sehemu yabe ipala panga katika ziwa lya mwoto wa kiberiti wautiniya. Ago nga mauti gana ibele.” **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **9** Yumo wa malaika saba aichile kwango nee, yumo ywabile ni mabakuli saba yagatwelile mapigo saba ya mwisho ni atibaya, “Iche pano! Nipala kukulaya bibi harusi, nnwawa wa mwana ngondolo.” **10** Boka po atikunitola kwakulipite katika

Roho pakitombe kikolo ni kilambo naatikunilaya mji mpeletau,
Yerusalemu, utiuluka pae boka kumaunde kwa Nnongo. **11**
Yerusalemu wabile ni utukufu wa Nnongo, ni uzuri wake wabile
kati kito cha thamani, kati maliwe ya kilolo safi lya yaspi. **12**
Wabile ni kingombe kikolo, mnacho wene mnyango komi ni
ibele, pamope malaika komi ni ibele munyango. Kunani ya
mnyango pabile patiyandikwa malina ya makabila komi ni ibele
ya bana ba Israeli. **13** Upande wa mashariki pabile ni mnyango
itatu, upande wa kusini minyango itatu, upande wa kaskazini
minyango itatu, ni upande wa magharibi minyango itatu. **14**
Kingombe cha mji yabile ni misingi komi ni ibele, ni kunani yake
pabile ni malina komi ni ibele ya mitume komi ni ibele wa mwana
ngondolo. **15** Yumo atilongela na nee abile ni kipimo cha bakola
yaitengenezwile na dhahabu kwaajili ya lenga mji mnyango
wake ni kingombe chake **16** mji wabekite nkati ya mraba, urefu
wake wabile sawa ni upana wakeAtilenga mji kwa kipimo cha
fimbo, stadia 12,000 kwa uracho. uracho wake, upana ni kiyemo
vyatilingana). **17** Nyonyo atilenga kingombe chake, ukolo ukolo
wake wabile dhiraa 144 kwa vipimo vya kianadamu(ambavyo
vyabile vipimo vya malaika). **18** kingombe chabile kichengilwe
kwa yaspi ni mji wenge dhahabu safi, kati kilolo safi. **19** Msingi
ya kingombe yabile itipambwa ni kila aina ya liwe lya thamani.
Lya kwanza yabile yaspi, lya naibele yabile yakati samawi,
lana itatu yabile kalkedon, lya ncheche zumaridi, **20** lya tano
Sardoniki, lya sita akiki, lya saba krisolitho, lya nane zabarajadi,
lya tisa yakuti ya manjano, lya komi krisopraso, lya komi ni jimo
hiakintho, lya komi ni ibele amethisto. **21** Mnyango komi ni ibele
yabile lulu komi ni ibele, ya kila mnyango watengenezwile boka
kwenye lulu jimo. Mitaa ya mji yabile dhahabu safi, yabokine kati

kilolo safi. **22** Namweni kwa hekalu loloti nkati ya mji, kwa luwa
Ngwana Nnongo, ywembe mtawala kunani ya vyoti, ni mwana
ngondolo ni hekalu lyake. **23** Mji haupalile kwaa lumu ama mwei
lenga angaza kunani yake kwa sababu utukufu wa Nnongo
watimulika kunani yake, ni taa yake ni mwana ngondolo. **24**
Mataifa batwanga kwa mbwea wa mji wao. Wafalme wa kilambo
baleta fahari yabe nkati yake. **25** Mnyango yake yajigalikwa kwaa
wakati wa mutwekati, ni papanga ntopo kilo palo. **26** Batelanga
fahari ni heshima ya mataifa nkati yabe. **27** Na ntopo kichapu
chapala jingiya nkati yake. wala yoyoti ywapanga makowe ni
oni ama nakonga hajingiya kwaa, bali balo tu malina yabe yoti
yandikwa katika kitabu cha ukoti cha mwana ngondolo.

22 boka po namweni malaika atikunilaga lubende lwa mache
ya ukoti, mache yabile yandamelie metiya kati bilauri yabile
ganda butuka boka paa kiteo cha enzi cha Nnongo ni cha mwana
ngondolo. **2** Peta katika ya mitaa ya mji. Kati ya mbembe ya
lubende pabile ni mkongo wa ukoti, wa ubeleka aina komi ni ibele
ya matunda, ni hubeleka matunda kila mwei. Makapi ya mikongo
kwaajili ya kuwaponya mataifa. **3** Wala ntopo ni laana yoyote
kae. Iteo ya enzi sa Nnongo ni cha mwana ngondolo chapala
baa nkati ya kilambo, ni wapanga kazi wake bapala kumumikia.
4 Bapala kutubona kuminyo kwake, ni lina lyake labaa kunani ya
ibonge ya kuminyo yabe. **5** Papanga ntopo kilo kae; lawa ntopo
hitaji lya mbwega wa taa ama lumu kwa sababu Ngwana Nnongo
apamulika kunani yabe. Nabembe batawala milele ni milele.
(aiōn g165) **6** Malaika atikunibakiya, maneno aga ya aminika
na kweli. Ngwana Nnongo wa Roho ya manabii atikuntuma
malaika bake kubalaya atumishi bake chakipala bonekkana yeno
papipi," **7** "Lola! mndaicha upesi! Atibalikiwa ywembe maneno

ya unabii wa kitabu cheno." **8** Nenga, Yohana, Nganiyowine
na bona makowe aga, paniyowine na kuyabona, natitomboka
pae mwene nnonge ya magolo ya malaika nakumwabudu,
malaika atikunilaya makowe gaa. **9** Atikunibakiya, "kana upange
nyoo! nenga nimtumishi mnyino, pamope ni balo babapekaniya
maneno ya kitabu cheno, mwabudu Nnongo!" **10** Atikunibakiya,
"kanauyabiki alama maneno ya unabii wa kitabu cheno, mana
wakati uwikile. **11** Yabile ntopo haki, na mchapu kimadili, ayendeli
panga mchafu kimadili, mwene haki, na ayendeli panga mwene
haki, yabile mtakatifu, na ayendeli panga utakatifu." **12** "Lola!
mndaicha upesi, malipo gango gabile pamope ni nee. Kumlepa
kila yumo lengana na chakipangite. **13** Nenga ni Alfa ni Omega,
wa nnchogo ni wa mwisho, mwanzo na mwisho. **14** Bati barikiwa
balo babakucha mangobo gabe lenga bapalw haki ya lila boka
paa mkongo wa ukoti ni jingiya mji petya mnyango. **15** Panja
kuna mbwa, babe, malaya, bababulaga, waabudu inyango,
ni kila yapenda na shuhudia ushahidi wa ubocho. **16** Nenga
Yesu, natikumtuma malaika wango waushuhudiaji husu makowe
aga kwa makanisa. Nenga na ndandai wa ubeleko wa Daudi,
ndondwa ya kindai ya ing'ara." **17** Roho ni bibi harusi abaya,
"Muiche!" Ni ywembe ywayowa abaye, "muiche" Yeyoti twabile
na ndondwa, na aiche, na yoyoti ywatamani, ni apate mache ya
ukoti bure. **18** Namshuhudia kila mundu ywapekania maneno
ga unabii wa kitabu cheno; kati boti apala yongeya katika goo,
Nnongo apala kumyongekeya mapigo gagaandikilwe katika
kitabu cheno. **19** Kati mundu yoyoti apala kuyaboya maneno
ya kitabu cheno cha unabii, Nnongo apalaboya sehemu yake
katika mkongo wa ukoti katika mji mtakatifu, ywembe habari
yake itiandikilwa nkati ya kitabu cheno. **20** Ywembe ywalongela

makowe aga abaya, “E'loo! mndaicha upesi.” Amina! Uwiche,
Ngwana Yesu! **21** Neema ya Ngwana Yesu yabe na kila mundu.
Amina.

Nabweni mji mtakatifu, Yerusalem yayambe, wauichile pae boka kumaunde kwa Nnongo, utiandaliwa kati bibi harusi bampambike kwa ajili ya nchengowe. Nayowine lilobe likolo boka pakiteo sa enzi yatibaya, "Lola! makao ya Nnongo yabile pamope ni wanadamu, naye alwatama pamope nabo. Bapanga bandu bake, ni Nnongo mwene apanga Nnongo wabe."

Ufunuo 21:2-3

Reader's Guide

Kindengereko at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Kindengereko at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Ndengereko---Ndengereko-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Arumi 10:7
Ufunuo 9:1
Ufunuo 9:2
Ufunuo 9:11
Ufunuo 11:7
Ufunuo 17:8
Ufunuo 20:1
Ufunuo 20:3

aïdios

Arumi 1:20
Yuda 1:6

aiōn

Mathayo 12:32
Mathayo 13:22
Mathayo 13:39
Mathayo 13:40
Mathayo 13:49
Mathayo 21:19
Mathayo 24:3
Mathayo 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16
Matendo ga Mitume 3:21
Matendo ga Mitume 15:18
Arumi 1:25
Arumi 9:5
Arumi 11:36
Arumi 12:2
Arumi 16:27
1 Akoritho 1:20
1 Akoritho 2:6
1 Akoritho 2:7
1 Akoritho 2:8
1 Akoritho 3:18
1 Akoritho 8:13
1 Akoritho 10:11
2 Akoritho 4:4
2 Akoritho 9:9
2 Akoritho 11:31
Agalatia 1:4
Agalatia 1:5
Baefeso 1:21
Baefeso 2:2
Baefeso 2:7
Baefeso 3:9
Baefeso 3:11
Baefeso 3:21
Baefeso 6:12
Wafilipi 4:20
Akolosai 1:26
1 Timotheo 1:17
1 Timotheo 6:17
2 Timotheo 4:10
2 Timotheo 4:18
Tito 2:12
Baebrania 1:2
Baebrania 1:8
Baebrania 5:6
Baebrania 6:5
Baebrania 6:20
Baebrania 7:17
Baebrania 7:21
Baebrania 7:24
Baebrania 7:28
Baebrania 9:26
Baebrania 11:3
Baebrania 13:8
Baebrania 13:21
1 Petro 1:23
1 Petro 1:25
1 Petro 4:11
1 Petro 5:11
2 Petro 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Ufunuo 1:6
Ufunuo 1:18
Ufunuo 4:9
Ufunuo 4:10
Ufunuo 5:13
Ufunuo 7:12
Ufunuo 10:6
Ufunuo 11:15
Ufunuo 14:11
Ufunuo 15:7
Ufunuo 19:3
Ufunuo 20:10
Ufunuo 22:5

aiōnios

Mathayo 18:8
Mathayo 19:16
Mathayo 19:29
Mathayo 25:41
Mathayo 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28
Yohana 12:25
Yohana 12:50
Yohana 17:2
Yohana 17:3
Matendo ga Mitume 13:46
Matendo ga Mitume 13:48
Arumi 2:7
Arumi 5:21
Arumi 6:22
Arumi 6:23
Arumi 16:25
Arumi 16:26
2 Akoritho 4:17
2 Akoritho 4:18
2 Akoritho 5:1
Agalatia 6:8
2 Athesalonike 1:9
2 Athesalonike 2:16
1 Timotheo 1:16
1 Timotheo 6:12
1 Timotheo 6:16
2 Timotheo 1:9
2 Timotheo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemoni 1:15
Baebrania 5:9
Baebrania 6:2
Baebrania 9:12
Baebrania 9:14
Baebrania 9:15
Baebrania 13:20
1 Petro 5:10
2 Petro 1:11
1 Yohana 1:2
1 Yohana 2:25
1 Yohana 3:15
1 Yohana 5:11
1 Yohana 5:13
1 Yohana 5:20
Yuda 1:7
Yuda 1:21
Ufunuo 14:6

eleēsē

Arumi 11:32

Geenna

Mathayo 5:22
Mathayo 5:29
Mathayo 5:30
Mathayo 10:28
Mathayo 18:9
Mathayo 23:15
Mathayo 23:33
Marko 9:43
Marko 9:45
Marko 9:47
Luka 12:5
Yakobo 3:6

Hadēs

Mathayo 11:23
Mathayo 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Matendo ga Mitume 2:27
Matendo ga Mitume 2:31
1 Akoritho 15:55
Ufunuo 1:18
Ufunuo 6:8
Ufunuo 20:13
Ufunuo 20:14

Limnē Pyr

Ufunuo 19:20
Ufunuo 20:10
Ufunuo 20:14
Ufunuo 20:15
Ufunuo 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Petro 2:4

Questioned

2 Petro 2:17

Yaibile ni kwa imani kuwa Ibrahimu, paakemilwe alowa kueshimu no yendya pandu paapalikwa pokya kati urithi. Ayei bila yowa pandu gani pabile atiyenda. - Baebrania 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Mwalo mwana wa Adamu aisi kwa kutunukiwa bali aisi kutumika, ni kuyaoiya maisha gake kwa faida ya bingi. - Marko 10:45

Paulo Tarisi waYesu Kirisitu, ywakemilwe panga mtumishi ywa bagulilwe mwanja likewe lya Nnungu. - Arumi 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen				Glory	
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden No Fall No Death Gen 1:31	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16				God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City No Hades No Dead Rev 20:3	All Restored Acts 3:21
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43		
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Creation No people Gen 1:1		Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					
		Deceased Believing Mankind			Blessed in Paradise, Luke 16:22					
		Deceased Unbelieving Mankind			Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					
	Angels	Holy Angels			Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					
		Imprisoned Angels		No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6				Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes? Heb 2:16 No?
		Fugitive Angels			Rebelling Against Christ Accusing Mankind 1 Peter 5:8 and Revelation 12:10			Thalaasa, Rev 20:13		
		First Beast Demon						Lake of Fire Revelation 19:20		
		False Prophet Demon								
		Satan						Abyss Revelation 20:2		

Destiny

Kindengereko at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Kwa eyo muyende mukabapange mataifa goti kuba anapunzi bango. mukaabatize kwa lina lya Tate, na lya mwana, na lya Roho mpeletau. - Mathayo 28:19